

ספר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
 חֵלֶק ט"ז

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹבֵעַ
 מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
 הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
 וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֻסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
 רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן
 בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
 הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִי
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
 חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
 יְכֵנָא
 עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
 שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְּבָר

הִנֵּה חִלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמֵה פְּעָמִים בְּכַמֵּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמֵה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מִכְתָּבִים מִכְּמֵה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכְּמֵה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֹדֵר אֶת כָּל חִלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מֵהַמְּכַתֵּב הָרֵאשׁוֹן שְׁנֹדֵפֵס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתְּכָם בִּיּוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֹדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲר־כֵּן מִכְתָּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׂמֵדְבָר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּסִים עֵתָה אֶת כָּרְךָ
טו, וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאָר הַכָּרְכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרְךָ אַחַר כָּרְךָ, וּבִלְבָנוּ תִקְוָה, שְׁכַל מִי
שְׂיִקְרָא בְּזֶה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֲדָשָׁה בְּפְרוֹשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִם חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכֹמָה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אִפְלוּ הַיְרוּד וְהַנְּמֻךְ בְּיוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יתְּבַרְךָ בְּאִפְּן נִפְלָא וְנִנְעֵלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן
לְשַׁכַּל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעֻלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מָה שְׂעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׂעוֹבֵרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִתְמִיד בָּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמְתִי וְנִנְצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'כְּלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצִּפּוֹן שְׂעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִיתָה
אֱלֻקִּים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׂלִמְיָה', אָמֵן וְאָמֵן !

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבואר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים —

הקדמה

החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות כרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שפן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הפולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש במה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד במה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם

הַקְדָּמָה

ז

בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפייהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא ללמד קל וחסר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חקמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארך וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים? והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמר בן בנו של קל וחמר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרךנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד

הקדמה

בתאווה העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שפבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מפל שפן וכל שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט מפל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נז), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם

הקדמה

ט

פְּלוּנֵי וְעֵשֶׁב פְּלוּנֵי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן עֵשֶׁב אַחֵר, שְׁמִשְׁקָלוֹ כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכֶּמֶה מִיָּנִים, וְכֵל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב יֵשׁ לוֹ כֹּחַ אַחֵר, וּמְעַרְבִין אֵלָיו הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהֲרַכְבָּה, וְזוֹאת הַהֲרַכְבָּה יֵשׁ לָהּ כֹּחַ לְרַפָּא הַחֹלְאָת, כִּי עֵקֶר הַרְפוּאָה הוּא עַל-יְדֵי הַרְכָּבָה דִּיקָא, שְׁנַעֲשֶׂה לָהּ כֹּחַ אַחֵר חֲדָשׁ, עַל-יְדֵי הַכֹּחַ שֶׁקִּבְּלָה מִכָּל אֵלָיו הָעֵשֶׁבִים שְׁנַתְּעַרְבוּ, וּבְזֶה הַכֹּחַ הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהֲרַכְבָּה דִּיקָא מְרַפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלְאוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְדָבָר זֶה יְכוּל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחִיב לַעֲשׂוֹתוֹ – לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מְרֵדֵת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׂוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטַּל עָלָיו חַיּוֹב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנַפְשׁ זֶה, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בַעֲנֵהוּ שֶׁל שָׁקָר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכֵל הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ', וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאִין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה – כְּשׂוֹזְכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת בַּחֲבָרָיו, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הֵלְלוּ אֲשֶׁר הַחֲשֵׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפָּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, וְנִתְקִים בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים (אִיכָּה ד, א):

”תִּשְׁתַּפְּכֵנָה אֲבֵנֵי קִדְשׁ בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת”, דִּהְיֵנוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְּגַלְגָּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם בְּעֵתִים הֵלְלוּ נְסִיווֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא שָׁעָרוּם אֲבוֹתֵינוּ וְאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ בְּלֵי שׁוּם גְּזָמָא כָּלֵל, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְאִין מִי שִׁירַחֵם עֲלֵיהֶם כָּלֵל, כִּי נִתְפָּשְׁטוּ סַפְרֵי מִינּוֹת וְנֵאוֹף לְאֲלָפִים וְלִרְכָבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפָּסוּ בְּזֶה בְּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְחֲבָרָא חֲבָרֵי אֵית לֵיהּ, וְחֲבָרָא דְחֲבָרֵי חֲבָרֵי אֵית לֵיהּ, וְאֶחָד מְכַשִּׁיל אֶת חֲבָרוֹ, וְשׁוּם רֵאשׁ יִשִּׁיבָהּ וּמְשַׁגִּיחַ אִינוּ יוֹדַע מִזֶּה כָּלֵל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאִינוּ יוֹדַע), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחָם; עַל-פֶּן הַהֲכָרַח לְהַרְחִיב אֶת הַדְּבֹר בְּכֶמֶה מִיָּנֵי דְבּוּרִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז”ל, לְמוֹהַרְנ”ת ז”ל: כְּשִׁיגִיעַ בְּכַתִּיבָתוֹ לְעִנֵּן ”אֲמוּנָה” אוֹ ”צְדִיק”, יִרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אֵי אֲפָשֶׁר לְהַנְצִיל וּלְצַאת מֵהַחֲשֵׁךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמַתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֵמֶתִי, הָרוֹפֵא הַמְּמַחֶה מְאֹד מְאֹד (עֵין

הַקְדָּמָה

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל). והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-בן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקנת כל הדורות ותקנת כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל חלק טז

ב' קמו.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר קדושים ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
הבחור היקר לי מאד בעלה, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה,
זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבו לנכון קבלתי, אף מחמת טרדות החג נתעכב.

מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד על נעם
חלקנו וגורלנו ששם נפשנו בחיים, וזכנו להתודע מרבי אמת פזה,
המחיה ומחזק אותנו ומוליכנו על הדרך המוליכה בית אל.

והנה קטנות וירידות ונפילות וחלישות הדעת עוברות על כל
בריה בזה העולם, והכל מפני הבחירה והנסיגון, לראות להיכן יפנה
בשעת קטנות וחלישות הדעת וכו'. וכבר למד אותנו רבנו ז"ל עצות
והתחזקות אף לעמד על נפשנו, לבלי לסג אחר משום דבר
שבעולם, ובפרטיות בימי הנעורים, שאז עוברים ספקות רבים וכו'.
האם יכול להיות דבר פזה, אחרי שעשיתי מה שעשיתי, אזכה
להיות איש פשוט וכו'? ובאמת דיקא אדם פזה שעוברים עליו
בלבולים ונסיונות, אם הוא ממשיך את עצמו אליו ותברך, הוא

דיקא יכול לזכות שיתהפך אצלו החשף לאור גדול, אם לא ייאש את עצמו בהמצבים הכי קשים ומסככים שעוברים עליו וכו'.

והעקר על-ידי הדרך הנוראה, שמשיח יכבש את העולם על דעה, והוא המבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, על פסוק "אזמרה לאלקי בעודי", שירגיל את עצמו לדון את הכל לכף זכות, וכן את עצמו דון תמיד לכף זכות, כי כך סבבו עמו מלמעלה מטעמים בלתי מובנים ומשגים בשכל אנושי. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (כתבות יח:): אין אדם משים עצמו רשע, ואם יודע בברור שהוא מלא חטאים ועוונות ופשעים וכו' וכו' אינו נאמן לפסל את עצמו מחזקתו (כמו שפרש רש"י שם), ואז דיקא כשיטה תמיד כלפי חסד, אז דיקא יזכה לצאת מכף חוב לכף זכות, וישוב בתשובה ויעשה בכל פעם התחלה חדשה.

והנה עקר האדם הוא המחשבה, ובמקום שאדם חושב שם כל האדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), ועל-כך עקר גאלת האדם וגלותו תלוי רק במח, כמאמר התקונים (עין בזה פקודי רנד:): כלא במחשבה אתברירו^א, כי המכניס בדעתו אמתת מציאותו, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, שנתלבש בלבושים האלו אשר למראה עיניו, ועל-ידי ידיעה זו יגאל מכל צרותיו, ויתענג בערבות נעימות זיו חיות אלקותו יתברך, ולהפוך, חס ושלום, כשיכניס במחו חכמות ומחשבות חיצוניות, על זה המקום תצמחנה כל המדות רעות, ויתמרו חיינו במרירות דמרירות וכו', ויהיה מת בחייו, רחמנא לצלן, ועל-כך הזהירנו רבנו ז"ל הרבה מאד מאד על קדשת וטהרת המחשבה, כי (זהר הקדוש, ויקרא ה:): מחשבה דבר נש היא רישא דכלא^ב, ולמעלה מתפארים מאד עם אדם שיש לו מחשבות טובות (הייליגע גידאנקען^ג), כי סוף כל סוף הוא בזה העולם

א) הכל מתברר במחשבה.

ב) מחשבה של האדם היא ראש הכל.

ג) רעיונות קדושים.

הַגְּשָׁמִי הַמְּסַבֵּב וּמְסַתֵּר בְּכַמָּה מִיָּנִי סְבוּבִים וְהַסְתָּרוֹת וְכוּ' וְכוּ',
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וּמְקַדְּשָׁה
בְּמַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁל אֱמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, זֶה חֲשׁוֹב מְאֹד
מְאֹד לְמַעֲלָה. אֵךְ לְזִכּוֹת לְקַדְּשֵׁת הַמַּחְשָׁבָה וּלְהַדְבִּיקָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וְלֹא יִירָא וְלֹא יִפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה, זֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יַדִּי
שִׁיקְדֵשׁ קֹדֶם אֶת כְּלֵי הַמַּחְשָׁבָה, הֵינּוּ "הַעֲיִנִּים, הָאָזְנוּיִם, הַחֻטִּים
וְהַפֶּה". כִּי בְּחֹשִׁים וְאַבְרִים אֵלּוּ מִנְּחַ הַמִּנְחַ מַחְשָׁבָה (עֵינַי לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא), כִּי הֵם הַשְּׂבָעָה גְרוֹת שְׂבָהֶם מֵאִיר שְׁמֵן
הַמַּחֲזִין וְהַדְּעַת, עַל-יַדִּי שִׁיקְדֵשׁ אֶת פִּיּוֹ, וְיִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן יֵאָרִיךְ אִפּוֹ וְלֹא יִכְעַס, וְיִקְדֵשׁ אֶת אָזְנוֹ לְהַטּוֹת תָּמִיד
רַק אֶל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְיִשְׁמַר עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע (עֵינַי יִשְׁעִיָה לֵג, טו), אִז
דִּיקָא עַל-יַדִּי-זֶה יִזְכֶּה שֶׁתִּשְׁכַּח אֶצְלוֹ הַמַּחְשָׁבָה עַל מְקוֹמָהּ, וְיִהְיֶה
תָּמִיד בְּיִשׁוּב הַדְּעַת, וּבְזֶה תְלוּיָהּ כָּל מְדַרְגַּת הַצְּדִיקִים הַזּוֹכִים לְעֵלוֹת
מַעֲלָה מַעֲלָה וְכוּ' בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמְטִילִים בְּעֵינֵי שְׂכֵלָם מַעוֹלָם אֶל
עוֹלָם וְכוּ', הַכֹּל עַל-יַדִּי שֶׁהַקְּדִימוֹ קֹדֶם בְּקַדְּשֵׁת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת (וּכְבָּר
נִדְפָס מְזֶה בְּקְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה — קַחְהוּ מִשָּׁם). וּבְאֵמֶת כָּל
אָדָם כְּפִי הַרְגָלוֹ מְנַעֲוֵרָיו לְדַבֵּר וּלְפַטֵּט כָּל הָעוֹלָה עַל פִּיּוֹ, וְרִגִיל
מְאֹד בְּכַעַס וּקְפִידוֹת, וְרִגִיל בְּשִׁמְיַעַת דְּבָרִים בְּטָלִים וְכוּ', וְרִגִיל
בְּהַסְתַּפְּלוּת אַסּוּרוֹת, דְּבָרִים וּמַדּוֹת רְעוֹת אֵלּוּ, הֵם הַמְטַרִידִים
אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וּמְסַבְּבִים וּמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ וְכוּ', עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלּוּ
אֲבָדָה תִּקְנָה וְתוֹחֶלֶת מִמֶּנּוּ וְכוּ', וּכְאִלּוּ כְּבָר לְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשׁוֹב
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וּבְאֵמֶת זֶה טְעוֹת גְּדוֹלָה, כִּי אֵין לָךְ אָדָם שְׂאִין בִּיכְלָתוֹ
לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׂבָעוֹלָם אִם יִרְצֶה בְּאֵמֶת. וְהַעֲקָר תְלוּי
בְּקַדְּשֵׁת אֵלּוּ הַשְּׂבָעָה גְרוֹת, וְרִאוּי לְבַקֵּשׁ עַל קַדְּשַׁתָּן וְטְהַרְתֵּן בְּכָל
יוֹם, וְיִיטִיב אֶת הַמְּנוּרָה שְׁלוֹ בְּכָל יוֹם מְחַדֵּשׁ, אִז דִּיקָא סוּף כָּל סוּף
יִזְכֶּה לְצִאֵת מִגְלוֹתוֹ, וְתֵאִיר נִשְׁמָתוֹ בְּהָאֶרֶת זִיו נַעַם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! מַה דִּהְנָה הִנְהָ, עַל-כָּל-פָּנִים עֲשֵׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה
מֵעַכְשָׁיו לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְתִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעוּרִים קְבוּעִים
כְּסִדְרָן, וְתִרְאֶה לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּמַן הַיְקָר מְכֹל, וְתִתְמַיֵּד בְּחַדוּשֵׁין
דְּאוֹרֵיִתָּא, אֲשֶׁר תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כְּלָיִם טוֹבִים אֶל זֶה, כְּמוֹ שְׂרָאִיתִי

את החדושינן שְׁלָךְ בהיותי בְּאֶרֶץ. וְלֹא לְכַעַס וְלִשְׂמֵעַ רַק בְּקוֹל
הַתּוֹרָה, וְלִהְיוֹתָ רַק עַל חַיּוֹת אֱלֹקוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה
יִפְתַּח מַחֲךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְיִהְיֶה נוֹבֵעַ שְׁפַע הַדַּעַת בְּחַדוּשֵׁי תוֹרָה
חֲדָשִׁים, וְרֵאוּי לָךְ לְרִשָּׁם עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב כָּל מַה שֶּׁאֵתָה מְחַדֵּשׁ, וְיִהְיֶה
חֲשׂוּבִים בְּעֵינֶיךָ מְאֹד מְאֹד אֲפֹלוּ אִם לֹא תִדְפִּיסֶם, כִּי חַדוּשֵׁי הַתּוֹרָה
שֶׁאֲדָם זֹכֶה לְחַדֵּשׁ, זֶהוּ שֶׁכָּל הַנִּקְנָה לוֹ לְנִצְחָה נִצְחִים (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה). וְרֵאוּי לָךְ לְהַכְנִים כָּל עֵיוֹנֵךְ בְּסִפְרֵי
רַבְנֵי ו'ל', אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם יְכוּלִים לְחַדֵּשׁ הַרְבֵּה בְּפִסּוּקֵי תַנ"ךְ וּבְמֵאמְרֵי
חז"ל בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשִׁים וְזֶהוּ הַקְדוּשׁ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אַל תִּהְיֶה קֶטֶן בְּעֵינֶיךָ כָּלֵל, כִּי יֵשׁ לָךְ כְּלִים
טוֹבִים, אוֹן זַעַה דָּאס אוֹיס צוּ נוֹצֵן לְטוֹבָה, וּבְכָל פַּעַם שְׁיַעֲבֹר עֲלֶיךָ
מַה שְׁיַעֲבֹר, רֵאֵה לְבָרַח אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל
לְבָב בְּפִרְטֵי פִרְטוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְאֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתָּךְ
שֶׁהַתַּחֲלָתָה כְּבָר כְּמָה וְכְמָה פַּעֲמִים אֵין מְסַפֵּר, וְעַדִּין לֹא עֲלָתָה בְּיָדְךָ
וְכוּ' וְכוּ', וְאֵתָה נְסוּג אַחֲזֹר בְּכָל פַּעַם וְכוּ' וְכוּ'.

אַהוּבֵי, בְּנֵי, יְדִידֵי, יְקִירֵי! אַל תִּסְתַּפֵּל עַל זֶה כָּלֵל, רַק שְׂכוּחַ
תְּשַׁכַּח אֵת הָעֶבֶר (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְתַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתַּחֲלָה
חֲדָשָׁה מְחַדֵּשׁ דִּיקָא, וְאִזּוּ סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְשַׁבֵּר אֵת חֲמֻרְךָ, וְתִזְכֶּה
לְהֵאִיר נִפְשְׁךָ בְּעֶרְבוּת נְעִימוֹת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּאִירָה בְּכָל הָאֶרֶץ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאֶרֶץ הַאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב' קמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַת קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד,
נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר

ד) וְרֵאֵה לְנִצְלָם לְטוֹבָה.

וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ שְׁאַבְרָךְ אַחַד הָעוֹסֵק
בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן נִתְחַבֵּר אֵלֶיךָ, וְרוֹצֵה לְדַבֵּר עִמָּךְ מֵרַבְּנוּ ז"ל, עַד
שְׂזִכִּיתֶם שְׁקִבְעֵתֶם יַחַד שְׁעוֹר בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵ"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. מָה
אָמַר לָךְ, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כָּבֵר אָמְרוּ בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קכח):
זַכָּאָה מֵאֵן דְּאַחִיד בְּיַדִּיה דְּחִיבָא", אַף נִדְמָה לָךְ שְׂאִין אַתָּה פּוֹעֵל
אַצְלוּ כְּלוּם, וַיֵּשׁ לָךְ עַל יְדוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָה, וְאַתָּה מְבַהֵל
וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, וְעַל-כֵּן אַתָּה שׁוֹאֵל הָאֵם לְהַפְסִיק עִמּוֹ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! כָּבֵר יְדוּעַ מְאֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל שְׂאֹמֵר לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל,
שְׂיִדְבֵר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשְׂאֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל:
אֵיךְ וַיִּיָּס דָּאךְ נִישְׁט וָוֹאָס מִיט יַעֲנַעַם גִּיט אָפִי, וְהַשִּׁיב לוֹ רַבְּנוּ
ז"ל: וָוֹאָס הָאָט דָּאָס צוֹ דִיר דוֹ רַעַד'. וְהַבִּין מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְסַתְמָא
פּוֹעֵלֵט מְעַן יֵא"ל. וְדַבֵּר זֶה הוּא בְּרוּר מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר הַדְּבוּר פּוֹעֵל
מְאֹד מְאֹד, הֵן אֲצֵלְךָ, שְׁעַל יְדוֹ נַעֲשֶׂה גַם לָךְ אֹרֵר וְאֹרֵר חוּזֵר
(עַיֵן לִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפד), וְהֵן לוֹ שְׂיִכּוֹל לְהִיּוֹת דָּאָס דוֹ דְּעַר
הַאֲלֻטְס וַיִּין גֵּאָנֶץ אִיִּדִישְׁקִיִּיט"; וְעַל-כֵּן לְדַעַתִּי תִרְאֶה לְהַחְזִיק בּוֹ
בְּשִׁתֵּי יְדִיךָ, וְתִדְבֵר עִמּוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מֵרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא עָקֵר
וַיִּסּוּד גְּדוּל בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּכְנֻדַּי אַתָּה פּוֹעֵל אֲצֵלוֹ. וּכְבֵר יְדוּעַ
הַסְּפוּר, שְׂפַעַם אַחַת הֵיטָה סַעֲדַת בְּרִית אֲצֵל הָרַב הַחֲסִיד ר' יוֹדֵל
תִּלְמִיד רַבְּנוּ ז"ל בְּעַרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְהוּא זָרוּ מְאֹד אֶת הָעוֹלָם, לְבָרַךְ
תַּכְּף-וּמְקִד בְּרַפְת הַמְּזוֹן, כִּי צָרִיף לְזָרוּ עֲצָמוֹ לְכַבּוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ,
כְּשֶׁבֵא לְרַבְּנוּ ז"ל וְסִפֵּר לוֹ הַכֹּל, אֲזִי הַקְּפִיד עָלָיו רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד,
וְאָמַר לוֹ: מַדּוּעַ עֲשִׂיתָ דְּבַר כְּזֶה, יְהוּדִים יוֹשְׁבִים וְרוֹצִים לְשַׁמַּעַ
דְּבוּרְךָ, אוּלַי הֵייתָ מְעוֹרֵר אֶת לֵב אַחַד הָאֲנָשִׁים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוּלַי

ה) אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאוּחֻז בְּיַד הַחוּטָא (לְהַחְזִירוֹ בְּתִשׁוּבָה).

ו) וְהָרִי אֵינִי יוֹדַע מַה הוֹלֵךְ עִם הַלָּה.

ז) מַה יֵּשׁ לְזֶה אַתָּה — אַתָּה דְּבַר.

ח) מְסַתְמָא פּוֹעֵלִים כֵּן.

ט) שְׂאַתָּה מַחְזִיק לוֹ אֶת כָּל יְהוּדוֹתוֹ.

היית מעורר את אחד שימתן צדקה או ילמד שעורים בסדרן וכו' וכו', ועל-כן לא טוב עשית. מכל זה רואים את גדל הפסופים של רבנו ז"ל לעורר ולחזק אחרים, וכתבו הרמב"ם והרשב"ץ והחרדים, דמצות "ואהבת את ה'" כוללת נמי שידרש לאחרים תורה ודברי כבושים, עד שיביא אהבתו יתברך בלבם. ומקורו הוא בספרי: "ואהבת את ה'" — אהבהו על הבריות כמו אברהם, כמו שנאמר (בראשית יב, ה): "ואת הנפש אשר עשו בחרן", מפני זה קראו הקדוש-ברוך-הוא "אברהם אוהבי", שנאמר (ישעיה מא, ח): "ורע אברהם אוהבי", והיא זכות גדולה לאדם, שיאיר דעת האמת בחרו, כי על-ידי-זה זוכה למקיפים חדשים, וזוכה להתקרב בכל פעם יותר אליו יתברך, על-כן למען השם, אל תעזבהו, ומה שנדמה לך, הוא רק מעננה דסטרא אחרא, אשר הבעל-שם-טוב הקדוש אמר, כי מרב עננה של אדם מתרחק ממנו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קכה), שלפעמים צריכים להגביה את לבו בעבודת השם יתברך ובפרט בענייניו, שבמקום שאין אנשים השתדל להיות איש.

הדורש שלומך...

ב' קמח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר קדושים, א' דראש חדש אדר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה להשיבך דברי אמת יקצרון המון יריעות.

אהובי, אחי! קח לך דרך (נעם זיף א נועג) של לדון את כל

אָחַד לְכַף זְכוּת אֶפְלוּ אֵלָיו שְׁמֻצְעָרִים אוֹתָךְ, תִּטָּה תְּמִיד כְּלָפִי חֶסֶד, וְרָאָה לְדַבֵּר עִם כָּל בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם בְּאַהֲבָה וּבְסִבְלָנוּת גְּדוּלָּה, וְהִבָּא אֶצְלָךְ רָאָה לְדַבֵּר רַק מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְתִרְאָה זִיךְ אֵין גְּאֻנְצָעֵן אִיבְעֵר גֵּעֲבֵן צוּ אִיהֶם' בְּאַהֲבָה עֲזָה, וּלְדַבֵּר בְּתִשׁוּבָה עֲצוּמָה, כִּי רַק זֶה חֲלָקְנוּ לְנִצַּחַת, וְיִהְיֶה טוֹבָה לְשִׁנְיָכֶם. וּמִקֵּדָם דְּבִרְתִּי עִם בְּחוּר אָחַד מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְרָאִיתִי אֶת גְּדֹל הַתּוֹעֵלֶת כְּשִׁזְזוּכִים לְדַבֵּר יַחַד בְּתַמִּימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה בְּאַהֲבָה וְחֻפָּה יְתָרָה, וְלִמְדָנוּ יַחַד הַתּוֹרָה בְּלִקְוִיטֵי מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימֵן קפד. וְאָמְרָנוּ עַל זֶה הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה מִלְּקוּוֹטֵי תְּפִלוֹת. וּבְמֵאֵמֶר זֶה רוֹאִים מְעַלְת הַמְּדַבְּרִים יַחַד, שְׁנַעֲשֶׂה אוֹר יֵשֶׁר וְאוֹר חוֹזֵר, וּבְיַחַד מִתְחַזְּקִים וּמִתְעוֹרְרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ.

וְאַבְקֵשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, בְּנִי, יְקִירִי, חֲמֻדַּת לְבָבִי, בְּרַח לָךְ מִמְחֻלְקַת, אֵל תִּצָּא לְרִיב עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, קָשֶׁר וְדַבֵּק עֲצֻמָּךְ אֵלָיו יְתִבְרָךְ כִּפִּי נִקְדַּת הָאֵמֶת שְׁבִלְכְּבָךְ, וְאַל תִּזְוֹז מִהַנְּקֻדָּה אֶפְלוּ זִיו כְּלִשְׁהוּ, אֶפְלוּ שְׁתַּהֲיֶה פְּלִיאָה בְּעֵינֵי אַחֲרִים, מֵה לָךְ עִמָּהֶם, אַתָּה צָרִיךְ לְרִאוֹת מֵה שְׁטוּב לָךְ, וְלֹא לִשְׂא חֵן בְּעֵינֵי חֲבֵרֶיךָ. דַּעַר עֵקֶר גִּיפְעֵלִין פֶּאֶר הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ אוֹן נִישְׁט פֶּאֶר מְעֻנְטִשְׁן^כ, הַעֵקֶר רַק לְדַבֵּק עֲצֻמוּ בּוּ יְתִבְרָךְ, וְלִהְכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ אֵמֶת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרָךְ בְּתַמִּימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מִפְּנֵי טְרֻדַת הַשְּׂבָת שְׂבָאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קמט.

בְּעֻזַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר אֵמֶר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֱהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֲי

(ו) לְמִסֵּר אֶת עֲצֻמוֹ לְגִמְרֵי אֵלָיו.

(כ) הַעֵקֶר לְמִצָּא חֵן בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, וְלֹא אֶצֶל בְּנֵי־אָדָם.

הַיָּקָר, הָאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוּךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְיִיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת,
הַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׂמוּצָא בְּעִצְמוֹ, וְאִסּוּר
לְהִסְיֵחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, רַק לְהִכְנִיֵס הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעַת
וּבִמְחֻשָּׁבָה, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ וְאֶצְלָךְ וְקָרוֹב לָךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה
וּתְנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ, וּכְכֹל שְׂיִכְנִיֵס אֶת זֹאת הַנִּקְדָּה
הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּמִחְשָׁבָתוֹ וּבְדַעְתּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַגָּאֵל מִצְרוּתָיו
וּמְרִירֵי-יָתֵיו וְכוּ', וְיִהְיֶה רַק שְׂמִיחָה; כִּי בְּאִמְתָּ מַה לָּךְ לְהִתְבַּלְבֵּל
תְּמִיד מִהַעֲבֵר וּמִהַעֲתִיד וְכוּ', קָשֶׁר עִצְמָךְ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִכְנִיֵס אֶלְקוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּדַעְתָּךְ, וְאִזּוֹ יִתְחִיל לִילֵךְ לָךְ כְּסֻדֵּר (עֵינִי לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק ב'),
סִימָן פב). וְאוֹדוֹת אֲמִירַת תְּהִלִּים, כְּכָר יְדוּעַ שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר שֶׁהוּא
מִסְגָּל לְתִשׁוּבָה, וְנִפְתָּחִים לוֹ שְׁעָרֵי הַתְּשׁוּבָה וְכוּ' וְכוּ' (עֵינִי לְקוּטִי-
מִזְהַר"ן, חֶלֶק ב'), סִימָן עג); וְעַל-כֵּן אִם אֶפְשָׁר לָךְ לֹאמַר בְּכָל יוֹם,
יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי בְּאִפְּן כְּזֶה תְּסִיֵּס בְּכָל שְׁבוּעַ
אֶת כָּל תְּהִלִּים. וְזָכַר, יְדִידֵי הַיָּקָר, "דָּאֵס אִיז דִּיִּין פֶּאֲרַמְעָגֵן", "אוֹן
עֵס וְוַעֲט זִיךְ דִּיר אֲמֵאָהֵל אָפּ זִוְכֵן אֶלְע קֵאֲפִיטְלִיךְ תְּהִלִּים וְוַאֵס דו
הָאֵסֵט אַרוֹיֵס גִּיכֵאֲפֵט פּוֹן דִּי וְוַעֲלֵט"ל. וְכָבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת נז:): הַרְוָאָה סִפֵּר תְּהִלִּים בְּחֵלוֹם, יִצְפֶּה לְחִסְדֵי-דוֹת,
וְדו"ק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְעֵינִי נִפְלְאוֹת רַבּוֹת מִמַּעַלֵּת אֲמִירַת תְּהִלִּים בְּעֵבֹר חוֹלָה
בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צח, עֵינִי שָׁם.

הַנִּ"ל...

(ל) זֶהוּ הַרְכוּשׁ שֶׁלְךָ, וְיִחַפְּשׂוּ עוֹד פַּעַם כָּל מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁחֲטַפְּתָ מִזֶּה הָעוֹלָם.

אֲשֶׁר   ב' קנ   בַּנְחַל   יט
ב' קנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר אָמֵר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, הַבְּחוּר הַיְקָר, יִנִּיק וְחַפְּסִים, הַרוֹצֵה לְהַאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאוֹדוֹת הַשָּׁנָה שֶׁבִקְשָׁתָּ שְׂאֲכַתֵּב לְךָ, דַּע לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, פִּי אֲסוּר לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בַּשָּׁנָה כָּלֵל, טוֹב יוֹתֵר לְלַמֵּד בְּמִחַ מִיִּשְׁבַּב מֵאֲשֶׁר עִם מִחַ מִבְּלָבֵל וַיִּשֶׁן. וְזֶהוּ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֲבוֹת פָּרָק ו'), שֶׁהַתּוֹרָה נִקְנִית בְּמַעוּט שָׁנָה; אֵךְ כִּכָּר אָמְרוּ בַּמְדֻרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ט', סִימָן ח'): מִתּוֹךְ שְׂאֲדָם יִשָּׁן קִמְעָא, הוּא עוֹמֵד וַיִּגַּע בַּתּוֹרָה הַרְבֵּה. וְאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן לה): חֲדוּשׁ הַשָּׁכֵל, חֲדוּשׁ הַנְּשָׁמָה הוּא עַל-יְדֵי שָׁנָה, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, אַחֵי, כְּשֶׁאַתָּה רוֹאֵה שְׂמִיחָךְ מִבְּלָבֵל, לְךָ לִישָׁן מֵיָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לְקוֹם בְּאֲשֶׁמֶרֶת הַבִּקְרָה וְלִלְמַד תּוֹרָה בְּמִחַ מִיִּשְׁבַּב, וְעַל-כֵּן-פָּנִים לֹא תֵאָחֵר זְמַן הַתְּפִלָּה. וְדַבֵּר זֶה הוּא נִצְרָךְ מְאֹד לְכַנִּי הַנְּעוּרִים, שֶׁמִּבְטָלִים אֶת תְּחִלַּת הַלֵּילָה בְּשִׁטוֹת וּדְבָרִים בְּטָלִים וְכוּ', וְהוֹלְכִים לִישָׁן מֵאַחַר, וְעַל-יְדֵי-זֶה קָמִים כִּכָּר מֵאַחַר וְנִתְּבַלְבֵּל כָּל הַסֵּדֶר וְכוּ'; וְעַל-כֵּן עֲלֶיךָ לְהִזְדַּרֵּז תַּכְּף-וּמְיָד אַחַר מְעַרֵּיב לְלַכֵּת לִישָׁן מִקֵּדָם כְּדֶרֶךְ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהוֹלְכִים לִישָׁן וְקָמִים בַּחֲצוֹת, אוֹ עַל-כֵּן-פָּנִים קֵדָם אוֹר הַיּוֹם, וּמִתְּפַלְּלִים וְתִיקִין — אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָם; וְלִי קֶשֶׁה לְקוֹם זֹאת מִפְּנֵי טְרִדוֹתֵי הַרְבּוֹת כִּידוּעַ לְךָ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, בֵּיתִי פְתוּחַ לְרוּחָהּ, וַיּוֹצֵאִים וְנִכְנָסִים בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים וְכוּ' בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלֵּילָה, וְעַל-כֵּן כִּבֵּד עָלַי הַדְּבָר, (וּבְאֵמַת אֵין זֶה תְּרוּץ כָּלֵל, אֵךְ מָה אֶעֱשֶׂה). אֲבָל אַתָּה, יְדִידֵי הַיְקָר, בַּחוּר צְעִיר, רָאֵה גַם רָאֵה לְהִזְדַּרֵּז לִילְךָ לִישָׁן בְּתְחִלַּת הַלֵּילָה, וְתוּכַל לְקוֹם בְּאֲשֶׁמֶרֶת הַבִּקְרָה וְלִלְמַד בְּמִחַ מְזוּכָּךְ וּמִיִּשְׁבַּב, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ לְנִצָּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כ אָשֶׁר ב' קנא בנחל
ב' קנא.

בעזרת השם יתברך, בין השמשות יום ראשון לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר,
האברך העוסק בצרכי צבור באמונה, להפיץ דעת הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, וגם שמעתי מהבחור... מה שעבר
עליך...

ידידי היקר! העקר הוא התחזקות, "דער האלטן זיך"מ, וראוי
לנו לדעת, כי אי אפשר בשום אופן לינק ולקבל מהנקדה העליונה,
כי אם על-ידי בזיונות ושפיכות דמים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו');
כי כל הגלוי הנורא והנפלא של רבנו ז"ל, הוא התגלות אלקות
במדרגה הכי עליונה, וכשאנחנו שאין פנינו יפות כלל (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן לט) רוצים לינק ולשתות מאורו הגנוז,
ההכרח לסבל בזיונות ושפיכות דמים וחלישות הדעת וכו', כי כפי
קטנותנו וכו', אין אנו ראויים לקבל ממנו כלל, אף השם יתברך
ברב רחמיו חפץ להיטיב לבריותיו, ורוצה שנקבל את האור הגנוז
הזה, רק מחמת שאנו פגומים מאד מאד, ורחמנא לצלן, על-כן
המשכנו על עצמנו על-ידי מעשינו הרעים בגדים צואים שממם
המניעות וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד). ובכן אם יש לנו
דעת, ועומדים בנסיון — יעבר עלינו מה, נתחזק ונעשה כל מיני
פעולות שבעולם להשאר אצל רבנו ז"ל, אז דיקא נזכה לקבל ממנו,
אבל אם יברח... מה לעשות...

ועל-כן, חמדת לבבי, זהו עקר הנסיון שלנו, וראוי לנו
להתישב, כי אין לנו עוד אב רחמן פרבנו ז"ל המבין אותנו, ויכול
להושיענו ולקרננו אליו יתברך, ועל-כן ראוי לנו לעמד בכל
הנסיונות שמנסים אותנו, וסוף הפבוד לבוא, שיתגלה אלינו מלך

הַכְּבוֹד בְּהָאָרֶה נוֹרָאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מוֹהֲרַנְיָת ז"ל בִּימֵי נְעוּרָיו הָיָה תְּחוּשׁ נִפְלָא, וְהָיָה לְנַחַת וּלְתַפְאֵרֶת לְאַבּוֹ, וְכָל בְּנֵי הָעִיר אָחָזוּ מִמֶּנּוּ, וְעָשָׂה שְׂדוּף עִם הַגְּאוֹן הַמְּפָרֶסֶם בְּעוֹלָם, בְּשֵׁם 'דְּעַר גְּרוּיֶסְעַר ר' דָּוִד צְבִי', וְהָיְתָה לוֹ רַבְּנוֹת בְּשֵׁלֶשׁ עָרִים גְּדוּלוֹת: מְאֵהֶלִיב, שְׂאֲרִיגְרָאד, קְרַעֲמֵנִיץ, וְכָל הַגְּלִילוֹת שְׂסָבִיב כָּל עִיר, וְהָיוּ כָּל הָאֲנָשִׁים מְכַבְּדִים אוֹתוֹ מְאֹד, כִּי הָיָה חָשׁוּב בְּעֵינֵי כָּל. וּמְלַבֵּד גְּדָל צְדָקוֹתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ שְׂזִכָּה, שְׂאָבִיו בָּא אֵלָיו בִּימֵי קִטְנוּתוֹ מֵעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, כִּי נִתְּנָתָם כְּשֶׁעֲדִין הָיָה בְּגִיל צְעִיר, וְלָמַד עִמּוֹ (אֲשֶׁר עֲנָן זֶה הוּא מְדַרְגָּה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד מְאֹד) וְכִשְׁהִתְחִיל הַדְּבָר לְהִתְפָּרֵס, לֹא בָּא עוֹד, וְהָיָה אִישׁ קְדוּשׁ מְאֹד מְאֹד, אַרְבָּעִים שָׁנָה לֹא שָׁכַב עַל מִטָּתוֹ לִישׁוֹן, וְלֹא נָטַל יָדָיו מִשִּׁבְתֵּי לְשִׁבְתֵּי לְאֲכִילַת קִבְעָה, כָּל אֲכִילָתוֹ הָיְתָה רַק אֵיזָה עֲרָאִי, וְכֵן הִתְנַהֵג כָּל יָמָיו, וְזִכָּה לְגִלּוּי אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ הַסְּפוּרָה, שֶׁפַּעַם אַחַת עָשָׂה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי מְאֵהֶלִיב בְּרִית, וַיַּעַן שְׁהַרְבֵּי ר' דָּוִד צְבִי לֹא הָיָה אִזְּוֹ בְּעִיר, וְנִזְדַּמְּן שְׂבָא אִזְּוֹ לְעִיר מְאֵהֶלִיב הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ ר' בְּרוּךְ מְעוֹבּוֹנֵ'עַר ז"ל, וְכַבֵּד הָאִישׁ אוֹתוֹ לְסַנְדְקָאוֹת, וּבִתּוֹף כֵּן בָּא הַרְבֵּי ר' דָּוִד צְבִי, וְשָׂאֵל אֶת הַבֵּית־דִּין מֵהַ לְעֵשׂוֹת, וּפְסָקוֹ שְׂמַכְרַח לְתַן לְהַרְבֵּי הָעִיר, וַיַּעַן שְׂפַחַד הָאִישׁ מְאֹד מִהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ ר' בְּרוּךְ מְעוֹבּוֹנֵ'עַר ז"ל, כִּי הָיָה בְּטַבְּעוֹ קַפְדָּן, אִף בְּאֵין בְּרַרְהָ נִגְשׁ אֵלָיו, וְסִפֵּר לוֹ כִּי הַבֵּית־דִּין שֶׁל הָעִיר פְּסָקוֹ שְׂמַכְרַח לְתַן לְהַרְבֵּי, וְהַקְּפִיד הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ ר' בְּרוּךְ מְעוֹבּוֹנֵ'עַר ז"ל, אִף אָמַר לוֹ: נוֹאֵס קַעַן אִיף אֵינָם טְהוֹן, אִזְּוֹ אֱלֹהֵי הַנְּבִיא טֹאנְצֵט אֵינָם נָאִף דִּי פֹאנְטֹאפֶּלֶס. וּמִכָּל זֶה יְכוֹלִים לְהַבִּין גְּדֻלָּתוֹ. וְהוּא לָקַח אֶת מוֹהֲרַנְיָת ז"ל לְחֻתָּן, כִּי הָיָה מִבֵּין עֲלָיו, אֲבָל תַּכְףּ וּמִיד כְּשֶׁזִּכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, וְהִשְׁלִיךְ נִפְשׁוֹ מִנְּגַד, אִזְּוֹ אָבִיו שְׁהָיָה מִשְׁתַּעֲשַׁע עִמּוֹ זָרְקוֹ מִבֵּיתוֹ

(ג) ר' דָּוִד צְבִי הַגְּדוֹל.

(ס) מֵהַ אֲנִי יְכוֹל לְעֵשׂוֹת לוֹ אִם אֱלֹהֵי הַנְּבִיא רוֹקֵד אַחֲרָיו, אַחֲרֵי הַנְּעִלְיַבִּית שְׁלוֹ.

כב   אָשֶׁר   ב' קנא   בנחל

וַגִּרְשׁוּ אֶל חַמְיֹו, וְחַמְיֹו שֶׁהִפְלִיגוּ גִרְשׁוּ אֶל אָבִיו, מֵעַן הָאֵט זֶיךְ מֵיֵט אִיְהִם אַרוֹם גִּינוֹאֲרַפְעֵן". וְהָיוּ לוֹ צָרוֹת צָרוּרוֹת, רַחֲמָנָא לִי צִלָּן, כִּידוּעַ כְּבָר מַה שֶׁעֵבֶר עָלָיו, וְנִדְפַס קָצַת בֵּימֵי מוֹהֲרַנ"ת וּבְעוֹד כַּמָּה מְקוֹרוֹת מִסְפָּרֵי חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲמַד מוֹהֲרַנ"ת ו"ל חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ עַד מְאֹד, וְעַל אֶף גָּדַל צִעְרוֹ וְשִׁפְכוֹת דָּמוֹ וְחִלְשׁוֹת דַּעְתּוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא זָז מִרְבֵּנוּ ו"ל, אֲדַרְבֵּה, עֶסֶק כָּל יְמֵי חַיָּו לְדָלוּת וְלַהֲשָׁקוֹת מִתּוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל לְאַחֲרִים בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וּמִכָּל שָׁכַן מַה שֶׁעֵבֶר עָלָיו אַחֲרֵי הַסְתַּלְקוֹת רַבְּנוּ ו"ל, זֶה אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלָל, כִּי הֵיטָה תְּקוּפָה שְׁכָל הָעוֹלָם חָלְקוֹ עָלָיו, וְאַפְלוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, רַק חַמְשָׁה אַנְשִׁים הָיוּ עִמּוֹ שֶׁאַחְזוּ אֶת עֲצָמָם אֲצֵלוֹ. וְדָבָר זֶה יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם עֲכָשׁוּ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, רָאֵה וְהִבֵּן, כָּל הָעוֹלָם חוֹלְקִים עַל אֶחָד, וְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אֵינָם אוֹחֲזִים מִמֶּנּוּ, וְטוֹעֲנִים: לְמָה הִצְרַכְתָּ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם כָּל-כַּף אֶת רַבְּנוּ ו"ל וְלִגְרוֹת מִחֻלְקַת וְכוּ', רַק חַמְשָׁה אַנְשִׁים נִשְׁאַרוּ אֲצֵלוֹ. עֲמַד וּרְאֵה, וְחַכֵּם וְהִבֵּן! אִם בְּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה. וּבְאַמַּת כְּשֶׁתְּעִין בַּתַּנ"ךְ, תִּמְצָא שֶׁדָּבָר זֶה כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים, אֲבָרְהָם אָבִינוּ נִשְׁאַר יְחִידִי, יוֹסֵף הַצַּדִּיק נִשְׁאַר יְחִידִי, אֲלֵיָהוּ הַנְּבִיא צוֹעֵק: "וְנִשְׁאַרְתִּי אָנִי לְבַדִּי נְבִיא לֵה" (מְלָכִים-א יח, כב); וְתַהֲלֵה לְאֵל, אַתָּה עֲדִין לֹא נִשְׁאַרְתָּ לְבַדְּךָ, כִּי רַב אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיקָרִים אוֹחֲזִים עִמָּךְ, וּמְפַלְיָגִים וּמְפַלְיָאִים מַעֲשֵׂיךָ, עַל-כֵּן רָאֵה וְגַם רָאֵה לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל וְלֹא לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ, כִּי הַכֹּל יִהְיֶה עַל נְכוּן.

הַהֲכָרַח עֲכָשׁוּ לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אִם הֵיטָה אֵיזוֹ אֲפֻשְׁרוֹת שְׁנוֹזְפָה לְדַבֵּר פְּנִים אֶל פְּנִים, הֵיטָה עֲנִין נִפְלָא, כִּי כָפִי שְׁאַנִּי מְרַגֵּשׁ מְדַבְּרִיךָ, שְׁגָם בְּגִשְׁמִיּוֹת עוֹבֵר עָלֶיךָ, וְעַל

(ע) הֵם נִרְקוּ אוֹתוֹ מִזֶּה לָזֶה.

אֲשֶׁר   ב' קנב   בַּנְחַל   כג

כַּן רֵאָה לְהִתְוַעַד עִמִּי וַיִּנְדָּבֶר בְּאַרְיִכוֹת.

הַנִּ"ל...

ב' קנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר אָמַר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַכְּמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ מְכַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאַנְחֵנוּ צְרִיכִים רַק לְחֹזֶר בָּהֶם, וְעָלֶיךָ לְדַעַת כִּי עָקֵר הֵהֱתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק עַל-יְדֵי הַתְּמִדָּה רַבָּה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי פָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: קצב, קעג); וְעַל-כֵּן מִי שְׁלוֹמֵד יוֹתֵר סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא כְּמוֹ שְׁנֹדְמָה לְאֵלוֹ הַפְּתָאִים, שְׁמִי שְׁעוֹבֵד' הוּא יוֹתֵר מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל. מָה זֶה 'עוֹבֵד'? יֵשׁ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי אִם אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר מִשְׁהוּ, הָרִי הוּא בְּכָלֵל עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, עָקֵר שְׁלֵמוֹת הֵהֱתַקְרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק, שְׁצָרִיךְ לְדַעַת שֶׁהוּא פְּלוּם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב); כִּי זֶה הַסִּימָן שֶׁאָדָם מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, כְּשֶׁנוֹפֵלֵת עָלָיו שְׁפִלוּת, כִּי הַצְּדִיק מְגַלֶּה לְאָדָם הַיֵּטֵב אֶת מַצְבוֹ, וְכֵן אָדָם חוֹזֵר תְּמִיד בְּתִשׁוּבָה, וְצָרִיךְ לְחֹזֵר תְּמִיד בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִפְלוּ מִי שֶׁכְּבָר מִשִּׁיג הַשְּׂגוֹת, עָלָיו לִידַע שְׁעֵדִין אֵינּוּ יוֹדַע כְּלוּם, וְצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה עַל תִּשׁוּבָה, כִּי פֶן גִּשְׁם אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶתְמוּל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'); וְזֶה עָקֵר שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק, שְׁיִכּוֹל לְהִרְאוֹת לְכָלֵם אֶת מַצְבָּם הָאֵמֶתִי, כְּדִי שִׁיתְעוֹרְרוּ מִהַשְּׁנָה, כִּי הַצְּדִיק מְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'); וְעַל-כֵּן זֶה שְׁאֵמֵר לְךָ מֵה שְׁאֵמֵר וְכוּ', תִּדַע שֶׁהוּא שׁוֹטָה גְּמוּר. וּבְכָלֵל אֲגִיד לְךָ

כד   אָשׁר   ב' קנג   בנחל

את האמת, כל אלו שהסתובבו אצלי יש להם דבורים אחרים לגמרי, כי הדבורים שלי הם רק דבורים מהתכלית הנצחית, כי אין לי בזה העולם רק את הקדוש-ברוך-הוא, ואני תמיד זוכר שיבא היום והשעה והרגע שאצטרף לצאת מזה העולם, ועל-כן אין לי בזה העולם כלום רק חרופים וגדופים הם מנת חלקי, ולא רק זאת, אלו שמקבלים קצת ישות וגאות, כבר מתחילים לדבר עלי, ועל-כן כל אלו שהיו אצלי ומדברים עלי, תדע — שהם מלאים גאות, כי מי שהיה אצלי והסתובב אצלי, וקבל באמת מה שדברתי הוא נעשה צדיק גמור מאד — גם בכל לילה בחצות, ומתבודד עמו יתברך, ולומד שעורים כסדרן, ומתפלל בכונה וכו' וכו', אבל אלו שפבר באו אלי בכונה של ישות, כמו שאמר האברך וכו' בזו הלשון: "לדבר כבר למדתי אצלכם... עכשו אני צריך ללמד איך לכתב, ואז פבר אוכל להנהיג את אנשי שלומנו". עכשו אשאל אותך, היש עוד טפש כמהו? ! מה שיף להנהיג? ! אדם צריך להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ולא להתבלבל משום בריה שבעולם, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, ואז טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

לכן ראה, אהובי, ידידי היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, ואז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קנג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות להתפלל בבית-הכנסת החדש שפתחנו על שם רבנו ז"ל שקוראין "שטיבל". מה אמר לך, ידידי היקר, ידוע שרבנו ז"ל אמר לאנשי שלומנו: "המנין שלכם בוקע רקיעים", וכן רצה רבנו שאנחנו נתפלל ביחד, וכן היה רצונו של מוהרנ"ת ז"ל, וכך נהגו אנשי שלומנו בכל הדורות להתפלל במנין הקבוע על שם רבנו ז"ל, ועל-כן מה שאתה שואל, הרי יש בית-הכנסת גדול וקרוב עם הדרת מלך, ואיך שיהי לעשות מנין בפני עצמו שקורין "שטיבל", והרי מפרידים את עצמם מהצבור? איני יודע ואיני מבין קשיתך, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ח.): רב אמי ורב אסי אף על גב דהווי להו תליסר בי כנישתא בטבריה לא מצלו אלא ביני עמודי היכא דהווי גרסי. ופרש רבנו יונה בשם רבנו משה ז"ל, שלא אמרו אלא בעשרה. ואם תאמר כיון דבעשרה היו מתפללין, מה חדוש בא להשמיענו שחשוב מקום קביעות התורה יותר מבית-הכנסת, שהרי כמו בבית-הכנסת עושין? ויש לומר שבא להשמיענו שאף-על-פי שבבית-הכנסת מתקבצים הרבה בני-אדם ברוב עם הדרת מלך, אפלו הכי, היות שרוצים להתפלל בעשרה בלבד בבית מדרשם, מלהתפלל בבית-הכנסת עם הצבור וכו', עין שם; רואים מדברי רבנו יונה, שמדיק מדברי הגמרא, שרב אמי ורב אסי אף-על-פי שהיו להם בתי כנסיות גדולים בטבריה שהיו יכולים להתפלל שם ברוב עם הדרת מלך, אבל עזבו את הכל ולא רצו להתפלל, אלא במנין עשרה שבתוך ארבע אמות שלמדו שם תורה, כמו-כן הענין הוא בנדון דידן, יותר טוב להתפלל במנין עשרה עם אנשי שלומנו היקרים הלומדים ביחד את תורתו של רבנו ז"ל מללכת להתפלל "ברב עם הדרת מלך", ששם לא יוכל לשמע את דברי רבו, וזה פשוט.

ובאמת צריך כל אדם ללכת להתפלל היכן שיש לו התחזקות והתעוררות יותר גדולה, ובדור הזה אין מדקדקים כבר על זה, כי באמת היום בכל שכונה ובכל רחוב יש בית-הכנסת, וזה דבר גדול

מאד מאד כפי טרדות האנשים, אם לא היה להם בית-הכנסת סמוך לביתם, מי יודע אם היו הולכים להתפלל במנזן עשרה, ועל-כן לא שיך היום בכלל כל הענין של "ברב עם הדרת מלך", כפי טרדות הפרנסה וכו', וצרות ומרירות ויסורים וכו', שעובר על בני-אדם, אם היו מתעקשים עמו שילך לבית-הכנסת גדול, ששם מתפללים הרבה אנשים, כדי לקיים "ברב עם הדרת מלך" וכו', והיה צריך ללכת כמה וכמה רחובות — לא היה הולך. ועל-כן טוב מאד שעשו בתי כנסיות ובתי מדרשות כמעט בכל רחוב, כך יכולים לזכות את נשמות ישראל, וכל זה בכלליות אחינו בני ישראל, על אחת כמה וכמה ארבע אמות שלומדים שם תורת רבנו ז"ל, צריך כל אחד מאנשי שלומנו להשתתף שם ולקיים את דברי רב אמי ורב אסי, שלא היו מצלו אלא ביני עמודי היכא דהווי גרסי, ולכן איני יודע מה אפה מתלונן.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קנד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור הרוצה להאיר את נפשו באור האורות, צח צחצחות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות השדוך שמדברים לך וכו', שיש בעיה, ששם הבחורה בשם אמך וכו', כבר דשו בזה רבים ובפרוש מוכא באחרונים, שאם יש לבחורה שני שמות ולאם שם אחד, או להפך — לאם שני שמות ולבחורה שם אחד, אז יכולים להשתדך, ואין בזה שום פקפוק. עיין בשו"ת "בית יצחק", חלק אבן העזר, סימן ע"ב, מה שכתב בזה. ועיין בשו"ת "צמח צדק", שמביא בשם סבו הרב

אֲשֶׁר   ב' קנה   בַּנְחַל   כז

הַקְדוּשׁ בַּעַל הַתְּנִיָּא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אִם אֵין הַשְּׁמוֹת שְׂוִים מִמֶּשׁ
כְּגוֹן שְׂאֲחַת נִקְרְאָת רַחֵל, וְהַבְּחֻנָּה נִקְרְאָת רַבְּקָה רַחֵל, אֵין לְחֹשׁ,
עַיִן שָׁם. וְכֵן יֵשׁ בְּעוֹד הַרְבֵּה שׂוֹתִי"ם שְׂמֻקְלִים בְּזֶה, וְלֹא כְּדַאי לְבַטֵּל
אֶת הַשְּׂדוּף בְּשִׁבִיל זֶה. וְלִכֵּן תִּגִּיד לְאַבִּיךָ שְׂשִׂאלְתָּ שְׂאֲלַת חֲכָם
וְהִתִּיר לָךְ. וְעֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עִם פְּגָם הַכְּרִית אֶחָד לֹא כְּדַאי לְהִיּוֹת
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן בְּשִׁבִיל חֲמֻרָה אֵין כְּדַאי לְבַטֵּל שְׂדוּף, וּבְכַפְרֻט
שֵׁשׁ הַרְבֵּה שְׂאוּמְרִים, שְׂהַצְנוּאָה הִיְתָה רַק לְזַרְעוֹ, וְלִכֵּן אֵל תִּדְחָה
אֶת הַשְּׂדוּף.

רֵאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר
וְדְבֹר שְׂמִדְבָּרִים עִם הַקְּדוּשׁ-כְּרוּף-הוּא הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה
כְּזוֹ שְׂאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קנה.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר אָמֵר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׂוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ.

רֵאָה לְהַתְּמִיד בְּיוֹתֵר בְּלִמּוּד גְּמָרָא, כִּי לִמּוּד גְּמָרָא שׂוֹרֵף אֶת
כָּל הַקְּלָפוֹת, וְאַצֵּל הָעוֹלָם מִנָּח, שְׂעַל-יְדֵי אֲמִירַת זֶהָר שׂוֹרְפִים אֶת
הַקְּלָפוֹת וּמְזַכְכִּים אֶת הַנְּשֻׁמָּה. וּבְאַמַּת גַּם עַל-יְדֵי אֲמִירַת גְּמָרָא
שׂוֹרְפִים אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וּמְזַכְכִּים אֶת הַנְּשֻׁמָּה, כִּי יֵשׁ בְּגְמָרָא רְזִין
דְּרִזִּין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אֲךָ הִיא מְלַבֶּשֶׁת בְּלָבוֹשׁ הַזֶּה. וּכְכֹר אָמְרוּ
קָמְאֵי שְׂסַפֵּר ה'זֶהָר" נִקְרָא "נִגְלָה", שְׂשָׁם גְּלוּי הָאֱלָקוֹת, וְסַפֵּר
ה'גְּמָרָא" נִקְרָא "נִסְתָּר", שְׂשָׁם נִסְתָּר וְנִתְּלַבֶּשׁ הָאֱלָקוֹת בְּדִינֵי קִנְיָנֵי
הָעוֹלָם הַזֶּה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, וּבְאַמַּת הַכָּל לְכָל אֱלָקוֹתוֹ

כח   אֲשֶׁר   ב' קנו   בנחל

יתברך. ועל-כן מה טוב ומה נעים באם תזכה ללמד בכל יום כמה דפים גמרא כסדרן מהתחלת ברכות, עד שתזכה לסיים את המסכתא, ואז תתחיל מסכת שבת, עד שתזכה לסיים את כל הש"ס, וכן תאמר בכל יום כמה דפים זהר מהתחלת הזהר, עד שתזכה לסיים את כל ספרי הזהר, ואם תהיה חזק בשני הלמודים האלו, אז תרגיש אדם אחר לגמרי, כי מה שהורס את האדם הוא הריקנות שמסתובב ריק. ולכן ראה להתמיד בלמוד גמרא ובלמוד זהר.

ועל כלם ראה להרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים עם הקדוש-ברוך-הוא הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קנו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם אין שום תכלית אחרת אלא לברח אל הקדוש-ברוך-הוא וכל מה שמתגברים הצרות והיסורים על האדם, אין עצה אחרת רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא, אז נמשך עליו אור גדול מאד, וזה אשר "יהי אור" עולה בדיוק כמספר הארבעה שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, כי כשאדם זוכה ומיחד את היחודים האלו מתפתא לעילא ומעילא לתתא, על-ידי-זה נמשך עליו אור גדול מאד, והאור הזה הוא אורו של משיח, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ב'), שנה סוד 'בן פרת יוסף' וכו' (בראשית מט, כב), ע"ן שם. ולכן ראה להרגיל

אֲשֶׁר   ב' קנז   בַּנְחַל   כט

את עצמך רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא, ואף שאני יודע שזה הדבר הכי קשה פי המח של האדם מלא שטיות ודמיונות אבל אם אדם מניח את היחודים האלו של הארבעה עולמות, על-ידי-זה נתקיים אצלו "יהי אור", שמאיר עליו אור גדול ונורא מאד, ונמתקים ממנו כל הדינים, כי כל הדינים הם רק מחמת שאין מחשבתו חושבת מהקדוש-ברוך-הוא, אבל אם האדם היה מבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, אז היה חי חיים אמתיים, חיים נצחיים, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קנז.

בעזרת השם יתברך, יום שני בין השמשות לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, שותה ממי הנחל מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, אשר בו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות. עליך לדעת, כי כל ההתקרבות אל רבנו ז"ל, זה רק בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות והשפלות עצמי כלל, וראיתי בעיני, שכל אלו שזכו להתקרב אל רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, הם גדלו והצליחו עד מאד, וכל אלו שהלכו בחכמות נעקרו מן העולם ונתרחקו, וזה היה אצל הכי גדולים ומכל שכן אצל הקטנים.

עליך לדעת שההתקרבות אל רבנו ז"ל אחת מהפליאות הכי נשגבות בזה העולם, כי הבחירה כל-כך גדולה, שהנה אדם דבוק בהקדוש-ברוך-הוא והנה אדם יש לו תשוקה להקדוש-ברוך-הוא והנה נתרחק לגמרי, ועל-כן ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם ללמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, כי רק בזה תלויה ההתקרבות אל רבנו ז"ל, ואל תטעה אותך שום ברירה כאלו דבר רבנו ז"ל תלוי בדברים

ל אֲשֶׁר ב' קנח בנחל

אחרים, כל דבר רבנו ז"ל תלוי רק בהתמדה בספריו הקדושים.

ועל-כלם — הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ורבנו ז"ל רצה מאד שתמיד נתבודד אליו יתברך, אשרי מי שחזק בזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קנח.

בעזרת השם יתברך, יום שני בין השמשות לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותשתדל מאד מאד לדבר אליו יתברך, וכל מה שיש לך בלבך תשיח ותספר הכל להקדוש-ברוך-הוא, כי ממילא אף אחד לא יבין אותך, ועל-כן מה ולמה לך להכנס בכוזבים עם בני-אדם, אתה שב במקומך, ותתמיד בלמוד התורה הקדושה בהתמדה רבה, כי סוף כל סוף לא ישאר ממך רק התורה שתלמד בכל יום. ועליך לקבץ לעצמך שעורים כסדרן, הן בתנ"ך הן במשניות, הן בבלי וירושלמי ותוספתא והן בזהר ותקונים והן בכתבי האריז"ל, ותראה איך שסוף כל סוף תתהפך לאדם אחר לגמרי, מה לך להתבלבל ממה שקורה בעולם, אתה צריך לשבת בפנתך וללמד בהתמדה רבה בתורה הקדושה שהיא חכמתו יתברך, ותדבר הרבה אליו יתברך בבחינת פראסטיק, שמאד מאד הפליג רבנו ז"ל בעבודה הקדושה הזו, שאדם יתנהג בתמימות ובכשיטות גמורה כאיש פשוט, לדבר הרבה אליו יתברך, וללמד הרבה התורה

אֲשֶׁר   ב' קנח   בַּנְחַל   לא

הַקְדוּשָׁה, וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה, וְאִזּוּ מֵה לֵךְ לְהַפְסִיד בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אַתָּה עוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאַתָּה מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה לִישׁוּעוֹת הַיְנָנִי"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, וּמִתִּי שִׁיּוּצִיא אֶת נַשְׁמָתְךָ, אֲשֶׁרִי לֵךְ וְכוּ' וְכוּ'. אִם תֵּלֵךְ בְּצוּרָה כְּזוֹ, תַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. מֵה לֵךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים, כְּכֹר אָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אָבוֹת ו'): "וְאֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנֶם שֶׁל שָׂרִים, כִּי שִׁלְחָנְךָ גְּדוֹל מִשִּׁלְחָנֶם", וְלָמָּה לֵךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים?! אִם תֵּלֵךְ בְּצוּרָה כְּזוֹ, תֵּאֱמָר לִי שֶׁתַּחֲזִיחַ חַיִּים אֲמֵתִיִּים, חַיִּים נִצְחִיִּים, מֵאַחַר שֶׁכְּכֹר עָבַר עָלֶיךָ בַּחַיִּים מֵה שֶׁעָבַר וְכוּ' וְכוּ', לָמָּה לֵךְ לְהִתְבַּלְבֵּל כְּכֹר מֵאַחֲרִים, שֶׁב בְּמִקוּמְךָ, וְשֵׁם תִּהְיֶה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ תִרְאֶה אֶת הַנְּסִים וְנִגְלִים שֶׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

שִׁמְעֵתִי פַעַם מֵרַבִּי לױי יִצְחָק (גְּרוּ יְאִיר) [ז"ל], שֶׁרַבִּי יוֹסֵף יוֹנָה בֶּן מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיָה מְפַלֵּג בְּמִדַּת הַתְּמִימוּת, וְכָל יָמָיו יָשַׁב רַק עַל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה, הַתְּמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד גְּמָרָא וּבְלִמּוּד טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּךְ וּבְלִמּוּד זִהָר וְתַקּוּנִים, וְזֶה רָאוּ אֵיךְ שִׁיּוּשֵׁב שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת וְגוֹרֵם בְּכָל הַיּוֹם, וְתַפְּלָתוֹ שֶׁהַתְּפִלָּל: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֲרִיב, הִיָּתָה בְּמִתִּיקוֹת נְפִלְאָה עַד מְאֹד מְלָה בְּמִלָּה, וְהַבְּרָכוֹת שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו הָיָה תַעֲנוּג לְשִׁמְעַ, וְהָיָה הַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַבְּכִים אוֹתוֹ בְּעֵת תְּפִלָּתוֹ, שֶׁהָיָה עֲטוּף בְּטִלִּית, וְלֹא הִבְחִין שְׁעוֹמְדִים סְבִיבוֹ, וְשָׁמְעוּ אֵיךְ שֶׁהוּא מְתַפְּלֵל בְּנֵעַם כְּזֶה, בְּעֲרֻבוֹת כְּזוֹ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד שֶׁשָּׁמַע אֶת תְּפִלָּתוֹ נִתְעוֹרַר בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִכֵּל לֹא הָיָה אֵלָּא בְּתְמִימוּת וּבְכִשְׁיטוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, הַחֲצוֹת שְׁלוֹ הָיָה לְהַפְּלִיא, בְּכֶה בְּכִיּוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ מִתּוֹ מִשָּׁל לְפָנָיו, וְהָיָה אוֹמְרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁדְּבַר זֶה יִרְשׁ מֵאַבִּיו מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, דִּהְיָנוּ שֶׁקֵּבֵל מִמֶּנּוּ בְּשִׁלְמוֹת אֶת הַתְּמִימוּת.

וּבְאַמֶּת אָמַר לֵךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, שֶׁכָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁבָּאוּ מֵאוּקְרֵינָא הֵם מְדַבְּרִים בְּנֵעַם כְּזֶה. וְרֵאִיתִי גַם חֲסִידִים אַחֲרִים אֲשֶׁר לֹא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁבָּאוּ מֵעַרֵי אוּקְרֵינָא, שֶׁמְדַבְּרִים בְּנֵעִימוּת כְּזוֹ וּבְתְמִימוּת כְּזוֹ עַד לְהַפְּלִיא; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁקוֹנֶה לְעֲצָמוֹ אֶת מִדַּת

לב   אֲשֶׁר   ב' קנט   בנחל

התמימות, שנה היסוד אצל רבנו ז"ל, בלי שום חכמות כלל, לדבר ולספר ולשיח את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ולא יסתכל מה שנעשה אתו, הוא צריך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה יצליח דרכו מאד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קנט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור הנקרא לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי אין זו עצה לפל בדעתו, אדרבה זו עצת היצר הרע והסמ"ך-מ"ם לשבר את האדם ולהחזיר בו יאוש פאלו הוא כבר אבוד לגמרי, תלעג לו! מאחר שיש לך את העצות של רבנו ז"ל, אזי אתה יודע שהכל הכל נריק, ואתה צריך רק את הקדוש-ברוך-הוא, ותהלה לאל, יש לך רק את הקדוש-ברוך-הוא, כי על כל נשימה ונשימה תהלה יה (בראשית רבה יד, יא), כי בלי הקדוש-ברוך-הוא אין לנו שום חיות כלל, ועל-כן ראה להתחזק מעמד ולא להשבר משום דבר.

תרגיל את עצמך ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר הלמוד הזה הורג את היצר הרע. ואף שאני יודע שנה בא קשה מאד ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות, עם כל זאת מאחר שכבר עבר עליך בתייך מה שעבר, ונתלכלכת איה שנתלכלכת, אין עצה אחרת לתת לך אלא שתלמד בכל יום ח"י פרקים משניות, כי רבנו ז"ל גלה לנו תקון נפלא ונורא לנשמה לומר בכל יום ח"י פרקים משניות (שיחות-הר"ן, סימן קפה); וגם למוהרנ"ת ז"ל נתן רבנו ז"ל

אֲשֶׁר   ב' קנט   בנחל   לג

את התקוּן הַזֶּה לומר בְּכָל יוֹם ח' פְּרָקִים מְשֻׁנָּיִת, וְקִים אֶת זֶה כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְלִכְן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל.

אינך צריך להסתכל על אף אחד, ואפלו על אנשי שלומנו, כי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל היא תמימות ופשיטות גמורה, להתמיד בספריו הקדושים, ותעשה לעצמך חק ולא יעבר בכל יום ללמד "לקוטי-מורה"ן", "ספורי-מעשיות", "ספר המדות", ושיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ועל כלם תתמיד מאד ב"לקוטי-הלכות", כי שמעתי מאנשי שלומנו היקרים, שמי שהיה חזק בלמוד "לקוטי-הלכות" הוא החזיק מעמד כל ימי חייו, ותאמין לי שבימי נעורי התמדתי מאד בלמוד "לקוטי-הלכות", וזה מה שמחזק אותי עד עכשו, כי היתה תקופה של שלשים חדשים שגמרתי ברציפות בכל חדש את כל חלקי ה"לקוטי-הלכות", וזה אשר מחזק אותי עתה בעת צרתי, שקמו עלי מרעים וכו'.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים עם הקדוש-ברוך-הוא הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ואף שאין לה מקומות וכו' כמו שכתבת וכו', תאמין לי שגם אני בימי נעורי כשישבתי בישיבה, עשיתי כל מיני תרגילים שהתחבאתי באיזה מרתף, באיזה גג, והלכתי לטיל או התחבאתי באיזה חדר, ושפכתי את לבי אליו יתברך. ואין זה תרוץ שאין מקום, כי הקדוש-ברוך-הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו (בראשית רבה סח, י), ואת הקדוש-ברוך-הוא יכולים למצא בכל מקום, אפה יכול לצאת בחוץ ולטיל, ולדבר אז אליו יתברך, ואף אחד לא ידע שאפה מדבר אז עם הקדוש-ברוך-הוא, בודאי מי שזוכה ללכת במקום פנוי שאין שם בני-אדם ובפרט בשדה וביער ולצעק קולות וצעקות אליו יתברך, אין למעלה מזה, אבל השלמות היא להגיע להכרת הבורא יתברך שמו שיוכל לדבר אליו בכל מקום, אפלו שהוא בין בני-אדם, הוא רק מסובב את פניו, וכבר מדבר אל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אֲשֶׁר מִי שְׁזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָה זוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר ה'חַתְשֻׁלִּי'.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה.

מָה אֱמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִצְדָּקָה
לְתַן לְהַדְפָּסֵת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְזוּ כָּל מְגַמְתִּי לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סְפָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל וְלִהְפִּיעֶם בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי אֲנִי לֹא אֲנוּחַ עַד שְׁאַפְרָסֵם
אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלֹא אֲכַפֵּת לִי מִה שְׁרַשְׁעִים אַרְוּרִים
קָמוּ עָלַי וְכוּ', וּמְדַבְּרִים עָלַי כָּל דְּבַר אֲסוּר וְכוּ', וְאֱמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רס), אֲשֶׁר יֵשׁ אֶחָד שֶׁעַל-יְדֵי אֲבֹדַת הַשֵּׁם
מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאֵינִי מִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם,
וְאֶפְלוּ שְׁיַעֲלָה לִי מִה שְׁיַעֲלָה, אֲנִי אֶת נַפְשִׁי אֲצִיל, אֲגַלֶּה וְאֶפְרָסֵם אֶת
דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֶפְלוּ שְׁלֹא יִרְצוּ לְדַבֵּר אֵתִי וְכוּ'
וְיִתְרַחֲקוּ מִמֶּנִּי וְכוּ', מִה בְּכָךְ, אֲנִי אֶת שְׁלִי אֶעֱשֶׂה, וְיֵשׁ לִי תְּכֵנִית
שְׁלֵמָה לְהוֹצִיא סְפָרִים בְּלִשׁוֹן פְּשׁוּטָה מְאֹד לְהַמוֹן-עַם, כִּי הוֹלֵךְ לִי
בַּחַיִּים לְגַלוֹת אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְכָל שְׁכָבוֹת הָעַם, וְאֵינִי מִסְתַּכֵּל עַל אֶף
אֶחָד, וְכָל זְמַן שְׁאַחֲרֶיהָ אֲדַפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה, וְאֲנִי מִבְּקָשׁ
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֲזוּכָה לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, וְאֶפְלוּ אַחֲרֵי-כֵן
כְּשֶׁאֲצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם, שְׁיִמְצְאוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תַּלְמִידִים וְתַלְמִידֵי
תַּלְמִידִים וְכוּ', שְׁיַדְפִּיסוּ אֶת כָּל הַסְּפָרִים, שְׁיִזְכְּנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַדּוֹר יוֹרֵד מִטָּה מִטָּה, וְצָרִיכִים לְהַחֲדִיר
אֶת הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה
שֶׁבְּעוֹלָם. וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַוֶּה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֹזְכָה לְרְאוֹת
דְּבָרִים יְפִים וְכוּ'.

אֲשֶׁר   ב' קסא   בְּנַחֵל   לה

אם אתה יכול לעורר גם את החברים שיתנו צדקה להדפסה, אין למעלה מזה, כי פרוש גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל על מאמרם ז"ל (ביצה טו): גזל ואינו יודע ממי גזל יעשה בהם צרכי רבים; ואילו צרכי רבים בעולם יותר גדולים מלגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם?!

יש לי עכשו תכנית להוריד את דעת רבנו ז"ל באפן פשוט קזה, אשר נשים וילדים גם כן יהיה להם משג בדברי רבנו ז"ל. ושמעתי מאנשי שלומנו היקרים, שהרב הקדוש מטשהרין ז"ל (בעל המחבר ספר "פרפראות לחכמה" ועוד) דרכו — שהיה סגור ומסגור ולא דבר עם אף אחד, ואף שהיה גאון עולם ובקי בספרי רבנו ז"ל, עם כל זאת בשום פנים ואפן לא היה מוכן ללמד ברבים, וכששאלו אותו למה אינו מנצל את ידיעותיו? ענה ואמר בזו הלשון: "תאמינו לי שעוד אלמד עם כל העולם כלו". וכששאלו אותו אנשי שלומנו היקרים מה בונתו, ענה ואמר: "אני אחבר ספרים וידפס ויחזר וידפס, ממילא אלמד עם כל העולם כלו". כן הדבר אני אומר, אף שהתרחקו ממני עכשו המון תלמידים, עם כל זאת אני מתפעל, אלא אחדש בדברי רבנו ז"ל חדושים נוראים ונפלאים כאלו עד שיצא לאור העולם, ויהיו ספרים מוכנים לכל מיני ירידות ונפילות וכו', ולחזק ולאמץ ולעודד ולשמח את כל נשמות ישראל, וידפס ויחזר וידפס, ואני מבטיח לכל מי שידפיס את ספרי, שאהיה לו למליץ ישר למעלה, וזה יהיה לו לזכות, ומכל שכן כשיבא להתפלל על קברי בודאי אמסר את נפשי בעבורו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קסא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן

עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה מאד מאד אני מצטער בצער הקשה שנארע אצלכם וכו', אף מה אשיב לך על מרירות לבך, אסור להקשות שום קשיות עליו יתברך. וכמאמר אנשי שלומנו: "פארנואס איז א קלפה"^ב, הינו לשאל פארנואס קומט דאס מיר? פארנואס בין איך אנדערש פון מיין חבר?^צ וכדומה, צריך לידיע אשר שאלות כאלו נמשכות מהקלפות. אף כבר אמרו חכמינו הקדושים (פכא בתרא טז:): אין אדם נתפס בשעת צערו, על-כן ראה לדון את אביך, גרו יאיר, לכף זכות, כי צערו קשה עד מאד, והשם יתברך ישמר את עמו ישראל מנסיונות מרורים כאלו.

אודות שאלתך, אם היו אצל אנשי שלומנו נסיונות כאלו וכו', מה אמר לך, אין לשער ואין לספר מה שעבר כבר בזה העולם על כל אחד ואחד בפּרטי פרטיות וכו', בפּרט במדינת רוסיה הארוכה, איך שענו למות, רחמנא לצלן, למאות, לאלפים ולרבבות וכו' בני ישראל על לא דבר, רק מחמת שהם בני ישראל, ובפּרט במלחמת העולם השנייה, איך טבחו וחנוקו ושרפו וכו' וכו' מליונים מאחינו בני ישראל על שום דבר, רק מפני שהם בני ישראל. ודבר זה מפרסם בעולם, ומי יכול להרהר אחריו יתברך. ובאמת מוכא בזהר הקדוש (עין ח"א לט. וח"ב רמו:), אשר כל אלו הנשמות שנהרגו על-ידי אמות העולם על קדוש השם, הם בעולם העליון במדרגה הכי גבוהה, ומצריין בפּורפּוריא דיליה^ק וכו', עין שם.

ואודות אסונות שנארעו כבר, מה אספר לך, זאל השם יתברך אויס היטן יעדען אידיש קינד פון אלע מיני שלעכטס^ר. שמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ו"ל], בין תלמידי ר' פנחס'ל קובליטשער, הנה אחד שמו ר' חיים קובליטשער, והוא הנה חברו וידידו הנאמן

(ב) 'למה' זו קלפה.

(צ) מדוע זה מגיע לי, למה אני שונה מחברי?

(ק) ומקשטים את בגדיו כככול.

(ר) השם יתברך ישמר את כל בן ישראל מפל מיני רע.

אֲשֶׁר   ב' קסא   בַּנְחַל   לו

שֶׁל חֲמִיו ר' אֶהְרֵן קוֹבְלִיטְשְׁעֵר, וְהָיוּ חֲבָרִים וַיְדִידִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד חָשַׁב שֶׁהֵם אֲחִים תְּאוּמִים מְרַב אֶהְבָּה שֶׁהִיְתָה בֵּינֵיהֶם. וְזֶה ר' חַיִּים הָיָה לַמֶּדֶן מִפְּלֶג מְאֹד, וְהָיָה מִתְמִיד גְּדוֹל בַּתּוֹרָה וְעֹבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, תְּמִיד לְמַד בְּשִׂקְיָה נִפְלְאָה. לְעֵת זְקֻנָּתוֹ בְּאוֹמֵן הִיְתָה לוֹ בַּת וְנִתְאֻלְמָנָה, וּבָא אָבִיהָ ר' חַיִּים לְאוֹמֵן, כְּדֵי לְהַבִּיאָה אֶל בֵּיתוֹ, וּכְשֶׁגָּמַר לְאַרְזוֹ אֶת כָּל הַחֲפָצִים בְּכַמָּה מְזוּדוֹת (רַעֲנֻטְצְלִיךְ), וְהִלְכוּ יַחַד אֶל הַרְפֻּכַת, כְּדֵי לְנַסֵּעַ חֲזָרָה אֶל בֵּיתוֹ, וְכֵן הֵם מְחַפְּסִים עִם הַמְזוּדוֹת שֶׁתְּבוֹא הַרְפֻּכַת, וּבֵינֵיהֶם בָּא אִיזָה גֻּנֵב וְתַפְס מְזוּדָה (רַעֲנֻטְצְלִי) אַחַת וּבְרַח, וְר' חַיִּים רָץ אַחֲרָיו כְּדֵי לְהַשִּׁיגוֹ, וְעָמַד שָׁם עַל אֵילוֹ פְּסִי רַפְּכַת, וְהִגְנֵב הָיָה מְלָמֵד בְּגֻנְבוֹת, עַל-כֵּן בְּרַח תַּחַת הַרְפֻּכַת וְנִעְלַם, וְר' חַיִּים רָדַף אַחֲרָיו, וְרָץ תַּחַת הַרְפֻּכַת, וְלִדְאָבוֹנוֹ הָרַב, הִתְחִילָה הַרְפֻּכַת לְזוּז מִמְקוֹמָהּ, וְרַחֲמָנָא לְצֻלָּן, נִחַתְכוּ שְׁתֵּי רַגְלָיו, וְהָיוּ לוֹ יְסוּרִים נוֹרְאִים, וְחֵי עוֹד כַּמָּה שָׁבוּעוֹת וְנִתְמַר מְרַב יְסוּרִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וּמִחֲמַת שִׁבְאוֹתוֹ זְמַן הָיָה ר' אֶהְרֵן קוֹבְלִיטְשְׁעֵר חוֹלָה, עַל-כֵּן לֹא רָצָה ר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ז"ל] לְגַלוֹת לוֹ, כְּדֵי שְׁלֹא יֵרַע מִצְבוֹ, וּלְבַסּוֹף נִתְוַדַּע עַל-יְדֵי אִיזוֹ סִבָּה, אַז אָמַר לְר' לִוִי יִצְחָק חֲתָנוּ: ר' חַיִּים אִיזו שׁוֹיִן נִישְׁטָא הָאֵב אִיף שׁוֹיִן אוֹיף נִישְׁטָא נוֹאס צוֹ זׁוֹכֵן דָּא, ר' חַיִּים אִיזו שׁוֹיִן נִישְׁטָא דָּאס מֵיִנֵּט מְעַן מִיר אוֹיף^ש; וְכֵן הִנֵּה, שְׁלֹא עָבַר זְמַן רַב, וְנִסְתַּלַּק ר' אֶהְרֵן קוֹבְלִיטְשְׁעֵר בְּכ' אֱלוּל תַּרצ"ב. וְר' לִוִי יִצְחָק מְסַפֵּר הַרְבֵּה אֶת עֲצָם הָאֶהְבָּה שֶׁרָאָה בֵּינֵיהֶם, זֶה אֵין לְשַׁעֲרָה, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הִיְתָה דִּרְפָם לְהַתּוֹעֵד יַחַד וּלְדַבֵּר מִרְבָּנוּ ז"ל, וְזֶה הָיָה לָהֶם לְחֹק קְבוּעַ, יוֹם הֵלֶךְ זֶה אֶצֶל זֶה, וַיּוֹם הֵלֶךְ זֶה אֶצֶל זֶה. וּבַתְחִלָּה לֹא הִבִּין ר' לִוִי יִצְחָק, לָמָּה לָהֶם לְבָלוֹת כָּל יוֹם לְדַבֵּר יַחַד מִרְבָּנוּ ז"ל, אָבֵל אַחֲר־כֵּן הִבִּין שֶׁכָּל גְּדֻלְתָּם וְהַצְּלַחְתָּם לֹא זָכוּ רַק עַל-יְדֵי אֶהְבַת חֲבָרִים שֶׁאֲחִזּוּ אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, וְחִזְקוּ אֶחָד אֶת חֲבָרוֹ.

וְתִאֲמִין לִי, שְׁיֵשׁ לְהֶאָרִיךְ בְּשִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ

ר' חַיִּים כָּבֵר לֹא נִמְצָא פֶּה, אֵין לִי כָּבֵר גַּם מֵה לְחַפֵּשׂ פֶּה, ר' חַיִּים כָּבֵר לֹא פֶה מִתְכַּנְּנִים גַּם אֵלֵי.

לה אשר ב' קסב בנחל

למאות ואלפים עמודים. וכבר אמר רבנו ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן שכז), שישפרו כמה מעשיות מאנשי שלומנו, ומכל אחד ואחד יהיו כמה מעשיות. אף ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ב' קסב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, והנה אודות שאתה רוצה ספרי רבנו ז"ל, אשתדל תקף-ומיד לשלח לך, ואם ירצה השם כשיהיו לך מעות, תשלם בעבורם, ואל תדאג על זה כלל.

ואודות אביך, גרו יאיר, תראה לקים מצות כבוד אב, שהיא מצוה רבה עד מאד, והשנה הקדוש-ברוך-הוא כבודם לכבודו (קדושין ל:), וזוכים על ידה לאריכות ימים לעולם שפלו ארך, ובפרטיות שפל ענין רבנו ז"ל הוא התחדשות הרצון, לקים את מצוות התורה בשמחה ובחיות חדשה.

ואודות השעורים קבועים שבקשת להשיבך, כבר נדפס קונטרס סדר דרך הלמוד על-פי דעת רבנו ז"ל — קחהו משם.

ואודות לנסע אל ציון רבנו ז"ל, בודאי אין למעלה מזה, ואתה צריך לבקש על זה בכל יום מחדש.

וכן אודות עניניך הפרטיים ... שאתה רוצה להשיג, צריך שתדע, שהעקר הוא רק תפלה, להיות רגיל לפרש את כל שיחתך אליו ותברך בתמימות ובפשטות גמורה, ולספר לפניך יתברך את כל אשר עם לבבך ולבקש בפרטי פרטיות עניניך, וסוף כל סוף

אֲשֶׁר   ב' קסג   בְּנַחֵל   לט

תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁלֹא שְׁעֵרְתָּ מִיָּמַיךְ, כִּי "מֵה שֶׁתִּפְלֶה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינּוּ פּוֹעֵל", כִּי אַתָּה צָרִיךְ לַחֲקֹק הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר הַכֹּל תִּלְוִי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מִשְׁגִּיחַ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת עַל כָּל בְּרִיָּה, וְהַכֹּל אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ רַק לְבַקֵּשׁ עֲנִינְיָךְ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְאִז תִּנְשַׁע בְּאַמֶּת.

הִהְכַרְח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קסג.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹד ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֶיךָ, אַחֵי וְרַעֲי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת נִפְשָׁךְ מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ שֶׁהַכֹּל רוֹדְפִים אוֹתְךָ, מֵה אֵמַר לְךָ, תִּרְאֶה לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יג): כְּשִׁחֻלְקִים עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׁרוֹדְפִים אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכֹל פְּעַם לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, וְכֹל מֵה שִׁחֻלְקִים עָלָיו יוֹתֵר, מְקַרְבִּין אוֹתוֹ יוֹתֵר לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּכֹל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קלט, ז): "אִם אָסַק שָׁמַיִם שָׁם אַתָּה, וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד"; נִמְצָא, שֶׁבְּכֹל מְקוֹם בּוֹרַח לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, וְזוֹהִי כְּנֹנֶת מֵאַמְרָם ז"ל בְּמִדְרַשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה כ"א, סִימָן ה'): "וּפְרָעָה הַקְּרִיב" (שְׁמוֹת יד, י) — שֶׁהַקְּרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם שְׁבַשְׁמִים, שֶׁעַל-יְדֵי שְׂרָדְף אוֹתָם, נִתְקַרְבוּ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַיִן שָׁם; וְכִבְר אֱמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא קָמָא צג): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם מִן הַנֶּרְדְּפִים וְלֹא מִן הַרוֹדְפִין, שְׂאִין לְךָ נִרְדָּף בְּעוֹפוֹת יוֹתֵר מִתּוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה, וְהַכְּשִׁירָן הַפְּתוּב לְגַבֵּי מִזְבַּח, עַיִן שָׁם; וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּמִדְרַשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה כו, סִימָן ה') עַל פְּסוּק (קִהְלֵת ג, טו):

מ אֲשֶׁר ב' קסד בַּנְחָל

"וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף" — אֶפְלוּ צְדִיק רוֹדֵף אֶת הַרְשָׁע, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, רָאָה מֵה לְפָנַי, אִתָּהּ בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תִּהְיֶה רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵל תִּשְׁיֵב לְמַצְעָרֶיךָ וְלִמְחַרְפֶּיךָ דָּבָר מְטוֹב וְעַד רַע, שְׁפָתֶיךָ יִנוּעוּ אִזּוּ רַק בְּתַפְלוּת וּבִבְקָשׁוֹת וּבְשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת, וּסְבֹל, סְבֹל, אַחֵי הַיִּקָּר, בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, וְאִזּוּ דִיָּקָא תִּזְכָּה לְבוֹא אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלֵב אֲמֵת, בְּלִי שׁוֹם פְּנִיּוֹת כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁבַּר לְכַבֵּד בְּחֵרֶס בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם הַבָּא נִדְמָה לָךְ כְּאִלוֹ אֲבֹתָ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם וְכוּ'; וְעַל-כֵּן בָּא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּאֲמֵת בְּלִי שׁוֹם קוֹוֵי שְׂכָר כָּלֵל, וְדַעַת לְנִבּוֹן שְׂדָכָר זֶה סוֹבֵב גַּם בְּבֵית כְּשֵׁישׁ לוֹ מְרִירוֹת מִכְּנִיּוֹ וּמִכְּנֵי בֵיתוֹ צָרִיךְ לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת — לְשִׁתָּק, וְלִהְיוֹת בְּכָלֵל הַנִּרְדָּפִים וְלֹא מִן הַרוֹדְפִין, חֶסֶד וְשְׁלוֹם. תִּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיִּקָּר, כִּי רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל נַעַם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזַכֵּנוּ לְהִתְנַדֵּעַ מִרַבָּנוּ ז"ל, חֻבְלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי, שְׂכָךְ קִבְּלָנוּ מִמּוֹהֲרַיָּת ז"ל: "תְּמִיד לִהְיוֹת מַעֲבִיר עַל מַדּוּתִיו", וְלֹא לְצֵאת לְרִיב עִם מְחַרְפוֹ אֶפְלוּ שְׂיֹדַע שֶׁהוּא צוֹדֵק בְּמֵאָה אַחֲזוֹ, עֵנְיָנוּ הוּא רַק לְשִׁתָּק". (וּרְבָנוּ ז"ל נִתַּן לָנוּ דָּבָר זֶה לְתִשׁוּבָה, וְאָמַר (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָעִים הַדְּמִים הַרְעִים שֶׁבְּחָלָל הַשְּׂמֵאלִי, שְׂמֵשׁ הַיָּצָר הָרַע (עֵינַי לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן עב), וּמֵשֵׁם בָּאוֹת כָּל הַמַּחְלֻקוֹת (עֵינַי שָׁם, סִימָן עה), וְדִיָּקָא עַל-יְדֵי שְׁשׁוֹתָק לְמַחְרָפוֹ, יִזְכָּה לְכַבּוֹד אֱלֹקֵי, שְׁפַע הַכֶּתֶר, שְׂיֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קסד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אָמַר ה'תשל"ו.

אֲשֶׁר   ב' קסד   בַּנְחַל   מֵא

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה הָעֵקֶר צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוֹבֵי,
אַחֵי, שְׁלִילֶךָ בְּטַל זֹהֵי עֲבָרָה וְסַכְנָה גְדוֹלָה, כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת נט:): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לַיָּדֵי זָמָה וְלַיָּדֵי שְׁעָמוּם,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאָמְרוּ (אָבוֹת דְּרַבִּי נַחֲמָן, פָּרָק יא): אֵין אָדָם מֵת אֲלָא מֵתוּף
הַבְּטָלָה, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר שְׂיִהְיֶה עֶסוּק עִם מִשְׁהוֹ, אוֹ לַעֲשׂוֹת
אֵיזָה עֶסֶק בְּפִרְנֶסָה אוֹ לְלַמֵּד. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת
ב'): "כִּפֶּה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׂיִגְיַעַת שְׁנִיָּהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן".
וּפְרַשׁ הָרַב מִטְּשֵׁהֲרִין ז"ל: דָּאֵס מְעַן דְּאֶרֶף מִיַּד מֵאֲכֵן דְּעַם יִצְרָר
הַרְעִי, וְזֵהוּ פְּרוּשׁוֹ שֶׁל מִשְׁפַּחַת עוֹן, וְאֵיךְ? עַל-יָדֵי לַמּוֹד הַתּוֹרָה,
וְעַל-יָדֵי אֵיזָה עֶסֶק בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן (כֶּךָ שְׁמַעְתִּי פַעַם
מֵר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יֵאִיר) [ז"ל]); כִּי כְּשֶׁאָדָם עֶסוּק, אֲזַי אֵין לוֹ זְמַן
לְחַשֵּׁב הַרְבֵּה, וְעַל-יָדֵי-זֶה זוֹכֶה שְׁנֹכְנָה לוֹ מִחוּ וְדַעְתּוֹ בְּאֶמּוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, מַה שְּׂאִין בֵּן הַמִּפְנֶה לְבוֹ לְבַטָּלָה, הָרִי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ,
כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת, פָּרָק ג'), כִּי בְּיָדָי תִּכְנָסְנָה בּוֹ
מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה יַעֲקֹר
אוֹתוֹ מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת.

מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַף אוֹתָךְ שְׁתוּכַל
לְהִיּוֹת פְּנוּי מִכָּל עֶסְקִים גְּשָׁמִיִּים, מִדּוּעַ לֹא תִשִּׁים אֶת לְבָבְךָ וְאֶת
דַּעְתְּךָ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה?! וְאִם מִפְּנֵי שְׂאִין לָךְ תְּפִיסָה טוֹבָה,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְתַפֵּס הַיָּטֵב הַיָּטֵב מַה שְּׂאֵתָה לּוֹמֵד, אוֹ אֵין לָךְ חֲשֶׁק
וְסִבְלָנוֹת וְכוּ' וְכוּ', מִדּוּעַ לֹא תִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּדֶרֶךְ הַלַּמּוּד
שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), (וּמִבְּאֵר בְּאֶרִיכוֹת בַּקּוֹנְטְרָס
סֹדֵר דֶּרֶךְ הַלַּמּוּד שְׂזוּכִיתִי לְהַדְפִּיס — קַחְהוּ מִשָּׁם). וְאִם תִּרְגִּיל אֶת
עֲצָמְךָ בְּסֹדֵר הַלַּמּוּד הַזֶּה, אֲזַי לְעוֹלָם יִכְנָס בְּךָ חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵיָתָא,
וְתִרְצֶה לְלַמֵּד תְּמִיד אֶפְלוֹ נִים וְלֹא נִים תִּיר וְלֹא תִיר, וְתִזְכֶּה לְסַיֵּם

ת) צְרִיכִים 'לְעִיף' אֶת הַיָּצֵר הָרַע.

מִסְכַּת אַחַר מִסְכַּת. וְלִרְשָׁם מַעֲלַת הַזִּזְכָּה לְסִיּוֹם מִסְכַּת אַחַת — יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, וְאִם הָיוּ הָעוֹלָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַזִּזְכָּה לְסִיּוֹם מִסְכַּת אַחַת, אָז הָיוּ עוֹשִׂים שְׂמֵחָה גְדוֹלָה בְּתַפִּיּוֹם וּבְמַחֲלוֹת וּסְעֵדָה גְדוֹלָה בְּסִיּוֹם מִסְכַּת. וּמוֹבָא בְּסִפְרֵי מוֹסֵר, שְׁפַעַם אַחַת הָיָה חֲכָם אַחַד שֶׁלֹּא הִיָּתָה לוֹ רַק גְּמָרָא אַחַת מִסְכַּת חֲגִיגָה, וַחֲזוֹר בְּזָה כֹּל יָמֵי חַיָּיו, וּכְשֶׁנִּסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, הִיָּתָה הַמִּסְכַּת הַזֶּה מְקַדְמָתוֹ וּמְשֻׁמְרָתוֹ וּמְלַמֶּדֶת זְכוֹת עָלָיו וּמוֹלֶכֶת אוֹתוֹ לְגַן-עֵדֶן, וְכֹל זֶה בְּמִסְכַּת אַחַת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּדֶרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, תוּכַל לְסִיּוֹם מִסְכַּת אַחַר מִסְכַּת. הֵיִשׁ עוֹד תַּעֲנוּג וְעֲרֻבוֹת וְשִׂמְחָה מְשֻׁמְחָה זֶה?! הֲלֹא זֶהוּ חֲלֻקָּה לְנִצָּחַת, וְזֶה לְבוֹשֶׁךָ בְּעוֹלָם שְׁכָלוֹ טוֹב. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּחוֹת עז): אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁבָּא לְכָאן וַתְּלַמְּדוּ בְיָדוֹ. וְאֵיתָא שֶׁהוּא רָאִשֵׁי תְבוֹת: מְלַבּוֹ"ש, כִּי זֶהוּ עֵקֶר לְבוֹשׁוֹ בְּעוֹלָם שְׁכָלוֹ אַרְף. וְאִם יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁשׁוֹחֲקִים מְדֶרֶךְ הַלְמוּד הַזֶּה — מַה בְּכֶךָ, יָבוֹא הַיּוֹם וְנִרְאָה דֶרֶךְ מִי הַצְּלִיחַ — מִי שֶׁהִלֵּךְ בְּטַל... אוֹ מִי שֶׁחֲזַר תְּמִיד?... עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, מַה דַּהֲוָה — הַוָּה, בְּרַח לָךְ מְלָצִים וּמְבַטְלָנִים הַמְּבַטְלִים אֶת הַזְּמַן הַיֶּקֶר בְּלִיצְנוֹת, וּמֵהַיּוֹם וְהַלָּא לֹא תִכְנִיס בְּאֲזוּנֶיךָ דְּבָרִים בְּטָלִים וְלִיצְנוֹת, כִּי הָאֲזוּנִים נִכּוֹת תַּחֲלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּחוֹת ה:), וַחֲזוֹר חֲזוֹר הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא בְּכָל יוֹם כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְלֹא תַחֲזוֹר לְאַחֹר, עַד שֶׁתִּסִּים אֶת כָּל הַמִּסְכָּתָא, בְּאִפְּן כְּזֶה תִּהְיֶה לָךְ הַצְּלִחָה.

חֲמִדַת לְבָבִי! הַרְבֵּה בְּנֵי-אָדָם וַתְּלַמְּדֵי חֲכָמִים הָיוּ הַכִּי מְאֹשְׁרִים אִם הָיָה לָהֶם אֶפְלוֹ מְעַט זְמַן לְלַמֵּד, אִךְ מְרַב עֲנִיּוֹתָם וְדַחְקוֹתָם — הֵם טְרוּדִים וְכוּ', וְלָךְ עֲזוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. עַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיֶּקֶר, וְלַחֲזוֹר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא. וּמַעֲלַת לְמוּד גְּמָרָא — אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפְּרָא כָּלֵל, כִּי גְמָרָא אֵין לָךְ מִדָּה גְדוֹלָה מְזוֹ (כְּבֹא מְצִיעָא לַג), וְאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֲלֻקָּה א', סִימָן רִיד): תְּלַמּוּד בְּגִימְטְרִיָּה אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַקְּלִפָּה הַמַּחֲטָאֵת בְּפָגַם הַבְּרִית, וַיֵּשׁ כַּח בְּלַמּוּד הַתְּלַמּוּד לְבִטְלָה לְגַמְרֵי. וְעַיִן בְּלַקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֲלֻקָּה ב', סִימָן ה', שֶׁבְּאִפְּן שֶׁיִּנְצַל מִתְּאוֹת נְאוּף, וַיִּזְכָּה לְזִכּוּף הַמַּחֲזִין, אֵל זֶה צָרִיכִים קְשׁוּר הַמְּרַכְבָּה וְכוּ', עַיִן שָׁם; וּכְכֹר

אֲשֶׁר   ב' קסה   בַּנְחָל   מג

ידוע שאותיות ג'מ'ר'א' הם המלאכים שבמרכבה: ג'בר'אל, מ'יכאל, ר'פאל, א'וריאל; ועל-כן בלמוד ג'מ'ר'א' נתחבר קשור המרכבה העליונה, ודו"ק מאד. ועל-כן, חמדת לבבי, העבר אין, עשה התחלה חדשה על-כל-פנים מרגע זה, להתמיד הרבה בלמוד גמרא, ואז טוב לך לנצח נצחים. ולמען השם, טוב שתראה להתמיד גם בספרי רבנו ז"ל.

הדורש שלומך...

ב' קסה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי בין השמשות לסדר אמו ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר לי מאד, גור ראשי, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, ומטרדות החג לא היה לי הפנאי להשיבך.

אהובי, ידידי היקר! העקר הוא האמונה הקדושה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), שצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה. וענין החפוש והחזוק הוא תמימות ופשיטות גמורה, להכניס היטב בלב, איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכניס בדעתו כאלו רואה אלקותו יתברך מסבבת אותו ממש, כי על-ידי תקף האמונה, יזכה לבחינת ראיה, כמאמר מוהרנ"ת ז"ל על פסוק (יחזקאל א, א): "נפתחו השמים וראוה מראות אלקים" ראשי תבות: א'מ'ו'נ'ה', על-ידי תקף האמונה יזכה לראות בעיניו ממש, ואז כשאדם רואה סביבו רק אלקות, כמו שכתוב (תהלים פט, ט): "ואמונתך סביבותיך", אז דיקא יזכה לחיות חיים טובים, חיים מתקים, חיים בטוחים, כי אדם כזה שמסבב עם אלקות, ואינו רואה משום דבר רק אותו יתברך, הוא

אינו מתירא ואינו מתפחד משום דבר שבעולם, ואפלו אם עובר עליו איזה בלבול וחלישות הדעת, בורח תכף ומיד אליו יתברך, ויודע שהכל ממנו, ודן את הכל לכף זכות, והוא בשלום עם כל בריה, ומקבלו בסבר פנים יפות ובאהבה עזה, כי הלא הכל אלקות, ודבר זה אי אפשר לספר לחברו כלל, כמו שפרש רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן א') על פסוק (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול ה'", אני דיקא, כי גדלת הבורא אי אפשר לספר לחברו כלל, רק כל חד לפום מה דמשער בלביה (זהר ח"א קג:). מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לרקד מרב שמחה על נעם חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה, מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו'. נא ונא אל תדאג כלל, כי בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, וימלא את כל משאלות לבך לטובה, ותזכה לשלם את כל חובותיך. העקר רק להתחבא בצל כנפיו יתברך. וצריך שתדע, אם האדם מתחבא אצלו יתברך, וכל דבר — הן גשמי והן רוחני שעושה רק מקשר בו יתברך, ומחביא את הדבר שעושה אצלו יתברך, אז השם יתברך מפרסמו לטובה לכל העולם. מה שאין כן מי שמגלה את כל ענינו לבני-אדם, הינו שמחביא מעשיו אצל בני-אדם, שרוצה בפרסומו, אז השם יתברך מכסהו, אשר זוהי כונת מאמרם ז"ל (עין בירושלמי עבודה זרה ג, א): כל הרודף אחר הכבוד — הכבוד בורח ממנו, וכל הבורח מהכבוד — הכבוד רודף אחריו; אם מצניע את עצמו מבני-אדם, ומחביא עניניו אצלו יתברך, אז הוא יתברך מגלהו ומפרסמו, אבל אם מגלה את עצמו לבני-אדם, ומחביא ענינו אצלם, אז הוא יתברך מכסהו וכו', ודו"ק כי נכון הוא. העקר רק להתחביא את עצמו בו יתברך, וכמו שהוא יתברך ירצה כן יהיה, ועל-כן מה ולמה לבלבל דעתו בתנ"ס, בכעס ובקפידות ורדיפת הכבוד, אשר אל מאומה לא יביאנו, יותר טוב לברח רק אליו יתברך, אשר אצלו יתברך כל תנועה ותנועה שעושים יקרה מאד מאד.

נא ונא להיות רגיל לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, וכל אשר עם לבך תשים

אָשֶׁר   ב' קסו   בְּנַחֵל   מַה

וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יתְבַרֵךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם שְׂכוּחַ תִּשְׁכַּח אֶת הָעֵבֶר, מַה דַּהְיָה הָיָה, עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁיו מִרְגַע זֶה תִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה תְּדַשֶּׁה, לְהַכְנִיִס בְּךָ תְּשׁוּקַת נַעַם זֵיו עֲרֻבוֹת יְדִידוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲוִן זִיךְ אֵין גֵּאנְצֶען צוֹ הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ אֵיבֶעֱר גֵּעֲבֹן^א, בְּוֹדֵאֵי תִהְיֶה אַחֲרֵיתֶךָ לְטוֹב. וְרֵאֵוִי לְךָ לְדַבֵּר מִהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עִם כָּל חֲבֵרֶיךָ אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְלִהְיֶיךָ בְּהֵם דַּעַת רַבָּנוּ ו"ל כְּפִי נִקְדַּת הָאֲמַת שְׁבִלְבָבְךָ, וּבִרַח לְךָ מִקְּנָאָה וְשִׁנְאָה הָעוֹקְרַת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָן.

חֲמִדַּת לְבָבִי! יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא יִשָּׂאֵר מֵאֲתָנוּ רַק הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁאָנוּ חוֹטְפִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּהַתְקַשְּׁרוֹת אֶל רַבָּנוּ ו"ל. וּבִפְרֻט עֲנִין הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁדַבֵּר זֶה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַד אֵין סוּף.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

וּמַה שְׁבִקְשָׁתָּ שְׁאַכְתַּב לְשֵׁנֵי חֲבֵרֶיךָ, זְמַנִּי מְצַמְצֵם מְאֹד, וּבִפְרֻט שְׁלֹא הֵיךָ מִהֵם עֲדִין אֵיזָה אַתְעָרוּתָא דְלַתְתָּא וְכו', וְעַל-כָּל-פָּנִים תִּרְאֶה לָהֶם מִכְתָּבִי זֶה, כִּי גַם לָהֶם גֵּאֲמַר וְלִכְלָנוּ, כִּי הָעֵקֶר הוּא הָאֲמוּנָה.

הַנ"ל...

ב' קסו.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדְרַת אָמֵר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

(א) וְלִמְסֹר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יתְבַרֵךְ.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ אֲשֶׁר בוֹ אַתָּה מְגַלֶּה שֶׁבְרוּן לְבָבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ וְכוּ' לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרֹט שִׁסְפְּרִי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מֵהֶם, וּבִפְרֹט לְדַפְדֵּף בְּכָל יוֹם כְּסֻדְרָן בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אֲשֶׁר ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל אָמַר, שֶׁהַיּוֹם צְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַרְבֵּה סִפְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, כִּי עַל יְדוֹ דִּיקָא הֵיךָ יְכוֹל רַבְּנוּ ז"ל לְהַתְּגַלּוֹת בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן רָאוּי לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בִּפְרָטִיּוֹת, כִּי בְּתוֹךְ הַלְכוֹתָיו מְבַלְעִים הַרְבֵּה וְהַרְבֵּה דְבוּרִים שֶׁדָּבַר עִמּוֹ רַבְּנוּ ז"ל פְּנִים אֶל פְּנִים, כְּשֶׁהֵיךָ בָּא אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל וְסִפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְהֵיךָ רַבְּנוּ ז"ל מְחַזְקוֹ וּמְאַמְצוֹ בְּדְבוּרִים עֲרֻכִים וְנִעִימִים וּמְתַקִּים הַמְּחִיִּים נֶפֶשׁ כָּל חַי, וְאוֹתָם הַדְּבוּרִים שֶׁלֹּב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בֵּין חֲדוּשָׁיו וְדְבוּרָיו; וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, רָאָה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמְךָ בְּקַבִּיעוֹת חִזְקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כְּסֻדְרָן בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְכֵן תִּרְאֶה לְעֵינַי בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מְכַתְּבִים מִ"עֲלִים לְתַרוּפָּה" מְכַתְּבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ. וְכַפִּי שְׂאֲנִי רוֹאֶה וּמַבִּין מְדַבְּרֶיךָ, שֶׁיִּצְרָךְ רוּדְף אַחֲרֶיךָ מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, צְרִיף שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, שֶׁבּוֹדָאֵי יֵשׁ סְגֻלוֹת גְּדוֹלוֹת בְּנִשְׁמַתְךָ, שֶׁיֵּשׁ בְּכַחֲךָ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְכֵן מִסְתַּמָּא אַתָּה נִשְׁמָה כְּלִלִית, שֶׁכְּלוּלוֹת בְּנִשְׁמַתְךָ עוֹד הַרְבֵּה נְשֻׁמוֹת, כִּי אִם לֹא, לֹא הֵיךָ רוּדְף אַחֲרֶיךָ כָּל-כּוֹף בְּרִצִּיחָה כְּזוֹ, שֶׁתִּפְּל בְּכָל פְּעַם בִּירִידוֹת וּנְפִילוֹת מְגֻנוֹת כְּאֵלוֹ, פֶּגַם הַבְּרִית וְכוּ'.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין ל'): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּרָאֲתִי יִצְרַל הָרַע, בְּרָאֲתִי תוֹרָה תְּכַלִּין כְּנִגְדּוֹ. וְכֵן אָמְרוּ (עֲבוּדָה זוֹרָה ה'): אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנֵי שְׁעוֹסָקִים בְּתוֹרָה, יִצְרָם מְסוּר בְּיַדָם, וְאֵין הֵם מְסוּרִים בְּיַד יִצְרָם; וְאָמְרוּ (בְּרָאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה כ"ב, סִימָן טו'): אִם בָּא יִצְרָךְ לְהַשְׁחִיקְךָ, דַּחְהוּ בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן חֲמַדַּת לְבָבִי, אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, רַק עֲשֵׂה מַה שֶׁתַּעֲשֶׂה, וְרוּץ אֶל תוֹךְ הַתּוֹרָה, וְהִנְצַל מִיָּד, רָאָה גַם רָאָה לְפָתַח אֶת הַגְּמָרָא הַקְּדוּשָׁה, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר כְּסֻדְרָן מִהַתְּחַלַּת בְּרֻכּוֹת, וּכְשֶׁתִּסֵּים תִּתְחִיל שֶׁבֶת, וְכֵן לְהֵלָן, עַד שֶׁתִּסֵּים כָּל הַשּׁ"ס, וְאִם אֲמַנָּם מְרַב תִּבְעֵרַת הַמְּדוּרָה

אָשֶׁר   ב' קסו   בַּנְחָל   מז

שְׁבוּעֵרֶת בְּךָ קָשָׁה וְכָבֵד לְךָ לְהִבִּין אֶפְלוּ פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים — מַה בְּכֶךָ, רְאֵה לּוֹמֵר הִרְבָּה דְּפִים גְּמָרָא, אֶפְלוּ בְּלֹא פְּרוּשׁ רִשׁ״י וְתוֹסְפוֹת, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר בְּמִשְׁנֵיּוֹת לּוֹמֵר הִרְבָּה פְּרָקֵי מִשְׁנֵיּוֹת, אִם אֶפְשֶׁר לְסַיֵּם ח״י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. וְכֵן תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר בְּמַחְבֵּר רַמ״א בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ, וְתִתְחִיל מִהַתְחִלַּת ״אַרְחַ חַיִּים״, וְכִשְׁתַּסֵּיִם תִּתְחִיל ״יִוְרָה דְּעָה״, וְאַחֲרֵי־כֵן אֲבָן הַעֲזָר, וְאַחֲרֵי־כֵן ״חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט״, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר בְּ״לְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, וְלוֹמֵר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מְ״לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת״, וְעַל־יְדֵי רַבּוּי חֲזָרָה תִּזְכֶּה לְהַנְצִיל מִתְּבַעֲרַת הַיֵּצֵר שְׁבוּעֵרֶת בְּךָ, כִּי לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, יִזְכֶּךָ אֶת דְּמִיךָ, וְיִקָּשֶׁר אוֹתָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמְּאֹר שְׂבָה יִחְזִיר אוֹתָךְ לְמוֹטָב.

וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים שְׂאוּמְרִים שְׂאִין זֶה לַמּוֹד כָּלֵל, מַה לְךָ עִם אַחֲרִים, מִי עוֹד יוֹדֵעַ מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַאוּת נְאוּף, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, כְּמוֹ שְׂאֵתָה בְּעֶצְמְךָ יוֹדֵעַ וְכוּ', מִי עוֹד יוֹדֵעַ אֶת גְּדֹל כְּאֵב נִפְשֶׁךָ כְּמוֹ שְׂאֵתָה בְּעֶצְמְךָ יוֹדֵעַ וְכוּ'?! מִי עוֹד יוֹדֵעַ אֶת מְרִירוֹת לְבָבְךָ, כְּמוֹ שְׂאֵתָה בְּעֶצְמְךָ יוֹדֵעַ וְכוּ'?! מִי עוֹד יוֹדֵעַ אֶת עֵצִים בְּלִבּוֹל דְּעֵתָךְ כְּמוֹ שְׂאֵתָה בְּעֶצְמְךָ יוֹדֵעַ וְכוּ'?! וְעַל־כֵּן לְמָה לְךָ לְשָׂאֵל אֶת אַחֲרִים, מִהֵר עֲמֵד וְחִטֶּף לְךָ מִשְׁנֵיּוֹת וְתֹאמֵר עַכְשָׁו הִרְבָּה פְּרָקִים כְּסֻדְרָן, וְאַחֲרֵי־כֵן הִרְבָּה דְּפִים גְּמָרָא, וְאַחֲרֵי־כֵן הִרְבָּה סִימְנִים שְׁלַחַן עָרוּךְ וְתוֹרוֹת מְ״לְקוּטֵי־מוֹהַר״ן וְהַתְּפִלוֹת מְ״לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת״ עַל־יָהֵן, וְכֵן תִּתְנַהֵג מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִז תִּרְאֶה שְׁנוּי לְטוֹבָה, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַחֲרֵיךָ כָּלֵל, אֶפְלוּ אֵתָה שׁוֹכַח מַה שְׂאֵתָה לּוֹמֵד, רְאֵה לְהִתְקַדֵּם מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּשְׁעוּרִים הָאֵלוּ, וְאִז בְּמִשְׁךָ הַזְּמַן יִפְתַּח לְבָבְךָ וְדַעְתָּךְ בְּתוֹרָה לְגַמְרֵי, וְתִזְכֶּה לְאוֹר הַתּוֹרָה.

וְעַל כָּלֵם, חֲמֻדַּת לְבָבִי, צְרִיף שְׂתַחֲקַק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתָּךְ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד אוֹהֵב נְאֻמָּן כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא אָב הַרְחֻמָּן וּמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לְהַתְּרַגֵּל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ (בְּאִידישׁ אוּ בְּשָׂאֵר הַלְּשׁוֹנוֹת שְׂרָגִיל עַל לְשׁוֹנְךָ), וְתִסְפֹּר לוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכֵן

כָּל עֲנִינֵיךָ תִּסְפָּר רַק לּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעֲנִין זֶה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", וּכְשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זוֹ — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְסַפֵּר אֶל מָה יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ, וְאִם הוּא חֲזַק בְּזֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַרְעָ' וְהַחֲשֵׁךְ שֶׁנִּפְלַל לְשֵׁם וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂזוּכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תּוֹרַת כְּהֻנִּים, פְּרָשַׁת בְּחֻקְתִּי): מִיֵּד שֶׁהֵם מִתְּנֻדִים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיֵּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; וְאָמְרוּ (שׁוּחַר טוֹב, מְשָׁלֵי יח): מִי גָרַם לְדוֹד, שֶׁבָּא לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא? פִּיּוֹ שֶׁאָמַר חֲטָאֲתִי, עֵינַי שָׁם; כִּי זוֹ הֵיטָה עִבּוּדַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁתְּמִיד דִּבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְמָה שֶׁזָּכָה, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ צְדֻקָּנוּ, אֲשֶׁר הוּא יִכְנִיס עֲנִין זֶה בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אַז אֶהְפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבָדוֹ שְׂכֵם אֶחָד".

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְּלֶךְ. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז): אֲנִי הוּא קִדְּם שְׂיַחְטָא הָאָדָם, וְאֲנִי הוּא לְאַחַר שְׂיַחְטָא הָאָדָם וַיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, עֵינַי שָׁם; וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַע בְּזִיוְנוֹ וַיִּדְם וַיִּשְׁתַּק (לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'), אִף שֶׁמְבִזֵּין וּמְצַעְרִים אוֹתְךָ וּמְחַלְשִׁין דַּעְתְּךָ, קִבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, אֶתָּה בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתַהֲיֶה רַגִּיל רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָל פֶּעַם כְּשֶׁאֶחָד מְבַנֶּה אוֹתְךָ, תְּדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּקוֹל רֶם, וְתַתֵּן לוֹ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שְׂזוּכָה אוֹתְךָ בְּכִזְיוֹן כְּזֶה, וּבְזִכּוֹת זֶה יִתְמַרְקוּ חֲטָאֵיךָ הַרְבִּים. כִּי מָה שֶׁבְּזִיוְנוֹת פּוֹעֲלִים, זֶה אֵין כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת וְהַסְּגוּפִים בְּעוֹלָם יְכוּלִים לַפְּעַל; וְעַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעֲהַ שְׂיֵשׁ לָךְ בְּזִיוֹן, וְתַתֵּן לוֹ יִתְבָּרֵךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּקוֹל גְּדוֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל גַּם-כֵּן מִלְּהַשִּׁיב לְמַחְרָפֶיךָ וּלְמַבְזֵיךָ, אֲדַרְבָּה, הוּא יִרְאֶה וְיִבִּין שֶׁאֶתָּה לוֹעֵג לוֹ, וְכֵן הוּא בְּעֲצָמוֹ יִתְחִיל לְהַתְּבַיֵּשׁ וַיִּשׁוּב בְּתְשׁוּבָה, לְמָה הֲצַרְךָ לְבִזּוֹת אוֹתְךָ?! אִף אֶתָּה חֲבָרִי הִיָּקֵר, לְמַעַן הַשֵּׁם! אֵל תַּעֲנֶה לְמַחְרָפֶיךָ דְּבַר, כִּי רְאוּי לָךְ לִידַע, אֲשֶׁר כְּפִי

אֲשֶׁר   ב' קסו   בַּנְחֵל   מט

רבוּי הַעוֹנוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁיו, הִיִּיתָ צָרִיךְ לְהַתְעַנּוֹת גְּזֵמָאוֹת תַּעֲנִיּוֹת, מֵה שְׁאִין כָּל־כֶּף יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ' וְכוּ', וּבִאֲפֶן כְּזֶה אַתָּה פּוֹטֵר מֵעֲצָמְךָ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה עֲנָשִׁים וְכוּ'; כִּי הַבְּזִיוֹנוֹת מִמָּרְקִים אַתְּ הָאָדָם מָאֵד, וְרַבְנוּ ז"ל הִחְלִיף לָנוּ אֶת כָּל עֲנֵן הַתַּעֲנִיּוֹת עַל עֲנֵן בְּזִיוֹנוֹת, שֶׁצָּרִיכִים לְסַבֵּל בְּעִבּוֹר הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו. וּבִאֲמַת מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲפֵלוּ רַק מְעַט דַּעַת, וּמִתְחִיל לְהִבִּין מִרְחוּק מִי רַבְנוּ ז"ל? וְאֵל מֵה הוּא רוֹצֵה לְהִבִּיא אוֹתָךְ? כִּדָּאִי לְסַבֵּל הַכֹּל, אֲדַרְבָּה — כָּל בְּזִיוֹן שֶׁמְבֹזֵים אוֹתוֹ בְּעֲנֵן הַהִתְקַרְבוֹת הוּא כְּבוֹד גְּדוֹל, כְּמוֹ לְהַבְדִּיל כְּשֶׁגּוֹי צוֹעֵק אַחֵר יִשְׂרָאֵל בְּבוֹז: "יְהוּדִי", וְצוֹחֵק, הֲלֹא אָז רוֹאִים אֶת טַפְשׁוֹת וְקִטְנוֹת דַּעְתוֹ וְהַשְׁגָּתוֹ, כִּי בְמֵה שֶׁאַתָּה מְבֹזֵה אוֹתִי "יְהוּדִי", זֶהוּ עֵקֶר גְּדֻלְתִּי וְהַתְּפָאָרוֹתִי וְתַקְנֹתִי וְנַחֲמָתִי, כְּמוֹ־כֵן כְּשֶׁאַתָּה צוֹעֵק אַחֲרֶיךָ "בְּרִסְלָבֵר", צָרִיךְ לִידַע אֲדַרְבָּה, זֶהוּ עֵקֶר בְּטָחוֹנִי וְשִׁמְחָתִי לְנִצָּח.

עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא אֵל תַּעֲנֶה לְמִתְרַפֵּיךָ דְּבַר, כִּי כֹף הִנֵּה בְּכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁבּוֹזוּ אֶת הַיְרֵאִים וְהַכְּשָׁרִים שֶׁבִּדּוֹר, כְּמוֹ שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (הוֹבֵא בִּילְקוּט יְרֵמְיָה, רַמְזוּ רנז): פִּנְחָס וְאוֹרֵיָה וַיְחַזְקֵאל וַיְרַמְיָה הָיוּ בְּנֵי־אָדָם מְזַלְזָלִים אַחֲרֵיהֶם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְאֵיךְ שֶׁהוּא, יְדִידֵי הַיָּקָר, תִּרְאֶה לְבִזּוֹת אֶת עֲצָמְךָ בִּינְךָ לְבִינוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעֲצָמוֹ תִּנְצַל מִבְּזִיוֹנוֹת שֶׁל בְּנֵי־אָדָם. וְאֵימָה בִּזְהַר הַקְּדוֹשׁ (ח"ב דף קסו:), שֶׁלְכֶךָ נִקְרָא יְחַזְקֵאל בֶּן בּוֹזִי, שֶׁהִנֵּה מְבֹזֵה אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁתִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּנְצַל מִבְּזִיוֹנוֹת שֶׁל בְּנֵי־אָדָם.

חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְגְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שֶׁזִּכְרֵנוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּי אֲמַת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אֲמֵר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹיָבִי, אַחֵי וַרְעִי,
הָאֲבִירָף הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
נִגְן עָלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. מָה אֲמַר לָךְ, לֹא נִכּוֹן הוּא הַדְּבָר שֶׁפְּתַבְּרָה
וְכוּ', שֶׁבְּאֲמַת בְּכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ נִקְדָּה טוֹבָה מֵה שְׂאִין
בְּחִבְרוֹ, וְעַל-כֵּן רָאוּי לָךְ לְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת כָּל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת. וְצָרִיף
שֶׁתִּדַּע שֶׁעֲנִינֵן הַהֲתַקְרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא סוּד כְּזֶה, אֲשֶׁר צָרִיכִים
לְעַסֵּק בְּזֶה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי אִם לֹא תַחֲפֹשׂ אַחֲרָיו ז"ל בְּכָל
יוֹם מִחֲדָשׁ, יְכוּל כָּל הָאוֹר לְהִתְחַבֵּא מִמֶּךָ לְגַמְרִי, וְאִם תַּחֲפֹשׂ אַחֲרָיו
ז"ל בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא תִזְכָּה לְהַרְגִישׁ טַעַם אַחֵר
בְּעֲנִינֵן הַהֲתַקְרְבוּת. וְאֵיךְ מִתְּפָשִׂים אוֹתוֹ? עַל-יְדֵי דְבוּק חֲבָרִים, לְדַבֵּר
יַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים בְּכָל יוֹם, וְשִׁקִּידָה רַבָּה בְּסִפְרָיו
הַקְּדוּשִׁים. וְעַל כָּלֵם — לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּכָל יוֹם, שִׁיזְכָּה שִׁיאַחֲזוּ
אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל. מָה אֲמַר לָךְ, אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּאִפְסוֹן הַזֶּה,
אִז תִּרְגִּישׁ טַעַם וְהַרְגֵּשָׁה אַחֲרַת בְּהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל. אֵיךְ לְמַעַן
הַשֵּׁם, בְּרַח לָךְ מִבְּעַלֵּי מַחְלַקַּת הַמְּסֻתוֹבָבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ כְּמוֹ
שְׁבוֹרָחִים מֵאֵשׁ מִמֶּשׁ, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁתִּשְׁמַע רַק רִמּוֹז שֶׁל מַחְלַקַּת,
בְּרַח לָךְ מִמֶּשׁ, כִּי הַמַּחְלַקַּת עוֹקְרַת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת,
רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמְכַנִּסָּה אוֹתוֹ מִיַּד לְגִיּהֲנוּם, רַחֲמָנָא לְצַלָן. וְתִהְיֶה
לְאֵל לֹא אֶלְמָן יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲדוּשִׁים נוֹרָאִים
וְנִפְלְאִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר רָאוּי לְהִתְחַבֵּר אֲלֵיהֶם, וְעַלֵּיהֶם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פו, סִימָן ז'): אֲשֶׁרֵי הַצְדִּיקִים
וְאֲשֶׁרֵי דְבִקִּיָּהֶם, עֵינֵן שָׁם; וְהִנֵּה מִהֲלִילָה הַזֶּה מִתְחַלֵּת לְהָאִיר סְפִירַת
הַנְּצִחַת, כִּי הֲלִילָה הַזֶּה חֹסֵד שֶׁבְּנִצְחַת, וַיְדוּעַ שֶׁהֲתַחֵלַת תְּקוּן הַנְּצִחַת הַזֶּה
עַל-יְדֵי שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי הָאֲרִיז"ל, וְכֵן רִמּוֹז הַגְּאוּן
הַחִיד"א (בְּסִפְרוֹ "חֹמַת אֲנָךְ") עַל פְּסוּק (שְׁמוּאֵל א, יא): "וַנִּתְּתָהּ
לְאִמָּתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים" וְגו', אֲנִי שִׁי"ם רָאשֵׁי תְבוּת: אִישׁ שֶׁמִּתְקַן

אֲשֶׁר   ב' קסח   בַּנְחָל   נא

נִצַּח יֵצֵא מ'מְנוּ, עֵינַי שָׁם; וַיֵּשׁ לוֹמַר הַטַּעַם, לָמָּה דִּיקָא שְׁמוּאֵל תִּקְנָן אֶת הַנִּצּוּחַ? כִּי כָל עֲנִינֵנוּ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא הִיָּה תִּפְלָה, וְכֵן כָּל הוֹרְתוֹ וְלִיָּדְתוֹ הִיָּתְהָ תִּפְלָה, כִּמּוֹ שְׁכַתּוֹב (שָׁם, פְּסוּק כ): "וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל, כִּי מָה' שְׁאַלְתִּיו", וּכְתַרְגוּמוֹ: אָרִי אִמְרַתְּ מִן קָדָם ה' שְׁאַלְתִּיהָ ("זֵי הָאֵט אִיהֶם אוֹיִם גִּיבְעֻטָן פּוֹן הַשָּׁם יִתְבְּרַךְ"^ב). וְכֵן הוּא בְּעֲצָמוֹ עֶסֶק הַרְבֵּה כָּל יָמָיו בַּתִּפְלָה. וּכְמוֹ שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בַּמְדַּרְשׁ (בַּמְדַּבֵּר רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן ה): לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ פְּתוּאֵל? שְׁפִתָּהּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתִּפְלָתוֹ, עֵינַי שָׁם. וְכֵן הוּא בַּמְדַּרְשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה פְּרָשָׁה לַח, סִימָן ד'): בִּימֵי שְׁמוּאֵל לֹא בַּתִּפְלָה שְׁמַעְתִּי לָהֶם? שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל-א ז, ט): "וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל ה' בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֶהוּ ה'", עֵינַי שָׁם; כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְנִצּוּחַ בַּמְלַחְמָה, כִּי אִם עַל-יַדֵי תִּפְלָה, וְזֶה יִהְיֶה כָּלִי זֵינֵנוּ שֶׁל מְשִׁיחַ (עֵינַי לְקוּטֵי-מִוֵּבְרִין, חֶלֶק א', סִימָן ב'), וְגַם כְּתִיב בְּדוֹד שְׁמַמְנוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ (תְּהִלִּים טו, יא): "נַעֲשִׂימוֹת בִּימֵינֶךָ נִצּוּחַ"; כִּי עַקֵּר סְפִירַת הַנִּצּוּחַ שְׁמִדְתָּהּ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, הִיא עַל-יַדֵי הַתִּפְלָה, וְהִבֵּן.

וְעַל-כֵּן חֲמִדַת לְבָבִי, רֵאָה לְהַתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּשִׂיחָה בִּינֶךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, וְעַל-יַדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֶךָ אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁשִׁמוּ הַקְּדוּשׁ עוֹלָה נִצּוּחַ, וְאֲשֶׁר אָמַר וְהַתְּפָאֵר: נִצּוּחַתִּי וְנִצּוּחַתְּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב' קסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבְּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר אֲמַר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצּוּחַ נִצְחִים.

מְכַתְּבֶךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי, וְשִׁמְחַתִּי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָתְךָ

(ב) הִיא פְּעֻלָּה אוֹתוֹ עַל-יַדֵי בְּקָשָׁה מֵהַשָּׁם יִתְבְּרַךְ.

תְּשׁוּקַת פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ שֵׁישׁ לָךְ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. אָחִי, אָחִי! כֵּן הוּא הָאֵמֶת כְּמוֹ שֶׁכַּתְּבֶתָּ, שְׂאֵתָה רוּאָה בְּעֵינֶיךָ וּמִבֵּין בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם תְּכִלִּית אַחֲרָת, רַק לְכִסְף׃ וְלִהְשִׁתּוֹקֵק אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ. וּכְבֹר אָמַר רַבְּנּוּ וְ"ל כַּמָּה תּוֹרוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת מְאֹד מְאֹד מִמַּעַלְת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּלִקּוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָנִים: לא, סו, וְכֵן מוֹהֲרָנִ"ת וְ"ל הַרְבֵּה לְחִדּוֹשׁ עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁקָּבַל מִרַבְּנּוּ וְ"ל מִהַפְּלֵגַת מַעַלְת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִים אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ (עֵינ בְּאַרְיִכוֹת נִפְלְאוֹה בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת, עֲרַב, הַלְכָה ג'). וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשִׁזְזוּכָה לְהוֹצִיא מִפִּי הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים טוֹבִים שֵׁישׁ לוֹ (עֵינ בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת, אוֹמְנִין, הַלְכָה ד', עֵינ שֵׁם); וְעַל-כֵּן חֲמַדַּת לְבָבִי, רְאֵה וְגַם רְאֵה לְהַרְבוֹת בְּדַבּוּרִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְתִגְלֶה לוֹ יִתְבַּרְךָ אֶת פְּנִימִיּוֹת תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ לְשׁוּב וְלִהְתַּקַּרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַד שֶׁמֵּרַב הַהִשְׁתּוֹקֵקוֹת וְהַכְּסוּפִים, יִתְעוֹרְרוּ אֲצִלְךָ דְּמַעוֹת לְבָכוֹת וְכוּ'. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת פּוֹרְחִים, אָט אֵיזו טָאג אָט אֵיזו נְאֻכְטִי, וְאֵי אֲפָשֶׁר לְתַפְסֵם, כִּי אִם עַל-יְדֵי מַעַט הַדַּבּוּרִים שֶׁאֲנִי זוֹכִים לְצִיַּת אֶת רַבְּנּוּ וְ"ל בְּסֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁלוֹ (עֵינ שִׁיחוֹת-הַרְ"ן, סִימָן עו), כִּי עַל יְדוֹ אֲנִי זוֹכִים לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה הַרְבֵּה מִלְמוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: "מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ", "שְׁלַחַן עָרוּךְ וְסִפְרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל", "זִהַר הַקְּדוּשׁ וְתַקּוּנִים" וְכוּ' וְכוּ'; "אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, כִּי אִם מְטַעֵה אֵינּוּ מְטַעֵה רַק אֶת עַצְמוֹ", כְּשִׁיעֲבֹרוּ הַיָּמִים וְהַשְּׁבוּעוֹת, הַחֲדָשִׁים וְהַשָּׁנִים וְכוּ', וַיִּחְזַר לְעַלְמָא דְּאֵתִי, אִז שָׁם יִרְאֶה אֶל מַה זָכוּ אֵלוֹ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים שֶׁלֹּא הִטְעוּ אֶת עַצְמָם, וְלֹא הִכְנִיסוּ אֶת עַצְמָם בְּשׁוּם פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׂקָר, רַק קִיְמוּ אֶת עֲצוֹת רַבְּנּוּ וְ"ל בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת שֶׁל הַבַּל וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵנִין דְּרָךְ הַלְמוּד מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וַיּוֹדַע וּמְרַגֵּישׁ הֵיטֵב כְּאֵב עוֹנוֹתָיו וְכוּ' וְכוּ', הוּא כְּבֹר אֵינּוּ מְסַתְּפֵל מַה שֶׁזָּקֵן זֶה אוֹמֵר... אוֹ מַה שֶׁזָּקֵן זֶה אוֹמֵר... הוּא יוֹדַע דְּבַר אֶחָד וְשׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ: עִם מָה אֶחְזֹר לְעַלְמָא

(ג) הִגָּה יוֹם וְהִגָּה לִילָה.

אֲשֶׁר   ב' קסח   בַּנְחָל   נג

דַּאֲתִי? מִי יִגַּן בְּעַדִּי אִם לֹא אֵלֹהֵי הַדְּפִים גָּמְרָא וּפְרָקִים מִשְׁנֵיזוֹת
וְדַבְרֵי הַתְּבוּדָדוֹת וְקִיּוּם הַמְצוּוֹת בְּשִׁמְחָה וְכוּ' וְכוּ'. וַיֵּשׁ
לְהֶאֱרִיךְ בְּנִקְדָּה זוֹ, אֲךָ הִהְכַּרְח לְקַצֵּר, וְאַקְוָה שֶׁתִּבֵּין מֵה שְׁאֲנֵי מִרְמוֹ
לְךָ. וְרֵאוּ לָנוּ לֹמַר בְּכָל יוֹם: אֲשֶׁרִינוּ שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְכֵן
צָרִיכָה לִהְיוֹת הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ דְּוָקָא (מִיט אֵיין
הַתְּחַדְּשׁוֹת^ד), וְלִלְמַד בְּסִפְרֵי בְּחֶשֶׁק חֲדָשׁ בְּכָל יוֹם, וְאֵז טוֹב לוֹ
לִנְצַח נְצָחִים.

בְּאוֹמֵן הָיָה זָקֵן אֶחָד, שֶׁבְּכָל פַּעַם כְּשֶׁהִתְחִילוּ לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-
מוֹהֵר"ן" נִשְׁתַּנְּתָה צוּרְתּוֹ, וְנִמְשְׁכָה עָלָיו יְרָאָה גְדוֹלָה וְתִשׁוּקָה עֲצוּמָה
אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהִתְיַשֵּׁב עַל יַד הַלּוֹמֵד, וְשָׁמַע כָּל דְּבוּר וְדְבוּר בְּכִסּוּפִים
כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא יִכִּילָהוּ הַרְעִיּוֹן כָּלָל, וְדָבַר זֶה הָיָה בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ
בְּהִתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, כְּאֵלוֹ הוֹלְכִים לְסַפֵּר לוֹ עֲכָשׁוּ חֲדָשׁוֹת שְׁמַעוּלָם
לֹא שָׁמַע. וְהָיוּ הַכִּסּוּפִים לְשִׁמְעַ גְּדוֹלִים וְחִזְקִים כָּל כָּךְ, מִמָּשׁ כְּמוֹ
אֵב שֶׁנֶּאֱבָד מִמֶּנּוּ בְּנוֹ, וַיּוֹם אֶחָד הִגִּיעַ מִכְּתָב מִבְּנוֹ הָאוֹבֵד וְהִיָּתָה
שִׁמְחָתוֹ עֲזָה עַד אֵין סוּף, אֲךָ לֹא הָיָה יָכוֹל לְקַרֹּת אֶת הַמְּכָתָב, וַיֵּצֵא
לְחוּץ לְחִפְשׁ אֶחָד שִׁיקְרָא לוֹ אֶת הַמְּכָתָב, תּוֹכַל לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל
נִפְלְאוֹת הַשִּׁמְחָה שֶׁהָיָה לוֹ כְּשִׁמְצָא אֶחָד, וְתוֹכַל לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל עֲצָם
הַתִּשׁוּקָה וְהַהִסְתַּפְּלוּת בְּפִי הַקּוֹרָא לְשִׁמְעַ מֵה כְּתוּב בּוֹ, וְכָל דְּבוּר
וְדְבוּר בָּלַע כְּמוֹ שְׂבוּלְעִים מַעֲדוּנִים וּמְמַתְקִים, וּכְשִׁזָּה גָּמַר קְרִיאַת
הַמְּכָתָב, הִלֵּךְ אֶל אַחַר וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ: תִּקְרָא לִי אֶת הַמְּכָתָב, מֵה כְּתוּב
בוֹ? וְחֹזֵר לְשִׁמְעַ עִם כִּסּוּפִים וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת וְשִׁמְחָה עֲצוּמָה מִמָּשׁ כְּמוֹ
בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה. וְכֵן הִלֵּךְ מֵאֶחָד אֶל חֲבֵרוֹ שִׁיקְרָא לוֹ מֵה כְּתוּב
בְּמְכָתָב וְכוּ' וְכוּ'. כְּמוֹ-כֵן רָאוּ אֲצֵל הַזָּקֵן הַזֶּה, וְהָיוּ לוֹ הַשְׁתּוֹקְקוֹת
וְכִסּוּפִים חִזְקִים כָּל-כָּךְ אַחַר דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר
כָּלָל, עַל-כֵּן רָאוּ לָנוּ גַם-כֵּן לְהִתְחִיל לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר
צָרִיךְ שִׁיתְחַדֵּשׁ אֲצֵלָנוּ כְּמוֹ שְׁאֲנוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה. וְכֵן
לְסַפֵּר וְלִשְׁיַח עִם חֲבֵרֵינוּ עִם אוֹתָהּ הַתִּשׁוּקָה וְהַכִּסּוּפִים שֶׁהָיוּ לָנוּ
בְּתַחֲלִית הַהִתְקַרְבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַכְּנוּ.

ד) עִם הַתְּחַדְּשׁוֹת.

הדורש שלומה...

למען השם לטובתך הנצחית, תכף-ומיד כשתזכה להפגש עם אחד מאנשי שלומנו, תשיח ותדבר עמו רק מעצות רבנו ז"ל, ולכל תדבר שום דבור הפרוץ עם לשון-הרע ורכילות או מחלקת ומריבות, חס ושלום, חס ושלום, כי על-ידי-זה שתרגיל את עצמך בדרך זו, תהיה טובה גדולה לשניכם, ותתחזקו ותתעוררו מחדש לשוב אחרי יתברך.

הנ"ל...

ב' קסט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר מאד, גר הרוצה להאיר נפשו מאור האורות, הלא הוא נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הקצר לנכון קבלתי, אך מרב טרדותי לא היה הפנאי להשיבך.

בענין שכתבת שיש לך בלבולים, וקשה לך להחזיק מעמד, כי אינם רוצים שתלמד ספרי רבנו ז"ל וכו'. מה אמר לך, ידידי היקר, כבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ה', הלכה א'): בריית פרוטה היא, היגע בתלמודו בצנעה לא במהרה הוא משפח, מה טעם? (משלי יא): "ואת צנועים חכמה"; דבר זה נוהג ביותר בספרי רבנו ז"ל, לא כדאי לעורר על עצמו מחלקת וקטרוגים וכו', כי מי יודע אם יכול להשאיר וכו'. והמציאות העידה שכל אלו שהיו עוסקים בענין רבנו ז"ל בצנעה בלי רעש וכו', הצליחו עד מאד. ואמרו חכמינו הקדושים במדרש (במדבר רבה פרשה א', סימן ג'): יפה היא הצניעות, עין שם; וכן אמרו חכמינו הקדושים (אבות ו'): "כל

העוסק בתורה לשמה וכו' משמח את המקום ומשמח את הבריות, ומלבשתו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק, חסיד, ישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות וכו', והוי צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו וכו', עין שם; ודבר זה סובב ביותר על הזוכה ללמד לשמה האוריתא דעתיקא סתימאה שזכינו על-ידי רבנו ז"ל; הינו אם לומדים ספרי רבנו ז"ל לשמה, שהוא על מנת לשמר לעשות ולקיים, על-ידי-זה זוכים לכל המעלות האלו שפנו חכמים, עין שם; ובאמת רק בשביל תכלית זו אפה צריך להתמיד בספרי רבנו ז"ל, כדי שהלמוד יביא אותך לידי קיום התורה, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל: התורה נתן הקדוש-ברוך-הוא על-ידי משה רבנו, וקיום התורה נתן הקדוש-ברוך-הוא על-ידי רבנו ז"ל; כי מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל, נכנסת בו תשוקה עצומה לקיים את כל מצוות התורה באהבה ובהתחדשות חדשה פידוע, ובפרטיות למוד התורה הקדושה, ללמד בכל יום בתשוקה חדשה ובהתמדה רבה, זה זוכים ביותר על-ידי רבנו ז"ל, פידוע לאנשי שלומנו היקרים, כי מי שמרגיל את עצמו ללמד בסדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל מצליח מאד מאד (עין שיחות-הר"ן, סימן עו); וכבר נדפס קונטרס "סדר-דרך-הלמוד" על-פי דעת רבנו ז"ל, ומכרך יחד עם ספר "שמירת הזמן" — קחהו משם.

אהובי, ידידי היקר! חזק ונאמן מאד מאד להתמיד בלמוד התורה הקדושה וקיום המצוות, ובפרטיות מצנת כבוד אב ואם, אשר מאד מאד הפליגו חכמינו הקדושים במצוה זו, וכמו שאמרו (פאה א): כבוד אב ואם היא מהמצוות שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא; ובתנא דבי אליהו רבה (פרק כ') איתא: כל העולם פלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מן האדם רק שיכבד אב ואם, עין שם; מה אמר לך, ידידי היקר, אם תתמיד באמת בספרי רבנו ז"ל בהתמדה ובשקיפה נפלאה, אז דיקא תזכה להתעלות במעלות התורה, ותבא אל מדות טובות, והוריך ירוו ממך נחת; כי צריך שתדע, שעקר כסופם של הורים הוא רק לרוות רב נחת מבניהם, אחרי שעברו עליהם מרידות

נו אֲשֶׁר ב' קע בַּנְחָל

ויגיעות וכו' בגדולם, ועל-כן כְּשֶׁכָּבַר נִתְגַּדְלוּ קִצָּת, אָז דִּיקָא רוֹצִים
כָּבַר הַהוּרִים לְרֵאוֹת נַחַת מִבְּנֵיהֶם וְכוּ', וְהַנַּחַת הַזֶּה לְעִשׂוֹת לְאָב
וְהָאִם זֶה זֹכִים דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂקִינְדָּה רַבָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל הַמְּלַמְּדֵנוּ
אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְּבַר בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, בְּנַחַת וְלֹא בַּפְּרָאוֹת, חֵס
וְשְׁלוֹם, בְּדַרְכֵי נַעַם וְאַהֲבָה, וְלִהְיוֹת דַּעְתּוֹ מְעַרְבֶת עִם הַבְּרִיּוֹת וְכוּ',
וְלִהֲתַנַּהֵג בְּדַרְכֵי ה' בְּצַנִּיעוֹת וְכוּ', וְאִם הָאָב וְהָאִם הָיוּ יוֹדְעִים אֶל
מַה יִּזְכּוּ בְּנֵיהֶם אִם יִלְמְדוּ סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְאֶל אֵיזוֹ נַחַת רוּחַ יִרְוּ
עוֹד מִבְּנֵיהֶם וְכוּ', אָז לֹא הָיוּ מוֹנְעִים אֶת בְּנֵיהֶם כָּלֵל מִלְּמַד סִפְרֵי
רַבְּנֵי ו"ל, אַדְרָבָּה הָיוּ מְזַרְזִים אוֹתָם בְּיוֹתֵר לְלַמֵּד וְלִשְׁקַד בְּסִפְרֵי
רַבְּנֵי ו"ל.

חֲמִדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל
נַעַם חֲלֻקָּה וְגוּרְלָךְ שְׂזֻכִיתָ לְהִתְנוּדַע מִרַבִּי אֲמֵת כְּזֶה, וְלִמְעַן הַשֵּׁם,
תִּרְאֶה לְצִיְתוֹ לְשִׁקֵּד מְאֹד עַל דְּלִתּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלְעִשׂוֹת נַחַת
רוּחַ לְאַבִּיךָ וְלֵאמֹר, וְאִזּוֹ תִזְכֶּה לִהְיוֹת נִכְנָס בְּשְׁלוֹם וְיוֹצֵא בְּשְׁלוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קע.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר,
הַבַּחוּר הַחֲפִיץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה וְלִשְׁתוֹת מִמֵּי הַחַסֵּד
הַנוֹבְעִים מִהַמְעֵיָן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', הֵלֵא הוּא נִחְלָא עֲמִיקָא וְטַמְיָרָא
דְּנִבְיַע בֵּיהּ מְקוּרָא דְחִכְמָתָא עֲלָאָה הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעְתִּיק
וְכוּ' ... גְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח.

מְכַתְּבָךְ עִם הַמַּעוֹת לְהִדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי
חֲלֻקָּה, כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרֵי דוֹרוֹת, כִּי הַסִּפְרִים מְתַפְּשָׁטִים
בְּכָל קְצוֹי תַבֵּל וּמְתַפְּרָסְמַת דַּעַת רַבְּנֵי ו"ל בְּעוֹלָם, וְתִהְיֶה לְאֵל יֵשׁ
לְךָ חֲלֻקָּה גְּדוֹל כְּזֶה, עַל-כֵּן רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחָה כְּזֶה מְאֹד.

אֲשֶׁר   ב' קע   בַּנְחָל   נו

ואודות שכתבת איך שיק אצלך תלמידים, כי כששנים מדברים יחד ביראת שמים, אזי כשאחד מאיר לחברו באיזה דבור, נחשב חברו אצלו בחינת תלמיד, ולפעמים נעשה להפוך, דהינו כשאחר-כך הוא מקבל מחברו איזהו דבור, אזי נעשה הוא בכחינת תלמיד לגבי חברו, וצריך כל אדם להזהר להשתדל ולעסק בזה עין שם; הרי שאין בזה שום גדלות, אדרבה, מחיב כל אחד להשתדל בזה לדבר עם חברו, פעם יהיה הוא תלמיד אצל חברו על-ידי שיקבל דבורו, ופעם יהיה חברו תלמידו על-ידי שיקבל את דבורו, ויש לרמוז שזה מה שקרא רבן גמליאל את רבי יהושע ואמר לו: בא בשלום רבי ותלמידו, רבי — בחכמה, ותלמידו — שקבלת דברי (עין ראש השנה כה.); וצריך שתדע שענין זה לדבר אחד עם חברו ביראת שמים הוא ענין נחוץ מאד מאד בדרך רבנו ז"ל, והוא חזוק לשניכם, ומכל שכן שעל-ידי תקף האהבה שיהיה ביניכם תזכו שיתוסף שלישי, וכן אחר-כך רביעי וכו' וכו', עד שתעשו קבוץ גדול, בעקר שתהיה פונתם "נקדת האמת", איך לשוב ולהתקרב אליו יתברך, ולא אל איזו פוליטיקה של שקר לעשות מהעקר טפל ומהטפל עקר.

הדורש שלומך...

שמעתי מאנשי שלומנו היקרים שגם בעסק רבנו ז"ל יש ענין של פרסום של שקר מיינע מענטשן... דיינע מענטשן... וכדומה שטיות ופתויים כאלו אשר גורמים בלבולים ומחלקת וכו', אנחנו כלנו חסידי ברסלב, תלמידי הבעל תפלה הקדוש, שהוא הנחל נובע מקור חכמה, ואין להתגאות אחד על חברו, חס ושלום ודו"ק.

הנ"ל...

ב' קעא.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר אמר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי,
האברך היקר לי מאוד, הרוצה להתקרב אל הנחל הנובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה להשיבך איני יודע מה, כי כבר
הקדים לנו רבנו ז"ל על ענין זה תורה שלמה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
א, סימן מז), ועל-כן מה יש להוסיף עליה, אנו צריכים להתמיד בה
ולקיים את כל הנאמר שם בתמימות ובפשיטות גמורה, וכל חדושינו
צריכים להיות על קטב זה, איך לזכות להתחדש לקיים דברי תורתו
של רבנו ז"ל. וצריך שתדע, שכל תורה היא רעצעפט אחר, ועל-כן
ראוי לחזר כל רעצעפט ולהשתדל לקימה, ואז בנדאי נזכה
להתרפא; ועל-כן, ידידי היקר, לענייניך — תראה ללמד בכל יום
את התורה "ואכלתם אכל ושבוע" בסימן מג, ותאמר עליה התפלה
מ"לקוטי-תפלות", ועל-ידי-זה לאט לאט תזכה להכניס בך דבוריו
הקדושים והנוראים של רבנו ז"ל, ותזכה לקיים, ועל-ידי-זה תזכה
לכל הטוב המזכר שם. וכבר ידוע לך, שכתה אחת מהכתות הרעות
היתה "מען זאל זיך פילעוויין און עסן און טרינקען מען זאל
גרייסען די איברים" (עין בספרי-מעשיות, מעשה יב, מהבעל תפלה), עין
שם; ועין בדרך ארץ רבה (פרק יג): ישמר עצמו מאכילה ושתייה
הרבה, כי מתוך שהוא אוכל ושותה הרבה, יבא לידי תנומה, עין
שם; ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א, סימן ס'): על-ידי תאנת אכילה
מחו נופל בשנה, עין שם.

חמדת לבבי! העקר להכניס את עצמו באמונה הקדושה
בתמימות ובפשיטות, לידע כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך
כלל, והכל לכל: דומם, צומח, חי, מדבר, הוא אלקות גמור
שנתלבש בלבוש הזה, אשר למראה עיניו. וכשידע ידיעה זו, אז

(1) לשקע באכילה ושתייה, כדי לגדל את האיברים.

אֲשֶׁר   ב' קעב   בַּנְחַל   נט

לְעוֹלָם לֹא יִפְלֵ בְדַעְתּוֹ יְהִיֶּה אִיף שִׁיְהִיָּה, וְכֵן לֹא יִרְגִישׁ בְּשׁוּם צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, מֵאַחַר שְׂאִין בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, הָאֵט עַר דִּיר נִישְׁט גְּעֵרוּפֶן צׁוּם בְּרִית נׁוּא אִיז ׁוּאֵסׁ? וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיכִים לִפְלֵ כָּל־כֶּף בְּדַעְתָּךְ? בְּנֹדַי יֵשׁ אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ בְּוָנָה עֲמָקָה בְּזֶה, כִּי אִין לֶךְ דְּכַר שְׁלֹא יְהִיָּה בְּהַשְׁגָּחָה, מִי יוֹדַע אִם הִיָּה קוֹרָא אוֹתָךְ, וְהִיָּית הוֹלֶךְ, וְהִיָּה אֶחָד מְצַעַר אוֹתָךְ וְכוּׁ אוֹ כְּדוּמָה וְכוּׁ, הָעֵקֶר צְרִיף לִידַע שְׂאִין בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְעֲלִינוּ לְבִטֵּל אֶת עֲצָמְנוּ לְגַמְרֵי אֱלִיוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא נִרְצָה רְצוֹן אַחַר כָּלֵל מִבְּלַעְדֵּי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא שְׁלֵמוֹת עֲלִית הַמְּלָכוֹת (עִין לְקוּשְׁטֵי־מוֹהֲרָׁן, חֶלֶק אׁ, סִימָן קעז). וְתִאֲמִין לִי, כְּשֶׁאָדָם זׁוֹכֵה לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלִיוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז דִּיקָא מְרַגִּישׁ טַעַם בְּחַיִּים, כִּי אִינוּ צְרִיף אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, רַק מִתְעַנֵּג בְּנֻעַם עֲרֻבוֹת זִיו שְׁכִינַת עֲזׁוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת עֲנוּהָ, שֶׁהוּא בְּטֵל וּמִבְּטֵל לְגַמְרֵי בׁוֹ יִתְבָּרַךְ, מַה שְׂאִין כֵּן גֻּׁאׁנׁוֹׁהׁ רֵאשִׁי תְּבוֹת ׁוֹׁאֲתִי הִׁשְׁלַכְתָּ אׁחֲרֵי גֻׁנְךְׁׁ (מְלָכִים־א יד, ט), שֶׁהוּא הַפְּפִירוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלְן; הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְעַבְדוֹ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים, וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְנוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ זׁל.

הדורש שלומך...

ב' קעב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר אֱמֹר הִתְשַׁלְּׁוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבָרָךְ הַנְּתִיק וְחֲסִיד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. מַה אִמַּר לֶךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, כְּכֹר הַקְּדִים לְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה, וְשִׁלַּח לְנוּ בְּדוּרוֹתֵינוּ אֱלֹה אֶת רַבְּנוּ

(ז) אִז הוּא לֹא הוֹמִין אוֹתָךְ לְבְּרִית, נוּ... אִז מָה?

ו"ל, שהוא אור האורות המאיר לנו בנשכונתנו ובקטנותנו, ומחזק ומאמץ אותנו לבל ניאש את עצמנו יהיה איך שיהיה, ולולא רבנו ו"ל מי יודע מה שהיה נעשה עמנו. ועל-כן בזה בעצמו ראוי לנו לשמח מאד מאד, שיש לנו רבי כזה (עין שיחות-הר"ן, סימן קעז); וצריכים להתחדש עם שמחה זו, שזכינו לרבי כזה בכל יום ויום מתחדש, ואסור להסתפל על אחרים פלל בענינים פאלו, אפלו הם מאנשי שלומנו, כי כל דבור ושיחה מרבנו ו"ל צריף שיהיה יקר בעינינו מאד מאד, ובפרט בענין זה שבפרוש אמר: "ראוי לכם לשמח בי שיש לכם רבי כזה", עין שם; ואמרו אנשי שלומנו, אם אין שמחים בזה, זה פגם אמונת חכמים. וראוי ונכון לילך תמיד עם פנים שוחקות, שעל-ידי-זה בעצמו יאיר בו אור הצדיק (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנג).

והנה קדם שהתחיל רבנו ו"ל את המעשה הנורא של השבעה בעטלירס, אמר: איך וועל איך דער ציילען ווי אזוי מע איז אמאל פון א מרה שחורה פרייליך גיווען" (זו נסתתו של ר' אברהם ברוך נחמן ו"ל), ויש לומר, כי זהו עקר שלמות השמחה — כשיוצא ממנה שחורה דיקא, כמו שאמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים: כג, כד), ששלמות השמחה — כשזוכים לחטף את היגיון והאנחה אל תוף השמחה, עין שם; ובאמת כפי תקף הידידות והנפילות וההשלכות וכו' וכו' שעוברות בכל יום ויום ובכל שעה ושעה על כל אחד ואחד, קשה וכבד מאד מאד להתקיים, כי אם כשירגיל את עצמו לילך בדרך הקדושה והנוראה הזו, לעשות כל מיני פעולות שפעולם להיות בשמחה תמיד, כי העצבון והמרירות מכלים את האדם לגמרי — בין בגשמי ובין ברוחני, והשמחה היא פורצת כל הגדרים והצמצומים, ועל ידה עובר על הכל. ובאמת (ספר המדות, אות שמחה, חלק שני, סימן א'): מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח — בין ברוחני ובין בגשמי, כי כל המריבות והמחלקת והנפילות וכו', הכל נמשך מרב העצבון שמסבב את

(ח) אספר לכם, היאך פעם נהיו שמחים מתוף מרה שחורה.

הָאָדָם, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְקַטְּנָה הַדַּעַת וְנוֹפֵל לְקַטְנוּת, וְאָז כִּשְׁהוּא בְּקַטְנוּת, הוּא עָלוּל לְעֵבֶר עַל כָּל הַתּוֹרָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכֵן הוּא עָלוּל לְהִתְקוּטֵט עִם כָּל בְּרִיָּה וְכוּ', אָבֵל עַל-יַדֵּי תַקָּף הַשְּׂמִיחָה בּו יִתְבַּרֵּךְ, אָז עוֹבֵר עַל הַכֹּל, וְכָל הַשּׁוֹנְאִים שְׁלוּ נוֹפְלִים תַּחֲתָיו וִירְאִים מִמֶּנּוּ, כִּי הִסְטָרָא אַחֲרָא וְהִקְלָפוֹת, שְׁמַשֵּׁם בָּאִים הַשּׁוֹנְאִים שְׁלוּ, שֶׁהֵם כְּדַגְמַת הַחֲלָב וְהַשְּׁעֵנָה, וְהַשְּׂמִיחָה הִיא אֵשׁ שׁוֹרְפָת, וְעַל-כֵּן תַּכְּף-וּמִיד כִּשְׁהוּא שְׂמַח, מֵרַב הַחֲמִימוֹת שֶׁל אֵשׁ הַשְּׂמִיחָה, נִתְבַּטֵּל הַחֲלָב וְהַשְּׁעֵנָה לְגַמְרֵי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, וְצָרִיכִים לְבָרַח מִקְּנָאָה וְשׁוֹנְאָה, רַק לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדוֹן אֶת כָּל אַחַד לְכַף זְכוּת, כִּי כֵן סָבְבוּ עִמּוֹ מְלַמְעָלָה, כִּי הֲלֹא אֵין בַּלְעָדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְכָל מָה שְׁהָאָדָם יִכְנִיס יְדֵיעָה זֹו הֵיטֵב בְּלִכְבוֹ, אֲשֶׁר אֵין בַּלְעָדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה.

יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ, הַעֲנִין הַנּוֹרָא וְהַנְּפֵלָא הַזֶּה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם רַבְּנוּ ז"ל, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, הוּא עֲנִין נְפֵלָא מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה מִתְחַזֵּק הַקָּשֶׁר וְהָאֱמוּנָה חֲכָמִים בּו ז"ל, וּמֵרָאָה לְדַעַת, שְׁכָל עֲנִין הַתְּקַרְבוֹתוֹ הִיא בְּאֵמַת וְלֹא עַל שֵׁם הַמְּשָׂאֵל, וְעַל-יַדֵּי שְׂתַחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה שְׂאֵתָה מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, עַל-יַדֵּי-זֶה תִּתְחִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁהוּא זְכוּף הַנְּפֵשׁ מְאֹד. וְרֹאוּי לָךְ לְחַטֹּף בְּכָל יוֹם אֵילוֹ תּוֹרוֹת, וְלוֹמַר עֲלֵיהֶן הַתְּפִלוֹת, פֶּעַם תּוֹרָה זֹו וְעֲלֵיהֶן הַתְּפִלָּה, וּפֶעַם תּוֹרָה זֹו וְעֲלֵיהֶן הַתְּפִלָּה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁבִסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְכֵן תַּעֲיִן בְּהַלְכוֹת הַנִּבְנּוֹת עַל תּוֹרָה זֹו בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאָז עוֹלְמְךָ תִּרְאָה בְּחַיִּיךָ. הַעֲקָר שְׂמִיחָה, וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל כָּלֵל יְהִיָּה אִיךָ שְׂיִהְיָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

סב אֲשֶׁר ב' קעג בַּנְחַל
ב' קעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר אָמֹר ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאוֹדוֹת הַבְּלוּלִים וְהַמְחַלְקֵת שְׁנַתְעוֹרְרוּ
בְּמַחְנִיכֶם וְכו'. אַחֵי, אַחֵי! בְּרַח לָךְ מִמְחַלְקֵת כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ,
אִפְלוּ שְׁאֵתָה יוֹדֵעַ בְּרוּר, עִם מִי הַצֹּדֵק, אֵתָה אֵל תִּתְעַרֵב כָּלֵל, רַק
בְּרַח לָךְ אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ, וּבִטֵּל עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִפְלוּ אִם רַבִּים
עִמָּךְ, בְּגִלְלֵי שְׁאֵינְךָ מִתְעַרֵב וְכו', רֵאֵה לְקַיִם "וְנִפְשִׁי כַּעֲפֹר לְכָל
תְּהִיָּה", שְׁתַּעֲשֶׂה לָהֶם רַק טוֹבוֹת, וְתִדְּוִן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְתִקְבַּל
אֶת כָּלֵם בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת וְכו', וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעֲצָמוֹ תְּהִיָּה לָהֶם מִפְּלֵה
וְכו', כְּמוֹכָא בְּאַרְיֵכוֹת בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו'ל (לְקוּיֵי־מִוְהַרְזֵן, חֶלֶק א', סִימָן
רעז), וְרֵאוּי לָךְ שְׁתִּלְמַד עֲכָשׁוּ אֶת הַמַּאֲמָר הַזֶּה, וְתֵאמֶר הַתְּפִלָּה
בְּ"לְקוּיֵי־תְּפִלוֹת" עַל תּוֹרָה זוֹ, וְהִיא תְּפִלָּה ק"ז; וְשֵׁם יִתְרַץ לָךְ
הַכָּל, וּבְכַרְט הַמוֹכָא שֵׁם בַּתְּפִלָּה, הוּא עֲנִיָן הַנִּצְרָךְ לָנוּ עֲכָשׁוּ מְאֹד
מְאֹד, מֵהַ נַּעֲשֶׂה שְׁבָכָל פְּעַם קָמִים עֲזִי פָּנִים וְחוֹלְקִים עַל יֵרֵאִים
וְשְׁלָמִים וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם, עֲנִיָּנֵנוּ הוּא רַק לְדֵם וְלִשְׁתָּק. וְרַבְּנֵי ו'ל אָמַר:
כָּל זְמַן מְעַט לְאִזְט מִיר אֵיבָעֵר אַ שְׁמָאֵל טְשַׁעֲסָקְעֵלְע (דְּרָךְ) צוֹ גִיִּין
וְכו', וְהַסְּבִיר ר' לוי יִצְחָק (נְרוּ יֵאִיר) [ו'ל], כִּי כָּךְ הִיא דְּרָךְ רַבְּנֵי
ו'ל 'אַ שְׁמָאֵל טְשַׁעֲסָקְעֵלְע' (דְּרָךְ צר); וְדְרָךְ זֶה אֵי אִפְשָׁר לְהַסְטָרָא
אַחְרָא לְסֵתָם בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַעוֹלָם; וְעַל־כֵּן אֵל תַּחֲלֵשׁ דְּעֵתָךְ, שְׁאֵתָה
רוֹאֵה שְׁהַעֲזִי פָּנִים מִשְׁתַּרְרִים וְכו', וְהֵיִרֵאִים וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם עוֹמְדִים
מִן הַצַּד, וְכָלֵם מְזוֹלְזָלִים בָּהֶם וְכו', כִּי כֵן הוּא בְּכָל הַדּוֹרוֹת וְכו',
מֵהַ עֲשֶׂה מוֹהַרְנֵי ו'ל, שְׁקָמוּ עָלֶיךָ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעֲצָמָם וְכו';

ט) הַתְּבַטָּאוֹת רַבְּנֵי ו'ל עַל אַחַד שֶׁהַבְּטִיחַ שִׁינִיית אֶת עֲצָמוֹ לְאַרְךָ וְלִרְחֹב לְכַטֵּל עֲנִיָן רַבְּנֵי
ו'ל, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאָמַר: "כָּל זְמַן שֶׁהוּא מִשְׁאִיר לִי דְּרָךְ צָרָה לְעֵבֵר — הָרִי טוֹב, וְאִם
לֹא, יִצְטָרְכוּ לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ". וְכֵן הוּא, שְׁנַפְטֵר בְּסִמּוּךְ אֲז.

אֲשֶׁר   ב' קעד   בַּנְחַל   סג

וְעַל-כֵּן, חֲמֵדַת לְבָבִי, רָאָה לְקַיֵּם אֶת הַרְעָצָעֶפֶט׳ הַזֶּה שֶׁבְּסִימָן רַעוּז,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה, כִּי כָּל תּוֹרָה שֶׁבְּלִקוּטֵי-מוֹהַר״ן, הִיא
רְעָצָעֶפֶט אַחַר הַמוֹעִיל וּמְרַפָּא לְעִנְיָן אַחַר, וְעַל-כֵּן רָאוּי לְקַבֵּל אֶת
כָּל הַרְעָצָעֶפֶטוֹן, שֶׁהֵם כָּל הַתּוֹרוֹת, וּלְקַיֵּם כָּלֵן.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם, הֶעָקָר לְזִכֹּר,
כִּי הָעוֹלָם הוּא עוֹבֵר, וְעוֹד מְעַט נִחְזָר לְעֵלְמָא דְאַתִּי; וְעַל-כֵּן מָה
וּלְמָה כְּדָאֵי לְהַחְזִיק בְּמַחְלָקַת אוֹדוֹת אֵיזָה כְּבוֹד וְכוּ׳, אוֹ אוֹדוֹת
אֵיזָה פְּרָסוּם שֶׁל הֶבֶל וְכוּ׳.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קעד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר אָמֹר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי,
הָאֲבָרָךְ הַיֵּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן
עָלֵינוּ ... גָּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן שְׁבוּעָה זֶה לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

יְדִידֵי הַיֵּקָר! עִם כָּל הַיִּרְיָדוֹת וְהַבְּלִבוּלִים, יֵשׁ לְךָ לְשִׂמְחָה אֵיךְ
שֶׁהוּא עַל-כָּל-פָּנִים אֵינְךָ מִתְנַגֵּד עַל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵינְךָ מִחְזִיק
בְּמַחְלָקַת עִם שׁוּם בְּרִיָּה, אֲשֶׁר בְּנִקְדָּה זֹו רָאוּי לְךָ לְהַחֲמִיז אֶת עֲצָמְךָ
מְאֹד מְאֹד. אָמֵת, שְׁמַר לְךָ מְאֹד בְּמַצָּבְךָ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ... אַךְ
אֶף-עַל-פִּי-כֵן רָאָה וְהִבֵּן בְּעֲצָמְךָ, מָה הִיִּית עוֹשָׂה בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?!
אֵיךְ הָיָה לְךָ קִיּוּם אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! וְתִהְיֶה לְאֵל,
שֵׁם נִפְשֶׁךָ בַּחַיִּים, וְזָכִיתָ לְהַתְּנַדֵּעַ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְאַתָּה מְקַיֵּם עֲצוֹתָיו
הַקְּדוֹשׁוֹת, וּבְכַפְרֵט תִּפְּלָה וְהַתְּבוֹדְדוֹת, שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָב וְכוּ׳, בְּזֶה רָאוּי לְךָ

לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד, כִּי בֹא יְבוֹא הַיּוֹם וְהַשְׁעָה וְהַרְגַע וְכוּ', שְׂתַחַזֵּר לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְשֵׁם יִהְיֶה לְךָ רוּחַ נִפְלָא, בְּמָה שְׂזַכִּיתָ לְהִתְקַרֵּב וּלְהִתְוַדַּע מִרְבֵּנוּ ו'ל'; כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן עד): הַמְקַרְבִּים לְהַצְדִּיק בְּחַיָּיו, הֵם יִהְיוּ מְקַרְבִּים בְּמוֹתָם, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן הוּא (שָׁם, סִימָן פו): בְּעוֹלָם הַזֶּה כָּל הַרוּצָה לְקַרֵּב עֲצָמוֹ — מְקַרֵּב, אֲבָל בְּעוֹלָם הַבָּא אֵין מְקַרְבִּין אֶלָּא הַמְקַרְבִּין מִכְּבָר, עֵינֵי שָׁם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאוּי לְךָ לְאַחֵז אֶת עֲצָמָךְ עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה עֲזָה יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, הֲלֹא הוּא גַם-כֵּן שׂוֹתָה מֵאוֹתוֹ הַנְּחַל שְׂאַתָּה שׂוֹתָה, וַיֵּשׁ לוֹ אֲמוּנַת חַכְמִים בְּאוֹתוֹ הַצְדִּיק יְסוּד עוֹלָם שְׂיֵשׁ לְךָ אֲמוּנַת חַכְמִים בּוֹ. וְרוֹאִים בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל, כְּשִׂיְהוּדֵי אֶחָד נִתְגַּלְגַּל בְּאַיִזָּה מְקוֹם רְחוֹק בְּעוֹלָם, שְׂאֵין שָׁם יְהוּדִים כָּלל, וּפְתָאִם נִפְגַּשׁ בְּאַכְסֵנְיָה אַחַת עִם עוֹד יְהוּדִי, אֶפְלוּ שְׂיִהְיֶה חִילוּנֵי לְגַמְרֵי, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, אַף-עַל-פִּי-כֵן שְׂמַחוּ מְאֹד זֶה עִם זֶה, וַיִּדְבְּרוּ יַחַד, וַיֵּאחֲזוּ אֶת עֲצָמָם יַחַד, כִּי הֲלֹא סוּף כָּל סוּף יְהוּדִים אֲנַחְנוּ, וּמֵאַמִּינִים בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כִּינְרָאָה דְכָר זֶה בְּחוּשׁ, וְאִם יֵשׁ לְיְהוּדֵי הַחֲרָדִי רַק מְעַט דַּעַת וְשִׁכְלָא, וּמְדַבֵּר עִם הַחִילוּנֵי דְבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַתְּחַזְּקוֹת וַיִּרְאֵת שְׂמִים וְכוּ', בְּנִקְל יְכוּל לְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אִז שְׂרוּיָהּ בִּינֵיהֶם אַהֲבָה עֲצוּמָה, כִּי הֵם שְׂנִיֵּיהֶם נְכָרִים בְּעִיר הַזֹּאת שְׂנַמְצָאִים בָּהּ, וְנִתְעוֹרְרַת אֶצְל שְׂנִיֵּיהֶם נִקְדַּת הַיְיְהוּדוּת, שְׂהִיא עֲצָמִיּוֹת נְשַׁמְתָּם, וְעַל-כֵּן יְכוּל לְפַעַל (אַף עַל-פִּי רַב הַחֲרָדִי מִתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ, וַיִּדְבֵּר מִהַכֵּל, אַף לֹא מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵיִתְכַּן לְדַבֵּר עִם חִילוּנֵי וְכוּ'. וּבְכַאֲמַת זֹה טְעוֹת גְּדוֹלָה, כִּי צְרִיךְ לְדַבֵּר תָּמִיד מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ עִם מִי שְׂרַק פּוֹגְשִׁים, וּבְכַפְרִטִיּוֹת כְּשֶׂהוּא נִדְחָה לְאַיִזָּה מְקוֹם רְחוֹק, צְרִיךְ שְׂיַדַע כִּי לֹא בְּחִנָּם נִתְגַּלְגַּל לְכַאן, אֶלָּא כְּדִי שְׂיִמְצָא פִּיהָ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה שְׂיִוְכַל לְדַבֵּר עִמוֹ וּלְגַלּוֹת לוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית). וְעַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה, כְּשִׂשְׂנֵי אַנְשִׁים נִפְגָּשִׁים יַחַד, צְרִיכִים לְאַחֵז עֲצָמָם עִמוֹ בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה, וּלְדַבֵּר עִמוֹ רַק מִרְבֵּנוּ ו'ל', וּלְהַזְכִּירוֹ דְבָרֵי וְעֲצוֹת רְבֵנוּ ו'ל', וְאַפְלוּ שְׂאַתָּה יוֹדַע שְׂהוּא שׂוֹנְאָךְ, וּמְדַבֵּר עֲלֶיךָ וְעוֹשֶׂה לְךָ רַעוֹת, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן וְכוּ' וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן מַה בְּכַף? ! אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּר עִמוֹ רַק

אֲשֶׁר   ב' קעד   בַּנְחַל   סה

בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה דְּבָרֵי וְעֲצוֹת רַבָּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּכְנַס בְּדַבּוּרִים אַחֲרֵים, רק לְדַבֵּר מִרַבָּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְאִפְלוּ שְׂיֵשׁ לוֹ טְעָנוֹת עֲלֵיךְ, וְצוּעֵק עֲלֵיךְ, רָאָה, אֶהוּבִי, אַחִי, רק לְקַרְבוֹ וְלְדוּגוֹ לְכַף זְכוּת, וּתְדַבֵּר עִמוֹ רק בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה, כְּאֵלוֹ לֹא קָרָה שׁוּם דְּבָר, כִּי מִצְדָּךְ רָאוּי לָךְ לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּל בְּרִיָּה שְׂפֵעוּלָם, וּבִפְרָטִיּוֹת עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְתַחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מֵה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ כָּלֵל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן לד); וְלֹא עוֹד, אֶלָּא לֹא מִצִּית לְמַעַבְד כְּעוֹבְדָא דְאַבָּא אוּמְנָא (תַּעֲנִית כֵּא): הֵינּוּ יֵשׁ לְכָל אֶחָד שְׁלִיחוֹת בְּזַה הָעוֹלָם, מֵה שְׂצָרִיךְ לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל וְלֹא אַחֵר, וְאִדְרָבָה עֲלֵיו הַטִּילוּ הַחֹב הַזֶּה. וְעַל־כֵּן אֵין לְקַנָּא אֶחָד בְּחִבְרוֹ, כִּי כָּל אֶחָד הוּא עֲנִין אַחֵר לְגַמְרֵי, חֲבָרֵי עוֹשֶׂה עֲבוּדָה זוֹ, וְאֵנִי עוֹשֶׂה עֲבוּדָה זוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה נוֹהֵג בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט בְּחַיִּים, וְהַעֲקָר שְׂיִהִיָּה עִם נִקְדַּת הָאֱמֶת שְׂבִלְכָבוּ, כִּי הָאָדָם קָרוֹב אֶצֶל עֲצָמוֹ (סְנֵהֲדַרִּין י), וְכָל אֶחָד יוֹדֵעַ נְטִיַת נַפְשׁוֹ, אֶחָד מְסַגֵּף עֲצָמוֹ שְׂאִינוֹ יֵשׁן בְּמַטָּה, וְחִבְרוֹ אִם לֹא יֵישׁן בְּמַטָּה יִהְיֶה מְבַלְבֵּל כָּל הַיּוֹם, וְלֹא יוּכַל לְלַמֵּד כָּלֵל, אֶחָד מְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּסַגּוּפִים אַחֲרֵים, וְחִבְרוֹ אֵינוֹ יְכוֹל. הֵאֵם זֶה קָטָן מְזַה, אוֹ זֶה גָּדוֹל מְזַה? ! רק "רַחֲמָנָא לְבָא בְּעֵי" (סְנֵהֲדַרִּין קו:), הַעֲקָר שְׂיִהִיָּה עִם נִקְדַּת הָאֱמֶת, יְכוֹלִים לְאָכַל וְיְכוֹלִים לִישֵׁן וְכוּ' וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה צָדִיק גָּדוֹל עַד מְאֹד, וְיְכוֹלִים לְהַתְעַנּוֹת וְלֹא לִישֵׁן בְּמַטָּה וְכוּ' וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה רֶשַׁע גָּמוּר, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְדַבֵּר זֶה בְּרוּר, הַעֲקָר שְׂיִכְנוֹן מִעֲשִׂיו לְשֵׁם שְׁמַיִם (עֵין שְׁלַחַן עֲרוּף, אֵרַח חַיִּים, סִמָּן רלא); וְזֶה כָּל עֲנִין הַהִתְבּוּדוֹת שְׂגָלָה לָנוּ רַבָּנוּ ז"ל, שְׂיִשְׁפֹּט אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן טו). וְכֵן גָּלָה לָנוּ (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִמָּן ה'), שְׂצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמוֹ אִיךְ אוּחַז בְּאַמוּנָה; וּבְאֱמֶת פְּשִׁישׁ לְאָדָם אֱמוּנָה, אִזּוֹ יְכוֹל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּבָר, וְאֵינוֹ צָרִיךְ עֲבוּדוֹת קָשׁוֹת (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִמָּן פו).

מֵה אִמֵּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, אֵין לָנוּ אֶלָּא דְּבָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וְיִוְתַר מְזַה אֵין צְרִיכִים לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ, הֵינּוּ הַנְּהַגוֹת שְׂרָאָה אֶצֶל זֶה אוֹ אֶצֶל זֶה אִם לֹא כְּתוּבוֹת בְּסִפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, מֵה לָךְ עִם זֶה, הַעֲקָר

שְׁהַקְפִיד רַבְּנוּ ז"ל לֹא לְצֵאת מֵהַשְּׁלֶחַן עֲרוּף (נִישָׁט אֶפְטֶרְעֵטן פּוֹן א סְעִיף קֶטֶן אִין שְׁלֶחַן עֲרוּף²), וּבְכָל הָאַרְבַּעַת חֲלָקֵי שְׁלֶחַן עֲרוּף לֹא כְּתוּבוֹת הַנְּהִיגוֹת פְּאָלוּ לֹא לִישַׁן בַּמָּטָה, וְלִסְגָּף אֶת עַצְמוֹ בְּאַכִּילָה וְכוּ' וְכוּ'. וּכְבָר יְדוּעַ דְּבוּר רַבְּנוּ ז"ל תַּעֲנִיּוֹת אֹן סְגוּפִים אִיז אִיין אַלְטֶער וועג, הַתְּבוּדוֹת אִיז אַ נִיעֵר וועג, וואס בְּרַעֲנָגֵט צוּרִיק צום אַלְטֶען וועג³. וְהָיִית שֵׁישׁ לָנוּ פְּכָר עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, אָסוּר לְהַמְשִׁיף עַל עַצְמוֹ עֲבוּדוֹת וְסְגוּפִים מְסֻפְּרִים אַחֲרֵים, דְּבָר זֶה בְּרוּר. פַּעַם אַחַת בָּא אָבֵל אַחַד לְפָנֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה עוֹד הַקָּרַע עַל בְּגָדוֹ מִהַקְרִיעָה שְׁקָרַע (וְהוּא הָיָה מִתְלַמֵּידֵי רַבְּנוּ ז"ל, אִף הַתַּעֲנָה תַּעֲנִיּוֹת וְסְגָּף אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא צִיַּת בְּעִנְיָן זֶה אֶת רַבְּנוּ ז"ל), וּכְשֶׁנִּכְנַס אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהִרְגִישׁ עָלָיו שְׁמַתְעָנָה, תִּפְסוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּקָרַע, וְאָמַר לוֹ בְּקִפּוּדוֹת: דו פֿאַסט⁴? וְנִכְנַס בְּמַחְשֶׁבֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ, אוֹלֵי בְּשָׂבִיל זֶה הוּא עֲכָשׁוּ אָבֵל... וּמֵאֵז הַפְּסִיק לְהַתְעַנּוֹת. וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיף בְּעִנְיָנִים אֵלוֹ. וַעֲיֵן בְּהַשְּׁמָטוֹת לְחַיֵּי-מוֹהַר"ן: מִי שְׁלוּמֵד בְּסֻפְרֵי זֶה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן), כְּבָר אִין צָרִיף לְסַפֵּר מוֹסֵר אַחַר, עֵינ שָׁם; יְדִידֵי הַיְקָר! תִּרְאֶה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאֵז תִּרְגִּישׁ חַיִּים חֲדָשִׁים.

הַדוּרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אַקוּהָ שְׁתוּצִיא מִמְּכַתֵּב זֶה רְמִזִּים לְעֲצֻמָּךְ, וְנָא וְנָא לְהַרְגִיל אֶת עַצְמָךְ מֵהַיּוֹם הַזֶּה לִילָף בְּדֶרֶךְ אֶהְבָּה, אַחְנֶה וְרַעוּת עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ בְּפֶרֶט וְעִם כָּל יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל, וְלִילָף עִם הַתּוֹרָה "אַזְמַרְהָ לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), שְׁמַאֵד מְאֹד הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּעַצְמוֹ לִילָף עִם תּוֹרָה זוֹ, עֵינ שָׁם.

(כ) לֹא לְפַסֵּעַ פְּסִיעָה אַחַת שְׁלֹא כְּסְעִיף קֶטֶן (אַפְלוֹ) מֵהַשְּׁלֶחַן עֲרוּף.
 (ל) תַּעֲנִיּוֹת וְסְגוּפִים זֹהֵי דֶרֶךְ יִשְׁנָה, הַתְּבוּדוֹת הֵיא דֶרֶךְ תַּדְּשָׁה שְׁמִבִּיאָה בַּתּוֹרָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַיִּשְׁנָה.
 (מ) אַתָּה צָם?

ב' קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר אָמֹר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן
עָלֵינוּ ... גָּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבָהּ הַקָּצֵר וְהַמְעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי
חֲלָקָה, יִהְיֶה חֲלָקֵי נִכְלָל בְּחֻלְקָה תָּמִיד. וּמֵה שֶׁכְּתַבְתָּ שְׂאָחָד
הַדְפִּיס... מַה בְּכָךְ? רְשׁוֹת הַיָּא לְכֹל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהַדְפִּיס מַה
שִׁירְצָה, הָעֵקֶר שִׁיְהִיָּה בְנוֹי וּמִיָּסֵד עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְנוּ ז"ל, וַיִּצְיֵן הַיֵּטֵב
כָּל הַמְקוֹמוֹת מֵאִיזָה מְקוֹם הוֹצִיאֻ וְכוּ', וּבִפְרָט שְׁזָה שֶׁהַדְפִּיס...
הוּא רַק דְּפִים מ"לְקוֹטִי־מוֹהַר"ן" וּמ"לְקוֹטִי־הַלְכוֹת", וּמִחֲדוּשֵׁי
תוֹרָתוֹ שֶׁל הָרַב הַחֲסִיד ר' אֶפְרַיִם ל' ז"ל, שֶׁהָיָה אִישׁ פְּלֵא וְצַדִּיק
קְדוֹשׁ מְאֹד, כְּאֲשֶׁר מְסַפְּרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים עָלָיו נִפְלְאוֹת.
וּכְבָר 'אַתְּמַחֵי גִבְרָא וְאַתְּמַחֵי קְמִיעָא'¹ (שַׁבַּת סא:); וְרוֹאִים גִּדְלָתוֹ
וּבְקִיאוֹתוֹ בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִחֲדוּשֵׁי תוֹרָתוֹ, שֶׁהַשְּׂאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה
וְנִדְפָס בְּסֵפֶר "עֲנֵג שַׁבַּת", וְעַל־כֵּן טוֹב וַיָּקָר עֲשֶׂה... כִּי כְּבָר אָמַר
מוֹהַרְנ"ת ז"ל קֹדֶם הַסְּתַלְקוֹתוֹ: "נָאֵר אֵיךְ הָאֵף אִזְ אֵיין בְּלַעֲטָל פּוֹן
רַבִּינִים סְפָרִים וְוַעֲט זֵיין אַ תְּקוּן אוֹיף אֶלְדִּינֵג"²; עַל־כֵּן, חֲמֻדַּת
לְבָבִי, הָעֵקֶר לְהַסְתַּמֵּל בְּעֵינֵי טוֹבָה, וְרְשׁוֹת הַיָּא לְכֹל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ לְהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל וְלְהַפִּיעֵם בְּכֹל קְצוּי תַּבַּל, אֲדַרְבָּה,
מִי שִׁיעֵסֵק בְּזָה תְּבוּא עָלָיו בְּרָכָה, וַיִּתְבָּרַךְ מִמְקוֹר הַבְּרָכוֹת. אַךְ
מֵאַחַר שֶׁלֹּא כָּל אֶחָד יָכוֹל לַעֲסֹק בְּזָה, כִּי זֶה עוֹלָה הוֹן רַב, וְכֵן
צָרִיכִים זְמַן לְזָה וְכוּ' וְכוּ', עַל־כֵּל־פָּנִים יִרְאֶה לְנִדָּב בְּכֹל יוֹם אִיזוֹ
מִטְּבַע לְהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהִיא מְצוּנָה רַבָּה שֶׁל תְּלַמוּד תוֹרָה
דְּרַבִּים.

ג) הַתְּמַחָה הָאֵדָם וְהַתְּמַחָה קְמִיעוֹ — בְּטוֹי מְשָׂאֵל מִפְּסִיקַת חֲכָמִים בְּהַלְכָה, וְהַפְּנוּנָה
שֶׁמְפָרְסֵם הָאִישׁ וּמְפָרְסֵם גַּם חֲבוּרוֹ.

ס) רַק אֲנִי מְקַנְהָ שְׂדֵף אֶחָד מִסְפָּרֵי רַבְנוּ ז"ל יִהְיֶה תְּקוּן עַל הַכֹּל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה מְרַגֵּעַ זֶה, לְאַהֲבָה
אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהֶיָה וְלְדוֹנוּ לְכַף זְכוּת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיֵאִיר בְּנוֹ אֹרֹו הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי,
הָאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נֶחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים לְנֶכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמֵרַב הַטְּרָדוֹת
לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

אָהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֹדוֹת הַשְּׂמֵחָה, תִּדְעַ שֶׁהוּא לְמוֹד עֲמַק
עֲמַק, אִיךָ לְהַפִּיךְ אֶת הַיְגוֹן וְאֲנָחָה תְּמִיד לְשְׂמֵחָה עֲצוּמָה (עֵינ
לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָנִים: כג, כד); וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכַנֵּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
לְהַדְפִּיס סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֵחָה". תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר בְּזֶה הַסֵּפֶר, וְאִז
תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשֶׁךָ. וּבִפְרָטִיּוֹת הַקְּטָעִים מִסֵּפֶר "עֲלִים לְתֵרוּפָה",
מִכְתָּבֵי מוֹהַר"ן ת"ז"ל, הַמְדַבְּרִים מִשְׂמֵחָה, הֵם יַחֲיוּ וְיַחַזְקוּ אוֹתָךְ
מְאֹד מְאֹד.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ד, א): "אִיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמֵחַ
בְּחֻלְקוֹ", עַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְדַעַת, כִּי רַק זֶהוּ עֵקֶר הַעֲשִׂירוֹת בֵּין
בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, לְהִיּוֹת תְּמִיד שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, אֲשֶׁר זֶהוּ אֹר
קִדְשַׁת הַשְּׂבִי'ת, שְׂצָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל שְׂשֵׁת יְמֵי הַחֹל (עֵינ
לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'); וְעֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה הוּא כְּשׂוֹזָכָה
לְהַשְׁפִּיעַ מִשְׂמֵחָתוֹ גַּם עַל אֲחֵרִים, וְזֶהוּ סִימָן שֶׁהוּא אוֹחֵז בְּמַדַּת
הַשְּׂמֵחָה בְּשְׂלֵמוֹת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה צא,
סִימָן ה'): בְּזִמָּן שְׂאָדָם עֲשִׂיר יֵשׁ לוֹ פָּנִים שְׂמֵחוֹת לְרֵאוֹת אֶת חֲבֵרוֹ,

אֲשֶׁר   ב' קעו   בַּנְחַל   סט

עֵין שֵׁם; וּכְבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל (אָבוֹת פָּרָק ג'): "וְהָיָה מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה", עֵין שֵׁם; וְזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּתוּחוֹת קי"א): "טוֹב הַמְלַבֵּין שְׁנַיִם לַחֲבֵרוֹ יוֹתֵר מִמִּשְׁקָהוּ חֵלֶב", עֵין שֵׁם; וְכֵן אָמְרוּ (אָבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פָּרָק יג): הַמְקַבֵּל אֶת חֲבֵרוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת אֶפְלוּ לֹא נִתֵּן לוֹ כְּלוּם כְּאֵלוֹ נִתֵּן לוֹ כָּל מַתְּנוֹת טוֹבוֹת שְׁבַעוּלָם, עֵין שֵׁם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׂיִישׁ לָנוּ רַבִּי אֲמַת כְּזֶה נַחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר חֲכָמָה הַקְדוּמָה, שְׁמַלְמְדָנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ.

לְמַעַן הַשֵּׁם, תְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת לְקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת וּלְחַזְקוֹ בְּמַצּוֹת הַשְּׂמִיחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשֹׁךְ גַּם עַל עֲצָמְךָ שְׂמִיחָה, וְתִרְאֶה לְהוֹצִיא כָּל מִינֵי קִנְיָאָה וְשִׁנְיָאָה מִלְבָּבְךָ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה עוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, וּמְמַרֵר חֲזִיוֹ בְּזֶה וּבִבְיָא, אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר גַּם לָךְ, וְתִזְכֶּה לְשַׁפַּע, אִם תִּמְשִׁיךְ עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ. וְלְמַעַן הַשֵּׁם קַבֵּל עַל עֲצָמְךָ בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ מַצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֶּתָ לְרַעַךְ כְּמוֹדְךָ", וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל זֶה שְׂתֵאֵהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכֶּה שְׂיִהְיוּ לָךְ הַרְבֵּה דְבוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי עַקֵר הַדְּבוּר נִמְשָׁךְ רַק מִשְׁלוּם, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב (תְּהִלִּים קכ"ב, ח): "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוּם" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רל"ט); וְעַל-יְדֵי שְׂתִקְשֶׁר עֲצָמְךָ עִם כָּלֵלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה עֲזָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִנְצֹל מִקִּנְיָאָת הַמְּלֹאכִים, שְׂרוּצִים לְהַפִּיל אוֹתְךָ בְּנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א').

יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד שְׂיִישׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קע"ז), וְעַל-כֵּן רְאוּי שְׂתַהַיֶּה שְׂרוּיָה אַהֲבָה אֲמִתִּית בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיָּקָרִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ע אֲשֶׁר ב' קעז בַּנְחַל
ב' קעז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר הַיְתְּשֵׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי הַיֶּקֶר,
הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עֲלֵינוּ ...
נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה מִבְּאֵר בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ה): צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשָׁמֵר אֶת שְׁכָלוֹ מְשֻׁכְּלִיּוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-פֶּן הִזָּה טוֹב מְאֹד אִם הֵייתָ מְדַבֵּר עִם
הָרֵאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלֶךְ, שְׁלֵבֶל יֵאָנֵס אוֹתְךָ בְּעֵינֵי סִפְרֵי הֶבֶל שֶׁל חֲכָמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת, וְתֹאמֶר לוֹ שֶׁהִיא הַלֵּכָה פְּסוּקָה מִהַרְמְב"ם ז"ל (הַלְכוֹת
עֲכוּ"ם, פֶּרֶק ב', הַלְכָה ג'), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: וְלֹא עֲבוּדָת כּוֹכָבִים בְּלִבְד הוּא
שְׂאֵסוֹר לְהַפְנוֹת אַחֲרֶיהָ בְּמַחְשָׁבָה, אֲלֵא כָּל מַחְשָׁבָה שֶׁהִיא גּוֹרֶמֶת
לוֹ לְאָדָם לַעֲקֹר עֵקֶר מַעֲקָרֵי הַתּוֹרָה, מִזְהַרִּין אָנוּ שְׁלֹא לְהַעֲלוֹתָהּ עַל
לִבְנוֹ, וְלֹא נְסִיחַ דַּעֲתָנוּ לְכָךְ, וְנִחְשָׁב וְנִמְשָׁךְ אַחֵר הַרְהוּרֵי הַלֵּב, מִפְּנֵי
שְׂדַעְתּוֹ שֶׁל אָדָם קִצְרָה, וְלֹא כָּל הַדַּעוֹת יְכוּלִים לְהַשִּׁיג הָאֱמֶת עַל
בוּרִיו, וְאִם יִמְשָׁךְ כָּל אָדָם אַחֵר מַחְשָׁבוֹת לְבוֹ, נִמְצָא מַחְרִיב אֶת
הָעוֹלָם לְפִי קִצְרַת דַּעַת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וַיְדוּעַ שְׁכָל אֱלֹהֵי סִפְרֵי הַהֶבֶל
רוֹצִים לְהַכְנִיס בְּדַעַת הָאָדָם, כְּאֵלוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם הַכֹּל טַבֵּעַ, חֵס
וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר עַל זֶה נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא י"ט, ד'): "אֵל תִּפְנּוּ אֶל
הָאֱלִילִים", וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֶׁבַח קמ"ט): "אֵל תִּפְנּוּ אֶל
מִדַּעְתְּכֶם"; כִּי צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ בְּקַבִּיעוֹת אֱמֶת הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה. וְכַמוֹכָא שָׁם (סִימָן ל"ה) בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל; כִּי עֵקֶר הַחֲכָמָה
לְקַנּוֹת שְׁלֵמוֹת אֵינָה רַק חֲכָמַת אֱלֻקוֹת, וְשָׂאֵר הַחֲכָמוֹת הֵם רַק
חֲכָמוֹת בְּטֵלוֹת וְאֵינָן חֲכָמוֹת כָּלֵל, עֵינֵי שָׁם; וְאֵל דְּבַר זֶה זּוֹכִים
עַל-יְדֵי שְׁקִידָה רַבָּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, יִהְיֶה מְאִיזָה חֶלֶק בְּחֻלְקֵי
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אוֹ פֶּשֶׁט, אוֹ דְרָשׁ, אוֹ רַמְזוֹ, אוֹ סוּד, כָּל אֶחָד מֵאֵלוֹ
הַלְמוּדִים יְכוּלִים לְהַדְבִּיק וּלְקַשֵּׁר אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-פֶּן
כְּדָאֵי לְעֵינֵי בְּכָל סֵפֶר שָׂרָק בְּנוֹי עַל יְסוּד מִיְסוּד חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
בְּגִמְרָא וּבַמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוּשׁ וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל וְסִפְרֵי חֲסִידוֹת,

אָשֶׁר   ב' קעח   בַּנְחָל   עא

מאָשֶׁר יַעֲיִן בְּאַיִזָּה עֵתוֹן אָפְלוּ מִחֲרָדִים וְכוּ', וְהִבֵּן; וְאִין לְהֶאָרִיף
בְּדָבָר הַמּוֹבֵן מֵאֲלִיו. וְאוֹדוֹת פְּרִנָּסָה תֹאמַר לוֹ דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (ספֿר
הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן ג'): אִין צָרִיף לְאָדָם לְדָאָג עַל פְּרִנָּסַת בְּנָיו, כִּי
כְּשֶׁהֵם גְּדֻלִים — גְּדֻלָּה פְּרִנָּסַתָּם עִמָּהֶם. וְכֵן אֵיתָא (שֵׁם אוֹת מְמוֹן, סִימָן
פג): אָמוּנָה הִיא דְּבָר טוֹב לְפְרִנָּסָה, עֵינ שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קעח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בְּהַר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבֶךָ דְּבָרֵי אֲמַת יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת,
וּבִפְרִט שְׁבִקְרוֹב נִתְוַעַד כְּאֲשֶׁר כְּתִבָּת לִי, וְעַל-כֵּן אֶקְנֶה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז נְדָבָר יַחַד, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמַר חֲזוּק; כִּי בְּאֲמַת
כְּשֶׁמְדַבְּרִים בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיא טוֹבָה גְּדוּלָּה לְשִׁנְיָהֶם, הֵן
לְמִקְבֵּל וְהֵן לְמִשְׁפִּיעַ. וְאָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ו),
שְׂצָרִיף לְקַבֵּל חֲמִימוֹת מִמָּה שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ וְכוּ', עֵינ שָׁם.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרָן (חֶלֶק א', סִימָנִים: לח, כז),
אוֹתִיוֹת כָּל אַחַת כְּלוּלוֹת מְעַשְׂרָה, מַה פְּרוּשׁוֹ? וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁכָל אוֹת
כְּלוּלָה מְעַשֵּׂר הַנְּקֻדּוֹת, כְּגוֹן: קִמֶץ, פִּתְחָה, צִירִי, סֶגֶל וְכוּ', הִינּוּ כָּל
אוֹת יְכוּלִים לְכַטֵּא בְּעַשְׂרָה מִיַּי נְקֻדּוֹת, וּק"ל.

וְאוֹדוֹת צְדָקָה כְּכָר דְּבָרְנוּ וְכְתִבְנוּ הַרְבֵּה, שְׂצָדָקָה לְמַעַן הַדְּפָסָה
הִיא עוֹלָה עַל כָּל הַצְּדָקוֹת שְׁבַעוּלָם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה אֶת כָּל
הָעוֹלָם עִם תּוֹרַת רַבְּנּוּ ו"ל, אֲשֶׁר אִין לְמַעְלָה הִימְנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קעט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַר הַתְּשֵׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, הָאֲבֵרָךְ הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ הָאֲרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי בְּעַל כָּל הוֹן, אַחֵרֵי שְׁזָה בְּמָה חֲדָשִׁים לֹא זָכִיתִי לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ.

אַהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! צְרִיכִים בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה, כִּי כִפֵּי הַיְרִידוֹת וְהַקְטָנוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם בְּפִרְטִיּוֹת, אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם בְּלִי הַתְּחִזְקוֹת, וְעַקֵּר הַתְּחִזְקוֹתֵם שֶׁל כָּלֵל נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹמְרֵת אוֹתָם, וְעַל-כֵּן אֶצֶל מִי שֶׁהָאֲמוּנָה חֲזָקָה בְּיֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן נִצּוֹל מִעֲצָבוֹן וּמְרִירוֹת דְּהֵאֵי עֲלֵמָא; וְעַל-כֵּן הָעַקֵּר לְהִכְנִיס בְּעֲצָמוֹ תְּשׁוּקַת נַעַם זֵיו הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכֹל יוֹם מִחֲדָשׁ, לִידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי וְיִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן בִּידִיעָה זֹ"ל "יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲנוֹן" (תְּהִלִּים צב, י). וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), שֶׁצְרִיכִים לְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמוֹ וְלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים שֵׁישׁ לָהֶם מַכּוֹת מִפְּלָאוֹת, וְהֵם סוֹבְלִים הַחֲלָאִים רַק בְּשִׁבִיל נְפִילַת הָאֲמוּנָה וְכו', עֵינֵי שָׁם.

אַהוּבִי, יְדִידֵי! כִּלְךָ מִבְּנֵי-אָדָם הַמְקַרְרִים אוֹתָךְ וּמְכַנְיָסִים בְּךָ אָרֶס, כִּי הָאוִיר שֶׁסֹּבְבֵיכֶם מִזִּיק מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מג); הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּה (בְּאִיִּדִישׁ), וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכֹל עֲנִינְיָךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְעַל-יְדֵי שְׂתֵהֵיָה רְגִיל בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זֹ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה תִתְגַּדֵּל

אָשֶׁר   ב' קפ   בַּנְחַל   עג

וְתַעֲלֶה וְתִתְחַזַּק אָמוּנָתְךָ, וְכָל מָה שֶׁתִּזְכֶּה לְאָמוּנָה יוֹתֵר בְּרָה וּנְקִיָּה לְהָאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן יִתְגַּדֵּל וְיִתְעַלֶּה וְיִתְחַזַּק שְׁכֻלְךָ וְדַעְתְּךָ, כִּי (סֵפֶר הַמְּדוּת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן יט): עַל-יְדֵי אָמוּנָה נִתְחַכֵּם, (שֵׁם סִימָן כ'): מִתְחַלֶּה צְרִיף לְהָאֲמִין בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאַחֲרֵי-כֵן יִזְכֶּה לְהִבִּין אוֹתוֹ בְּשִׁכְלֵהוּ.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

ב' קפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּהַר הַיְתְּשֵׁלוֹ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, יְנִיק וְחַפִּים, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גַּרוֹ יֵאִיר.

בְּאִתִּי לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי לְפָנֶיךָ. עָבְרוּ כְּמָה שְׁבֻעוֹת מִקֵּדָם חַג הַפֶּסַח עַד עַכְשָׁו, וּמִמֶּשׁ לֹא הִסְחֲתִי דַעְתִּי מִמְּךָ כָּלֵל, בְּכָל פַּעַם הָיָה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ, אִף הַרְבֵּה עָבַר עָלֵינוּ בְּשֻׁבֻעוֹת אֱלוֹ, תְּהִלָּה לְאֵל, נִסְעֵנוּ נְסִיעוֹת רְחוֹקוֹת, וּמְכַרְנוּ כְּמָה אֲלֵפֵי סְפָרִים מְסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. גַּם עַכְשָׁו נִגְמַר בְּדַפּוּס סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה" וְסֵפֶר "אָשֶׁר בַּנְחַל" חֵלֶק ב', וּמִלְבָּד שֶׁהַדְּפֻסָּנוּ בְּשֻׁבֻעוֹת אֱלוֹ אֶת סֵפֶר הַמְּדוּת, וְיֵצֵא תְּהִלָּה לְאֵל, בְּהַדּוֹר רַב, וְעַכְשָׁו מְדַפְּסִים אֶת הַ"קְצוּר־לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְאֶת הַ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת", וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל סֵפֶר "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַחֹלֶף וְנִדְפָּס כְּעַת אַחֲרֵי יְגִיעוֹת רַבּוֹת, וְיֵצֵא, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּהַדּוֹר רַב הֵן בְּהַדְּפָסָה וְהֵן בְּכַרִּיכָה. וּמִלְבָּד זֹאת, תְּהִלָּה לְאֵל, נִתְקַרְבוּ עַכְשָׁו מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים בַּחֲוָרִים וְאַבְרָכִים, וְזֶה לּוֹקַח מִמֶּנִּי אֶת כָּל הַזְּמַן, וְעַל-כֵּן מֵאֱלוֹ הַסְּבוֹת לֹא הָיָה בְּאַפְשָׁרוּתִי לְכַתֵּב לְךָ.

תְּדַע, יְדִידֵי הַיְקָר, כִּי קִדְּם חַג הַפֶּסַח הָיָה נִצְרָף בַּחוּר אֶחָד לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּלְבִסוּף נִתְחַרַט, וְהָיָה בְּדַעְתִּי לְשַׁלַּח עִמּוֹ אֶת ... וּמֵאַחַר שֶׁנִּתְבַּטְּלָה נְסִיעָתוֹ, נִשְׁאַרוּ אֲצִלִּי. וְכֵן מְרַב הַטְּרָדוֹת לֹא הָיָה

לי הפנאי ... עד עתה, על-כן אבקש אותך שתכתב לי תכף-ומיד בקבלתך מכתבי זה. כתבת שאני יכול לשלח לשם כל ... בדאר אור, ותכף-ומיד כשאקבל מכתבך — אשלחם אליך.

מה אמר לך, ידידי היקר, אין לי מלים בלשוני ומכל שכן בכתב לרשם לך את מעלת זכות הרבים לדורי דורות, שנתהוהה על ידך, וראוי לך לשמח מאד מאד בזה כל חייך, כי כל השארת רבנו ז"ל שישאר וידפס נגרם על ידך, כי צריך שתדע שאצלי בעזרתו יתברך הכל ידפס באפן נהדר מאד מאד, באשר עשיתי כבר עד עכשו ויותר ויותר, ואני יודע שרבים פנגד דבר זה, אך מה אמר לך, האדם אינו חי לעולם, ודור הולך ודור בא, יש עכשו אלפים ורקבות וכו' תינוקות של בית רבן פן ירבו, אשר אלו הקטנים — גדולים יהיו במשך השנים, וצריכים להכין להם אוצרות של יראת שמים שזכינו לקבל בכל הדורות מראשי אנשי שלומנו היקרים, כפי שקבלו הם מרבנו ז"ל, עלינו להכין עכשו לכל העולם ספרי רבנו ז"ל, עלינו לגלות ולפרסם עכשו לכל ישראל את אמתת למודו הטוב של רבנו ז"ל, אשר מעורר ומחזק ומאמץ את כל הנפשות העיפות והנפולות והירודות וכו', לחזר אליו יתברך, וזה מנח באלו הדבורים היקרים, ובנדאי עכשו כל הענין הזה הוא ללעג ולקלס אפלו בין אנשי שלומנו בעצמם, היתכן להדפיס ספרים חדשים וכו'?! אך יבוא היום והשנה אשר בגיהם ובגני בגיהם יחזקו את עצמם על-ידי אלו הספרים; ועל-כן עליך, אהובי, ידידי היקר, נפלה חובת היום, אני יודע שהרבה רוצים לידע מהיכן מגיע אלי אלו ... ורוצים להענישו וכו', אף-על-פי-כן צריך שתדע, כי זכות הרבים לדורי דורות מנחת עכשו תחת ידך, ואם לא יעתק על ידי, בודאי יש בזה אבדה נצחית שאין יכולים לשער, ועל-כן תכף-ומיד כשתקבל בחזרה אלו ... למען השם יתברך ולמען רבנו ז"ל, תראה לשלח לי עוד, אני מענין מהיום רק ... ואף שאני יודע שהוא אינו מסכים, אך מה בכך, צריכים לרחם על הדורות העתידיים, אשר אלו השיחות והדבורים יהיה להם לפליטה טובה.

יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְצִיר בְּמַחֲךָ וְדַעַתְךָ אֵיךְ שֶׁהַסְּפָרִים
הַחֲדָשִׁים הֵם מַחִים פֶּה בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְתִהְלֶה לְאֵל, נִתְפַּשֵּׁט בְּכֹל
עָרֵי אַרְצוֹת הַבְּרִית וְאִירוּפָּה בְּאֶלְפִים וְרִבְבוֹת טַפְסִים מִמֶּשׁ בְּלִי שׁוּם
גִּזְמָא כָּלֵל, כַּאֲשֶׁר הוּא מְפָרֵס פֶּה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּמִי יוֹדֵעַ אֵיךְ
יַחֲיוּ אֶת הַדּוֹרוֹת הַעֲתִידִים; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, תִּרְאֶה לְשַׁלַּח
לִי הַכֹּל לְמַעַן זְכוּת הַרְבִּים, אֲנִי יוֹדֵעַ שֵׁישׁ בְּלֶבְךָ עָלַי, חֵס וְשְׁלוֹם,
אֶךְ רְאֵה לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי אֲנִי עֲסוּק פֶּה כֹּל הַיּוֹם וּלְרִבּוֹת
הַלְּיָלָה בְּעֶסֶק הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה וּבְעֶסֶק לְדַבֵּר עִם כָּל מְקַרְבֵּי חֲדָשׁ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבֵר יוֹם אַחַר יוֹם עַד שֶׁכִּמְעַט אֵין לִי פְּנָאִי, וְעַל-כֵּן אִם
נִתְאַחַר הַמְּשֻׁלָּח בַּחֲזָרָה מִשָּׂךְ שָׁנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת, תְּדַיְנִי לְכַף
זְכוּת, כִּי לֹא בְּדוֹן עֲשִׂיתִי זֹאת רַק בְּשִׁגְגָה.

יְדִידֵי הַיְקָר! הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זָכָה אוֹתְךָ בְּמַצּוּהַ כְּזוֹ הַשְּׂאֲרַת רַבְּנֵי
ז"ל, עַל-כֵּן רְאֵה מַה תַּחַת יְדֶךָ, אֵל תִּשְׁמַע וְאֵל תִּקְשִׁיב אֵל שׁוּם
בְּרִיָּה שֶׁתֹּאמַר וְתַצּוּהַ לְךָ לְבִלִּי לְשַׁלַּח לִי, כִּי אֶלְפִים וְרִבְבוֹת
רִבְבוֹת נְשָׁמוֹת תְּלוּיִים בָּזֶה, וְיָבוֹא הַיּוֹם כְּשֶׁנִּתְעוֹדֵר יַחַד בְּעֵלְמָא
דְּאִתִּי, וְאִז תִּרְאֶה מַעֲלַת זְכוּתְךָ שֶׁשַׁלַּחְתָּ לִי הַכֹּל, וְכֵן תִּרְאֶה אֶת גְּדֹל
הַחִיוּת וְהַמְּשִׁיבַת נְפֶשׁ שֵׁישׁ לְבִנֵי הַנְּעוּרִים מִזֶּה, עַל-כֵּן חוֹשֶׁה וְאֵל
תַּעֲמֹד, תִּכְף-וּמִיד כָּתַב לִי מִכְּתָב כַּנִּ"ל, וְאִז אֶשְׁלַח לְךָ הַכֹּל בַּחֲזָרָה,
וְתִרְאֶה לְשַׁלַּח לִי עוֹד כַּמָּה שֵׁישׁ לְךָ, כִּי נַחוּץ לִי מְאֹד מְאֹד... (וְאֶךְ
שֶׁשִּׁמְעֵתִי שֵׁישׁ לְר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יֵאִיר) [ז"ל] הַקְּפָדָה — מַה בְּךָ,
כֶּךָ צְרִיךְ לִהְיוֹת, אֶךְ, תִּהְלֶה לְאֵל, זַכָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ
אָדָם כְּזֶה שְׁזָכָה לְקַבֵּל כָּל-כֶּךָ מִר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל, שֶׁקִּבֵּל
מֵאֲבִיו, שֶׁקִּבֵּל מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁקִּבֵּל מִרַבְּנֵי ז"ל, עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת
נַפְשֵׁנוּ וְלִהְדַפֵּס הַכֹּל, וְאֲנִי עוֹשֶׂה עֲצָמִי כַּמְטָרָה לַחֲץ, הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה
נִשְׁאָר לְדוֹרוֹת) (חֲסֵר); מַה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, אֲנִי יְכוֹל לְכַתֵּב לְךָ
קוֹנְטְרָסִים שְׁלָמִים מִמַּעֲלַת זְכוּי הַרְבִּים וּמִמַּעֲלַת לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם
בְּתִשׁוּבָה, אֶךְ אֵין לִי הַפְּנָאִי עַכְשָׁו; וְעַל-כֵּן מִטָּל עָלַי לְחִזְקָךָ וְלַעֲוִיר
אוֹתְךָ, שֶׁבָּזֶה שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְשַׁלַּח אוֹתָם אֵלַי, אַתָּה מַחֲזִיר אֶלְפִים
וְרִבְבוֹת נַפְשׁוֹת אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה עוֹשֶׂה בְּלִי שְׁעוֹר מְקַרְבִּים
חֲדָשִׁים, כִּי הַזְכוּת הִיא עַל חֶשְׁבוֹנְךָ, כִּי לוֹלֵא אַתָּה לֹא הֵייתִי

מעתיקם, ולא הייתי מדפיסם; ועל-כן ראה גם ראה מה לפניך, ונא ונא אל תהיה, חס ושלום, חכם בעיניך, כי השעה נחוצה מאד מאד, ואל תעלים ממני שום ... כי הכל ... מכרח לי מאד מאד, ויראה לדון אותי תמיד לכף זכות, כי אין לי בכל זה שום פונה עצמית, חס ושלום, רק למען שיתגלה כל הטוב לכל ישראל.

הדורש שלומך...

ב' קפא.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר בהר פסח שני ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, מה אמר לך, "לולי תורתך שעשעתי, אז אבדתי בעיני" (תהלים קיט, צב). ראוי לנו לתן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, ועל-כן עלינו לצית אותו בכל פרט ופרט. והנה מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט, שעקר הנפילה, רחמנא לצלן, שנתהנה לאדם במחו, הוא דיקא על-ידי פגם הדבור, שמנה מתבלבל מאד מאד וכו', עין שם; ועל-כן הנה ראוי לך להרגיל את עצמך לבלי להתחיל לדבר עם שום בריה שפעולם כי אם המכרח לך מצד פרנסתך וכו', ולעולם תהיה רגיל לצמצם דבורך וכו', ועל-ידי-זה תזכה לישוב הדעת אמת, כי (משלי ב, ו): "מפיו דעת ותבונה", והבן.

דידי היקר! העבר אין, על-כל-פנים מעכשו שמר פתחי פיה, ותנצל על-ידי-זה מרע, כמו שכתוב (משלי כא, כג): "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו"; העקר צריך להרגיל את עצמו לדבר רק עמו יתברך בלשון שרגיל בה, ועל-ידי-זה סוף כל סוף יזדכך מחד, ויהיה

ותזכה לצאת מהר'ע' והחשך שנלפדת שם, רחמנא לצלן. ואיתא בדרבך ארץ זוטא (פרק ג'): הני דין דברך עד שלא תוציאם מפיד, עין שם; ובזה תנצל מרבות רעות; כי המח כפי הדבור, וכן כל החלואות, רחמנא לצלן, מתחילין מקלוקול המח ובפרט חלי הנפילה, רחמנא לצלן, ועל-כן עליך לצמצם ביותר את הדבור, ואז דיקא תתחיל לחיות חיים טובים ונעימים. והרגל עצמך לא להפגס בוכוחים, כי הכל הבל, ונמשך מהדמים שלא עבד בהם את השם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עה).

ידידי היקר! שתק, שתק למחרפיך ולמבויך, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, וסוף כל סוף אם תחזיק את עצמך בו יתברך, "וועסטו קומען צו דיין זאך". לעת עתה חזק ואמץ מאוד מאד, ותרחיב דעתך במה שתוכל, אל תדאג דאגת חנם כלל, "החזק במוסר, אל תרף" (משלי ד, יג), והם ספרי רבנו ז"ל, ובפרטיות בספורי-מעשיות, אשר רבנו ז"ל אמר, שהם מסגלים לעורר מהשנה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), ובעונותינו הרבים אנחנו ישנים שנה עצמקה, רחמנא לצלן, כי יכולים לעבר ימים שלמים, ולא נשמע את קול הכרוז (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רו). ואמרו חכמינו הקדושים (קדושין מט:): עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים, כי מי שהוא בקטנות המחין ומוכר את עצמו לעבד, רחמנא לצלן, אז מחו ישן בתרדמת הזמן, וכמעט שייגע מרב צער ועגמת נפש. ורבנו ז"ל גלה לנו נפלאות פלאי פלאות בספריו הקדושים, עצות והתחזקות איך לצאת מהמיצר והחשך והרע וכו' וכו'; על-כן הפך הרבה מהיום בספרי רבנו ז"ל, ואז לא תצטרך לשום דבורים.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

אל תדאג, כי גדול אדוננו, כי בקרוב תהיה לך ישועה נפלאה,

ותזכה לצאת מחובותיך וצרותיך, ויתרחב לך בזכותו של רבנו ז"ל.

ב' קפב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר בהר ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, זוכה ומזכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה של רבנו הקדוש, שהוא נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביה מקורא דחכמתא עלאה ... גרו יאיר.

הנה עוד קדם חג הפסח כמה שבועות תכף-ומיד אחר שטלפנת אלי שאתה צריך את העמודים של ה"ספורי-מעשיות", שלחתי אותם אליך בחזרה, ומחמת סבות שונות לא צלם אפלו. ועקר הסבה שלא נדפס, כי זה שרצה להשקיע כסף בעסק ההדפסה — תזר בו. על-כל-פנים איך שהוא, תהלה לאל, בחסדו יתברך הגדול זכני השם יתברך להדפיס עכשו את ספר המדות בהדור רב 6/9, וכן עכשו עומדים באמצע הדפוס של ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא בתכלית ההדור 9.5/13.5, וגם אני משתדל להדפיס עכשו את ה"קצור-לקוטי-מוהר"ן" בהדור רב 6/9, ועל-כן אני משתוקק מאד מאד להדפיס גם את ה"ספורי-מעשיות" בתכלית ההדור 7/10, וכפי הנראה אוכל לצלם מהספר ששלחת אלי, אף אבקש אותך, יען שאמרת לי שיש אילו טעיות, על-כן אם תוכל לשלח אותם העמודים שתקנו בהם הטעיות, הנה טוב מאד, למען שיצא דבר שלם (וגם תכתב לי מה צריך עוד לתקן בהוצאה החדשה). על-כל-פנים איך שהוא "והיה ראשיתנו מצער ואחריתנו ישגה מאד" (איוב ח, ז).

תמחל לי שלא כתבתי לך פל הזמן, כי הייתי טרוד מאד — הן בעסק ההדפסה והן בעסק ההפצה, ובפרטיות בעסק המקרבים החדשים, שתהלה לאל, נתקרבים הרבה מקרבים אל דעת רבנו ז"ל.

אֲשֶׁר   ב' קפב   בַּנְחַל   עט

אהובי, אחי הַיָּקָר, רְאוּי לָךְ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֶךָ וְגוֹרְלֶךָ שְׁזָכִיתָ לְעֶסֶק בְּזָכוֹת הַרְבִּים בְּהַדְפַּסְתָּ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת. וְכָבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִירִין קיא.): אֶחָד מֵעִיר מְזֻכָּה כָּל הָעִיר כְּלָהּ; כִּי כְּשֶׁמְדַפְּסִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמְפִיצִים אוֹתָם בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַמְּעִין בּוֹ בְּעֵין אֱמֶת, נִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה וְחוֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכָבֵד אָמְרָה הַבַּת קִיסָר (עֵין סִפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ב'): אִזּוּ מְעַן זֶאֱל מֵאֲכֵן אַרוּם דָּעַר גְּאֻנְצָעַר שְׁטֹאט קְנוֹאֲלִין אַרוּם אֹוֹן אַרוּם, כְּדִי אִזּוּ אֵיִינְעַר וְוַעֲט וְוַעֲלִין אַ טְרוֹנֵק טוֹהֵן זֶאֱל עַר נִיט בַּאֲדֶאֱרָפֵן אַוֹוַעַק גִּיִּין אֵין טְרוֹנֵק טוֹהֵן נֶאֱר אֵיטְלִיכְעַר זֶאֱל גִּיפִינְעֵן אַ קְנוֹאֲל לְעַבֵּן זִיךְ^פ, עֵין שָׁם; אֲשֶׁר מִטַּעַם זֶה אָסוּר לְהַקְפִּיד עַל אַחֲרִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁגַם-כֵּן עוֹסְקִים בְּהַדְפָּסָה, כִּי אֲדַרְבָּה עַל זֶה נֶאָמַר (יִשְׁעִיָּה מו): "יִגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאֲדִיר". וְכֵן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שְׂיִתְרַבּוּ בְּכָל עִיר וְעִיר בְּתֵי כְּנִסְיֹוֹת עַל שָׁם רַבְּנוּ ז"ל, כְּדִי שְׂאָם יִרְצָה אֶחָד לְהַכְנִס וּלְשִׁתּוֹת מִמֵּי הַחֲכָמָה הַנּוֹבְעִים מִהַנְּחַל, שְׂלֹא יִצְטָרֵךְ לְלַכֵּת רְחוֹק, רַק יִמְצֵא תִּכְף-וּמִיד. וְלְהַרְחִיב אֶת הַדְּבוּר מֵעֵינֵן מַעֲלַת זְכוּי הַרְבִּים — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְכֹאֲשֶׁר כָּתַב ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחְמָן ז"ל, בְּעֵינֵן עֶסֶק הַהַדְפָּסָה, אֵי אֲפֹשֶׁר לְבֹאֵר אֲפִלוּ בְּעַל-פִּה (עֵין בְּכוּכְבֵי אוּר), עַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא עֲלִינוּ לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּכָל-לִיּוֹת וְאֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפִרְטִיּוֹת, וּבְפִרְט אֶת מִי שְׁמוּסֵר נִפְשׁוֹ לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּוֹדָאֵי כְּוָנְתוֹ לְשָׁמִים אֲפִלוּ שְׂאִינוּ נִרְאָה מִבְּחוּץ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבוּעוֹת ל.): "בְּצֻדָּק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתֶךָ — הֲוִי דִן אֶת חֲבֵרְךָ לְכַף זְכוּת.

וְהִנֵּה כְּשֶׁאֲדָם זוֹכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוּ רוֹצֵה שׁוּם רְצוֹן אַחַר רַק רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶהוּ עֵקֶר שְׁלָמוֹת עֲלִית הַמְּלָכוֹת לְשִׁרְשָׁה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעז), שְׂאִזּוֹכָה שְׁנֵתְבָרְרִים דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי; כִּי כָּל מַה שֶׁהָאָדָם זוֹכָה לְהַכְלִיל בּוֹ

ב) שִׁיעֲשׂוּ סָבִיב כָּל הָעִיר מֵעֵינֹוֹת, כְּדִי שְׂאֶחָד יִרְצָה לְשִׁתּוֹת מֵעַט לֹא יִצְטָרֵךְ לְלַכֵּת לְשִׁתּוֹת (רְחוֹק), רַק כָּל אֶחָד יִמְצֵא מְעַן לִידוֹ.

יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ-כֵן נִזְדַּבְּרָה מִחוּ וְשָׁכְלוּ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמֶרֶב הַכְּלָלוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, זֹכָה שֶׁתִּשְׁרָה שְׂכִינָה אֲצִלוֹ, וְזֹכָה לְדַבֵּר תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ (עֵינִי לְקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנז); כִּי זְכוּת הַמַּחֲזִין וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה (עֵינִי לְקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא); וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵינּוּ רוֹאֶה מְשׁוּם דְּבָר רַק עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ הַמַּחֲזִיָּה אֶת כָּל הַנְּבָרָאִים, אֲזִי הוּא בְּשָׁלוֹם עִם הַכֹּל, וְדָן אֶת כָּלֶם לְכַף זְכוּת, כִּי (דִּבְרֵי אֶרֶץ רַבָּה, פֶּרֶק ב'): אֵין יְשִׁיבָה לְמַעְלָה וְלֹא שְׂנֵאָה וְלֹא תַחְרוּת וְלֹא קִנְאָה, כִּי שֵׁם הַכֹּל עֲצָם הָאֲצִילוֹת, אֲשֶׁר נִתְבַטַּל כָּל הַקִּנְאוֹת וְהַמְרִיבוֹת; וְעַל-כֵּן מִי שֶׁדְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ הוּא אוֹהֵב אֶת כָּלֶל יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁאֲמַרְהָ חֲנָה אֶל עָלֵי בְּשָׁעָה שֶׁחֲשָׁדָה וְכוּ', וְאֲמַרְהָ לוֹ (בְּרִכּוֹת לא): לֹאוּ אֵיכָּא שְׂכִינָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ גְּבֻדָּה, שֶׁדִּנְתָנִי לְכַף חוּבָה וְלֹא דִנְתָנִי לְכַף זְכוּת, עֵינִי שֵׁם; כִּי אִם הֵייתָ דְבוּק בְּשְׂכִינָה וְהֵייתָ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שׁוֹפֵעַת עָלֶיךָ, לֹא הֵייתָ דָן אוֹתִי לְכַף חוּב וְכַנִּ"ל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! מָה אָמַר לָךְ, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הָאֲמַת יוֹדֵעַ אֶת גְּדֹל הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי עִמָּךְ זֶה יָמִים וְשָׁנִים עוֹד מִתַּחֲלַת הַתְּקַרְבוּתְךָ, שֶׁהִרְבִּינוּ לְדַבֵּר יַחַד וְחִזְקֵנוּ אֶת עֲצָמֵנוּ הַרְבֵּה מְאֹד לְקַיֵּם עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵיךְ שֶׁכָּל הַתְּעוֹרְרוּתְךָ לְהַדְפֹּסֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל קִבַּלְתָּ אֲצִלִּי בְּיָדוּעַ לָךְ. וְתַהֲלָה לֵאל זָכָה אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שֶׁבְּאֵלוּ הַשָּׁנִים הַדְּפֹסֶת אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַדוּר רַב, אֲשֶׁר לֹא קִדְמָתְךָ שׁוּם בְּרִיָּה, וְכֵן הִזָּה לִי חֶלֶק גְּדוֹל בְּמַצִּיאַת זְוִיגָה בְּיָדוּעַ לָךְ. עַל-כָּל-פָּנִים מְכַל זֶה אֲבַקְשֶׁךָ שֶׁלְּבַל תְּעוֹרֵר עָלַי שׁוּם קִנְאָה וְשְׂנֵאָה וּמַחֲלָקַת, וְאַף שֶׁכּוֹנֵנְתְךָ לְשָׁמַיִם בְּאֲמַת, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲמַת כְּזוֹ צְרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ עַל הָאֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מִוְהַרְנִ"ת ז"ל מֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשָׁה ח'): וְאֲמַת אוֹמֵר אֵל יִבְרָא, שֶׁכָּלוּ שְׁקָרִים. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? נָטַל אֲמַת וְהַשְׁלִיכוֹ לְאֶרֶץ, עֵינִי שֵׁם; שֵׁאִם אוֹמֵר אֵל יִבְרָא אֲפִלוּ שֶׁהוּא עִם "אֲמַת", כִּי אוֹמֵר שְׁזוּלְתוֹ כָּלוּ שְׁקָרִים וְכוּ'. עַל-כָּל-פָּנִים אֲמַת כְּזוֹ צְרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ (עֵינִי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, רַבֵּית, הַלְכָה ה'). וּבְכַפְרֵט,

(צ) לֹא שׁוֹרָה הַשְׂכִּינָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ אֲצִלָּה.

אֲשֶׁר   ב' קפב   בַּנְחַל   פא

שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל גַּם כַּנְּתִי לְשָׁמַיִם, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחומָא פְּנַחֵס, סִימָן י'): כְּשֵׁם שְׂאִין פְּרָצוּפִיהֶן דּוּמִין זֶה לְזֶה כִּף אֵין דַּעְתָּן דּוּמָה זו לזו, עֵין שָׁם. וְעַל-כֵּן רָאָה לְעוֹרֵר אֶת הָאֱהָבָה הַיְשָׁנָה שְׁבִינֵינוּ. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת לא.): דַּעְלָךְ סְנִי לְחַבְרָךְ לֹא תַעֲבִיד. וְתִקִּים מֵאֲמָרָם ז"ל (אֲבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פֶּרֶק כג): אֵיזְהוּ גִבּוֹר הָעוֹשֶׂה שׁוֹנְאוֹ אוֹהֵבוֹ, עֵין שָׁם; שְׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן כְּבוֹד רַבְּנוּ ז"ל, שְׁתַּהֲיֶה תְּמִיד אֱהָבָה, אַחְוָה וְרַעוּת בֵּינֵינוּ; כִּי כִּף אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנֵי, מָה אֲנִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם? אֲלֹא שְׁתַּהֲיֶי אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה וּמְכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה (תַּנָּא דְּבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק כו). וְאֲנִי מוֹחֵל לָךְ בְּמַחֲלָה גְּמוּרָה מְרַב אֱהָבָתִי אֲלֶיךָ. וְאָף שְׂאֲמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירוּשְׁלַמִּי פֶּרֶק ח', הַלְכָה ז'): הַמוֹצִיא עַל חֲבָרוֹ שָׁם רַע, אֵין לוֹ מַחֲלָה עוֹלָמִית, עֵין שָׁם; זֶהוּ רַק אִם אֵין חֲבָרוֹ מוֹחֵל לוֹ, אֲבָל אִם חֲבָרוֹ מוֹחֵל, הַכֹּל נִמְחָק; וְעַל-כֵּן רָאָה גַּם רָאָה, שְׁתַּתְּעוֹרֵר הָאֱהָבָה הַיְשָׁנָה בֵּינֵינוּ, וְעַקֵּר הַנֶּעֱם שְׁקַבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל הוּא לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), אֲשֶׁר לְפִי דְּבָרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטִי-הַלְכוּת, הַשְּׁכַמַּת הַבְּקָר, הַלְכָה א'), יְכַבֵּשׁ מְשִׁיחַ אֶת הָעוֹלָם בְּדֶרֶךְ זו, עֵין שָׁם; וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשָׁה צח): נַעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲגָדָה אַחַת, הַתְּקִינוּ עֲצָמְכֶן לְגֹאֲלָה; וּבַפְּרָטִיּוֹת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל אֵי אֲפָשֶׁר לְקַבֵּל רַק בְּדַרְכֵי אֱהָבָה וְנַעֲם אִישׁ אֶל רַעְיוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאֱהָבָה רַבָּה...

תַּעֲשֶׂה אֶת כָּל הַמְּאָמְצִים שְׁבַעוֹלָם, שְׁמַצְדָּךְ לֹא תַתְּעוֹרֵר שׁוּם מַחֲלָקַת עָלַי, וְאָף שִׂישׁ אֵילוֹ טַעֲנוֹת עָלַי, כְּדַאי לְפָרֵשׁן וּלְהוֹכִיחַ אוֹתִי בְּתוֹכָהּ שֶׁל מִשָּׁה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח') בְּאֱהָבָה בִּיחִידוֹת וְלֹא בְּרַבִּים, וּלְהַסְתַּכֵּל וּלְעֵין הַיֵּטֵב, אִם אֲנִי בְּאֲמַת חֵיב כָּל-כִּף כְּמוֹ שְׂמֻדְמִים וְכוּ', וְאִם הַכֹּל מָה שְׂאִינוֹ טוֹב בְּעֵינָיו נַעֲשֶׂה בְּאֲמַת עַל יָדִי, אוֹ אוֹלֵי נַעֲשֶׂה עַל-יָדֵי אַחֲרִים בְּלִי רְשׁוּתִי וּבְלִי יְדִיעַתִּי כָּלֵל, וְהִבֵּן. עַל-כָּל-פָּנִים תְּדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וְכַשֵּׁם שְׂדַנְתִּנִּי לְזְכוּת, הַמְּקוֹם יְדִין אוֹתָךְ לְזְכוּת (שְׁבַת קכז:). וּבְמִדָּה שְׂאָדָם

מוֹדֵד — בַּה מוֹדֵדִין לוֹ (מגלה יב:); וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

ב' קפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְכ־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַר פֶּסַח שְׁנֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיֶּקֶר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַחֶסֶד הַנוֹבֵעַ מֵהַנְּחָל הָעֶלְיוֹן, מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה וְכוּ' ... נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח.

זֶה כְּמָה שְׁבוּעוֹת שְׁשִׁשׁ בְּדַעַתִּי לְכַתֵּב לָךְ וּלְבָרֵךְ אוֹתָךְ בְּבִרְכַּת "מִזֵּל טוֹב", אִךְ טְרַדוֹתֵי עֶבְבוּנֵי. מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיֶּקֶר, אֵינְ אֶתָּה יְכוּל לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשִּׁמְחָה שְׁנוֹכְנֶסָה בְּלִבִּי בְּשַׁעַה שְׁזָכִיתִי לְשִׁמְעַ אֶת הַבְּשׁוּרָה הַטּוֹבָה שְׁזָכִיתָ לְמִצָּא אֶת בַּת זִוְגָךְ. יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ שְׂיִהְיֶה "מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב" (מְשַׁלֵּי יח, כב), וְתִזְכֶּה לְבָנוֹת בְּנֵינְךָ דְקֹדֶשׁהּ, וַיִּצְאוּ מִמֶּךָ דוֹרוֹת וְדוֹרֵי דוֹרוֹת יִרְאִים וְשְׁלָמִים, שְׁיִגְלוּ וַיִּפְרְסְמוּ אֶת אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּעוֹלָם.

יְדִידֵי הַיֶּקֶר! בְּעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שָׁנָה זוֹ הֵיִינוּ יַחַד בְּצִיּוֹן הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבֵּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל, וּבּוֹדֵאֵי תְּפִלְתָּךְ נִתְקַבְּלָה אָז, וַתְּהַלֵּה לְאֵל, מִלֹּא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֶת מְשָׁאֵלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה; וְעַל־כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, רָאָה וְגַם רָאָה אִיךָ שֶׁתְּפִלְתָּךְ נִשְׁמַעַת לְמַעְלָה, הַרְגֵּל עֲצֻמָּךְ מִחֲדָשׁ לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם תְּבָרַח לָךְ אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ, וַתְּסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ' וּמָה אֶתָּה צָרִיךְ וְכוּ', כִּי אֵינְ לָנוּ לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אֲבִינוּ שְׁבִשְׁמִים. וּבְפִרְטִיּוֹת אֶתָּה אַחֲרֵי שְׁזָכִיתָ לְרֵאוֹת יְשׁוּעָה, תִּרְאֶה לְהַתְּחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז לְדַבֵּר וּלְשׁוֹחַ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵינְ עוֹד נֹעַם וְטוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ מִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבְתָךְ הַנּוֹצְחִית, בָּרַח לָךְ מְלִיצָנוֹת,

אֲשֶׁר   ב' קפג   בַּנְחֹל   פג

וּתְתַחֵל לְהִפְנֹס בְּעַל עֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה; אֲשֶׁר־יִנּוּ וְאֲשֶׁר־יִחַלְקֵנוּ שְׂזֻכֵּינוּ לְהַתְּדַע מִרְבֵּי אַמֶּת כְּזָה, הַמְּחֻזָּק אוֹתָנוּ וּמְקַרְבֵּנוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. טוֹב לְהוֹדוֹת לַיהוָה יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֹם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, לָמָּה נוֹסְעִים הַבְּחוּרִים לְצִיּוֹן רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל בְּכַפֵּר עֲמָקָה סְמוּדָה לְצַפֶּת, וְנִתְפַּשְׁטָה הַשְּׂמוּעָה בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מְקוֹם מְסַגֵּל לְבַקֵּשׁ עַל זְוִיגוֹ וּלְהוֹשִׁיעַ, כִּי הִנֵּה רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל תָּרַגַּם אֶת הַמְּקַרָּא, וְכֵן לְדַעַת 'סֵדֶר הַיּוֹחֲסִין' תָּרַגַּם גַּם אֶת הַכְּתוּבִים. וּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יט), שֶׁהָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת תָּרַגוּם, וַיֵּשׁ בָּהּ שְׂתֵי בְּחִינּוֹת: טוֹב וְרַע, וְעַקֵּר הַשְּׂלֵמוֹת, לְבַרֵּר שְׂתֵיהֶן עוֹזֶרֶת בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וְעַל-יַדֵּי פָגַם הַבְּרִית קָשָׁה מְאֹד לְמַצָּא אֶת הַזְּוִיג (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פז); וְאִפְלוּ אִם יִמָּצָא אֶת זְוִיגוֹ תִּהְיֶה לוֹ מִתְּנַגְּדַת לוֹלָא תִּהְיֶה נוֹטָה אַחַר רַצוֹנוֹ, עַיִן שָׁם (כִּי הִיא נִכְלָלַת בְּרַע'). וְעַל-כֵּן בָּאִים לְצִיּוֹן רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל, כִּי הוּא זָכָה לְבְּחִינַת תָּרַגוּם, לְכָלל אֶת הַנְּגִיָּה בְּקַדְשָׁה, וּבְזֻכּוֹתוֹ אָנוּ מְבַקְשִׁים שְׁנַמְצָא אֶת זְוִיגָנוּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת תָּרַגוּם, וְתִהְיֶה נִכְלָלַת בְּקַדְשָׁה, וְהֵבֵן.

וְהִנֵּה מְבַאֵר שָׁם בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן יט): פְּשׁוּנְכָלִל הַתָּרַגוּם בְּקַדְשָׁה, עַל-יַדֵּי-זָה נִבְּנָה וְנִשְׁלַם לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, וְעַל-פִּי זָה נִבְּיָן, אִיךָ זָכָה ר' יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל לְקַדְשַׁת הַדְּבוּר, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְפָה כח): בְּשַׁעֲהָ שְׂיוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, כָּל עוֹף שְׁפוֹרֵת עָלָיו מִיָּד נִשְׂרָף, כִּי הוּא זָכָה לְבַרֵּר אֶת הַתָּרַגוּם, וְעַל-כֵּן זָכָה לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ וְהֵבֵן. וְזָכָה לְאַרְיִכוֹת יָמִים מְאֹד, כִּי בְּבַחְרוּתוֹ קָבַל מִחְּגֵי זְכָרְיָה וּמִלְּאֲכִי הַנְּבִיאִים, וְאַחַר-כֵּן הָיָה מִחְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מִתְּלִמְיָדֵי הַלֵּל, כֵּן הוּא בְּשִׁלְשֻׁלַת הַקְּבָלָה.

וְהִיּוֹצָא מִהַתּוֹרָה שֶׁבְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יט, שֶׁעַל-יַדֵּי שְׂלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, שֶׁמְקַדְשִׁים דְּבוּרוֹ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים קְדוּשִׁים, עַל-יַדֵּי-זָה מְקַרְרִים אֶת חֲמִימוֹת הַמְּדוּרָה שְׂבוּעֶרֶת בְּאֶדָם לְעַבְרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְזוֹכָה לְשַׁכַּל דְּקַדְשָׁה לְהַשְׁיִיגוֹ יִתְבַּרְךָ. וְהַכֵּל

נתבטל לַפְּנֵינוּ; כִּי תִכְּרַחֵם וּמִיָּד מְאִירוֹת לַפְּנֵי עֵינָיו הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן רוֹחֵנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְּבַרְךָ שֶׁבְּכָל דְּבָר, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְקַדֵּשׁ אֶת הַדְּבוּר מֵעֲכָשׁוֹ, וְלִהְרַגִּיל אֶת עֲצָמֵנוּ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְּבַרְךָ, וְכֵן לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֵינוּ רַק בִּירְאֵת שָׁמַיִם וְאֲמוּנָה, וְנִזְהָר מְאֹד מְאֹד מִדְּבוּרִים פְּגוּמִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְשִׁלּוּם-בֵּית תַּמִּיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, מוֹצֵאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר הַיְּתִשְׁלִ"ו.

שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהֲבָי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַחֶסֶד הַנוֹבְעִים מִמְּקוֹר הַחֶכְמָה הַקְּדוּמָה, נִחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא דְנַבִּיעַ בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֶכְמָתָא עֲלָאָה, הָרַב הַחֶסֶד ר' ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן עֲכָשׁוֹ פְּתַחְתִּי, וְחִשְׁתִּי וְלֹא הִתְמַהֵמְתִּי לְהַשִּׁיב לְךָ מֵרַב אַהֲבָה שֶׁיֵּשׁ לִי עִמָּךְ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֲנַחְנוּ שׁוֹתִים מִבְּאֵר אַחַת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא קָמָא צב:): בִּירָא דְשִׁתִּית מִיְנִיהּ לֹא תִשְׁדִּי בֵּיהּ קְלָא²; וְהוּא רִמּוֹז נִפְלָא לְאַהֲבַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, שֶׁצְּרִיכִים לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּל אֶחָד, מֵאַחַר שֶׁכִּלְנוּ שׁוֹתִים מִבְּאֵר אַחַת, וְאִם נִזְרַק אִיזוֹ אֶבֶן בְּאֶחָד, עַל-יְדֵי-זֶה נִקְלַקֵּל אֶת הַפִּי, שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ לֹא נוֹכַל לְשִׁתּוֹת; וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִים כְּפָה אֲנָשִׁים לְהַעֲד בְּאֶחָד עֲדוֹת שְׁקָר, שֶׁהוּא גוֹרֵם חֲלוּל הַשֵּׁם וְכַדוּמָה, צְרִיכִים לְבָרַח מֵעֲדוּתָן, מִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא יַעֲזֹר אוֹתָם עִם עֲדוּתוֹ הַשְּׁקָרִית; כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק א', הִלְכָה ה'): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם הָעֵדוּת לְחִבְרָךְ עֲדוּת שְׁקָר, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֶיךָ כְּאִלוֹ הָעֵדוּת כִּי שְׁלֹא בְּרֵאתִי שָׁמַיִם וָאָרֶץ, עֵינִן שָׁם; וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ

ק) בור שְׁשִׁתִּית מִמֵּנוּ אֵל תִּזְרַק בּוֹ חֶפֶן חוֹל בּוֹצֵי.

אֲשֶׁר   ב' קפד   בַּנְחַל   פה

הַקְדוּשִׁים (פְּסָחִים קיח.): כָּל הַמַּעֲיֵד עֲדוּת שֶׁקָר בַּחֲבֵרוֹ רְאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ לְכָלִּים; וְצָרִיךְ בְּאוֹר, לְמַה דוֹקָא לְכָלִּים? אִךְ מִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ג'): הַכָּלִּים הֵן הֵן עֲזֵי פָּנִים שְׂבִדוֹר, הָעוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, עֵינֵי שָׁם; וּמְצִינֵנוּ בַּמְדָּרֶשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֵא, סִימָן ח): מִדָּה רְעָה יֵשׁ בְּכָלִּים, מֵהַ כָּלִּים — אֶחָד נוֹבַח וְכָלֵם מִתְקַבְּצִים וְנוֹבְחִים עַל חֲנָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְכֵן הוּא בְּמַחְלֶקֶת, כְּשֶׁאֶחָד שֶׁהוּא עוֹ פָּנִים, שֶׁנִּדְמָה לְכָלֵב כַּנ"ל, וּמִתְחִיל לְהִתְקוּטֵט וְלָרִיב וְלִנְבַח עַל אִישׁ כְּשֶׁר, תַּכְּף-וּמִיד נִתְעוֹרְרִים וּמִתְקַבְּצִים כָּלִּים אֲחֵרִים (עֲזֵי פָּנִים), וְגַם-כֵּן נוֹבְחִים וְחוֹלְקִים עַל אִישׁ כְּשֶׁר; וְעַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁמִּתְקַבְּצִים כְּמָה בְּגִי-אָדָם לְהַעֲיֵד עֲדוּת שֶׁקָר עַל חֲבָרָם לֵא מִמָּה שֶׁרְאוּ בְּעֵצְמָם, רַק מִפְּנֵי שֶׁשָׁמְעוּ נְבִיחַת כָּלִּים אֲחֵרִים (שֶׁהֵם עֲזֵי פָּנִים), עַל-כֵּן רְאוּי לְהַשְׁלִיכֵן לְכָלִּים, כִּי שָׁם חֶלְקָם, כִּי מִתְנַהֲגִים בְּמִדַּת הַכָּלִּים, כְּשֶׁאֶחָד רַק מִתְחִיל לִנְבַח, תַּכְּף-וּמִיד מִתְחִילִים הָאֲחֵרִים לִנְבַח; וְעַל-כֵּן צָרִיכִים תָּמִיד לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ תְּפִלַּת וּבִקְשַׁת אָבִינוּ יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית מֵט, ו): "בְּסֻדָּם אֵל תָּבֵא נַפְשִׁי וּבִקְהָלָם אֵל תִּחַד כְּבוֹדִי" וְגו', כִּי בְּמִקוֹם שֵׁיִשׁ מִחֶלְקֶת, שָׁם מְקוֹם הַסְּטָרָא אַחְרָא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּתְאַסְּפִים יַחַד כְּמָה בְּגִי-אָדָם לְחַשֵּׁב תַּחֲבוּלוֹת עַל אֶחָד, אֲפִלּוֹ שֶׁנִּדְמָה שֶׁהִצְדִּיק עִמָּהֶם, צָרִיכִים לְבָרַח מֵהֶם, מִכָּל שְׁפָן שְׁלֵא לְעוֹר לָהֶם; כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה פְּרָשָׁה ל', סִימָן יג): אִין דְּבַר טוֹב וְאִין שְׁלוֹם יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה, עֵינֵי שָׁם.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים בַּמְדָּרֶשׁ (פְּרַשְׁת תַּשָּׂא, פְּרָשָׁה מו, סִימָן א'): אִתָּה מוֹצֵא בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "לֵךְ רֵד כִּי שָׁחַת עִמָּךְ" (שְׁמוֹת לֵב, ז), הִזָּה תוֹפֵס בְּלוֹחוֹת, וְלֹא הִזָּה מֵאֲמִין שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, אָמַר: אִם אֵינִי רוֹאֶה — אֵינִי מֵאֲמִין, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם, פְּסוּק יט): "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב [מִשָּׁה] אֶל הַמַּחֲנֶה וְגו', שְׁלֵא שְׂכַרְן, עַד שֶׁרְאָה בְּעֵינָיו, אוֹי לָהֶם לְבְּגִי-אָדָם, שֶׁהֵם מַעֲיֵדִים מֵהַ שְׂאֵינָם רוֹאִים, אֲפָשֶׁר שְׁלֵא הִזָּה מִשָּׁה מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁאָמַר לוֹ "כִּי שָׁחַת עִמָּךְ", אֲלָא הוֹדִיעַ מִשָּׁה דְרַךְ אֶרֶץ לְיִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוֹ שֶׁיְהִי אָדָם שׁוֹמֵעַ דְּבַר מִן יְחִידֵי נְאֻמָּן, אֲסוּר לְקַבֵּל עֲדוּתוֹ לְעֲשׂוֹת דְּבַר עַל

פיו, אם אינו רואה, עין שם; והנה אתה העידות עלי לפני ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ו"ל], שהספרים החדשים הם מקלקלים וכו', ומאז נתפשטה שמועה, אשר ה"זקנים" אין דעתם נוחה מהספרים החדשים, ושמועה זו גרמה קלקול גדול בעולם, כי נתן כח ל'מלך "זקן" וכסיל' (קהלת ד, יג), שיעשה עם בני הנעורים את אשר חשב וזמם, רחמנא לצלן. והנה מצינו בגמרא (ברכות כח.) שיטת רבן גמליאל שהיה אז הנשיא והזקן, שמי שאין תוכו פָּכוּר, אל יכנס בתוך בית-המדרש וכו', והנה מה דהנה, וסלקוהו מבית-המדרש וכו'. אחר-כך הלך לפיכך את רבי יהושע, ואמר לו: מכתלי ביתך נכר, שפחמי אתה, אמר ליה רבי יהושע: אוי לו לדור שאתה פרנסו, שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים, במה הן מתפרנסים ובמה הן נזונים. ופרשתי, כי מוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן ז'), שר' יהושע הוא הלומד עם דרי מטה (ישעיה כו): יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר; ובדרך כלל שוכני עפר, רחמנא לצלן, מלכלכים בחטאים ועוונות ופושעים, והם שחורים ומזהמים, רחמנא לצלן, ותלמיד הצדיק לומד עמָהם ומחזק אותם ומכניס גם בהם הארת נעם זיו שכינתו יתברך, אף רבן גמליאל שהוא היה הנשיא והזקן, לא היה יכול להוריד את עצמו אליהם, ועל-כֵּן היתה שיטתו, פל שאין תוכו פָּכוּר, אל יכנס לתוך בית-המדרש, ועל-כֵּן אמר לרבי יהושע: מכתלי ביתך נכר שפחמי אתה, גם אתה שחור וכו', והשיב לו ר' יהושע: אוי לו לדור שאתה פרנסו, שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים, לא בחנם סלקו אותך מהנהגה, האם אתה יודע צערן של בני הנעורים, מה שעובר עליהם מפגמי הברית? אשר באמת הם אינם אשמים כלל, רק בוערת בהם המדורה של שבעים אמות העולם מרב פריצות והפקרות שיש ברחובות וכו'; ועל-כֵּן אוי לך שאתה המנהיג, פי אין אתה מרגיש צערן של בני הנעורים, ועוד אתה חולק עלי [רבי יהושע], למה אני עוסק עמָהם וכו'?! ועל-כֵּן טוב הוא הדבר שסלקו אותך. ובאמת רבן גמליאל היה צריך לקרב את כלם, אם הוא הנשיא, כי הוא צריך להאיר לדרי מטה, שמלא כל הארץ

כבודו, אשר דבר זה מרמז בשמו הקדוש ג'ים' ל'י' א'ל' (גמליאל), הינו שהיה צריך להאיר הדעת האמת בדרי מטה, שיידעו כי ג'ים' ל'י' א'ל', אף מאחר שלא למד עם דרי מטה, ואמר, כל מי שאין תוכו כבוד, אל יכנס אל תוך בית-המדרש, על-כן סלקוהו והושיבו תחתיו את רבי אלעזר בן עזריה, שהיה כלול משתי הבחינות — ללמד עם דרי מעלה, אשר זה מרמז בשמו אלעזר ע'ין ל'א ר'אתה אלקים זולתך (ישעיה סד, ג). ולמד עם דרי מטה, שזה מרמז בשם אביו: בן ע'זר'י'ה' — ע'זר'י'ה', שעוזר אותו יתברך בכיכול. ואיך עוזרים אותו יתברך? על-ידי שמקרבם את הרחוקים והשבוים והרצוצים וכו'; ועל-כן באמת נתוספו בבית מדרשו של רבי אלעזר בן עזריה אלפים ורכבות תלמידים, כמו שאמרו שם בגמרא: אותו היום סלקוהו לשומר הפתח, ונתנה להם רשות לתלמידים לכנס וכו', והסכימו על זה במתיבתא דרקייע, ע'ין שם.

ורואים דבר פלא, מי היה הגורם לכל זה? רבי שמעון בר יוחאי, כי בגללו נסתבב כל הענין, כי זו הייתה שיטת רבי שמעון בר יוחאי אחרי שיצא מהמערה בשנת הי"ג, אז הסתכל על כל העולם בעין טובה, ודן את כל אחד לכף זכות כמוכא בגמרא שבת ל"ג: במעשה של אותו זקן, שרץ קדם שבת עם שתי אגדות של הדסים וכו', ע'ין שם (ובמקום אחר הארכתי במעשה דרבי שמעון בר יוחאי), על-כל-פנים איך שהוא, עקר השלמות, שיוכל ללמד עם דרי מעלה ועם דרי מטה, שלדרי מעלה יוכל לעלות בסוד ע'ין ל'א ר'אתה אלקים זולתך יעשה וכו', ולהפוך שיוכל לירד למקומות המטנפים, ויגלה ויפרסם מלכות שמים לכל הרחוקים.

על-כן, חמדת לבבי, טעית במה שהעידות עדות שקר עלי, ועל-ידי-זה נגרמה על ידך מחלקת עלי בחנם על לא דבר, אשר רק מאריכה את גלותנו, ורחמנא לצלן, פי בני הנעורים הירודים והנפולים, שיש להם חיות מהספרים החדשים כשרק שומעים שיש מחלקת על זה, על-כן הם נתרסקים לגמרי, ורחמנא לצלן נכשלים יותר ויותר וכו', ומי גרם לכל זה, אם לא אתה על-ידי המחלקת

פח אָשֶׁר ב' קפה בַּנְחָל

שָׂאתָ חוֹלֵק עַל סִפְרִים אֱלוֹ, הָאֵם אַתָּה חוֹשֵׁב בְּזֶה שְׂתַחֲלַק עָלַי
תִּכְנֶנָּה אֶת שְׁעָרֵי הַקִּדְשָׁה?! הָאֵם אֵינְךָ יוֹדֵעַ שְׂכַשְׂאוֹכְלִים כְּמָה
אֲנָשִׁים מְקַעְרָה אַחַת, כָּל אֶחָד מֵהֶכֶף שָׁלוֹ, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹפֵךְ פְּלֶפֶל אוֹ
מֶלַח בְּכֶף שֶׁל חֲבֵרוֹ, הֲלֹא יִקְלַקֵּל אֶת כָּל הַמֵּאֲכָל לֹא רַק הַכֶּף שֶׁל
חֲבֵרוֹ; וְעַל-כֵּן אֵיזוֹ חֲכָמָה וְדַעַת הִיא זֹו לְהַבְאִישׁ רֵיחַ שֶׁל אֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הֲלֹא אַתָּה מְגִבִיר אֶת הַמַּחֲלָקֶת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּכְעֵין
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קמט): הַהֲתַנַּגְדוֹת עַל
הַצַּדִּיקִים, זֶה בָּא מֵהַתַּנַּגְדוֹת שֶׁבֵּין הַצַּדִּיקִים בְּעֶצְמָן, עֵין שָׁם;
וְרוֹאִים דְּבַר פְּלֵא, מֵהַ שֶׁהַתַּנַּגְדִּים הֵכִי גְדוֹלִים לֹא יִכְלוּ לְהוֹצִיא
מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל מִחֲשֻׁבְתָּם הָרָעָה וְכוּ', מוֹצִיאִים מִכַּח אֶל הַפְּעַל
כְּמָה בְּעָלֵי קִנְיָה מִבְּפָנִים וְכוּ', אֲשֶׁר עָלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה מו, טז):
"מִהָרְסִיף וּמִחֲרִיבֵיךָ מִמֶּךָ יֵצְאוּ" וְגו'; אֲבָל כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל:
"נִצְחָתִי וְאֲנִצְחִי", אֵיךְ הָאֵב אוֹיִם גְּעַפִּירֵט אוֹן אֵיךְ וְעַל אוֹיִם פִּירְעוֹן,
וּכְבָר לֹא יוֹעִיל לְבַעַל-דְּבָר שׁוֹם דְּבָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קפה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר הַזֵּתָשֶׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, גַּר לְהַצַּדִּיק
נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָת.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי. וַתְּהַלֵּךְ לֵאל, עָלְתָה בְּיָדֵי בְּזִכּוֹת
רַבֵּנוּ ו"ל לְסֹדֵר הַכֹּל, וּמַעֲתָה אֵין לָךְ לְהַתְּפַחַד כְּלָל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְכָל שׁוֹנְאֵיךָ יִפְלוּ וְיִתְבַּטְּלוּ לְפָנֶיךָ וְכוּ'.

רָאָה, יְדֵי הַיָּקָר, לְדַבֵּר תְּמִיד רַק מֵרַבֵּנוּ ו"ל, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי
הַמְּלַעֲיָגִים, וְעַל-כָּל-פָּנִים אֵל תִּתְקוּטֵט עִמָּהֶם, אַתָּה עֹשֶׂה אֶת שְׁלָךְ
לְדַבֵּר בְּפּוֹמְבֵי מֵרַבֵּנוּ ו"ל, וַתִּקְיָם "וְאֲדַבְּרָה בְּעִדְתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא

אָשֶׁר   ב' קפּו   בַּנְּחָל   פּט

אָבושׁ" (תהלים קיט, מו). וּכְבֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תּוֹרַת מוֹהַר"ן, סִימָן רטו):
וּואס האָבן מיר זיך צו שְׁעַמִּין"? ! אַתָּה רֵאָה לְהִתְאַזֵּר בְּעִזּוֹת
דִּקְדוּשָׁה, וְתָרִים קֶרֶן רַבֵּנוּ ז"ל.

הדורש שלומך...

תּפָּרֵשׁ שִׁיחַתְךָ וְכָל עֲגִיגֶיךָ רַק לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַזּוּ יִהְיֶה לְךָ כַּח
לְעֵבֶר וּלְדַלֵּג עַל הַכּוֹל.

ב' קפּו.

בְּעִזּוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּחֻקֹּתַי הַיְשָׁלִימוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, נִרְ לְהַצְדִּיק בַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי קִדְּם הַשָּׁבֶת. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר,
הַשְּׁפֵלֶת מְאֹד מְאֹד שְׁלֵא לְקַחְתָּ אֶל לְבָבְךָ אֶת בְּלִבּוּלֵי הַמַּחְלָקֶת וְכוּ',
שְׁנִיתְחַדְדִּישׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַכּוֹל הַכּוֹל וְרַעוּת רוּחַ וְכוּ'. צְרִיךְ
שְׁתַּדַּע שְׁאִין בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַרְעֵ לְךָ אוּ לְהִיטִיב
לְךָ מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם מִגִּיעַ לְךָ, חַס וְשָׁלוֹם, בְּזִיוֹן לֹא
תּוֹכַל לְהִתְעַלֵּם מִזֶּה, כִּי יָבוֹא עַד בֵּיתְךָ וְכוּ', אַךְ לְדַעְתִּי הַכּוֹל הוּא
רַק דְּמִיוֹן גָּדוֹל וְאִיוּמִים וּפְחָדִים יִתְרִים שְׁאִימוּ וְהַפְחִידוּ אוֹתְךָ, הַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ גָּדוֹל מְאֹד וּמְלֵא רַחֲמִים, בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזוּב אוֹתְךָ בְּזְכוּת רַבֵּנוּ
ז"ל, וְכָל שׁוֹנְאֵיךָ תִּהְיֶה לָהֶם מִפְּלָה, וַיִּקְרַם אֶצְלְךָ (תהלים ו, יא):
"אִוִּיבֵי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעֵ" בַּחֲדָשׁ הַזֶּה שֶׁהוּא חֲדָשׁ אִיִּיר' (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רעו). וְרֵאוּ לְךָ לְלַמֵּד בְּמֵאֲמַר הַזֶּה, וְתִרְאֶה
אֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְאַחֲזוּ רַק בְּמִדַּת הַחֲסֵד, וּלְעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לְשׁוֹנְאָיו,

ש) מה יש לנו להתבייש ?

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְלוּ תַחַתָּיו וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵל תְּבַלְבֵּל וְדַעְתָּךְ
 בַּחֲנֻם, חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וַיְהִי מִצְחָךְ חֹזֵק נֶגֶד מִצְחָם, מֵהַ
 לַעֲשׂוֹת, בַּעַת כְּזֹאת הַהִכָּרַח לְהַחְרִישׁ, כִּי כֵן עָבַר עַל כָּל הַצְדִיקִים
 וְהַיְרָאִים שֶׁבְכָל דוֹר וָדוֹר, שֶׁהָיוּ קָמִים עֲלֵיהֶם עֲזֵי פָנִים, וְשָׁפְכוּ דָמָם
 כַּמִּים, וְהֵם שֶׁתָּקוּ וּבָרַחוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. תֵּאֱמִין לִי שְׂאִין כְּדָאֵי לְבַלְבֵּל
 אֶת עֲצָמוֹ בְּעֲנֻנִים כְּאֵלוֹ, אֵף שֶׁהוּא כְּאֵב גְּדוֹל לְרֵאוֹת אֵיךְ הֵם
 גּוֹרְמִים, שֶׁעַל יָדָם נִתְרַחֲקִים מִקְרָבִים חֲדָשִׁים, כִּי הֵם אוֹמְרִים, מֵאַחַר
 שָׁגַם בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ יֵשׁ מַחְלָקָת וְסִכְסוּכִים, עַל-כֵּן מֵהַ וְלָמָּה לָנוּ
 לְהִתְקַרֵּב וְכוּ'?! וּבִאֲמַת רְאוּי לְמִקְרָבִים הַחֲדָשִׁים לְעַיִן בְּלִקְוֹטֵי-
 מוֹהֲרָ"ן (חֶלֶק א', סִימָן ה'), שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל. וְתֵאֱמִין כִּי כָל מִצְוֹתָא
 וּמְרִיבָה שֵׁישׁ בֵּין הַצְדִיקִים הַשְּׁלָמִים, אֵין זֶה אֶלָּא כְּדִי שְׂיִגְרָשׁוּ
 סְטָרִין אוֹחְרָנִין וְכוּ', כְּשֶׁאֲתָה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת שְׂבִין הַצְדִיקִים, תִּדַע
 שֶׁזֶה מִשְׁמִיעִים אוֹתָךְ תּוֹכַחָה עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטַפִּי מִחֶךְ וְכוּ', עַיִן שָׁם;
 וְאֵף אָמְנָם שֶׁהֵלֵב כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד, הִיִּתְכֵן אֲנָשִׁים שֶׁקּוֹרְאִים לְעֲצָמָן
 חֲסִידֵי בְּרִסְלָב וְכוּ'?! אֵךְ כְּבָר אָמַר מוֹהֲרָנֵ"ת ו"ל: אֲנִי מִצְטָעַר יוֹתֵר
 מֵהַשּׁוֹנְאִים שֶׁבְּפָנִים מֵהַשּׁוֹנְאִים שֶׁבַּחוּץ וְכוּ'. וְמָה רוֹאִים? מוֹהֲרָנֵ"ת
 ו"ל הָאֵט אֵלַע זַיִנֵּעַ מִתְּנַגְדִים אֵיבְעַר גִּילְעַבְטִי וְנִשְׂאָרוֹ מִמֶּנּוּ סְפָרִים
 שֶׁמְחַזְרִים בְּתַשׁוּבָה אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת נְפָשׁוֹת נְפָשׁוֹת, אֲקַנְהַ לְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ שִׁיתְקִים גַּם עֲכָשׁוּ וְכוּ'.

חֲמִדַת לְבָבִי! לֹא כְּדָאֵי לְהִתְבַּלְבֵּל מִכָּל זֶה, יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר,
 וְלֹא יִשְׂאָר מֵאֲתָנוּ רַק מֵהַ שְׂאֵנוּ זוֹכִים לְחַטָּף בְּכָל יוֹם. וְהַיּוֹם זְכִיתִי
 לְלַמֵּד עִם בַּחוּר אֶחָד אֶת הַמֵּאֲמָר בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהֲרָ"ן (חֶלֶק א', סִימָן פד),
 וְאִמְרָנוּ עַל זֶה הַתְּפִלָּה מִלִּקְוֹטֵי-תְּפִלוֹת, וְתִהְיֶה לָאֵל, הַחֲיִינוּ אֶת
 עֲצָמְנוּ מְאֹד מְאֹד מֵהַנֵּאֲמָר שָׁם, שֶׁבְכָל יוֹם יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְטוֹב
 הַגָּנוּז שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, אֵךְ קָדָם מִתְּגַבֵּר וּמִתְּפַשֵּׁט הַחֲשֵׁךְ לְכַסּוֹת אֶת
 הָאוֹר וְכוּ'. וְאִם מְרַגְלִים אֶת עֲצָמָם בְּמִדַת אֲהָבָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּח
 לוֹ הַטוֹב הַגָּנוּז שֶׁבְכָל יוֹם וָיוֹם, עַיִן שָׁם; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ,
 שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּדַע מִרַבְּנוּ ו"ל. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל

(ת) מוֹהֲרָנֵ"ת ו"ל בִּלְהָ אֶת כָּל מִתְּנַגְדָיו.

אֲשֶׁר   ב' קפז   בַּנְחַל   צא

הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנִעְיָמִים.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבַתְךָ הַנּוֹצְחִית, תִּרְבֶּה בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, אִזּוֹ
וְעַט וְוַעֲרֵן אֶ וְוַאֲלָקִין אִוִּן דִּי שְׂדִים דָּאִס זַיִנְעֵן דִּי לְצִים וְוַעֲלִין
נִישְׁט קֶעֱנִין צוֹ קוֹמְעֵן צוֹ דִּירָא^א (עִיִּן בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיִּים, מַעֲשֵׂה ג'). וְרֵאוּי
לָנוּ לְרִקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל נַעַם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁשָׁם נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, בְּטַח בַּה', וְלֹא תִהְיֶה שׁוֹם שְׁלִיטָה לְהַשׁוֹנְאִים
עָלֶיךָ וְכוּ'. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִקְדִּים רְפוּאָה קֶדָם וְכוּ', וְהֵם בְּכָלֵל לֹא
יְבוֹאוּ וְכוּ', וְעַל־כֵּן תִּהְיֶה לְךָ הַרְחַבַת הַדַּעַת.

ב' קפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּחֻקְתֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדַע
מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם
שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וְרֵאוּי לָנוּ לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְנוּ לִילֵךְ בְּדַרְכּוֹ אֲשֶׁר סָלַל,
לְהַטּוֹת תְּמִיד כְּלַפֵּי חֶסֶד, וְלָדוֹן אֶת הַכָּף לְכַף זְכוּת, וְלְהַכְנִים אֶת
עֲצָמוֹ בְּמִדַּת אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל, לְאַהֲבַת אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל כְּנִפְשׁוֹ, אֲשֶׁר
כְּזֶה יִקְרָא מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ" (וַיִּקְרָא יֵט, יח), שֶׁהוּא
כָּלֵל גְּדוֹל בַּתּוֹרָה (וְרוּשְׁלֵמֵי גְדוּרִים, פָּרָק ט', הַלְכָה ד'). וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁאִם
אוֹהֲבִים אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, עַל־יְדִי־זֶה הוּא תְּמִיד בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, וְכֵן יֵשׁ לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד, כְּמֵאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן

א) שִׁיחָה נַעֲשֶׂה עִנָּן, וְהַשְׂדִּים שֶׁהֵם הַלְצִים לֹא יוֹכְלוּ לְגַשֵּׁת אֵלֶיךָ.

צב אשר ב' קפח בנחל

(א): סגלה להתמדה, שיזכה להיות מתמיד בלמודו הוא, להזהר לכלי לדבר על שום איש ישראל וכי, עין שם; וכן הוא מסגל לתפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), ועל-ידי אהבת השם יתברך, נשמרת הנפש מפל פגעים רעים (ספר המדות, אות אהבה, סימן ג').

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לסלסל בכל יום ויום בדברי רבנו ז"ל, ולא להסתפל על שום מונע ומבלבל, אנו אין לנו אלא דברי בן השמחה, הנכלל במקור השמחה, העוסק לקשרנו אל שרש השמחה. רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): אחד גימטריה אהבה. ויש לומר, אם אויז את עצמו באחדותו יתברך, ויודע ועד שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, על-ידי-זה הוא תמיד באהבה עם כל בריה. וכן להפוך, אם מחזק את עצמו במדת האהבה, כמו-כן יזכה לאיחז את עצמו באחדותו יתברך. חזק ואמץ מאד מאד, כי לא יעזב אותך השם יתברך, ותזכה לכל טוב אמתי ונצחי.

הדורש שלומך...

ב' קפח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, האברך הצמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי, ושמחתי מאד, וכבר כתבתי היום מכתב אל גיסף. ומה יש להוסיף, אהובי, ידידי היקר, העקר לבקש הרבה ממנו יתברך, שתהיה לו אהבת ישראל, וידון את כל אחד לכף זכות, כי הקנאה והשנאה מוציאים את האדם מן העולם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ד), וזה מביא את האדם לכל מיני

בְּבוֹלִים וּמְרִירוֹת וְכוּ', שְׁתַּמִּיד חוֹשֵׁב מִחֲשׁבוֹת מְשׁוֹנְאָיו וְכוּ'. תְּרָאָה לְהַטּוֹת תְּמִיד כְּלַפֵּי חֶסֶד, לְחַפֵּשׂ אֶת הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא שָׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁבַת י.), וְצָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד מִהִנְצַחֵן שֶׁל סֵטְרָא אַחֲרָא, שֶׁבֶּא בְּדַרְךְ כָּלֵל מִהֲדָמִים שֶׁלֹּא עֲבָדוּ בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן עה), וְעֵינִי בְּרִשׁ"י פֶּרֶשֶׁה זֹו עַל פְּסוּק (וַיִּקְרָא כו, ו): "וַנִּתְּתִי שְׁלוֹם" — מִכָּאן שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁקוֹל כְּנִגּוּד הַכֹּל; וְכֵן הוּא אוֹמֵר (עֵינִי יִשְׁעִיָה מֵה, ז): "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרָא אֶת הַכֹּל", עֵינִי שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵינִי מִבִּין אוֹתָךְ מֵה וְלָמָּה לָךְ לְדַבֵּר תְּמִיד מְשׁוֹנְאֵיךְ, וְאֶפְלוּ לְחַשֵּׁב מֵהֶם וְכוּ', אוֹ שׁוֹנֵא זֶה אָמַר לִי כֶּךָ וְכוּ', אוֹ מִסְתַּמָּא שׁוֹנֵא זֶה חוֹשֵׁב עָלַי כֶּךָ וְכוּ', אָשֶׁר דְּבַר זֶה עוֹקֵר אֶת מַחֲד וְדוֹעֵתְךָ לְגַמְרִי, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְצַמְצֵם מַחֲד וְחוֹשֵׁיךְ בְּשׁוֹם דְּבַר בְּעֵבוֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. תְּרַגֵּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן כא): בְּמִקּוֹם שְׂאֵדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם, וְתְרָאָה רַק אֶת הַטּוֹב אֲצֵל כָּל אֶחָד, וְעַל-יְדֵי שֶׁתְּהִיָּה בְּאֵמַת קָשׁוּר וְדְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתְרָאָה בְּכָל דְּבַר יָד ה', אֲזִי תְהִיָּה לְכָל שׁוֹנְאֵיךְ מִפְּלָה, וַיִּקְרָם בְּךָ (וַיִּקְרָא כו, הִ"ו) "וַנִּתְּתִי שְׁלוֹם בְּאַרְצָךְ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחְרִיד, וְהַשְׁבַּתִּי חִיָּה רְעָה מִן הָאָרֶץ, וְחָרַב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם, וְרַדְפְתֶּם אֶת אוֹיְבֵיכֶם וְנִפְלוּ לְפָנֵיהֶם לְחֶרֶב". מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים אִם תִּזְכֶּה לְחַטֵּף עֲכָשׁוֹ הַתּוֹרָה בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרִין (חֶלֶק א', סִימָן נה), וְתֹאמֵר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטִי-תְפִלוֹת", וְשָׁם תְּרָאָה מִרְחוּק אֵיךְ צָרִיכִים לְהִתְחַבֵּא תְּמִיד בְּסִתֵּר צֵל כְּנִפְיוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁמַע מֵהַכֹּל רַק אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי וְכוּ', וְלִקְרָם (תְּהִלִּים כט, ט): "בְּהִיכָלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד" וְכוּ', לִידַע כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל מְדַבְּרִים רַק שְׁבָחִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

נֵא וְנֵא אֵל תְּכַנֵּס בְּכוֹחֵיךָ, וְאֵל תִּתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה בְּלִשׁוֹן כְּעֵס וְקִפְדוּת, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי (קִהְלֵת ט, יז): "דְּבַרֵּי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים", אֶתְּהָ מִצְדָּךְ תְּהִיָּה תְּמִיד בְּשְׁלוֹם עִם כָּל בְּרִיָּה, וְיִהְיֶה לָךְ פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת, שֶׁהֵם אֲנַפִּין נְהוּרִין (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן כג). וְאוֹדוֹת תְּפִלַּת שְׁחָרִית, תְּרָאָה לְזַרוֹ אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל יוֹם לְהִתְפַּלֵּל תְּכִף-וּמִיד, וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוֹם עֶסֶק, וְאֶפְלוּ לְלַמַּד אָסוּר אֲזוֹ, כִּי כְּפִי

צד   אָשֶׁר   ב' קפט   בַּנְחַל

מעלת התפלה, מי יודע אם יזכה אחר־כך (שיחות־הר"ן, סימן לא), וכן הוא נוגע לתפלת מנחה ולתפלת מעריב, נאהר פריילעך, נאהר פריילעך, און נישט מורא האבן פאר קיינעם², יהיה איך שיהיה. הדורש שלומך...

ב' קפט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור השווה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אודות מה שכתבת לתן לך עצה איך לבלות את היום, כי אתה הולך בטל וכו', וזה הורג אותך, ומביאך אל מה שמביא וכו'.

דע לך, כי נדפס כבר קונטרס סדר־הדרך־הלמוד על־פי דעת רבנו ז"ל, חזר הרבה בקונטרס זה, ושם תמצא מרגוע לנפשך, כי מי שמרגיל את עצמו בסדר הדרך הלמוד הזה, אז הוא עסוק כבר כל היום ממש, פה יש לו שעור בתנ"ך פסדרן, ופה יש לו שעור במשניות פסדרן, ופה יש לו שעור בגמרא פסדרן, ופה יש לו שעור בשלחן ערוך פסדרן וכו', ומפעם לפעם בורחים אליו יתברך, ומדברים עמו יתברך, ומספרים לפניו יתברך את כל לבו בפרטי פרטיות וכו', וכן מחדשים קצת חדושים דאורייתא וכו', ובין כך עובר היום וכו', וכן מדי יום ביומו.

מה אמר לך, ידידי היקר, מי שרק מסתפל על האמת, יודה שסדר־הדרך־הלמוד הזה הוא יסוד מוסד, ובפרטיות לבחור שנופגם כבר כל־כך מחו ודעתו וכו', עד שאי אפשר לו לצמצם דעתו על ענין אחד וכו', ובאפן ובדרך זו יצליח מאד מאד, ומכל שפן

(ב) רק שמחה, רק שמחה, ולא לפחד מאף אחד.

אֲשֶׁר   ב' קצ   בַּנְחָל   צה

שְׁבִרְבוֹת הַזְּמַן, יִזְכֶּה שִׁפְתָּחוּ מִחוּ וְדַעְתּוּ, וַיִּבִין אֶת הַכֹּל.

חֲמִדַת לְבָבִי! חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְאֵל
תִּדְאָג שׁוֹם דְּאֲגוֹת, כִּי כַח הַתּוֹרָה גְּדוּל מְאֹד וּמְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וּמְקַדֵּשׁ
וּמְטַהֵר אֶת נַפְשׁ הָאָדָם, וּמְקַשְׂרוֹ וּמְיַחְדּוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

תֵּאֱמִין לִי שְׂרָאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכֹל יוֹם עַל נַעַם חֲלֻקָּנוּ וְגוֹרְלָנוּ,
שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבָּנוּ ז"ל. טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל
הַחֲסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיִמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קצ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֹדֵר בַּחֲקָתִי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, הָאֲבִירָה הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נֹצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנֹכוֹן קַבְּלָתִי, וּמֵרַב הַטְּרָדוֹת לֹא הִנֵּה לִי הַפְּנָאִי
לְהַשִּׁיבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָעֵקֶר לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
בְּאִמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע בִּידִיעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ
כָּלֵל, וְכֹל מַה שְׂרוּאָה, יָבִין וַיִּדַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שָׁם גָּנוּז וּמְסֻתָּתֵר,
כִּי הוּא מַחְיָה אֶת הַכֹּל. וּבִידִיעָה זוֹ יִזְכֶּה לְהַנְצִיל מִכָּל מִיָּנִי רַע וּמִכָּל
מִיָּנִי הַרְהוּרִים רָעִים; כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְהַסְתַּכֵּל בְּשִׁכְלֵי שֵׂישׁ
בְּכֹל דְּבָר, עַל-יְדִידֵיהֶם נִכְנָע יִצְרוֹ הַבּוֹעֵר בּוֹ. וּבַפְּרָטִיּוֹת אִם מִתְּמִיד
הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה, כַּח הַתּוֹרָה גְּדוּל כָּל-כָּף, עַד שִׁישְׁבֹר וַיִּכְנָע אֶת הָרַע
שָׁבוּ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן א'), הָעֵקֶר אֵל תַּכְנִיס בְּעֲצָמְךָ
פְּתָדִים שֶׁל הַכֹּל, אִם זוֹכֶה אָדָם לְהִיּוֹת הַדּוּק וְדַבּוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיּוֹדַע
וַעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל חַיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּלִבּוֹשׁ

צו   אֲשֶׁר   ב' קצא   בַּנְּחָל

הִזָּה וְכוּ', אִזּוּ הוּא תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאוֹהֵב אֶת כָּל בְּרִיָּה שְׂבֻעוֹלָם, כִּי הֵלֵא אֶתְּהָ הַשֵּׁם גְּנוּז וְנִסְתָּר פֶּה, וְאֵין לָהּ עוֹד שִׁמְחָה בְּעוֹלָם וּבְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה זוֹ, כְּשִׁזּוּכִים לְגִלּוֹת אֶת כָּל הַהִסְתָּרוֹת, וְלִמְצֵא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הָאָדָם מִמַּשׁ מִתְחִיל לְרַקֵּד מְרַב שִׁמְחָה — "הֵלֵא רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֶתְּהָ פֶה" וְכוּ'; וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ מְקַטְנֹת הַמַּחִיז, לְחֹשֶׁב תְּמִיד מְאַחֲרִים, מֵה זֶה יַעֲשֶׂה לָהּ וְכוּ', אוֹ מֵה זֶה יַעֲשֶׂה לָהּ וְכוּ', שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָהּ שׁוּם דְּבָר, כִּי הֵם אֵינֶם בְּרִשׁוֹתֶם רַק בְּרִשׁוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכִמּוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יִרְצֶה — כֵּן יִהְיֶה; עַל-כֵּן בְּרַח לָהּ רַק אֵלֶיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְחִיב לְבָבָהּ וְדַעְתָּהּ, וְרֹאֵה לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְתִקְבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסֶכֶר פְּנִים יְפוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ב' קצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּחֻקֵּי ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּיָהּ, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, עֲמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמִּי הַחֻכְמָה הַיּוֹצֵאִים וְנוֹבְעִים מֵהַנְּחָל הָעֲלִיוֹן וְכוּ', זוֹכֵה וּמְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָהּ בּוֹ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, הַבְּחֹר ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

הַקּוֹנְטֵרַס לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי מִזֶּה שָׁבוּעַ, אֵךְ מְרַב הַטְּרָדוֹת בְּעֶסֶק הָרַבִּים, לֹא הִיָּה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבָה תְּכַף-וּמִידָה. מֵה אָמַר לָהּ, יְדִידֵי הַיָּקָר, שִׁמְחָתִי כָּעַל כָּל הַיּוֹם, שִׁתְּהֵלֶה לְאֵל, זְכִיתָ לְהִיּוֹת מִמְּזִפֵּי הָרַבִּים, וּבְפֶרֶט עַל עֲנָנִים נוֹרָא כִּזֶּה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אַחֲרִים לְשַׁקֵּד עַל דְּלִתוֹת הַתּוֹרָה עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שֶׁקַּבְּלָנוּ מִרַבּוֹנוֹ ז"ל; וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבֵּה, פֶּרֶשֶׁה ג', סִימָן ו'): "וְרַבִּים הָשִׁיב מִעוֹן" (מִלְּאֲכִי ב. ו) — שֶׁהָשִׁיב פּוֹשְׁעִים לְתַלְמוּד תּוֹרָה, כִּי עַל-יְדֵי הַקּוֹנְטֵרַס הִזָּה שֶׁאֶתְּהָ מִפִּיךָ, תִּהְיֶה נַעֲשִׂית הַתּוֹרָה גְּדוּלָה אֲצִל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְיִהְיֶה לָהּ חֵלֶק גְּדוֹל בְּהַתְּמַדָּת לְמוֹדָם.

אֲשֶׁר   ב' קצא   בנחל   צו

אהובי, אחי, ידידי, יקירי, ידעתי וגם ידעתי מכאובי נפשך
 בפרטי פרטיות מה שעובר עליך וכו', אך צריך שתדע, אשר בזה
 העולם אין לו לאדם שום אוהב נאמן, אב רחמן כאבינו שבשמים,
 אשר רק אליו יתברך דארף מען זיך צו ווארפען זיך^ג ולהתנפל
 לפניו יתברך בכל יום ויום, ולספר לפניו יתברך מכאובי נפשו, וכל
 מה שעובר עליו, כי בשר ודם אי אפשר לו שייבין את חברו כלל,
 אדרבה כפי קטנות ובלבול דעתו ידמה לו שמשהו אינו בסדר עם
 חברו וכו', אבל השם יתברך האמת היודע, ובוחן לבות כל
 בני-אדם, הוא יודע שלבחות זה אינו חסר כלום... רק מר לו מאוד
 מאד, כי אביו ואמו ואחיו עזבוהו וכו', וחבריו מרחקים אותו
 כמגדה, חס ושלום, וכו'.

ובאמת, חמדת לבבי, אם תהיה רגיל באמירת תהלים, תראה
 ותשפיל, שכל מה שעובר עליך עכשו, עבר על דוד המלך, עליו
 השלום, בעצמו כמו שצועק ומתחנן במזמור אחר מזמור אליו
 יתברך: "ראה עניי ועמלי, ושא נא לכל חטאתי, הושיעני כי באו
 מים עד נפש, אל תטשני ואל תעזבני אלקי ישעי, כי אבי ואמי
 עזבוני וה' יאספני". כל ספר התהלים הוא מלא צעקות ובקשות,
 תפלות ותחנות בלב נשבר מאוד מאוד, כל העולם רדפוהו, והצריך
 לברח כמספר הרבה בספר שמואל מה שעבר עליו בפרטי פרטיות,
 ואף-על-פי-כן דיקא מחמת שראה והבין היטב שכל הזקנים
 שבדור, הסנהדרין וכל האברכים הטובים והמצוינים כמו דואג
 ואחיתפל ושמעי בן גרא וכו' וכו', לא רק שלא רצו לחזק אותו,
 אלא רצו לפסלו לגמרי מלבוא בקהל ה', ראה והבן והבט מה עבר
 עליו, כלם שנאוהו, חותנו ואחיו וכל משפחתו וכל הזקנים
 והאברכים שבדור ההוא וכו'. מה עשה דוד המלך, עליו השלום?
 לא התיאש, רק ברח חוץ לישוב, וישב שם, ושר שירות ותשבחות
 אליו יתברך, והחיה את עצמו וכו', עד שעל-ידי-זה בעצמו שהיה
 נרדף כל-כף כל ימיו, בחר בו השם יתברך, וממנו יוצא משיח

(ג) צריכים להפיל את עצמו.

צִדְקָנוּ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אַתָּה נִדְקָר בְּחָרֵב פְּפִיּוֹת הַזְּקֵנִים וְהָאֲבָרְכִים
וְהַבְּחוּרִים וְכוּ' — מַה בְּכָף, בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה מְקַשֵּׁר
רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְרֹאֵה לְהַסִּיחַ דַּעְתְּךָ מִכָּל
הָעוֹלָם וְכוּ', לִידַע שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְהַכֵּל אֱלֻקוֹת
גְּמוּרָה הוּא, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא עוֹלָם, לְשׁוֹן הַעֲלָמָה —
שְׁנַעְלָמַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם
בְּרִיָּה, מַה לָּךְ עִם אַחֲרִים וְכוּ', כִּלְךָ מֵהֶם לְגַמְרִי, אִינְךָ צָרִיךְ אֶת שׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְמַעַט מְאֹד
בְּדַבּוּר, וְלִבֵּל תִּכְנֵס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, מַעֲתָה יִהְיֶה
לְכָל אֶחָד מֵה שִׂיְהִיָּה, וְאַתָּה דִּבֵּק עֲצָמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוֹם
חֲכָמוֹת, וְדִיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת וְשִׁדּוּד הַטָּבַע. יְדִידֵי
הַיְקָר! בֵּא יְבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, תִּמְצָא אֶת בֵּית
זוּגָךְ הָאֲמִתִּית, וְתַחֲזֶה חַיִּים טוֹבִים וְנֹעִימִים. אַךְ לְמַעַן הַשֵּׁם, לֹא
לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְאִף שִׁקְשָׁה וְכַבֵּד לָךְ לְסַבֵּל מְרִירוֹת וְצָרוֹת
וְיִסּוּרִים כְּאֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן עֲלִיךָ רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּתְחִיל לְחַשֵּׁב מְאַחֲרִים כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהִסְתַּכֵּל
עַל אַחֲרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְשַׁמַּע וּלְהִרְגִישׁ וּלְדַבֵּר מְאַחֲרִים, לִידַע
בִּידְעָה בְּרוּרָה כִּי אֵין עוֹד מִבְּלַעְדֵּי; וְעַל-כֵּן עֲלִיךָ נִפְלָה חוֹבֵת הַיּוֹם
בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה בְּתַחֲתוֹנִים (תַּנְחוּמָא
בְּחֻמְתֵי ב), שֶׁכֵּל בְּנֵי תֵבֵל יִמְשִׁיכוּ עַל עֲצָמָם עַל עַבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְיִדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אַתָּה חָשׁוּב לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְשַׁתַּבַּח עִמָּךְ בְּפַמְלִיָּה שְׁלוֹ, רְאוּ בְּנֵי זֶה... נִרְדֵּף כָּל-כָּף,
וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אִינוּ מִתְפַּעֵל, וְהוֹלֵךְ וּמְזַדְרָז וּמְפִיץ דַּעַת הָאֲמִת
בְּעוֹלָם, רְאוּ בְּנֵי זֶה... מְדַבֵּר עִמִּי בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וְאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ
כָּלֵל, אֲדַרְבָּה שְׂמַח מְאֹד מְאֹד וְעוֹד מְחֻזָּק וּמְשֻׁמַּח אַחֲרִים וְכוּ'.

אֶהוּבִי, אַחִי! אִם הִיִּיתָ יוֹדֵעַ אִיזוֹ חֲשִׁיבוֹת יֵשׁ לָךְ בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת הִיִּיתָ רוֹקֵד כָּל יוֹם וְיוֹם כְּמָה וְכְמָה שְׁעוֹת, וְכָל אֵלוֹ

אָשֶׁר   ב' קצב   בנחל   צט

הַבְּלוּלִים וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת לֹא הָיוּ עוֹלִים עַל לִבִּי, כָּל אֱלוֹ נְבִיחוֹת
הַכְּלָבִים שֶׁהֵם עֲזֵי פָנִים שְׂבִדוֹר הַנוֹכְחִים עָלַי וְכוּ'. חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד
מְאֹד, כִּי חֲלָקְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי גִרְמַתְךָ
שְׂאֵלָפִים וְרִבְבוֹת בְּנֵי-אָדָם יִהְיוּ לָהֶם הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי
הַסְּפָרִים שְׂזַכִּיתָ לְהַפְיֵץ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּחֲקָתֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר, הָאֲבֵרְךָ הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, חֲזַק וְאַמֵּץ
מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כִּלְל יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְלִמְעַן טוֹבְתְךָ
הַנְּצָחִית, קִבַּל עַל עֲצָמְךָ לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד הַדְּבֹר, מִה יִהְיֶה לְךָ אִם
תִּכְנַס בְּנוֹכְחִים עִם שְׂתַפְּךָ וְכוּ', הֲלֹא בְּזֶה אַתָּה מוֹרִיד מִמֶּךָ אֶת
הַהֲשָׁנָה, כִּי גִדְמָה לְךָ, כִּי עֲנִיָּיִךָ וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁלְךָ תִּלְוִיִּים בִּינְד
שְׂתַפְּךָ, וְעַל-פֶּן כִּשְׁהוּא מִתְחִיל לְקַלְקֵל הַשְּׂתַפּוֹת וְלוֹקַח מְעוֹת בְּלִי
יְדִיעַתְךָ וְכוּ', וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׂמִטָּעָה אוֹתְךָ וְאוֹמֵר לְךָ בְּכָל פַּעַם
שְׂחִסֵּר וְכוּ', וְעַל-יְדִי-זֶה אַתָּה נוֹתֵן לוֹ וְכוּ', דַּע לְךָ, עֲצָתְךָ — שְׂתַק,
שְׂתַק! וּבְרַח לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת,
וְלֹאט לֹאט עֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְצֵאת מִהַשְּׂתַפּוֹת לְגַמְרִי. קַח לְךָ
לְשַׂתְּךָ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי כִּלְל אֵינּוּ טוֹב עֲנִין שְׂתַפּוֹת, כִּי עַל-פִּי-רַב
אֵין בְּרָכָה בְּמִסְחָר שֶׁל שְׂתַפּוֹת. וּכְעִין שְׂאֲמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(עֲרוּבֵין ג.): קְדִירָא דְבֵי שְׂתַפָּא לֹא חַמִּימָא וְלֹא קְרִירָא; וּבְפִרְטֵי
פִּרְטִיּוֹת כִּשְׂחִבְרְךָ מְלִסְטָם אוֹתְךָ, צְרִיכִים לְבָרַח מִשְׂתַּפְּךָ בְּזֶה, כִּי

(ד) קְדִירָה שֶׁל שְׂתַפִּים לֹא חַמָּה וְלֹא קְרָה.

ק אֲשֶׁר ב' קצב בַּנְחָל

לְבַסּוֹף גַּם אַתָּה תִּכְשַׁל בְּעֵינַיִן זֶה, כִּי תִהְיֶה מוֹרָה הַתֵּר לְנַפְשְׁךָ, מֵאַחַר
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה דְבָר כְּזֶה וְכוּ', עַל-כֵּן גַּם עָלַי לַעֲשׂוֹת כֵּן וְכוּ', וְחַס
וְחִלְיָה אַתָּה תַעֲנֵשׁ, כְּעֵין שֶׁהָיָה אֶצְלֵךְ רַב הוּנָא בְּאַרְבַּע מָאָה דְּנִי
דְּחַמְרָא שֶׁהִתְמִיצוּ וְכוּ', וְהָיָה הַטַּעַם שֶׁהוֹרָה הַתֵּר לַעֲצָמוֹ, מֵאַחַר
שֶׁאַרְיִסְיָה גָּנִיב לִיה וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: בְּתֵר גָּנְבָא
גָּנוּב וְטַעְמָא טַעִים (עֵין בְּרִכּוֹת ה:); עַל-כֵּן בָּרַח לְךָ מִשְׁתָּף כְּזֶה. וְאָמְרוּ
(בִּירוּשְׁלַיִם סִנְהֶדְרִין, פָּרָק א', הַלְכָה ב'): שְׁתָּף לְסָטִים פְּלִסְטִים, עֵין שָׁם;
וְעַל-כֵּן מָה לְךָ לְהִיּוֹת בְּמִקּוֹם סַפְּנָה כְּזֶה, כִּלְךָ לְהַתְקוּטֵט עִמוֹ, וְחִלְךָ
רַק בְּדֶרֶךְ נַעַם, לְהִתְחִיל לְהִתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ לְאֵט לְאֵט, עַד שֶׁתּוֹפֶה לְצִאת
מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי. וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ (פָּרָשַׁת קְדוּשִׁים פ.) הִתְחַמְּרוּ עַל דְּבָר זֶה
מְאֹד, וְאָמְרוּ: כָּל מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּדֵל בְּאוּרִיתָא אָסִיר לְמִקְרַב לְגַבִּיָּה
לְאַשְׁתַּתְּפָא בִּהְדִּיָּה וּלְמַעַבְדַּ בִּיה סְחוּרְתָא', עֵין שָׁם; וְתִהְיֶה לְאֵל,
כְּכֹר רְאִיתָ הִרְבֵּה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים וְנִפְלְאוֹת בְּחַיֶּיךָ, מָה שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-כֵּן "קְנוֹה אֵל ה' חֲזַק וַיֵּאמֶר לְבָרַךְ וְקְנוֹה אֵל ה'"
(תְּהִלִּים כז, יד), כִּי הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ וְכוּ', רַק תִּהְיֶה רְגִיל לְסַפֵּר לוֹ
אֵת כָּל עֲנִינֶיךָ בְּפִרְטֵי פִּרְטֵיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.

יְדִידֵי הַיְקָר! תֵּאֱמִין לִי, שְׂרָאוֹי לָנוּ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, שְׂזִכְנוֹ לְהִתְוַדַּע מִרְבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא מְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת
נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ.

וְהָיָה רְאוּי לְךָ לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
בְּהִלְכוֹת שְׁתַּפְּיִן, וְשֵׁם תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת פְּלֵאִי פְּלֵאוֹת, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנַעֲיָמִים עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ אֲשֶׁר בַּנְחָל שָׁם גּוֹרְלָנוּ.

(ה) הַגְּמָרָא מְסַפֵּרֵת שָׁם, שֶׁהִתְמִיצוּ לְרַב הוּנָא אַרְבַּע מֵאוֹת פְּדֵי יִין, וּבָאוּ חֲכָמִים לְנַחְמוֹ,
וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁעֵינַיִן בְּעֵינֵינוּ אִם יֵשׁ בְּהֵם אֵיזָה פְּסוּל. אָמַר לָהֶם: וְכִי אֲנִי חֲשׂוֹד בְּעֵינֵיכֶם?
אָמְרוּ לוֹ: וְכִי חֲשׂוֹד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁעוֹשֶׂה דִין לֹא צוֹדֵק? וְאָמַר לוֹ מִיִּשְׁהוּ: שְׂמַעְנוּ
שֶׁהֵנָּךְ מְקַפֵּחַ שְׂכָר הָאָרִיס. וְעָנָה: וְכִי מִשְׁאִיר לִי מִשְׁהוּ, וְהֵלֵא הוּא גוֹנֵב יוֹתֵר מִמָּה
שֶׁאֲנִי חֲזִיב לוֹ. וְעָנּוּ לוֹ: אֲחֵרֵי הַגָּנֵב תִּגְנֹב וְתִטְעֵם טַעַם הַגָּנֵבָה.

(ו) כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה, אָסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו לְהַשְׁתַּתֵּף עִמוֹ, וְלַעֲשׂוֹת עִמוֹ סְחוּרָה.

הדורש שלומך...

נא וְנָא תִּרְאֶה לְשַׁלַּח אֵלַי אֵיזָה סְכוּם הַגּוּן לְהִדְפָּסָה, כִּי הַשָּׁעָה
דְּחֻקָּה עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד, וּבְעֵלֵי הַחֻבוֹת מְסַבְּבִים מִכָּל צַד.

ב' קצג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּחֻקֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבִירָה וְתִיק
וְחִסִּיד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

הִנֵּה אַחַר שֶׁנִּפְרְדְּנוּ בְּבֵית הַכּוֹרֶךְ, רְאִיתִי שֶׁהֲלַכְתָּ בְּפָנִים זְעוּפוֹת
מְאֹד, וְהֵייתָ בְּצַעַר וּבְעִגְמַת נֶפֶשׁ גְּדוּלָּה וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, בְּשִׁבִיל זֶה אָסוּר לְךָ לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ, כִּי דָבָר זֶה הוּא
אֲצִלִּי כְּמַעַט בְּכָל שָׁבוּעַ, כְּשֶׁאֲנִי בָּא אֲצִל הַמְדַפְּסִים וְכֵן אֲצַלְךָ,
הַכּוֹרֶךְ אֹמֵר לִי דְבָרִים כְּאֵלוֹ, וְאֵינִי נוֹפֵל בְּדַעְתִּי, אֲדַרְבֶּה תְּמִיד דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל לְגַגֵּד עֵינַי, שְׁאָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'): כִּתְּרֵ לְשׁוֹן
הַמִּתְנַהֵּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב לו, ב): "כִּתְּרֵ לִי זַעִיר וְאַחֲוֶךָ", וּוְאֵרַט צו
אֲבִיסָל וְוַעֲלֵ אִיךָ דִּיר וְוִיִּיזֵן!; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַפֵּץ אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּפַעַם
אַחַת וְכוּ', וּמִכָּל שָׁכֵן עַל עֵסֶק רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהוּא עֵסֶק הַהִדְפָּסָה
וְהַהֲפָצָה, שֶׁזֶהוּ קְרוּב גְּאֻלְתָּנוּ, עַל זֶה מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט הַבְּעַל-דָּבָר
מְאֹד מְאֹד לְמַנַּע וּלְעַכֵּב; וְעַל-כֵּן אֵין לְךָ לִפְלֵ כָּל-כָּף בְּדַעְתְּךָ, הֲלֹא
שִׁמְעֶת בְּפִרוּשׁ מָה שְׁאָמַר בְּפִיו: "אִם יִרְצֶה הַשָּׁם יִפְרֹךְ בְּשָׁבוּעַ
הַבָּא"; וְעַל-כֵּן לֹא טוֹב עֲשִׂיתָ בְּזֶה שֶׁיִּצְאֶת בְּמַחֲלַקַת עִמּוֹ, כִּי דָבָר
זֶה יָבִיא רַק קְלָקוּל לְכָל הָעֵסֶק וְכוּ', כִּי עַל-פִּי-רִב אֵין לָנוּ מְזֻמָּן,
וְאִם אֹחֲזִים אֶת עֲצָמוֹ בְּטוֹב וּבְאַהֲבָה וּבְנוֹעַם עִם הַכּוֹרֶךְ, הֲרִי זֶה
מִחֻכָּה וְעוֹשֶׂה כְּמָה מְאֹת סְפָרִים, וּבֵין כָּף נִמְכָּר, וַיֵּשׁ כֶּסֶף לְשִׁלְּם

קב אשר ב' קצד בנחל

על השאר, ועל-כן אין לדחוק את השעה, תאמין לי כי הכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, באיזה יום ובאיזו שעה ובאיזה רגע יגמר, ועל-כן למה לך להכניס את עצמך בכלבולים כאלו וכו', אמת שכואב לך וכו', אחרי שרמה אותך כבר כמה פעמים וכו'. אבל צריך שתדע, פי ההכרח בזה העולם להמתין הרבה על כל דבר שרוצים להשיג, ואסור לדחוק את השעה בשום אופן, הן בתפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ'), והן בפעולות, כי (ברכות סד): כול הדוחק את השעה — שעה דוחקתו; ועל-כן העקר להיות סבלן גדול על כל דבר, ואז יקיים בך (בראשית מט, טו): "וירא מנחה פי טוב", ואיך? על-ידי "ויט שכמו לסבל". וכדאי שתעיין בספר "אריך אפים", שנובנה על מדת הסבלנות, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

ברודער עם איז מיט גרויס חסד יעדן פרט וואס מיר טוען אויף אין הדפסה¹, ובפרט בספרים החדשים, שהם כמים קרים על גפוש עיפה, ובני הנעורים מחיים את עצמם בהם מאד מאד. תהלה לאל, כמו שאני רואה מהמכתבים שאני מקבל בכל יום, וכן הם תורמים מעות להדפיס יתר הספרים, אשר הם תחת ידי בכתב יד. למען השם, אל תפל בדעתך, עם תפלה פועלים הכל, אפלו שדוד הטבע ונסים ונפלאות.

הדורש שלומך...

ב' קצד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר בחקתי, חסד שבסוד, כ"א באיר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, האברך הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

(ח אחי! הכל עם חסד גדול, כל פרט מה שאנו פועלים עם הדפסה.

אָשֶׁר   ב' קצה   בנחל   קג

מכתבך עם הבשורה הטובה לנכון קבלתי. מה אמר לך, אשריך ואשרי חלקך שזכה אותך במצוה רבה כזו, להחיות לב עניים, שבורים ורצוצים וכו', ובזכות מצות הצדקה שעשית, תזכה לאריכות ימים ושנים טובות בעולם הזה, כי "צדקה תציל ממות" (משלי י, ב). וראוי לך לתן תודה והודאה להשם יתברך שזכה אותך ביום ההלדת שלך לתן צדקה לעניים מרודים, בנדאי הכל בזכות רבנו ז"ל, שעוסק בתקונך, וחסן בטובתך הנצחית, ועל-כן תשתדל שיבאו תחת ידך עניים שבורים כאלו, ותחיה אותם, ותדבר על לבם ביום ההלדת שלך דוקא, ובנדאי אין זה דבר פשוט, כי הכל משגח בהשגחה פרטי פרטית. ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי פאה, הלכה א', פרק א'): רודף צדקה וחסד ימצא חיים, צדקה וכבוד, כבוד בעולם הזה וחיים לעולם הבא, עין שם; ואמרו (שבת קנו): "וצדקה תציל ממות" — ולא ממיתה משנה, אלא ממיתה עצמה. ומביאה שם הגמרא כמה מעשיות, שהיה נחתם הגזר דין שימות, אף עשו באותו לילה צדקה וחסד, ונצלו מהמות וכו', עין שם; ראה וגם ראה אינה רבי רחמן יש לנו, שמוסר את נפשו בעבורנו, ובנדאי רבנו ז"ל זכה אותך בכל זה.

אהובי, ידידי היקר! אל תדאג כלל, ראה מעכשו להדבק בו יתברך בדבקות אמת, ולכל תכנים במחך שטיות והבלים, ומכל שכן לחשב מאחרים. ואודות פרנסתך גם-כן אל תדאג כלל, כי השם יתברך מלא חסד ורחמים, ובנדאי יעשה עמך נסים ושדוד הטבע.

הדורש שלומך...

ב' קצה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר בחקתי, כ"א באיר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי,

הַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִי מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְהִנֵּה לְחֻזְקְךָ וּלְאַמְצָךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרֹט לְחֻזַּק אוֹתְךָ צְרִיכִים סֵפֶר שְׁלָם כָּל יוֹם וַיּוֹם, כִּי מִי שְׁעוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה, עָלָיו מִתְפַּשֵּׁט הַבַּעַל-דָּבָר "מִבֵּית וּמִבְּחוּץ", כִּי הוּא בְּעֵינַי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם קוֹץ וּמִכְאוֹב, וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה מָה שְׁעוֹשֶׂה וּמְלַבֵּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּלְבוּשׁ... וְהֵם דוֹקְרִים אוֹתוֹ בְּחֶרֶב לְשׁוֹנֵם וְכוּ', וְלוֹלֵא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲזָרְתָה לָנוּ, אֲזֵ הַיֵּינוּ נִאֲבָדִים לְגַמְרִי, כִּי קִלְפַת הַלִּיצְנוֹת שְׂבָאָה בְּלְבוּשׁ... זֶה קָשָׁה וְכָבֵד מְאֹד מְאֹד, כִּי הִיא מִחְלִישָׁה אֶת הַדַּעַת לְגַמְרִי, עַד שֶׁנִּדְמָה כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתַקְנָה, חַס וְשְׁלוֹם.

וּבְאַמַּת צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת עוֹלְמוֹת תְּלוּוִיִּים בְּךָ, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֶל אֵילוֹ הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה גְרַמְתָּ וְהִבַּאתָ אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִכַּפָּה וּכְמָה מְקוֹמוֹת נְדָחִים וְכוּ', הָיִיתָ רוֹקֵד מְרַב שְׂמֵחָה, כִּי הַסְּפָרִים שְׂזִכִּיתָ לְהַפִּיץ בְּתַפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ שְׂרָשִׁים טוֹבִים, וְעִכְשָׁו מִתְחִילִים לְצַמַּח אֵילָנוֹת חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר בְּרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִהְיוּ נֹעֲשִׂים אֵילָנוֹת חֲזָקִים, וַיִּנְיְכוּ פְרוֹת טוֹבִים.

מָה אָמַר לְךָ, אֵינִי לְשַׁעַר וּלְסִפֵּר כָּלֵל גְּדֹל זְכוּתְךָ בְּזְכוּת הַרְבִּים שְׂזִכִּיתָ עַד עִכְשָׁו.

אֲבָרְךָ אֶחָד הִיָּה בְּמוֹנֵטְרִיאוֹל שְׂבִקְנָדָה, וּמְכַר שָׁם סְפָרֵי "שְׂמִירַת הַזְּמַן", וְכָל בְּנֵי הַנְּעוּרִים דָּשָׁם וּבִפְרֹטִיוֹת בִּישִׁיבָה שָׁם, בְּקִשׁוֹ מְאֹד מְאֹד אַחַר סֵפֶר "אַרְךָ אַפִּים", וְתַהֲלָה לְאֵל, אֵתָה הָיִיתָ הַמִּתְחִיל בְּמִצְנָה זֹו — לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים בְּמוֹנֵטְרִיאוֹל קְנָדָה. וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ כָּכָר בְּנֵי הַנְּעוּרִים שָׁם הָעוֹסְקִים בְּהַתְּבוּדוֹת, וּמְדַבְּרִים בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן עוֹסְקִים בְּשַׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, מִי יָכוֹל לְשַׁעַר, מִי יָכוֹל לְסִפֵּר זְכוּתְךָ הַגְּדוֹלָה וְהַנּוֹרָאָה. תַּדַּע שְׂעָלֶיךָ נוֹפְלֵת עִכְשָׁו חוֹבַת הַיּוֹם, וְאֵתָה שְׁלִיחַ רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל יָדְךָ

אֲשֶׁר   ב' קצה   בנחל   קה

הוא מוציא מהכח אל הפעל ענינו, שהוא רזי וסתרי הגאולה, להכניס קיום התורה בעולם, ולגלות אמתתו: יתברך בגלוי נפלא, עד ש"ידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה". ועל-כן עליך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם להיות אף ורק בשמחה עצומה, על נעם חלקך אשר בנחל שם גורלך, ואין לך להתפחד משום ברירה המאימת עליך, כי מה יעשה לך אדם.

ידידי היקר! אני מבין באמת את מצבך, שאתה לבד, ואתה נרדף מכל אנשי שלומנו, וגם אתה נרדף מעצמך וכו', אף אין זו עצה לפל בדעתו מחמת זה, חס ושלום, אדרבה, אם אתה אדם כזה ששום ברירה לא יכולה לסבל אותו, כי אתה להם קוץ מכאוב בעיניהם, מחמת קנאה ושאננות חנם וכו' וכו', דיקא בעת כזאת תוכל למסר את עצמך לגמרי אליו יתברך, כי כל זמן שנדמה לאדם שיש לו איזו תקנה ותחבולה להנצל מפגעי הזמן על-ידי אדם זה... או על-ידי אדם זה... אם אחנף אותו וכו', אז דיקא הוא בצרה גדולה, ומסבב בחן של שקר, שעושה כמה מיני תחבולות לשאת חן בעיני בני-אדם; כי יש כמה מיני חן של שקר שעושים בעמידה ובכאילה ובדבורו עם אנשים וכן בשאר דברים וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), וכל זה בא על-ידי רחוקו ממנו יתברך, אז עושה כל מיני תחבולות שבני-אדם יחזיקו ממנו וכו', או שיפארו אותו, ועל-כן אדם כזה רחוק עדין מהאמת, ואדרבה זה סימן שמחו עדין בקטנות ובשנה וכו', אבל תכף-ומיד שמכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, ויודע ועד אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל ממנו יתברך, אדם כזה אויז בשלמות האמת, כי הוא אינו נצרך לבריות, שהם יחזיקו ממנו, או שישא חן בעיניהם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו); כי עקר שלמות האמת הוא רק בשנכלל בו יתברך לגמרי, ואינו נצרך לבריות כלל, ולא אכפת לו מה שאומרים עליו הבריות וכו', הוא עושה את שלו כפי נקדת האמת שמאירה בו, וזה פרוש (תהלים קמו, ב): "אהללה את ה' בחיי", הינו כשאינו נצרך לבריות, בחיי דיקא, הינו שאני חי את

החיים שלי, שאיני נצרך בחיי לשום אדם; כי הנצרך לבריות — חיי אינם חיים (ביצה לב); הינו שאינם חיים שלו, כי הוא חי מאחרים, אבל כשאני נצרך לבריות, ואני חי חיים שלי, אזי אוכל להללו ולהתפלל לפניו; כי באמת זהו עקר השלמות — לדבק עצמו בכל פעם עמו יתברך, אפלו מתקף קטנותו וירידתו ונפילתו, דבק עצמו בו יתברך, וימשיך בעצמו ידיעת אמתת מציאותו יתברך, שעדין השם יתברך אתי, עמי ואצלי גם במקומות המטנפים והמלכלכים שאני נמצא שם וכו', ואז כשמכניס במחו וידעתו רק אמתת מציאותו יתברך, אז אינו צריך את שום ברירה שתחזיק ממנו, או תתן לו כבוד, או שישא חן בעיני הבריות, אדרבה הוא חי את החיים שלו, כי הוא נכלל בחי החיים, לא-כן כשנפל מידיעה זו, אזי חיי אינם חיים כלל, כי הוא נצרך לבריות. וזהו (שם): פיון שונצרך לבריות — עולם חשך בעדו, חשך לשון מניעה, כמו שכתוב (בראשית לט, ט): "ולא חשך ממני", וכתוב (שם כב, טז): "ולא חשכת את בנך", הינו פיון שונצרך לבריות, יש לו מניעות וחשך כפול ומכפל לו (עין כל זה בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סו, עין שם דברים נפלאים); על-כל-פנים איך שהוא, כשאדם יודע שהוא שליח ממנו יתברך, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, להכניס ידיעת אמתת מציאותו יתברך בעולם, אדם כזה אינו מסתפל על שום ברירה שבעולם יהיה איך שיהיה, רק עושה שליחותו באמונה. וידוע הספור, כי רבנו ז"ל שלח את שני תלמידיו הרב הקדוש ר' יודל ז"ל והרב הקדוש ר' שמואל איזיק ז"ל, להנחית תורתו בכל עיר ועיר, אך מחמת רב מניעות ובזיונות שהיו להם, חשדו בהם לגנבים ולנואפים, רחמנא לצלן, על-כן הכרחו לחזר. וכששמע זאת מוהרנ"ת ז"ל, אמר: אם היה רבנו ז"ל שולח אותי, לא הייתי חוזר לעולם אל רבנו ז"ל, עד שהוצאתי את שליחותי מהכח אל הפעל בשלמות וכו'. ומכל זה רואים את תשוקת לבו של מוהרנ"ת ז"ל להוציא מהכח אל הפעל ענין רבנו ז"ל בעולם. וכידוע לנו, שהשליך נפשו מנגד, והיו לו מתנגדים מבית ומבחוץ, אף-על-פי-כן לא נפל בדעתו כלל, רק בכל יום ויום חשב מחשבות ועצות

אָשֶׁר   ב' קצו   בַּנְחָל   קז

תְּדַשׁוּת, אִיךְ לְהִרְחִיב אֶת גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה בַּהֲפָצַת הַמַּעֲיָנוֹת חוּצָה, וְלַהוֹסִיף שְׂכָנִים לְבֵית-הַתְּפִלָּה, שְׁעוֹר בְּנֵי-אָדָם יַעֲסִקוּ בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְכוּ'. וְעַל-כֵּן, תְּמַדַּת לְבָבִי, אֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ כָּל מִשׁוֹם בְּרָיָה שְׁבַעוּלָם, הַחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּרַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא רַבָּךְ בְּעִלְמָא הֲדִין וְהוּא רַבָּךְ בְּעִלְמָא דְאַתִּי, וְרַק הוּא מִבִּין אוֹתְךָ בְּאַמְתָּ, וְיוֹדַע מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְרַק הוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ אֲהֵבָה אֲמִתִּית לְנִצָּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסֵדֶר בַּחֲקֵמֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הַאֲבָרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, עָמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲבָן יִקְרָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

הִנֵּה זֶה כַּמְעַט שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת מְאֹז שֶׁדַּבְּרָנוּ דְרָךְ הַטְּלָפוֹן, וְתֵאמֵר לִי, שְׁבָכָל יוֹם וְיוֹם אֵינִי מְסִיחַ דַּעְתִּי מִמְּךָ, בְּכָל פַּעַם נִתְעוֹרֵר בִּי חֶשֶׁק וְרָצוֹן חֲזָק לְכַתֵּב לְךָ, וּלְסַפֵּר לְךָ בַּפְּרָטִיּוֹת מַה שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּעוֹלָם הַבְּרִסְלָבָאִי, וְאִיךְ שֶׁתְּהַלֵּךְ לְאֵל, מִתְקַרְבִּים מְקַרְבִּים תְּדַשִּׁים וְכוּ', וְאִיךְ אָנוּ אוֹחֲזִים אֶת עֲצָמָנוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וְכוּ', וּמִזֶּה נִתְחַדֵּשׁ בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ בַתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', אִךְ בְּכָל יוֹם מִתְרַבּוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת הַמְּגִינֵעוֹת וְהַפְּבִדִיּוֹת, וְעַל-כֵּן נִדְחַף מִיוֹם לְיוֹם עַד עַכְשָׁו, שְׂאֵמְרָתִי לְעֲצָמִי, וְיֵהִי מַה, אַרְוֹצָה עַל-כָּל-פָּנִים שׁוֹרוּתִים אֵלּוּ אֵלֶיךָ, אוֹלֵי נִזְכָּה לְהִתְחַדֵּשׁ מִחֲדָשׁ, לְשֵׁאֵב יַחַד מִהַנְּחַל דְּנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֲכָמָתָא עֲלָאָה, מִיָּם חַיִּים הַמְּטַהֲרִים וּמְזַכְכִּים אֶת הַנְּפֶשׁ. תֵּאמֵר לִי, יְדִידִי הַיָּקָר, אִיךְ שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן וְכוּ', רְאוּי לָנוּ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל נַעַם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזָכֵינוּ לְהִתְוַדַּע מִרַבְּנוּ ז"ל הַמְּחִיָּה וּמְחֻזַּק אוֹתָנוּ, וְנוֹפֵחַ

קח   אָשֶׁר   ב' קצו   בַּנְחָל

בְּנוּ חַיִּים חֲדָשִׁים; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלֵנוּ.

וְהִנֵּה הַיּוֹם בָּא אֶל בֵּיתִי אַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עִם שְׁנֵי בָּנָיו, וְדִבְרָנוּ הֶרְבֵּה עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנג, "שְׁעַל-יְדֵי אֲנָפִין נְהוּרִין מְאִיר בּוֹ אוֹר פְּנֵי הַצַּדִּיק", וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּלְקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת א), וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יְאִיר בְּנוֹ פְּנֵי הַצַּדִּיק, שְׁעֲנִינּוּ הוּא רַק חֹסֵד וְרַחֲמִים, וּמְסִבִּיר פָּנִים לְכָל אַחַד וְאַחַד, וּכְמוֹ שְׂאָדָם מִתְנַהֵג, כְּמוֹ-כֵן מִתְנַהֵג עִמּוֹ הַצַּדִּיק. וּמְצִינּוּ בַּגְמָרָא (בְּרֻכּוֹת סג:), שְׂאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַשָּׂה: כְּשֵׁם שְׂאֲנֵי הַסְּבִירֵי לָךְ פָּנִים, כִּף אֶתְּהָ הַסְּבִיר פָּנִים לְיִשְׂרָאֵל, וְזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ אֶצֶל כָּל אָדָם, מֵאַחַר שְׂזִכְיָתָ בְּעֲצָמָךְ לְהַתְּוַדַּע מִזֶּה הַצַּדִּיק, וְהֵאִיר בְּךָ הָאֶרֶה עֲצוּמָה מְנַעַם עֲרֻבוֹת זֵיו פָּנָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַסְּבִיר לָךְ פָּנִים, כְּמוֹ-כֵן רְצוֹנֵי שְׂגָם אֶתְּהָ תְּאִיר אוֹתְּהָ הָאֶרֶה אֶצֶל חֲבֵרְךָ וְתַסְּבִיר לוֹ פָּנִים וְכוּ', שְׂזֶה גְדֹל נִפְלְאוֹת מַעֲלַת הַעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל "הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה", לְהַדְּפִיס וּלְהַפִּיץ סִפְרֵי וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי הוּא בְּכֹלל מְקַבֵּל פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת; כִּי בְּזֶה שֵׁישׁ אֶצְלֵי עֲנָן טוֹב, וְרְצוֹנֵי וְכִסּוּפֵי חֹזֵק מְאֹד מְאֹד לְהַתְּחַלֵּק עִם זֶה הַטוֹב עִם חֲבֵרֵי, בְּזֶה אֲנִי מְגַלֶּה אֶת טֹהַר לְבִי וְכוֹנְנֵתִי לְשָׁמַיִם; וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְקַבֵּל פְּנֵי הַצַּדִּיק בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ בְּהַתְּמַדָּת וּשְׂקִידַת תּוֹרָתוֹ, אֲשֶׁר שָׁם גְּנוּז וְנִסְתָּר פְּנֵי הַצַּדִּיק (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: קעג, קצב), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהֵאִיר גַּם אֶצֶל חֲבֵרָנוּ אוֹר הַצַּדִּיק, וְהוּא עֲנָן נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד לְהַתְּוַדַּע תָּמִיד עִם חֲבֵרִים טוֹבִים, וּלְדַבֵּר וּלְשׁוּחַ עִמָּהֶם מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשֹׁךְ אוֹרוֹ בְּעוֹלָם. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרָשׁ רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים, פָּרָשָׁה ב'): כָּל מִי שֶׁמְקַבֵּל פְּנֵי חֲבֵרִים כְּאִלוֹ מְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה; כִּי כָל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא נִצּוּץ מִהַשְּׂכִינָה, וּכְשֶׁמְקַבֵּל פָּנָיו, הוּא מְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה מִמֶּשׁ, וּבִפְרָטִיּוֹת אֵלוֹ אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים, הַעוֹסְקִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וּמִתְדַבְּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ,

אָשֶׁר   ב' קצו   בַּנְחָל   קט

עֲלֵיהֶם מְאִירָה הַשְּׂכִינָה בְּיוֹתֵר, וּפְנִיָּהּם הֵם אֲנָפִי שְׂכִינְתָא^ט מִמָּשׁ;
אֲשֶׁרֵי הַמְקַבֵּל פְּנֵיהֶם בְּכָל פֶּעַם, וְהֵם תְּמִיד בְּאֲנָפִין נְהוּרִין, וּמְקַבְּלִין
אֶת הַכֹּל בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת, וְאֵינָם כּוֹעֲסִים וּמְקַפִּידִים כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה
הֵם אוֹחֲזִים בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְסוֹבְלִים אֶת כָּלֵם, וְאוּלֵי זֶה בְּנִת
מֵאֲמָרָם ו'ל (יְבָמוֹת ק.כ.): אֵין מְעִידִים אֶלָּא עַל פְּרָצוּף פְּנִים עִם
הַחֹטֵם, וְכֵן הוּא (בְּכוֹרוֹת מו.): אֵיזוֹ הַפֶּרֶת פְּנִים? פְּרָצוּף פְּנִים עִם
הַחֹטֵם, הֵינּוּ לְהַפִּיר אָדָם הוּא רַק עַל-יְדֵי פְּנִיו, אִם יֵשׁ לוֹ אֲנָפִין
נְהוּרִין, וּמְקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת, וּמֵאֲרִיף אֵף שֶׁהוּא
הַחֹטֵם, כִּי כַּעַס וּקְפִידוֹת בָּאִים מֵהַחֹטֵם, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שְׂיִזְכֶּה לְפְנִים שְׂמֵחוֹת, וּלְקַבֵּל אֶת פְּנֵי כָּל אָדָם
בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת, וְיֵאֲרִיף אִפּוֹ לֹא לְכַעַס עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, כִּי
דוֹקָא עַל יְדֵי זֶה יוֹכֵל לְקַבֵּל בְּפְנֵיו פְּנֵי הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר זֹהֵי בְּעֶצְמָהּ
מִדָּתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ שְׂמַקְבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת, וְאֵינּוּ כּוֹעֲס
וּמְקַפִּיד עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר בְּחֻקֵּי ה'תְּשַׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי,
הַבְּחוּר הַשּׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה. מָה אִמַּר לְךָ, לְבִי
כּוֹאֵב לִי מְאֹד, מְרַב הַמְרִירוֹת וְהִרְיָדוֹת שְׂעוּבָרִים עָלֶיךָ וְכוּ', אֵף
כָּבֵד הַקְּדִים הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רְפוּאָה לְמִכְאוּבֵינוּ, וְשַׁלַּח לָנוּ אֶת
הַנִּחְמָ'מִין' הָאֲמֵתִי, הַמְּנַחֵם וּמְשַׂמֵּחַ הַכֹּל, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַטּוֹת אֶת

ט) פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.

ו) פְּנִים מְאִירוֹת.

קי אֲשֶׁר ב' קצו בנחל

לִבְנֵינוּ אֶל סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְלִשְׁתוֹת בְּצִמָּא דְּבָרָיו הַיְקָרִים, וְלַחֲזֹק אֶת עֲצָמֵנוּ בָּהֶם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! נָא וְנָא אֶל תּוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ אֶב הַרְחֻמָּן וְאוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד, וְעַל-כֵּן הִרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ רַק לְהִתְחַבֵּא בְּמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וְיִתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפְּרִטִי פְּרִטִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ תִזְכֶּה לְצֵאת מִגְרִיעוֹת מַעֲשֵׂיךָ וְכוּ'.

וְהִנֵּה בְּמָה שֶׁכְּתִבְתָּ שְׂאֵתָה רוֹאֶה שְׂצָרֶיךָ לְעֵבֵד הַרְבֵּה עַל מַדַּת הָעֲנָנָה, תֵּאֱמִין לִי שְׂאִין הַדְּבָר בֶּן, הָעֶקֶר לְעֵבֵד הַרְבֵּה, שְׂיִזְכֶּה לִהְיוֹת מְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ, מָה עָשָׂה עַד עַכְשָׁו? וְאִיךָ קִלְקַל מַעֲשֵׂי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן? וּבְאִיזָה טִנוּף הוּא נִמְצָא? וְאִזּוֹ כְּשִׂיזְכֶּה לִהְיוֹת מְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ, מִמִּילָא יִהְיֶה נִשְׁבֵּר וְנִמְאָס לְבוֹ בְּקִרְבוֹ, וְיִתְפָּיֵשׁ מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּכְבָר לֹא תַעֲלֶה עַל דַּעְתּוֹ שׁוּם מַחֲשָׁבָה שֶׁל גְּדוּלוֹת וְיִשׁוּת וְכוּ', וּכְבָר לֹא יִצְטָרֵךְ לְעֵבֵד עַל עֲנָנָה, כִּי יִרְאֶה בְּעֵינָיו וּבְלִבּוֹ יִבִּין מָה עָשָׂה, וּבְאִילוֹ פָּנִים הוּא נִרְאֶה; וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ מַעֲבוּדוֹת שֶׁל הֶבֶל, אֲדַרְבֶּה, לְעֵבֵד עַל עֲנָנָה זֶה כֹּא מִישׁוֹת וְגֵאוֹת, כִּי נִדְמָה לוֹ בְּעֵינָיו, לְעוֹלָם אֲנִי כָּבֵר בְּעַל מְדֻרְגָה וְלִמְדָן וּמְקַבֵּל וִירָא שְׁמַיִם גְּדוֹל, וְעַל-כֵּן עָלִי לְעֵבֵד עַכְשָׁו עַל עֲנָנָה, אֲבָל כְּשִׂיִּהְיֶה הָאָדָם מְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ בְּאַמְתָּ, אִזּוֹ כָּבֵר לֹא יַעֲלֶה עַל דַּעְתּוֹ לְבַקֵּשׁ עַל עֲנָנָה, כִּי מָה אֲנִי וּמָה חַיִּי — טַפָּה סְרוּחָה וְכוּ', בְּשִׁתִּי וְגַם נִכְלַמְתִּי לְהָרִים פְּנֵי לְפָנֶיךָ וְכוּ'.

יְדִידֵי הַיְקָר! כְּבָר יִדְעַתָּ כִּי אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל הָעֶקֶר הוּא נִקְדַּח הָאֱמֶת, לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד אֶל הָאֱמֶת; וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, הָעֶקֶר רָאֶה לְהִסְתַּפֵּל עָלֶיךָ בְּעֵין הָאֱמֶת, אִזּוֹ דִּיקָא תִזְכֶּה לְרֵאוֹת, אִיךָ שְׂאֵתָה מְלַכְלֵךְ עֲרִין מְאֹד מְאֹד, וּמַחֲשִׁבְתְּךָ מְהִרְהֵרַת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הִרְהוּרִים רַעִים, וְעֵינֶיךָ מְסִתְּפָלוֹת עַל נָשִׁים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאִזְנֶיךָ שׁוֹמְעוֹת דְּבָרִים בְּטָלִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְחִטְמְךָ בְּכַעַס גְּדוֹל עַל כָּל דְּבָר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וּפִיךָ מְלֹא לְשׁוֹן-הָרַע וְרִכִּילוֹת וּמַחֲלָקַת וּדְבָרִים

אֲשֶׁר   ב' קצח   בַּנְחַל   קיא

בטלים, רחמנא לצלן, ואז כָּבַד לֹא תהִיֶּה שִׁיכָת אֶצְלָךְ גֵּאָוָה וְגִסוּת הַרוּחַ. וּבְאֵמַת זֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַהִתְבוּדוֹת, שִׁישְׁפֹּט אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵמַת.

ידידי היקר! אקנה שתבין ממכתבי זה להוציא עצות לנפשך, והכל לקרב ולא לרחק, חס ושלום, אדרבה לעשות תשובה מאהבה.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

ב' קצח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור הרוצה להאיר נפשו באור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך אשר בו אתה שופך את לבך ואתה מספר בפרטיות פרטיות מה שעובר עליך וכו', לנכון קבלתי, ומאד נשבר לבי בקרבי. והנה להשיבך יקצרו המון יריעות, ובפרטיות שבחלקי "אשר בנחל" הנדפסים שם תמצא הרבה מכתבים המדברים מענייניך בפרטיות פרטיות וכו', ועל-כן אין מה לחדש עליהם — קחהו משם. מה אמר לך, בנדאי מי שגלכד בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, לו מרים החיים מאד מאד, ואין שום בריה שתבין אותו, וכן מרב הרגלו בחטא זה, כָּבַד קָשָׁה וְכָבַד לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, כִּי בְּכָל פֶּעַם חוֹזֵרֵת וְנִעוֹרָה תֵּאָוָתוֹ אֶצְלוֹ, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, אֵךְ כָּבַד גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא כְּשִׁיבּוֹא עוֹד פֶּעַם בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִיָּה שָׁם עַד עַכְשָׁו וְכוּ', וּמִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר לֹא לַעֲשׂוֹת עוֹד, זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ.

קִיב   אֲשֶׁר   ב' קצח   בַּנְחַל

ועל-כן, חֲמַדַּת לְבָבִי, יְדַעְתִּי וְאֲנִי עֲדִין מְרַגֵּישׁ מְכַאוֹבֵי נַפְשִׁי,
 שְׂבוּעַר בָּךְ יִצְרָךְ הֵרַע מְאֹד לְהַכְשִׁיל בְּכֹל פַּעַם בַּחֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה,
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן וְכוּ', כַּאֲשֶׁר כְּתוּבָה לִי. רְאֵה גַם לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָךְ מְאֹד,
 וְאַל תִּשׁוּב לְאוֹלְתֶךָ עוֹד, וְאַף שָׁבִין בָּךְ אֶתְּהָ נוֹפֵל וְכוּ', אֵל תַּחֲלֵשׁ
 יְדַעְתֶּךָ, רַק קִבַּל עַל עֲצֻמְךָ קִבְלָה חֲזָקָה, שְׁעַל-כָּל-פְּנִים מֵעַכְשָׁו לֹא
 תַעֲשֶׂה עוֹד וְכוּ', וְאַפְלוּ שְׂכָבְךָ הִיָּה בָּךְ מְאוֹת פְּעָמִים, שְׁקִבְלֶתָ עַל
 עֲצֻמְךָ לְבַל תַּעֲשֶׂה עוֹד הַרְע', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הֵייתָ יָכוֹל לְעַצֹר
 עֲצֻמְךָ וְכוּ', עַל-כָּל-פְּנִים אֵל תַּתִּיאֵשׁ כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוּוֹנֵינוּ וְרַב
 לְהוֹשִׁיעַ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים וְיוֹדֵעַ צַעֲרֶךָ וּמְרִירוֹתֶךָ
 וְכוּ'.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ח.): אֵין יִצְרָךְ הֵרַע שׁוֹלֵט
 אֲלָא בְּמָה שְׁעִינִיו רִוּאוֹת, וְעַל-כֵּן רְאֵה עַל-כָּל-פְּנִים מְרַגֵּעַ זֶה לְשֹׁמֵר
 אֶת עֵינֶיךָ לְבָלִי לְהַסְתַּפֵּל בְּמִקוּמוֹת הַמְּבִיאִים הַרְהוּרִים רְעִים, כְּגוֹן
 בְּנָשִׁים אוֹ בַעֲתוֹנוֹת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי שְׁתוֹכָה לְשִׁמִּירַת הָעֵינַיִם, מִמִּילָא
 לֹא תָבוּא לְיְדֵי עֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּעֵינַיִם וּבְלֵב,
 וּכְעִין שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּמְדָּרָשׁ (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן
 ו'): מָה רְאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשָׂאֵל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיְהִיוּ
 אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהַעֲבָרָה תְּלוּיָה בָהֶם, הֵדָא הוּא דְכָתִיב (בַּמְדָּבָר טו', לט):
 "וְלֹא תַתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם" וְגו', עֵינָא וְלָבָא תְרִי
 סְרוּרֵי דְחֲטָאָה אֵינוּן וְכוּ', עֵין שָׁם.

ועל-כן, חֲמַדַּת לְבָבִי, עֲשֵׂה מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה עַל-כָּל-פְּנִים מֵעַכְשָׁו
 לְשֹׁמֵר עַל עֵינֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִכָּל רְעַ' שְׁנֹלְפֹדֶת בּוֹ וְכוּ', וְכֵן
 שְׁמֹר פֶּתַח פִּיךָ, וְאַל תִּדְבֹר, חֵס וְשְׁלוֹם, לְשׁוֹן-הֵרַע וְדַבְרִים שֶׁל מָה
 בְּכָךְ, כִּי בְרִית הַלְשׁוֹן וְהַמַּעֲוֹר תְּלוּיֹת זוּ בְּזוּ, וּכְפִי שְׁמִקְדָּשׁ אֶת
 דְּבוּרוֹ בְּלִשׁוֹן-הַקִּדְּשׁ — דְּבוּרֵי תוֹרָה וְיִרְאֵת שְׁמַיִם, דְּבוּרֵי תְּפִלָּה
 וְאַמוּנָה וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה מְקַרֵּר מְמַנּוּ אֶת תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה שְׂבוּעֶרַת
 בּוֹ בְּנֵאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן יט).

(כ) הָעֵין וְהַלֵּב שְׁנֵי סְרוּרֵי הַחֲטָא הֵם.

אֲשֶׁר   ב' קצח   בנחל   קיג

ידידי הנקר! ראה להתמיד הרבה בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, העקר אל תפל בדעתך מכל מה שעבר עליך כבר, אף שהיה בן אלפי פעמים שונשלת, ראה לברח עכשו אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך, וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות תגלה לו יתברך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פ"ק ד'): אפלו יעשה אדם מאה עברות זו למעלה מזו, ויחזר ויעשה תשובה, וישפיל את עצמו לארץ, הריני עמו ברחמים ומקבלו בתשובה וכו', עין שם; על-כן כלך ממוסר היצר שרוצה להשליך אותך ולהחליש דעתך, כאלו אין לך כבר תקנה, חס ושלום, תלעג לו, כי תהלה לאל, אנו יודעים מרבי אמת כזה, אשר אמר: "וואס האט איהר צו זארגן אז איך גיי פאר אייך", "דופיט אויף מיין כח, איך האב ברייטע פלייצעס"ל; אשרינו ואשרי חלקנו. ולמען השם לטובתך הנצחית, ראה להצניע את עצמך מכל העולם, ודבק עצמך בו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, תכניס בדעתך אמתת מציאותו יתברך, איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מענית ח): אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין. וכן אמרו בזהר הקדוש (בהקדמה דף ה'): כל מה דסתים מעינא סלקא לתועלתא עלאה^מ, עין שם; ועל-כן העקר להסתיר את עצמו מכל העולם, ומי שיצטרך לך ממילא יבוא אליך, ומי שאינו צריך אותך, ממילא לא יבוא אליך, ועל-כן למה להתבלבל בבלבולי חנם. ודבר זה צריך לחקק היטב בדעתו; כי אם הוא יתברך יודע שתהיה לך טובה אם תתועד עם פלוני... או עם פלוני... אז הוא יתברך בעצמו כבר יעשה הפעלות שתתועדו יחד, ועל-כן אין עליך לחשב מאחרים כלל, כי מה יעשה לך אדם?! אתה משגח בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ולמען השם, שמר את עצמך מעברות על-כל-פנים מעכשו, שכלל תסלק את השכינה שהיא ההשגחה והאמונה ממך, חס ושלום, כי (תגיגה טז): כל

ל) מה יש לכם לדאג, מאחר שאני הולך לפניכם, תסמכו על כחי יש לי כתפים רחבות.
מ) כל מה שסתום מהעין עולה לתועלת עליונה.

קיד אשר ב' קצט בנחל

העובר עברה בסתר, כאלו דוחק רגלי שכינה; כי המאמין באמונה פשוטה, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך עומד עליו, אז לא יהיה חוטא, ואם חוטא, חס ושלום, על-ידי-זה מסלק את השכינה, שהיא האמונה, ממנו, ואז עובר עליו מה שעובר. כי (יומא לט): עברה מטמטמת לבו של אדם, וכל הצרות והיסורים באים לאדם בשביל עברות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): אין השונא בא אלא על החטא ועל העברה, עין שם; ועל-כן, חמדת לבבי, מה דהנה הנה, לה עכשו למקום מיחד שאין שם בני-אדם, ונתנודה לפניו יתברך מה שעשית, ובקש ממנו יתברך רחמים שימחל לך, ונתביש ממנו יתברך מאד מאד על רע מעשיך ורע מחשבותיך וכו'. ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות יב): כל העושה דבר עברה ומתביש בו, מוחלין לו על כל עוונותיו, עין שם; אל תפל בדעתך כלל, כי השם יתברך אוהב אותך מאד מאד, רק חפץ ממך שתדבר עמו, ותספר לפניו את כל לבך, כי (מדרש תנחומא, פרשת וישלח): אין הקדוש-ברוך-הוא חפץ לחיב בריה, אלא מבקש שיתפללו בריות לפניו ויקבלם, עין שם; ועל-כן החזק בתפלה והתבודדות בעקשנות גדולה, אז סוף כל סוף תזכה לצאת מהחשך והרע שגלפדת בהם, ותזכה לשוב אליו יתברך ולהפיל בו יתברך לגמרי כאחד הצדיקים הגדולים.

הדורש שלומך...

ב' קצט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי הקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח.

הנה אף שדברנו היום הרבה על-כל-פנים אמרתי ארוצה עוד שורותים אלו, כי אני מבין ומרגיש מכאובי לבך ונפשך, איך

אֲשֶׁר   ב' קצט   בַּנְחָל   קטו

שְׂדוּקָרִים אוֹתָךְ בְּחֶרֶב לְשׁוֹנָם וְסָגְרוּ אוֹתָךְ וְכוּ', וְקָשְׁרוּ יַדְיָךְ וְכוּ', לְבַל תּוּכַל עוֹד לְהַפְיֵץ סִפְרִים בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּזָה תְלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ, וְהִבְעַל-דְּבָר מִתַּפְחֵד מִזֶּה מְאֹד מְאֹד.

וְהִנֵּה בְּעֵצָם בִּיאָתָךְ לְכָאן, עֲדִין אֵינִי יוֹדֵעַ מֵה לְהַשִּׁיב לָךְ, אִם כְּדַאי לָךְ לְבֹא לְכָאן, וְכִפִּי הַנִּרְאָה שְׁצָרִיכִים לְהִתְיַשֵּׁב הַרְבֵּה בְּדָבָר, וּבִכְפָּרֵט שְׁעֲדִין נִתְחַדֵּשׁ אֲצִלִּי סִפְק הָאֵם אָבֹא לְשֵׁם עִם סִפְרִים כְּמוֹ שְׁאִמְרַתִּי לָךְ, מֵאַחַר שֵׁשׁ שָׁם הַתְּנַגְדוֹת כְּזוֹ בְּרַבּוּי לִיצְנוּת וְכוּ', עַל-כֵּן עֲדִין אֲנִי מְסַפֵּק בְּדָבָר, וְאֲנִי צָרִיךְ לְהִתְיַשֵּׁב עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ מֵה לְעִשׂוֹת וְאִיךְ לְהִתְנַהֵג וְכוּ'. וְהִנֵּה דִבְרַתִּי עִם אָבִיךָ, גֵּרוֹ יְאִיר, וְהוּא בְּאַחַת — שָׂרָק אַחִיךָ יָכוֹל לְעֹזֵר לָךְ, וְאַתָּה אֵינְךָ רוֹצֵה לִילָךְ אֶל אַחִיךָ וְכוּ'. וְאָמַר, שָׂאֵם יִהְיֶה אֵיזָה דְּבָר בְּטוֹחַ, אֲזוֹ יִסַּע וְכוּ', וְכִפִּי הַנִּרְאָה בְּעֵינַי, שֶׁנִּתְקַיֵּם בְּךָ בְּשִׁלְמוֹת מִצְבוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁבָּכָה וְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ (תְּהִלִּים כו, י): "כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי" וְגו', עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, מֵה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם. תִּאֲמִין לִי, אִם הֵייתִי עֹכָשׁוּ שָׁם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הֵייתִי עוֹשֶׂה כָּל הַמְּאֻמְצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְשַׂדֵּךְ אוֹתָךְ, אָבֵל מֵה אַעֲשֶׂה, שֶׁהִתְחַרַח לִי לְהַשְׂאֵר כָּאן עַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹכָהּ. עַל-כָּל-פָּנִים אִיךְ שֶׁהוּא, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, תְּמִיד חֶקֶק בְּדַעְתָּךְ, כִּי אֵינְךָ צָרִיךְ לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, מֵה לָךְ עִם הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁלָּהֶם הַמְּתַבָּל עִם דְּקִירוֹת וְחִרְבוֹת, אֲטֵ אִיזוּ מְעַן דִּיר מְחֻזָּק אוֹן אֲטֵ גִיט מְעַן דִּיר אֲ שְׁטַאָךְ. צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע כִּי כֵּן הִיָּה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, מִי שֶׁרָצָה לְהַפְיֵץ מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה רְדִפוּהוּ בְּכָל מִינֵי רְדִיפוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', וְהִבְעַל-דְּבָר מִלְּבִישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַמָּה מִינֵי לְבוּשִׁים וְכוּ'. וּמִקֵּדָם אִמְרַתִּי לְאַבְרָהָם ר' שְׁמִשׁוֹן, גֵּרוֹ יְאִיר, שְׁאִמַּר לִי, שֵׁשׁ לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּעֵצָמָם, וְאֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה רוֹצֵה לְכַרֵּחַ לְגַמְרֵי מִרְבָּנוּ ו'ל, חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי מֵה שְׁמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנב, שֶׁלְּפַעְמַיִם מְעַמִּידִים עַל פֶּתַח שַׁעַר הַקְּדוּשָׁה יֵרָא שָׁמַיִם, שֶׁהוּא יַעֲכֵב וְלֹא יִנִּיחַ לְכַנְס,

(ג) הִנֵּה מִחֻזָּקִים אוֹתָךְ וְהִנֵּה נוֹתְנִים לָךְ דְּקִיָּה.

קטז אָשר ב' ר בנחל

שְׁהַפְנוּנָה הִיא עַל אָנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעֶצְמָם, עַל-פִּי-רַב יֵשׁ גַּם מֵהֶם מְנִיעוֹת, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, תְּמִידָה לְכַבֵּי! חֲזֹק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד בְּלֵב חֲזֹק וְאַמִּץ מְאֹד, אֵינֶךָ צָרִיךְ שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. מָה עֲשֵׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁרָדְפוּהוּ כָּל הָעוֹלָם וְנִשְׁאַר יְחִידִי לְגִמְרִי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִחְזָקָא לֵג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם". וּבְאַמֶּת גְּלָה לְנוּ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, פֶּסַח, הַלְכָה ט') עַל פְּסוּק זֶה נִפְלְאוֹת, שְׁנֵה כָּל סוּד כְּנֻת סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא כג, טו): "וּסְפָרְתָם לָכֶם", "לָכֶם" — לְעֶצְמָכֶם, שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְסַפֵּר לְעֶצְמוֹ וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִחֲבָרָיו. וּבִפְרָט אַתָּה, יְדִידִי הַיְקָר, שֵׁשׁ בָּךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים, בְּנֵה עֲלֶיךָ הַסֵּמ"ך-מ"ם דְּלִתִּים וּבְרִית, וְאַסֵּר אֶת יְדֶיךָ בְּכַבְלֵי בְרִזָּל לֹא לְעֶסֶק עוֹד בְּעֶסֶק הַפְּצָה וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא צָרִיכִים לְהִתְיַשֵּׁב בְּדָבָר אִם כְּדָאי לָךְ לְחֹזֵר תִּכְף-וּמִיָּד עֲכָשׁוּ, אוֹ אוֹלֵי כְּדָאי לְחַפּוֹת עוֹד קִצַּת עַד אַחַר שְׁבוּעוֹת הַבָּא עֲלִינוּ לְטוֹבָה, וּבֵין כָּךְ תִּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ "וְתִקְנֶנּוּ בְּעֶצֶה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ".

הַעֲקָר חֲזֹק וְהִתְחַזֵּק, וְיִהְיֶה מִצְחֶךָ חֲזֹק כְּנֶגֶד מִצַּח מִתְנַגְדֶּיךָ, אֵל תִּירָא וְאֵל תִּחַת מֵהֶם, שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְהִרְע לָךְ אוֹ לְהִיטִיב לָךְ, כִּי אַתָּה מְשַׁנָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית. אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא תִגַּע בָּךְ לְרָעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְבְרִיחַ בְּכָל יוֹם אֲלִיו יִתְבַּרְךָ, וְלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּפְרִטִי פְּרִטִיוֹת, וְכֵן תִּחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּכָל מִיָּנִי עֲצוֹת וְאַפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם.

מָה אִמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר, יֵשׁ לְהֶאָרִיךְ לְמֵאוֹת וְלֵאלֲפֵי עֲמוּדִים בְּעֵנֶן זֶה, אֵיךְ לְחַזֵּק וְלְאַמֵּץ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִיָּנִי אָפְנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' ר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת בְּמִדְבַר ה'תשל"ו.

אֲשֶׁר   ב' ר   בְּנַחֵל   קיז

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲוֵבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר
לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, הַתְּחַזְּקוּת צְרִיכִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל
שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מְמָשׁ, כְּפִי פְגִיעֵי הַזְּמַן שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וּבִפְרָטִיּוֹת עַל אֱלוֹ הַרוֹצִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת הָאֱמֶת בְּעוֹלָם,
עָלֵיהֶם מִתְּפַשֵּׁט הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּכָל כַּחוֹתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלָן, כִּי הָאִישׁ
הַזֶּה מִבְטָלוֹ לְגַמְרֵי וְכו'.

עַל-פֶּן, חֲמֻדַת לְבָבִי! עֲשֵׂה מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה, וּתְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל
מִינֵי כַּחוֹת וְעֲצוֹת, וְאֵל תִּתְּפַעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, "הַשְּׁלַף עַל
ה' יְהִבְךָ וְהוּא יִכְלַף־ךָ" (תְּהִלִּים נה, כג), בְּיִדְאֵי סוּף כָּל סוּף תּוֹשַׁע
בִּישׁוּעָה שְׁלָמָה, וְתִמְצָא אֶת בַּת זִוְגָךְ בְּזְכוּת רַבְּנוּ ז"ל שְׁאַתָּה
מִשְׁמָשׁוּ בְּהַפְצַת מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה, וְאַתָּה מְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה.

אֲחֵי הַיְקָר! עֵקֶר הַהֲתַחַזְּקוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַדְּבוּר, לְהִיּוֹת רְגִיל
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבוֹ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
עִם רֵעֵהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְדַבֵּר זֶה מְקַבְּלִים מִהֲחֻכְּם
הָאֱמֶת (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), כִּי הֲחֻכְּם מְעוֹרָר מִהַשְּׁנָה,
וְעַל יְדוֹ נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן זֶה סִימָן אִם הוּא
בְּאֱמֶת מְקַרֵּב לְחֻכְּם — אִם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְזֶה שְׁסוּפֵי תְבוּת
(מְשָׁלֵי לֵא, ח): "פִּתְחֵי פִיךָ לְאֱלֹמִים" זֶהוּ ח' כ'ס', כִּי עַל יְדוֹ נִפְתַּח פִּי
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְהַעֲקָר לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן כה), מִכָּל תּוֹרָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה גְּאָה, וְכֵן
מִכָּל מְצוּהָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ שְׁיִזְכֶּה לְקִיָּם בְּאֱמֶת, שְׂאֵז דִּיקָא נִקְרָא
ח' כ'ס', כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְפָרֵי דְבָרִים): אֵיזְהוּ ח' כ'ס'
הַמְּקִיָּם תְּלַמּוּדוֹ; וּבְכַפְרֵט עֲלֶיךָ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה,
שְׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַד אֵין סוּף, וְלֹא לְהִנִּיחַ אֲצִלוֹ
הָעֲצָבוֹן וְהַשְּׂכָרוֹן לֵב כְּרַגַע, כִּי שְׂמִחָה הִיא עוֹלָם הַחַרוֹת לְגַמְרֵי (עֵינ
לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'), וְהִיא פּוֹרְצַת כָּל הַגְּדָרִים, וּמְמַשִּׁיכָה עַל
הָאָדָם דַּעַת וְנִבּוּאָה (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד).

קִיחַ אֲשֶׁר ב' רֵא בַּנְחָל

חֲמִדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה, לִידַע כִּי שׁוֹם דְּבַר גְּדוֹל אוֹ קָטָן אֵינוֹ נֶאֱרָע מֵעֲצָמוֹ, רַק הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבְאֶמוּנָה חֲזָקָה זֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד, כִּי תִהְיֶה לָּאֵל, זְכִינוּ לְהִתְוַדַּע מִרְבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הוּא מְאִיר בְּדַעְתָּנוּ אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת, וְאִף שְׂעֲדִין אֲנַחְנוּ נִרְדְּפִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ בְּעֲצָמָם וְכו' — מַה בְּכָךְ, עֲלִינוּ רַק לְאַחֵז אֶת עֲצָמָנוּ בְּרַבְנוּ ו"ל וּלְצִיַּת אוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה סוּף כָּל סוּף לְעֵבֵר עַל הַכֹּל. וּבְפְרָטִיּוֹת אֵתָּה, יְדִידֵי הַיָּקָר, שְׂיֵשׁ בְּךָ סִגְלוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂזָכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִזּוֹת דְּקַדְשָׁהּ, וְאִינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, רַק אֵתָּה יוֹצֵא בְּרִישׁ גְּלִי לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם דַּעַת רַבְנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, בְּוִדְאֵי סוּף כָּל סוּף תִּזְכָּה לְעֵבֵר עַל כָּל הַגְּלִים שְׂסֻבְבוּךָ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ. הָעֵקֶר חֲזָק וְאַמֵץ, כִּי בֹא יְבוֹא בְּקָרוֹב יוֹם יִשׁוּעָתָךְ.

הַדְּוָרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, וּמֵאַחַל לְךָ הַצְּלָחָה נְצַחִית, וּמִבְקָשׁ מִמֶּךָ אֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, כִּי שְׁלִיחוֹת גְּדוֹלָה מְטֻלָּת עַל שְׂכָמָךְ.

אֶת הַסְּפָרִים "אֶרֶךְ אֲפִים" שְׂשַׁלְחָתִי לְךָ תִּמְכֹּר בְּעֶשֶׂר לִירוֹת אֶחָד, וְאִם אֵי אֶפְשֶׁר תִּמְכֹּר קֶצֶת יוֹתֵר בְּזוּל, וְתִשְׁלַח לִי אֶת הַמְּעוֹת, כִּי נַחוּץ לִי לְשִׁלְּם חוֹבוֹתַי הַרְבִּים.

הַנ"ל.

ב' רֵא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אַהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נֵרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. וְהִנֵּה הַשְּׂתַדְּלָתִי כָּל הַזְּמַן לְחַקֵּר אַחַר פְּרָטִים שְׂבָבְשֵׁת מִמֶּנִּי אֹדוֹת הַשְּׂדוּף, וְלֹא עָלְתָה בְּיָדִי, כִּי מִמִּי

אֲשֶׁר   ב' רב   בַּנְחָל   קיט

שִׁשְׁאֵלְתִּי, אָמְרוּ שְׂאִינָם יוֹדְעִים, וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב לָךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲנִי מְרַגֵּשׁ אוֹתְךָ הַיָּטֵב הַיָּטֵב, אָכֵל לְדַעְתִּי אַתָּה בְּחוֹר טוֹב רָאִי וְכִלִּיל הַמַּעֲלוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵל תִּדְחַק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי בֹא יְבוֹא זְוִיגְךָ הָרְאוּי לָךְ, וְתִתְחַתֵּן בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת. וְכִבֵּר יוֹדֵעַ מֵאֲמָרָם ז"ל (פְּסָחִים קיב.), שֶׁלֹּא לְקַחַת גְּרוּשָׁה, עַיִן שָׁם; וּבְכִלְלֵהּ, לָמָּה לָךְ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּעַנְיָן כְּזֶה, אֲשֶׁר בְּקָרוֹב יְבוֹא זְוִיגְךָ הַהַגּוֹן לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִהְיֶה לָךְ לְעֶזֶר בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי (עַיִן תְּקוּנִים, תְּקוּן יד.).

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי בֹא יְבוֹא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְתִהְיֶה לְאֵל, גַּם תִּמְצָא אֶת זְוִיגְךָ. וּמַה שֶּׁנִּתְעַכֵּב, זֶהוּ נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים. וְרְאוּי לָךְ לְלַמֵּד הַמֵּאֲמָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פז, וְלוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מְלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת חֵלֶק ב', תְּפִלָּה מַד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה יִשְׁמַע תְּפִלָּתְךָ, וּבְזִכּוֹת הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁתִּלְמַד — תִּשְׁמַע תְּפִלָּתְךָ, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִבּוֹא אֵלֶיךָ בֵּת זְוִיגְךָ. רְאֵה לְקַיֵּם כָּל הַנְּאֻמָּה שָׁם, כְּמֵאֲמָר אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים: כָּל תּוֹרָה הִיא מִרְשָׁם (רַעְצָעֶפֶט) אַחֵר, וְעַל-כֵּן חֲטַף אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְתוֹשַׁע. לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּנְיִחַ אֶת הַעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ כְּרַגַּע, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְקָרוֹב מְאֹד תוֹשַׁע תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים. רַק הַחֲזִק בְּתְּפִלָּה וְהַתְּבַוְּדוֹת וּבְשִׂמְחָה וְרִקְוִדִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּמִדְבַּר הַיְתִשְׁל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, זוֹכָה וּמְזוֹכָה אֶת הָרַבִּים בְּדַעַת הָאֲמָת שֶׁל הַנְּחָל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלִתִּי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָה דְּכָרִיד הַיָּקָרִים,

קב אשר ב' רב בנחל

שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, אַתָּה מִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, זֶהוּ הָעֵקֶר. וּבִפְרֹט אַתָּה, שְׂכָבָר עֶבֶר עֲלֶיךָ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל־כֶּף וְכוּ', בְּוֵדָאֵי רְאוּי לָךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד.

אודות שאלתך מה אני מדפיס עכשיו, תדע, שתהלה לאל, נדפס כבר הספר המדות בתכלית ההדור 9/6, ועכשיו אוחזים באמצע הדפוס עם הלקוטי-מוהר"ן הקדוש והנורא 5.31/5.9 על גני יפה, תהלה לאל, ובקרוב יגמר. וגם אני מדפיס את הקצור לקוטי-מוהר"ן 9/6, ובדעתי להתחיל להדפיס עכשיו את הספורי-מעשיות בתכלית ההדור והיפי.

הספר "מקור השמחה" יצא בשבוע זה מהכורף, וכן "אשר בנחל" חלק ב', גם-כן יצא בשבוע זה מהכורף, ועוד תהלה לאל, נדפסו חלק ג' וחלק ד' מ"אשר בנחל". יזכני השם יתברך להפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם. ומה שכתבת, שיש בדעתך להתחיל להדפיס כמה מספרי רבנו ז"ל — אשריך ואשרי חלקך, לך בכחך זה, והושע את ישראל, כי כמה שרק נדפיס, לא יהיה מספיק כשיתגלה בקרוב משיח צדקנו, ויפרסם דעת האמת של רבנו ז"ל בעולם. חזק ואמץ מאד מאד להפיץ מעינות החכמה חוצה, אשר בזה תלויה כל גאלתנו.

והנה, ידידי היקר, באתי לבקש אותך טובה גדולה. היות שגיסך ... נרו יאיר, במצב קשה כזה, שאינו יכול למצא זוונו, ראה לעזור לו, כי (ברכות ה:): אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים; ראה וזכר כמה מיני מרירות היו לך בימי בחרותך, וכמה מיני עקמומיות וחלישות הדעת היו לך כשראית שאין מי שישתדל בעבורך וכו', ועכשיו יש תחת ידך מצנה רבה כזו (ישעיה נח, ז): "מבשרך לא תתעלם"; כי אין לו שום ברירה שתעזר לו.

והנה אודות מעות לצרכי נשואין, נראה, אם ירצה ה', להשתדל כאן אצל אנשי שלומנו ואצל אחרים, ועל-כן לבל ידאג על זה, רק תשתדל למצא לו שדוף הגון, ואנחנו כאן נעשה כל המאמצים

אֲשֶׁר   ב' רג   בְּנַחֵל   קכא

שְׁבַע עוֹלָם שְׁתַּהַיֵּינָה לּוֹ הוֹצָאוֹת עַל נְשׂוּאֵינִי, וְאִם אֶפְשֶׁר שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה חֶמֶן, וְאַחֲר־כֵּן יָבוֹא הוּא לְכָאן — הֲיֵה טוֹב יוֹתֵר מִכָּל הַבְּחִינּוֹת, וְאַנְחֵנוּ נַעֲזֹר לוֹ לְאַסֵּף מַעוֹת בְּעִבּוּר צָרְכֵי נְשׂוּאֵינִי.

יְדִידֵי הַיָּקָר! חוּס וְחַמֵּל עָלַי, וְאַל תַּנִּיחַ אוֹתוֹ שְׁיִקַּח גְּרוּשָׁה בְּשׂוּם אֶפֶן, כִּי הוּא בְּחוּר טוֹב רָאִי וְכֵר דַּעַת וְכוּ', וְעַל-כֵּן לָמָּה לְהַשְׁלִיכוֹ וְכוּ', חוּס וְחַמֵּל עָלַי, וּרְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּרוֹ, וְזוֹ הִיא מַצָּנָה הַכִּי גְדוֹלָה שֶׁל פְּדִיוֹן שְׁבוּיִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

ב' רג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר הַיְתִשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, זוֹכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה שֶׁל הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

הִנֵּה עֹכְשׁוֹ טֹלְפָן אֵלַי הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְאָמַר לִי לְכַתֵּב לָךְ וּלְהַזְכִּירָךְ, שֶׁהָיִיתָ שְׁשָׁלַם לָךְ מַעוֹת עַל הַדְּפֹסֶת הַ"שִׁיחוֹת-הַר"ן", תִּשְׁלַח אֵלַי מֵאַתִּים סְפָרִים, כִּי נִדְּבָם לְקַרְן הַדְּפֹסָה שְׁיִשׁ תַּחַת יָדַי, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְמֵלֵא רְצוֹנוֹ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָךְ, שְׁאַתָּה זוֹכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר בְּזוֹה תְלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ הַנִּנְחָחִית. וְכִבֵּר הַפְּלִיגוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּמַעֲלַת הַמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים, עַד שְׁאַמְרוּ (יוֹמָא פ.ז.): כָּל הַמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים — אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ; וְאָמְרוּ (שם): אֲשֶׁרִיָּהֶם לְצַדִּיקִים, לֹא דִיֵּן שְׁהֶם זוֹכִים, אֲלֹא שְׁמוּזִים לְבִנְיָהֶם וְלְבִנְיָ בְנֵיהֶם, עֵינֵן שָׁם; וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב בְּיוֹתֵר עַל הַדְּפֹסֶת וְהַפְצַת דַּעַת רַבָּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, הַמְחַזְקִים וּמַעוֹרְרִים וּמְקַרְבִּים

קכב   אָשֶׁר   ב' רג   בְּנַחֵל

אֶת לְבָבְךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לְךָ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֶךָ וְגִוְרָלְךָ, שְׂאֵתָה זֹכָה לְשִׁמַּשׁ אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּהַדְפַּסְתָּ סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה כָּלֵל, וּמִי שֶׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדֵי הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, הוּא צָרִיךְ הַתְּחִילָה חֲדוּשָׁה בְּכָל פַּעַם, כִּי הַבְּעַל־דָּבָר מְנִיחַ אֶת כָּל הָעוֹלָם, וּמִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל מִי שֶׁעוֹסֵק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, כִּי מִמֶּנּוּ מִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי אַחֶיךָ, שְׁבִיחַד אַתֶּם עוֹסְקִים בְּקְדוּשִׁים, וְעַלִּיכֶם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין קִיא): אַחַד מְעִיר מְזֻכָּה כָּל הָעִיר, וּשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה מְזֻכָּים כָּל הַמְּשַׁפְּחָה.

חֲזָקוּ וַיֵּאמְרוּ לְבַבְכֶם בְּתוֹסַפַּת מְרִץ לְשֵׁרֵת בְּקִדְשׁ, וְתַחֲשְׁבוּ מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ לְהִרְחִיב מְקוֹם הַקְּדוּשָׁה, וְלִהְיוֹסִיף שְׂכָנִים בְּבֵית הַתְּפִלָּה (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), וּבְנוֹדָאֵי בְּזִכּוֹת הַמְּצֻנָּה הַגְּדוּלָּה הַזֶּה שֶׁל הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה שְׂאֵתָה וְאַחֶיךָ עוֹסְקִים, בְּזִכּוֹת זֶה זְכִיתֶם לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ וְ"ל בְּעִיר אוֹמֵן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתַקוּן הַנֶּפֶשׁ.

אֲשֶׁרֵיכֶם וְאֲשֶׁרֵינוּ שְׂזָכֵינוּ לְהַתְּנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יְתִבְרָךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִינוּ לְהַדְפִּיס כְּאֵן סֵפֶר הַמַּדּוֹת בְּתַכְלִית הַהַדּוֹר וְהִיפִי, וְעַכְשָׁו מְדַפְּסִים אֶת הַ"לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא וְאֶת הַ"קְּצוֹר-לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן" וְאֶת הַ"סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת", יִזְכְּנוּ הֵשֶׁם יְתִבְרָךְ לְהַדְפִּיס בְּקִרְוֹב מִחֲדָשׁ אֶת כָּל חֲלָקֵי הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" בְּתַכְלִית הַהַדּוֹר וְהִיפִי.

הַנִּ"ל...

אֲשֶׁר   ב' רד   בְּנַחֵל   קכג
ב' רד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר הַתְּשֵׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי הַיָּקָר,
נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְאוֹדוֹת בְּלִבּוֹלֵיךָ שְׂאֵתָה צְרִיף
לְבַטֵּל בְּכֹל יוֹם הַרְבֵּה זְמַן לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, תִּדְעַ מֵאַחַר שֶׁהֵם
בָּאִים אֶל בֵּיתְךָ, אֵתָה מְחַיֵּב לְדַבֵּר עִמָּהֶם, וְהִיא מְצוֹת צְדָקָה וְהַכְּנֵסֶת
אוֹרְחִים מִמָּשׁ, כִּי כָּל הַמְּקָיִם נִפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאִלוּ קָיִם עוֹלָם
מְלֵא (סִנְהֶדְרִין לז.), וּבְנֹדָאֵי יִשְׁלָם לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂכָר פְּעֻלָּתְךָ, כִּי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּי, בְּעֵתִים הִלְלוּ עוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם מֵה שְׂעוֹבֵר, וְאִם
רַק מוֹצְאִים אֵת אֶחָד שְׂמַבִּין אוֹתָם, וּמְרַגֵּישׁ צַעֲרָם הַקָּשָׁה, וְסוֹבֵל
אוֹתָם, הֵם מְסַפְּרִים לְפָנָיו כֹּל לָבָם, וְאִם מְחַזְּקִים אוֹתָם, הֲרִי זֶה מִמָּשׁ
הַצֵּלָת נִפְשׁוֹת, וְלֹא עוֹד אֶלָּא מְקַרֵּב לָבָם לְאַבְיָהֶם שְׂבִשְׂמִים, אֲשֶׁר
אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה. וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ, שְׂרַבְנוּ וְז"ל רָצָה שְׂאַנְחָנוּ נִסְעַ
נְסִיעוֹת כְּדִי לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאַמוּנָה,
וּתְהִלָּה לְאֵל, אֲצִלְךָ הֵם בָּאִים אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ, בְּנֹדָאֵי תְרָאָה לְקָיִם
מֵאַמְרָם וְז"ל (אֲבוֹת א): "יְהִי בֵּיתְךָ בֵּית וְעַד לְחֲכָמִים"; וְרֵאוּי לְכַעַל
הַשֶּׁכֶל שְׂיִכְנִים בָּהֶם דַּעַת (עֵינִי לְקוֹשֵׁי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קו); מָה אִמְר
לָךְ, אֵין שׁוֹם תְּכִלִּית אַחֲרֵת בְּעוֹלָם רַק לְשׁוֹב אֶלִּי יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבַק
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יְרָאָה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ מִשׁוֹם דְּבָר
רַק אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרֵאוּי לְהַסִּיחַ דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם,
כְּאֲשֶׁר עָשָׂה הַבְּעֻטְלִיר^ס הַקְּדוֹשׁ (כִּי בְּאַמַּת כָּל הַבְּעֻטְלִירִם, הֵינּוּ
מְדַרְגָּתָם הֵיטָה בְּרַבְנוּ וְז"ל, שֶׁהוּא הֵיטָה כְּלוּל מִכָּלֶם וְכוּ'), וְעַל־כֵּן
רֵאוּי לִילֵךְ בְּדַרְכָּם, שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ שׁוֹם הַסְּתַפְּלוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְשְׁלֹא
תִהְיֶה לוֹ שׁוֹם שְׂמִיעָה בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', עֵינִי שֶׁם הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא
בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂאַנוּ יוֹדְעִים

ס) הַקְּבָצָן (עֵינִי בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג).

קכד אָשׁר ב' רה בַּנְחַל

מֵרַבִּי אָמַת כְּזָה וּמַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ
עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְרֵאוי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי כְּזָה, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּזְכֶּה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם
בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, וְאִז תִּחְיֶה חַיִּים תְּדוֹשִׁים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַעֲקָר רְאֵה לְבַל יִפֹּל רוּחְךָ אֶצְלֶךָ, וְלֹא תִהְיֶה לְךָ חִלְשׁוֹת הַדַּעַת
מִשׁוּם דְּבָר, וְאֵל זֶה תִּזְכֶּה רַק אִם תִּדְבִּיק מִחֻשְׁבְּתְּךָ בּו יִתְבָּרַךְ.

ב' רה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בְּמִדְבַּר הַיְתִשְׁלָיו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַבְּשׂוּרָה הַמְשַׁמַּחַת שֶׁנּוֹלַד לְךָ בֵּין
לְמִזְל-טוֹב, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִיסוֹ בְּבִרְיָתוֹ שֶׁל
אַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּעֵתוֹ וּבְזַמְנוֹ, וְשִׁיזְכֶּה לְהִיּוֹת נוֹטֵר הַבְּרִית.

בְּעִנְיַן שְׁאֵלְתְּךָ אִם אֶתָּה מוֹהֵל מִמְּחָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לְבָרְךָ
מִהֶסֶס מְלִמּוּל אֶת בְּנֶךָ וְכוּ', כִּי קָשָׁה לְךָ וְכוּ', רְאִיתִי בְּאַחֲרוֹנַיִם
שֶׁבְּמִצָּב כְּזָה רַחֲמֵי הָאֵב נִכְמָרִים עַל הַבֶּן, וַיְכֻלִּים לְהִתְבַּלְבֵּל וְכוּ',
וְלִכֵּן לֹא כְּדָאִי שֶׁתִּמּוּל לְבַד, אֶלָּא תִמְסֹר אֶת זֶה לְשְׁלִיחַ, הֵינּוּ לְמוֹהֵל
אַחֵר. וְעַיִן בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ אִישׁ אֶלְקֵי רַבִּי חַיִּים בֶּן עֶטֶר זי"ע, בְּסִפְרוֹ
"רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן" (יִזְרְהֵל דְּעָה, סִימָנִים: רסו, נו), וְלִכֵּן תִּגְיַח אֶת הָאֲמָנוֹת
לְמוֹהֵל אַחֵר, וְאַף אֶת הַחֲתוּקָה, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים מִפְּנֵי הַהִתְרַגְּשׁוֹת
יְכוּל לְקָרוֹת שְׁלֹא חוֹתְכִים אֶת כָּל הָעֲרָלָה, וְצָרִיךְ אַחֲרֵי-כֵן לְחַתֵּךְ
שׁוֹב וּמְצַעְרִים אֶת הַתִּינוּק בְּחֲנָם, וְאִין שׁוֹם שְׁאֵלָה אִם מִמְּנָה אֶת
הַמוֹהֵל לְשְׁלִיחַ, כִּי שְׁלוּחֹו שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, וְאַף אִם הָאֵב מוֹהֵל

אֲשֶׁר   ב' רו   בְּנַחַל   קַכָּה

התיר הגאון רבי יונתן איבשיץ ז"ל בספרו "כרתי ופלטתי" (יורה דעה, סימן כח, פרתי, אות י), למנות מוהל אחר שיהיה שלוהו; ועל-פן אין לך מה לדאג כלל.

בענין ששאלת מנהג אנשי שלומנו, ידוע מה שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מוהל, סימן א'): צריך לחזר אחר מוהל צדיק וירא שמים, כי כשהמוהל אינו טוב, יכול להיות שלא יהיה מוליד, חס ושלום, הנמול על ידו, גם על-ידי שהמוהל אינו טוב, על-ידי-זה בא התינוק, חס ושלום, לידי חלי נופל, רחמנא לישזבן; ועל-פן צריכים להזהר מאד מאד את מי לוקחים למוהל. וכן אמר (שם, סימן ג'): המוהל נותן הבנה לנמול בלמוד התורה; ולכן צריכים לקחת מוהל ירא שמים גדול מאד.

מנהג אנשי שלומנו שקדם שנותנים את השם מוסרים סכום לצדקה, כי רבנו ז"ל אמר (שם, סימן ו): מי שגומל חסד, שם אפר יקרא — יתקים; ולכן קדם שיקרא שם לתינוק יגמל חסד, ועל-ידי-זה יתקים השם.

וכן שמעתי מאנשי שלומנו, שבאומן אחר שהמוהל מל, הגביה את הספין של המילה שמל בו, ועדין היה עם דם, כדי שהנשים תסתכלנה על הספין, והוא על דרך שאמר רבנו ז"ל (שם, סימן ב'): אשה שאינה יכולה להתעבר תביט על הספין של המילה אחר המילה. ואנשי שלומנו היו מקפידים על זה לזכות את מי שאין לו ילדים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתרוה רב נחת מבנדך, ותזכה לגדלו לתורה וליראת שמים כפי שקבלנו מרבנו ז"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' רו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵינִי רוֹצֶה לְהִתְעַרֵב בְּשׁוּם מַחְלָקָת, כֹּל עֲנִינִי הוּא רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל. וְכָלֵל לֹא הֵייתִי מְגִיב עַל שׁוּם דָּבָר, אֲלֵא כְּשֶׁאֲדָם יוֹצֵא נִגְדֵי וְגוֹרָם מֵה שְׁגוֹרָם וְכוּ' וְכוּ', אֲזִי מִפְּעַם לְפַעַם אֲנִי כוֹתֵב מֵה שֵׁיִשׁ לִי לְכַתֵּב, אֲבָל בְּשִׁבִיל הַשׁוֹטָה הַזֶּה אֵין כְּדָאִי לִי לְהִגִּיב כָּלֵל, רַק אֲנִי יָכוֹל לְכַתֵּב לְךָ מְלִים אֵלוֹ: יְדוּעַ שְׁהָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מְעַנְדֵּל מוֹיִטְפֶּסֶק זי"ע, הִיָּה עָנּוּ גְדוֹל מְאֹד, וְחַתַּם אֶת עֲצָמוֹ "הַשֶּׁפֶל בְּאֵמֶת", וְרַבּוֹ הַמְּגִיד מִמְּעֻזְרִיטֵשׁ זי"ע הַעִיד עָלָיו שֶׁהוּא "שֶׁפֶל" בְּאֵמֶת, וְאֶכֶן זָכָה לְעֲנוּהַ בְּשִׁלְמוֹת. אַחַר דוֹר הִיָּה אַחַד שִׁחְקָה אֶת הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וְגַם חַתַּם עַל עֲצָמוֹ "הַשֶּׁפֶל בְּאֵמֶת", וַיִּדְעוּ שֶׁאֲדָם זֶה הִיָּה רְחוּק מִשְׁפָּלוֹת אֲמִתִּית, אֲזִי אָמַר לוֹ פַּעַם גְּדוֹל אַחַד: מֵה הַהִפְרָשׁ בֵּינֶךָ לְצְדִיק הַנִּ"ל? אֲלֵא הַצְּדִיק הַהוּא "שֶׁפֶל בְּאֵמֶת", אֲבָל אַתָּה "בְּאֵמֶת שֶׁפֶל" ... כִּךָ יֵשׁ לִי לְהַעִיר עַל הַשׁוֹטָה הַזֶּה שֶׁרוֹצֶה לְדַמּוֹת אֶת עֲצָמוֹ אֶל ר' אֲבִרְהָם בְּר' נַחְמָן ז"ל, שֶׁהִיָּה שֶׁפֶל בְּאֵמֶת, וְהַשׁוֹטָה הַזֶּה הוּא בְּאֵמֶת שֶׁפֶל וְנִבְזָה, כִּי הוּא בּוֹר וְעַם הָאָרֶץ וְכוּ', וַיּוֹתֵר מִזֶּה אֵין לִי מֵה לְהִגִּיב.

תֵּאֱמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, יֵשׁ כָּל־כֶּךָ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְאֶפְלוּ שְׁנַחֲיָה אֲלֶיךָ שָׁנִים לֹא נוֹכַל לְעַבֵּר בְּכָל הַסְּפָרִים, וְעַל־כֵּן לָמָּה לְךָ לְהַפְגִּיב בּוֹכּוּחִים עִם בְּנֵי־אָדָם, וְלָמָּה לְךָ לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּעַבּוֹר שְׁטִיּוֹת?! רַבְּנוּ ז"ל רָצָה שְׁנַטִּיל בְּכָל הַסְּפָרִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְעַל־כֵּן מְלַבֵּד מֵה שֶׁאֲדָם צָרִיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְקָרָא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפּוֹת, זֶה־ר וְתַקּוּנִים וְכוּ' וְכוּ', עָלָיו לְקַחַת סֵפֶר אַחַר סֵפֶר וּלְעֵינַן בּוֹ, וַיִּתְחַדְּשׁוּ לוֹ דְּבָרִים יָפִים, וְעַל־כֵּן מֵה וְלָמָּה לְךָ לְהַפְגִּיב בְּדַבּוּרִים וּבּוֹכּוּחִים עִם מִישָׁהוּ, אַתָּה יָכוֹל לְהַצְּלִיחַ מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וְאֲזִי טוֹב לְךָ כֹּל

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' רז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, לֹא צָרִיךְ לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים, עָלֶיךָ לְבָרַח אֶל אֵיזָה בֵּית-הַכְּנָסֶת וְלִשְׁבֹּת שָׁם, וְלִהְיוֹצֵיא מִסְכָּתָא וְלִהְתַּחִּיל לְגַרְס דְּךָ אַחַר דְּךָ שְׁעָה, שְׁעֵתִים, שְׁלֹשׁ וְכוּ', כַּמָּה שְׁתוּכַל, וְאִזּוּ לֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן, עַד שְׁתַּרְגִּישׁ סְפוּק גְּדוּל בְּחַיִּיךָ; כִּי כָּל הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם הֵן מַחֲמַת שְׁאִין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת, כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי שְׁעֵמוֹם וְלִידֵי זְמָה, וְעַל-כֵּן אִם תִּבְרַח לַעֲצֹמָךְ לְאֵיזָה בֵּית-הַכְּנָסֶת וְשָׁם תִּגְרַס דְּךָ אַחַר דְּךָ גְּמָרָא, עַד שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים פָּרָק וְאַחַר-כֵּן עוֹד פָּרָק וְעוֹד פָּרָק, וְאַחַר-כֵּן תִּזְכֶּה לְסִיִּים מִסְכָּתָא, תַּרְגִּישׁ סְפוּק גְּדוּל שְׁעֵשִׂית מְשֵׁהוּ, פְּעֵלְתָּ מְשֵׁהוּ, וְזוֹ הַזְכוּת הִיא גְּדוּלָה לְאָדָם, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מֵאַתְנָנוּ רַק אֵלּוֹ הַמִּסְכָּתוֹת שְׁזָכִינוּ לְסִיִּים בְּחַיִּינוּ. וְכֵן הַדְּבָר תִּקַּח מְשָׁנִיּוֹת, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם פָּרָק אַחַר פָּרָק וּפָרָק אַחַר פָּרָק, עַד שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים מִסְכָּתָא אַחַר מִסְכָּתָא, עַד שְׁתִּסֵּים אֶת הַשָּׂשָׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה. וְכֵן תַּעֲשֶׂה בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ לְלַמַּד דְּךָ אַחַר דְּךָ, וְכֵן בְּתַקוּנִים שְׁזָה מְזַכֶּךָ אֶת הַנֶּפֶשׁ מְאֹד, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי מָה יֵשׁ לְךָ עִם אַחֲרִים, אַתָּה צָרִיךְ לְזָכֹר, שְׁכַשְׁתָּמוֹת תַּהֲיֶה בְּקִבְר לְבַד עִם עֲצֹמָךְ, וְלִכֵּן מָה עָלֶיךָ לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֹמָךְ מֵאַחֲרִים? ! וְעַל כָּלֵם — תִּתְחַבֵּא בְּכָל יוֹם בְּאֵיזָה מְקוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְאִם אַתָּה יְכוּל לְלַכֵּת לְטִיל בְּאֵיזָה שְׂדֵה אוֹ יַעַר

— אין עוד למעלה מזה, ושם תצעק בקולי קולות, ותבכה ותתחנן אליו יתברך, שיחוס וירחם עליך, שתצא מהפח שנפלת אליו, ואז לא תזוז משם עד שימחל לך הקדוש־ברוך־הוא על כל עוונותיך.

זכר היטב, אשר רק זה הוא דבר רבנו ז"ל, ולא שטיות מה ששוטים וכו' מדברים ומסיתים אותך וכו', כאלו אתה צריך להיות "עובד" וכו', כאלו אתה צריך להיות "מלאך" וכו', הכל הבל ורעות רוח, צריכים להיות רק אדם פשוט, אצל רבנו ז"ל הייתה הפשטות מאוד מאוד חשובה, עד שאמר פעם: איי, איי, איי פראסטיק; כאומר: אשרי האיש שמנהיג את עצמו כאדם פשוט, מדבר הרבה אל הקדוש־ברוך־הוא, ולומד הרבה דפים גמרא, ופרקים משניות, וסימנים שלחן ערוך, ודפים זהר ותיקונים, ואומר הרבה תהלים, זה היה אצל רבנו ז"ל חשוב יותר מהכל, ועל־כן שלא יטעה אותך יצרך כאלו צריכים דברים אחרים בזה העולם. תאמין לי, ידידי היקר, שאם תרגיל את עצמך ללכת בדרך זו תהיה הכי מאשר בחייד, תראה כמה ימים עברו לך בזה העולם בלא כלום, וזה אשר שבר אותך לגמרי, עד שהרגשת שאתה כבר כלום, וזה שבר אותך עוד יותר עד שנתאצפת מחייד, ואתה מסתובב בכל מקום וכו' וכו' — לא עולם הזה ולא עולם הבא וכו' וכו', ואתה מדכא וכו' וכו', זה קרה מחמת שאין אתה בורח אל התורה הקדושה, ואין אתה בורח אל הקדוש־ברוך־הוא. ועל־כן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.): אילו הן יסורין של אהבה? כל שאין בהם לא בטול תורה ולא בטול תפלה; כי ברגע שיש בו בטול תורה או בטול תפלה, אין זה יסורין של אהבה אלא יסורין של בטלה, כי הבטלה הורסת את האדם והורגתו, ועל־כן תעשה כל מה שאתה יכול לעשות רק למסר את עצמך בעבורו יתברך, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש־ברוך־הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

אֲשֶׁר   ב' רח   בַּנְחָל   קַבֵּט
ב' רח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בַּמְדַּבֵּר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה
מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֻלְקָנוּ
וְגוּרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְנוּדֵעַ מְרַבֵּי אֲמֶת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, מֶה הֵיִינוּ
עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי דְבוּרֵינוּ וְעֲצוּמֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת?! וְהִנֵּה מֵאַחַר שְׂזַכֵּינוּ
בְּזִכּוּיֹת חֲנָם לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ, רְאוּי לָנוּ לְחַקֵּר בְּכָל פַּעַם אִיךָ אָנוּ
יְכוּלִים לְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בַּפַּעַל מִמֶּשׁ גַּם הַיּוֹם הַזֶּה.

וְהִנֵּה כְּשֶׁנִּזְכָּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, נָבִין וְנִשְׁפִּיל, כִּי עָקֵר
הַשְּׂמוּשׁ לְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעֵתִים הַלְלוּ, הוּא לְגַלוּת וּלְפָרְסָם
תּוֹרָתוֹ בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעָלֵינוּ לְאַרְגֵּן אֶת צְעִירֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲסֹק בְּעֲצָמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם תּוֹרָה וְתַפְלָה, וְכֵן
יַעֲזֹר וְיִחַזֵּק כָּל אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְגַּדֵּל וְתִתְפָּרַס דַּעַת
רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. וּבְאֲמַת צְרִיף לִידַע, כִּי עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל אִינוּ מְצַמְצָם
אַצֵּל פְּרֻטֵי, אֲדַרְבָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ בּוֹ כַּחוֹת
עֲצוּמִים לְעֵסֶק בְּעֵסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, לְגַלוּת וּלְפָרְסָם לְמוֹדוֹ
הַטוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. וּבְפֶרֶט אַתָּה, יְדִידֵי הַיְקָר, שְׁעוֹרֶךָ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּאִיזָה שְׁפַע, רְאוּי וְנִכּוֹן לְךָ לְבַזְּבוֹ עַל הַעֲסֹק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא
הַזֶּה הַפְּצַת הַמַּעֲיִנוֹת חוּצָה, וְלְהִיּוֹת מְמוֹזְפֵי הַרְבִּים, אֲשֶׁר אֵין חֶקֶר
לְזִכּוּתָם, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁתַּחֲחִיל לְהַתְּבוּנָן מִצָּבְכֶם הַקָּשָׁה שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים
בְּעֵתִים הַלְלוּ מִצַּד יִצְרָם הַמִּתְגַּבֵּר בָּהֶם מְרַב פְּרִיצוֹת וְזִהְמָה שְׂיִישׁ
בַּחוּצוֹת וְכו', וְנִתְקַיָּם (אִיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבָנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל
חוּצוֹת" וְגו', וְנִכְשָׁלִים בְּמָה שְׂנִכְשָׁלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֵין מִי
שְׂיַעֲזֹר וְיִבִּין אוֹתָם וְכו', אֲזוּ הֵייתָ כְּכָר יוֹדַע, שְׂאֵין צְדָקָה גְּדוּלָּה
מִצְדָּקָה זוֹ — לְעֹזֵר לְבַחוּרִים אֲמֻלָּלִים שְׂעוּבֵר עֲלֵיהֶם מֶה שְׂעוּבֵר
וְכו'.

בּוֹדָאֵי הַמַּחְלָקָת וְהַלְיָצוֹנוֹת וְכוּ' עֲלֵי גְדוּלִים, אַף אִם הָיִית רוֹאֵה וְקוֹרָא אֶת רַבּוּי הַמַּכְתָּבִים שְׁאֵנִי מְקַבֵּל יוֹם יוֹם מִבַּחֲוָרִים צְעִירִים מִכָּל קֶצֶנִי תַבֵּל, וְהָיִית רוֹאֵה מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וְכוּ', וְאִיךְ שְׁדַבְּרִי רַבְּנֵי ו'ל, וּבַפֶּרֶט הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם כָּלִים קָלִים לְשִׁתּוֹת בָּהֶם מִמֵּי הַנַּחַל, מְחִיִּים אוֹתָם, אִז הָיִית שׁוֹקֵד בְּצַדִּיקָה עַל מַצְנוֹת הַדְּפָסֶתָן וְהַפְּצָתָן בְּעוֹלָם. מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אָמְרוּ תַכְמִינֵנו הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה זְרָה י:): יֵשׁ הַקּוֹנֶה עוֹלָמוֹ בְּשַׁעֲה אַחַת; יִמְיֵנו כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לֵילָה, וְסוּף כָּל סוּף נִצְטָרֵךְ לְהַפְּשִׁיט לְבוּשׁ גּוֹפְנוֹ וְכוּ', וּמַה יִּהְיֶה נִשְׁאָר מֵאַתָּנוּ? רַק מַה שְּׁחַטְפָּנוּ בְּכָל יוֹם נִקְדוּת טוֹבוֹת, וּבַפֶּרֶטִיּוֹת שְׁזַכֵּינוּ אֶת הַרְבִּים וְהַשְּׂבָנוּ רַבִּים מְעוֹן, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה חָשׁוּב מְאֹד אֲצִלוֹ יְתַבָּרֵךְ. וְאָמַר רַבְּנֵי ו'ל (בְּמִשְׁל הַגְּבִיר בְּחֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תמז): "אִז אֵיךְר וְנִעַט אֵיִן מְאַנְעֵן מֵיִנַע חוֹבוֹת פּוֹן אֲנִדְעָרַע, וְנִעַל אֵיךְ שׁוִין אֵיִיעַר חוֹב אוֹיךְ מוֹחַל זַיִן"ל, וְדו"ק.

וְהִנֵּה בּוֹדָאֵי מִי שְׁנֹכְשֵׁל כְּבָר בְּמַה שְּׁנֹכְשֵׁל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְיִמְרוֹר לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְחֻשְׁךָ וְלֹא אוֹר בְּעָדוֹ וְכוּ', וּמִבְּקֵשׁ נַפְשׁוֹ לְמוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כִּי חֲטָא פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מִחֻשִׁיךְ אֶת עֵינֵי הָאָדָם בְּרוּחָנוּיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּמְטַמְטֵם אֶת לְבוֹ וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁפָּן וְכָל שֶׁפָּן, אֲשֶׁר מְצוּי עֲכָשׁוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַרְבֵּה שְׁעָבְרוּ עַל חֲמוּרוֹת דְּחֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן וְכוּ', בּוֹדָאֵי הֵם לֹא יֵלְכוּ וַיִּפְרְסְמוּ לְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, כְּאֲשֶׁר דָּבָר זֶה מוֹבֵן מִעֲצָמוֹ, וּמֵאַחַר שְׁאִין לָהֶם לְפָנֵי מִי לְסַפֵּר אֶת שְׂבָרוֹן רוּחָם וּבְלִבּוֹל דַּעְתָּם וְעַקְמוּמִיּוֹת לְבָבָם; עַל-כֵּן מִסְתּוֹכְבִים בְּעֲצָבוֹן גְּדוֹל וּבְמַר נֶפֶשׁ, וְהַמּוֹת טוֹב לָהֶם מִהַחַיִּים, וּכְשֶׁמְפִיִּצִים סְפָרֵי רַבְּנֵי ו'ל בְּעוֹלָם, וּבַפֶּרֶטִיּוֹת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם כָּלִים קָלִים וְנָאִים לְשִׁתּוֹת בָּהֶם מִמֵּי הַחֲכָמָה, וְהַנְּפָשׁוֹת הָאֵלוֹ מוֹצְאוֹת אֶת הַסְּפָרִים, זֶה לָהֶן כְּמִים קָרִים עַל גֶּפֶשׁ עֵינָה, וּמוֹצְאִים מְרַגּוֹעַ לְנַפְשָׁם, וְשָׁבִים עַל יָדָם בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִכְנָסִים בָּהֶם; כִּי עַל-יְדֵי דַעַת רַבְּנֵי ו'ל נִפְתַּחוֹת הָעֵינַיִם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), וְנִכְנָסֶת

(ע) אִם תִּתְבַּעַו אֶת חוֹבוֹתֵי שְׁתִּיבִים לִי אַחֲרֵים, אִז אֶמְחַל לָכֶם גַּם אֶת חוֹבְכֶם.

אֲשֶׁר   ב' רח   בַּנְחַל   קלא

תִּקְנֶה חֲדָשָׁה בַחַיִּים, וּמִתְחִילִים לְהַשְׁתַּוְּקֶק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּכֹלֹת
הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ וְכוּ' וְכוּ', כִּידוּעַ לָךְ דְּבַר זֶה; וְעַל-כֵּן עָקַר שְׁלֵמוֹת
הַצְּדָקָה, הִיא צְדָקַת הַהֲדַפְסָה וְהַפְּצַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
וְהַצְּדָקָה הַזֹּאת הִיא בַחֲיִנַּת "לְשִׁפְתַי חֲשָׂאִין"; כִּי מִי שֶׁנֹּתֵן צְדָקָה
לְהֲדַפְסָה, הֵרִי זֶה מַחֲיָה וּמְקַיֵּם אֲלֵפִים וְרַבְּבוֹת נַפְשׁוֹת יְקָרוֹת לְדוֹרֵי
דוֹרוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁקָלִים ה): לְשִׁפְתַי חֲשָׂאִין יִרְאִי חֲטָא
נוֹתֵן לְתוֹכָהּ בַּחֲשָׂאִי, וְעַנִּיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְּפָרְנְסִין מִתּוֹכָהּ בַּחֲשָׂאִי,
עַיִן שָׁם; כִּי מָה אֵתָּה יוֹדֵעַ אֵילּוּ בְּנֵי טוֹבִים, בְּנֵי יְרֵאִים וְאֲנָשִׁי מַעֲשֵׂה
נֶצְלוֹ כְּבָר עַל-יְדֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי עָבַר עֲלֵיהֶם מָה שֶׁעָבַר וְכוּ'
וְכוּ'.

הַכֹּל, אֶהוּבִי, אָחִי, אֶפְלוּ אִם נִרְצָה לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבַר בְּמַעֲלַת
הַדְּפַסַּת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרֵיעוֹת, וּמָה גַם
שָׂאִין דְּבוּרִים בְּפֶה וּמְכַל שָׁכַן בְּכַתָּב לְהַסְבִּיר הַעֲנָן הַנִּשְׁגָּב וְהַנּוֹרָא
הַזֶּה.

וּתְהִלָּה לְאֵל, מִיּוֹם שֶׁזָּכִיתִי לְהַתְּנוּדַע מִרַבְּנוּ ז"ל, זֶה כְּמַעַט
עֲשָׂרִים שָׁנָה, תְּהִלָּה לְאֵל, כְּסוֹפֵי וּרְצוֹנֵי וְתִשׁוּקָתִי חֲזָקִים עַד מְאֹד
בְּכֹלֹת הַנֶּפֶשׁ וְכוּ' לְזִכּוֹת אֶת הַרְּבִים בְּהַפְּצַת הַמַּעֲיָנוֹת חוּצָה, וְחַפֵּץ
הַשֵּׁם בְּיַדֵּי הַצְּלִיחַ, כִּי בַשָּׁנָה תִּשְׁכַּח זְכִיתִי לְהֲדַפִּיס בְּמִשְׁפַּח כְּשָׁנָה
וְחֻצֵי כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה סֵף הַכֹּל חֲשׁוּבֹן שֶׁל שְׂמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה
אֲלֶף סִפְרִים, וּמְכַרְתִּי בְּזוֹל מְאֹד בְּכַמָּה פְּרוּטוֹת מִמֶּשׁ, כִּידוּעַ לְאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ. וּתְהִלָּה לְאֵל, נִתְּפַשְׁטוּ מְאֹד בְּכָל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֲז
נִתְּעוֹרְרוּ עוֹד כְּמָה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ כָּאֵן, וְגַם-כֵּן הִתְחִילוּ לְהֲדַפִּיס
וּלְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וּתְהִלָּה לְאֵל, נִתְּקַרְבוּ אֶז הַרְּבָה בַּחּוּרִים,
וְאִם אֲמַנֵּם שֶׁהַרְּבָה הַרְּבָה עָבַר עָלַי אֲז, אֲשֶׁר יְכוּלִים לְחַבֵּר מִזֶּה סֵפֶר
שְׁלָם, וְרַבִּים קָמוּ עָלַי אֲז, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אַחַר כָּל הַצְּרוֹת וְהַמְּרִירוֹת,
אֶף שֶׁהַרְּבָה בַּחּוּרִים נִתְּרַחֲקוּ עַל-יְדֵי-זֶה, וּתְהִלָּה לְאֵל, מְעַט
שֶׁנִּשְׁאַרוּ, הֵם הַיּוֹם יְרֵאִים אֲמַתִּיִּים, וּמַעֲמִידִים דוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל,
בְּרִסְלָבֶר חֲסִידִים, וְאֲז גַם נִתְּקַרְבַּ עַל יְדֵי ... וּתְהִלָּה לְאֵל, דְּבַרְתִּי עִמוֹ
הַרְּבָה הַרְּבָה שְׁבוּעוֹת וְחֲדָשִׁים מִמַּעֲלַת הַהֲדַפְסָה, וּתְהִלָּה לְאֵל הַשֵּׁם

קלב   אָשׁר   ב' רח   בַּנְחַל

יתְבַרַךְ גַּתָּן לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וְזָכִיתִי לְעוֹרָרוֹ וּלְחֻזְקוֹ הַרְבֵּה בְּעִבּוּר
 הַדְּפָסָה, וּכְשֶׁהֵינּוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַשְּׂתַדְלָתִי בְּעִבּוּרוֹ לְמִצָּא זְוֹגוֹ,
 וּתְהִלָּה לְאֵל מְאֹז הוּא עוֹסֵק בְּהַדְּפָסָה. וְכֵן תְּהִלָּה לְאֵל, וְזָכִיתִי לְעוֹרָר
 עוֹד כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וּתְהִלָּה לְאֵל, מִתְרַבֶּה עִסְק הַהַדְּפָסָה מִדֵּי
 שָׁנָה בְּשָׁנָה, עַד שֶׁעֲזַרְנִי הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ בְּעֵתִים הַלְלוּ לְהַדְפִּיס סְפָרִים
 חֲדָשִׁים יְקָרֵי עֶרֶךְ כַּאֲשֶׁר רְאִיתָ בְּעֵינַיִךְ, וּתְהִלָּה לְאֵל, עֲשׂוּ רִשְׁם גְּדוֹל
 בְּעוֹלָם (בְּיֹדָאֵי יֵשׁ גַּם קוֹל הַבְּרָה גְּדוֹל כְּנֶגְדָם, אֲבָל תְּהִלָּה לְאֵל, אֲצֵל
 רַב הָעוֹלָם נוֹשְׂאִים חֵן מְאֹד מְאֹד). וּמְאֹז שֶׁנִּתְפַּשְׁטוּ הַסְּפָרִים
 הַחֲדָשִׁים: "אָרְךְ אַפִּים", "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְכוּ' וְכוּ', הַתְּחִילוּ לְחַפֵּשׁ
 וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְהַתְּחִלְתִּי לְרִאוֹת שְׁחֻסְרִים כְּאֵן לְגַמְרִי,
 וְעַל כֵּן נִתְעוֹרַרְתִּי מִחֲדָשׁ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת רַבָּה עַד מְאֹד, וְהַשְּׁלַכְתִּי אֶת
 עֲצָמֵי בַחֻבוֹת עֲצוּמִים, עַד שֶׁעֲזַרְנִי הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ, שֶׁבְּאֵלוֹ הַחֲדָשִׁים:
 אֵיר, סִינּוֹן, תַּמּוּז, יַדְפָּסוּ כָּל סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֵר" וְכוּ',
 "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", "קְצוֹר-לְקוּטֵי-מוֹהֵר" וְכוּ', "לְקוּטֵי-
 עֲצוֹת", וּתְהִלָּה לְאֵל, רַבָּם כְּבָר נִגְמְרוּ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲשֶׁר עַד כֹּה
 עֲזַרְנִי לְהַתְּחִיל לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וַיִּזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ
 לְהַפִּיץ בְּכָל קְצוּי תֵּבֵל. וְהִנֵּה עֲבוֹדַתְנוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת, לֹא רַק שְׁנֹזֶכֶה
 לְהַדְפִּיס בְּעֲצָמָנוּ, אֲלָא גַם לְעוֹרָר וּלְחֻזֵּק אַחֲרֵים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ,
 שְׁגַם-כֵּן יַדְפִּיסוּ אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, כִּי דְבַר רַבְּנוֹ ז"ל אֵינוֹ
 מְצַמָּצֵם אֲצֵל יַחִיד, אֲדוּרְבָה הַחוּב מִנַּח עַל כָּל אֶחָד מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ
 בַּפְּרָטִיּוֹת; וְעַל-כֵּן חֲמֻדַת לְבָבִי, מֵאַחַר שְׁזָכֶה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ
 בְּשִׁפְעַת וּפְרֻנְסָה טוֹבָה, חוּס וְרַחֵם עַל עֲצָמָךְ, אוֹן צִי אַרְיִין דִּי גַעְלָד
 אֵין הַדְּפָסָה^ב, שֶׁתְּשַׁלְּיךְ נִפְשָׁךְ מִנְּגִיד וְתַעֲזוֹר לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים;
 הֲלֹא יָמֵי חַיֵּינוּ הַבָּל, "אָט אִיז מְעַן דָּא, אוֹן אָט וְעַט מְעַן שׁוֹיִן
 טְרַאגִין"^צ, וּמָה יְהִי נִשְׂאָר מֵאַתְּנוֹ? רַק מָה שְׁזָכִינוּ לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם
 — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּמָה שְׁזָכִינוּ
 לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוֹ ז"ל בְּהַפְצַת מַעֲשֵׂינֹת תּוֹרָתוֹ חוּצָה, וְזָכִינוּ לְקָרֵב
 רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַרַךְ, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרֵי דוֹרוֹת, כִּי בְּהַפְצַת

(ב) וְתַמְשֵׁךְ פְּנִימָה אֶת הַכְּסָפִים לְתוֹךְ הַהַדְּפָסָה.
 (צ) הִנֵּה נִמְצָאִים כְּאֵן וְהִנֵּה כְּבָר סוֹחָבִים...

אֲשֶׁר   ב' רח   בַּנְחַל   קלג

תורת רבנו ז"ל בעולם, אנו משרים שכונתו יתברך בעולם, כי ענין רבנו ז"ל הוא ברור וזכוף האמונה הקדושה בתכלית המדרגה העליונה וכו'.

והנה דברנו כבר דרך הטלפון, אשר נצרכים עכשו מאד מאד ספרי "לקוטי-הלכות", כי אינם בנמצא כלל, ואני רוצה להדפיס בצורה נאה עד מאד, הן בהדפסה מגדלת 21/9, והן בכריכה משפחת, על-כן ראה וגם ראה, שאטה תכניס את עצמך בעבודה הקדושה הזו. וכבר אמרת לי, שיש לך חברים גם-כן עשירים, אשר יכול להיות, שגם-כן יעזרו לענין הקדוש והנורא הזה. מה אמר לך, ידידי היקר, אין מלים בפה לדבר ולספר ממעלת ספרי "לקוטי-הלכות", אשר מוהרנ"ת ז"ל חבר במשך חייו הקדושים מיום שצננה אותו רבנו ז"ל לחדש בתורתו, ותהלה לאל, כבר החיו אלפים ורכבות בני-אדם, ומה גם שעוד יחיו את כלל נשמות ישראל, בשעה שתתגלה גדלת רבנו ז"ל בעולם.

חמדת לבבי! מוהרנ"ת ז"ל אמר פעם על ספרו "לקוטי-הלכות": "דאס איז השם יתברך גן-עדן"^ק, כי הם מחיים ומחזקים ומאמצים נפש כל חי ההוגה בהם. וכבר ידוע לנו מעט דמעט גדל המסירות נפש שהיתה לר' נחמן טולטשינער ז"ל, תלמידו החביב של מוהרנ"ת ז"ל, איך שזכה להדפיס את כל חלקי ה"לקוטי-הלכות" באפן ובדרך של מסירות נפש ממש, הן בהעתקתן שזכה להעתיקן ולסדרם לדפוס על-פי הנראות מוהרנ"ת ז"ל, וזכה להדפיס בחיי-מוהרנ"ת ז"ל חלק קטן, ואחר-כך שנתים אחר הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל מסר את נפשו והתחיל להדפיסם, ובמשך כמה שנים זכה להדפיס את כל חלקי ה"לקוטי-הלכות" ממש במסירות נפש, שאין לספר ולצייר כלל, בתחלה נסע אל עיר טירהוויצע, שהיתה שם חבורה שלמה של אנשי שלומנו, עובדי ה', אף היו עניים גדולים, והוא התחיל לדבר עמהם ממעלת ספרי ה"לקוטי-הלכות", ונתעוררו על ידו כל-כף, עד שנתנו לו כלם

ק) זהו הגן-עדן של השם יתברך.

קלד   אָשֶׁר   ב' רח   בַּנְחָל

סְכוּם עֵתָק בְּיָמִים הֵהֱם — חֲמֵשׁ מְאוֹת רַבֵּל כְּסָף, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה הָיָה דְבַר שֶׁל לְמַעַלָּה מִדֶּרֶךְ הַטָּבַע, שְׁעָנִיִּים מְרוּדִים כְּאֵלוֹ יִקְבְּצוּ יַחַד סְכוּם עֲנָקִי כְּזֶה, וְעַם מְעוֹת אֵלוֹ נָסַע אֶל עִיר טְשֶׁהְרִין, שָׁשָׂם גָּרוֹ הָעֲשִׂירִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְדִבֶּר עִמָּהֶם מִמַּעַלְת הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת", וְסִפֵּר לָהֶם אֶת הַהֲתַעֲוֲרוֹת שֶׁהָיְתָה וְהַנְּדָבָה שֶׁנִּתְּנָנוּ לוֹ הָעָנִיִּים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ מֵעִיר טִירְהוּוֹיָצַע, וּמִזֶּה נִתְעוֹרְרוּ כָּל-כָּף, עַד שֶׁהִשְׁלִימוּ לוֹ כָּל הַסֵּף שֶׁנִּצְרָף לְהִשְׁלֵמַת הַהֲדַפְסָה, וְכֵן הִדְפִּיסֶם.

יְדִידֵי הַיְקָר! רְאֵה גַם רְאֵה, מָה עָשׂוּ דוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, בְּאִיזוֹ מְסִירוֹת נִפְשׁ וּתְשׁוּקָה עֲצוּמָה הִדְפִּיסוּ סִפְרֵי "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, רְאֵה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת חֲבֵרֶיךָ וַיְדִידֶיךָ הַיְקָרִים, הָעֲשִׂירִים, שֶׁיִּשְׁתַּדְּלוּ לְגִשֵּׁת אֶל הַקֶּדֶשׁ פְּנִימָה, וּלְהִתְחִיל לְהִדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי הַלְקוּטִי-הַלְכוֹת, וְאוּלַי יִהְיֶה קֶשֶׁה בְּפַעַם אַחַת לְהִדְפִּיס אֶת כָּל הַכְּרָכִים, עַל-כָּל-פָּנִים יְכוּלִים לְהִדְפִּיסֶם כֶּרֶךְ אַחֵר כֶּרֶךְ. תִּכְתָּב לִי תִכְרָף-וּמִיד אִם אַתָּה רוֹצֵה שְׁאֲתַחֵיל לְהִדְפִּיס בְּאִפְן כְּזֶה — כֶּרֶךְ אַחֵר כֶּרֶךְ.

עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, יְדִידֵי הַיְקָר, אֲשֶׁר אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתֶיךָ, אֶהְבֵּה שְׁאִינָה תְלוּיָה בְשׁוּם דְבַר בְּטֵל, כְּכֹר עוֹרְתָ לִי כָּל-כָּף בְּצִדְקוֹתֶיךָ וְנִדְבוּתֶיךָ שֶׁנִּדְבַּתָּ עַל הַדְּפָסָה, רְאֵה לְהִתְעוֹרֵר וּלְהִתְחַזֵּק, וּלְתַן כֶּתֶף מִחֲדָשׁ, שֶׁנוֹכַח לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל כְּסוּפֵינוּ וּתְשׁוּקַתְנוּ בְּהַפְצַת הַמַּעֲיִנוֹת חוּצָה, וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ, שֶׁכָּלל יִשְׂרָאֵל מְחַכִּים וּמְקוּיִים כָּל-כָּף עַל הַגְּאֻלָּה שֶׁתְּהִיָּה בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ, עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְעוֹר לְגֻאֻלָּה, שֶׁתְּלוּיָה אֵךְ וְרַק בְּהַפְצַת דַּעַת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, שֶׁ"יִדַּע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פִּעַלְתּוֹ, וַיְבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתּוֹ", וְכֵן אַחַד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! יֵשׁ תַּחַת יְדֵי לְהִדְפִּיס סִפְרִים נִפְלְאִים עַד מְאֹד: "פְּעַלְתָּ הַצְדִּיק" — תּוֹלְדוֹת רַבְּנוּ ו'ל, עֲנִינִים וְסִפּוּרִים נִפְלְאִים הַפְּלֵא וְנִפְלֵא, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא חֲדוּשׁ שֶׁבְחֵדוּשִׁים, שֶׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ כְּכֹר חֲכוּ לְסַפֵּר כְּזֶה כְּמָה דוֹרוֹת, כִּי בּוֹ מְסַפֵּר בְּפִרְטוּיּוֹת כָּל חַיֵּיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל מִיּוֹם הַיּוֹלְדוֹ וְכוּ', כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה,

אֲשֶׁר   ב' רח   בַּנְחַל   קלה

ובפּרטיִות סֹדֵר נִסְיַעְתּוֹ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל — עֲנִינִים נִפְלְאִים, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרֵאוֹת בְּקִרְוֹב בְּהוֹפְעָתוֹ. וּמִלְבָּד זֶה יֵשׁ תַּחַת יָדֵי חֲבוּר גְּדוֹל בְּכַמוֹת וּבְאִיכוֹת "שֵׁפֶת הַנְּחַל", חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים עַל כָּל הַ"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן עַל כָּל מֵאֲמֵר וּמֵאֲמֵר בְּפִרְטִיּוֹת, חֲדוּשִׁים יָפִים וְיָקָרִים, תִּהְיֶה לָאֵל. וּמִלְבָּד זֹאת סִדּוּר נִפְלֵא וְהַגְּדָה חֲדָשָׁה וְעוֹד הַרְבֵּה סְפָרִים.

וְהִנֵּה פֹה תִקְבַּל רְצוּף עֲכָשׁוּ סִפֵּר חֲדָשׁ, שָׂאָף יֵצֵא לְאוֹר "מִקּוֹר הַשְּׂמֻחָה", "אֲשֶׁר בַּנְחַל, חֶלֶק ב'", וְגַם דָּף אֶחָד מִסִּפְרֵי הַמִּדּוֹת שְׂנַמְצָא אֲצֵל הַכּוֹרֵךְ. רֵאָה גַם רֵאָה לְשַׁלַּח נִדְבָה לְהַדְפָּסָה, וְאִם תּוּכַל לְקַבֵּץ אֲצֵל יְדִידֶיךָ, תִּהְיֶה זְכוּתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד. וּמֵה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ אִיזוֹ דָּעַן אֶת חֲלוּק צוֹ וְעוֹמֵעֵן מְעַן גִּיט דִּי גַעְלֵד אוֹיֵף הַדְפָּסָה יַעֲדֵעַר דְּרוּקָט^ר, מֵה אִמֵּר לָךְ, אִזּוֹ אֵיךְ נָעַם זִיךְ אוֹנְטֵעַר אִיזוֹ בֵּי מִיר נִישְׂטָא קִיִּין חֲכָמוֹת נֶאֱהָר עֵס גִּיט עַד הַסּוּף^ש, הַיְכּוֹל לְהִיּוֹת דְּבָר כְּזֶה, שְׂמֻשָּׁךְ שֶׁלְּשָׁה חֲדָשִׁים יִגְמְרוּ אֶת כָּל הַסְּפָרִים הַנִּזְכָּרִים בְּהַדְפָּסָה וּכְרִיכָה מְהֵרָת, וּבְפִרְט עַל-יְדֵי יַחֲדִיד?! וְתִהְיֶה לָאֵל, הוּא דְּבָר אֶפְשָׁרִי. בְּקִרְוֹב אֲשַׁלַּח לָךְ הַעֲמוּדִים מִהַ"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן וְהַ"סְפּוּרִי-מַעֲשִׂיּוֹת" וְהַ"קְצוּרֵי-לְקוּטִי-מוֹהַר"ן וְהַ"לְקוּטִי-עֲצוֹת", וְאִזּוֹ תִרְאֶה שְׂאִין זֶה חֲלוּם כְּמוֹ שְׂמֵתִפְאָרִים עָלַי וְכוּ'. וְכֵן בְּהַפְצַת הַסְּפָרִים, אֶתָּה יוֹדֵעַ שֶׁתִּהְיֶה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ שְׁלִיחִים בְּכָל קְצוּי תִּבְל, וּבְפִרְטִיּוֹת כְּאֵן בְּכָל עָרֵי אֶרְצוֹת הַבְּרִית וְקַנְגָדָה, אָנוּ מְפִיִצִים סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, עַל-כֵּן רֵאָה גַם רֵאָה לְעֹזֵר וְלִתֵּן יָד וְכַתֵּף שְׂנוּכַל לְקַיֵּם רְצוֹן רַבָּנוּ ז"ל, לְהַדְפִּיס סְפָרֵיו וְלְהַפִּיִצֵם, וְלִגְלוֹת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, עַד שְׂכֵלָם יִפְתָּחוּ פִּיהֶם לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

(ר) וְכִי זֶה חֲלוּק לְמִי נּוֹתֵנִים, נּוֹתֵנִים כֶּסֶף לְהַדְפָּסָה וְכֻלָּם מְדַפְּסִים. ש(א) אֲנִי לוֹקֵחַ עַל עֲצָמִי, אִין אֲצֵלִי חֲכָמוֹת, זֶה הוֹלֵךְ עַד הַסּוּף.

קלו אָשֶׁר ב' רט בַּנְחַל
ב' רט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקָר שֶׁלֹּא תִהְיֶה בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, אֶתֶּה תַחֲזִיק בְּלִמּוּד גְּמָרָא
וְתַעֲשֶׂה סִיּוּם מִסְכָּתָא, וְאִז תִּרְגִּישׁ נֶעֱם, עֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת, זִיו שְׂכִינַת
עִזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי מ'ס'כ'ת' אוֹתִיּוֹת כ'ת'ס'מ', עַל-יְדֵי שְׂמִסְיָמִים
מִסְכָּתָא מְבֻטְלִים אֶת הַסֵּמ"ך-מ"ם וְכַת דִּילִיָּה לְגַמְרִי, אֲבָל הוּא יוֹדֵעַ
זֹאת, וְלֹזֶאת הוּא מִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה סִיּוּם. וְלִכֵּן רָאשֵׁי
תְּבוֹת שֶׁל שְׁמוֹ הוּא: סִיּוּם מ'סְכָתָא אֵינן ל'עֲשׂוֹת, כִּי אֵינּוּ מְרֻשָּׁה
ל'עֲשׂוֹת סִיּוּם. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רִיד):
תִּלְמוּד אוֹתִיּוֹת שְׁמָה שֶׁל הַקְּלָפָה 'לִילִית' שֶׁהִיא נוֹקְבָא דְסֵמ"ך-
מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְלַמַּד הַרְבֵּה גְּמָרָא, כִּי הַלְמוּד
הַזֶּה מוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה. וְלִכֵּן תִּקַּח
גְּמָרָא וְתַתְּחִיל מֵהַתְּחִלַּת בְּרָכוֹת, וְתִלְמַד דָּף אַחַר דָּף וְדָף אַחַר דָּף
עַד שֶׁתְּזַכֶּה לְסִיּוּם פָּרָק, וּכְשֶׁתְּסִיּוּם פָּרָק תַּתְּחִיל עוֹד פָּרָק וְעוֹד פָּרָק
עַד שֶׁתְּסִיּוּם אֶת כָּל הַמִּסְכָּתָא, וְאִז תַּתְּחִיל מִסְכַּת שְׁבֵת, וְכָךְ תִּלְמַד
פָּרָק אַחַר פָּרָק עַד שֶׁתְּסִיּוּם אֶת כָּל מִסְכַּת שְׁבֵת, וְאִז תַּתְּחִיל מִסְכַּת
עֲרוּבִין, וְכֵן מִסְכַּת אַחַר מִסְכַּת עַד שֶׁתְּסִיּוּם אֶת כָּל הַש"ס, וְתַתְּחִיל
עוֹד פַּעַם, וּבַהֲתַחֲלָה יִהְיֶה לָךְ מְאֹד קָשָׁה לְלַמַּד גְּמָרָא, עַל-כֵּן תִּהְיֶה
רְגִיל רַק בְּאַמִּירַת גְּמָרָא בְּלִי רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וְדָבָר זֶה שׁוֹרֵף אֶת
הַקְּלָפוֹת וּמְכַנְּסִים בְּאָדָם סְפוּק, כִּי הוּא רוֹאֵה שְׁזוּכָה לְסִיּוּם פָּרָק אַחַר
פָּרָק וְדָף אַחַר דָּף, עַד שְׁזוּכָה לְסִיּוּם מִסְכָּתָא אַחַר מִסְכָּתָא, עַד שְׁזוּכָה
לְסִיּוּם אֶת כָּל הַש"ס.

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁר' חַיִּיקֵל ז"ל הִחֲזִין שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל הִיָּה
פַּעַם עַל צִיּוֹן רַבְּנּוּ ז"ל, וּבְכֵה הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַחֲסוּ

אֲשֶׁר   ב' רט   בְּנַחֵל   קלו

וירחם על ילְדָיו ועל נְכָדָיו, ובקֶשׁ שֵׁם שְׁכָל ילְדָיו יִזְכוּ לְסִיּוֹם אֶת הַש"ס, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "רַבִּי, שְׁמַעְתִּי מִפִּיכֶם כְּשֶׁבַר יִשְׂרָאֵל מִסִּיּוֹם ש"ס, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ צֶלֶם אֱלֹקִים, וְלִכֵּן אֲנִי רוֹצֵה מְאֹד שְׁכָל ילְדֵי וְנְכָדֵי יִזְכוּ לְסִיּוֹם אֶת כָּל הַש"ס". מִכָּל זֶה לְמַדִּים מֵה זֶה סִיּוֹם הַש"ס.

ועל-כֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטֹלָן כָּלֵל, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל חֲדָשִׁים מִקְרֹב כְּאוֹ, שְׂרוּצִים לְהַפְרִיד אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְעוֹשִׂים מִזֶּה לִיְצִנּוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא אֶת דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַמוֹבָאִים בְּאַרְיִכוֹת קֶצֶת בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁכָל לּוֹמֵד אֶת הַשִּׂיחָה הַזֹּאת פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, עַד שֶׁנִּחְקֵק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַמְיוֹ, וּמִקֵּיִם אֶת כָּל אֲשֶׁר נֶאֱמַר שָׁם. וּמִי שֶׁחֲכָם בְּעֵינָיו, לְבַסּוֹף אֵין לוֹ לֹא תּוֹרָה וְלֹא חֲכָמָה וְלֹא יִרְאֵת שְׁמַיִם וְלֹא כְּלוּם, וְעַל-כֵּן לֹא כְּדַאי לְרוּץ אַחַר הַשׁוֹטִים הָאֵלֶּה, שְׁכָל פְּעַם צָץ אֵיזָה מִנְהִיג חֲדָשׁ שֶׁהוּא שׁוֹטֵה, אֲשֶׁר אֵינוֹ יָכוֹל לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמוֹ וְאֵיךְ יָכוֹל לְהִנְהִיג אֶת אַחֵרִים! ? כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא); כִּי אִם אֵין אָדָם מְעוֹרֵר אֶת הַשְּׂנִי בְּעֵבֹר לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הַכֹּל הַבֵּל וְרַעוּת רוּחַ. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ו): הַיֵּצֵר הָרַע נִדְמָה כְּמוֹ שֶׁאֶחָד רָץ עִם יָד סְגוּרָה וְכָלֵם רָצִים אַחֲרָיו וְחוֹשְׁבִים שֵׁישׁ לוֹ בֵּיַד מִשֶּׁהוּ, וְלְבַסּוֹף פּוֹתַח אֶת יָדוֹ וְרוֹאִים שֶׁזֶה כְּלוּם; כֵּן הַדְּבַר צָץ בְּכָל פְּעַם אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ אֵיזָה מִפְּרָסֵם שֶׁל שְׁקַר חֲדָשׁ, וְהוּא מוֹלִיךְ אֶת הַשׁוֹמְעִים בְּקוֹלוֹ אֶל שְׂאוֹל תַּחְתִּית וּמַתְחַתִּיו, כִּי אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה תִּקְבַּל עַל עֲצָמָךְ — אִם הוּא אֵינוֹ מְדַבֵּר מִתּוֹרָה, הוּא כְּלוֹ שְׁקַר, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חֲכָמָתוֹ יְתִבְרָךְ, וְרִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל הִנֵּה שְׂנֹזֶכֶה לְהִיּוֹת בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: מְקַרָּא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפּוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וּמִי שֶׁמְדַבֵּר נִגְדַּד זֶה, צְרִיכִים לְרַעַת שֶׁהוּא שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְצְרִיכִים לְכַרַח מִמְּנוֹ, וְכֵן הִיסוּד אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל הִנֵּה הַתְּבוּדָדוֹת — לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאֵמֶת מֵה יִשְׁאַר מֵאֲתָנוּ? רַק זֶה שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לֵילָה, וְהִנֵּה שְׁבוּעַ וְהִנֵּה חֲדָשׁ, וְהִנֵּה שָׁנָה, וְהִנֵּה כְּבָר כְּבָאִים עוֹד פְּעַם אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְעוֹשִׂים לְעֲצָמוֹ חֲשָׁבוֹן מֵה עָשִׂינוּ כָּל הַשָּׁנָה, וְכֵךְ אִם

קלח   אָשֶׁר   ב' רי   בַּנְּחַל

אָדָם מְצִיַת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, יֵשׁ לוֹ לְכָל הַפְּחוֹת עִם מַה לְּבֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים תְּמִיד הָיוּ אוֹמְרִים, שְׂאֵל רַבְּנוּ ז"ל צְרִיכִים לְבֹא עִם מִתְּנוּת: זֶה עִם תַּנ"ךְ, זֶה עִם שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, זֶה עִם ש"ס, זֶה עִם אַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עֲרוּךְ וְכוּ'; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמֻכְנִים דְּבוּרִים אֵלּוּ אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְאִינוּ מִפְסִיד לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּזֶה שְׂאֵתָה מְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה מַה שְׂיִשְׂאָר מִמֶּךָ, כִּי גְדוֹל שְׂמוּשָׁה שֶׁל תּוֹרָה יוֹתֵר מִלְמוּדָהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' רי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בַּמְדְּבָר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהָאִיר עַל עֲצָמוֹ אוֹר הָאוֹרוֹת צַח הַצְּחֻצְחוֹת, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנֻכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַמִּיד תּוּכַל לְגַדֵּב לְהַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה הַצְּדָקָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַצְּדָקוֹת, כִּי זֶה זְכוּי הָרַבִּים אֲשֶׁר אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוֹתֵן אֶת כָּל הַצְּדָקָה שְׁלוֹ רַק לְהַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּזֶה מְקַרְבִּים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; וְעַל-כֵּן מִי שְׂיִוְדַע שְׂחֻטָּא בְּנַפְשׁוֹ וּבַפְּרֻט בְּפָנָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לִילֶךְ וּלְקַבֵּץ צְדָקָה, וְעִם הַצְּדָקָה הַזֶּה יְדַפִּיסוּ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְיַחֲלִקוּם וַיִּפְצְצוּם בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית, כִּי מוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסד), שְׂצְדָקָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, בְּסוֹד (שְׂמוֹת לַה, כב): "וַיִּבְאֹו הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים" וְכוּ', עֵינֵי שָׂם.

אֲשֶׁר   ב' רי   בַּנְחָל   קלט

רָאָה לְבַרְתּוֹ מִבְּחוּרִים לְצִים, כִּי מָה יִהְיֶה לָּךְ מֵהֵם? ! כָּכֹר אָמַר
הַחֲכָם מְכַל אָדָם (מְשָׁלִי ט, יב): "אִם חֲכַמְתָּ — חֲכַמְתָּ לָּךְ, וְאִם לְצַתָּ
— לְבִדְדָךְ תִּשָּׂא"; מָה אַתָּה צָרִיךְ שְׂבַחְחוּרִים יַעֲשׂוּ מִמֶּךָ צָחוּק, אַתָּה
שָׁב בַּפִּנֵּה שְׁלָךְ, וְתִתְמִיד בְּשַׁעוֹר כְּסִדְרָן בְּאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עָרוּף,
תִּתְחִיל מִהִתְחַלֵּת אַרְח חַיִּים, וְכֹךְ תִּלְמַד סִימָן אַחַר סִימָן מִחִבֵּר
רַמְ"א, עַד שֶׁתּוֹכָה לְסִים אֶת כָּל הָאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עָרוּף, וְתִתְחִיל
עוֹד פַּעַם, וְתַעֲבֹר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עָרוּף וְכֵן מִחִבֵּר
רַמְ"א, וְאַחֲרֵיכֶן תִּתְחִיל עִם הַבְּאָר הַיָּטִב בַּפַּעַם הַרְבִּיעִית,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׂאֲחֵר-כֶּךָ כָּכֹר תּוּכַל לְלַמֵּד גַּם עִם
הַמְּגַן אֲבָרָהִם וְהַטּוֹרֵי זָהָב וְכוּ' וְכוּ'. וְרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד שְׁנִתְמַיֵּד
בְּלַמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף, וְעַל-כֵּן אֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם אֶחָד מִבְּלֵי לַמּוּד
שְׁלַחַן עָרוּף, כִּי זֶה תִּקְוֶה גְדוֹל מְאֹד, כִּי מְבַרֵּר אֶת הַטּוֹב מִהָרַע.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הֵתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק עַל-יְדֵי לַמּוּד
סְפָרֵי הַקְדוּשִׁים, הֵינּוּ אַתָּה צָרִיךְ לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמָּה שַׁעוֹר בְּכָל יוֹם
בְּ"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, סְפָרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפָר הַמִּדּוֹת", וּבְשִׁיחוּתֵי
הַקְדוּשׁוֹת שְׂבַב"שִׁיחוּת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן", וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת
שָׂגוֹר עַל לְשׁוֹנְךָ, וְאִז תִּהְיֶה מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא יוּכַל לְבֹא כָּל
מִטְמָטָם וְכוּ' וְכוּ' וְלִקְרַר אוֹתָךְ אוֹ לְרַחֵק אוֹתָךְ, כִּי מִי שֶׁמְכַנְּסִים
בְּעֲצָמוֹ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֵף אֶחָד לֹא יְכוּל לְנַתֵּק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ;
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הָיָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יְהוּדֵי צַדִּיק קְדוֹשׁ רַבִּי פִּינְחָס מְעִיר
קוֹבְלִיטְשׁ, וְהוּא קָרַב הַמּוֹן בְּנֵי הַנְּעוּרִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה בְּקִי
בְּסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִשְׂרָאֵל וְהַפּוֹף. בְּהִיּוֹתוֹ אֲבָרָךְ צָעִיר כָּאֵל לְגוֹר בְּאוֹמֵן,
כִּי שָׁם הָיָה גֵר חוֹתְנוֹ, וְשָׁם הִתְקַרַּב אֶל ר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְאֶל
בְּנוֹ ר' אֲבָרָהִם ז"ל, וְהֵם קָרְבוּ אוֹתוֹ אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל חוֹתְנוֹ
הָיָה מְתַנַּגֵּד גְּדוֹל מְאֹד, וְהִתְחִיל לְרַדֵּף אוֹתוֹ עַד חֲרָמָה, אֲזַי עָבַר
לְגוֹר בְּעִיר קוֹבְלִיטְשׁ, וְתִמִּיד דִּבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּהִתְלַהֲבוֹת
גְּדוֹלָה, מִחֲמַת שְׁהָיָה בְּקִי בְּסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִשְׂרָאֵל וְהַפּוֹף, הָיוּ לוֹ
דְּבוּרִים רַבִּים, וְאֵף שֶׁעָבְרָה עָלָיו הַרְבֵּה הַתְּנַגְדוֹת, עִם כָּל זֹאת הוּא

קמ אֲשֶׁר ב' ריא בנחל

לא התפעל מאף אחד, והיה עקשן גדול מאוד, ודבוק בהקדוש-
ברוך-הוא בדבקות אמת, והיה עובד השם נפלא, ומה גם שהיה
למדן גדול מאוד, ולכן ראה גם אתה לקחת את עצמך בידך,
ותתחיל להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז תראה מה שיהיה נעשה
ממך.

נא ונא ברח לך מלצים שהם 'שחוק הכסיל' (קהלת ז, ו).

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' ריא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך עם הכסף להדפסה, יעזר
הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תוכל לעזור לי להדפיס ספרי רבנו ז"ל,
כי כל זמן שאני אחיה, אזכה בזכיות חנם להתעסק בקדושים, הינו
בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, וזו שאלתי ובקשתי ממנו יתברך, שלא
יעזב אותי כל ימי חיי, ויעזרני להדפיס את ספרי רבנו ז"ל. והעולה
על הכל — לחדש בדברי רבנו ז"ל, כי זה חלקי ונחלתי לנצח, כי
מה ישאר ממני — רק אלו החדושי תורה שזכני הקדוש-ברוך-הוא
בהם, ויתקיים אצלי כבקשת דוד המלך (תהלים סא, ה): "אגורה
באהלך עולמים", שיהיו אמרי נאמרים בבתי-כנסיות ובבתי
מדרשות, כי זה כל חלקי מפל עצמי, שאפלו פשיגוע היום ואצטרף
לצאת מזה העולם, שתשאר ממני השארה כזו, שבני-אדם יחיו את
עצמם ויתחזקו בכל המצבים שעובר עליהם, ויזכו להתקרב אל
הקדוש-ברוך-הוא באמת, והיה זה חלקי מתורתך כל הימים.

נא ונא ראה לתדד את מחך, וטוב שתעין בכל יום בכמה

אֲשֶׁר   ב' רבי   בַּנְחַל   קמא

תשובות בספרי שו"ת, כי זה מחדד את המח, כי דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר (ירושלמי ראש השנה ג, ה), ועקר החידוש כשמשקלים במקום למקום.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שגזקה לגלוי שכניה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' רבי.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ואיך שאתה מתחזק בדרכי רבנו ז"ל.

ראה להכניס את עצמך בתוך האמונה הקדושה, לידיע ולהודיע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה וממהנה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואדם צריך להכניס את עצמו לגמרי בידיעה זו, עד שהוא יכלל לגמרי לגמרי באין סוף ברוך הוא, ואל זה זוכים על-ידי תפלה והתבודדות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), שפרש רבנו ז"ל את המשנה (אבות ג, ד): "הנעזר בלידה והמהלך בדרך יחידי והמפנה לבו לבטלה — הרי זה מתחייב בנפשו", שבא אל מחייב המציאות, עד שנגלל באין סוף, ואינו רואה ואינו שומע ואינו מרגיש רק את האין סוף ברוך הוא; אשרי מי שמרגיש רק את האין סוף ברוך הוא; אשרי מי שזוכה להכניס את עצמו בזה, כי באמת מה נשאר מהאדם? רק ידיעות אלו שיודע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואדם צריך להכניס בעצמו היטב היטב ידיעות אלו, אשר כל העולם כלו הוא לבוש לגבי האין סוף

קמב   אָשֶׁר   ב' ריג   בַּנְּחָל

בְּרוּךְ הוּא, וּבִלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוּם קִיּוּם כָּלֵל, וּמָה שְׁאָדָם צָרִיךְ
עָלָיו לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה
לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרַגָּה זוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' ריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת לְסֵדֵר בַּמְדָּבָר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר, הָרַב הַחֲסִיד, הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָת חֲדוּשֵׁי
תוֹרָתְךָ, וְהֵם רְאוּיִים לְדַפּוּס, יִזְכֶּה אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַדְפִּיסָם,
וְיִפּוּצוּ מֵעִינֹתֶיךָ חוּצָה.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָעֵקֶר לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְלַחֲזוֹר הַרְבֵּה עַל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּפֶה מְלֹא, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ
וּלְהוֹדוּעַ, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְהִרְעֵ לוֹ וְלֹא
לְהִיטִיב לוֹ מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְ"אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׁוֹא
עֲמְלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ" (תְּהִלִּים קכז, א), וְדָבָר זֶה הוּא עֵקֶר גְּדוֹל, כִּי אֲמוּנָה
הִיא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוּוֹתֶיךָ
אֲמוּנָה". וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רכ), שִׁקְדָם הַתַּגְּלוֹת מְלָךְ
הַמְּשִׁיחַ יִהְיוּ נְסִיוֹנוֹת רַבִּים בְּעִנְיַן הָאֲמוּנָה, כִּי יִפְתָּחוּ אַרְבוֹת הַשְּׁמַיִם
עִם אֲפִיקוֹרְסוֹת, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, לְרֹאוֹת אִם נוֹכַל
לְעַמֵּד (שְׁקוּרִין דְּעַר הָאֵלְטֵן זִיף), וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה
פְּשׁוּטָה, וּלְחַזֵּק אֶת הַחֲבָרוֹ, אִף שִׁפְכָר עֲשִׂיתָ עַד עַכְשָׁיו מָה
שִׁעֲשִׂיתָ, עַל-כָּל-פְּנִיִם אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין,
וְלִית אֲתֵר דְּפָגִיָּה מִגִּיָּה כָּלֵל.

אֲשֶׁר   ב' ריג   בַּנְחַל   קמג

יְדִידֵי הַיָּקָר, זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת בְּעֵתִים הַלְלוּ כָּל חֲדוּשָׁף. וּכְבָר יְדוּע לָנוּ מֵאִמֵר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שְׂיַחֲדֵשׁ בְּתוֹרָה, וּכְשִׁיבֹא לְשִׂיחָה שֶׁל "אַמוּנָה וְצִדִּיק", שְׂיִרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי זֶהוּ הָעֵקֶר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יד, לא): "וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבִמְשָׁה עַבְדּוֹ", אַמוּנָה בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ וּבְהַצִּדִּיק.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה יִהְיֶה אִיף שִׂיחָה, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד עַל-כָּל-פְּנִיִם מֵהַיּוֹם לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֵל תִּסְתַּפֵּל לְאַחֲרֵיךָ כָּלֵל, שֶׁכְּבָר הִבְטַחְתָּ לוֹ יִתְבָּרַךְ אֲלֵפִים וְרַבְּבוֹת פְּעָמִים, שֶׁלֹּא תַעֲשֶׂה עוֹד אֶת הָרַע וְכוּ', וְלֹא תָשׁוּב לְאוֹלְתֶךָ וְכוּ', צָרִיף שֶׁתַּדַּע כִּי הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם חֲדָשׁ, וַיְכוּלִים לְחַטֵּף בּוֹ טוֹב הַרְבֵּה אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים, לְהִיּוֹת רְגִיל לְהוֹצִיא מִפִּיּוֹ הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים, שֶׁמְאֹד מְאֹד הַפְּלִיג רַבְּנוּ ז"ל בְּמַעֲלַת זֶה הָעֲנִיָן, שֶׁנֶּאֱרָגִין עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים בְּרַל"א שֶׁעָרִים פְּנִיִם וְאַחֲוֹר וְכוּ' (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), וְעַל-יְדֵי תַקְּף הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים בְּפֶרֶט כְּשִׂיּוֹצִיאֵם מִפִּיּוֹ, יִזְכֶּה לְהוֹצִיאֵם מֵהַכַּחַ אֵל הַפַּעַל (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סו).

יְדִידֵי הַיָּקָר! תַּדַּע שֶׁעֵקֶר הַהִתְקַרְבוּת אֵל רַבְּנוּ ז"ל הִיא עַל-יְדֵי שְׂקִידָה נִפְלְאָה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ, שֶׁשָּׁם גְּנוּזִים פְּנִיּוֹ, שֶׁכָּלוּ וְחִכְמָתוֹ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), וּכְשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָתוֹ, הוּא מְקַבֵּל עַל יְדוֹ נְשִׂמָה חֲדָשָׁה, בְּסוּד: "לְמַעַבְד נְשִׂמָתִין חֲדָתִין בְּתַרְתִּין וּבְתַלְתִּין, עַל-יְדֵי לֵב נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה שִׂישׁ בְּתוֹרָתוֹ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), וּבְשִׁעָה שְׁלוֹמֵד תּוֹרָתוֹ, אֲזוּ רַבְּנוּ ז"ל מְתַאֲחַד וּמְתַדַּבֵּק עִמוֹ, בְּבַחֲנֵית נְשִׂיקִין (עֵינִי שֶׁם, סִימָן יב); וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שִׂישׁ בְּלִבּוֹל כְּזֶה וְכוּ', אֲפִלוּ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂאִין יוֹדְעִים הֵיכָן מְשָׂה שְׂרוּי וְהֵיכָן אֲהָרֵן שְׂרוּי, עַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְבָרַח לְתוֹף סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ, וְלַהֲתַמִּיד בּוֹ הַרְבֵּה מְאֹד בְּשְׂקִידָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה. וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁה"לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא מִנַּח אֲצִלָּה, אֵינָךְ צָרִיף לְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁתְּלַמֵּד תּוֹרָה, וְתֹאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה, אֲזוּ אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה. וְרַבְּנוּ ז"ל עִמָּךְ וְאַצִּלָּךְ. מֵה לָךְ עִם אַחֲרִים, הַרוֹצִים

לבלבלך וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, העקר להרגיל עצמו לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ולהיות רגיל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, ועל-ידי-זה תאיר בו הארה ונעם וזיו מהנוקבא דפרדשקא, שהם אורות של הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, שמאירים שם ארבעה שמות אלו: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, והכתרים שלהם: אס"ק קמ"ג קנ"א (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), שזו תהיה עבודת משיח צדקנו, שיאיר בכל אחד מישראל אור ותשוקה וחיית כזו, עד שכלם ירדפו אחריו יתברך, ויטילו בעיני שכלם בשמות אלו. ואל כל זה יכולים לזכות על ידי רבוי תפלה והתבודדות, שעל ידה תזכה שיזדכך מחך לגמרי, עד שלא תראה לפני עיניך כי אם שמותיו יתברך; אשרי הזוכה לצית את רבנו ז"ל, ואז יזכה לטוב אמתי ונצחי; אשרי לו ואשרי חלקו.

למען השם, אל תהיה בטלן, לעולם אל תפנס בוכוחים אפלו בין אנשי שלומנו, לומר זה גדול מזה... וכדומה שטיות ודמיונות ופתויים פאלו, כי כל זה נמשך מהשאור שבלב, שמסית את האדם לומר, תלמיד חכם זה נאה ותלמיד חכם זה אינו נאה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג); תאמין לי, שיש בין אנשי שלומנו חדושים נוראים פאלו בדור הזה, אשר אפלו לפני כמה דורות היו חדושים, רק הם גנוזים ונסתרים מאד מאד, ולא בנקל למצא אותם מרב התמורות וכו'. כל מחם ומחשבתם דבוקים רק בו יתברך, אינם רואים משום דבר רק אמתת מציאותו יתברך, מתבודדים רב היום והלילה עמו יתברך, ומיחדים יחודים נוראים ונפלאים וכו', עוסקים בשקינה רבה בכל חלקי התורה הקדושה וכו'; אשריהם ואשרי חלקם, יהי חלקנו בחלקם.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   ב' ריד   בנחל   קמה
ב' ריד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר במדבר ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר,
האברך הצמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. ופליאה נשגבה בעיני, איך יניחו
אנשי שלומנו עז פנים גדול כזה שישתובב ביניהם, עד שרחמנא
לצלן, יגיע לידי עזות כזו, להרים יד ולהפכות את חברו ברבים, אשר
אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין נח.): המגביה ידו על חברו,
אף-על-פי שלא הפהו נקרא רשע וכו', ומכל שכן כשהעיו פניו
והפהו — רשע גמור הוא וכו', ואיך יכולים להניחו להסתובב
בינינו, אשר כבר אמרו חכמינו הקדושים (ספ"ה נו.): אוי לרשע ואוי
לשכנו. ואמרו (בבא מציעא פג.): מדחציף כולי האי שמע מינה
רשיעא הוא; וכי היכן למד הנהגה כזו, רחמנא לצלן?! אם נדמה
לו בדעתו הפגומה, שחברו מאנשי שלומנו אינו מתנהג כהגן (לפי
דעתו הפגומה), האם מתר להרים יד על חברו?! ובכלל, איזו דרך
היא זו להדביק כתבי פלסתר על חברו, באשר מתנהגים חבריונים
תכף-ומיד כשמקנאים בחבריהם, או נדמה להם בדעתם הפגומה,
כאלו אינם מתנהגים כהגן (לפי דעתם הפגומה), תכף-ומיד כותבים
ומדפיסים ומדביקים כתבי פלסתר, רחמנא לצלן, אשר מלבד שזה
דבר מגנה מאד, ומגלה את טנוף מעשיו, כי אין מי שיכתב כתבי
פלסתר על חברו וידביקם ברבים, כי אם מי שהוא פגום מאד מאד
במעשיו המכערים, וכן נולד בדרך פסול, רחמנא לצלן, פי כל
הפוסל במומו פוסל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (קדושין ע.),
ובודאי יש איזה פגם במשפחתו וכו', אלא עוד עובר על פמה לאוין
ועשין ואורורים המובאים בספרי הכהן ה"תפץ חיים" — קחהו
משם.

אוי לנו שפך עלתה בימינו, אשר קמו עזי פנים ומתלבשים

קמו   אָשֶׁר   ב' ריד   בְּנַחֵל

בְּלוֹשׁ וְכוּ', וְשׁוֹפְכִים דָּמָם שֶׁל כְּשָׁרִים וִירָאִים וְצַדִּיקִים, רָאָה גַם
 רָאָה הַבַּחֲוָרִים וְהָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים שֶׁלָּנוּ זֹכִים לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן,
 וּמְסִימִים מְסַכֵּת אַחַר מְסַכֵּת וְכוּ' וּמְטִילִים בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה וְכוּ',
 וּמִתְבוֹדְדִים בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְקָמִים בְּחֻצוֹת, וּמְרַבִּים בְּצַדִּיקָה
 וְשִׂיחָה עִם חֲבֵרִים בְּדַבּוּרֵי יְרֵאת שָׁמַיִם וְאַמוּנָה וְכוּ', וּלְבִסּוֹף בָּא
 הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּלוֹשִׁים שׁוֹנִים וְכוּ', עַד שֶׁמִּתִּיר לְרֹדֶפֶם וְכוּ', הַיֵּשׁ
 חוֹכָא וְטְלוּלָא גְדוֹל מַזְהָ! יְבֵא הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע, שְׁנַצְטְרַךְ
 לְהַפְשִׁיט גּוּפָנוּ הַגִּשְׁמִי, וְהַנְשָׁמָה תַעֲלֶה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁם נִתְּוֹדַע מִי
 הִיָּה בְּאַמַּת בְּרִסְלָכָר חֲסִיד — מִי שֶׁכָּל יָמָיו הֵלֵךְ בְּתַמִּימוֹת
 וּבַפְשִׁיטוֹת, וְלַמַּד בְּסֻדְרֵי הַרְף הַלְמוּד עַל-פִּי דַעַת רַבָּנוּ ז"ל וְכוּ', אוֹ
 לְמִי שֶׁהֵלֵךְ בְּדַרְכֵם שֶׁל הַצְּבוּעִים וְהַלְצִים וּמִתְרַחֲרֵי הָרִיב וְכוּתְבֵי
 פְּלִסְתָּר, וּמְכִים וּמְבִיִּשִׁים אֶת חֲבֵרֵיהֶם וְכוּ'.

עַל-כָּל-פָּנִים כְּפִי הַנִּרְאָה זֶהוּ הַנְּסִיוֹן שֶׁלָּנוּ, מָה עָשׂוּ אַנְשֵׁי
 מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁקָּמוּ עֲלֵיהֶם מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עֲלִינוּ רַק
 לְבֵרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחַתָּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
 וּבַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִבְלִי לַעֲנוֹת לְמִתְרַפֵּינוּ וְלְמַבְזִינוּ שׁוּם דְּבָר, כִּי
 זֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'); וְרֵאוּ לָנוּ לְדוֹן
 אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְיָבוֹא בַעַל הַכֶּרֶם וְיִוצֵיא הַקּוֹצִים מִכְרָמוֹ,
 וּמֵאֲתָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקֵשׁ רַק שְׁנֵאֲחֻז עֲצָמָנוּ בְּיַחַד, בְּאַהֲבָה
 וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְרַשׁ פִּנְחֻמָּא אָמַר): אָמַר
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלָכֶם כְּאֶחָד תַּעֲשׂוּ אֲגִידָה אַחַת, כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה
 בְּכַנִּי פְּסֻלָּת, אִם עֲשִׂיתֶם כֵּן, אֲנִי מִתְעַלֶּה עֲלֵיכֶם. וְכֵן הִנְבִּיא אוֹמֵר:
 "הַבּוֹנֵה בְּשָׁמַיִם מַעֲלוֹתָיו, וְאֲגִידָתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה" (עֲמוֹס ט, ו), וְאִימְתִי
 הוּא מִתְעַלֶּה? כְּשֶׁהֵן עוֹשִׂים אֲגִידָה אַחַת, שְׁנֵאֲמַר: "וְאֲגִידָתוֹ עַל אֶרֶץ
 יִסְדָּה", עֵינִי שָׁם.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי, בְּרַח לָךְ מִלְּצִים וּמִמִּתְרַחֲרֵי רִיב וּבַעֲלֵי
 מַחֲלָקָת, אָשֶׁר אֵין לָהֶם שׁוּם שִׂיכוֹת אֶל רַבָּנוּ ז"ל, אֲדַרְבָּה הֵם
 שְׁלוּחֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁשְּׁלַח לְהֵרֵס מִבְּפָנִים, אָשֶׁר מוֹהַרְנ"ת ז"ל
 אָמַר בְּפִרוּשׁ: אֵיךְ הָאֵב מְעַר מוֹרָא פּוֹן דִּי מִתְנַגְדִּים פּוֹן אֵינוּוִינִיג,

אָשֶׁר   ב' ריד   בַּנְחֹל   קמז

ווי פון די מתנגדים פון דרויסען¹, והשם תתברך לאמר לצרותינו די, ויתגלה אור ודעת רבנו ז"ל בכל תפוצות ישראל. ור' לוי יצחק (גרו זאיר) [ז"ל] אמר בפרוש: "ווייל עס האט זיך יעצט ברוך השם אן גיהויבן צו טהון אין רבינים ואף, עס ווערן מקרב נייע מקרבים, און מען דרוקט לקוטי מוהר"ן'ס קליינע און גרויסע און מיטלע וכו', און מען דרוקט נייע ספרים, און עס ווערט א התעוררות אין דער וועלט, איבער דעם האט זיך אן גיהויבען דאס התנגדות פון נייע הן פון דרויסען הן פון אינווייניג². וכיום חמישי י"ג מדות שנה זו, בשנכנסתי אצלו, אחז אז בסדר אמירתו בתנ"ך, בפסוק (הושע ז, יג): "והמה דברו עלי כזבים", ענה ואמר לי: ראה השגחתו תתברך באיזה פסוק אני אחז עכשו... ורמז לי שלא אתפעל ממה שמדברים עלי, וחזק אותי מאד מאד, ואמר לי אז וכו', ובמוצאי יום הכפורים בשהלכתני אצלו להפרד ממנו (פי נסעתי אחר כמה שעות לחוץ לארץ), והיו עמי אז שני אברכים וכו', ענה ואמר לי בזו הלשון: ביסט נישט גרעסער פון ר' נתן, ביסט נישט גרעסער פון ר' נחמן טולטשינער, ביסט נישט גרעסער פון ר' אברהם בר' נחמן זיי האבן גיהאט מחלקת מעגסטו אויף האבן מחלקת נאר דער עקר שווייג³. וספר אז ספור נפלא, פי פעם אחת הלך הרב מטשהרין אל ציון רבנו ז"ל עם עוד אחד מאנשי שלומנו, ופתאום יצא מתנגד אחד, וזרק צואה מכורכת בניר עליהם, ונפל על בגד המשי של הרב מטשהרין, ונתלכלך מאד, ועמד הרב מטשהרין ולא ענה שום דבר, רק נכנס באיזה בית, ורחץ את בגד המשי במים, והמשיך בדרך אל הציון, כאלו לא קרה דבר. וזה האחד מאנשי

(ת) אני פוחד יותר מהמתנגדים שמבפנים מהמתנגדים שמבחוץ.
 (א) היות ועכשו, ברוך השם, התחילו 'לעשות' בדבר רבנו ז"ל, מתקרבים מקרבים חדשים, ומדפיסים ספרי לקוטי-מוהר"ן קטנים גדולים ובינונים (בפורמטים שונים) וכו', ומדפיסים ספרים חדשים ונעשיתה התעוררות בעולם, על-כן התחילה ההתנגדות מתדש — הן מבחוץ הן מבפנים.
 (ב) אינך גדול יותר ממוהרנ"ת ז"ל, אינך יותר גדול מר' נחמן טולטשינער, אינך יותר גדול מר' אברהם בר' נחמן, להם היתה מחלקת גם לך מתר שתהיה מחלקת, רק העקר שתק!

קמח   אָשֶׁר   ב' רטו   בַּנְחָל

שְׁלוֹמֵנו שֶׁהֵלֵךְ עִמּוֹ, הִתְחִיל לָרִיב וּלְהִתְקוּטט עִם הַמְתַּנַּגֵּד וְכוּ',
וְאָמַר לוֹ הַמְתַּנַּגֵּד: זַעֲהֶסֶט, עֲרִי (הִרְאָה עִם אֲצַבְעוֹ עַל הַרֵב
מִטְשֶׁהֲרִין) אִיזוֹ אֶבְרֶסֶלְכֶר חֲסִיד^ג (כִּי הוּא שׁוֹתֵק), אֲבָל אַתָּה צְבוּעַ,
דוּ בִיסֵט אֶל־יִגְעֲנֶעֶר^ד, וְרַמְזוּ לִי ר' לִוִי יִצְחָק, כִּי עֲנִינְנוּ הוּא רַק לְדָם
וְלִשְׂתֵק לְמַתְרַפֵּינוּ; כִּי אֵין זֶה שׁוֹם עֲצָה לְצִאת וְלָרִיב עִמָּהֶם. וְכִבֵּר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין עֲא:): כִּד מִינְצוּ בִי תְרִי בְהִדֵי הַדְּדִי
חֲזוּ הֵי מִינִיִּהוּ דְקָדִים וְשִׁתִּיק הוּא מִיחֶס טְפִי, עֵינִן שְׁמִי; וְעַל־כֵּן,
אֶהוּבִי, אַחִי, שְׂתֵק שְׂתֵק! וְעַל־יְדִי־זֶה תִנְצַל מִכָּל מִינֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים,
אֲשֶׁר הֵיוּ מְגִיעִים לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ וְכוּ'. וּבְזֶה שְׂתִשְׁתַּק לְמַתְרַפֵּיךָ,
תִּזְכֶּה לְהַפְּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרִי, וְיֵאִיר בְּךָ מְלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהֶאֱרָה
וּבְנֵעַם וּבְזִיו כְּזֶה, אֲשֶׁר לֹא יִכִּלְהוּ הַרְעִיוֹן, וְלֹא עוֹד אֶלָּא כָּל הָעוֹלָם
יַעֲמֵד עַל זְכוּתְךָ, כְּמֵאֲמָרַם ז"ל (חֲלִין פֹּט): אֵין הָעוֹלָם מִתְקַים אֶלָּא
בְּשִׁבִיל מִי שְׁבוּלָם אֶת עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת מְרִיבָה, עֵינִן שְׁם; רַק חֲזֹק וְאֲמִץ
מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמְדַּבֵּר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נֵרו
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגַם אֶת הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה — אֲשַׁרֶיךָ
וְאֲשַׁרֶי חֲלָקְךָ, שֵׁישׁ לָךְ זְכוּת גְּדוּלָה כְּזוֹ בְּזְכוּת הַרְבִּים.

ג) אַתָּה רוֹאֶה! הוּא...

ד) הֵינּוּ חֲסִיד בְּרֶסֶלֶב.

ה) אַתָּה שְׂקָרָן.

ו) בְּשַׁעַת שְׁשָׁנִים מִתְקוּטְטִים, רָאוּ מִי מְבִינֵיהֶם שְׂמַקְדִים וְשׁוֹתֵק, הוּא יוֹתֵר מִיחֶס.

אֲשֶׁר   ב' רטו   בַּנְחַל   קמט

והנה בכל יום יום עוברות על כל אחד ירידות ונפילות וחלישות הדעת, ועלינו להתחזק בכל מיני אפנים שבועולם, יהיה איך שיהיה, כי אין זו מעלה לפל כל-כך בדעתו בכל פעם, אדרבה זה עקר מעלת הצדיק והאיש כשר, ואם ער קען זיך דער האלטן פון זיין איבער גייעניש! ורבנו ז"ל כשהתחיל את המעשה הנורא של השבעה בעטלירס, פתח ואמר: איך וועל אייך דערציילען ווי איז מען פון א מרה שחורה פרייליך גינוארן"; כי זה עקר גדלת הצדיק והאיש כשר. כי צריך שתדע, אשר צרות ומרירות עוברות על כל אחד בזה העולם בכל יום יום, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עז): דע שפך אחד מישראל אפלו צדיק גדול, צריך שיהיה לו איזה צער בכל יום, וגם מי שדעתו יותר גדולה — צערו גדול ביותר, בבחינת (קהלת א, יח): "ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", עיין שם.

ותאמין לי, ידידי היקר, שלולא שזכינו להתודע מרבי בזה, היינו נאבדים, חס ושלום, לגמרי, ועל-כן ראוי לנו לרקוד בכל יום יום על נעם חלקנו, אשר בנחל שם גורלנו, וצריכים לחשב מחשבות איך להרחיב את גבולי הקדשה להדפיס את הספרים הקדושים של רבנו ז"ל ותלמידו מוהרנ"ת ז"ל, ולהפיצם על פני תבל, וכן ראוי לנו להתועד יחד באהבה ובחבה יתרה לדבר יחד מהעצות הקדושות שלנו. ואתמול בלילה דברנו הרבה ממעלת אהבת חברים ואהבת ישראל, לדון את הכל לכף זכות, כי סגלה להתמדה להזהר לא לדבר על שום בר ישראל (עיין שיחות-הר"ן, סימן צא), וכן אי אפשר להתפלל על-ידי מחלקת (עיין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), וצריכים לידע, כי אצלו יתברך חשוב כל אחד מישראל בפרכטי פרכיות, כמאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז): הקדוש-ברוך-הוא יש לו התפארות פרכית מכל אחד מישראל, ואפלו מכל אבר פרכי שבישראל יש להקדוש-ברוך-הוא התפארות.

(ז) שהוא יכול להתחזק ממה שעובר עליו.
(ח) אספר לכם איך נהיו שמחים ממרה שחורה.

קנ   אָשֶׁר   ב' רטו   בַּנְּחָל

וְהִתְבַּטָּא עַל זֶה ר' לוי יִצְחָק (נרוֹ יֵאִיר) [ו"ל]: הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵרֵמֶט זֵיךְ בְּפִמְלֵיָא שֶׁל מַעְלָה, אֵיךְ הָאֵב אַ אִיד וְוֹאס הָאֵט אַ רִינְעֵם קוֹק, אֵיךְ הָאֵב אַ אִיד וְוֹאס הָאֵט אַ רִינְעֵם גִּידָאנְק, אֵיךְ הָאֵב אַ אִיד וְוֹאס אִיז שְׂטֵעֲנֵדִיג פֿרִיילִיךְ^ט וְכוּ' וְכוּ'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל וְהֵרֵב הַחֲסִיד מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים ר' יִצְחָק בְּעַר ו"ל, הִזָּה רְגִיל לֹאמֹר: מְעַן דַּאֲרָךְ אַכְטוֹנִיג גְּעֵבֶן גִּישְׁט פֿסֶלֶן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ'ס תְּפִלִּין, כִּי הֵי תְּפִלִּין דְּמָרִי עֲלֵמָא מְאִי כְּתִיב בְּהוּ, אָמַר לִיָּה (דְּבִרֵי-הַיָּמִים-א יז): וּמִי כְּעֻמָּךְ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצֵי" (בְּרֻכּוֹת ו.); וְעַל-כֵּן אֶסוּר לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּדִי שְׁלֹא לְפַסֵּל אֶת תְּפִלְיוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ-כֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְנַהֵג בְּטוֹב, בְּאִפְּן שְׂתִהְיֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַתְּפָאָרוֹת מְמֻנּוּ, קוֹק אֵיךְ הָאֵב אִזָּא גִיטְעֵן אִיד, וְוֹאס עַר אִיז תְּמִיד גּוֹט^כ וְכוּ'. וּמִי שֶׁהוּא בְּעַל לֵב טוֹב, וְתְמִיד אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, אֵינן לְמַעְלָה מְמֻנּוּ. וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ד'): אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַשָּׁה, כָּל מַה שְּׂאִתָּה יָכוֹל לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל — שַׁבַּח, לְגַדְלָן וּלְפָאָרְן — פֶּאָר, לְמָה? שְׂאֵנִי עֲתִיד לְהִתְפָּאָר בְּהֵם, שְׂנֵאָמַר (יִשְׁעִיָּה מֵט, ג): "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אַתְּפָאָר", עֵינן שָׁם; כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת יִהְיֶה בְּאִיזָה מַצָּב שְׂיִהְיֶה, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק יח): רַחֲמֵינוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַבֵּין עַל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, בֵּין עַל הַרְשָׁעִים שְׁבָהָן, בֵּין עַל הַצְּדִיקִים שְׁבָהָן וְכוּ', עֵינן שָׁם.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, הַרְגֵל אֶת עֲצֻמָּךְ בַּמִּדָּה הַיְקָרָה הַזֹּאת —

(ט) הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְתַפָּאָר בְּפִמְלֵיָה שֶׁל מַעְלָה: יֵשׁ לִי יְהוּדִי שֵׁישׁ לוֹ הַסְתַּכְּלוּת נְקִיָּה, יֵשׁ לִי יְהוּדִי שֵׁישׁ לוֹ רַעֲיוֹן נְקִי (מִתְּשׁוּבוֹת טְהוּרוֹת), יֵשׁ לִי יְהוּדִי שֶׁהוּא תְּמִיד שְׂמֵחַ.

(י) צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לְפַסֵּל אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בַתְּפִלִּין שֶׁל אֲדוֹן הָעוֹלָם מַה כְּתוּב בָּהֶן? אָמַר לוֹ (ר' תַּיָּא לר' נַחֲמָן בַּר יִצְחָק): "וּמִי כְּעֻמָּךְ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצֵי".

(כ) תְּסַתְּפְלוּ יֵשׁ לִי כְּזֶה יְהוּדִי טוֹב, שֶׁהוּא תְּמִיד טוֹב.

אֲשֶׁר   ב' רטז   בַּנְחַל   קנא

לדון את כל אחד לכף זכות? הֲיֵה אִיף שִׁיְהִיָּה, וְאֵל תַּחֲזִיק בַּמַּחֲלָקָת, חס ושלום. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲרִין קי.): כֹּל הַמַּחֲזִיק בַּמַּחֲלָקָת עוֹבֵר בְּלֹאוֹ; וְתִהְיֶה רְגִיל לְבָרֶךְ אֶת כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בַּבְּרִכוֹת, וְתַעֲזֹר לְכֹל אֶחָד בְּמָה שֶׁתּוּכַל — הֵן בְּגוּף וְהֵן בְּמָמוֹן. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁת וַיְחִי): אָמַר רַבִּי מְאִיר, כֹּל הַמְּבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל כְּאֵלּוּ מְבָרֵךְ אֶת הַשְּׂכִינָה וְכוּ', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: כֹּל הַעוֹזֵר אֶת יִשְׂרָאֵל כְּאֵלּוּ עוֹזֵר אֶת הַשְּׂכִינָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְרֵאוי לָנוּ לְחֹזֵר וְלוֹמֵר: אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזִכֵּינוּ לְהַתְנַדֵּעַ מִרַבְּנוּ ז"ל וּמִתְלַמִּידוֹ מוֹהֲרָנִי ת"ז ל. רָאָה גַם רָאָה לְהַתְמִיד בְּכֹל יוֹם יוֹם בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָנִין" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְלוֹמֵר עַל כֹּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מ"לְקוּטֵי-תְפִלוֹת", וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְשַׁקֵּד עַל דְּלִתוֹת סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת", לְלַמַּד בָּהֶם כְּסִדְרָן, וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ.

בְּנֵי, יְדִידֵי, יְקִירֵי! יָדַעְתִּי מְכֹאֹבֵי נַפְשֶׁךָ וְכוּ', רָאָה לְבָרַח תְּמִיד אֶל תּוֹף סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲזַי כָּבֵר לֹא תַצְטַרֵּךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִחִיו וַיַּחֲזִקוּ אוֹתָךְ כָּל-כָּף, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לֵישֵׁב בְּגִן-עֵדֶן מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רטז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסִדְרָ בַּמְדָּבָר הַיְתַשְׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה נְגִיעוֹ וַיְרַדְפוּ אֶל אֶהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבֶךָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ אֵתָה מְסַפֵּר שְׁבָרוֹן לְכָף לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי, וּמְאֹד אָנִי מְצַטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אִיף בְּאַמְת, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינִי זֹו עֹצֶה כָּלֵל לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כָּף אֶל הַצַּעַר, אִיף שְׁצַעֲרֶךָ הוּא צַעַר קָשָׁה עַד מְאֹד, כִּי כֹל הַנִּמְשָׁךְ אַחֵר צַעֲרוֹ — צַעֲרוֹ

קנב   אָשֶׁר   ב' רטז   בַּנְחָל

נמשך אחריו יותר ויותר, ועקר שלמות מדרגות האדם הוא דיקא
 כשיכול להפוך את היגון ואנחה אל תוך הששון והשמחה (עין
 לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג), ויכול למצא הרחבות בתוך צרותיו
 המרבות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה). והנה בפרושי על
 ה"לקוטי-מוהר"ן" צינתי מאמר חכמינו הקדושים בירושלמי (פענית
 פרק ב', הלכה ט'), איך שהתחזק דוד המלך ואמר לפני הקדוש-ברוך-
 הוא: כל צרה שהייתי נכנס אליה, אתה היית מרחיבה לי, נכנסתי
 לצרתה של בת שבע, נתת לי את שלמה, נכנסתי לצרתן של ישראל,
 ונתת לי את בית-המקדש וכו', עין שם; הרי שמתקף דחקותו
 ומרירותו — מצא הרחבות. ורואים שכל ספר התהלים נבנה על
 דרך זו, שמתקף צרותיו ודחקותו שעברו עליו, ברח אליו יתברך,
 ועשה מזה מזמור תהלים, שהוא תפלה והודאה ובקשה נאה לפני
 השם יתברך, ושבר את לבו בשיחה אליו יתברך.

מה אמר לך, ידידי היקר, לולא הקדים לנו השם יתברך את
 רבנו ז"ל, שהוא הניח'מין' האמתי המנחם הכל ומשמח הכל (עין
 לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), לא היינו יכולים להתקיים בזה העולם
 אפלו יום אחד כפי מרירות דמרירות שעובר על כל הבא להפגס
 אל תוך הקדשה; ועל-כן באילו דבורים אוכל להתחיל לנחם
 ולשמח אותך, הלא ספרי רבנו ז"ל בידך, ואם פי מרב צערך הקשה
 ובלבול דעתך שעובר עליך — הן מעצמך והן מאשפתך והן מבגדך
 והן מפרנסתך והן מחברך וכו', קשה וכבד לך לצמצם מחשבתך
 ודעתך בתוך ספרי רבנו ז"ל. מה אמר לך, ידידי היקר, אשר אהבת
 עולם אהבתך, אהבה שאינה תלויה בדבר בטל וכו', כבר הקדימו
 לנו חכמינו הקדושים, ואמרו (מדרש פנחומא עקב, סימן ג'): זה שאמר
 הכתוב (איוב ח, ז): "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד" —
 ללמדך, שכל המצטער בתחלתו — נח לו בסופו, ואין לך מי
 שמצטער מתחלתו יותר מאברהם שהשליך לכבשן, וגלה מבית
 אביו, ורדפו אחריו ט"ז מלכים, ונתנסה בעשרה נסיונות, וקבר את
 שרה, ולבסוף נח, שנאמר (בראשית כד, א): "ואברהם זקן בא בימים
 וה' ברוך וגו', וכן יצחק נצטער בנערותו, קנאו בו פלשתים, שנאמר

אֲשֶׁר   ב' רטז   בַּנְחַל   קנג

(שם כו, טז): "וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל יִצְחָק לֵךְ מֵעַמָּנוּ וְגו', וּלְבַסּוֹף בִּקְשׁוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שם כו, כח): "וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְגו', וַיֹּאמְרוּ רְאֵה רָאִינוּ וְגו', וַיַּעֲקֹב כַּמָּה נִצְטַעַר, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכט, א): "רַבּוֹת צָרְרוּנִי מִנְעוּרַי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל", עַד שֶׁהָיָה בְּמַעֲיָאמוּ בִקְשׁ עָשׂוּ לְהַרְגוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כה, כב): "וַיִּתְרוּצְצוּ הַבְּנָיִם", וּכְשֶׁקָּבַל הַבְּרָכוֹת "וַיִּשְׁטֹם עָשׂוּ אֶת יַעֲקֹב, וַיֹּאמֶר עָשׂוּ בְּלָבוֹ, יִקְרָבוּ יָמַי אֲבָל אָבִי" וְגו' (שם כו, מא), בְּרַח לָבֵן לְחָרָן וּנִצְטַעַר בְּכַוְנָתוֹ שֶׁל לָבֵן, וְאַחֲרֵי־כֵן בִּקְשׁ לְהַרְגוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כו, ה): "אַרְמִי אוֹבֵד אָבִי", יֵצֵא מֵאֲצִלוֹ וּפָגַע בְּעָשׂוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לג, א): "וַיִּשְׂא יַעֲקֹב אֶת עֵינָיו, וַיֵּרָא וְהִנֵּה עָשׂוּ בֵּא" וְגו', בָּאָה עָלָיו צָרַת דִּינָה וְצָרַת רַחֵל וְצָרַת יוֹסֵף. וּלְבַסּוֹף נָח, שֶׁנֶּאֱמַר (שם מז, יב): "וַיִּכְלַל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אַחֲיוֹ", הָיָה "וְהָיָה רֵאשִׁיתְךָ מִצֶּעַר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה מְאֹד", עַיִן שָׁם; רְאֵה גַם רְאֵה מָה עָבַר עַל אַבּוֹתֵינוּ, וְאִם תִּתְחִיל לַעֲיִן בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת כָּל צָרָה שֶׁעָבְרָה עֲלֵיהֶם, תַּעֲמֹד נִבְהֵל וּמְשִׁתּוֹמֵם, אֵיךְ יְכוּלִים לְסַבֵּל מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת כָּאלוֹ שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם, וְכֵן עַל כָּל הַצְּדִיקִים עוֹבֵר מֵהַ שְׁעוֹבֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הֵם עוֹמְדִים בְּדַעְתָּם, וְאֵינָם נוֹפְלִים, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּסַפְקוֹת וּבְלְבוּלִים, אֲדַרְבֵּה הֵם מִתְחַזְּקִים עַל־יְדֵי־זֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי יוֹדְעִים שֶׁבְּתוֹךְ צֶעַר וּמְרִירוֹתָם — שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם גִּנוּז, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַא דְּבִי אֱלֹהֵי רַבָּה, פָּרָק יח): אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: בְּכָל צֶעַר וְצֶעַר שֶׁיֵּשׁ לְיִשְׂרָאֵל — אֲנִי עֹמֶהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ צַר, עַיִן שָׁם; וּכְאֵמֶת מְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ), שֶׁעַקֵּר מְרִירוֹת וְצֶעַר הַיִּסּוּרִים הוּא רַק מִחֲמַת חֶסֶד וְדַעַת הַהִשְׁגָּחָה, אֲזַ מְרַגֵּשִׁין אֶת הַצֶּעַר וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְכו', אֲבָל תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזַ בְּרַגַע הַהוּא יִתְפָּרְדוּ מִמֶּנּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן וְיִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל.

יְדִידֵי הַיָּקָר! בּוֹדֵאֵי אַתָּה צוֹדֵק, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכָא בְּתָרָא טז): אֵינן אָדָם נִתְפָּס בְּשַׁעַת צֶעַרוֹ, אֵךְ תֵּאֱמִין לִי, אִם הֵייתָ מְכַנֵּס אֶת עֲצֻמְךָ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵייתָ זוֹכֵה לְהִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזַ לֹא הֵייתָ מְרַגֵּשׁ שׁוֹם צֶעַר וּמְרִירוֹת

משום ברִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, הֵן מִהַקְרוּבִים וְהֵן מִהַרְחֻקִים וְכוּ', בְּכֻלָּם הָיִיתׁ סְבָלָן גָּדוֹל, כְּמוֹ מִי שְׁאִינוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלָל, כִּי מֵאַחַר שְׁנַת־בְּרַר לֵךְ שְׁאִין בַּלְעָדִיו יִתְבָּרֵךְ כָּלָל וְכָלָל, וְשׁוּם דְּבָר וְשׁוּם עֲנִין בְּעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר שְׁיֵאָרַע מֵעֲצָמוֹ בְּלִתי רְצוֹנוֹ וְהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְעַל-כֵּן מֵה וְלִמָּה לְהִצְטַעַר וְלְהִתְמַרְמַר מִחֲבָרוֹ אוֹ מֵאֲשֶׁתוֹ אוֹ מִבְּנוֹ אוֹ מִפְּרַנְסָתוֹ וְכוּ' וְכוּ', הֲלֹא הוּא יִתְבָּרֵךְ שָׁם, וְעַל-כֵּן עָלִי לְבָרַח רַק אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְתָּם אֶת עֵינַי לְגַמְרֵי מַחֲזִיזוֹ דְּהֵאִי עֲלָמָא, לְהִיּוֹת בְּטֹל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּמַת מַמְשׁ, אֲשֶׁר בְּאַמַּת זֶהוּ עֵקֶר הַחַיִּים — כִּשֶׁהוּא בְּטֹל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם. וְזֶה סוּד מֵאַמְרָם ו״ל (תְּמִיד ל.ב.): הַרוּצָה שְׁיִחְיֶה — יָמוּת, וְהַרוּצָה שְׁיָמוּת — יִחְיֶה; אִם אֶחָד רוּצָה לְחַיּוֹת בְּאַמַּת חַיִּים טוֹבִים וְנִצְחָחִים, יָמִית אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מְזֵה הָעוֹלָם, וְיִהְיֶה סְבָלָן גָּדוֹל עַד מְאֹד, יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִחְיֶה אֶפְלוֹ יִהְיֶה הַכֹּל הַפּוֹךְ רְצוֹנוֹ, אֲזוּ דִּיקָא יִזְכֶּה לְחַיּוֹת חַיִּים נְצִיחִים. וְלְהַפּוֹךְ, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא הַהַפּוֹךְ, רַחֲמֵנָא לְעָלָן. וּבְאַמַּת צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אַחִי, חֲבָרִי וִידִידִי, רַבְּנוּ ו״ל אָמַר לָנוּ (שִׁיחֻת-הַר״ן, סִימָן ל.ג.): אֲצַל הָעוֹלָם אֲמוּנָה הוּא דְּבָר קָטָן, וְאֲצַל־י אֲמוּנָה הוּא דְּבָר גָּדוֹל מְאֹד. וְעֵקֶר הָאֲמוּנָה הִיא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְחֻקִּירוֹת כָּלָל וְכוּ', עֵינִ שָׁם; כִּי הָאֲמוּנָה הָאֲמִתִּית הִיא כְּשִׁמְאָמִין שְׁאִין שׁוּם תְּנוּעָה מְקַרְה וּרְצוֹן בְּעַל בַּחֲרִיה וְכוּ', וְעַל-יָדֵי תַקְיָא אֲמוּנָה זֹו תִתְרַפָּא נַפְשׁוֹ מִכָּל תַּחֲלוּאִיו, וְיִזְכֶּה לְכָל הַמַּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, וְיֵאֵהָב אֶת הַכֹּל, אִף שְׁיַעֲשׂוּ לוֹ רַעוֹת רַבּוֹת וַיַּצְעֲרוּ וַיִּבְזּוּ אוֹתוֹ וְכוּ', כִּי אִין שׁוּם מְקַרְה בְּעוֹלָם אִף דְּבוּר קָטָן וְכוּ', וְהַפֵּל נַעֲשֶׂה שְׁלוּחוֹ שֶׁל מְקוֹם — לְבַזוֹת וְלַחְרֹף אוֹתוֹ. וְכִשְׁיִחְיֶה רְגִיל בְּאַמוּנָה מְזַכֶּכֶת כְּזוֹ, אֲזוּ לְעוֹלָם יִהְיֶה בִּישׁוּב הַדַּעַת, וְיִהְיֶה סְבָלָן גָּדוֹל, וְלֹא יִכְעַס וְלֹא יִקְפִּיד עַל שׁוּם דְּבָר וְעַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִחְיֶה. וּרַבְּנוּ ו״ל הַתְּפָאֵר, כִּי זָכָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְמַדְרַגָּה כְּזוֹ, עַד שְׁאִין לוֹ שׁוּם הַקְפָּדָה אֶפְלוֹ בְּלָבוֹ עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהִיָּה רַבְּנוּ ו״ל רַק כָּלוֹ טוֹב. וּמִבְּאָר עֲנִין זֶה בְּאַרְיִכוֹת יוֹתֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר״ן (חֶלֶק א', סִימָן קנ.ה), שְׁעַל-יָדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לְאַרְיִכוֹת אֲפִים, כִּי שָׁם זוֹכִים לְמַדְרַגַּת הָאֲמוּנָה בְּתַכְלִית הַמַּדְרַגָּה

אֲשֶׁר   ב' רטז   בַּנְחַל   קנה

הַעֲלִינָה וְכוּ'; וְעַל־כֵּן כְּשִׁמְגִיעַ אֶל אַמוּנָה כְּזוֹ, אַז הוּא לְגַמְרֵי כְּטַל
וּמְבֹטֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִינוּ מְקַפֵּיד וְכוּעַס חַס וְשְׁלוֹם, רַק סוֹבֵל עַל
כָּל הַבָּא עָלָיו.

חֲמֻדַת לְבָבִי! כַּמָּה שָׂרָק נִדְבַר מִזֶּה, לֹא יִסְפִּיקוּ כָּל אֵילֵי נְבִיּוֹת,
כִּי הַנְּסִיּוֹנוֹת רַבִּים מְאֹד מְאֹד, וְהַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת מִתְגַּבְּרוֹת
וּמִתְפַּשְׁטוֹת מְאֹד מְאֹד, וּבְנִקֵּל לִפְלֵ מְאֻמוּנָה בְּרוּרָה זוֹ, חַס וְשְׁלוֹם,
וְאִז מִתְחִיל לְהִתְקוּיֵט עִם אֲשֶׁתּוֹ וְעִם בְּנוֹ וְעִם חֲבֵרוֹ וְכוּ', וְאִף
שְׂבָאָמַת הוּא צוֹדֵק, שְׂאֲשֶׁתּוֹ עֲשֵׂתָה עוֹלָה נִגְדוֹ, וְכֵן בְּנוֹ מִצְעֵרוֹ
תָּמִיד, וְחֲבֵרָיו רְמוּהוּ בְּרַמְאוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין מוֹצְאִים אֶפְלוֹ אֶצֶל
עָרַל, לְהַבְדִּיל, וְעֲשֵׂה כְּנִגְדוֹ עוֹלָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר אִינוּ מִתְאִים אִף לְחִזָּה
רָעָה וְגו', אִף תִּכְפֹּר-וּמִיד כְּשֶׁרָק תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבַּרֵךְ, שְׂאֵין כָּאֵן שׁוֹם בְּשׁוֹר וְדָם, רַק הַכֹּל מִדִּין שְׁמַיִם, תִּכְפֹּר-וּמִיד
בִּידְעָה זוֹ יִמְתַּק מִמֶּךָ הַכֹּל, וְיִתְבַּטְּלוּ כָּלֶם נִגְדֶּךָ; כִּי כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל
רְצוֹנוֹ לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, אַז הוּא מְבַטֵּל רְצוֹן אַחֲרִים לְרְצוֹנוֹ, וְאֲשֶׁתְּךָ
וּבְנֶיךָ יִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי, וְיִגְדְּלוּךָ וְיִכְבְּדוּךָ מְאֹד מְאֹד. וּמְכַל שְׂכֵן חֲבֵרְךָ
שְׂאֲתָה עוֹסֵק עִמּוֹ בְּמִשְׂא וּמִתֵּן, הוּא יִפֹּל תַּחַת רַגְלֶיךָ, וְיִבְקֶשׁ מִמֶּךָ
מִחִילָה וְכוּ', וְיִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ שְׁלֹא תַעֲזֹב אוֹתוֹ וְכוּ', וְאִדְרָבָה יִשְׁתַּדֵּל
לְהוֹצִיא אֶת מַחְסוֹרְךָ בְּשְׁלָמוֹת גְּמוּרָה.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, רְאֵה גַם רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ
בְּאֻמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַזוֹ, אַז לֹא תִצְטָרֵךְ לְשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי הַכֹּל יִתְבַּטְּלוּ
נִגְדֶּךָ. אִף לְמַעַן הַשֵּׁם, שְׂתַק, שְׂתַק! אֶהוּבִי, אַחִי, כִּי בַתְחִלָּה יִהְיוּ
לְךָ נְסִיּוֹנוֹת רַבִּים וְכוּ', וְאִם תַּעֲמִד בְּנִסְיוֹן הַזֶּה לְבָלִי לְהַשִּׁיב
לְמַחְרָפֶיךָ וְלְמַבְזִיךָ וְלְמַצְעָרְךָ וְכוּ', אַז תִּזְכֶּה לְהַאֲרָה וְזִיו וְנַעַם כְּזֶה,
אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר וּלְצִיר בְּדַעַת כָּלֵל, עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ,
וְתַעֲנַג בְּגוֹן-עַדָּן עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם; הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְהַגִּיעַ לְכָל
זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קנו   אָשֶׁר   ב' ריז   בַּנַּחַל
ב' ריז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, הָאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, כְּפִי שְׁאֵנִי רוֹאֶה, אוֹרֵב עֲלֶיךָ
הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְאֹד, וְהִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַמָּה מִיָּנִי לְבוֹשִׁים
וְכוֹי; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, בָּרַח לְךָ עֲכָשׁוּ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה
רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִבְטַל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִסִּיחַ
דַּעְתְּךָ לְגַמְרֵי מְכַל הָעוֹלָם וְכוֹי, אֵל תִּתְחִיל לְהִכְנִיס בְּמַחְשַׁבְתְּךָ שׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם וְכוֹי, מְכַל שְׁכָן אֱלֹהֵי הַמְּצַעְרִים אוֹתְךָ וְדוֹבְרִים עֲלֶיךָ
וְכוֹי, אַתָּה, בְּנִי, תִּהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּכְנַס בְּשׁוֹם וְכוּחִים,
רַק לְדַבֵּר בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם מִי שְׁרוּצָה לְשִׁמְעַ וְלִקְבַל מִמֶּךָ
וְכוֹי. וְאִם אַחַד שׁוֹאֵל אוֹתְךָ אֵילוֹ עֲנִינִים, שְׁתַּבִּין שְׁוֶה יִגִּיעַ לְמִדַּת
הַנִּצָּחוֹן, חַס וְשְׁלוֹם, שְׁתַּק, שְׁתַּק! רַק דַּבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׁפְתוֹתֶיךָ
יִנְעֲנְעוּ בַתְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
סִימָן מַח): "הָאָדָם צָרִיף לְעִבְרָה עַל גֶּשֶׁר צָר מְאֹד מְאֹד, וְהַכֵּלֵל וְהַעֲקָר
שָׁלָא לְהַתְּפַחַד כָּלֵל". וְהִנֵּה כְּשֶׁהוֹלְכִים עַל גֶּשֶׁר צָר, הַסַּפְנָה גְּדוּלָּה
עַד מְאֹד, שָׁלָא לְפַל, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי בְּנִקֵּל לְפַל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שָׁלָא לְהַתְּפַחַד כָּלֵל, כִּי צָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת וְלִב
אֲמִיץ וְחִזָּק מְאֹד מְאֹד לְעִבְרָה אֶת זֶה הָעוֹלָם; וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֶחָד מִקְּשָׁר
וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזּוּ הוּא מְצַלִּיחַ דְּרַכּוֹ, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא
תוֹכֵל לְהַשְׁלִיכוֹ, מֵאַחַר שֶׁהוּא אַחֲזוּ וְדְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל
תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁיִּכְנַס בּוֹכּוּחִים וְסִכְסוּכִים, יִפֹּל בְּאֵין עוֹזֵר, חַס וְשְׁלוֹם.

עַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, מֵה דִּהְיֶה הָנֹה, שְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד
לֹא לְהַתְּנַפֵּחַ עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק לְדַבֵּר מִהַתְּכִלִּית הַנִּצָּחִית, וְלְהִכְנִיס
אֲמוּנָה בְּעוֹלָם, לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל מִי שֶׁבָּא סְמוּךְ

אָשֶׁר   ב' ריח   בַּנְחַל   קִנּוּ

לָךְ, וְהָיִי דֵּן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, כִּי בְּיָדַי אֵלוֹ הַחֲרָפוֹת
וְהַבְּזוּיוֹנוֹת שְׂאֵתָה שׁוֹמֵעַ, הֵם לָךְ לְמַעַן הַנְּסִיּוֹן, לְרֹאוֹת לְהִיכֵן תְּרוּן;
וְעַל-כֵּן, אָחִי, יְדִידִי, יְקִירִי, בְּרַח לָךְ רַק אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ
שְׂדוּקָרִים אוֹתָךְ מְנַעַר וְעַד זֶקֶן וְכוּ', וְכָל אֶחָד מִתְלוֹצֵץ מִמֶּךָ, רַחֲמָנָא
לְצַלָן, עַד שְׂנֵדְמָה לָךְ כְּאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנֶה, יְדִידִי הַיְקָר, אֵל תִּיַּאֲשׁ
אֶת עַצְמְךָ, רַק בְּרַח לָךְ אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
וְהַעֲבֵר מִמַּחְשְׁבֶתְךָ אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, רַק לְרֹאוֹת לְפָנַי עֵינָיו אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שְׂמַחֲיָה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה: דּוּמָם,
צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר. זְכוּר, תִּזְכֹּר, מָה עָשָׂה מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל, שְׁכַל מִיַּדְעִיו
עֲזוּבוֹהוּ, וְנִשְׁאַרוּ עִמּוֹ רַק חֲמֻשָּׁה אֲנָשִׁים, אֵילוֹ יְגִיעוֹת וּמְרִירוֹת סְבֵל,
עַד שְׁגָלָה וּפְרָסָם דַּעַת רַבְּנּוֹ ז"ל בְּעוֹלָם, וְהַעֲמִיד תְּלַמִּידִים מְפֻלְגִים
בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם מִתְמִידִים גְּדוּלִים וְכוּ' וְכוּ', וּלְבִסּוֹף
עֲזוּבוֹהוּ וְכוּ', וְעוֹד נַעֲשׂוּ חוֹלְקִים עָלָיו וְכוּ'. מָה עָשָׂה כְּשֶׁהוֹבִילוּ
אוֹתוֹ אֶסוּר בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרוֹזֶל עַל יָדָיו אֵל בֵּית-הַסֵּהַר, וְכָלֵם
עֲמָדוֹ בְּצַדֵי הַרְחוּבוֹת, וְצָחְקוֹ וְלַעֲגוֹ מִמֶּנּוּ מְאֹד מְאֹד וְכוּ', הֵאֵם אֵין
זֶה נִקְרָא בְּזִיוֹן וְצַעַר וְכוּ'? ! אַף-עַל-פִּי-כֵן מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל לֹא הִתְפַּעֵל,
רַק דִּבֶּק אֶת עַצְמוֹ גַּם אִזּוּ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְחָשַׁב גַּם אִזּוּ מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ
לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם דַּעַת רַבְּנּוֹ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֵיךְ לְקַרֵּב רְחוּקִים, וְאֵיךְ
לְהִשְׁאִיר הַשְּׂאָרָה בְּעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, חִפְץ ה' בְּיָדוֹ
הַצְּלִיחַ, וְעֵבֶר בְּשָׁלוֹם עַל הַכָּל וְכוּ', וְנִשְׁאַרוּ מִמֶּנּוּ אוֹצְרוֹת, אֲשֶׁר
מְחַיִּים וּמְחַזְקִים אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת אֲנָשִׁים, וּמְחַזְרִים בְּגִי-אָדָם
בְּתִשׁוּבָה, וְהֵבֵן מָה שְׂאֵנִי מְרַמֵּז לָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' ריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן רֵאשׁ חֹדֶשׁ סִינּוֹן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יְגִיעוּ אֵל הַבְּחוּר הַיְקָר, הַרוֹצֵה
לְהַכְנִס אֵל תּוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דַעַת הָאֲמַת שֶׁל הַנְּחַל נוֹבֵעַ

קנח   אֲשֶׁר   ב' ריח   בַּנְחַל

מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך אשר בו אתה מספר את שברון לבך מה שעובר עליך מפגם הברית וכו' לנכון קבלתי, ואני מאד מצטער בצערך הקשה.

והנה להשיבך בפרטיות קשה וכבד עלי עכשו מרב טרדותי, ומה גם שכבר נדפס בחלקי "אשר בנחל" מכתבים ותשובות רבות בענין מרירות החטא הזה, ועצות והתחזקות לצאת מזה על-פי דעת רבנו ז"ל — קחהו משם. אף-על-פי-כן לא אמנע הטוב ממך, כי כפי שאני מבין מכתלי מכתבך, מר לך מאד מאד, וכמעט שאתה מתאש, רחמנא לצלן, מהחיים מרב מרירות דמרירות שעוברת עליך מחטא זה, רחמנא לצלן.

והנה יסוד היסודות ועקר הכל — להרגיל את עצמו במדת השמחה, אשר היא היא שלמות תקון הברית, ותכף-וימיד כשאדם שמח בהשם באמונה אמיתית, על-ידי-זה נתבטל הרע והחשך ממנו, כמו שכתוב (תהלים קד, לד-ה): "אנכי אשמח בה" יתמו חטאים מן הארץ"; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קסט), שעל-ידי שמחה השם יתברך יהיה בעזרה לשמר את הברית, עין שם; אף עבודת השמחה היא הכבדה ביותר לזכות בה בעבודת השם יתברך, ובפרט מי שכבר נלכד בקלפת היגלה, שממנה בא חטא פגם הברית וכו', לו כבד מאד מאד לזכות להגיע אל שמחה. והנה זפני השם יתברך להדפיס ספר "מקור השמחה", ושם יש למודים רבים איך לזכות לצאת מהעצבות, ולבא אל השמחה, והוא בנוי ומיסד על-פי דעת רבנו ז"ל — קחהו משם, ותמצא מרגוע לנפשך; כי השמחה היא היסודית והעקרית בחיים, ובפרטיות מי שכבר נלכד בפגם הברית וכו', עליו למסר נפשו להיות תמיד בשמחה עצומה.

וכן צריך להזהר מאד מאד מבעס והקפדה, לא לכעס ולא להקפיד על שום ברירה שבעולם יהיה איך שיהיה, כי החטא הזה

אֲשֶׁר   ב' ריח   בנחל   קנט

נקרא ר'ע', שְׁמִיָּא תְּמִיד לִיָּדֵי כַּעַס וְהַקְפָּדָה, וְהוּא תְּמִיד בִּיּוֹל וְאִישׁ רַע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲשֶׁלְעַכְטָעַר מְעַנְטָשׁ (עֵינִן שִׁיחוֹת-הַרְוִין, סִימָן רמט); וּמִי שְׂיֹדֵעַ נִגְעֵי וּמְכַאוּבֵי נִפְשׁוֹ, שְׁפָגַם כְּבָר עַד עַכְשׁוֹ בַּפְּגָם הַבְּרִית וְכוּ', רְאוּי לֹו לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַטּוֹב, לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְלַעֲשׂוֹת תְּמִיד חֶסֶד עִם כָּל אֶחָד. וְצָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד מִקְפִּידוֹת וְכַעַס, שְׁבֹא מַחְטָא זֶה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאִף שְׁמִי שְׁפָגַם בְּבְרִיתוֹ, לֹו מִגִּיעַ עֲנָן הַחֶסֶד וְלְהִיּוֹת טוֹב, לֹא לְכַעַס וְלְהַקְפִּיד בְּקִשְׁי וּבְכַבְדוֹת גְּדוּלָּה וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן זֶהוּ עֵקֶר תְּקוּנָו — כְּשִׁמְהַפֵּף טְבַעוֹ הַרְע' שְׁמִשְׁתַּלְשֵׁל מַחְטָא זֶה.

וְכֵן צָרִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, כַּמּוּבָא בְּאַרְיכוֹת בְּקוּנְטָרַס סֻדְרֵי דְרִיף הַלְמוּד עַל-פִּי דַעַת רַבְנּוֹ ז"ל — קָחְהוּ מִשָּׁם. וּבִיּוֹתֵר צָרִיף לְהִתְמַיֵּד בְּמִשְׁנֵיּוֹת, אִם אֶפְשָׁר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים — אִין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף כְּסֻדְרָן עַל-כָּל-פְּנִים מְחַבְּר רַמ"א, וְכֵן לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם כַּמָּה מְאָמְרִים מִה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְלוֹמַר עַל כָּל מְאָמֵר הַתְּפִלָּה הַשְּׂיִכַת אֱלִיּוֹ מִה"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", אֲשֶׁר הוּא זְכוּף וְטָהֳרַת הַנֶּפֶשׁ מְאֹד, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַתְּקוּן הַכְּלָלִי עִם הַתְּפִלָּה שְׂאֲחַרְיָהּ כָּל יְמֵי חַיָּו, וְכֵן עוֹד לְמוֹדִים מִה שְׂיִבְחָר בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ וְכוּ'. וְהַעֲקָר שְׁלֹא יִלָּךְ בְּטַל, חַס וְשְׁלוֹם, וְלֹא יִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת. לְעוֹלָם תִּרְאֶה לְהִיּוֹת עָסוּק, וְלֹא לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבוֹת חוּץ, חַס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר מְבִיאוֹת לִיָּדֵי נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

וְכֵן אִם אֶפְשָׁר לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ בְּחִדּוּשֵׁי דְאוּרִיָּתָא, אַז אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרֵי חֻלְקָךְ, כִּי כְּנֶגֶד שְׁהַכְנִיס קִדְּם בְּמַחְשְׁבָתוֹ נְאוּף וְר'ע', יִכְנִיס עַכְשׁוֹ מַחְשְׁבוֹת שֶׁל תּוֹרָה, וְיִבְנֶה בְּנִינִים נִפְלְאִים מִהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר הוּא תְּקוּן גָּמוּר לַפְּגָם הַבְּרִית (עֵינִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֻלַּק ב', סִימָן קה), וְאֶפְלוּ דְבוּר אֶחָד שְׁזוֹכִים לְחַדֵּשׁ, הוּא טוֹב מְאֹד מְאֹד, וְאֶפְלוּ שְׁלֹא יְהִי בְּדַעְתּוֹ לְהַדְפִּיסוֹ, יִרְאֶה וְיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְרִשְׁמוֹ עַל פְּנֵי הַכְּתָב,

קס   אָשֶׁר   ב' ריח   בַּנְחָל

וּמְכַל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשִׁזְכָּה לְהִתְכַתֵּב עִם חֵבֵר טוֹב, זוּהִי זְכוּת גְּדוּלָּה, כִּי יָכוֹל עַל-יְדֵי-זֶה לְחַזֵּק אֶת חֵבְרוֹ וּלְעוֹרְרוֹ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא תְּקוּן לַפֶּגַם הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד), עַל פְּסוּק (יִרְמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מִזּוּלָּל", עֵינַי שָׁם; כִּי הִכְתָּב וְהַמְכָתֵב הֵם יְסוּד גְּדוּל לְאָדָם, כִּי יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהוֹרִיד אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת בְּנֵי-אָדָם, וּלְהַדְרִיכֵם לִילֵךְ בְּדַרְךְ הָאֱמֶת הַמּוֹלִיכָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי שְׂיִהְיֶה רְגִיל בְּחֲדוּשֵׁי דְאֹרִינְתָא, אֲזַי לְעוֹלָם יִהְיֶה עֲסוּק, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ פְּנָאֵי כָּלֵל וְכוּ'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הֲרַגְלֵךְ אֶת עֲצֻמְךָ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְאִךְ שֶׁבִּתְחִלָּה יִדְמָה לְךָ שֶׁאֵינִי לְחֲדוּשֵׁינִי שֶׁלְּךָ שׁוֹם טַעַם גְּרִיחַ וְכוּ', אֲף-עַל-פִּי-כֵן חֲזַק, חֲזַק מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדָה זֹאת, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֲזַכָּה לְחֵבֵר קוֹנְטָרַס מִיַּחַד אוֹ מֵאֶמֶר אֲרָךְ מִמְעַלַּת הַחֲדוּשֵׁינִי דְאֹרִינְתָא, וְאִךְ שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יָכוֹל לְקַיֵּם זֹאת, וּבִפְרָט אֵלּוּ אֲשֶׁר מְקַרְבִּים אֵל רַבֵּנוּ ז"ל, יֵשׁ תַּחַת יָדָם סִגְלוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת, וְהֵם בְּעֲצָמָם אֵינָם יוֹדְעִים מִזֶּה.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאִךְ שֶׁאֲתָה מִנַּח עֲכָשְׁיוֹ בְּמָקוֹם מְגֻנָּה וּמְזוּהָה כָּל-כַּף וְכוּ', וּמִחֲשַׁבְתְּךָ וְדַעְתְּךָ מְלֵאוֹת נְאוּף וּפְסֻלָּת, רַחֲמָנָא לְצַלְן וְכוּ', אֲף-עַל-פִּי-כֵן כְּבָר הוֹדִיעֵנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵינִי שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, בְּרַח לְךָ בְּרַגַע זֶה אֵל מָקוֹם מִיַּחַד שֶׁאֵינִי שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרָשׁ אֶת כָּל שִׂיחַתְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרֻטִיּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שֶׁאֲתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִרְחִיב אֶת הַדְּבוּר מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא תִּזְכָּה לְצִיאַת סוּף כָּל סוּף מִהַרְע' וְהַחֲשֵׁךְ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהֶם.

וְאוֹדוֹת מֵהַ שֶׁבִּקְשָׁתָה עֲצָה, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּעֶסֶק שֶׁהִתְחַלַּתָּ, וְשִׁיגְמְרוּ הַפּוֹעֲלִים אֶת עִבּוּדְתָם בְּאִפְּן שֶׁתְּבוֹא הַסְּחוּרָה אֵלֶיךָ וְתוּכַל לְמַכְרָהּ. דַּע לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, כִּי הַצְּלָחָה תְּלוּיָהּ כְּפִי שֶׁמוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְעוֹסֵק בַּתוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עִבּוּדָה זֶה דָּבָר זֶה): דָּבָר זֶה כְּתוּב בַּתוֹרָה וְשְׁנוּי בְּנִבְיָאִים וּמְשָׁלֵשׁ בְּכַתוּבִים:

אֲשֶׁר   ב' ריט   בְּנַחַל   קסא

כל העוסק בתורה — נכסיו מצליחין לו; וכן הוא במדרש תנחומא, פרשת תשא: מכאן אתה למד, שכל העוסק בתורה, פרנסתו מן התורה, ומתעשר ומצליח. שכן אמר ליהושע (יהושע א, ח): "כי אז תצליח את דרכיך" — "ולא יוסף עֶצֶב עִמָּה" (משלי י, כב), שלא יצטער לילך למקום אחר, אלא מתוך אהלו זמן לו הקדוש-ברוך-הוא, עין שם; ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק ב', סימן ה'): על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-ידי-זה נכפלת ונתרבה פרנסתו, עין שם; ויש לומר, שהוא ענין של חדושים דאורייתא שזוכים לחדש ולהלביש השגות אלקות בתוך בנינים נפלאים, שזהו רוחניות אלקות בתוך צמצומים, על-ידי-זה דיקא יזכה לפרנסה. ועין היטב בספר המדות (אות הצלחה) ענינים נפלאים ועצות טובות להצלחה, עין שם; וראה לקיים את ההנהגות המובאות שם — אז תצליח. "מי שאינו מדבר דברים בטלים מצליח בכל מעשיו", "מי שאומר תמיד אמת — מצליח", "על-ידי ודוי — תצליח", "על-ידי אמונת חכמים — באה הצלחה", "מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח". ראה לקיים זאת, ואז תצליח דרכך.

חמדת לבבי! אל תדאג כָּלֵל, כי תכף-ומיד "אז דו וועסט זיך איבער געבן צו השם יתברך, וועסטו האבן הצלחה"^מ. כי העקר למסר את עצמו רק אליו יתברך, ואז כבר יעשה השם יתברך מה שיעשה, שיגמר הכל על הצד היותר טוב, ויכניס זריזות בפועלים, ויגמרו את מלאכתם, ויבואו סוחרים וימכרו את סחורותיך, ותהיה לך הצלחה רבה.

הדורש שלומך...

ב' ריט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון, ראש חודש סיון ה'תשל"ו.

מ) אם אתה תמסר עצמך לגמרי אל השם יתברך, יהיה לך הצלחה.

קסב   אֲשֶׁר   ב' ריט   בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר יְנִיק וְחַפִּים, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכוּן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָה שׁוֹרוּתִיךָ הַמְבֻשְׂרוֹת אֶת כְּסוּפֶךָ וְרִצּוֹנֶךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּהַתְמַדַּת הַלְמוּד וּבִשְׂקִידָה רַבָּה עַל דְּלִתוֹת הַתַּפְּלָה וְהַהֲתַבּוֹדוֹת, לְשׁוּחַ אֶת לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הָעֲבוּדוֹת שֶׁאֲדָם עוֹבֵד אֶת ה' בְּבַחְרוּתוֹ כָּל יוֹם עֶרְפָן יָקָר מִשְׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעַת וְזָקְנָתוֹ, עֵינַי שָׁם; וּבְזֶה שֶׁתְּרַגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ עוֹד עֲכָשׁוּ בִימֵי נַעֲרוּתְךָ בְּשַׁעוּרִים כְּסוּדָרָן בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה וְכֵן לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְהַתְעַלּוֹת בְּמַעֲלוֹת הַיִּרְאָה וְהַדְּבָקוֹת וְכוּ' כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וּבִלְבָד, אֶהוּבִי, אַחִי, לְהִיּוֹת עֲקֶשֶׁן גְּדוֹל.

וְעַל כָּלֵם — לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! נָא וְנָא לֹא לְהַתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שְׁלֹא לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע וְדַבּוּרֵי מַחְלָקַת וְכוּ', הָעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן. צְרִיכִים לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וּלְהֶאֱמִין שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ כְּפִנְתוֹ לְשָׂמִים. וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְבָרַח מִוּפּוֹחִים וְכוּ' הַמְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם, וּמְקַרְרִים אֶת תְּשׁוּקַת לְבוֹ הַבוֹעֶרֶת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְתִהְיֶה זֶהִיר מְאֹד בְּכַבוֹד אָב, שֶׁהִיא מִצְוָה רַבָּה עַד מְאֹד. וְהַפְּלִיגוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הַרְבֵּה בְּמִצְוָה זוֹ. וּבַפֶּרֶט שְׂזָכִיתָ, שֶׁאַבִּיךָ הוּא מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים, בְּנֻדְאֵי רְאוּי לָךְ לְצִיַּת אוֹתוֹ, וְכֵן תִּרְאֶה לְהַתְחַבֵּר עִם שָׂאֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, וּתְקַבֵּל מִכָּל אֶחָד אֶת נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

בְּדַרְךָ כָּלֵל אָנִי יוֹשֵׁב תָּמִיד בְּבֵיתִי. מִלְּכַבֵּד כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ
 לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ לְהִתְפַּלֵּל אוֹ אֶל הַמְּדַפְּסִים וְהַכּוֹרֶה, וְעַל-כֵּן בְּכָל עֵת
 שֶׁתְּרַצֶּה לְצַלְצֵל — תּוּכַל לְצַלְצֵל, הַסְּפָרִים עֲדִין לֹא נִכְרְכוּ, וְעַל-כֵּן
 אֵי אֶפְשֶׁר לִי לְשַׁלַּח אוֹתָם אֵלֶיךָ. תִּכְתֵּב לִי כְּתָבֶת זְקֵנָה, כִּי נִצְרַכְתָּ
 לִי עֲכָשׁוּ.

ב' רכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן, רֵאשׁ חֹדֶשׁ סִינּוֹן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, יְדִידֵי
 הַיְקָר, הָאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
 ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ דְבָרֵי אֲמֵת —
 יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִכְפָּרֵט כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, עַל-כֵּן הַפֶּךָ
 בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ; כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם מֵיַם קָרִים
 עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה, וּמְרַפְּאִים אֶת הָאָדָם וְכו'.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת הַשְּׁתַדְּלוֹת, לְדַעְתִּי הַכֹּל הֵבֵל, הֵבֵל תְּבָלִים, כִּי
 הָאָדָם מִצַּד עֲצָמוֹ יֵשׁ בּוֹ מְדוֹת רְעוֹת כְּמוֹ חִיָּה מִמֶּשׁ וְכו', וְעַל-כֵּן
 לָךְ אֶל חִיָּה, וּבִקֵּשׁ אוֹתָהּ שֶׁתַּעֲזֹר לָךְ, הֲלֹא לְצַחֲוֹק הוּא. וְלָכֵן, יְדִידֵי
 הַיְקָר, צָרִיף שֶׁתַּדַּע, שֶׁעַקֵּר מַעֲלַת הָאָדָם הוּא רַק כְּשֶׁמִּקְשָׁר אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ נֶאֱדָה לְקָרוֹתוֹ "אָדָם" — לְשׁוֹן "אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן"; וְעַל-כֵּן
 אִם אַתָּה מִקְשָׁרוֹ כְּבָר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, טוֹב וְנִכּוֹן הַדְּבָר לְבִקֵּשׁ
 וּלְהַשְׁתַּדֵּל אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעֲזֹר לָךְ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת הַטּוֹבָה שְׂאֵתָה
 צָרִיף וְכו', כִּי אִזּוֹ הָאָדָם מִקְשָׁר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא (אִיּוֹב לֵא, ב) "חֵלֶק
 אֱלוֹהִים מִמַּעַל" מִמֶּשׁ; וְעַל-כֵּן טוֹב יוֹתֵר לְבִקֵּשׁ עֲנִינּוֹ אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְלֹא לְחַנֵּף בְּשׁוֹר וְדָם, אֲשֶׁר אֵינוֹ מוֹעִיל כָּלֵל, אֲלֹא עוֹד מִקְלָקֵל הַרְבֵּה
 מְאֹד, כִּי עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ עַל-יְדִי-זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ; כִּי

קסד אָשֶׁר ב' רכא בַּנְחָל

כַּת חֲנָפִים אֵינָם מְקַבְּלִים פְּנֵי שְׂכִינָה (סוֹטָה מ.ב.), וְלֹא עוֹד שְׁגוֹרָם לְהֵבִיא אֶף בְּעוֹלָם (שָׁם מ.א.); כִּי עַל-יְדֵי חֲנֻפָּה, מְגַלָּה שְׂאִין בּוֹ אָמוּנָה, שֶׁהָאָדָם הַזֶּה הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, רַק עוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ מְצִיאוֹת בְּפָנָי עֲצָמָה; עַל-כֵּן הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשְׂכִּינָה, וְגוֹרֵם אֶף בְּעוֹלָם, כִּי כָל זְמַן שֵׁשׁ עֶבְדוּהָ זָרָה בְּעוֹלָם — חֲרוֹן אֶף בְּעוֹלָם (סְפָרִי רָאָה); וְעַל-כֵּן הָאָדָם מְצַד עֲצָמוֹ כְּשֵׂאִינוֹ מְקַשֵּׁר בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא גְרוּעַ מִחַיָּה, וַיֵּשׁ בּוֹ מְדוּת מְגִנּוֹת כַּחַיָּה, אַכְזָרִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'; וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיֵּדָה לְהַכְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ לְפָנָי אָדָם, וְלְהַחֲנִיף אוֹתוֹ, שְׂבִיזָה גוֹרֵם לְעֲצָמוֹ רָעָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מִשֵּׁם נִשְׁתַּלְּשְׁלִים כָּל מִינֵי מַחֲלָקַת שְׂבִעוֹלָם וְכוּ'.

וּכְבָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דֶּרֶךְ אֶרֶץ זוּטָא, פֶּרֶק ב'): אַל תֹּאמְרוּ, אַחֲנֵף לְזֶה שֵׁיֵאכִילֵנִי, וְלִזֶּה שֵׁיֵשְׁקֵנִי, וְלִזֶּה שֵׁיֵלְבִישֵׁנִי, וְלִזֶּה שֵׁיֵכַסֵּנִי, עַיִן שָׁם; כִּי מֵה הוּא הָאָדָם, כְּשֶׁהוּא בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְאֵינוֹ דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! הַדְּבִק בְּקוֹנֵךְ, וּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ, וַחֲשֹׁב עַל תְּכִלִּיתְךָ הַנְּצַחִית, וְזָכַר מֵאַמְרָם ו'ל (שָׁם): דַּע שֶׁמֶן הַיּוֹם לְמַחֵר בֵּין שֶׁהוּא שְׁלֶךְ בֵּין שֵׂאִינוֹ שְׁלֶךְ, אֶת שְׁלֶךְ אֵינוֹ שְׁלֶךְ וְאֶת שֵׂאִינוֹ שְׁלֶךְ לְמָה הוּא לֶךְ, וְהִבֵּן הַיֵּטֵב; יְדִידֵי הַיֵּקָר! זָכַר וַחֲקַק הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ תְּמִיד "רַק תְּפִלָּה וּבְקִשָּׁה, זֶהוּ עֲקָר הַתְּכִלִּית".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רכא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם שְׁנֵי ב' סִינּוֹן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי, יְדִידֵי הַיֵּקָר, הָאֲבָרָךְ הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי. וְהִנֵּה, יְדִידֵי הַיֵּקָר, מְבַאֵר בְּלִקוּטֵי-

אָשֶׁר   ב' רכא   בַּנְחָל   קסה

מוֹהַר"ן (חלק א', סימן עב), שְׁצָרִיכִים לְהִזְהָר מְאֹד מְאֹד מ"פֵּן יִהְיֶה רְסוּי" (שמות יט, כא) וְרַבּוּי אֹרֶר, וְדַבֵּר זֶה בָּא גַם-כֵּן מִהִיָּצֵר הָרַע, עֵינֵי שָׁם; וְרַאוי לָךְ לְלַמֵּד עִכְשׁוֹ הַמְאָמֵר הַזֶּה, וְלוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה מ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, עֵינֵי שָׁם; וְהַכֵּלֵל, אֲהוּבֵי, אָחִי, כִּי הַבַּעַל-דְּדַבֵּר אֹרֵב עַל כָּל אָדָם בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּגִי בְּחִינּוֹת לְתַפְסֵ אֶת הָאָדָם בְּרִשְׁתּוֹ, וְלַפְעָמִים גַּם בְּרַבּוּי אֹרֶר וְהַתְּלַהּבוֹת יוֹצֵאת מִן הַכֵּלֵל, וְרַאוי לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אוֹתוֹ יִתְּבַרְךָ שְׂיֻצִילוֹ מִזֶּה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר הוּא לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּנִיחוּתָא, שִׁיף וְעֵיל שִׁיף וְנִפְיָק גְּרִיס בְּאוֹרֵיתָא תְּדִירָאִי (סְנֵהֲדִירִין פּח:); וְלִסְבַּל עַל עֲלִבוֹנוֹ, וְלֹא לְצֵאת וְלִחְלֵק עִם הַמְּצַעְרִים אוֹתוֹ וְכוּ'. וּבְזֶה יִדַּע שְׂכּוֹנָתוֹ הִיא לְשָׂמִים — כְּשֶׁנּוֹפְלֵת עָלָיו בְּכָל פַּעַם שְׂפִלוֹת וּבוֹשָׁה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב), זֶהוּ סִימָן שְׂמֻקְבַּל בְּאַמַּת מְרַבְּנוּ ו"ל. מַה לָּךְ לְהַכֵּנֵס בּוֹכּוּחִים, יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּר מִתּוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל הַמְּאִירָה וּמְחַזְקַת אֶת נַפְשׁ הַשּׁוֹמֵעַ, וְתֹאמִין לִי, אִם תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר רַק מִתּוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת עִם כָּל הַנִּכְנָסִים אֲצִלְךָ, עַל-דִּי-זֶה תִּרְגִּישׁ חַיִּים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי. הַיּוֹם לְמִדְתִּי עִם אֶחָד אֶת הַמְּאָמֵר בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפח, וְאַמְרָנוּ אַחֲרֵי-כֵן הַתְּפִלָּה עָלֶיךָ, וְתִהְלֶה לְאֵל, חֲדָשְׁנוּ יַחַד חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, וְכֵן קִדְּם מְנַחֶה לְמִדְתִּי עִם אַבְרָהָם אֶחָד אֶת הַמְּאָמֵר בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פט, וְאַמְרָנוּ עָלָיו הַתְּפִלָּה מ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וּמִמֶּשׁ טְעַמְנוּ טַעַם גַּם-עַדֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם. וּבְלִילָהּ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הַתְּאַסְּפוּ כַּמָּה בַּחֲוָרִים וְאַבְרָכִים בְּבֵיתִי, וְדַבְּרָנוּ בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָה מְהֻעָצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלָנוּ, וּמְרַב הַתְּרַגְּשׁוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּחַלְּנוּ לְרַקֵּד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִהְלֶה לְאֵל, רְקַדְנוּ כְּמַעַט שְׂעָה מְרַב נְעִימוֹת וְעַרְבוֹת שְׂהִרְגִּשְׁנוּ מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, מִמֶּשׁ חַיֵּי עוֹלָם הֵבֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וְהִיא לָנוּ זְכוֹת גְּדוּלָה עַד מְאֹד, שְׁאַנוּ זוֹכִים לְדַבֵּר מְרַבְּנוּ ו"ל, וּבַפְּרָט בְּצוּתָא חֲדָא. וְתִהְלֶה לְאֵל, בֵּיתִי פְּתוּחַ לְרִנְחָה, וְיוֹצֵאִים

(ג) כְּפוּף וְנִכְנָס כְּפוּף יוֹצֵא, וְגוֹרֵס בַּתּוֹרָה בַּתְּמִידוֹת.

קסו   אֲשֶׁר   ב' רכא   בַּנְחָל

וּנְכַנְסִים בַּחֲוָרִים וְאַבְרָכִים מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאָנוּ מְדַבְּרִים יַחַד, וּמְחַזְּקִים וּמְעוֹרְרִים וּמְזַכְּרִים אֶת עֲצָמָנוּ יַחַד מְעַרְבוֹת נְעִימוֹת עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל; עַל־כֵּן רָאָה גַם רָאָה לְבוֹא מְתֵי שְׁתַּרְצָה אֶל בֵּיתִי, אַתָּה וְגִיסָךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר וְתִרְאָה לְהֵבִיא גַם אֶת אַחֲיוֹ ... גֵּרוֹ יָאִיר. וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּזְכֶּה לְהֵבִיא אֶת שְׁנֵי הַבַּחֲוָרִים ... גֵּרוֹ יָאִיר וְ... גֵּרוֹ יָאִיר, וְאֵינְכֶם צְרִיכִים לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, כִּי הִכַּל יִהְיֶה בְּסוּד, כִּי לְשַׁעוֹר שְׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּלֵיל רְבִיעֵי בְּצוֹתָא, אָנִי מֵבִין שְׁאֵינְכֶם יְכוּלִים לְבוֹא, כִּי אֲזוּ בָּאִים הַרְבֵּה בְּגֵי־אָדָם, וְאֵינְכֶם רוֹצִים שְׁיִתְפָּרֶסֶם, אֲבָל בְּבֵיתִי אֵין לְכֶם מָה לְחַשֵּׁשׁ, כִּי גַם הָאֲחֵרִים שְׁבָאִים, הֵם מֵהִטְעַם שְׁלָכֶם לֹא לְהִתְפָּרֶסֶם.

יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְהַכְנִיס בְּדַעְתָּנוּ תְּשׁוּקַת הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְחַקֵּק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעַת, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל — דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצֵם עֲצָמֵי חַיִּית אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְזֶה שְׁתִּהְיֶה חֲזַק בְּאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ תִּהְיֶה דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי הָאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ הִיא הִיא הַדְּבָקוֹת הָאֲמִתִּית, כַּמּוּבָא בַּזֵּהר הַקְּדוֹשׁ (פְּרַשְׁתַּ בְּרֵאשִׁית לַח): רְזָא דְמְהִימְנוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בְּרַ גֵּשׁ בְּמַרְיָה וְלַדְחָלָא מְנִיָּה תְּדִירָא וְכוּ', עֵינֵן שָׁם; כִּי בְּזֶה שְׁיִשִּׁים תְּמִיד לְפָנָיו עֵינָיו אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדִי־זֶה יִרְאֶה וְיִפְחַד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאָמְרוּ שָׁם (בְּדוּף מָה): מֵאֵן דְּזָכִי לְאַתְדַּבְּקָא בְּמַאֲרִיָּה כְּהַאי גִּוְנָא יִרִית עֲלֵמִין כְּלֵהוּ רַחֲמֵי לְעֵילָא רַחֲמֵי לְתַתָּא, צְלוּתִיה לֹא אֶהְדָּרָא רִיקְנִיָּא דָּא אֲתַחֲטִי קָמִי מַאֲרִיָּה כְּבָרָא קָמִי אָבוּי וְעָבִיד לִיָּה רַעוּתָא בְּכָל מָה דְּאַצְטְרִיךְ, וְאֵימְתָה שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיָּין אִיְהוּ גִּזִּיר, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד², עֲלִיָּה כְּתִיב (אִיּוֹב כב): "וְתִגְזֹר אָמַר וַיִּקַּם לָךְ, וְעַל דְּרַכִּיךָ נִגְהָ אֹר", עֵינֵן שָׁם; הֲרִי לָךְ מַעֲלַת הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֲזוּ יוֹרֵשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת,

---

ס) סוּד הָאֲמוּנָה שְׂאָדָם יִתְדַבֵּק בְּאֲדוֹנוֹ וְלִירָא מִמֶּנּוּ תְּמִיד.
ע) מִי שְׂזוּכָה לְהִתְדַבֵּק בְּאֲדוֹנוֹ כְּכֵה יוֹרֵשׁ כָּל הָעוֹלָמִים, הוּא אֶהוּב לְמַעֲלָה אֶהוּב לְמַטָּה, תְּפַלְתּוֹ לֹא חוֹרָה רִיקָם, זֶה הַמְתַּחֲטָא לְפָנָיו אֲדוֹנוֹ כְּבֹן לְפָנָיו אָבִיו, וְעוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ בְּכָל מָה שְׁמַצְטְרִיךְ, וְאֵימְתוֹ שׁוֹלְטָת עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת, הוּא גּוֹזֵר וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה, עֲלָיו כְּתוּב וְכוּ'.

מאחר שהוא בטל ומבטל אליו יתברך, והוא אהוב למעלה ואהוב למטה ופועל כל מה שמבקש. ראה וגם ראה, אחי היקר, אל איזו ערבות ונעימות רבנו ז"ל רוצה לזכות אותנו, אם רק נצית אותו באמת, ונעזב כבר את הרכינו המגנות וכו' וכו', ונתחיל לדבר עמו יתברך בלשון שאנו רגילים, ולהמשיך את עצמנו אליו יתברך — אין לשער ואין לספר אל אילו מדרגות יכולים לזכות. ותאמין לי שמה שנעשה רעש עלי על כל מה שכתבתי בסוף ספר אילן החיים, הכל שטות גמורה, וכא מקטנות הדעת, כי כל ספר התנא דבי אליהו מלא כמעט בכל פרק, אם האדם מתמיד במקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, אינו זו משם עד שזוכה לרוח-הקדש ברור. ואודות שמות ויחודים, מבאר בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ב'), שעל-ידי רבוי תפלה זוכה, שמאירים לפני עיניו השמות של הנוקבא דפרדשקא, שהם שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. ובלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ו') מובא, לכון שם ס"ג אס"ק, שהם מחיים את כל הנשמות הנסוגים אחר. ובלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב מובא, לכון שם מ"ה לבטל את עצמו ואת ישותו לגמרי כנגדו יתברך; ועל-פן הכל יפצה פיהם, שענין היחודים אינו מובא בספרי רבנו ז"ל. ובאמת מי שלב רחב לו, יכול למצא אורות רוחניות אלקות בספרי רבנו ז"ל, וזהו עקר גדלתו של רבנו ז"ל, ש"יכול להוציא נפש פחות ושלל, המנח בעמקי עמקים, בשאול תחתית ומתחתיו, ורוחצו ומקשטו בקשטים, עד שזוכה למה שזוכה כפי עבודתו ויגיעתו בעבודת השם יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה וכו'; ועל-כן אם אחד אינו אוהו עדין בזה, צריך לצחק וללעג מזה? הלא בוששה וכלימה תסבב את מי שזוכה לידע מרבנו ז"ל ולא צית אותו וכו' וכו'. וכבר אמר רבנו ז"ל, שכפי הנראה כשישכב האדם עם רגליו אל הדלת, אז יראה באמת אם היה מקרב אלי או לא, כי אם היה מקרב אלי באמת, אז לא הייתה מדרגה בעולם שלא הייתי מביאו אליה, כף אמר רבנו ז"ל בפרוש (עין חיי-מוהר"ן, מעלת תורתו וספריו הקדושים, סימן טו); ועל-כן מה יש לשחק וללעג שנכתבה שיחה כזו, האם כשאחד אינו אוהו בזה, צריך לומר

קסח אֲשֶׁר ב' רכא בנחל

שהוא "דמיון"? מה יעשה כשהוא ישכב עם רגליו אל הדלת, ואז יסתפל על עצמו באמת, האם שמעתי בקול רבי שחזקני ועוררני ללמד שעורים בסדרן בכל יום?! האם הייתי רגיל בהתבודדות בכל יום?! האם ברחתי ממחלקת ומריבות?! אוי לאותה בושה, אוי לאותה פלימה שתהיה לו אז וכו' וכו'.

על-פנ, חמדת לבבי! ברח לך עכשו מלצים פסילים, "זקנים" ו"נערים", ותברח ישר אליו יתברך למקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותתחיל לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותן לו יתברך תודה והודאה על נעם חלקך, שזכית להתודע מרבי אמת כזה, ובקש אותו יתברך, שתזכה לצית את רבנו ז"ל שהוא רבך בעלמא הדין ובעלמא דאתי, וכך תתמיד בענין התבודדות מדי יום ביומי במקום מיחד ומצנע. וכן תתחיל ללמד שעורים בסדרן פמובא באריכות בסדר-דרך-הלמוד על-פי דעת רבנו ז"ל, שנבנה על שיחה ע"ו בשיחות-ה"ן. והכל בהצנע לכת, להצניע את עצמך אפלו מאנשי שלומנו, כי למה אתה צריך שיחלישו את דעתך בליצנות וכו', וכך תבלה ימך ושנותיך, ושוב אליו יתברך בתשובה אמתית, ואז אין לך כבר ממי להתפחד כלל.

אחי, אחי! שמע בקול רבנו ז"ל המחזק אותך ואומר לך: בני, אף שעשית כבר מה שעשית, עדין אתה יכול לשוב אליו יתברך, אנא שמע בקולי, ותדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, וכן תתחיל ללמד שעורים בסדרן, ואז טוב לך לגצח נצחים.

חמדת לבבי! האם יש עוד נעימות בעולם יותר מנעם הדבקות בו יתברך, שרבנו ז"ל רוצה להביא אותנו אליה?! האם יש עוד טוב בעולם מערכות זיו אורו יתברך, שרבנו ז"ל רוצה להביא אותנו אליה?! ואמרו בזהר הקדוש (פרשת ויצא קסג): "דבקה נפשי אחריתך" (תהלים סג, ט), בגין דדוד מלכא הנה מתדבק נפשיה תדיר אבתריה דקדשא בריך היא, ולא תניש למלין דעלמא, אלא לאתדבקא נפשיה ורעותיה ביה, וכיין דאיהו הנה מתדבק בקדשא בריך היא, הנה תמיד ביה ולא שבקיה, מפאן לבר נש כד אתא

אֲשֶׁר   ב' רכב   בַּנְחַל   קסט

לאתדבקא בקדשא בריך הוא, קדשא בריך הוא אָחיד ביה וְלא שביק ליה^פ. ראה גם ראה מדרגת דוד המלך, עליו השלום, שתמיד השתדל להתדבק עמו יתברך, וְלא להסתפל על שום דבר מזה העולם כָּלל. וְאָמְרוּ, שָׁנָה שָׁנָה לְכָל בְּרִיָּה, אִם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יתברך, אֲזִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹחֵז בּוֹ, וְאִינוּ מְנִיחַ אוֹתוֹ.

חזק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְהַחֲזֵק בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הדורש שלומך...

ב' רכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתברך, אור ליום שלישי קדם חג השבועות ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב לְהַאֲבִיחַ הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

בְּאִתִּי לְדַבֵּר עַל לִבִּי וּלְהוֹכִיחַ אוֹתָךְ בְּתוֹכָהּ מְגִלָּה וְאַהֲבָה מְסֻתֶרֶת עַל-כָּל-פְּנִיִם בְּשׁוֹרוֹת אֱלוֹ, הַסְּכִלְתָּ מְאֹד מְאֹד בְּמָה שֶׁהִכִּיתָ אֶת בְּנֵךְ, לֹא כִּף לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר פֶּעַם לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל: אֵ קִינֵד שְׁלֵאֲגִט מְעַנְיָ? ! בְּשַׁעֲהַ שְׁסַפֵּר לְרַבְּנוּ ז"ל שֶׁהִכָּה אֶת בְּנוֹ, וּמְכַל שִׁכְן שְׁכָבֵר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן יז.) עַל פְּסוּק: "לִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכָשׁוֹל", בְּמִכָּה בָנוּ הַגְּדוֹל הַפְּתוּב מְדַבֵּר, עֵינַי שָׁם; וְכָבֵר יְדוּעַ לָנוּ, שְׁבִדְרָךְ נִיחֻוֹתָא וְאַהֲבָה וְהַסְּבָרָה בְּדַרְכֵי נֵעַם, יְכוּלִים לְפַעַל יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עַל-יְדֵי כַּעַס וּקְפִידוֹת. וְאִם אָמְנָם שֶׁהוּא מְצַעֵר אוֹתָךְ כָּל-כָּף, עַד שֶׁהוֹלֵךְ עַל עֲצָבִיךָ (דִּינֵנֶע גְּעֵרוּוִין), אַף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִים לְהַזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ אִז בְּשַׁעֲת הַצַּעֵר:

ב) דְּבַקָּה נִפְשֵׁי אַחֲרֵיךְ — מַחֲמַת שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ הִיָּה מְדַבֵּק אֶת נִפְשׁוֹ תָּמִיד אַחֲרֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא חָשׁ לְעִנְיַי הָעוֹלָם, אֲלֵא לְהַדְבִּיק נִפְשׁוֹ וּרְצוֹנוֹ בּוֹ יתברך, וּכְיִנֵּן שֶׁהוּא הִיָּה מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יתברך הִיָּה תוֹמֵךְ בּוֹ וְלֹא עֲזָבוֹ, מִכָּאֵן לְכֵן-אָדָם כְּשֶׁהוּא בָּא לְהַתְדַבֵּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹחֵז בּוֹ וְלֹא עוֹזְבוֹ.
צ) לִילֵד מִכֵּים?

"הוי גיוואלד'ק! כּמָה צערתי אַת אָבי שְׁבַשְׁמִים". ומי יודע אולי גַם אַתָּה צערתי בימי נערוּתך אַת הוֹרִיךְ, ועל-כֵּן מְשַׁלְּמִים לְךָ עַכְשָׁו בַּחֲזָרָה, כִּי בַמֶּדָּה שְׁאַדָּם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדָדִים לוֹ (סוּטָה ח:); ועל-כֵּן בְּזֶה שְׁתַּקְבֵּל אֶת הַצֶּעַר בְּאַהֲבָה, יִמְחַל לְךָ עַל חֲטָאֶיךָ שְׂאֵתָה חֲטָאתָ בְּכַבוֹד אָב וְאָם, וּכְדָאֵי לְסַבַּל צֶעַר וְעֲנָשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, מְשַׁיְסַבַּל צֶעַר וְעֲנָשׁ בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן. עַל-כֵּל-פָּנִים רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ בַּמִּדַּת אַהֲבָה וְנֵעַם וּבְדַרְךָ הַסְּבֵרָה, וּלְחַנּוּךָ אוֹתוֹ בְּדַרְכֵי הַיְרָאָה. וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵכוֹת ז:): אֲגַמְרִי בְּגִיכֵי תוֹרָה, כִּי הֵיכִי דְלִיגְרוּסוֹ בְּהוֹי"; ועל-כֵּן תִּרְאֶה לְלַמֵּד עִמּוֹ אֶפְלוּ דְבַר קַל מְאֹד, כְּמוֹ עֵין יַעֲקֹב, וְתִסְפֹּר לוֹ סְפוּרֵי מַעֲשִׂוֹת מְצַדִּיקִים, הַכֵּל כְּדֵי לְהַכְנִיס בּוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת וְתִשׁוּקָה וְכִסּוּפִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְרֵאוי לְךָ לְהִתְמַיֵּד בְּדַבְּרֵי זֶה הַרְבֵּה מְאֹד לְעַסֵּק בְּחִנוּכּוֹ, וּכְדָאֵי לְכַטֵּל הַרְבֵּה זְמַן מִזְמַנְךָ בְּעִבּוּרוֹ, כִּי מָה שְׁמַקְבְּלִין מְאֹב, זֶה יוֹתֵר מוֹעִיל וְיוֹתֵר חָשׁוּב מִמָּה שְׁמַקְבְּלִין מְאַחֲרִים, כִּי הֵבֵן מִסְתַּפֵּל תְּמִיד עַל אָבִיו; ועל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, גִּיב זִיךְ פּוֹן הַיִּינֵט, אֲן אָפּ מֵיט דִּינֵנע קִינְדֵרֵר", תְּדַבֵּר עִמָּם בְּיִרְאַת שְׁמַיִם, וְתִסְפֹּר לָהֶם סְפוּרִים מִחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וּמִהַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים, תְּלַמְּדֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ וְרַבְּנוּ ז"ל, וּמֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְיִקְרִים, וְתַלְבִּישׁ בְּכֹל סְפוּרֵי אִיזוֹ מְדָה וְהַנְּהַגָּה טוֹבָה, שְׂיִכְנֹס בָּהֶם חֲשֵׁק וְכִסּוּפִין לְקַיֵּם זֹאת, מְעַן דַּאֲרַךְ זִיךְ מֵיט אַ קִינְד אָפּ גַּעבֵּן¹, וּמַצְנוֹת חֲנוּף הַקֶּטֶן הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהִתִּירוּ בְּעִבּוּרוֹ כְּמָה מְצוּוֹת, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְפָה מֵב): קֶטֶן הַיּוֹדֵעַ לְנַעֲנֵעַ — חֲזִיב בְּלוּלָב וְכוּ', לְהַתְעַטֵּף — חֲזִיב בְּצִיצִית וְכוּ', לְשִׁמּוֹר תְּפִלּוֹ — אָבִיו לֹקַח לוֹ תְּפִלִּין וְכוּ', יוֹדֵעַ לְדַבֵּר — אָבִיו מְלַמֵּדוֹ תוֹרָה וְקִרְיַאת שְׁמַע וְכוּ', עֵין שָׁם. וּמְכַל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן גְּדוֹל בְּוִדָּאֵי צְרִיכִים לְחַנּוּכּוֹ. וּמוּכָא בִירוּשְׁלָמִי (יְבָמוֹת), כִּי אִמּוֹ שָׁל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָיְתָה מוֹלִיכָה עָרִיסָתוֹ לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ בְּשָׁבִיל שְׂיַדְבְּקוּ אֲזִנָּיו

ק) אָהָה !

ר) תְּלַמְּדוּ אֶת בְּנֵיכֶם תוֹרָה, כְּדֵי שְׂיִגְרוּסוּ בָּהֶם.
ש) תִּתְחִיל מֵהַיּוֹם לְחַת מַעֲצָמְךָ וְלַעֲסֵק עִם לְדִיד.
ת) לִילֵד צְרִיךְ לְחַת אֶת עֲצָמוֹ.

אָשֶׁר   ב' רכג   בְּנַחַל   קעא

בְּדַבְרֵי תוֹרָה, עֵינַן שָׁם; וּבְמַדְרָשׁ רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים אֵיתָא: צָרִיךְ אָדָם לְהִכְנִיס בְּנֹו לְתוֹרָה, וּלְחַנְכוֹ בְּלַמּוּד שְׂיִאֲרִיךְ יָמִים וְכוּ', עֵינַן שָׁם. וּבַזֵּהר הַקְדוּשׁ (פְּרַשְׁת בְּלַק קצא:) אָמְרוּ: "וּבִרְכָה לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר" (מִשְׁלֵי יא, כו) — לְהֵהוּא בַר נֶשׁ דִּיחֲנֵךְ בְּרִיָּה לְבִרְכָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּלְחַנְכָא לִיה בְּפִקּוּדֵי אורֵיתָא^א, עֵינַן שָׁם; עַל-כֵּן חֲמִידַת לְבָבִי, מִכָּאן וּלְהַבָּא רָאָה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְאָז טוֹב לָךְ לְגַנְצַח נְצָחִים.

וְעַל כָּלֵם — צָרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה מִמָּשׁ עַל בְּנֵיו וְעַל בְּנוֹתָיו, שְׂיִלְכוּ בְּדַרְךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה וְשִׂיזְכָּה לְהַשִּׁיאָם סְמוּךְ לְפָרְקָם, וְשִׂיְהִיו לְהֵם בָּנִים וּפְרַנְסָה, וְיִדּוּרוּ בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲוָה וּבְרַעוּת, וְשִׁלָּא תִהְיֶה קְטָטָה בֵּינֵיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, עַל כָּל זֶה צָרִיכִים לְשַׁפְּךְ דְּמַעוֹת כַּמִּים "עַס קוּמַט נִישְׁט אַזוֹי גְּרִינְג אָן"^ב, וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע שְׂתַפְּלָה פּוֹעֵלַת בּוֹדָאֵי בְּלִי שׁוּם סַפְק כָּלֵל, עַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵץ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָז תִּנְשַׁע בְּאַמַּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רכג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עָרַב חַג הַשְּׂבֻעוֹת ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרְךְ הִיקָר לִי מְאֹד, גַּר הַמְּאִיר בְּאוּרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עֲלֵינוּ, ר' ... גַּר וְיִזְרַח לְגַנְצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ עֲכָשׁוּ קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָתוֹ לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֶקְנֶה לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי שְׂמִחָה זוֹ וְשִׂמְחַת נִקְדַּת יְהוּדוּתֵנוּ וְשִׂמְחַת זְכוּתֵינוּ, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲזַכָּה לְקַבֵּל מִחֲדָשׁ אֶת הַתּוֹרָה — אוֹרָה וְרוּחַנִיּוּתָהּ וְכוּ'; כִּי עָקַר הַכְּלִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׂמִחָה, וּמָה גַם שְׂזַכִּיתִי אֶתְמוּל לְהוֹצִיא

(א) לְאוֹתוֹ בְּנֵי אָדָם שְׂיִחְנֵךְ בְּנֹו לְבִרְךְ לְהַקְדוּשׁ-בְּרִיךְ-הוּא, וּלְחַנְךְ אוֹתוֹ בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה.
(ב) זֶה לֹא בָּא כְּלַפְּךָ קַל.

קעב   אָשֶׁר   ב' רכג   בַּנְחַל

לאור ספר חדש "מקור השמחה", אשר בו מאמרים ודרושים נוראים ונפלאים, שיחות יקרות פלאי פלאות לגלות ולפרסם מעלת הששון והשמחה, ואיך שכל קיום האיש הישראלי ברוחניות ובגשמיות, וכל הגאלה תלויה רק במצנת השמחה, ועצות חדשות והתחזקות נפלאה, איך לזכות להיות תמיד בשמחה עצומה על נעם חלקו, שזכה להברא מזרע ישראל, ולהאמין בו יתברך, והספר מסדר בסדר נפלא בעזרתו יתברך, גם צרפתי אליו קונטרס "ששון ושמחה" מר' אברהם בר' נחמן ז"ל, ונדפס מחדש באותיות גדולות, ובפרט התפלות הנוראות שחבר. גם אבשר להך בשורה טובה, שתהלה לאל, זכיתי בזכיות חנם לעסק בהדפסת ספרי רבנו ז"ל מחדש, ועכשו אנו עומדים באמצע הדפסת ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא ו"ספורי-מעשיות" ו"ספר המדות" וספר "קצור" "לקוטי-מוהר"ן" וה"לקוטי-עצות", וספרים אלו יגמרו בשבועות אלו בתכלית ההדור והיפי, הן הדפוס והן הכריכה, ברוך השם, אשר עד כה עזרנו להתחיל להדפיס את כל ספרי רבנו ז"ל מחדש, וימכר בזול מאד, יזכנו השם יתברך להפיצם על כל פני תבל, ונזכה לגלות ולפרסם אורו הגנוז של רבנו ז"ל לכל ישראל.

מה אמר להך, ידידי הנקר, ראוי לנו לרקד בכל יום ויום מחדש, ולשמח על נעם חלקנו אשר בנחל הנובע שם גורלנו, ואנו זוכים לידע מרבנו ז"ל ולשמשו, ולפרסם למודו לאחרים, אשר זו היתה כל מגמתו, כי הבעל תפלה הקדוש עשה כל מיני השתדלות שיגלו ויפרסמו אנשיו את עניניו, עד שסוף כל סוף זכו לתקן את העולם במלכות שדי, וכל אחד זרק והשליך את אלילי כספו וזקבו וכו', ודבר עמו יתברך.

והנה מבאר בדברי רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן (חלק ב', סימן עב), שעל-ידי התקרבות אל הצדיק האמת זוכים לקבל גדלה, ועקר הגדלה היא שפלות שנופלת על האדם בוששה גדולה ומתחיל להתבייש בעצמו, אוי מה עשיתי עד עכשו? ובאילו פנים אסתפל אליו יתברך? ועל-ידי הבוששה שמתבייש ממנו יתברך, וכל מה

אָשֶׁר   ב' רכג   בַּנְחָל   קעג

שְׁנַתּוֹסֵף בְּאָדָם בּוֹשָׁה וְשִׁפְלוּת יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה לְחִדּוּשֵׁינָה
דְּאוֹרֵי־תָא וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְזֶה זָכוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת מַעֲמַד
הַר סִינַי, שֶׁהַמְּשִׁיךְ מִשָּׁה רַבְּנוּ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בּוֹשָׁה וְשִׁפְלוּת אֶצֶל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, כִּי אֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיְּמַת
אֶלָּא אֶצֶל מִי שֶׁדַּעַתּוֹ שְׁפֵלָה עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(תַּעֲנִית ז.): מַה מַּיִם מִנִּיחִים מְקוֹם גְּבוּהָ וְהוֹלְכִים לְמְקוֹם נָמוֹךְ, אִף דְּבָרֵי
תּוֹרָה אֵין מִתְקַיְּמִים אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּעַתּוֹ שְׁפֵלָה, עַיִן שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ
(סוּטָה כ"א): אֵין דְּבָרֵי תּוֹרָה מִתְקַיְּמִים אֶלָּא בְּמִי שֶׁמְשִׁים עַצְמוֹ כְּמִי
שֶׁאֵינוֹ, עַיִן שָׁם; וְאֶחָד מֵהַמַּ"ח דְּבָרִים שֶׁהַתּוֹרָה נִקְּנִית הִיא עֲנָנָה
(אֲבוֹת ו.); נִמְצָא, שֶׁכָּל מַה שֶׁהָאָדָם זוֹכָה יוֹתֵר לְחִדּוּשֵׁינָה דְּאוֹרֵי־תָא
וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה זֶהוּ סִמָּן שֶׁהוּא שְׁפֵל וְנִבְזָה וְנִמְאָס בְּעֵינֵי עַצְמוֹ
לְגַמְרֵי כְּחֶרֶס הַנְּשֻׁבֵר, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְנוּצֵץ מִחוּ (וְאִף שֶׁבְּחוּץ אֵינוֹ נִרְאָה כָּלֵל אֲדַרְבַּה
תְּכֵלִית הַהַפּוּף גְּדֻמָּה (לְקוּשֵׁי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן כ"ב), בְּעֵנִין הַהִכְנָעָה
טוֹעִים הָעוֹלָם הַרְבֵּה וְכוּ', כִּי הָעֵקֶר צְרִיף לִהְיוֹת עִם דַּעַת, עַיִן שָׁם;
כִּי מִבְּחוּץ גְּדֻמָּה עָלָיו מַה שֶׁנִּדְמָה, אֲבָל בְּפְנֵימִיּוֹתוֹ הוּא נִשְׁבֵּר וְנִדְפָּה
בְּטַל וּמִבְטָל וְכוּ'), וְכָל מַה שֶׁהוּא שְׁפֵל וְנִבְזָה בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, מְקַבֵּל
יוֹתֵר מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת. נִמְצָא, שֶׁזֶה תְּלוּי בְּזָה — לְקַבֵּל מִהַצַּדִּיק
הָאֵמֶת, וְלִהְיוֹת שְׁפֵל וּבּוֹשׁ מְאֹד, וּלְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁינָה דְּאוֹרֵי־תָא, וְזֶה כָּל
עֵנִין קִבְּלַת הַתּוֹרָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שֶׁאֵנוּ צְרִיכִים לַעֲמֹד עַל יַד הַר
סִינַי שֶׁהוּא עֵנִין הַשִּׁפְלוּת, וְלִהְתַּבַּיֵּשׁ מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שֶׁמִּשָּׁה רַבְּנוּ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת יִסְתַּכֵּל בְּנוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְנוּצֵץ מִחוּ מִתְדַשׁ, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל אוֹר הַתּוֹרָה וְרוּחַנִיּוּתָהּ וְכוּ', וְכָל
מַה שֶׁנַּעֲמַד יוֹתֵר עַל יַד הַר סִינַי, שֶׁהִיא מֵדַת הַשִּׁפְלוּת, כְּמוֹ-כֵן נִזְכָּה
שִׁישְׁרָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכִינָתוֹ עָלֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (סוּטָה ה.): 'אֲנִי וְאֵת דְּכָא, שֶׁהָרִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִנִּיחַ
כָּל הַהָרִים וּגְבָעוֹת וְהַשְּׂרָה שְׁכִינָתוֹ עַל הַר סִינַי', עַיִן שָׁם; וְאָמְרוּ
בַּמִּדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ח', סִמָּן יג.): כָּל מְקוֹם שֶׁהַשְּׂרָה
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תוֹרָתוֹ, הַשְּׂרָה שְׁכִינָתוֹ, עַיִן שָׁם; כִּי אֵת אוֹר
הַתּוֹרָה וְחִדּוּשֵׁיהָ וְרוּזִיָּהּ וְרוּחַנִיּוּתָהּ אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, כִּי אִם עַל-יְדֵי

קעד   אָשׁר   ב' רכג   בַּנְחַל

עָנָה וְשִׁפְלוּת, שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה מְקַבֵּל בְּאֵמַת מֵהַצְדִּיק הָאֵמַת,
וְהוּא מְזַכֵּךְ אֶת מַחוּ, עַד שְׂמִתְנוּצֵץ לוֹ אוֹר הַתּוֹרָה.

עַל-כֵּן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת עֲכָשׁוּ קָדָם קִבְּלַת הַתּוֹרָה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא יָאִיר עֵינֵינוּ לְהִסְתַּכַּל עַל עֲצֻמְנוּ אִיף
אָנוּ אוֹחֲזִים בְּמִדְתָּנוּ (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סו), וְנִתְחִיל
לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּאֵמַת, וְנִדְעַ מַצְבֵּנוּ שָׁבוּ אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, אָשׁר אֵין פְּנִינוּ
יְפוֹת כָּלֵל (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לט). וְרָאוּ לָנוּ לֹמַר זֹאת
בְּבִכְיָה וּבִדְמָעוֹת שְׁלִישׁ, לְבִכּוֹת וּלְהִתְעַגֵּעַ, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו
יְתַבְרַךְ, מְתֵי נִזְכָּה לְהַגִּיעַ אֶל הַדְּעַת הָאֵמַת, שְׁנוּכַל לְדַעַת וּלְהַפִּיר אֶת
הַבוֹרָא יְתַבְרַךְ מִכָּל דְּבַר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת וְכוּ', עֵין
שָׁם; וְעַל-יְדֵי הַבוֹשָׁה נִזְכָּה שְׂיִזְדַּכֵּךְ מַחְנוּ, וְשִׁכְלָנוּ יָאִיר בְּאוֹר
הַתּוֹרָה.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! רַבְּנוּ ז"ל נִשְׁלַח בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֱלֹה לְמַתְנָה לְכָלֵל
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא שִׁיְהִיָּה מְצַמְצָם אֲצֵל פְּרִטֵי, אֲדַרְבָּה מַצְוָה עָלֵינוּ לְמַסֵּר
אֶת נַפְשֵׁנוּ לְגִלוּתוֹ וּלְפִרְסָמוֹ לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה נַעֲזֹר לְהַחִישׁ אֶת
גְּאֻלָּתָנוּ; וְעַל-כֵּן אֶהוּבֵי, אַחֵי, תַּן יָד וְכַתֵּף לַעֲזֹר לָזֶה — הֵן בְּעִבּוּדָה
הַקְּדוּשָׁה, לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (אֲשֶׁתְּדַל לְהַשִּׁיג בְּעִבּוּרָךְ 521
"שִׁיחוֹת-הַר"ן", כִּי הֵ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת-הַמְּשַׁלֵּשׁ" אֵינָם בְּנִמְצָא כָּאֵן),
וְהֵן לְחֻזַּק וּלְשִׁמּוּחַ וּלְבִדּוּחַ אֶת כָּל אֲמִלָּל וּמַר נַפֵּשׁ וְכוּ', לְחֻזְקוֹ
וּלְהַחֲיוֹתוֹ, וְעַל כָּל זֶה תִּקְרָבְכֶם אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְהֵן לְשִׁמּוּשׁ הַרְבֵּה אֶת
ר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יָאִיר) [ז"ל] וּלְכַתֵּב דִּבּוּרָיו, אָשׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר
מִמֶּנּוּ צְרִיכִים לְכַתֵּב, כִּי הוּא אוֹצֵר יְקָר, וְאִם תִּרְצֶה תִּשְׁלַח אֶת
דִּבּוּרָיו וְשִׁיחוֹתָיו אֵלָי, וְאֲדַפִּיסֶם כְּמוֹ שֶׁתִּרְצֶה, וְאִם אֵינְךָ רוֹצֶה, עַל
כָּל פְּנִים תִּדְפִּיסֶם אֹתָהּ בְּעֲצָמְךָ, כִּי עוֹד יִקּוּם דוֹר אָשׁר יִחִיָּה אֶת
עֲצָמוֹ עִם הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים הָאֵלּוּ, וְאִף שֶׁהוּא מְקַפִּיד — מַה בְּכָךְ,
לֹא קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁהִיו עֲזִיזִן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה כה:): מִפְּנֵי מַה נִּתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי
שֶׁהֵן עֲזִיזִן, וְאֲצִלוּ אָנוּ לֹמְדִים נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֵּת יִשְׂרָאֵל וְאֶהֱבַת
חֲבֵרִים, וְאִיף לְדוֹן אֶת הַכֹּף לְכַף זְכוּת, וּלְהִסְתַּכַּל עַל חֲבֵרוֹ בְּעִזִּין

אֲשֶׁר   ב' רכד   בַּנְחַל   קעה

טובה, ולדבר עמו בנעימות; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו. וראוי לנו לרקד מרב שמחה, ולומר תמיד (תהלים קמד, טו): "אשרי העם שככה לו", אט אזולי. ומוכא בפסיקתא רבתי (פרשה כ'): לכה נתן הקדוש-ברוך-הוא את התורה בסיון, שמזלו הוא תאומים, (שהוא מזל אדם), ואדם יש לו פה לדבר וידיים לספק ורגלים לרקד, עין שם; והמאמר הזה עומד וצונח דרשוני, ויש לומר בפשיטות ובתמימות, כי לזכות לקבל את התורה אי אפשר, כי אם על-ידי "פה לדבר" הרבה עמו ותברך, שהוא תפלה והתבודדות, "וידיים לספק" — המקצת כף אל כף להמשיך קדשת ארץ ישראל, "ורגלים לרקד" ולשמח תמיד, כי רק בדבר זה תלויה כל קבלת התורה: "שמחה והתבודדות", "פה לדבר וידיים לספק ורגלים לרקד".

הדורש שלומך...

נא ונא לדון אותי תמיד לכף זכות, ואף שאני הגרוע שבגורעים, אף-על-פי-כן גם בי נמצאת איזו נקדה טובה שפונתי לשמים, ואף שבנקדה טובה בעצמה הרב הוא מלא פסלת ופצעים רבים, אף-על-פי-כן צריכים לחפש ולבקש נקדה בתוך הנקדה בעצמה, ששם פונתי לשמים, כאשר השם יתברך בעצמו יודע זאת.

הנ"ל...

ב' רכד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נשא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, גר הרוצה להאיר נפשו באורו הגנוז של הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

קעו   אָשֶׁר   ב' רכד   בַּנְחָל

מכתבך לנכון קבלתי בצרוף שני המכתבים ... מה אמר לך, צריכים להתרחק מעוזי פנים שענשם גדול מאד מאד, כי "עז פנים לגיהנום" (אבות ה); ואמרו (תענית ז): כל אדם שיש לו עזות פנים, בידוע שנכשל בעברה; ואמרו (שם), שכל מי שיש בו עזות פנים, מתר לקרותו רשע ומתר לשנאו, עין שם; ובמסכת פלה איתא מחלקת, מהו עז פנים? רבי אליעזר אומר ממזר, רבי יהושע אומר בן הנדה, רבי עקיבא אומר ממזר ובן הנדה, עין שם; מפל זה רואים חמר העון והמדה רעה של עזות פנים.

והנה הספור שבקשת לרשם לך מענין עזות הוא כך: רבנו ז"ל היה פעם אחת בטיראוויצע לאיזו חתנה, ובשעת הרקודים נגשה אשה אחת אל רבנו ז"ל בעזות גדולה ובקשה בלשון חצופה שיתן מעות בעבור רקודים, "רבי גיט געלט אויף טענין" (כך היה אז המנהג), ורבנו ז"ל סבב פניו הקדושות ממנה, ולא רצה שתסתכל עליו, ועשה רע פנים, ואמר אל אחד מאנשי שלומנו שעמד על ידו, שיהא אשה פרוצה מאד וכו', רחמנא לצלן, ובעלת עברה, רחמנא לצלן. וכן היה, שהיתה מעברת והולידה ממזר, וקרא שמו פינחס'ל, ונתקיימה בו הגמרא (בבא מציעא פג:): מרחציף כולי האי שמע מינה ממזר הוא"; כי היה מחציף ועז פנים גדול, והיה רוךף את כל האנשים פשרים, ובפרט את ר' יצחק חתן המגיד מטיראוויצע, והיה מוציא שם רע עליו. ופעם פרסם שהוא בעצמו ראה איך שר' יצחק עבר עברה בלילה. וכששאלו אותו: "פינחס'ל ווי קענסטו זאגען אזא ליגען?" איך תוכל לומר שקר כזה? כי ר' יצחק היה קדוש עליון מאד, והשיב: "אף שאלף לא גאמינו רק אחד גאמין, גם-כן פדאי לי השקר". "טויזנט וועלן נישט גלויבען נאהר איינער וועט גלויבען איז אלטן פדאי". בסוף ימיו התחיל להתחרט, ושלח אל ר' יצחק, שרוצה לעשות עמו שלום, והשיב לו ר' יצחק: "השלום שלנו יהיה, כשנהיה מרחקים זה מזה",

(ד) רבי, חן כסף על הרקודים.
(ה) היות ומחציף כל-כך משמע שהוא ממזר.

אָשֶׁר   ב' רכה   בְּנַחֵל   קעז

"אונזער שלום וועט זיין ווען מיר וועלן זיך האלטן פון דער ווייטענס". זעט דער ספּור שרצית לדעת, על-פל-פנים איד שיהוא, צריכים לברח מעזי פנים כמו שבורחים מאש ממש. ור' לוי יצחק רגיל לומר: את הכל רבנו ו"ל יכול לקבל, אבל לא את עזי פנים, כי הם מאוסים מאד, רחמנא לצלן. ועין בספר המדות (אות עזות, סימן א'): מי שיש בו עזות, בידוע שעבר עברה להכעיס, עין שם; על-פן, חמדת לבבי, מה דהנה הנה, ברח לך מעזי פנים, ואל תעמד על ידם, מפל שפן וכל שפן שלא יהיה לך חלק במעשיהם הרעים והמגנים. והשם יתברך יעזרנו לשוב בתשובה אמיתית.

הדורש שלומך...

חמדת לבבי! תהיה מעביר על מדותיך תמיד, ואל תשיב למחרפיך דבר, ואז טוב לך לנצח.

ב' רכה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נשא ה'תשל"ו.

ששון ושמחה שייגו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט שעדין אתה מחזיק בתמך להתמיד בסדר-דרך-הלמוד, ואתה אוהב בש"ס במסכת הוריות, ואתה חוטף בכל יום ח"י פרקים משניות. מה אמר לך, ממש חיים חדשים נפתח בי, כי בעזונותינו הרבים, עוברים על כל אחד ואחד בכל יום ויום בלבולים וספקות וחלישות הדעת וכו', ובפרטיות לעזוב את דרכי התמימות, ומכל שפן לעזוב את השעורים קבועים, והבעל-דבר מתלבש עצמו בלבוש אנשי שלומנו, שאין זה למוד וכו', אשר על-ידי-זה הם עוקרים הרבה

קעח   אָשֶׁר   ב' רכו   בַּנְחַל

נפשות יקרות שִׁכְבָּר הִרְגִּילוּ אֶת עֲצָמָן בְּזֶה וְכוּ', וְעַל-יְדֵי דְבוּרָם הֵרַע הֵם גּוֹרְמִים שֶׁהִנְפְּשׁוֹת תַּפְסֻקָנָה וְכוּ'. וּמָה לַעֲשׂוֹת? הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא עֲדִין אַתָּה תִּזְק בְּלִמּוּד, רְאוּי לָךְ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל נֶעֱם חֲלֻקָּה, אֲשֶׁר בַּנְחַל שֵׁם גּוֹרְלָךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מִצְוַת צְדָקָה הִיא מִצְוָה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד, כִּידוּעַ מִמֵּאמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא, מְדַרְשִׁים זֹהָר הַקְּדוּשׁ, וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנוֹתְנִים עַל הַדְּפֻסֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁמַּחֲיִים וּמְחַזְקִים וּמְעוֹרְרִים אֶת נַפְשׁ הַהוֹגֵה בָּהֶם לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, אֵין לְמַעְלָה מִצְדָּקָה זוֹ, עַל-כֵּן רְאֵה גַם רְאֵה לְנֹדֵב אִיזוֹ נֹדֵבָה בְּשִׁבִיל עֶסֶק הַהַדְּפָסָה וְהַפְּצָה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, יְדִידֵי הַיְקָר, אַל תַּנִּיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, כִּי יִמְיֵנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא יִשְׁאַר מֵאֲתָנוּ רַק מָה שֶׁחֲטַטְּפָנוּ בְּכָל יוֹם אִיזָה טוֹב נִצְחִי — תּוֹרָה וְתַפְלָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְצְדָקָה וּגְמִילוּת חֶסֶד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

פֹּה תִקְבַּל רְצוּף סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה" וּשְׁנֵי חֲלָקֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל".

ב' רכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נְשֵׂא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי קִדְּם הַחֵג, וְהִנֵּה תֵאֱמִין לִי, שֶׁתִּהְיֶה

אֲשֶׁר   ב' רכו   בַּנְחַל   קעט

לֹא, בְּעֵתִים הֶלְלוּ נִתְעוֹרְרָתִי בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה עַד מְאֹד לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל בִּיְתֵר שְׁאֵת וּבִיְתֵר עֲזוֹ אֶת רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי לְהַפִּיץ מֵעֵינֹת הַחֲכֵמָה חוּצָה, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסָם תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתַהֲלָה לֹא, חֲפִץ ה' בְּיַדִּי הַצְּלִיחַ, כִּי תַהֲלָה לֹא, וְזִכִּיתִי עֲכָשׁוּ לְהַדְפִּיס בְּזִכְיוֹת חֲנָם אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְהַ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" וְ"סֵפֶר הַמַּדּוֹת" וְהַ"קְצוּר-לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְהַ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת" בְּפַעַם אַחַת בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְיִהְיֶה אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּכַרְיָכָה מְשַׁבַּחַת, וְאַף שְׂרָבִים אֲשֶׁר קָמוּ עָלַי, וְאָמְרוּ שֵׁשׁ לִי חִלּוֹם טוֹב, אֲבָל תַּהֲלָה לֹא, חֲלָמָא טְבָא חֲזִיתִי, וְזִכִּיתִי לְהוֹצִיאָם מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, וְכֵן תַּהֲלָה לֹא, יֵצֵא לְאוֹר סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה" וְסֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל" חֶלֶק ב', וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנִי לְהַדְפִּיס בְּקִרְוֹב אֶת יְתֵר הַסְּפָרִים. וּמָה שֶׁכְּתִבְתָּ שְׂמַתְחִילִים לְהַדְפִּיס אֶת הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, עַד אֲשֶׁר כֹּה עוֹרְנִי, שְׂתַהֲלָה לֹא, יֵשׁ לִי חֶלֶק בְּזֶה, שְׁנֹתְעוֹרְרוּ מִתְרַדְמָתָן, וּמִתְחִילִים לְהַדְפִּיס, מִי יִתֵּן שָׁפָל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יְדַפִּיס סְפָרִים וַיְגַלֶּה וַיְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וַיְגַלֶּה אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — מָה בְּכָף, זֶאֱלֵן זֵי דְרוּקְעֵן לְמַעַן יְגַדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ הַגְּדוֹל, שְׁמַעוֹלָם לֹא הֵייתִי חֲזֵק בְּדַעְתִּי לְמַסַּר נַפְשִׁי בְּעַבְדוּת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַדְּפֻסָּה וְהַפְּצָה כְּמוֹ שְׁנֹתְעוֹרְרָתִי עֲכָשׁוּ; כִּי תַהֲלָה לֹא, אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַפְּרוֹת מֵהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, תַּהֲלָה לֹא בְּכָל מְקוֹם שְׁאֲנוּ בָּאִים עִם הַסְּפָרִים, הֵם מְיָד נַחֲטָפִים מִיְדֵינוּ. וְעֲכָשׁוּ בְּמִנְחָה-מְעֲרִיב הֵיינוּ בְּקוּוּיִנְס, וּמָה גַם שְׂמַצָּאתִי יְהוּדֵי תִימָנִי אֶחָד, שְׂדַבֵּר עִמִּי כְּמַעַט שְׁעָה, וְהַחֲזִיחַ אוֹתִי מְאֹד מְאֹד, וְכֵן אָמַר לִי: "הֵאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ מָה שְׁעָשָׂה לְנַפְשִׁי הַסֵּפֶר "שְׂמִירַת הַזְּמַן", הֲלֹא הִצִּיל אוֹתִי לְגַמְרִי", וְעַל כֵּן הוּא מְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי מְאֹד "שְׂאַרְחָם עָלֵינוּ" (בְּזוֹ הַלְשׁוֹן אָמַר לִי), וְאָמַר לּוֹ חֲמֻשִׁים סְפָרֵי "שְׂמִירַת הַזְּמַן", כִּי הוּא רוֹצֵה לְשַׁלְּחָם לְבֵית-הַכְּנֶסֶת שֶׁל הַתִּימָנִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲכָם יְגִיד בְּזֶה שְׁעוֹר. וְאַחֲרֵי-כֵן בָּאָה אֲשֶׁתּוֹ, וְגַם-כֵּן בְּקֶשֶׁה מִמֶּנִּי מְאֹד, שְׂאַרְאָה לְחֹזֵר אֲלֵיהֶם עִם הַחֲמֻשִׁים "שְׂמִירַת

(1) שִׁדְפִּיסוֹ הֵם.

הזמן", וְכֹל זֶה אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ, לְמַעַן תִּרְאֶה וְתִשְׁכִּיל, אִיךָ שֶׁעֲדִין הַסְּפָרִים חֲשׂוּבִים בְּעוֹלָם (וְלֹא כְמוֹ שֶׁנִּדְמָה בֵּינִי בְּעֵלְי הַמַּחְלֶקֶת וְהַקְּנָאָה וְכו'). וְאַחֲר־כֵּן עָנָה וְאָמַר לִי בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "הֵאֵם אַתָּם יוֹדְעִים מַה שֶׁנֶּעֱשֶׂה עִם הַדּוֹר הַצָּעִיר, וּבַפְּרָטִיּוֹת עִם הַדּוֹר שֶׁל הַתִּימָנִים, הֲלֹא צְרִיכִים לְחַבֵּר לָהֶם סְפָרִים כְּאֵלוֹ בְּלִשׁוֹן קְלָה מְאֹד מְאֹד, לְהֵאִיר בָּהֶם אֶת נַעַם עֲרֻבוֹת זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתֻבְרָךְ, עַד שֶׁיִּרְגִּישׁוּ אֲשֶׁר אֵין לָהֶם שׁוֹם אוֹהֵב נֶאֱמָן כְּמוֹ הַשֵּׁם יְתֻבְרָךְ, וּלְגַלוֹת לָהֶם שֶׁיֵּשׁ תִּקְוָה בְּחַיִּים, וְשֶׁאֵין לָךְ הַטּוֹב מִהַדְּבָקוֹת בּוֹ יְתֻבְרָךְ, וְאִיךָ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתֻבְרָךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַחֲיוּ חַיִּים חֲדָשִׁים" וְכו'. וְכֵן הָאָרֶץ בְּדַבּוֹר מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּרִסְלָכֵר חֲסִיד, וְנִתְחַזְּקֵתִי עַל יְדוֹ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁנִּסְכַּם בְּדַעְתִּי לְחַבֵּר עַכְשָׁו סְפָרִים חֲדָשִׁים רַבִּים, אֲשֶׁר יִגְלוּ וּיִפְרְסְמוּ אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יְתֻבְרָךְ וְאֶת עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּלִשׁוֹן קְלָה מְאֹד מְאֹד לְהַמּוֹן-עַם, לְחַבֵּר חֲבוּרִים יְקָרִים עַל עֲגִין הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, לְדַבֵּר עִמוֹ יְתֻבְרָךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילִים וְכו', עַל-כָּל-פָּנִים אִיךָ שֶׁהוּא, אֵל יִכְנָס בְּדַעְתְּךָ אֲפֹלוֹ סֶפֶק סֶפֶקא, שֶׁיֵּשׁ לִי אִיזוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת אוֹ עֲגַמַת נַפֶּשׁ מְאִילוֹ עוֹפוֹת טְמֵאִים, שֶׁמִּפְטָטִים עָלַי, אֲנִי צוֹחֵק מֵהֶם, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ חֲרָפָה וְכו' וְכו', הֲלֹא בּוֹשׁ יְבוֹשׁוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי עַל מַה חָלְקוּ וְעַל מַה מְנַעוּ, הֲלֹא כָּל כּוֹנְנֵנוּ בְּכָל הָעֶסֶק הִיא רַק לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אוֹתוֹ יְתֻבְרָךְ בְּעוֹלָם וְאֶת הַצְּדִיק הָאֱמֵת, וְאִיךָ שֶׁאֵין שׁוֹם תְּכִלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְשׁוּב אֵלָיו יְתֻבְרָךְ, וּלְדַבֵּר עִמוֹ יְתֻבְרָךְ, וְסוּף כָּל סוּף מְכַרְחִים לְמוֹת בְּלִי שׁוֹם סֶפֶק כָּלֵל, וְאֲפֹלוֹ אִם יִהְיֶה לוֹ כָּל הַתְּאוּוֹת וְהַכְּבוֹד וְהַמְּמוֹן שֶׁבְּעוֹלָם, הַהֲכָרַח לְהִיּוֹת מֵת וְגוֹסֵס, וַיִּהְיֶה מִשְׁכָּב עַל הָאָרֶץ, וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ מִתַּחַת לְאָרֶץ, וְהַנְּשָׁמָה תַּעֲלֶה אֵלָיו יְתֻבְרָךְ, וְעַל-כֵּן הֵינְנִי לְמַה לְחַפּוֹת עַד אֲזוּ, כְּדֹאֵי תִכְף-וּמִיד לְשׁוּב אֵלָיו יְתֻבְרָךְ, וְלִשׁוֹם כָּל מַחְשְׁבוֹתֵינוּ וְכִסּוּפֵינוּ אֵלָיו יְתֻבְרָךְ, וְלִחְשֹׁב עֲצוֹת אִיךָ שֶׁנִּזְכָּה לְהַשְׁרוֹת שְׂכִינַת עֲזוֹ בְּעוֹלָם, אִיךָ לְהַגְבִּיחַ וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַרְחוּקִים וְהַשְּׁבוּרִים וְכו' וְכו', וְלְהַשִּׁיבֵם אֵלָיו יְתֻבְרָךְ, וְהִנֵּה דִיקָא מַחְמַת שְׁיִמֵּנוּ כְּצֵל פּוֹרַח, וְאֵין

אֲשֶׁר   ב' רכו   בַּנְחָל   קפא

לְנוּ שׁוּם בְּרִיָּה וְכוּ', דִּיקָא בְּשָׁבִיל זֶה עָלִינוּ לְמִסַּד אֶת נַפְשָׁנוּ
וּלְהַדְבִּיק אוֹתָהּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן נִגְלָה וּנְפָרְסָם אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ נִזְכָּה גַם-כֵּן לְהַגִּיעַ אֶל זֶה, יִהְיֶה אִיךָ
שְׂיִהְיֶה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַכְּנִיס בִּי הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה, וְכֵן עֲזַר לִי בְּכַמָּה
חֻבְרִים טוֹבִים שְׁעוֹזְרִים לִי לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל תְּשׁוּקָתִי וְכִסּוּפִי
לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם לְכָל יִשְׂרָאֵל אֶת אַמְתַּת לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
וּתְהִלָּה לְאֵל, אָנוּ מְדַפְּיִסִים וּמְפִיִצִים אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְכֵן
תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לִי תְּכִנִּית חֲדָשָׁה אִיךָ לְהַרְחִיב אֶת עֶסֶק הַהַדְפָּסָה
וְהַהֲפָצָה, עַד שְׁנִזְכָּה לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּקוֹמוֹת הָרְחוֹקִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת
הָעוֹלָם בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק נִמְצָא שֵׁם אֵיזָה בַּר יִשְׂרָאֵל, וּבִדְעָתִי לְהַדְפִּיס
סְפָרִים עַל קֶטֶב זֶה בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת, לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם לְכָל יִשְׂרָאֵל אֶת
רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֵל תַּחֲשֹׁב דְּכָר כְּזֶה, שְׂאֲנִי מִתְּפַעֵל מֵאַחַד וְכוּ',
אוּ מִתְּפַחַד מֵאַחַד וְכוּ', אֵין אֲנִי צָרִיךְ אֶת שׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם, אֲנִי
צָרִיךְ רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא
הוּא נִשְׁלַח אֵלֵינוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, לְהָרִים וּלְהַגְבִּיֵה וּלְהַחֲיוֹת נַפְשׁ
כָּל חַי, כִּי רַק הוּא הַמְּנַהֵיג הַרְחֻמָּן הָאֲמֵתִי, אֲשֶׁר מְבִיֵן אֶת כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פִרְטֵיוֹת, וְרַק הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְדָן אוֹתוֹ
לְכַף זְכוּת, וְרַק הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר כָּל פְּחוֹת וְיָרוּד וְכוּ', לְהָאִיר
בוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, וּבָהּ בְּשַׁעַה שְׁבַנֵי-אָדָם
שׁוֹנָאִים זֶה אֶת זֶה, וְדָנִים לְכַף חוֹב זֶה אֶת זֶה, וְרוֹצִים לְהַרְגַּז זֶה אֶת
זֶה, וְדוֹקְרִים זֶה אֶת זֶה בְּחֶרֶב לְשׁוֹנָם, וְכָל אֶחָד חוֹשֵׁב אוֹלֵי לְחַבְרֵי
יֵשׁ קֶצֶת כְּבוֹד יוֹתֵר מִמֶּנִּי וְכוּ', אוֹלֵי יֵשׁ לְחַבְרֵי קֶצֶת פְּרוֹסוֹם יוֹתֵר
מִמֶּנִּי וְכוּ' וְכַדּוּמָה שְׁטִיּוֹת וּפְתוּיִים, בְּשַׁעַה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל מוֹסֵר אֶת
נַפְשׁוֹ, וְרוֹדֵף אַחַר כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַיְּרוּדוֹת וְהַנְּפוּלוֹת שֶׁנִּרְדְּפוֹת
מִהַסֵּמ"ךְ-מ"ם וּמַעֲצָמָם וְכוּ', וּמַעֲלָה אוֹתָם מִמְּקוֹמוֹתֵיהֶם הַמְּגֻנָּים
שְׁנִלְכְּדוּ שֵׁם עַל-יְדֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית וְכוּ', וְרוֹחֵץ אוֹתָם וּמְקַשֵּׁט אוֹתָם
בְּקִשׁוּטִים חֲדָשִׁים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד וְכוּ' כִּידוּעַ עֲבוּדַת רַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁהוּא נִכְנָס בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק
ב', סִימָן ח'), שֶׁבְּלַע אֶת נִשְׁמוֹת נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל וְטָמֵא אוֹתָם בְּכָל מִינֵי
פְּגָמֵי הַבְּרִית וְכוּ', וְהוּא עוֹמֵד שֵׁם בְּבֵית בְּלִיעַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְרוֹקֵד

קכב   אָשֶׁר   ב' רכו   בַּנְחָל

שֵׁם וְכוּ', עַד שֶׁהִסְמִיךְ-מִ"ם מְכַרְח לְהַקְיָא אֶת אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמוֹת וְכוּ', וְהַצְדִּיק מְלַקֵּט אוֹתוֹן אֶחָד אֶל אֶחָד וְרוֹחֵץ אוֹתוֹן וּמְחִזְרֵן אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', וְעַל-כֵּן מִי שֶׁמְסַתְּפֵל עַל דְּבַר זֶה, וְרוֹאֶה אֵיךְ שֶׁנְּשָׁמוֹת נִעְרִי יִשְׂרָאֵל מְלַכְלָכוֹת עַד מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְהִסְמִיךְ-מִ"ם מְעַנֵּן בְּעֵנוּיִים נוֹרְאִים וְכוּ', וְהֵם נוֹפְלִים בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', וְאֵין לְאֵל יָדָם מִי שִׁישׁוּעֵם, כִּי אִם רַבְּנוּ ז"ל בְּדַבּוּרֵי הַנְּפִלָּאִים, מִי שִׁיּוּדָע וּמְבִין זֹאת, הוּא כָּבֵר אֵינּוּ מְסַתְּפֵל עַל קְטָנֵי הַדַּעַת, בְּעֲלֵי הַמְחַלְקֵת וּבְעֲלֵי הַקְּנָאָה וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר כָּל מַחֵם וְדַעְתָּם הוּא גְדוֹל כְּאַגוּז קֶטֶן וְכוּ', רַק הוּא קוֹפֵץ אֶל תּוֹךְ הַרְפֵּשׁ וְהַטִּיט וּלְתוֹךְ הַמַּיִם וְהָאֵשׁ, וּמִתְחִיל לְהַצִּיל אֶת אֱלֹהֵי הַנְּפִשׁוֹת, וּבָא וּמְגַלֶּה לָהֶם: דַּעוּ, יְדִידֵי הַיְקָרִים, שֵׁישׁ רַבִּי גְדוֹל וְנוֹרָא בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הוּא הַנְּחִמָּן הָאֱמֵתִי, הַמְנַחֵם הַכֹּל וּמְשַׁמֵּחַ הַכֹּל (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), וְהוּא מְכַרִּיז וְצוֹעֵק בְּכָל עֵת וְרֹגַע בְּקוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף: "אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל", וְאֶפְלוּ מְעַמְקֵי עַמְקִים וּמְהַשְׁאוּל תַּחֲתִית וּמִתְחַתְּיוּ עֲדִין יְכוּלִים לְשׁוּב אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְאֲדַרְבֵּה, אָדָם כְּזֶה שֶׁכָּבֵר עֲבָרָה עָלָיו מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת כְּזוֹ, וְנִטְמָא כְּבֵר בְּמָה שֶׁנִּטְמָא וְכוּ' וְכוּ', אִם הוּא יַחֲזֵר וְיִשׁוּב אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ כְּדִין אֲתַעֲלֶה וְאֲתִיקֵר שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא" (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'); כִּי זֶהוּ עֵקֶר שְׁעִשׁוּעֵיו, שְׁגָם הֶרְחוֹקִים וְכוּ' שְׁבִים אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְעַל כֵּן אֵיךְ יֵשׁ זְמַן לְמָה "שְׁזַקֵּן" זֶה אוֹמֵר, אוּ מָה "שְׁאַבְרֵךְ" זֶה אוֹמֵר, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַסְתְּפֵל וּלְשַׁמֵּעַ מָה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר, שְׁצוֹעֵק עָלֵינוּ: גִּיוּוּאֵלָד, וְוַאס שְׁווייגֵט אִיהֵר גִּיט אוֹן זֵיט מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם מֵיין לְמוֹד פֶּאָר אֵלַע אִידֵן, וְוַאס הָאט אִיר זִיף צו שְׁעַמִּין בְּשִׁבְלֵנוּ נִבְרָא הַעוֹלָם^ט.

חֲמֻדַת לְבָבִי! יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהַאֲרִיךְ בְּכָל זֶה, אִף אֵין הַפְּנָאִי. מָה אִמֵּר לָךְ, הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁמְכַרְחִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי

(ח) אִז מְתַעֲלֶה וּמְתַכְבֵּד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 (ט) אָהָה! מָה אַתָּם שׁוֹתְקִים, לְכוּ וּתְגַלוּ וּתְפָרְסוּ אֶת הַלְמוּד שְׁלִי לְכָל הַיְהוּדִים, מָה יֵשׁ לָכֶם לְהַתְּבַשֵּׁשׁ, בְּשִׁבְלֵנוּ נִבְרָא הַעוֹלָם.

אֲשֶׁר   ב' רכו   בְּנַחֵל   קפג

בְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ, וְאָסוּר לְהִתְחַשֵּׁב עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם — לֹא מִבְּחוּץ וְלֹא מִבֵּית, כִּי אָנוּ אֵין לָנוּ אֵלָא דְבָרֵי בֵּן הַשְּׂמֵחָה הַנִּכְלָל בַּמְקוֹר הַשְּׂמֵחָה, הַעוֹסֵק לְקַשְׁרָנוּ אֶל שְׂרֵשׁ הַשְּׂמֵחָה, וְעֲלִינוּ לִילָף מֵעִיר לְעִיר וּמִכְפָּר לְכְפָר לְהַפִּיץ מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, אֶפְלוּ אִם יִהְיֶה אוֹתָנוּ בְּעִבּוֹר זֶה בְּפִשְׁטוּת, גַּם-כֵּן אָסוּר לְהִמָּנַע מִלְעֲסֵק בְּזֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאִין הוֹרְגִים רַק מְבִזִּים וּמְחַרְפִּים וְכוּ' — מֵה בְּכָף, כְּדֹאֵי לְסַבֵּל כָּל הַבְּזִיווּת וְהַבּוֹשׁוֹת הַכְּרוּכִים בְּדָבָר זֶה, מֵה עֲשֵׂה מוֹהֲרֵינִי וְלֹא, שְׂרָצוּ לְהִרְגֵּנִי אוֹתוֹ בְּפִשְׁטוּת, וּמָסְרוּ אוֹתוֹ מִסִּירוֹת וְכוּ', עַד שֶׁאָסְרוּהוּ בְּבֵית-הַסֵּהָר וְכוּ', וּבְזוֹ וְחָרְפוּ אוֹתוֹ כְּמַעַט כָּל יְמֵי חַיָּו, אֶף-עַל-פִּי-כֵּן לֹא הִתְפַּעַל כָּלֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה, רַק עָמַד כְּעַמּוּדָא תְּקִיפָא בְּהַאי עֲלָמָא, וְצָעַק: "אֵייעַר עוֹבְדָא זָאל זַיִן 'יְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה' אֵיהָר זָאלֵט זַיִן שְׂטָאָרְק אֵין גַּעֲלָד אֵין רְצוֹן אֵין טְרַחָה אֵיהָר זָאלֵט דְרוֹקֵעֵן דֵּי סְפָרִים". אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׂחַבְלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעֲשֵׂה עִמָּנוּ, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְסוּף כָּל סוּף תִּנְשַׁע בִּישׁוּעוֹת עוֹלָמִים, אֲתָה עֲשֵׂה מֵה שֶׁתִּרְצֶה וְכוּ', וְכֵן כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ וְכוּ', לֹא אֲכַפֵּת לִי שׁוֹם דְּבָר, אָנִי לֹא אֶפְסִיק לְהַדְפִּיס בְּשׁוֹם אֶפֶן שֶׁבְּעוֹלָם, אֲדַרְבָּה! מַעֲתָה אֲשֶׁתְּדַל לְהַדְפִּיס יוֹתֵר וְיוֹתֵר סְפָרִים חֲדָשִׁים וְיִקְרִים מְאֹד מְאֹד, וְכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ תִּכְוֶה-וּמְדִד כְּשִׁיֲצֵאוּ לְאוֹר הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים תִּשְׁלַחֵם אֵלַי בְּדָאָר אֲוִיר, וּמִי יִתֵּן שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ יִשְׁלִיךְ אֶת הַשְּׂטִיּוֹת וְכוּ' מִמַּחֹ וְדַעֲתוּ וְכוּ', וְיִתְחִיל גַּם-כֵּן לְחַדֵּשׁ בַּתוֹרָה וְיִדְפִּיסֵם, וְיְפוּצוּ מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה. וּבְאֵמַת אֲצֵל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ יֵשׁ נִקְדָּה מֵה שְׂאִין בְּחִבּוּר, וְעַל-כֵּן עָלִיו לְהוֹצִיא אֶת נִקְדָּתוֹ מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל חוּצָה.

יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתֶיךָ, רְאֵה וְגַם רְאֵה אֵיךְ שְׂיַמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וּמֵה נִשְׂאָר מֵאֲתָךְ? רַק זֶה שֶׁסִּבְבֵּת כָּאֵן וּמִכְרַת

(י) הַעֲבוּדָה שְׁלָכֶם תִּהְיֶה יְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה, שֶׁתִּהְיֶה חֲזָקִים בְּכִסְף, בְּרְצוֹן וּבְטְרַחָה, שֶׁתִּדְפִּיסוּ אֶת הַסְּפָרִים.

קפד   אָשֶׁר   ב' רכו   בַּנְחָל

וְהַפְצַת אֶת הַסְּפָרִים, זָכַר אֶת הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת הַנְּעִימִים שֶׁבָּהֶם הַפְצַת אֶת הַסְּפָרִים, וְאֵף שֶׁהֵיְתָה לָךְ מְרִירוֹת עֲצוּמָה מֵעֲנִינֵיךָ הַפְּרָטִיִּים וְכוּ' וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵיְתָה זוֹכָה וּמְזַכָּה אֶת הָרַבִּים, וְאִם הֵיְתָה יוֹדֵעַ אֵיזָה רֶשֶׁם טוֹב עָשׂוּ בְּעוֹלָם הַסְּפָרִים, הֵיְתָה רוֹקֵד מְרַב שְׂמֵחָה, כִּי יֵשׁ רַבִּים רַבִּים אֲשֶׁר הִתְחִילוּ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם, וְכֵן הִתְחִילוּ שְׂעוּרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל וְכוּ', וּמִי גָרַם לָהֶם? אַתָּה אַתָּה, בְּנִי, חֲבִיבִי, יְקִירִי, בּוֹדְאִי הֵם לֹא יִגְלוּ וְלֹא יִפְרָסְמוּ לָךְ זֹאת, אֵךְ הָאֲמֵת הִיא אֲחֵת, אִם הֵיְתָה יוֹדֵעַ, אֵיךְ שְׂאֵתָה חָשׁוּב לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הֵיְתָה רוֹקֵד מְרַב שְׂמֵחָה כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, אִם הֵיְתָה רוֹאֶה אֶת גְּדֹל הַהִתְפָּאָרוֹת וְהַשְּׂבַח שְׂמֵתֶפְאָר וּמְשִׁתְּבַח בְּךָ רַבְּנוּ ו"ל וּמִוֵּהֲרַנְתָּ ו"ל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הֵיְתָה עֹכָשׁוּ מְשׁוֹנָה פְּרִיִּילֵיךְ, וְהֵיְתָה רוֹקֵד עַל נַעַם חֲלָקֶךָ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, אַתָּה מִהֵיְחִידִים מִמֶּשׁ מְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֵׁישׁ לָהֶם עֲזוּת וְעִקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, וְאִינָם מִתְּפַחְדִּים וְאִינָם מִתְּבִיִּשִׁים לְהַפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים בְּעוֹלָם, וּמָה גַם שְׂאֵתָה וְעוֹד אֶחָד אוֹ שְׁנָיִם שֶׁקָּבְלוּ הַפְּאוֹת וּבְזִיווּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים בְּעֵבֹר זֶה וְכוּ', וּבּוֹדְאִי שְׂכַרְכֶּם גְּדוֹל לְמַעְלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי "לְפֹם צַעֲרָא אֲגָרָא" (אֲבוֹת ה', כו). וְרִאוּי לְחֹזֵר וְלוֹמֵר בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְּדַשׁ: אֲשֶׁרִינוּ, מָה טוֹב חֲלָקֵנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ.

חזק, חזק, וְיֵאֱמָר לְבָבְךָ וְקוֹנָה אֶל ה'. תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַדְּבוּרִים הַטּוֹבִים וְהַתְּחִיחוֹת שֶׁכִּתְבָּתָּ לִּי, אֵךְ תִּהְיֶה לְאֵל, אֲנִי חֲזַק בְּדַעַתִּי מְאֹד מְאֹד, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִי לֹא אֶפְסִיק חֵס וְשְׁלוֹם, אֲדַרְבֶּה אֲנִי חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת בְּכָל פֶּעַם אֵיךְ לְהִרְחִיב אֶת הָעֵסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל גְּלוּי אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְאֵיךְ לְבָרַח מִהַלְצִים הַמְּסֻתְּוֹבְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

נְאֻהָר פְּרִיִּילֵיךְ, אוֹן הָאֵב פֶּאָר קֵיִנְעֵם קֵיִין מוֹרָא, נָאָר פֶּאָרֵן

ב' רכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִשְׂא הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי, הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְכַתֵּב לְךָ בַּפְּרָטִיּוֹת עַל כָּל הָעֲנִיָּן — אֵינּוּ כְּדָאִי, כִּי מַה יִּהְיֶה כְּבָר... אֵינּוּ קִין לְדַבְרֵי רוּחַ וְכוּ'. יְדִידֵי הַיָּקָר! עָלֵינוּ לְשָׁמֵר עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁיו עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, וְלִהְתַּמִּיד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִהְתַּפְּלֵל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: "שְׁחֵרִית, מְנַחֵה, מְעַרֵּב, חֲצוֹת" בְּכוֹנֵה גְדוּלָה פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת עַל-כָּל-פָּנִים, וְלִהְכָנִיס אֶת כָּל כַּחֲנוּ וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ בְּאוֹתֵיּוֹת הַתְּפִלָּה וּלְאַמְרָם בְּאַמַּת (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט'), וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר לָנוּ אֵיךְ לְצַאת מִחֲשָׁכוֹתֵנוּ, וְכֵן לְהִתְמִיד הַרְבֵּה בְּדַבּוּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", אֲשֶׁר בְּפְרוּשׁ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁמִּקְטָן וְעַד גְּדוּל אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כֶּשֶׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק'), וְהִנֵּהגָה זֶה — לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהוּא דְבַר הַשְּׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ מִקְטָן וְעַד גְּדוּל (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), כִּי רַבֵּנוּ ז"ל חִדָּשׁ אֶת הָעֲנִיָּן הַנוֹרָא וְהִנְשִׁיב הִנֵּה שְׁיִהְיֶה דְבַר הַשְּׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ מִקְטָן וְעַד גְּדוּל, וְעַל כֵּן עָלֵינוּ לְצִיַּת אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, וְלְהִיּוֹת רְגִיל בְּדַבְרֵי זֶה מְאֹד מְאֹד, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֲנוּ רְגִילִים בָּהּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל עֲנִיָּנוּ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, כָּל מַחְשְׁבָהּ, כָּל רְאִיָּה, כָּל שְׂמִיעָה, כָּל דְּבֹר, כָּל מַעֲשֵׂה וְכוּ' וְכוּ' בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל בְּזֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ אוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִזְכָּה לְהִתְבַּיֵּשׁ

(ב) רק שמחה, ואל תפחד מאף אחד, רק מלפני הבורא.

קפו   אֲשֶׁר   ב' רכו   בַּנְחָל

מאד מאד מלפניו יתברך, כי בזה שנספר לו יתברך את פנימיות מחשבותינו ואת ההרהורים שעברו במחננו, על-ידי-זה נתחיל להתבייש, אשר בזה תלויה כל התשובה — להתודות לפניו יתברך ולהתבייש. ואמרו בתקוני-זהר (בהקדמה יב): מאן דאית ליה בשת אנפין דלא למעבד עברה דאתי לידו בגין דחילו דקדשא בריה הוא כאלו ביה אתברי עלמא. עין שם; וזה זוכים רק על-ידי שמרגילים את עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה: "רבנו של עולם, עשיתי זאת" וכו', "רבנו של עולם, נכשלתי עכשו בראיה אסורה וכו', בדבור אסור וכו' וכו', ועל-ידי-זה סוף כל סוף ינפה להתדבק בו יתברך. וסימן הדבקות הוא הבושה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח), שיתבייש מאד ממנו יתברך. ור' נפתלי ספר, כשבא אל רבנו ז"ל פעם אחת, אמר לו רבנו ז"ל: אוי נפתלי, וואס האסטו גיטראכט? ! ונתבייש מאד (כי רבנו ז"ל תפס מחשבתו). והיה רגיל לומר, שמאז כבר התבייש לחשב מחשבה רעה, כי הלא באילו פנים יבוא אל רבנו ז"ל, אשר יודע מחשבתו. ודבר מזה ר' לוי יצחק, כמו-כן כשאדם רגיל לספר לפניו יתברך את מר לבו וכל הרהוריו ומחשבותיו וכו' וכו', אז כבר יתבייש אחר-כך לחשב או לעשות הרע וכו', כי תתעורר בו מדת הבושה — וכי איך אחר ואספר לפניו יתברך את מעשי המגנים, כבר הבטחתי לו יתברך פעמים אין מספר, שלא אעשה דבר זה. ועל-פן בזה שיהיה רגיל לספר כל ענינו אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, בזה תפנס בו כבר מדת הבושה לא לחטא; ודברי פי חכם חן.

ובאמת אמרו חכמינו הקדושים (ברכות יב): כל העושה דבר עברה ומתבייש בו, מוחלין לו על כל עוונותיו. ואמרו (גידים כ.) על פסוק (שמות כ, יז): "ובעבור תהיה יראתו על פניכם" — זו הבושה, "לבלתי תחטאו" — מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא;

(ל) מי שיש לו בשת פנים, שלא לעשות עברה שבאה לידו בגלל היראה מהשם יתברך, כאלו בו נברא העולם.

(מ) אוי, נפתלי! מה חשבת? !

אֲשֶׁר   ב' רכז   בַּנְחֹל   קפז

וּמִכַּאֲן אָמְרוּ: סִימָן יִפָּה בְּאָדָם שֶׁהוּא בִּישׁוֹן; וְכֵן אָמְרוּ (שם): כָּל אָדָם הַמִּתְבַּיֵּשׁ לֹא בִמְהֵרָה הוּא חוֹטֵא וְכֵנ"ל; אִם מְרַגֵּל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יתְבַרֵךְ וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, נִכְנָסֶת בּוֹ אָמֶת כְּזוֹ, עַד אֲשֶׁר הוּא תָּמִיד מִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ, וְהַבּוֹשָׁה הַזֹּאת הִיא עַל פָּנָיו, וּמִצְחָצַח וּמִזִּבְּךָ עַל-יְדֵי-זֶה מֵחוּ, וְזוֹכֵה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת וְחִדּוּשֵׁי דְאוֹרֵי-תֵּא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב); אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שֵׁשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, רַבֵּי הַרוֹצֵה לְהַכְנִיס בְּנוֹ יִרְאֵה וּבּוֹשָׁה, גִּיּוֹרָאֵל וְאוּס שְׁוִיִּיגְעֵן מִיר. וְרֵאוּ לָנוּ לְבְרַח אֶל תּוֹךְ סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים וְלִסְלֹסל בְּהֵם, וְלַחֲפֹשׂ אֶת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שְׁלוֹ הַגְּנוּזָה שֵׁם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), וְאִיךָ יֵשׁ לָנוּ פְּנָאֵי לְכֻנֵּס בּוֹפּוֹחִים וְשִׁטוֹת וְקִנְיָה וְשִׁנְיָה.

יְדִידֵי הַיָּקָר! הַזְּמַן הוֹלֵךְ וְהוֹמָה, וְהַגּוֹף אֲפָשָׁר פִּי הַיּוֹם בָּא יוֹמוֹ, וְעֵלֵינוּ לְהַזְדַּרֵּז מְאֹד מְאֹד לְעֶסֶק בְּעִבּוּדְתוֹ יתְבַרֵךְ בְּזִרְיוֹת נִפְלְאוֹה, וּבְזִמָּן שֵׁשׁ לָנוּ קִצָּת פְּנָאֵי, צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בְּחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, שֶׁהוּא תִקְוַת נוֹרָא וְנִפְלְאָ לְעֹבֵר (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קה), וּמֵה גַם שְׁעוֹשֵׂה עַל-יְדֵי-זֶה כְּלִים וְהִיכָלוֹת לְגִלּוּי שְׂכִינָתוֹ יתְבַרֵךְ בְּעוֹלָם, וְגוֹרֵם לְהַחְזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא עוֹד אֵלָא שְׁעוֹשֵׂה קֵן לְהַשְׂכִּינָה, פִּי יֵשׁ יְרוּדִים וְנִפּוּלִים וְכוּ', בְּנֵי-אָדָם שְׂבוּרִים וְרִצּוּצִים, שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', וּכְשֶׁהֵם מוֹצְאִים אֶת חִדּוּשֵׁי זֶה לָהֶם כְּמִים קָרִים עַל גִּפְשׁ עֵינָה, וּמִי יוֹדֵעַ אוּלַי יִזְכֶּה לְחִדּוּשֵׁי כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר יוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וּמִי שָׂרַק יִסְתַּפֵּל בְּהֵם יִהְיֶה לוֹ הַרְהוּר תִּשׁוּבָה, וְיִתְחִיל לְהַתְמִיד בְּשְׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, וְיִתְיַה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד עַל יָדָם, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר מְאֹד, וּבְכָל רֶגַע פְּנוּי מִמֶּשׁ לְהִיּוֹת רַגִּיל בְּכִתִּיבַת חִדּוּשֵׁי דְאוֹרֵי-תֵּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִשְׂא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר.

פֹּה תִקְבַּל רְצוּף שְׁנֵי סְפָרִים. חֲמֻדַּת לְבָבִי! אִם תּוּכַל לְהַפְיֵץ אֶת
סְפָרֵי "אָרְךְ אַפִּים" שֶׁשִּׁלַּחְתִּי לָךְ — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, וּבִפְרָטִיּוֹת
אִם תּוּכַל לְשַׁלַּח אֵלַי אֶת הַמְעוֹת, כִּי אֲנִי זְקוּק עֲכָשׁוֹ לְמַעוֹת, לְמַעַן
אוּכַל לְהַדְפִּיס עוֹד סְפָרִים חֲדָשִׁים.

יְדִידֵי הַיְקָר! בְּרַח לָךְ מְלָצִים, וְאַל תִּפְגַּס עִם שׁוֹם בְּרִיָּה
בּוֹפוּחִים, אַתָּה בְּרַח לָךְ רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אֲפִלוּ שְׂאֵתָה בֵּין אֲנָשִׁים אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל יִהְיֶה
אִיךָ שְׂיִהְיֶה, מִכֹּל שְׁפָן שְׂלֵא תִכְנִיס בְּעֶצְמָךְ אֵילוֹ פְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל,
כִּי מַה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, וְהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, כְּמוֹ
שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה כְּמוֹ-כֵן יִהְיֶה, וְעַל-כֵּן אֵין עָלֶיךָ
לְהַתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת
מְשׁוֹנָה פְּרִיילִיךְ, אוּן לֹאךְ זִיךְ פּוֹן אֶלְעס אויס^ס. וּמַה שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (שְׁפַת י'): אֲסוּר לְאָדָם שְׂיִמְלֵא שְׁחוּק פִּיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, דְּבַר
זֶה נֶאֱמַר רַק בְּעִנְיַי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל בְּעִנְיַי רִוּחַנִיּוֹת טוֹב וַיְקָר
הַשְׁחוּק וְהַשְׂמִיחָה, כְּמוֹ שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ל:): אֲבִי
הָהוּא יְתִיב קָמִיָּה דְרַבָּה חֲזִיָּה דְהוּוּ קָא בְּדַח טוּבָא^כ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם;
כִּי הִיא מְבַדַּח וְשִׂמַח מִהַנְקָדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁהִיוּ בּוֹ. וּבִפְרָט אַתָּה,
יְדִידֵי הַיְקָר, זְכִיתָ כָּבֵד כָּל-כָּף כָּל-כָּף בְּגִלּוּי הַמְעֵינּוֹת חוּצָה, עָלֶיךָ
לְשִׂמַח וְלַעֲלֹץ תָּמִיד עַל נַעַם חֲלֻקָּךְ אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָךְ, חֲבָלִים
נִפְּלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם

ס) שְׂמַח בְּמִיחָד, וְשִׂחַק מִכָּל הָעוֹלָם.

ע) אֲבִי הִיא יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבָּה (רבו), רֵאָהוּ שֶׁהוּא שְׂמַח מְאֹד וְכוּ' (וּבַהֲמַשָּׁף נִמַּק אֶת סִבַּת
שְׂמִחָתוֹ — בְּנֵה שְׂזוּכָה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין).

אֲשֶׁר   ב' רכט   בַּנְחַל   קפט

שְׁעֵשֶׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

תִּכְרַךְ-וּמִיד כְּשֵׁי־צֵאוּ הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים — תִּשְׁלַחֵם אֵלַי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר נִשְׂא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמָה אֲשִׁיב לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, הֲלֵא
סִפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּה בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ. וּמָה
טוֹב וּמָה נְעִים אִם תּוּכַל לְעֵיִן קָצֵת בְּכֹל יוֹם בַּסֵּפֶר "אָרֶץ אֲפִים"
הַנּוֹבְנָה עַל סְבָלְנוֹת, כִּי מֵדַת הַסְּבָלְנוֹת הִיא יְסוֹד וְקִיּוּם כָּל הָאָדָם
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּבְלֵי סְבָלְנוֹת הָאָדָם אָבוֹד לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן; כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכֹל יוֹם וְיוֹם מְרִירוֹת וְצָרוֹת
וְיִסּוּרִים אַחֲרֵים, וּבְלֵי סְבָלְנוֹת כְּמַעַט שֵׁי־צֵא מִדַּעְתּוֹ וְכוּ'. וְהִנֵּה לְזְכוּת
לְשִׁלְמוֹת הַסְּבָלְנוֹת, מְבֹאָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), שֶׁהוּא
עַל-יְדֵי תִקְוָה הָאֲמוּנָה, לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶמְתָּתוֹ וְאֶחָדוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז
כְּשִׁזּוֹכָה לְשִׁלְמוֹת בְּרוּר וְזָכוּף הָאֲמוּנָה, שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם לֹא
תּוּכַל לְהַזִּיזוֹ מִמְּקוֹמוֹ, וְשׁוֹם רוּחַ סְעָרָה לֹא תּוּכַל לְעַקְרוֹ, חֵס
וְשְׁלוֹם; כִּי הַמְּאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁדָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן הוּא
מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִז הוּא
תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַכֹּל מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ. וּמָה טוֹב
וּמָה נְעִים, אִם תִּזְכָּה לְלַמֵּד עִכְשָׁו הַמְּאֲמֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א',
סִימָן קנ"ה), וְלוֹמֵר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִלִּקוּטֵי-תְּפִלוֹת (תְּפִלָּה פד), וְאִז תִּרְגִּישׁ
חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי.

וְהַפְּלֵל, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעֵם

קצ אֲשֶׁר ב' רל בַּנְחַל

חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁשָׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רַגְלֵינוּ; טוֹב לְהוֹדוֹת לַיהוָה יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

יְדִידֵי הַיָּקָר! הֶעֱקָר שְׁצָרֶיךָ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאִז כְּשֶׁתְּהִיָּה חֲזוֹק בְּזוּה, כְּכֹר לֹא תִצְטָרֵךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, אֲדַרְבָּה תַחֲיָה חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם. וְהֶעֱקָר שְׁעַל-יְדֵי רַבּוּי הַדְּבוּרִים תַּחֲפֹשֵׁט הַעֲקֻמוּמִיּוֹת מְלֻכְבָּךְ, וְתִזְכֶּה לְשִׁמְחָה אֲמֵתִית, לְשִׁמְחָה בּו יִתְבָּרֵךְ (עִין לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלָמוֹת שְׁאִין שְׁלָמוֹת אַחֲרָיו.

הַנ"ל...

ב' רל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נִשְׂא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבַּחֲוֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה לֹא טוֹב מֵה שְׁכַתְּבָתָּ... כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְלֹא רַחֲמִים וּמְלֹא חֶסֶד תָּמִיד, וְרוֹצֵה רַק לְהִיטִיב, וְעֵקֶר הַמְּנִיעָה וְהַחֲסָרוֹן הוּא מִצְדָּנוּ, שְׁאֲנַחְנוּ אֵינְנוּ רוֹצִים לְקַבֵּל חֲסָדָיו, וְעַל-כֵּן עוֹבֵר עָלֵינוּ מֵה שֶׁעוֹבֵר, וּבִפְרָט עָלֶיךָ יְדִידִי... וּכְעֵין שְׁנֵאָמַר (מְשַׁלֵּי י"ט, ג): "אֲוִלֵּת אָדָם תִּסְלַף דְּרָכּוֹ וְעַל ה' יִזְעַף לְבוֹ".

מֵה אִמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר, כִּלְךָ מְדַרְךָ זו... הַחֲזוֹק בְּמִדַּת הַרַחֲמִים, הֵן שֶׁתִּשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְהֵן שֶׁתְּהִיָּה רַחֲמָן לְגַבֵּי חֲבָרֶךָ... תִּאֲמִין לִי, שֶׁיֵּשׁ לְהֶאֱרִיךְ לָךְ עֲכָשׁוֹ קוֹנְטֵרַס שְׁלָם, אֵךְ טְרַדוּתִי רַבּוּ

אֲשֶׁר   ב' רלא   בַּנְחַל   קצא

עד מאד בעסק ההדפסה, כי תהלה לאל, נדפס כעת ה"לקוטי-
מוהר"ן הקדוש והנורא בפעם הכ"ג בתכלית ההדור והיפי, וכן
נדפס "ספר המדות" וה"ספורי-מעשיות" וה"קצור-לקוטי-מוהר"ן"
וה"לקוטי-עצות", אשר זה לוקח את כל זמני, לכן ההכרח לקצר.
ומי יתן שנזכה להתועד יחד, ואז נדבר הרבה באריכות, לעת עתה
התמד מאד מאד בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח נצחים.

הדורש שלומך...

ב' רלא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר נשא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך האריך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה מה שעובר עליך וכו'. והנה מבאר בלקוטי-מוהר"ן (חלק א',
סימן לח), על פסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עושה דברו", שעקר
הרוח סערה שנעשה ונתהנה במח האדם הוא רק על-ידי הדבור, כי
מי שמפקיר את דבור פיו, על-ידי-זה עובר עליו מה שעובר;
ועל-כן מה דהנה הנה, העבר אין והעתיד עדין, הרגל את עצמך
לא להתחיל לדבר עם שום בריה שבעולם, אם אחד שואל אותך
— תענה לו בקצור ולא יותר. ולמען השם שמר את דבורך שיהיה
נקי ולכן לגמרי, כי אחרת תבוא לידי חלי נופל ברוחני ובגשמי (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), ברוחני — כל הירידות והנפילות
וההשלכות שעוברות על כל בריה, הן רק על-ידי שמפקיר את
דבורו, וכן בגשמי — שמרגיש את עצמו בלא טוב, ומחו ודעתו
מבלבלים, הוא גם-כן על-ידי פגם הדבור; ועל-כן, חמדת לברי,
מהיום והלאה שמר פתחי פיה, ואל תפקיר את דבורך, אז תתחיל
לחיות חיים חדשים לגמרי. וצריך סבלנות גדולה לא לדבר מה

קצב   אֲשֶׁר   ב' רלא   בַּנְחַל

שְׁאִינוּ מְכַרְח בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם. וּבְכָלֵל, טוֹב לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
 לֹא לְסַפֵּר וְלִשְׁיַח וְלִהְתַּיַּעַץ בְּעִנְיָנוּ הַפְּרָטִיִּים עִם חֲבֵרוֹ, אֲשֶׁר הוּא
 בְּשֵׁר וְדָם כְּמוֹךְ, וּמְכַל שֶׁכֵּן עִם מִי שֶׁדַּעְתּוֹ מְלֵאָה פְּסֻלַת וְטִנוּף
 וּמוֹתְרוֹת, מִמֶּנּוּ צְרִיכִים לְהִזְהָר מְאֹד מְאֹד, כִּי עֲצָתוֹ הַפּוֹכָה מִן
 הָאֵמֶת לְגַמְרֵי (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: ז', סא); הֶעֱקֵר כָּל
 עִנְיָנֶיךָ הַפְּרָטִי פְּרָטִיִּים דְּאֶרְף מֵעַן זִיף אַ דוּרְף רַעְדֵן נֶאֱהָר מִיט הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ אֱלֹהֵינוּ^ב, בְּרַח לָךְ מִבְּנֵי-אָדָם, וְאִם אַתָּה כָּבֵר צְרִיף לְדַבֵּר עִם
 אִיזָה אִישׁ מְכַל שֶׁכֵּן כְּשָׂא אֱלִיךָ לְדַבֵּר מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עֵקֶר
 דְּבוּרְךָ יִהְיֶה בְּחֻזֶק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַד מְאֹד, וְלִהְתַּמִּיד
 בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים קְבוּעִים פְּסֻדֵן, וְלִשְׁקֹד עַל דְּלֹתוֹת הַתְּפִלָּה
 וְהַרְחָמִים, שְׁיִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה שְׁתִּזְכֶּה לְחֻזֶק
 אֶת אַחֲרִים, גַּם אַתָּה תִּהְיֶה חֻזֶק בְּזֶה, כִּי יִהְיֶה נְעֻשָׁה אֹר יֵשֶׁר וְאֹר
 חוֹזֵר (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימֵן קפד), כִּי בְּזֶה שְׁתַּעֲוֹרֵר אֶת חֲבֵרְךָ
 שְׁיִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, וְכֵן
 תַּעֲוֹרוּ וְתִחְזְקוּ, שְׁיִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר הַרְבֵּה מְשֻׁנּוֹת וְשִׁלְחֵן עֲרוּף
 עַל-כָּל-פָּנִים מִחֲבֵר רַמ"א, עַל-יַדֵּי-זֶה תַּתַּעֲוֹרֵר וְתִתְחַזֵּק אַחֲרֵי-כֵן
 אַתָּה בְּעֲצָמְךָ, וְתִשְׁאַל אֶת עֲצָמְךָ הֵיכֵן אֲנִי בַּעוּלָם?! אֶת חֲבֵרֵי אֲנִי
 מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק עַל עִנְיֵן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשְׁעוּרִים קְבוּעִים, וּמְדוּעַ
 אֲנִי בְּעֲצָמִי אֲנִי מְקִים זֹאת?! וְעַל-כֵּן הַדְּבֹר בְּעֲצָמוֹ, בְּזֶה שְׁתַּדְּבֵר
 עִם חֲבֵרְךָ, יַעֲוֹרֵר אוֹתְךָ וְיִחְזַק רְצוּנְךָ גַם-כֵּן לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שְׁעוּרֵת
 וְחֻזְקָת אֶת חֲבֵרְךָ, וְהוּא עִנְיֵן נִפְלָא, אֲדַרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
 (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימֵן קיט), שֶׁהִיא מְדַרְגָּה גְבוּהָה מְאֹד כְּאִשׁ אִיף בֵּין
 נִישׁוּט קִיין עֲרַלִּיכְעֵר אִיד זָאל מִיין חֲבֵר כְּאִשׁ זִיין אַ עֲרַלִּיכְעֵר
 אִיד^צ, עֵינֵן שָׁם; וּבְזֶה מְגַלֶּה טֵהֵר לְכָבוֹ, עַל-כָּל-פָּנִים אִיף שֶׁהוּא, חֻזֶק
 וְאִמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִנְיָנִים אֱלוֹ, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם
 מְנִיעוֹת וּבִלְבוּלִים, מְרִירוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר אִי אֶפְשֵׁר לְהַנְצִיל
 מִזֶּה כָּלֵל, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר בָּא אֶל הָאָדָם בְּכָל פַּעַם בְּאִפְּנֵים שׁוֹנִים
 וּבְעֲרֻמוּמִיּוֹת אַחֲרֵת, כְּאֲשֶׁר הִזָּה רְגִיל מוֹהַרְנ"ת ז"ל לֹמֵר: אַז אִיף

ב) צְרִיכִים לְשׁוֹחֵחַ רַק עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבַדּוֹ.
 צ) אֶפְלוֹ שְׁאִנִּי לֹא יְהוּדִי כְּשֶׁר שְׁחֲבֵרֵי יִהְיֶה לְפִחוֹת יְהוּדִי כְּשֶׁר.

אָשֶׁר   ב' רלא   בַּנְחַל   קצג

ווייס שוין יא אלע אָפּנים פון בעל-דָבָר ווי ער כאַפּט אַרײַן
מענטשן דרייט ער מיט מיר גאר אויף איין אנדערן אָפּן.

מה אמר לך, ידידי הַיָּקָר, צָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְבָרַח
תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשִׁפְתוֹתָיו תָּמִיד יִשִּׁיחוּ וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
שיחות ותפלות, ועל-יְדִי-זֶה כּוֹלֵי הָאֵי וְאוֹלֵי שְׂיִזְכָּה לְהַנְצִל מִפְּגַעֵי
הַזְּמַן שְׁעוֹבֵר וְנִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע מִמָּשׁ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! לְעוֹלָם אֵל תִּפְנֵס בְּוִכּוּחִים וְשִׁיחוֹת שֶׁל מַה בְּכָךְ
וְכוֹי, אֲפֵלוֹ שְׂיִחְזִיקוּ אוֹתָךְ עַל-יְדִי-זֶה לְמִטְרָף, חֵס וְשְׁלוֹם, אוֹ לְבַעַל
גְּאוּנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵתָה עֲשֵׂה אֶת שְׁלֶךְ, לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּלְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אַחֲרַיִם, אִף דְּבוּרִים אַחֲרַיִם מֵעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה —
אֵל תְּדַבֵּר, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, וְאִם תִּקְבֹּל עַל עֲצָמְךָ מֵהַיּוֹם שְׁמִירַת
הַדְּבוּר, תִּהְיֶה אָדָם אַחֵר לְגַמְרִי, וַיֵּאִיר מִחֶךְ בְּהֶאֱרָה וּבְנַעַם וּבְזִיו
וְכוֹי.

לְמַעַן הַשֵּׁם, שְׂטִי נִישֵׁט לִי־דִיגֵר, הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ בַּחֲדוּשֵׁינִי
דְּאוּרִיתָא וְכוֹי, וְכֵן תִּכְנִיס בְּדַעְתָּךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם
מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכֹל
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמָּשׁ, וּמַה שְׁנֹצְרָךְ לָךְ יִהְיֶה לָךְ
רַק בְּרַצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל כֵּן כְּשֶׁתִּתְבָּרַר לָךְ יְדִיעָה זֹו, אֲזַי כָּבֵר לֹא
תִצְטָרַךְ לְחַנֵּף אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לָךְ אָדָם?!

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

רְאֵה לְהִיּוֹת סְבֻלָּן לְגַבֵּי בְּנֵי יִחִידָךְ, וְאֵל תִּפְהוּ, חֵס וְשְׁלוֹם,
כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲפֵלוֹ אִם יִהְיֶה שׁוֹכֵב כְּדָרְךָ הַיְלָדִים,
גַּם-כֵּן תִּתְאַרֵךְ אֲפָךְ וְאֵל תִּפְהוּ, רַק רְאֵה לְקַרְבוֹ וּלְהַנְהִיגוֹ בְּדָרְךָ אֲהַבָּה
וּבְרַחֲמִים רַבִּים.

ק) כְּאֲשֶׁר אָנִי כָּבֵר כֵּן יוֹדַע כֵּל הָאָפּנים שֶׁל הַבַּעַל-דָּבָר, הַיֵּאֵךְ הוּא תוֹפֵס בְּנִי-אָדָם, אֲזִי
מִסְבֵּב הוּא עִמִּי בְּאָפֵן אַחֵר.
ר) אֵל תַּעֲמַד רִיק.

ב' רלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נִשְׂא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לִידִידֵי הַיָּקָר, נִרְ לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נִרוֹ יְאִיר.

אֶתְמוּל שְׁלַחְתִּי לָךְ עַל־פִּי דָאָר אֲוִיר סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה"
וּסְפֵר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", חֶלֶק ב', וְגַם פְּמָה עֲמוּדִים מִהַסְפֵּר הַקְּדוּשׁ
וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי־מוֹהַר" וְ"סֵפֶר הַמְּדוּת". אֶקְנֶה שְׂקַבְלָתְךָ, תִּכְתָּב לִי
תִּכְף־וּמִיד אִם קַבְלָתְךָ, לְדַעְתִּי, לֹא כְּדָאִי לְהַדְפִּיס בְּפָנַי עֲצָמוֹ
הַהוֹדְעוֹת הַנְּחוּצוֹת, כִּי בְּתוֹךְ סֵפֶר יֵשׁ לְזֶה צוּרָה אַחֲרֵת, וְיָמָּה גַם
שְׂבָקְרוּב יִתְפַּשֵּׁט הַסֵּפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה" וְשָׂאָר הַסְּפָרִים בְּכָל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל בְּכָל עִיר וָעִיר וּכְפָר וּמוֹשָׁב וְקְבוּצָה, וְעַל־כֵּן לְמוֹתֵר הוּא
שְׂתַדְפִּיסוֹ כֶּף. תִּהְלֶה לְאֵל, עוֹד מְעַט יִתְרַבּוּ סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם. עֲכָשׁוּ
אֲנִי עֲסוּק בְּהַדְפַּסַּת סְפָרֵי רַבָּנוּ וְ"ל בְּתַכְלִית הַהַדוּר וְהִפִּי, וּבְקָרוּב
יֵצֵא לְאוֹר סֵפֶר "תְּרַבּוּ שֶׁל מְשִׁיחַ", "יְפּוּצוּ מְעֵינּוֹתֶיךָ חוּצָה", "אוֹר
הָאֵמוּנָה", "תִּקְוֹן הַבְּרִית", "שֶׁעַר הַחֲמֻשִּׁים", "פְּעֻלַּת הַצְּדִיק", וְעוֹד
הַרְבֵּה קוֹנְטְרָסִים. לְעַת עֵתָה חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק
בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקֶךָ שְׁזָכִיתָ לְעֶסֶק בְּעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ, לְשִׁרַת
אֶת רַבָּנוּ וְ"ל בְּהַפְצַת הַמְעֵינּוֹת חוּצָה. אוֹדוֹת הַ"לְקוּטֵי־תַפְלוֹת"
שְׂמֻכְרָתָה, דַּע לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, שְׂתַהַלֶּה לְאֵל, זְכַנִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִנְיָן
נִפְלָא, שְׂסַדְרָתִי אֶת הַ"לְקוּטֵי־תַפְלוֹת" עַל־פִּי סֵדֶר הַתּוֹרוֹת, וְאֲנִי
הוֹלֵךְ לְהַדְפִּיסוֹ עֲכָשׁוּ עִם נִקְדוּת בְּפוֹרְמַט גְּדוֹל כְּמוֹ סְדוּר, וְזֶה יִהְיֶה
זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת, וְיִתְרַבּוּ, תִּהְלֶה לְאֵל, בְּנֵי־אָדָם אֲשֶׁר יֹאמְרוּ
בְּקִבְעוֹת לְקוּטֵי־תַפְלוֹת, וְיִסְתַּוְּפּוּ בְּתִים בְּבֵית הַתַּפְלָה (עֵין לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'); עַל־כֵּן אִיזוֹ אֲשָׂאָד דָּאָס דוּ זְאֵלְסֵט צוֹ לִיִּיגַעַן
גְּעֵלֶד אוֹן פֶּאָרְקוֹפֶן הַנִּ"ל, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַהַדְפָּסָה וְהַהַפְצָה
וְעַט זִיךְ עֲרֻשֵׁט אֵן הוֹיבֶן מִיטֵן גֶּרַעֲסֵטְעֵן כַּח"ש, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲשֶׁר

ש(חֶבֶל שֶׁאֵתָה תִּשְׁקִיעַ כְּסֵף וְתִמְכְּרֶם בְּהַפְסֵד, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַהַדְפָּסָה וְהַהַפְצָה

אָשֶׁר   ב' רלג   בַּנְחָל   קצה

עד כה עֲזַרְנִי.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, אֵל תְּדַפֵּיס אֶת הַהוֹדְעוֹת הַנְּחוּצוֹת בְּפָנַי עֲצֹמֵן, כִּי יֵאבֹד אֶת חֲשִׁיבוֹתַי.

תֹּאמֶר לְר' ... שֶׁהַיּוֹם כָּבֵד אַרְבָּעָה יָמִים אַחַר שְׁבוּעוֹת, וְעַדִּין לֹא הֵבִיא אֵלַי שׁוֹם בֶּן-אָדָם אֶת הַמַּעוֹת שֶׁשָּׁלַח, אִם אֶפְשָׁר לְבָרֵר מִי זֶה הָאִישׁ, כִּי הוּא הַפֶּסֶד מִמּוֹן בְּחַנָּם, תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי תִכְף-וּמָיִד, וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רלג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר נִשְׂא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיַעו וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר וַיֵּאִיר וַיִּזְרַח.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲנִי שָׁבוֹר וּמְשֻׁבָּר מְאֹד מְאֹד מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלַי בְּפָגַם הַבְּרִית וְכוּ', כֹּאֲשֶׁר סִפַּרְתָּ לִי, וְהַיּוֹם בְּכִיתִי הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׂיִרְחַם עָלַי, וַיּוֹצִיאֵךְ מִהַחֹשֶׁךְ וְהַרְעָ' שְׁנֹלְכַדְתָּ בּוֹ וְכוּ', וְתִזְכֶּה לְהַכְנִס אֶל תּוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה לְהֵאִיר נִפְשְׁךָ בְּהָאֶרֶת נֹעַם זִיו תְּשׁוּקַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְחִזּוֹת בְּנֹעַם הַשָּׁם וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ וְכוּ', וְאֵל יְבוֹאוּ אֶל אֲזַנְךָ מְרִיבוֹת וּבְלִבּוֹלֵי הָעוֹלָם שְׂיִשׁ עַל עֲצָם הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהַמְחַלְקֵת שְׂיִשׁ עַל אֲנָשָׁיו וּבֵין אֲנָשָׁיו וְכוּ', כִּי כָל אֵלוֹ הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלִבּוֹלִים וְכוּ', הֵם רַק מִחַמַּת שְׁפָגְמוֹנוּ בְּטַפֵּי מַחְנוּ וְכוּ', עַיִן שָׁם.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִם אֲמַנָּם מְצַד אֶחָד לְבִי נִשְׁבֵּר בְּקַרְבִּי מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלַי בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת וְכוּ', וְכֵן מֵעֲצָם הַמְּרִיבוֹת

יִתְחִילוּ אַךְ מֵעַכְשָׁו עִם הַכַּח הַכִּי גָדוֹל.

קצו אשר ב' רלג בנחל

והבלבולים שיש על הספרים החדשים וכו' שגורמים מה שגורמים, כי על-ידי-זה מרחקים ועוקרים נפשות ממנו יתברך, פאשר רואים מצבך המר והרשת שגלפדת בה, רחמנא לצלן, ואין לך במה לנחם את עצמך, כי אם על-ידי הדבורים שפספרים החדשים, שהם כלים טובים וקלים לשמות בהם ממי הנחל, ולבסוף עוד חולקים על זה בקנאה ושנאת חנם וכו', ואינם יודעים כי בנפשם הוא, כי היעלה על דעת "הזקנים" מרירות כאב ומכאובים המרים והרעים של בני הנעורים מה שעובר עליהם בפרטי פרטיות מעצם תבערת המדורה הבוערת עכשו בכל הרחובות מתאות נאוף, רחמנא לצלן וכו' וכו'?! אבל רבנו ז"ל ירד לעולם להעלות ולהגביה את כלל נשמות ישראל אליו יתברך, והוא ערב והבטיח להשם יתברך על זה וכו'. אף עצת הסמ"ך-מ"ם בידו הצליח (עין ספורי-מעשיות במעשה של הזבוב והעפוש, עין שם), שכל ענינו של רבנו ז"ל יהיה לצחוק בעיני העולם וכו', עין שם; ובעוונותינו הרבים, נתלבש היום גם בפנים וכו', על-כל-פנים איך שהוא גם בעצם מרירותך וצערך הקשה והכבד מאד מאד, אני מתנחם שעל-כל-פנים איך שהוא אתה אוהז את עצמך ברבנו ז"ל, ואף שנוסף על דאגתך וצערך, מר לך מאד מאד מהספקות שמכניסים בך על רבנו ז"ל ועל ספריו, ובפרטיות עלי וכו', על-כל-פנים איך שהוא הסכמת בדעתך, שאיך שהוא לא תעזב את עצמך דו וועסט זיך נישט אפ לאזן.

מה אמר לך, חמדת לבבי, האם אינך יודע כי שום בריה שבעולם אינה מבינה אותך, ואינה מרגישה כאבך הקשה והמר, כי אם רבנו ז"ל, שנשלח בדורותינו אלה להרים ולהגביה להחיות ולהושיע לחזק ולאמץ אל כל הנפשות השפלות והנדכאות, הירודות והנפולות והמלכלכות בטנוף מעשיהם וכו'.

ועל-כן, אחי, אחי! יהיה איך שיהיה, חוס וחסל על נפשך האמללה, ראה וגם ראה מה שעשה עמך הסמ"ך-מ"ם בשנים אלו, איך טמא אותך ואיך לכלך אותך בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה וכו' וכו', ועכשו "חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח" (שמואל-ב

אֲשֶׁר   ב' רלג   בַּנְחַל   קצז

יה, יד), חושב להיטיב לך, ושלח אליך את רבנו ז"ל, שהוא הנ'ח'מ'ן' האמתי, המנחם הכל והמשמח הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), היעלה על דעתך שבשביל רשעת היצר הרועה לנקם בך ורועה לראות אותך בר'ע', תסור ותחזר מרבנו ז"ל בשביל פתוי אחיך או חברך וכו' וכו', חוס ורחם עליך ואחז את עצמך בספרי רבנו ז"ל, כי בודאי יש תקנה גדולה לאחריהך בזכות רבנו ז"ל, ומכל שכן וכל שכן כשתרגיל את עצמך לילך בעצותיו הקדושות והנוראות המובאות בספריו הקדושים.

אהובי, אחי! תדע שמכל צרה וצוקה עדין יכולים לצאת, ובפרטיות על-ידי "הסולם" שהוריד אלינו רבנו ז"ל, שהוא "הקול", להרגיל את עצמו לילך למקום מיחד, מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ויתחיל לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה (באידיש), ויספר לפניו יתברך את כל מר לבו וכל מה שעובר עליו מהיום שרק זוכר, וירגיל את עצמו כל-כך בספור ודבור אליו יתברך, עד שיהיה ברור לפניו, כי אין לו עצה אחרת, רק לדבר עמו יתברך. והנה בודאי בהתחלה יהיה כבד עליך מאד מאד לקיים דבר זה מרב עקמומיות דעתך ובלבולך ומרירות לבך וכו', שתכנסנה בך מחשבות של הבל ושל כפירות וכו', למה לדבר לפניו יתברך, האם שומע לפגום כמוני?! למה לספר אליו יתברך, האם אוהב מלכלך כמוני?! האם אוכל עוד לצאת מהרגלי הרעים שנתרגלתי בהם מנעורי ועד היום הזה?! תדע לך, אחי היקר, כי כל אלו הדבורים הם של הסמ"ך-מ"ם וכת דיליה, אל תאבה ואל תשמע אליו, כי באמת רחמיו יתברך על כל מעשיו, ושומע תפלת כל פה, ובפרטיות תפלת הירודים והנפולים וכו' עליהם עצמה וגדלה רחמנותו יתברך.

אהובי, אחי! יש מלאך הנורא והנשגב מאד מאד ושמו "עזריאל", אשר הוא ממנה על אלו הנשמות שנפגמו בפגם הברית, והוא מבקש ומתחנן לפני אלו הנפשות: "דעו לכם, בני, אם אתם רוצים לצאת מעמק בור ודות שגלפדתם בהם וכו', בכו לפניו יתברך והשתטחו אליו יתברך, ותדברו עמו יתברך ותספרו לו

קצח   אֲשֶׁר   ב' רלג   בַּנְחָל

יִתְבַּרְךָ אֶת מֶר לְבַבְכֶּם". וְהַמְּלֶאךָ הִזָּה בּוֹנֵה הַיְכָלוֹת מֵאֵלֵי הַתְּפִלוֹת
וְהַשִּׁיחוֹת, וְאוֹרֵג כְּתָר נָאָה לְהַקְדוּשׁ-כְּרוּף־הוּא מֵאֵלֵי הַדְּבוּרִים.

אָחִי, אָחִי! אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְסִפּוּר מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
מִתְּפִלַּת הַשֶּׁפֶל וְהַנְּבֻזָה וְכוּ', כְּשֶׁרַק מִתְחַזְּקִים בְּזֶה, אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ
גְּדֹל הַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁאֵתָה אֵתָה בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת גּוֹרֵם בְּשִׁיחַתְךָ
וּבַתְּפִלַּתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הֵייתָ רָץ וּבוֹרַח עֲכָשׁוּ בְּרֹגַע זֶה לְמָקוֹם פְּנוּי
שֶׁאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְהֵייתָ מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ וְלִסְפֹּר לְפָנָיו
יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל מְרִירוֹת נַפְשְׁךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת. יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין עֲצָה
אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר
לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לוֹ אֶת כָּל לְבוֹ, וְאִם יֹאמֵר לְךָ אֶחָד עֲצָה אַחֲרֵת
וְלֹא תִפְלֶה — אֵין בְּדַבְּרֵי מִמֶּשׁ, וְהוּא מְטַעַה אוֹתְךָ.

אָחִי, אָחִי! אֵל תִּתְיַאֵשׁ בְּמַצְבְּךָ, כִּי בּוֹדָאֵי אִם תִּקְבֹּל עַל עֲצֻמְךָ
מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, שֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּפִרְטֵיּוֹת,
וְלִסְפֹּר לוֹ כָּל לִבְךָ, אֲזוּ בּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף תִּצָּא מִזֶּה הָרָע'. יְדִידֵי
הַיָּקָר, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, וְהוּא רוֹצֵה בְּךָ מְאֹד
מְאֹד, וְהוּא מְצַטְעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה וְרוֹצֵה לְהִיטִיב לְךָ, אֵף הוּא
מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שֶׁתָּשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וּתְדַבֵּר עִמוֹ, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ חַכְמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי): "קָחוּ עִמְכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'" (הוֹשֵׁעַ יד, ג),
אֵינִי מְבַקֵּשׁ מִכֶּם אֶלָּא דְּבָרִים וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ בַּתְּפִלָּה וּצְעָקָה, לְהַתְּפַלֵּל וּלְצַעֵק לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ:

"רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְאֵה מְרִירוֹת נַפְשִׁי שֶׁנִּפְלַתִּי בְּעַמְּךָ חֲשׂוֹף וְרָע'
כְּזֶה מְנַעוּרֵי וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר מֶר לִי מְאֹד מְאֹד, וְאֵין לִי בְּמָה
לְהַתְּנַחֵם. אָבִי שְׁבַשְׂמִים, רְאֵה בְּצִרוֹת נַפְשִׁי, שֶׁנִּשְׁלַכְתִּי בְּמָקוֹם מְגֻנָּה
כְּזֶה, עַד שֶׁנִּטְמַטְטָם מִחֵי וְדַעְתִּי, וְרַע וְמֶר לִי מְאֹד, מְעֵי חֲמַרְמַרוֹ
וְנַפְשִׁי מְרָה לִי מְאֹד מִכָּאֵב עוֹנוֹתֵי שָׂרְבוּ רֵאשִׁי. אוּי לִי אָבִי, וַי לִי
אָבִי, מָה אַעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ, וְלִהְיִכֵן אֲבָרַח? ! וְאֵיךְ אֲזַכֶּה לְצֵאת מִטְּנוּף
וּגְרִיעוֹת מְעַשֵׂי הַמְּגֻנִים וּמִמַּחְשְׁבוֹתֵי הַמְּבַלְבְּלוֹת? ! אוּי גִּיּוּוֹאֵלָד, אוּי
גִּיּוּוֹאֵלָד, בֵּיטְעֵר, בֵּיטְעֵר אֵיז מִיר זֵייעֵר זֵייעֵר, וּוִי קַעַן אֵיךְ פּוֹן

אֲשֶׁר   ב' רלג   בַּנְחֹל   קצט

בְּלֹא טַעַע אַרְוִיס גַּיִן, טַאטַע פֿאַטַער, הָאב אויף מיר רַחֲמָנוּת, אִיךְ
 זָאל פֿון בְּלֹא טַעַע אַרְוִיס גַּיִן¹, אַתָּה רַבִּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חַמְלַת עָלַי,
 וְהוֹדַעְתָּנִי מֵרֹאשׁ צְדִיקִיךָ רַבִּנוּ נַחֲמֵן בֶּן פִּיגָא, אֲשֶׁר הִבְטִיחַ לְךָ,
 שֶׁהוּא יַחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם אֵלֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֶצְלוּ יֵשׁ לַמּוֹדִים כְּאֵלוֹ,
 עַד אֲשֶׁר אַף הַחוּטָא וְהַפּוֹשַׁע הֵכִי גְדוֹל, שְׁעֵבֵר כְּבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה
 כְּלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שְׁמוֹנָה מֵאוֹת פְּעֻמִּים וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר, עֲדִין יְכוּל
 לָשׁוּב אֵלֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, אַף בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן מִכְּרַחִים לְחַלֵּק
 עָלָיו וְלְהַתְלוּצֵץ מִמֶּנּוּ; וְעַל-כֵּן, אָבִי שְׁבַשְׁמִים, חוּס וְחַמֵּל עָלַי, לְבַל
 תִּפְגַּס בְּאַזְנֵי וּבְמַחֲי שׁוּם מַחֲשָׁבָה וְלִיצְנוּת עָלָיו, רַק אֲזָכָה לְאַחֵז אֶת
 עֲצָמֵי בּוֹ וּבְאַנְשֵׁי הַקְּדוּשִׁים כָּל יְמֵי חַיִּי.

אָבִי שְׁבַשְׁמִים, רָאָה בְּעֵנָי, לֹא דֵי שְׁחַטָּאתִי, עוֹיְתִי, פִּשְׁעֹתַי
 לְפָנֶיךָ בְּכָל מִינֵי חַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, עַד שְׁפַמְעַט כְּמַעַט אָבִד
 מְנוּס וְתַקְוָה מִמֶּנִּי, עוֹד זֹאת מִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע,
 וְרוּצָה לְעַקְרָנִי מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, עַל-יְדֵי שֶׁהוּא מְשַׁמֵּעַ בְּכָל פַּעַם
 לְאַזְנֵי הַמַּחְלָקֶת שְׁעַל רֹאשׁ צְדִיקֶיךָ וְהַמַּחְלָקֶת שְׁבִין אֲנָשָׁיו. אָבִי, אָבִי,
 רָאָה וְגַם רָאָה אִיךָ וּבְמָה עוֹכְרִים עָלַי הַיָּמִים וְהַלִּילוֹת, חוּס וְחַמֵּל
 עָלַי, שְׂאֲשָׂאֵר כְּבֵר תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיִּי דְבוּק בְּרַבִּנוּ ר' נַחֲמֵן בֶּן פִּיגָא,
 אֲשֶׁר עַל יְדוֹ אֲזָכָה לְתַקּוּן נִצְחִי, וְעַל יְדוֹ אֲזָכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת.
 אָבִי שְׁבַשְׁמִים, חוּס וְרַחֵם עָלַי, שְׁלַבֵּל אֵיִשׁ אֶת עֲצָמֵי כְּשׁוּם אֶפֶן
 שְׁבַעֵוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה, כִּי אֲנִי מֵאַמִּין שְׂאִיךָ שֶׁהוּא, עֲדִין יֵשׁ
 לִי תַקְוָה גְדוֹלָה לְתַקּוּן הַכֹּל, וְעֲדִין אִם אֲזָכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, אִז
 יִתְהַפְּכוּ כָּל עוֹנוֹתַי לְזָכוֹת, עֲדִין עֲדִין לֹא אֶכְדֶּה תַקְוַתִּי מִמֶּךָ, אָבִי
 שְׁבַשְׁמִים, עֲדִין עֲדִין אֲנִי נִקְרָא בֶּן אֶצְלֶךָ, וְעַל כֵּן חוּס וְחַמֵּל עַל
 נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה, שְׂאֲזָכָה עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ לְקִים אֶת עֲצוֹתַי
 הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רֹאשׁ צְדִיקֶיךָ, וְאַזָּכָה לְשִׁמַּח אֶת נַפְשִׁי עִם הַנְּקֻדוֹת
 הַטּוֹבוֹת שְׂאֲמַצָּא בְּעֲצָמֵי, וְאַזָּכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְפָרֵשׁ אֶת שִׁיחְתִּי אֵלֶיךָ
 בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְאַזָּכָה

1) אוי אָהָה! אוי אָהָה! מר, מר לי מאד מאד, איך אָני יְכוּל לְצַאת מִהַבּוֹץ, אָבִא, אָבִא,
 תַּרְחַם עָלַי שְׂאֲצָא מִהַבּוֹץ.

לחזות בנעם ערכות אורך האין סוף המאיר בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מפכדו" וגו', אמן בן יהי רצון, אמן ואמן".

אהובי, אחי! לכתב לך דברי התחזקות ועצות נכונות תקצרנה המון יריעות, ובפרט שכבר נדפסו בספר "אשר בנחל" מכתבים רבים מעניינים שעוברים עליך, על-כן קחם משם [עין "אשר בנחל" בחלקים הקודמים], ושם תמצא מרגוע לנפשך], ובקרב ידפסו עוד כמה חלקים של "אשר בנחל", ושם תמצא הרבה מכתבים המדברים מענייניך ומצבך, וקשה וכבד עלי להעתיקם לך, ובפרטיות כי ידפסו בקרוב. מה אמר לך, ידידי היקר, אם יש לך רק איזו הזדמנות לאסוף אילו מעות לצדקה — זכותך תגדל מאוד מאד, כי ממך תוכל להביא ולהרגיש מכאובי שאר בני הנעורים מה שעובר עליהם וכו' וכו', ואין לאל ידם עצה ותרופה למכאובם, כי אם בספרי רבנו ז"ל, ועל-כן כשנותנים צדקה על הדפסת ספרי רבנו ז"ל, והספרים נתפשטים בכל תפוצות ישראל, ונשפרי לב ונדפאי רוח וכו' מוצאים את הספרים ומחיים ומחזקים את עצמם בהם, אין לך עוד צדקה ורחמנות גדולים מזה, על-כן כשרק תהיה לך פעם איזו הזדמנות לאסוף איזה סכום להדפסה, תעשה ותקיים זאת, בני, למען יהיה לך חלק בהדפסת הספרים הקדושים שלנו.

ההכרח לקצור, כי כל זה כתבתי לך מעצם טרדוטי ובלבולי הרבים שעוברים עלי מעסק הרבים.

ידידך הדורש שלומך...

ב' רלד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת-קדש לסדר נשא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו לאהובי, ידידי היקר לי מאד, האברך הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה ממי

הַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּתְהִלָּה לְאֵל שְׁכָרְךָ גְדוֹל מְאֹד מְאֹד
 בְּחִדּוּשֵׁי דְאוּרֵיָתָא, רָאָה לְחִדּוּשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חִדּוּשֵׁי דְאוּרֵיָתָא
 חִדּוּשִׁים, וְאֵל תְּתַבְּשׂ מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים. וְהַיּוֹם לְמִדְתֵּי הַתּוֹרָה חֲדֵי רַבִּי
 שְׁמַעוֹן וְשֵׁם מְבֹאֵר שְׁצָרִיף שֶׁתְּהִיָּה לוֹ אֲמוּנָה, שֵׁשׁ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 נַחַת רוּחַ מִהַחִדּוּשֵׁי שְׁלוֹ, עֵינַי שָׁם. וְעַל-כֵּן חֻזַּק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד
 בְּעֵינַי זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה וְוַעֲסִטוּ בְּאוּוּאֲסֶעֱרֵן דִּי וְוַעֲלִטִי עִם אוֹרוֹ
 יִתְבָּרַךְ; כִּי בְּאֲמַת זֶהוּ עֵקֶר שְׁלָמוֹת כְּוִנַּת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, שְׁנוּזְפָה
 לְחִבְרָ וּלְיִחַד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ לְאֲדָבְקָא
 מִחֻשְׁבָּתִיָּה בְּעֵלְמָא דְאֲתִיב^ב (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן נד), וְאִזּוֹ
 יְכוּלִים לְקַבֵּל רְמִזִּים מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה וּמִכָּל הַלְמוּדִים, מֵאֲחֵר
 שְׁמִמְשִׁיף אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַכֵּל, אֲבָל אִם חֵס וְשְׁלוֹם, אֵינִי מְשַׁקֵּן
 אֶת הָעוֹלָם עִם אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל זֶה נֹאמֵר (יְשַׁעִיָּה יט, ה): "וְנִהְרָה
 יִחְרַב וַיִּבְשׁ", בְּהִיּוֹא זְמַנָּא דְאִיהוּ יִבְשׁ וְאִיהוּ יִבְשָׁה צְוֹחִין בְּנִין
 לְתַתָּא בִּיחּוּדָא וְאֲמַרִין שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְאֵינִי קוֹל וְאֵינִי עוֹנָה, הִדָּא
 דְכַתִּיב^ג (מְשִׁלִּי א, כח): "אִזּוֹ יִקְרָאֵנִי וְלֹא אֶעֱנֶה", הֵינּוּ מֵאֲחֵר שְׁאִינוּ
 מְדַבְּק עֲצֻמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִינוּ מְשִׁיף אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי חִדּוּשֵׁי
 דְאוּרֵיָתָא, עַל-יְדֵי-זֶה אִף שְׁקוּרִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֵינִי מִי שֵׁשְׁמַע אוֹתוֹ;
 כִּי עֵקֶר הַשְּׁלָמוֹת הוּא לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה לְמִטָּה, וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם
 אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתְהִיָּה תְּמִיד לְפָנֵי מְרָאָה עֵינָיו אֲמַתַּתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ דִּיקָא תְּתַקַּבֵּל תְּפִלָּתוֹ וּבִקְשָׁתוֹ (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א',
 סִימָן א'); וְצָרִיף לִידַע, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אֵל מְסַתֵּר בְּכָל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה,
 וְעַל-כֵּן יְכוּלִים לְקַבֵּל רְמִזִּים מִכָּל דְּבוּרֵי בְּנֵי-אָדָם, וְכֵן הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 אַחֲדוּת אַחַת עִם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן אִם יִדְבַק עֲצֻמוֹ בְּאוֹתֵיּוֹת
 הַתּוֹרָה וַיִּמְשִׁיף בְּהֵן אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂוֹ נִקְרָאת חֻכְמַת הַקְּבִלָּה,
 עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְמַצָּא עֲצוֹת וְלְמוּדִים וְהִנְהַגוֹת יִשְׁרוֹת מִכָּל לְמוּדֵי

א) תּוֹזָפָה לְהַשְׁקוֹת אֶת הָעוֹלָם.

ב) לְדַבֵּק מִחֻשְׁבָּתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא.

ג) בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבְשׁ וְהוּא יִבְשָׁה צוֹעֲקִים הַבָּנִים בִּיחּוּד, וְאוּמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְאֵינִי
 קוֹל וְאֵינִי עוֹנָה, זֶה שְׁכָתוּב.

רב   אָשׁר   ב' רלד   בַּנְחַל

הַתּוֹרָה שְׁלוּמֵד, וּמִי שֶׁעוֹקֵר אֶת הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאוֹמֵר שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת, הֲרִי זֶה מְחַרְףּ וּמְגַדֵּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כַּמּוּבָא בְּתַקוּנַי זְהַר (תְּקוּן מַג): מֵאֵן דְּאָמְרִין דְּלֹא אֵית אֵלָא פִּשְׁט בְּאוּרִיתָא וּבִתְלִמוּדָא, בְּוֹדַאי כְּאֵלוּ הוּא יִסְלַק נְבִיעֵנוּ מִהֵוּא נִהַר וּמִהֵוּא גֵּן וַיִּיָּה טב לִיָּה דְּלֹא אֶתְבָּרִי בְּעֵלְמָא וְלֹא יוֹלִיף הֵהִיא אוּרִיתָא דְּבִכְתָּב אוּ דְּבַעַל פֶּה דְּאֶתְחַשֵּׁב לִיָּה כְּאֵלוּ אַחְזָר עֲלֵמָא דִּתְהוּ וְבִהוּ, וְגָרִים עֲנִיּוּתָא בְּעֵלְמָא וְאַרְךָ גְּלוּתָא, עֵינ שָׁם; כִּי עֵקֶר שְׁלָמוֹת לְמוּד הַתּוֹרָה הוּא לְהוֹצִיא לְעֲצָמוּ מִשְׁפִּטֵי הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִבִּין לְעֲצָמוּ עֲצוֹת אֵיךְ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵינ לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), אֲזַ תּוֹרְתוֹ הִיא תּוֹרַת חַיִּים. וּבְכֻלָּל, צְרִיךְ שְׁתַּדַּע, שֶׁעֵקֶר הַשְׁלָמוֹת הוּא לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, כִּךְ לְמַד אוֹתְנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ שְׂאוּמְרִים אַחֲרֵת, כִּי הַכֹּל דְּמִיּוֹן... כִּי רַבְּנוּ ו"ל הוּא הַרְבֵּי הָאֱמֶת, וּמְלַמֵּד אוֹתְנוּ אֵיךְ לְצִאת מִחֲשֻׁכוֹתֵנוּ וּמְגַרְעוֹת מַעֲשֵׂינוּ וְכוּ' וְכוּ', וְאֵיךְ לְשׁוּב וּלְדַבֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ בּוּ יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן מַה לָּךְ לְהַטּוֹת אֶזְנְךָ אֶל קִטְנֵי הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל וְכוּ', אֲשֶׁר טַחוּ עֵינֵיהֶם מִלְּרֵאוֹת מְרֵאוֹת אֱלֹקִים, אֲשֶׁר מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל דַּעְתָּם וְכוּ' וְכוּ', יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו"ל וְאֶת הַיְחִידִי סְגֻלָּה שְׂבָאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, אֲשֶׁר דְּבוּקִים בּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת בְּכַטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם וְכוּ', מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, רֵאוּי לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל נַעַם חֲלָקֵנוּ אֲשֶׁר בְּנַחַל הַנוֹבֵעַ שֶׁם גּוֹרְלָנוּ וְנַחֲלָתְנוּ, וּבְוֹדַאי אִם נֶאֱחָז אֶת עֲצָמֵנוּ בּוּ ו"ל, נְזַכֵּה לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם אֶל מַה שְׁנִבְרָאנוּ. וְהַעֲקֵר לְהַפִּיר אֶת הַפֶּעַס בְּרַחֲמָנוֹת, לְשִׁמּוֹר מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וְלִרְחֹם עַל הַכֹּל (עֵינ לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יח), אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נְזַכֵּה שְׂיֵאִיר בְּנוּ הַצַּדִּיק הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ וְכוּ', עֵינ שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ד) אֵלוּ שְׂאוּמְרִים שְׂאִין רַק הַפִּשְׁט בַּתּוֹרָה וּבִתְלִמוּד, בְּוֹדַאי כְּאֵלוּ מְסַלֵּק הַנְּבִיעוּת מִהֵנָּה הֵהוּא וּמִהֵגֵן הֵהוּא, אוּי לוּ, טוֹב לוּ שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם, וְלֹא לְמַד אֶת הַתּוֹרָה הֵהִיא שְׂבַכְתָּב אוּ בְּעַל-פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוּ כְּאֵלוּ הַחֲזוֹר הָעוֹלָם לְתַהוּ וְבִהוּ, וְגוֹרֵם עֲנִיּוֹת בְּעוֹלָם וְאַרְיִכוֹת הַגְּלוּת.

חֲמֵדַת לְבָבִי! מַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תִּרְגְּלִי אֶת עֲצָמָךְ לְעֵינַי
 בְּסָפְרִים הַקְדוּשִׁים כְּרִצוֹנִי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן
 כח): רְאוּי לְאָדָם שְׂיַעֲבֹר וַיִּלְךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים
 וְלִלְמַד בְּכֻלָּם, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה בְּכָל מְקוֹם, עֵינַי שָׁם; וּכְשֶׁתִּסֵּים אֶת הַסֵּפֶר
 תִּצְיֵן לְעֲצָמָךְ שְׂסִימָתוֹ, וּבְדַרְךְ זוֹ תִזְכֶּה לְעֹבֵר וּלְעֵינַי בְּאֵלֶיךָ סָפְרִים
 כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּמַה גַּם שְׂעַל-יְדֵי שְׂתִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 אֲזוּ תִפְתַּחנָה עֵינֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְרְאוֹת וּלְהִבִּין מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר חֲדוּשֵׁינַי כְּאֵלוֹ,
 אֲשֶׁר אָפְלוּ בְעַל הַמַּחֲבֵר בְּעֲצָמוֹ לֹא כִּוֵּן אֲלֵיהֶם (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
 א', סִימָן רפא), וְתִקְשְׂרֵם אֶל תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּצְטַרְפוּ לָךְ צְרוּפִים
 וְחֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, עֵינַי שָׁם.

וְאוֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי הִכַל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטֵי פְּרִטִית,
 וּמַה שְׁצָרֶיךָ לָךְ יָבוֹא אֶל בֵּיתְךָ. חֲמֵדַת לְבָבִי, רַק לְהַכְנִיס אֶת מַחְךָ
 וְדַעְתְּךָ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, לְצִיֹּר לְעֲצָמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ סְבִיבוֹ.
 וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב): "אֲצֵל הַמַּאֲמִין הַדָּבָר
 גְּלוּי כְּאֵלוֹ רוּאָה בְּעֵינָיו אֶת הַדָּבָר שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ, מִחֲמַת גְּדֹל
 אֲמוּנָתוֹ הַשְּׁלֵמָה", עֵינַי שָׁם; בְּנֹדָאֵי יָבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ וְתוֹשָׁע
 בִּישׁוּעַת עוֹלָמִים, וְתִזְכֶּה לְצֵאת מִהַמִּצָּר שֶׁסְבִיבְךָ, הַעֲקֹר רַק אֲמוּנָה
 בְּרוּרָה, וּלְהַכְנִיס בְּאִשְׁתְּךָ וּבְבִנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה בְּלִי
 שׁוּם חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל כָּלֵל.

הַנ"ל...

ב' רלה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר נְשֵׂא הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לִיְדִידִי, הָאֲבִיר הַיּוֹנֵק דְּבִשָּׁא וְחִלְבָּא מֵהַאֵי נַחְלָא
 עֲמִיקָא וְטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוּרָא דְחֲכָמְתָּא עֲלָאָה, הַיּוֹצֵא מִשְׁלַשׁ
 רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ' ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מכתבך עם המעות להדפסה לנכון קבלתי, והנה להשיב לך דברי אמת כרצונך תקצרנה המון זרועות, כי כפי מה שעובר על כל אחד בכל יום ויום וכו', ההכרח לו להתחזקות ולדבורים חדשים, ותהלה לאל, כבר הקדים לנו השם יתברך רפואה למכותינו, ושלח לנו את משיח השם בספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", אשר בפרוש אמר (תיי-מוהר"ן, סימן שמו), שהספר שלו הוא אתחלתא דגאולה, ויכולים להעשות על ידו לבעל תשובה גדול ולבעל מח ונשגה גדול, על-כן חזר חזר בך, ואז טוב לך לנצח. והיום בשבת-קדש חזרתי לעצמי התורה חדי רבי שמעון בסימן ס"א, ואמרתי עליה התפלה הקדושה, וממש טעמתי טעם גן-עדן, וכן אחר-כך נכנס אצלי אחד מאנשי שלומנו עם בנו ולמדנו יחד התורה ויסב בסימן ס"ב, ותהלה לאל, נתחדשו אצלנו דבורים יקרים, וטעמנו טעם שבת אמת, כי דברי רבנו ז"ל הם הם הארת עולם הבא בעולם הזה ממש; אשרי מי שיאחז בהם. ודברנו הרבה ממעלת הלומד שלחן ערוך בכל יום על-פי דעת רבנו ז"ל כסדרן ממש. ראה, בני, ידידי ואחי, לעשות לעצמך סדר בשלחן ערוך כסדרן, ותלמד הרבה מחבר רמ"א, על-כל-פנים כדי שתהיה בקי בהלכה, לידע כל סימן וסימן היכן נמצא. ועיין בתקונים, תקון מ', על פסוק (בראשית א, ו): "ויהי מבדיל בין מים למים" הכא רזא לאתעסקא באורייתא דבעל-פה ולאפרשא בין אסור והתר דאינון מיין מתיקין ומיין מרירין מסטרא דשמאלא" וכו', עיין שם; ויעלה בקנה אחד עם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שלמוד הפוסקים הוא מברר הטוב מהרע, עיין שם.

ולמען השם, הרגל את עצמך במדת ארך אפים, ותאריך אפך על כל מה שעובר עליך, ולבל תכעס ובפרטיות על בני ביתך ובנך יחידך — תסבל הכל, ותדע שהכל לטובתך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר

(ה) כאן סוד להתעסק בתורה שבעל-פה, ולהפריש בין אסור והתר שהם מים מתקים ומים מרים מצד שמאל.

אֲשֶׁר   ב' רלה   בנחל   רה

עֲלִיד בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתַעֲשֶׂה וְתִדְבֵּר
תַּפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת מִדַּעְתְּךָ, שֶׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת.

אָחִי, אָחִי! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעְעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּבְיַדָּי וְעַתָּה דִּיר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אוֹיֵס
פִּירְעוֹן, וַיָּבֵא אֵלֶיךָ שְׁפַע, וְתִשְׁלַם אֶת כָּל חֻבּוֹתֶיךָ.

אֹדוֹת שְׂשֵׂאלָתָ בְּעִנְיָן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְהִיכֵן לִילָךְ וְכוּ'. חֲמֻדָּת
לְכָבִי! יֵשׁ בְּזֶה אַרְיִכוֹת גְּדוּלָּה, אֲבָל לְקַצֵּר אֲנִי בָּא. צְרִיךְ שְׂתַדַּע,
אֶהוּבִי, אָחִי, כִּי עַקֵּר הַקְּבוּץ הוּא בְּעִיר אוֹמֵן, שֶׁסָּם מְנוּחַתוֹ כְּבוֹד ו'ל,
וְדָבָר זֶה בְּרוּר, וְלִשְׁם מְסֻרוֹ אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ נִפְשָׁם בְּכָל הַדּוֹרוֹת, לְנִסְעַ
עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֵן עָלִינוּ לְמִסֵּר נִפְשָׁנוּ עַל זֶה, אֲךָ מֵאֵז שְׁנַת־הַפְּכָה
שֶׁסָּם הַמְּלָכוֹת, וְגַבְרָה יַד הַסְּטָרָא אַחֲרָא לַעַת עֵתָה, אִזּוֹ נִסְגְּרָה עִיר
אוֹמֵן וּבְכָלֵל הַגְּבוּל כָּלוּ. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הָיוּ נִמְצָאִים הַרְּבֵה מֵאֲנִישֵׁי
שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהִבְרִיחוּ אֶת הַגְּבוּל, וְזָכוּ לְהִגִּיעַ לְשֵׁם (מֵה שְׂבַאֲמַת רַבְּנֵנוּ
ו'ל לֹא רָצָה דְּבַר כְּזֶה, כִּידוּעַ בֵּין אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שְׂרַבְּנוּ ו'ל אָמַר:
אַתֶּם יְכוּלִים לְבוֹא אֵלַי דְּרַף מְדַבְּרוֹת וְשְׂדוֹת וְכוּ', וְאִין מֵה לְהַתְּפַחַד
מֵאִיזָה לִיסְטִים וְחִיָּה רָעָה, אֲבָל רַק עִם פְּסַפּוֹרְט, כִּי עִם 'הַקִּיר"ה'
אָסוּר לְהַתְּחִיל וְכוּ'). עַל-כָּל-פָּנִים הָיוּ מֵאֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שְׂבַעַר לְבָם
מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, עַל-כֵּן הִבְרִיחוּ
אֶת הַגְּבוּל, עַד שְׂפַעַם אַחַת יָרוּ בְּכַמָּה בַּחוּרִים, וְנִהְרְגוּ שְׁנֵי בַּחוּרִים,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִזּוֹ רָאוּ אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְּקָרִים, שֶׁהִדְּבַר עוֹלָה כְּבָר
בְּפִקּוּחַ נִפְשׁ, וְשַׁעֲרֵי צִיּוֹן נַעוּלִים בְּמַנְעוּל עַל גְּבֵי מַנְעוּל, אִזּוֹ הִתְקִינוּ
לְהַתְּקַבֵּץ יַחַד בְּעִיר לוּבְלִין, וּמֵאֵז הַרְּבֵה שְׁנִים הָיָה הַקְּבוּץ מְכָל עָרֵי
פוּלִין בְּעִיר לוּבְלִין, וְתַהֲלָה לְאַל, הָיָה קְדוּשׁ הַשֵּׁם נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד
מְאֹד, וְהַתְּגַדְּלוֹת וּפְרָסוּם אוֹר וְשֵׁם רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, עַד שֶׁהִרְבַּ
הַגְּאוֹן ר' מֵאִיר שְׂפִירָא ו'ל מְסֵר אֶת הָאוּלָם הַגְּדוּל שְׂבִישִׁיבְתוֹ
לְאֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּכָל שָׁנָה עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְלְבִסּוּף גַּם הוּא הָיָה
מִתְּפַלֵּל עִם אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ (וַיֵּשׁ לְהַאֲרִיף בְּזֶה אֲךָ אִין כָּאֵן הַמְּקוּם).

(1) הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹצֵיא עֲנֻנְךָ מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל.

(2) הַקִּיר"ה — רֵאשֵׁי תַּבּוֹת הַקִּיסָר יְרוּם הוֹדוּ, שֶׁהוּא בְּטוֹי לְמַלּוּכָה בְּלִשׁוֹן רַבְּנוּ ו'ל.

וְהָיָה הַקְבוּץ הַקְדוּשׁ לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת. מִלְכּוּד מַה שֶׁהָיָה קְבוּץ בְּעִיר אֹמֶן לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְרֵי רוּסְיָה, וְכֵן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָיָה קְבוּץ פַּעַם בִּירוּשָׁלַיִם הַעֲתִיקָה וּפַעַם בְּמֵרוֹן, אֲדָם אַחַר הַחֲרָבָן הַנוֹרָא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁעָבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל, נִתְבַטַּל הַכָּל, רַק בְּהֶצְנַע הָיָה קְבוּץ בְּכָל שָׁנָה בְּעִיר אֹמֶן כָּל הַשָּׁנִים (כַּאֲשֶׁר יִסְפָּר בְּאַרְיֵכוֹת בְּמִקּוֹם אַחֵר). וְכֵן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָיָה קְבוּץ בִּירוּשָׁלַיִם, וְאַחֲר־כֵּן נִחְלָקוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְנִסְעוּ הִרְבֵּה לְמֵרוֹן. (וַיֵּשׁ בְּזֶה סְפוּר אֶרֶץ, וַיִּתְבָּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר). וּמֵאִזּוּ יֵשׁ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי קְבוּצִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, קְבוּץ אֶחָד בִּירוּשָׁלַיִם וְקְבוּץ אֶחָד בְּמֵרוֹן, וְתַהֲלָה לְאֵל, מִתְרַבֵּים הַקְבוּצִים שֵׁם מְדֵי שָׁנָה בְּשָׁנָה, וְנִתְנַסְפוּ הִרְבֵּה אַנְשִׁים — הֵן בְּמֵרוֹן וְהֵן בִּירוּשָׁלַיִם, יוֹסִיף הַשֵּׁם עֲלֵיהֶם אֶלְף פְּעָמִים. וְהֵנָּה פֶּה בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית הָיָה גַם־כֵּן קְבוּץ אֶחָד כָּל הַשָּׁנִים, וְהָיָה תַהֲלָה לְאֵל, קְבוּץ נִפְלָא בְּאִיסַט סִייד, וְאַחֲר־כֵּן מִפְּנֵי הִרְבֵּה סְבוֹת עָשׂוּ עוֹד קְבוּץ בְּבוּרוֹ פֶּאָרְק, וְאַחֲר־כֵּן נַעֲשֶׂה עוֹד קְבוּץ בְּפִלְטְבוּשׁ, וְתַהֲלָה לְאֵל, גַּם כֵּן נִסְתַּוְּפוּ הִרְבֵּה אַנְשִׁים בְּכָל שָׁנָה בְּכָל הַקְבוּצִים, יוֹסִיף הַשֵּׁם עֲלֵיהֶם אֶלְף פְּעָמִים כְּכֹה.

וְהֵנָּה בְּאַמֶּת, חֲמֻדַת לְבָבִי, כָּל קְבוּץ שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַמִּתְקַבְּצִים עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּהַתְקַשְׁרוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל נִקְרָא יְדַעַם רַבֵּינֵי קְבוּץ", וְאֵין לְשׁוֹם בְּרִיָּה דַעַת לֹמַר שֶׁבְּקְבוּץ זֶה יֵשׁ יוֹתֵר רַבְּנוּ ז"ל וְכַדּוּמָה לְשׁוֹנוֹת בְּאֵלוֹ, כִּי עַקֵּר הַקְבוּץ הוּא רַק בְּאוֹמֶן, וְאִם אֵין יְכוּלִים לְנַסֵּעַ שֵׁם מִפְּנֵי סְגִירַת הַגְּבוּל, עֲלִינוּ לְנַסֵּעַ לְאַיְזָה קְבוּץ שָׂרְק יְהִיָּה שֵׁם מִנְיָן הַמִּתְקַשְׁרִים עִם רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ רַבְּנוּ ז"ל עֲמָהֶם, וּמִקְבָּלִים אֶת הַתְּקוּנִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְזֶה בְּרוּר. וּבְכּוּדַי "כְּרַב עִם הַדְּרַת מְלֶךְ" (מְשַׁלֵּי יד, כח), בְּאַיְזָה קְבוּץ שְׁיֵשׁ יוֹתֵר אַנְשִׁים, מַעֲלָתוֹ גְּדוּלָּה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, אֲכַל בְּשִׁבִיל זֶה אֶסוּר לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ מִחֻלְקַת, טוֹב הַשְּׁלוֹם מִהַכָּל; וְעַל־כֵּן חֲמֻדַת לְבָבִי, הֵיכֵן שָׂרְק תַהֲיָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְדוּשׁ, תִּרְאָה לְהַתְפַּלֵּל עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, אֲשֶׁר כָּלֵם אֲהוּבִים, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, פַּעַם אֲאַרְיָךְ לְךָ

בְּאִרְכּוֹת מַעֲנֵן הַקְּבוּץ שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַבְרָהָם הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְתוֹרַת הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסֵת סְפָרֵי מוֹהֲר"ן לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי,
וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, כִּי הֵיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם, וּבִפְרָט
עֲכָשׁוּ תִהְיֶה לְאֵל, אֲנַחְנוּ מְדַפְּסִים מִחֲדָשׁ אֶת ה"לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן"
וְאֶת ה"סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" וְאֶת "סֵפֶר הַמַּדּוֹת" וְאֶת ה"קְצוּרֵי-לְקוּטֵי-
מוֹהֲר"ן" וְאֶת סֵפֶר "לְקוּטֵי-עֲצוֹת" בְּתַכְלִית הַהַדּוּר וְהַיָּפִי, בְּנוֹדָאֵי
זְכוּתוֹ תִגְדֹּל מְאֹד אִם יַעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׁבִכְחוּ לְעוֹר עוֹד. וּתִהְיֶה
לְאֵל, כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִף שֶׁהֵם עֲנִיִּים, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ
שֶׁהוּא, נוֹתֵנִים אֶת הַצְּדָקָה הָרֵאשׁוֹנָה לְהַדְפָּסֵת סְפָרֵי מוֹהֲר"ן, כִּי הֵם
יּוֹדְעִים שֶׁבְּזֶה הֵם מְמַשִּׁיכִים אֶת הַהִשְׁאָרָה מִרְבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.
וּלְהֶאָרִיךְ וּלְהִרְחִיב אֶת הַדְּבוּר מִמַּעַלֵּת צְדָקָה לְהַדְפָּסֵת סְפָרֵי
מוֹהֲר"ן, יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, כִּי הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ מְחִיִּים וּמְחַזְקִים
וּמְאֲמָצִים אֶת נַפְשׁ כָּל חַי, וּמְנַפְּחִים בּוֹ חַיּוֹת חֲדָשָׁה וּתְשׁוּקָה חֲדָשָׁה
וְתִקְוָה טוֹבָה בְּחַיִּים; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם, וְאִז טוֹב לוֹ לְנִצְחָה
נְצָחִים.

פֹּה תִקְבַּל רְצוֹן סֵפֶר חֲדָשׁ שְׁנֹדֶפֶס כְּעַת "מִקּוֹר הַשְּׂמִחָה", וְכֵן
שְׁנֵי חֲלָקֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכֵּנוּ לְהַפִּיץ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה
חוּצָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רח   אֲשֶׁר   ב' רלז   בַּנְחַל
ב' רלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי לסדר בהעלותך ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, כָּבֵר
הַקְדִּים לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה לְמִכְאוּבֵינוּ וְכוּ', וְשָׁלַח לָנוּ אֶת
מְשִׁיחוֹ הֵלֵא הוּא רַבְּנוּ ז"ל, וְרֵאוּי לָנוּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמֵנוּ לִילָךְ
בְּדַרְכּוֹ לֹא לְכַעַס וְלֹא לְהַקְפִּיד שׁוּם פְּעַם וּקְפִידָה כָּלֵל, כִּי זֶה עֲקָר
עֲבוֹדַת מְשִׁיחַ, שְׁנִקְרָא בְּחִינַת חֲטָם (עֵין לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב')
לְהַמְתִּיק תְּמִיד אֶת הַחֲרוֹן אַף, בְּחִינַת (אֵיכָה ד, כ) "רוּחַ אֲפָנוּ מְשִׁיחַ
ה'" (עֵין לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סו), כִּי הַמְאַמֵּין בְּאַמוּנָה אֲמִתִּית,
אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה, שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
אִז לֹא יִכְעַס וְלֹא יִקְפִיד כָּלֵל בְּשׁוּם אִפְן שְׁבַעוֹלָם, וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע
חֲמַדַּת לְבָבִי, כִּפִּי בַלְבוּלֵי הַדַּעַת וְהַקְטָנוֹת וְהַסְפָּקוֹת שְׁנִכְנְסוּ בְּכָל
פְּעַם בְּלֵב הָאָדָם, צָרִיךְ לְהִתְחַדֵּשׁ בִּידֵיעַת בְּרוּר וְזָכוּךְ הָאֲמוּנָה הַזֹּה,
שֶׁהִיא נִקְדַּת הַמְשִׁיחַ מִמֶּשׁ, וְזוֹהֵי כֹל עֲבוֹדַתְנוּ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פְּעַם
בְּתִשׁוּקָה חֲדָשָׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלְהַכְנִיס בְּעֲצָמֵנוּ יְדֵיעַת אֲמִתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְאֲרִיכוֹת אֲפִים, וְלֹא נִקְפִיד וְלֹא
נִכְעַס בְּשׁוּם הַקְפָּדָה וְכַעַס כָּלֵל, וְשׁוּם דְּבָר וּמְאָרָע וְכוּ' לֹא יוּכַל
לְהַפִּילָנוּ וְלְהַשְׁלִיכֵנוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ יְהִי־הֵיאָךְ שִׁיחֵיהֵי, כִּי הָאֲמוּנָה
הַקְדוּשָׁה יֵשׁ בָּהּ כַּח הַגָּדֵל וְכַח הַצּוּמַח (עֵין לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
קנח), וּמִכָּל שָׁכַן וְכֹל שָׁכַן שְׁצָרִיכִים לְהֵאָרִיךְ אִפּוֹ עִם בְּנֵי בֵיתוֹ וְעִם
בְּנָיו וּבְנוֹתָיו. וּכְבֵר הָאֲרִכָּתִי בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת בְּסִפּוֹר "אָרֶךְ אֲפִים" —
קָחֵהוּ מִשָּׁם, יְדִידֵי הַיְקָר, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, וְשׁוּם בְּרָיָה לֹא תוּכַל
לְהִרְעֵ לָךְ אוֹ לְהִיטִיב לָךְ, כִּי הַכֹּל מְשָׁחַת בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי
פְּרָטִית.

וְאוֹדוֹת הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, דַּע לָךְ, כִּי הַחֹב מִנָּח עַל כָּל

אָחד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂימָסֵר נִפְשׁוֹ לְהַדְפִּיס הַסְּפָרִים וְעַל-כָּל-פָּנִים אִם אֵינוּ יָכוֹל, יִרְאֶה לְעֹזֵר לְעוֹסְקִים בְּזֶה, וְכֵן צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, כִּי עַל סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל אֵין שׁוֹם זְכִיּוֹת שְׁמוֹרוֹת כָּלָל, וְאֵין לְשׁוֹם בְּרִיָּה רְשׁוֹת לְכַתֵּב וְלִרְשֵׁם דְּבָר זֶה עַל סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֵין מֵה לִּילֵךְ בְּדִין תּוֹרָה, כִּי עֲנִין רַבֵּנוּ ז"ל הוּא כָּלִיּוֹת גְּדוּלָּה וְאֵינָה מְצַמְצֶמֶת אֶצֶל יְחִיד כָּלָל, וְעַל-כֵּן מִי שְׂאֵינוּ יָכוֹל לְהַדְפִּיס, אֵל יִחַגֵּר מִתְּנִיּוֹ לְהַדְפִּיס סֵפֶר וְלְכַתֵּב אַחֲרֵי-כֵן כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוֹרוֹת, וְאַפְלוּ אִם הוּא הִשְׁקִיעַ בְּסֵפֶר, צָרִיךְ שֶׁיִּדַּע, הֵאֵם בְּשִׁבִיל זֶה יִקְשֶׁר אֶת הַיָּדִים וְאֶסוּר כְּבָר לְהַדְפִּיס, רַק לְחִכּוֹת?! מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיָּדוֹ שֶׁיִּדְפִּיס לְגַמְרֵי, וְאַחֲרֵי-כֵן יִרְשֵׁם 'כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוֹרוֹת', סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הֵם מִתְּנָה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְאֵין רְשׁוֹת לְצַמְצֵם אֶצֶל יְחִיד, אֵינָה צָרִיךְ לִילֵךְ לְדִין תּוֹרָה בְּעֵבֹר זֶה בְּשׁוֹם אַפֵּן, כִּי בְעֵסֶק הַהַדְפָּסָה כָּל אָחֵד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הוּא בְּעַל-בֵּית, וּמִתֵּר לוֹ לְהַדְפִּיס מֵה שֶׁיִּרְצֶה וְכַמָּה שֶׁיִּרְצֶה.

וּבְכָלֵל בְּעֲנִין לְהַדְפִּיס סֵפֶר שֶׁל חֲבֵרוֹ, מִתֵּר מִצַּד הַלְכָּה, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּשִׁפְכָר מְכַר כָּל סְפָרָיו בְּהוֹצָאָה הָרֵאוּשׁוֹנָה, וְכָל עֲנִין שֶׁל "כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוֹרוֹת" אֵינוּ מִצַּד דִּין יִשְׂרָאֵל, רַק מֵעֲרֻכָּאוֹת הָעֶכְפוֹ"ם, וְעֵין בְּאַרְיִכוֹת בְּתִשׁוּבָה שֶׁכַּתֵּב תִּלְמִידוֹ שֶׁל הַשׁוֹאֵל וּמְשִׁיב, וְנִדְפָס בְּתַחֲלִילַת הַקְּצוּר שֶׁלְחָן עֲרוּף עִם פְּרוּשׁ מִסְגֵּרַת הַשְּׁלַחַן, שֶׁהָאֲרִיךְ לְהַתִּיר, וּמִתְמִיָּה מְאֹד עַל מִי שְׂאוּסֵר, עֵין שָׁם; וְעֵין בְּתִשׁוּבָה אֲרָכָה מִהַגְּאוֹן הָאֲדִיר, בְּעַל בְּרוּךְ טַעַם בְּסִפְרוֹ שׁו"ת עֲטָרַת חֲכָמִים חֵלֶק יוֹרֵה דְעָה, סִימָן כ"ה — שְׁמַתִּיר, עֵין שָׁם; וְיֵשׁ לְהָאֲרִיךְ בְּזֶה מְאֹד. וְאִם יַעֲזוּרֵנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲלַקֵּט בְּאַרְיִכוֹת לְהִרְאוֹת לְדַעַת אֶת הַהִתֵּר עַל-פִּי הַלְכָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּסְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֵין בְּזֶה שׁוֹם דִּין בְּעֵלוֹת, כִּי כָּל אָחֵד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְחַיֵּב לְהַדְפִּיס.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רלח.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ו.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי, אַחֵי וְרַעֵי, דְּבוּק
בַּהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ
בְּאַהֲבָה שְׂאִינָה תְלוּיָה בְּדָבָר בְּטֵל וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל עֲצָם הַחַיּוֹת וְהַמְשִׁיבַת נִפְשׁ
וְהַשְׂמִיחָה שְׁנִכְנְסָה בִּי לְרֵאוֹת עַל-כָּל-פָּנִים כְּתַב יְדָךְ אֵין לְשַׁעַר
וְלִסְפָּר כָּלֵל, עַד שְׂרַקְדָּתִי מֵרַב שְׂמִיחָה.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשָׁךְ בְּאַמָּת, וְאַנִּי
מִצְטַעַר מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, אַף בְּנִגְדַּי זֶה צָרִיךְ שְׂתַדַּע שְׂגֹדוֹל אֲדוֹנָנוּ
וּבּוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, וּמִי יוֹדֵעַ רְזִי הַגְּלוּל וְסוֹד הַשְׂתַּלְשְׁלוֹת
הַנְּשָׁמוֹת וְכוּ', וְלֹא יְדַעִין בְּנֵי נָשָׂא אֲרַחֲוֵי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הִיא הַיֵּאָף
וּבְמָה אֲתַדְנּוּ בְּנֵי נָשָׂא בְּכָל יוֹמָא וּבְכָל עֵידָן, וְהִיף נִשְׁמַתִּין עֲאֵלִין
בְּדִינָא עַד לֹא יִיתוּן לְהֵאֵי עֲלָמָא, וְהִיף עֲאֵלִין בְּדִינָא לְבַתֵּר דְּנִפְקִי
מֵהֵאֵי עֲלָמָא, כְּמָה גְלוּלִין וְכְמָה עוֹבְדִין סְתִימִין עֲבִיד קַדְשָׁא בְּרִיךְ
הִיא בְּהִדֵּי כְּמָה נִשְׁמַתִּין וְכְמָה עֲלָמִין אֲתַהֲפֵף בְּהוּ, וְעֲלָמָא דְאֲתַהֲפֵף
בְּכְמָה פְּלִיאִין סְתִימִין וּבְנֵי נָשָׂא לֹא יְדַעִין וְלֹא מִשְׁגַּחִין וְכוּ', מִכָּל
זֶה תְּבִין מֵרַחוּק שְׂאִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלִיו
יִתְבַּרֵּךְ, עַד יִשְׁקִיף הַשָּׁם וְיַהֲפֵף הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי כָּל עַנְיָנִיךָ הֵם
פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה, אֲשֶׁר אֵין בְּיַד שָׂכַל אֲנוּשֵׁי לְהַבִּינוּ, לְכֵן עֲצָתָךְ, בְּנֵי,
שְׂתַק שְׂתַק, וּבּוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּגִים וְכוּ',
וְרַק זֶהוּ עֵקֶר עֲצָתָךְ, וְאֵין עֲצָה אַחֲרֵת כָּלֵל, כִּי הוּא דְבָר רּוֹחֲנֵי עַד
מְאֹד.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקָּךְ שְׂזַכִּיתָ
לְהַתְנוּדַע מֵרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵלְמָלָא מְלַחָא לֹא הוּי עֲלָמָא יְכוּל לְמַסְבֵּל

(ט) וְאֵינָם יוֹדְעִים בְּנֵי-הָאָדָם דְּרַכִּיּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-כְּרוּף-הוּא, אֵיךְ וּכְמָה גִּדְוִינִים בְּנֵי-אָדָם בְּכָל
יוֹם וּבְכָל זְמַן וְאֵיךְ הַנְּשָׁמוֹת עוֹלוֹת בְּדִין, עַד שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵיךְ עוֹלוֹת בְּדִין
לְאַתֵּר שְׂיִצְאוּ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמָה גְלוּלִים וְכְמָה מַעֲשִׂים סְתוּמִים עוֹשֵׂה הַקְּדוּשׁ-כְּרוּף-
הוּא עִמָּם, כְּמָה נִשְׁמַתִּים וְכְמָה עוֹלְמוֹת הוּא הוֹפֵךְ בָּהֶם, וְעוֹלָם שְׂמַתְהֲפֵף בְּכְמָה פְּלִאוֹת
סְתוּמוֹת, וּבְנֵי-אָדָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים.

אֲשֶׁר   ב' רלח   בַּנְחַל   ריא

מְרִירוּתָא דְהָאֵי עַלמָא', חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְנַעֲיָמִים, בְּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף בָּא יָבוֹא גַם יוֹם יְשׁוּעָתָךְ, וְאֵל תְּדַאֵג וְאֵל תִּצְטַעַר כָּלְל, וְאֵף שְׁבַנְקֵל לְנַחֵם אֶת אַחַר עַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רָאוּי לָךְ לְהִבִּין, שְׁכָל עֲנִיָּהּ הוּא דְבַר רוּחָנִי וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵין בְּיַדְנוּ שׁוּם עֲצָה רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת נִשְׁמָתְךָ וּתְפִלָּתְךָ אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזֵי הָיִיתָ מִתְמִיד בְּזֶה עַד מָאֵד, וּבִכְפָּרֵט שְׂאֵתָה מְצוּי בְּשַׁעַר הַרְחֻמִּים מְקוֹם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, בְּוֹדָאֵי רָאוּי לָךְ לְשַׁקֵּד מְאֹד מְאֹד עַל דְּלִתֵּי הַשְּׂיָחָה וְהַתְּפִלָּה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְכָל רִגְעַ וְדָקָה שְׁעוֹבְכִרִים כְּלֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה הִיא אֲבֻדָּה נִצְחִית, וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת רְגִיל לְבְרַח אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּתְחַפֵּשׂ אַחַר קַדְשָׁתְךָ וְשִׂרְשׁ נִשְׁמָתְךָ שֶׁהִיא הַבַּת מְלָךְ, וּבְהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת לְמַטָּה הִיא בַת זוּגָךְ שְׁנַחֲטָפָה מִמְּךָ (בְּמִקּוֹם דִּי נִישְׁט גוּטֵעִי) וְתַעֲשֶׂה וּתְקַיֵּם מַה שֶּׁהִזְהִירוּ אֶת הַשְּׂנִי לְמַלְךְ בְּעִנְקוֹן אֹן הָאֶפֶן אֵיהֵר אַרְוִיס צוּ נַעֲמַעַן וְכוּ', וְסוּף כָּל סוּף זְכָה לְהוֹצִיאָהּ (עֵין הֵיטֵב בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, בְּמַעֲשֶׂה א', וּתְפָרְשׁוּ עַל עֲצָמְךָ בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו' ל' הֵם כְּלָלִיּוֹת גְּדוּלָּה לְכָל אַחֵד).

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הַנְּשַׁמַּע כְּזֹאת? הַנְּרָאָה כְּזֹאת? הַתְּגַלוֹת אֱלֻקוֹת כְּזוֹ, יַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוּ, דְּרָכִים וְהַנְּהַגוֹת נַעֲיָמוֹת כַּעֲצוֹת רַבְּנוּ ו' ל', שְׂזַכִּינוּ וְרָאוּי לָנוּ לְצַעֵק: גִּיּוּרָאֵלֵךְ, הֵיכֵן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, שְׂזוֹכִים לְשַׁמַּע נִפְלְאוֹת, פְּלָאֵי פְּלָאוֹת כְּאֵלוּ, וְעַדִּין אֲנַחְנוּ יְשָׁנִים בְּתַרְדֵּמַת הַזְּמַן וְכוּ'. וְאַתְּמוֹל אֲמַרְתִּי לְאַבְרָהָ אַחֵד, בְּפִרְשָׁה זוֹ יְכוֹלִים לְרִאוֹת וּלְהִבִּין מִרְחוֹק גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ו' ל', בְּפִסּוּק (בַּמִּדְבָּר ט, ח): "וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה, עֲמַדוּ וְאַשְׁמְעָה מַה יִּצְוֶה ה' לְכֶם", וּפִרְשׁ רַש"י: אָמַר לָהֶם, עֲמַדוּ וְאַשְׁמְעָה כְּתַלְמִיד הַמְּבַטָּח לְשַׁמַּע מִפִּי רַבּוֹ, אֲשֶׁרִי יְלוּד אִשָּׁה שְׂכָף מְבַטָּח, שְׁכָל זְמַן שֶׁהִיא רוֹצֶה הִנֵּה מְדַבֵּר עִם הַשְּׂכִינָה, עֵין שָׁם; וְעַתָּה עֲמַד וּרְאֵה וְהִבֵּן מַה שֶּׁעָשָׂה רַבְּנוּ ו' ל' עִם נִשְׁמָתְנוּ וְכוּ', אֲשֶׁר

(י) אֵלמֵלָא הַמְּלַח (הֵינּוּ הַצְּדִיק) לֹא הִנֵּה הָעוֹלָם יְכוֹל לְסַבֵּל אֶת הַמְּרִירוּת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם.
 (כ) בְּמִקּוֹם שֶׁל הֵילֵא-טוֹב.
 (ל) לְהַתְּעַגֵּעַ וּלְקוֹרֹת לְהוֹצִיא אוֹתָהּ.

ריב   אֲשֶׁר   ב' רלח   בַּנְּחָל

הוֹצִיָאָה מִכּוּר הַבְּרִזָּל, מִמְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים וְהַמְזַהְמִים, מְקוֹמוֹת הַפְּגוּמִים וְהַמְלַכְלָכִים וְכוּ' וְכוּ', וְהֵבִיא אוֹתָנוּ סְמוּךְ אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וְהֵאִיר בְּנוֹ דַעַת דְּמִשָּׁה, שֶׁנִּפְתַּח פִּינוּ וַיִּדְבַּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ בְּכָל זְמַן שֶׁנִּרְצָה, וְאִם עֵינֵי שְׂכָל לָךְ, תִּזְדַּעַזַע וְתִבְהַל מֵעֲצָם גְּדֻלַּת רַבְּנוּ וְ"ל, מַה שְּׂאִין הַפֶּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב, וְעַל זֶה אָמְרוּ בַזְהַר הַקְּדוּשׁ (ח"א קג:): "נֹודַע בְּשִׁעְרִים בַּעֲלָה" (מְשָׁלִי לֵא, כג) — כָּל חַד לְפִנּוּס מַה דְּמִשְׁעַר בְּלִבִּיהִ; כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם תְּכִלִּית אַחֲרַת בְּעוֹלָם, רַק לְשׁוּב אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וְלִהְיוֹת רַגִּיל לְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ יְתִבְרַךְ בְּשִׁיחָה זֹו תִפְּלָה, וְלִשִׁיר וּלְרַנֵּן לְפָנָיו יְתִבְרַךְ שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וְיִוְתַר מִזֶּה הַכֹּל הַבָּל וְרַעוּת רוּחַ וְדַמְיוֹן גְּדוֹל וְכוּ', וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם זֹוכֵה לְבָרַח אֵלָיו יְתִבְרַךְ. יוֹתֵר מְאִיר עַל נַפְשׁוֹ עֲרֻבוֹת נַעַם זֵיו אוֹר חֵיוֹת הַשְּׂכִינָה הַמְאִירָה בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְכוּ'. וְכִמוֹ-כֵן נִכְנָסַת בּוֹ שְׂמִחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵין לָךְ עוֹד שְׂמִחָה בְּעוֹלָם כְּשִׂמְחַת הַדְּבָקוֹת בְּאַלְקוּתוֹ יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁר הִיא הַטּוֹב וְהַתְּעוּגָה וְהַנְּעִימוֹת בְּלִתִּי תְּכִלִּית וּבְלִתִּי גְבוּל וְכוּ', וְכִמוֹ-כֵן הוּא אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵם לְמִקּוֹם בְּרוּךְ הוּא וְסוּבֵל אוֹתָם וְכוּ'; אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְרֵאוּי לָנוּ לְרַקֵּד כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ, אֲשֶׁר בַּנְּחָל שֵׁם גּוֹרְלָנוּ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! בּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף בֵּא יָבוֹא יוֹם יְשׁוּעָתָךְ, הַחֲזֵק בְּיָרְאֵת ה' כָּל הַיָּמִים וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

וּמַה שֶּׁכְּתוּבָה שְׂאֵתָה מְרַגֵּשׁ בְּעֲצָמָךְ שֶׁהֵנָּךְ כְּפוּי טוֹבָה נְגִדִי, אַל תִּחַשֵׁב זֹאת לְרַגַע, כִּי אֲנִי דָן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת מִמֶּשׁ, כִּי אֲנִי מְרַגֵּשׁ מִרְחוֹק כְּאִבְךָ הָעֵמֶק הַטָּמוּן בְּלִבְךָ וְכוּ', וְעַקֵּר נִחְמָתִי וְשִׂמְחָתִי הִיא, שְׂאֵתָה מְסֻתוּבָב בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, וּמִי יִתֵּן שֶׁתֵּאִיר בָּהֶם אֶת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת שֶׁלְמַדְתָּ כְּאֵן, כִּי יִמִּינוּ כְּצַל עוֹבֵר "הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, אֵט אִז טָאג אֵט אִז נֶאֱכַט", וּמַה נִּשְׁאָר לְאָדָם? רַק מַה שֶׁחֲטָף אִיזָה טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם, מְעַט דְּבוּרִים אֵלָיו יְתִבְרַךְ, מְעַט כְּסוּפִים וְרַצוֹנוֹת חֲזָקִים אַחֲרָיו יְתִבְרַךְ, מְעַט תּוֹרָה שְׁעוּרִים כְּסוּדָרָן

אָשֶׁר   ב' רלט   בַּנְחָל   ריג

בַּמְקָרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ וְשִׁלְחָן עָרוּךְ, סְפָרֵי רַבְנֵי ו"ל וְכוּ',
וּמְעַט מְצוּוֹת וּמְעֻשִׁים טוֹבִים, וּכְשִׁיבוֹא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן אִזּוּ וְעַט זִיךְ
אִפּ זּוֹכְעֵן דִּי אֲלַע נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת^מ, וּמִי שֶׁחָטַף בְּכָל יוֹם אֶת סֵדֶר
הַלְמוּד עַל-פִּי דַעַת רַבְנֵי ו"ל, יִהְיֶה הַמְאֻשֶּׁר לְנִצַּח נְצָחִים.

וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְהַתְעוֹרֵר וּלְהַתְחַזֵּק מֵעַתָּה לְהַגּוֹת בַּתּוֹרָה בְּכָל
יוֹם, אֲשֶׁר זוּהִי הַתְּכַלִּית מְכַל הַתְּכַלִּיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

וְשָׁלוֹם וְאַהֲבָה רַבָּה לְשָׂאֵר בְּשָׂרֵי ... גְּרוּ יְאִיר.

ב' רלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה
מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְעוֹת לְהַלְוָאָה לְהַדְפָּסֵת סְפָרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת"
לְנִכּוֹן עֵתָה קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה דִבְרַתִּי כְּכֹר עִם הַמְדַפְּסִים שֶׁקָּנָה נִיר לְכָל
הַשְּׂמוּנָה חֲלָקִים, כִּי מִסְתַּמָּא אֲתַחִיל לְהַדְפִּים תַּכְּף-וּמִיָּד חֲלָק אַחַר
חֲלָק. מָה אִמַּר לָךְ, זְכוּתְךָ גְּדוּלָּה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד לְדוֹרֵי דוֹרוֹת,
כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יִהְיֶה מְגֻדֵל מְאֹד 21/9 וּבְנִיר יָפָה וּבְכַרְיָכָה מְהֻדָּרֵת,
זַכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרְאוּת אֶת זֶה בְּקִרְוֹב מְאֹד; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקֵנוּ
שְׂזַכְּנוּ לְהַתְנַדֵּעַ מִרְבֵּי אֲמַת כְּזָה, וְאָנוּ יוֹדְעִים מְעַצּוֹת נוֹרְאוֹת
וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוּ, וַיֵּשׁ לָנוּ תִּהְיֶה לְאֵל, אֵינָה הִרְגֵּשׁ בְּסְפָרִים הַקְּדוּשִׁים;
טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים
נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

מ) שְׁתַּחֲפֶשֶׁנָּה כָּל אֵלוּ הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת.

ריד אֲשֶׁר ב' רמ בַּנְחָל

יְרִידֵי הַיָּקָר! חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי זְכוּתְךָ גְדוּלָה עַד מְאֹד.
וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת סג): גְּדוּלַת הַמַּלְוֶה יוֹתֵר מִן
הָעוֹשֶׂה צְדָקָה, עֵינֵי שָׁם; וּבִפְרָטִיּוֹת לְהַלְוֹת לְהַדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל
— אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, כִּי עַל זֶה אָמְרוּ (כְּתוּבוֹת נ): "עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל
עֵת" (תְּהִלִּים קו, ג) — זֶה הַכּוֹתֵב תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים וּמִשְׁאֵילָן
לְאַחֵרִים; וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ אֵיךְ שִׁסְפְּרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל מְחִיִּים וּמְחֻזְקִים
וּמְשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ עַד מְאֹד, וְהֵם כָּבֵר מְעוֹרְרִים וּמְחֻזְקִים לְשִׁקֹּד
בְּכָל מִינֵי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן הוּא עֲגִינֵן שֶׁל "צְדָקָה בְּכָל
עֵת", כִּי הַסֵּפֶר נִשְׁאַר לְדוֹרוֹת, וּמִי שֶׁרַק יִסְתַּפֵּל בָּהֶם וַיַּחֲיֶה אֶת עַצְמוֹ
עִמָּהֶם, יֵשׁ לְמַלְוֶה וְהַנּוֹתֵן צְדָקָה זְכוּת בְּזֶה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. מָה אִמַּר לְךָ, צְרִיכִים לְמָסֹר אֶת עַצְמוֹ
לְגַמְרֵי רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁתִּנְהַיֵּג עִמּוֹ הַהֲשָׁגָה, וְעַל-כֵּן
אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, "הִסֵּר כַּעַס מִלִּבְּךָ וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשׂוּרְךָ" (קֹהֶלֶת
לא, י), כִּי בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת לֹא תִפְעַל כָּלֵל, הָעֵקֶר הוּא רַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים, לְהִיּוֹת רַגִּיל רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילִים בְּהַ,
וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי
שׁוּם חֲכָמוֹת, וּבְנוֹדָאֵי יְבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אָשֶׁר   ב' רמא — ב' רמב   בַּנְחָל   רטו
ב' רמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָךְ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לַיְדִידֵי הַיְקָר וְהַנְּעִלָה, הָאֲבָרָךְ הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

יְדִידֵי הַיְקָר! כָּבֹד עָבְרוּ כְּמַעַט שְׁנַיִ שְׁבוּעוֹת מִהַחֵג, וְעַדִּין לֹא
קִבַּלְתִּי אֶת הַכֶּסֶף, וְאֵינִי יוֹדֵעַ עִם מִי שְׁלַחְתָּ אֶת זֶה אֵלַי, וְחָבַל מְאֹד
עַל מְמוֹן יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרִטוּיֹת עַל מְמוֹן שְׁנוּגָע לְהַדְפֵּסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ
ז"ל. וּפְלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינַי, לָמָּה לֹא תִכְתֹּב לִי עַל-כָּל-פָּנִים שֵׁם
הָאִישׁ, כִּי הֲלֹא רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד לְשָׁמֵר עַל מְמוֹנוֹ, וּכְשֶׁאֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיָה אוֹבֵד אֶצְלוֹ סֵף מְמוֹן בַּדֶּרֶךְ, וְהָיָה בָּא בְּקוֹבֵלָנָא
לְפָנָיו, הָיָה מְבַזֶּה וּמוֹכִיחַ אוֹתוֹ מְאֹד עַל זֶה, עַל שֶׁלֹּא נִזְדָּרַז
בְּשִׁמְרָתוֹ יָפָה (עֵינַי תִּיִּי-מוֹהֲרָן, עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, סִימָן ק); עַל-כֵּן רָאָה
לְהִזְדָּרֵז וּלְהוֹדִיעַנִי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאָבֵד מְמוֹן הַדְּפָסָה, שֶׁהוּא מְמוֹן רַבְּנוּ
ז"ל מְמָשׁ. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן קז):
לְפַעַמִּים עַל-יְדֵי נַחַת רוּחַ אֶחָד וּמְעַט שְׁעוֹשִׂים לְצַדִּיק, עַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכִים לְעוֹלָם הַבָּא, עֵינַי שָׁם; וְאֵיזוֹ נַחַת רוּחַ גְּדוֹלָה יֵשׁ עוֹד לְצַדִּיק
מִהַפְּצַת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם?! וְעַל-כֵּן רָאָה לְכַתֵּב לִי תִּכְף-וּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָךְ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְגַם אֶת הַמְּעוֹת לְפָדְיוֹן, וְאִמְרָתִי עֲכָשׁוּ
אֶת הַתְּפִלָּה הַנּוֹרָאָה בְּ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" הַמְּדַבְּרֶת מִפְּדִיוֹנוֹת, הֲלֹא

היא בחלק א', תפלה ק"ד. והשם יתברך ישמע תפלתנו ותחננתנו, וימתיק ויבטל ממך ומעל כלל ישראל הדינים, וימשיך עליך ועליהם ישועות וחסדים.

חַמְדַּת לְבָבִי! אָסוּר לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוֹלָם, הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, כִּי אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת בְּזֵה הָעוֹלָם בְּשׁוּם אִפֵּן לְהַנְצִל מִפְּגַעֵי הַזְּמַן, רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מְעַלְתָּ שִׂיחָתְךָ וּתְפַלְתְּךָ אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזִי הָיִיתָ מִתְמַיֵּד בְּזֵה מְאֹד מְאֹד. וְמַה טוֹב וְמַה נְּעִים, אִם תִּזְכֶּה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לִזְמַר "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר תְּפִלוֹת וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת כָּאֵלוֹ עֲדִין לֹא הָיוּ בְּעוֹלָם. וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר, שְׁהִרְבֵּה אֲנָשִׁים זָכוּ כְּבָר לְגַן-עֲדֵן עַל-יְדֵי הַתְּפִלוֹת הָאֵלוֹ; עַל-כֵּן, חַמְדַּת לְבָבִי, רְאֵה גַם רְאֵה יְמִינוֹ כְּצֵל עוֹבֵר, וּבֵין כֶּף וּבֵין כֶּף עוֹבְרִים הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת הֵינּוּ עִם הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַדְּחָקוֹת וְהַמְּרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', שְׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא עוֹבֵר הַיּוֹם, מִדּוֹעַ לֹא נִחַטָּף בּוֹ גַם אֵיזוֹ תְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְנִשְׁפָּךְ לְבַנּוֹ בְּתְּפִלָּה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הֲלֹא הִיא זְכוּת גְּדוֹלָה. לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל פֶּעַם עִם הַנְּהַגוֹת אַחֲרוֹת, רַק בְּכָל יוֹם תַּחֲטֹף עוֹד אֵיזֶה פָּרָק מִשְׁנִיּוֹת בְּמָקוֹם שְׂאֵתָה אוֹחַז כְּסִדְרָן, וְכֵן בְּגִמְרָא וְכֵן בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ וְכֵן בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן" וְכֵן בְּ"לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" וְכֵן בְּ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְעוֹד בְּמַה שְׂאֵתָה זוֹכָה, וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, שְׂזֵהוּ אוֹצְרֶךָ הַנְּצָחִי, שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְקַחַת אֶת זֶה מִמֶּךָ, יְבוֹא הַיּוֹם וְוֹאס עֵס וְוֹעֵט דִּיר צוֹ נוֹטֵץ קוֹמְעֵן דִּי נִקְדוֹת טוֹבוֹת שְׂתַחֲטֹף, עַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטֹלָן, וְעֲשֵׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה מְרַגַע זֶה, שְׁעוֹרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם מְעַט וְעוֹד מְעַט וְכוּ' וְכוּ', עַד שְׂתִזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה וְתַתְּחִיל עוֹד פֶּעַם.

אַהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי יוֹדֵעַ וּמְרַגֵּשׁ אֶת בְּלָבוֹל דַּעְתְּךָ כַּאֲשֶׁר

(ג) שִׁבּוּאוֹ לְךָ לְתוֹעֵלַת.

אָשֶׁר   ב' רמג   בַּנְחַל   ריז

פִּתְבֵּת לִי מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלַיְךָ, אַךְ כָּבֵר הַקָּדִים לָנוּ רַבְנוּ ז"ל עֲצוֹת
נִרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת, אֵיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּנוּ, וְאֵיךְ לְחַטֵּף גַּם מִתּוֹךְ
הַטְרָדָה וְהַבְּלוּל אֵיזָה מְעַט טוֹב; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמָה נַעֲמִים
גּוֹרְלָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁלַח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר,
הָאֲבִירָה הַשְׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גִּירוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְבָרֵי אֲמַת כְּרִצוֹנָךְ יִקְצְרוּ הַמוֹן
רִיעוֹת. וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם וְשֵׁם
תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשֶׁךָ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! רָאָה גַּם רָאָה לְהוֹצִיא מִלִּבְךָ כָּל מֵינֵי קִנְיָה
וְשִׁנְיָה הַמְמָרְרִים אֶת חַיֵּי הָאָדָם וּמְרַקִּיבִים עֲצֻמוֹתָיו, כָּמוֹ שְׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְת קנב:): כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ קִנְיָה בְּלָבוֹ —
עֲצֻמוֹתָיו מְרַקִּיבִים; וְאָמְרוּ (אָבוֹת ד): הַקִּנְיָה הִיא מְהַדְּבָרִים
שְׁמוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם, עֵינֵי שָׁם; וּבִפְרָטִיּוֹת בְּדַעַת רַבְנוּ
ז"ל צָרִיכִים רַק אֶהְבָּה וְאֶחָדוֹת, וְלִהְיוֹת יַחַד תָּמִיד, וְלַעֲזוֹר אֶחָד
לְחֻבְרוֹ. וְצָרִיךְ שֶׁתַּחֲקֵק הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה מָה
שָׂאִין בְּחֻבְרוֹ (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד); וְעַל-כֵּן אֵין לְקַנָּא
אֶחָד בְּחֻבְרוֹ, אֲדַרְבָּה, יֵשׁ בְּךָ נִקְדָּה כְּזוֹ אֲשֶׁר אֵין בְּחֻבְרֶךָ כָּלָל, וְהוּא
אֵינוֹ יְכוֹל לְהַשִּׁיג נִקְדָּתְךָ, כְּעֵינֵי שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית
כא:): לֹא מְצִית לְמַעֲבֹד כְּעוֹבְדָא דְאַבָּא אוּמָנָא; אִף שְׁאֲבִי וְרָבָא הִיוּ
גְדוֹלִים מְאֹד מְאֹד. וְכָלֵל יִשְׂרָאֵל לּוֹמְדִים בְּכָל יוֹם בְּהַוִּיּוֹת דְאַבְיֵי
וְרָבָא, אִף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּתָה אֲצֶל אַבָּא אוּמָנָא נִקְדָּה כְּזוֹ אֲשֶׁר אֵין

ריח   אֲשֶׁר   ב' רמג   בַּנְחָל

באפ"י ורְבָא. וְדָבַר זֶה הוּא אֶצֶל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ בּוֹ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, וְנִבְרָא בְּכֹנֶנֶה מִיַּתְדַת לְהוֹצִיא שְׁלִיחוֹת פְּרֻטִית בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵין מָה לְקַנָּא בְּשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְכַעֲיֵן שְׂאֲמַר הַתָּם (עֵינֵי סַפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט'): דָּאִס אִיז מִיִּין מַעֲשֵׂה, אוּן דָּאִס אִיז יַעֲנַעְמִי־סִי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֲבוֹת דְּרַבִּי נֶחֱמָן, פֶּרֶק ד'): אֲלַמְּלָא שְׁנָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְעִימוֹת בְּגִי-אָדָם זֶה מְזַה, הֵיז מִתְקַנָּאִים זֶה בְּזֶה וְכוּנֵ"ל; כִּי אֲדַרְבֵּהּ, דִּיקָא מַחֲמַת שְׁלֵכַל אֶחָד יֵשׁ נְעִימוֹת אַחְתָּרַת, הֵיזוּ נִקְדָּה אַחְתָּרַת מָה שְׂאֵיִן בְּחִבְרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין מָה לְקַנָּא; כִּי לְהַפּוּךְ, אִם הֵיז לְשָׁנִים אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה, הֵיזָתָה שְׂיַכַּת קִנְיָהּ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! יֵשׁ בְּזֶה לַמּוֹד עֲמַק עֲמַק עַד מְאֹד, כִּי הַקִּנְיָה עוֹקְרַת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְהוּא שְׁבוּר וּמְשַׁבֵּר וְכוּ' וּמַת מְזַה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּכָל יוֹם. כִּי קִנְיָה מְמִיתָה אֶת הָאָדָם; עַל-כֵּן הִרְגַל עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָךְ נַעַם עַרְבוּת זִיו אוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר שָׁם אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ הַכֹּל טוֹב וְיָפֵה. וְכַעֲיֵן שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: אֵין יְשִׁיבָה לְמַעְלָה, וְלֹא שְׁנָאָה וְלֹא תַחְרוּת וְלֹא קִנְיָהּ. וְשִׁמּוֹר פִּתְחֵי פִיךָ, לְעוֹלָם אַל תִּדְבַּר מֵאַחַר כָּלֵל, לֹא טוֹב וְלֹא רַע חַס וְשְׁלוֹם, וְאִז דִּיקָא תִרְאֶה עוֹלָמָךְ בְּחֵיף. וְשִׁמְעֵתִי מִר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יְאִיר) [ז"ל], שְׁבַדְרֵךְ כָּלֵל הוּא גִזְהָר לֹא לְדַבֵּר מֵאַחַר, וּמִכָּל שְׂכַן וְכָל שְׂכַן עַל אֵיזָה אָדָם שְׁעוֹסֵק עִם רַבִּים, עָלִיו הוּא זֶהִיר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר, אֲפִי שְׁהֵלָה הוּא תַכְלִית הַהַפּוּךְ מִמְּנוֹ, וְאֵינּוּ מִשְׁתַּנֵּה עִמּוֹ יַחַד כָּלֵל, אֲפִי-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שְׁעוֹסֵק לְקִרְבֵי רַחוּקִים, הוּא גִזְהָר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר עָלָיו, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׁעַל-יְדֵי דְבוּרוֹ גְּרַחֲיק אֲנָשִׁים מִמְּנוֹ, וְעַט עַר אֶפְ הַאֲקֵן מְעַנְטֵשׁוֹן², וְיִהְיֶה הַקּוֹלָר תְּלוּי בְּצַנְאוּרוֹ, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן; וְדַבֵּר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אִם מְדַבְרִים עַל אֶחָד שְׁעוֹסֵק לְקִרְבֵי אַחְרִים, לוֹ בְּעַצְמוֹ אֵינָם עוֹשִׂים שׁוּם רָעָה, רַק אֶת הָאֲנָשִׁים עוֹקְרִים לְגַמְרֵי מְשַׁרְשָׁם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; כִּי עַד עַכְשָׁו

(ס) זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ.
(ע) הוּא יְכַרֵּת בְּגִי-אָדָם.

אֲשֶׁר   ב' רמד   בַּנְחַל   ריט

הִיְתָה לָהֶם חֵיוֹת וְהִדְרָכָה אֶצֶל זֶה הָאִישׁ, וְקָרְבוֹ אֶת עֲצָמָם אֵלָיו
יְתַבְרָךְ, וְתַכְף־וּמִיד כְּשֶׁהֲרַחֲקוּ אֶת עֲצָמָם מִזֶּה הָאִישׁ, עַל־יְדִי־זֶה
הַפְּסִיקוּ לְגַמְרֵי מַעְבֹּדֵת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ. וְדַבֵּר זֶה רְאִיתִי גַם אֶצְלִי, אֲשֶׁר
תִּהְיֶה לְאֵל, הַרְבֵּה הַרְבֵּה נִתְעוֹרְרוּ עַל יְדֵי וְהִתְחִילוּ לְהִתְמִיד בַּתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן וְכוּ', וְתַכְף־וּמִיד כְּשֶׁהִתְחִילוּ לְדַבֵּר
עָלַי אֱלוֹ הַמְּדַבְּרִים (עֵין בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ג'), עַל־יְדִי־זֶה גָּרַמוּ
שְׁנִיתְרַחֲקוּ וְנִתְקַרְרוּ הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; וְדַבֵּר זֶה הוּא
מִפְּרָסָם פֶּה אֶצְלָנוּ, וְתִהְיֶה לְאֵל, אֱלוֹ אֲשֶׁר לֹא הִטְעוּ אֶת עֲצָמָם,
וְרָאוּ וְהִבִּינוּ תַכְף־וּמִיד כִּי כָל הַמַּחְלֶקֶת עָלַי הִיא רַק מֵצִד קִנְאָה,
וְלֹא הִטּוּ אֲזָנָם כָּלֵל אֶל אֱלוֹ הַמְּדַבְּרִים, עֵדִין שׁוֹקְדִים בַּתּוֹרָה
וּבִתְפִלָּה וּבִהִתְבּוֹדוֹת וּבְקִימַת חֻצוֹת וְכוּ'; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ
וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ. וּבְכָלֵל, טוֹב מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַפְּנֵס בַּתּוֹךְ שׁוֹם
וּכְוֹחִים, וּוְיִיל מְעַן קָעַן נִישָׁט אוֹיִם גְּלִיִּכְעַן אֶלֶע מַחוֹת^ב וְכוּ'. וּבַפְּרָט
כְּשֶׁאֲחַד בָּא בְּמִדַּת הַנִּצְחוֹן, כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קכב): מִדַּת הַנִּצְחוֹן אֵינָה סוֹבְלַת אֶת הָאֲמֶת, עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן
תִּהְיֶה רְגִיל רַק לְכַרַח אֵלָיו יְתַבְרָךְ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרָךְ כָּל עֲנִינֵיךְ,
וְלִהְיוֹכַח רַק עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, אֲשֶׁר הוּא יְתַבְרָךְ יֵשׁ לוֹ מִזֶּה תַעֲנוּגִים
וְשַׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים כְּשֶׁמִּנְצָחִים אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל עַל־פִּי
(פְּסָחִים קִיט): "וְזָמְרוּ לְמִי שֶׁמִּנְצָחִין אוֹתוֹ וְשִׁמַּח" (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קכד); מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד
עַל נַעַם חֲלָקְנוּ אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֻדְרֵי שְׁלַח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי,
הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מְמִי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ

(b) כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשׁוּוֹת אֶת כָּל הַמַּחוֹת.

יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

מה אמר לך, ידידי היקר, בנדאי לא יעזב אותך השם יתברך, ובפרטיות כשתהיה רגיל רק לבטח בו יתברך, ויתדבר עמו יתברך; כי באמת כשתזכה להתבונן באמת, תראה ותבין ותשכיל כי הכל הכל והכל דמיון וכו', מה יעשה לך אדם, הלא הוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו (יומא לח:), ואלו צפרא כלילא מבלעדי שמיא לא מתצדא וכל שפן בר איניש (ירושלמי שביעית ט, א), עין שם; על-פן, חמדת לבכי, העבר אין, עשה על-פלפנים מעכשו התחלה חדשה, ואל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם, כי מה יוכל לעשות לך אדם, כשתהיה דבוק ומקשר בו יתברך בבטול כל הרגשותיך, ראה גם ראה וזכר היטב את כל הנסים ואת כל החסדים שעשה עמך השם יתברך, שדוד הטבע ממש; ועל-פן מדוע תפל דיקא עכשו בדעתך? ! כמו שעורך השם יתברך עד עתה, כמו-כן תזכה עוד לראות ישועות, ותזכה לרפואה ברוחניות ובגשמיות, וכל סחורותיך תמכרנה וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, הרגל את עצמך רק לדבר עמו יתברך, ולהפוך פניך מפל הבלי העולם הזה, ודבק את עצמך אליו יתברך, מה לך לדבר מעצמך, הלא אתה בשר ודם, ממילא לא תוכל להסביר לו נקדתך וכו', כי מדת הנצחון אינה סובלת את האמת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכב); ועל-פן אתה עשה כמו שמאירה בך נקדתך על-ידי התבודדותך עמו יתברך, ואל תסתכל על שום בריה המונעת אותך וכו', כי כך צריך להיות, שכל דבר שבקדשה יהיה מסבב במניעות ובמרירות והרפתקאות וכו'; וזכר דבר זה היטב, כי תצטרך את זה בימים הבאים, כי כל אחד אשר מתעורר לעשות איזה דבר בעבור הפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, תכף-ומיד מתעורר כנגדו קול הברה של הסטרא אחרא (עין

אֲשֶׁר   ב' רמה   בנחל   רכא

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב; על-פני חזק והתחזק בעזות ועקשנות דקדושה, כי לא יעזב אותך השם יתברך בלי שום ספק. ואודות הבנין תדע, שאני מחכה ומקנה לישועת השם, אשר תהיה פהרף עין, אשר המוכר יתפשר אפנו, ואם מהשם יצא הדבר, אזי תצא מהכח אל הפעל הקניה תכף-ומיד בלי שום עכובים.

הכפל הדבר, אל תכנס בשום ופוחים יהיה איך שיהיה, אתה עשה כמו שמאירה בך נקדתך, ואז בודאי תצליח. ושמעתי כמה פעמים מר' לוי יצחק (נרו זאיר) [ז"ל], שבאומן היה דין אחד, וכל פעם הצליח בדין תורה, ושאלו אותו, במה פחו תמיד יותר מהצד השני? והשיב: כי אני תמיד משתדל שהצד שלי יהיה צודק, ולעולם איני מתבלבל מהצד שכנגדי, ומכל שכן שאיני מדבר עליו ומכחישו ושופך עליו בוז כדרך דין תורה, שאחד מביש את השני ומתקוטטים וכו', אני רק משתדל להצדיק את הצד שלי, ועל-פני אני מצליח. ודבר זאת ר' לוי יצחק (נרו זאיר) [ז"ל] לענני שהאדם צריך תמיד לראות אויס פירען זיין נקדה^צ, אף לעולם לא יביש, וידבר על צד שכנגדו, ואז אז ער וועט וועלן אויס פירען זיין נקדה, ולעולם לא ידבר מהצד שכנגדו, אז יצליח דרכו, והוא ענין נפלא; אשרי הזוכה לאחז בזה, ואז יצליח דרכו תמיד, והבן אל מה שאני מרמז לך.

הדורש שלומך...

ב' רמה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו זאיר ויזרח לנצח נצחים.

צ) להוציא מהכח אל הפעל הנקדה שלו.

רכב   אָשֶׁר   ב' רמה   בַּנְחָל

מכתבך לנכון קבלתי, ושמתתי מאד לשמע בשורה טובה המדשנת את העצם, אשר נתעוררת לעסק בעסק הקדוש והנורא של "הפצה", להפיץ ספרי ודעת רבנו ז"ל בעולם; אשריך ואשרי חלקך, כי הוא עזר והכנה לגאלתנו הנצחית, כי המשיח בדעת רבנו ז"ל ילחם ויכבש את העולם, ויגלה ויפרסם אמתת מציאותו ותברך לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר ידברו עמו ותברך; ועל-כן חזק והתחזק מאד מאד בעבודת ההפצה, כי היא זכות גדולה ונוראה לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם, והבעל-דבר אורב על זה מאד מאד, כי הענין הנורא הזה הוא עצם בגרונו.

ואודות שבקשתי לשלח לך הספרים שהדפסתי וכו', דע לך, כי תהלה לאל, הספרים מתפשטים בכל קצוי תבל פה בארצות-הברית ומנדה ואירופא וכו', ועל-כן קשה וכבד עלי המשלח, ובפרטיות כי כמה שרק מדפיסים, אין זה מספיק, מרב הדרישה והצמאון שיש עכשו בעולם אחר ספרי ודעת רבנו ז"ל, ובפרטיות בין בני הנעורים.

ואודות מה שכתבת בענין בחור אחד וכו', שלדעתך גרם חלול ה' וכו' וכו', צריך שתדע שאיני יודע מזה כלל, וכן מסתמא איני אחראי לענין כזה, ומכל שפן וכל שפן מי יודע מה היה שם וכו', ובפרטיות כבר למד אותנו רבנו ז"ל להרגיל את עצמנו לילך עם התורה "אומרה לאלקי בעודי" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), אשר בה מבאר הענין הנורא של למוד זכות על חבירו בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות וכו', כי יכול להיות מה שבעיני הוא חלול ה', אצל חברי הוא קדוש ה', וכן להפוך — מה שנדמה בעיני לקדוש ה', אצל חברי הוא חלול ה' וכו', אשר מזה נתהנה כל המחלקת והשנאת חנם שיש בעולם, אבל חכף כשמיסית דעתו מכל הבלי העולם הזה בכלליות וכן בפרטיות מבני-אדם, ואינו רואה משום דבר רק עצם עצמיית חיות אלקותו ותברך, אז דיקא הוא גדל ומצליח ברוחניות ובגשמיות.

ועל-כן עקר עבודתנו להתחיל על-כל-פנים מעכשו, להמשיך

אָשֶׁר   ב' רמו   בַּנְחַל   רכג

אַת עֲצַמְנוּ אֵלֵינוּ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִהְיוֹת בְּלִבְנוּ
אֲמוֹנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אֲתָנוּ, עֲמָנוּ
וְאֶצְלֵינוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שִׁיפְתַּח פִּינוּ וַיְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן
שְׂאֵנוּ רְגִילִים בָּהּ, וַיִּסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְנוּ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר
עָלֵינוּ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִנְשֵׁעַ בְּתוֹשֵׁעַת עוֹלָמִים.

חֲמַדַּת לְכָבִי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׂזַכֵּנוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבִּי
אֲמַת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנָם שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ב' רמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי שְׁלַח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי,
הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ וְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נִצָּחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי, כָּל
הַתְּכַנִּית שְׁלֹךְ הִיא טְעוֹת גְּדוֹלָה וְכוּ'. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֻק ב', סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ,
יִכָּל לִפְלֵ בְּטְעִיּוֹת וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלִבָּא לִיְדֵי רַעוֹת גְּדוֹלוֹת חֵס
וְשְׁלוֹם, וְכוּ'. וְעַקֵּר הַיְהוּדוֹת הוּא לִילֵךְ רַק בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת בְּלִי
שׁוֹם חֲכָמוֹת, וְלִהְסַתְּפֵל בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשָׂה, שִׁיְהִיָּה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ — יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹא — לֹא, וְאִזִּי בּוֹדָאֵי לֹא יִפְשֵׁל לְעוֹלָם,
עַיִן שָׁם; וְרֵאוי לְךָ לְחַזֵּר הַרְבֵּה בְּשׁוֹרוֹת אֱלֹהִים, וְאִז תִּבְיֵן הַבְּנָה אַחֲרָת,
וְתִפְגַּס בְּךָ הַנְּחָה אַחֲרָת לְגַמְרֵי... הֵינּוּ עַקֵּר הַתְּכַלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא
רַק לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל עֲבוֹדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צְרִיכָה לְהִיּוֹת עַל
קֹטֵב זֶה — לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְסַתְּפֵל עַל הַשְּׂכָל

רכד   אָשׁר   ב' רמו   בַּנְחָל

שְׁהוּא הַחַיּוֹת אֵלֶקוֹת שְׁמַחִיָּה וּמַהֲוֶה אֶת כָּל דְּבָר, וְעַל־כֵּן בְּכָל עֲבוּדָה וְעֲשִׂיָּה שְׁעוֹשֶׂה, צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁתִּכְפֹּף־וּמְיִד יִהְיֶה מְקַשֵּׁר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא עַל־יְדֵי הַדְּבֹר, לִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בָּהּ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בַתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְדַבֵּר זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בֵּינּוּ לְבֵינּוּ, בְּכָל דְּבָר וְעֵסֶק שְׁעוֹסֵק, יִרְאֶה שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה שָׁם, הֵינּוּ שְׂיִקְשֹׁר אֶת הָעֵסֶק וְהַדְּבָר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּסְפֹּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׁנֵי חֲבָרִים הַמְּסַפְּרִים אֶחָד לְשֵׁנֵי עֲנִינָם, וְאִזּוֹ כְּשִׂיִּהְיֶה חֹזֵק בְּדַבֵּר זֶה, אִזִּי לְעוֹלָם לֹא יִכָּשֵׁל, וַיִּהְיֶה רְגִיל בְּזֶה כָּל־כַּף, עַד שֶׁלֹּא יִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי אָדָם, רַק אֲפִלּוֹ לְפָנֵיהֶם יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹד יִכְנִיס בָּהֶם הַרְהוּר תְּשׁוּבָה. כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים אֲנָשִׁי שְׁלוּמְנוּ הַיְקָרִים עַל "וַיִּבְרַךְ דָּוִד אֶת ה' לְעֵינָיו כָּל הַקְּהָל", דָּוִד הֵיטָה לוֹ הַתְּבוּדוֹת לְעֵינָיו כָּל הַקְּהָל, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַכְּנִיס גַּם בָּהֶם הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה וּמִשָּׁף לְבָבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ, כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם אַחַר לְעוֹלָם לֹא יְדַבֵּר מִעֲצָמוֹ, וַיִּקְיָם (מִשְׁלֵי כו, ב): "יִהְלֹלְךָ זֶר וְלֹא פִיךָ נִכְרִי וְאֵל שְׁפַתֶּיךָ"; וּבְכָל פַּעַם שֶׁתְּדַבֵּר עִם אַחַר, תֵּאִיר בּוֹ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בַתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל, וְרַק זֶה יִהְיֶה עֶקֶר דְּבוּרָךְ עִמּוֹ, וְתַעֲוִר וְתַחֲזֵק אוֹתוֹ שְׂיִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּרְאֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בַתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכֵן יִתְחִיל לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן כְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו); חֲמֻדַת לְבָבִי! צָרִיךְ שְׁתַּחֲקֵק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּלִבְךָ וְדַעַתְךָ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה אַתָּה רוֹדֵף אַחַר הַפְּרוֹסוֹם וְהַכְּבוֹד וְכוּ', הֲלֹא אִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁתַּתְּפָרֵס, אִזּוֹ יִבּוֹאוּ בְּנֵי־אָדָם (מִתַּחַת הָאָרֶץ) אֵלָיךְ, וְגַם אִזּוֹ אַתָּה מְכָרַח לְדַבֵּר עִמָּהֶם רַק מִהַתְּכַלִּית הַנּוֹצְחִית, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּאוּ, וְאִם לֹא יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂיִבּוֹאוּ אֲצִלְךָ, אִזּוֹ לֹא יוֹעִיל שׁוּם פְּרוֹסוֹם וְרוֹדִיפָה אַחַר הַכְּבוֹד; וְעַל־כֵּן מַה לָּךְ לְרֹדֵף כָּל־כַּף אַחֲרֵי הַיִּשּׁוֹת וְהַתְּנַשּׂאוֹת, בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְאֶה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפֹּר רַק לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל עֲנִינֶיךָ, וְכָל מַה שֶּׁאַתָּה

אָשֶׁר   ב' רמז   בנחל   רכה

צָרִיךְ בַּקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל כְּבוֹד עֲצֻמָּךְ כָּלֵל, רַק לְרֹאוֹת
אִם יֵשׁ בְּדַבָּר זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תַּעֲשֶׂנּוּ, וְאִם לֹא — אֵל תַּעֲשֶׂנּוּ,
וְכֵן אֹדוֹת הַדְּבוּרִים, לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל
תִּסְתַּכֵּל עַל כְּבוֹדְךָ כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מִי גְדוֹל
מִמִּי, הֲאִם מִפְּנֵי שְׂאִין בְּנֵי-אָדָם רוֹדְפִים אַחֲרֶיךָ כִּמּוֹ שְׂרוֹדְפִים אַחֲרֵי
אַחֲרִים, בְּשִׁבְלֵי זֶה לֹא תִדְבָּר גַּם עִם מַעֲט הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֶצְלֶךָ
וְכוּ', כִּלְךָ מִדְּרֹךְ זֶה, כַּוְנָתְךָ צָרִיךְ שְׂתַהַיֶּה בְּלִתִּי לֵה' לְבָדוֹ, וְלֹא
לְהִסְתַּכֵּל בְּזֶה עַל כָּל שׂוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם אִם הִיא מִסְכִּימָה עִמָּךְ אוֹ
לֹא. וְיִזְכָּר כָּלֵל זֶה, כִּי תִצְטָרֵךְ אֵלָיו בְּיָמִים הַבָּאִים וְכוּ'.

הַעֲקָר לִהְיוֹת בְּטֵל וּמְבֻטָּל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכִמּוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה
שְׂיִהְיֶה — כֵּן יִהְיֶה, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לֵךְ לְהִצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׂאִינוֹ
שְׂלָךְ, הַיּוֹם אַתָּה כָּאֵן וּמִחָר וְכוּ', מִי יוֹדֵעַ מָה יֵלֵד יוֹם, עַל-כֵּן כָּל
הַתְּכַנִּית שְׂלָךְ הַהִכָּרַח לְשִׁנוּתָהּ וְלִבְנוּתָהּ מִחֲדָשׁ עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוֹ
ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר קִבְחַ הַיְתִשְׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֱהוּבִי, יָדִיד נִפְשִׁי,
וְתִיק וְחֶסֶד, שׂוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹכַח מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ,
הַרְבֵּה הַחֶסֶד ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

בְּאִתִּי לְקִים אֶת הַבְּטָחָתִי אֲלֵיכֶם, לְשַׁלַּח לְכֶם הַסְּפָרִים
שֶׁהִדְפַסְתִּי, וְאֶף שְׁנוֹת־אֲחֵר קִצָּת, אֶף בּוֹדְאֵי יְדוּנְגִי לְכַף זְכוּת, כִּי
טְרוּדוֹתִי מֵעֶסֶק הַרְבִּים הֵן אֲשֶׁר עֹפְכוּנִי עַד כְּעַתָּה. תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי
עֲכָשׁוּ בְּזְכוּת חֲנֹם לְהִדְפִּיס מִחֲדָשׁ אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּתַכְלִית
הַהַדּוֹר וְהִיפִי וּבְכָרִיכָה נָאָה וּמְהֵרָת: הַ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן", הַ"סְפּוּרֵי-
מַעֲשִׂיּוֹת", הַ"סְפָר הַמְּדוּת", הַ"קְצוּרֵי-לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן", וְהַ"לְקוּיֵי-

רכו   אָשֶׁר   ב' רמח   בַּנְחַל

עצות", ועכשיו אני משתדל להדפיס את כל חלקי ה"לקוטי-הלכות" במהדורה מגדלת.

והנה שלחתי לכם ספר "אשר בנחל" חלק א' וחלק ב', "שמירת הזמן" "מקור השמחה", אקנה בקרוב להוציא לאור עוד ספרים חדשים לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם בלשון קלה להמון עם לקרב לדעתם את עצות רבנו ז"ל אשר הם כלם זרע אמת (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ז'), ומכניסים אמונה באדם, ומאירים העינים וכו'.

שמעתי שתהלה לאל, יש לכם עט ולשון יפה, והיה ראוי שתחקקו על הכתב שיחות וספורים מאנשי שלומנו היקרים שבדור הקדם, וכל הספורים והענינים הכרוכים עם הציון הקדוש, ובפרט שזכותם להיות שם כל השנים שהיו הגבולות חתומים וסגורים, ותוכלו לכתב את זה כמו שתמצאו והיא זכות הרבים לדורי דורות; כי תהלה לאל, עכשו קם דור חדש לגמרי, אשר שואף בצמאון תזק לשתות ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ועל-כן עלינו למסר נפשנו ולהרחיב את הדבור, אשר היא תועלת גדולה, ובפרטיות שיחות וספורים הכרוכים עם הציון הקדוש מה שאתם יודעים בפרטיות ואין שום בריה יודעת, היה ראוי שיכתב בספר, ואם תרצו אדפיסם בעזרתו יתברך.

הדורש שלומכם באהבה רבה...

ב' רמח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קנח ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה כבר שלחתי לך את ספר "מקור השמחה" וחלק ב' מ"אשר בנחל" זה יותר משתי שבועות, ובלי

אֲשֶׁר   ב' רמח   בַּנְחָל   רכז

נִדְר אֲשֶׁלַח לָךְ כָּל סֵפֶר שֵׁיצֵא לְאוֹר.

חֲמִדַת לְכַבִּי! הָעֵקֶר תִּרְאֶה לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאַנְחָה אֶל תּוֹךְ
הַשְּׂמִחָה (עֵין לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג), וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׂבָעוּלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְצָרִיכִים לְמָסוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל
מַצּוֹת הַשְּׂמִחָה, אֲשֶׁר הִיא הָעֵקֶרִית בְּחַיִּים, וְכָל מֵה שְׂעוּבָרַת עַל
הָאָדָם יוֹתֵר מְרִירוֹת וְקִטְנוֹת וְדַחְקוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּשְׁהוּא מִהַפְּךָ אֶת
הַכֹּל וּמִשְׂמַח אֶת עַצְמוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא גּוֹרֵם לִיחּוּדִים גְּדוּלִים בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת, וּמִמְשִׁיף כְּבִיכוֹל נַחַת רוּחַ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. וְצָרִיף שְׂתַדַּע,
שְׂאִסוֹר לְדַחֵף אֶת הַשְּׂמִחָה מִיּוֹם אֶל יוֹם, לֹאמֹר: "מִתָּר אֶהְיֶה
בְּשִׂמְחָה" וְכוּ', כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, פֶּרֶשֶׁת
שְׂמִינִי): אֵין הַשְּׂמִחָה מִמְתַּנֵּת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח
לְמָתָר, עֵין שָׁם; וְרַבְנּוּ ו"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמַחָה, חֶלֶק ב', סִימָן
א'): מִי שֶׁהוּא שְׂמַח תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ, עֵין שָׁם;
וְהַצְּלָחָה הַזֹּאת הִיא בֵּין בְּרוּחָנֵי וּבֵין בְּגִשְׂמֵי, וּבְפִרְטוּיּוֹת כִּשְׂאָדָם
מְרַגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וּמִסְפֵּר לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׂעוּבָר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטוּיּוֹת, אֵין לְשַׁעַר
וְאֵין לְסִפֵּר מֵה שְׂנַעֲשֶׂה מְזֵה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְאָמַר רַבְנּוּ ו"ל (שָׁם אוֹת
תְּפִלָּה, סִימָן פא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׂמְחָה, הִיא עֲרֻבָה וּמְתַקָּה לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ; עַל-כֵּן בְּרַח לָךְ עֲכָשׁוּ בְּרַגַע זֶה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתַעֲמִד בְּקֶרֶן
זוֹיֵת שְׂאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתַפְרֵשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתַסְפֵּר לוֹ כָּל
הַקּוֹרוֹת עִמָּךְ וְכוּ'. וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ וּמְאָמִין מַעֲלַת תְּפִלָּתְךָ וְשִׁיחַתְךָ,
אִז הֵייתָ רוֹקֵד מְרַב שְׂמַחָה, וְהֵייתָ מְתַמִּיד בְּדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הִיא הַצְּלָחָה נְצַחִית גַּם בְּגִשְׂמֵיּוֹת וּמְכַל שְׂכָן
בְּרוּחָנִיּוֹת; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה,
טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂגָמַל עִמָּנוּ, חֲבָלִים
נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר, אֶל תַּנִּיחַ, בְּנִי, אֶת הָעַצְבוֹת וְהַמְרִירוֹת אֲצִלָּךְ
כְּרַגַע, תְּרַגִּיל אֶת עַצְמָךְ לְנַגֵּן בִּינְךָ וּבֵין עַצְמָךְ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמִחָה (עֵין
שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רעג), וְתִרְקֹד רְקוּדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתַּקוּ מִמָּךְ כָּל

רכח אָשֶׁר ב' רמט בַּנְחָל

הַדִּינִים (עִין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'). וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְהַסְתּוֹבֵב
תָּמִיד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וּבּוֹדָאֵי תַהֲיָה אַחֲרֵיתָךְ לְטוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קַרְח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ, אֹרֵר הָאֹרוֹת הַמְּאִיר לָנוּ בְּחֻשְׁכוֹתֵנוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

כָּבֵר הָיָה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לָךְ כַּמָּה פְּעָמִים וּלְנַחֵם וּלְפַיֵּס אוֹתָךְ,
אֲךְ טְרֵדוֹתֵי רַבּוּ עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּאֵלוֹ הַשְּׁבוּעוֹת הַדִּפְסָתִי עֲשֵׂרֶת
אֲלָפִים סְפָרִים מְסֻפְרֵי רַבּוּנוֹ ז"ל: "לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", "סֵפֶר הַמַּדּוֹת",
"סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת", "קְצוּרֵי-לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", "לְקוּטִי-עֲצוֹת", וְתַהֲלָה
לְאֵל, יְצָאָה הַהַדְפָּסָה בְּתַכְלִית הַהַדּוּר וְהִיפִי וּבִפְרֵט הַכְרִיכָה, וְעֲכָשׁוּ
אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְהַתְחִיל לְהַדְפִּיס אֶת כָּל חֶלְקֵי הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" מִגְדָּל
מְאֹד, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַפְיֵץ מִעֵינֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְנִזְכָּה לְשֵׁרֶת
אֶת רַבּוּנוֹ ז"ל בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת, כִּי עָלֵינוּ נִפְלָה חוֹבַת
הַיּוֹם (חֶסֶד)...

יְדִידֵי הַיְקָר! כָּבֵר דִּבְרַתִּי עִמָּךְ הַרְבֵּה הַרְבֵּה הַטֵּלְפוֹן, וְהַסְבְּרַתִּי
לָךְ אֶת גְּדֹל הַתּוֹעֵלֶת וְזְכוּת הַרְבִּים שְׂיִצָּא לִי וּלְכָל הָעוֹלָם לְדוּרֵי
דוֹרוֹת עַל יָדְךָ, כִּי תַהֲלָה לְאֵל, אֲנִי מְדַפֵּס עֲכָשׁוּ סֵפֶר אַחַר סֵפֶר
בְּעֻקְשָׁנוֹת וּבְמֵרָץ גְּדוֹל כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִרְצוֹן רַבּוּנוֹ ז"ל, וְאַצְלָךְ יֵאֱבֹד
בְּמִשְׁךָ הַיָּמִים הַכֵּל, וְאַפְלוּ אִם תְּדַפֵּס יִהְיֶה קוֹנְטְרַס בְּחֻצֵי שָׁנָה וְכוּ',
וּמִכָּל שֶׁפֶן כְּשֵׁתְדַפֵּס מִשְׁהוּ, וַיִּתְחִילוּ לְחַלֵּק עֲלֵיכֶם כְּנֶהוּג, אֲזִי
תְּפַסִּיק לְגַמְרֵי וְכוּ', וְאַצְלֵי יִדְפֵס אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם הַכֵּל. וּבְכַפְרֵיֹת
הַדְּבוּרִים וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁל ר' לוי יִצְחָק [גֵּרוּ יֵאִיר] (ז"ל); עַל-כֵּן רָאָה

אָשֶׁר   ב' רנ   בְּנַחֵל   רכט

להיות מעביר על מדותיך, ואף שיש לך רצון ותאנה וכו', שישאר אצלך, אף תדע, ידידי היקר, כי עולם ומלואו מחכים אל הדבורים והשיחות שאני מוציא משם, ועל-כן הזדרז ושלח לי הכל, ותקבל הכל בחזרה, איני צריך אותם, רק ... פעם אחת ולהעתיקם, איני בורח, חס ושלום, את הכתבת שלי יש לך, וכן, אם ירצה השם, אהיה על ימים הנוראים בארץ ישראל, ועל-כן אל תפחד כלל ממני; וזכר אילו שעשועים ונחת רוח תגרם לאלפים ורכבות אנשים אם תשלחם אלי, ופשוט תחיה אותם.

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל על-כל-פנים מעכשו להתקרב אליו יתברך, הרגל את עצמך במדת התמימות, ותראה לדבר עמו יתברך בכל יום מחדש, באשר ידבר איש עם רעהו, ותספר לפניו יתברך את כל לבך, ואז טוב לך לנצח. ולמען השם, אל תבלבל את עצמך משום ברירה שבעולם.

הדורש שלומך...

ב' רנ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קרח ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ושיגור וירדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, האברך המזכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה חוצה, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתביך לנכון קבלתי פעמים, אף מרב הטודות לא היה הפנאי להשיבך. תהלה לאל, זפני השם יתברך להדפיס עכשו את ה"לקוטי-מוהר"ן" ו"ספר המדות" וה"ספורי-מעשיות" וה"קצור-לקוטי-מוהר"ן" וה"לקוטי-עצות" בתכלית ההדור והיפי, הן הדפוס והן הכריכה, ועכשו אני משתדל להדפיס את כל חלקי ה"לקוטי-הלכות" במהדורה מגדלת 21/9, וזפני השם יתברך לגמרם.

רל   אָשׁר   ב' רנא   בנחל

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לך לרקוד בכל יום על גדל נפלאות הנסים והנפלאות שעשה עמך השם יתברך עד עתה, ובוודאי עוד יעשה עמך השם יתברך נסים ונפלאות שדוד הטבע ממך, העקר האלט זיך ברודערק, כי רבנו ו"ל אמר: "צור מיר האט נאך קיינער נישט דער לייגט", ובפרט שזכית, תהלה לאל, להדפיס את ספר "לקוטי-מוהר"ן" שלש פעמים, ראוי לך להיות תמיד בשמחה על גדל זכותך, ומכל שכן וכל שכן שזכית להפיצם על כל פני תבל, אשר זוהי הכנת גאלתנו, בוודאי בזה ראוי לך להחיות את עצמך מאד מאד, ולבל תניח את העצבות אצלך כרגע, ומכל שכן שעכשו אתה עוסק בהדפסת ה"תי-מוהר"ן באותיות חדשות — אשריך ואשרי חלקך; כי כל תקון והדור שאנו זוכים לעשות בספרי רבנו ו"ל הוא הצלחה נצחית; ועל-כן חמדת לבבי, הרגל את עצמך מאד מאד במדת השמחה, ואל תירא ואל תפחד משום ברעה, כי מה יעשה לך אדם.

ועל כלם — ברח לך אליו יתברך, ותדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ועננין זה עולה על הכל; כי כל דבור ושיחה שמדברים ומשיחים עמו יתברך, הוא הצלחה נצחית.

הדורש שלומך...

ב' רנא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קרח ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

ק) החזק עצמך, אחי!
ר) בעבורי עוד אף אחד לא הפסיד.

אֲשֶׁר   ב' רנב   בְּנַחֵל   רלא

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְהִתְוַדַּע מִרְבֵּי אֲמַת
כְּזֶה, וְרָאוּי לָנוּ לְעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וְלִשְׁקֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים
"לְקוּטֵי-מוֹהַר־ן", "סִפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי הַמְּדוּת", אֲשֶׁר רִבְּנוּ ז"ל
הַמְּשִׁיכִים מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן וְגִבּוֹהַּ מְאֹד מְאֹד וְכוּ', וּמוֹהַר־נַת ז"ל אָמַר,
שְׂאֲמִירְתֶּם הִיא זְכוּת לְהִנְשָׂמָה כְּאֲמִירַת הַתְּקוּנִים. מָה אָמַר לָךְ, בְּזֶה
בְּעֲצָמוֹ שְׂאִין אָנוּ מִתְּנַגְּדִים עַל סִפְרֵי קְדוּשִׁים וְנוֹרְאִים כְּאֵלוּ, וּמָה
גַּם, שְׂתִּהְיֶה לְאֵל אָנוּ עוֹסְקִים בְּהַפְּצָתָם בְּעוֹלָם, לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם
לְכָל־יִשְׂרָאֵל דַּעַת רִבְּנוּ ז"ל; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל הַחֲסֹד
חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ, שְׁזַכִּיתִי בְּזַכִּיּוֹת חֲנֻם לְהִדְפִּיס
מִחֲדָשׁ אֶת כָּל סִפְרֵי רִבְּנוּ ז"ל בְּדַפּוּס נָאֶה וּבִכְרִיכָה מִהֲדַרְתָּ, יִזְכְּנִי
הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לְהַפִּיצֵם בְּתַפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתִתְגַּלֶּה וְתִתְפָּרַס דַּעַתוֹ
בְּכָל קְצוּי תִּבְל.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! אֵל תְּדַאֵג כָּל־ל, כִּי בּוֹדְאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הֵשֶׁם
יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ אוֹרוֹ כְּפִי שְׂתַכִּין אֶת עֲצָמְךָ וְתִתְעוֹרֵר אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה, כִּי "הֶרְצוֹן" הוּא הוּא "הַצְּנוּר" לְהַמְשִׁיךְ
אֵלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁר מִזֶּה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֶיךָ אַחֲרֵי-כֵן גַּם שִׁפְעַ
בְּגִשְׁמִיּוֹת, וַיִּהְיֶה לָךְ מִהֵיכָן לְשֵׁלֶם חוֹבוֹתֶיךָ הַרְבִּים וְכוּ'. וְלַעוֹלָם אֵל
תְּבַלְבֵּל אֶת דַּעַתְךָ מֵאַחֲרִים כָּל־ל, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ
בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, אֵין שׁוּם תְּנוּעָה וְזִיז כְּלָשָׁהוּ, שְׁלֹא יִמְצֵא
שֵׁם אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן מָה שְׂאֲתָה צְרִיךְ, יָבוֹא אֵל בֵּיתְךָ, אֶךְ
אֲתָה אֵל תִּרְדֹּף אַחֲרָיו, רְדֹף יוֹתֵר טוֹב אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמָה שְׂיִהְיֶה
מִכְּרַח לָךְ וְכֵן מָה שְׂאֲתָה צְרִיךְ לְדַעַת — יָבוֹא אֵל בֵּיתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רנב.

בְּעֶזְרַת הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִרְחַ, רֵאשׁ חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תשל"ו.

רלב אֲשֶׁר ב' רנג בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן
עָלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְאוֹדוֹת הַשְּׂדוּף, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֶת זֶה
קִבְּלוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, הַעֲקָר לְכַטֵּל אֶת עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ (עֵין
לְקוּיטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחִיל לֵילֵךְ לָנוּ כְּסֻדָּר, עֵין
שָׁם; וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְּבֵל בְּבִלְבוּלֵי חַנּוּם, אֶתָּה בְּרוּחַ לָךְ
רַק אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ וְתִסְפָּר לוֹ אֶת כָּל לְבָבְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת
גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל צְרֻכֶיךָ,
וְיֹוֹתֵר מִזֶּה אֵל תְּבַלְּבֵל אֶת דַּעְתְּךָ כָּלֵל, וּבְכַשְׁתַּחֲקֶק יִדְעָה זֹו בְּדַעְתְּךָ,
"אֲשֶׁר אֵין מִי שְׁיִיטִיב לָךְ וְאֵין מִי שְׁיִרַע לָךְ מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוּתוֹ יִתְבָּרַךְ",
עַל-יְדֵי-זֶה תִנְצֵל מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת, וְתִגְדֵּל גְּאֻלְתְּךָ
הַפְּרָטִית, בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, יח): "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה".

חֲמִדַת לְבָבִי! הַחֲזֹק בְּלַמּוּדִים שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן, בְּגַמְרָא
וּבְמִשְׁנֵיּוֹת וְשִׁלְחָן עָרוּף, וְיֹוֹתֵר מִזֶּה אֵל תְּבַלְּבֵל דַּעְתְּךָ כָּלֵל, וּבְנֻדְאֵי
בֹא יָבוֹא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְתִשְׁרֵר וְתִרְגַּן (יִשְׁעִיָּה יב, א): "אוֹדֶךָ ה' כִּי אֲנַפְתָּ
בִּי, יֵשֵׁב אִפְּךָ וְתִנְחַמְנִי"; כִּי מִכָּל הַמְרִירוֹת וְהַצְרוּת וְהַדְחָקוֹת
וְהַקְטָנוֹת וְכוּ' שְׁעֵבֵר עָלֶיךָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, תִּצְאָנָה לָךְ טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת,
אִם תִּהְיֶה דְבוּק וּמְקֻשָּׁר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא כְּסוּד (שְׁמוֹת כו, כ): "שְׁמָן
זֵית זָךְ כְּתִית לְמְאוֹר" דִּיקָא, עַל-יְדֵי כְּתִית צוֹ שְׁטוּיִסְעָן, עַל-יְדֵי-זֶה
יִהְיֶה מוֹכֵן לְהָאִיר וְדו"ק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ ...

ב' רנג.

כְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדֵּר קִרְחָ רֵאשׁ חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נִרוֹ

יֵאִיר וַיִּזְרַח לַנֶּצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְבָרֵי אֱמֶת יִקְצְרוּן הַמּוֹן
 יְרִיעוֹת, הַיּוֹם הוּא רֵאשׁ חֲדָשׁ, וְצָרִיךָ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה וְהַתְּחִדְשׁוֹת
 לְהַתְּחִיל מֵרֵאשׁ. וְעַנִּין הַתְּחִדְשׁוֹת הוּא גְלוּי נוֹרָא וְנִפְלָא שְׂגֵלָה לָנוּ
 רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר יִגְלֶה בְּקִרְוֹב מְשִׁיחַ לְכָל הָעוֹלָם, כִּי אֶצְלוּ הוּא בְּטוֹל
 הַזְּמַן (עַיֵן לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לִילְךָ בְּדַרְכֵי
 רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְיוֹת רְגִילִים לְהַסִּיחַ דַּעְתָּנוּ לְגַמְרֵי מִהַעֲבֹר, וְלִהְתְּחִיל
 מֵעַכְשָׁיו... וְכֵן בְּכָל פַּעַם, אֵין עֹבֵר כָּלֵל רַק מֵעַכְשָׁיו... וְאֵנִי שְׂמַח מְאֹד
 מְאֹד שְׂאֵתָה שׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹת הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" — אֲשֶׁרִיךָ וְאֲשֶׁרִי
 חֲלָקָךָ, כִּי דְבַר זֶה בְּרוּר, מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם "לְקוּטִי-הַלְכוֹת"
 וּמְבַקֵּר בַּחֲדָר מוֹהֲרֵנִ"ת ז"ל, בְּנוֹדָאֵי לֹא יִפֹּל, כִּי הַהִתְחַזְּקוֹת
 וְהַדְּבוּרִים שְׂיִמְצָא שָׁם, לֹא יִמְצָא בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, וּבְחַיִּים חַיּוֹתוֹ
 הָיוּ לְמוֹהֲרֵנִ"ת ז"ל הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְקַרְבִּים, שְׂשִׁקְדוֹ בְּיֹתֵר בְּלַמּוּד
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסֻדְרָן, וּבִלּוֹ אֶת הַיּוֹם וְלִרְבוֹת הַלֵּילָה בְּשִׂיחָה
 וְהַתְּבוּדוֹת וְכוּ', וְתַכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁהָיָה מֵר לָהֶם, בָּאוּ אֶל מוֹהֲרֵנִ"ת
 ז"ל, וְהוּא חֲזַקֵּם וְאִמְצָם וְדַבֵּר עַל לְבָבָם, עַד שֶׁנִּתְחַזְּקוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר;
 כְּמוֹ-כֵן עַכְשָׁיו, אֵתָה צָרִיךָ לְהַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת
 וְשַׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן, וְתַכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁתְּפִל מִהַהֲתַלְהֵבוֹת, תִּבְרַח
 אֶל סִפְרֵי "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשְׁךָ; אֲשֶׁרִינוּ
 וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּנוּדַע מֵרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם
 יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּנוּדַע
 מִסִּפְרֵים קְדוּשִׁים אֱלוֹ, וְעַל-כָּל-פָּנִים אֵין אָנוּ חוֹלְקִים עֲלֵיהֶם, חַס
 וְשְׁלוֹם, זֶה עֵקֶר נְחֻמְתָּנוּ וְתַקְוָתָנוּ.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי קִרְחָ רֵאשׁ חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבָי, אַחֵי וְרַעֵי,

רלד אָשׁר ב' רנד בַּנְחָל

האַבְרָהָּ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבָךְ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי. וּמָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, הַתְּחַזְּקוֹת צָרִיכִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מִחֲדָשׁ מִמָּשׁ, כְּפִי פְּגִיעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא עַל-פִּי הַדָּרָךְ הַנְּעִים שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק: "אֲזַמְּרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵצְמוֹ אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה. וַתְּהַלֵּךְ לְאֵל, כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מְלֵא מִצְוֹת כְּרַמּוֹן, וּבָזָה רְאוּי לְהַחֲיוֹת אֶת עֵצְמוֹ. וְהַעֲקֵר לֹא לְהִסְתַּבֵּל עַל עֵצְמוֹ בְּמִרְיוֹת וְכוּ', רַק אֲדַרְבֵּה, לְדוֹן אֶת עֵצְמוֹ לְכַף זְכוּת, שְׁכַף סִבְבוּ עִמּוֹ מִלְּמַעְלָה, שֶׁהוּא יִפֹּל וַיִּרֵד בְּנִפְלוֹת וִירִידוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ', וַיִּתְחִיל לְהַשְׁתַּוְּקֵק אֵלָיו יְתָבְרָךְ עַל-כָּל-פְּנִימִים מֵעַכְשָׁו וְכוּ'. וְכֵן יְדִין אֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְלֹא יִסְתַּבֵּל עֲלֵיהֶם בְּמִרְיוֹת וְכוּ', רַק לְהַרְגִּיל אֶת עֵצְמוֹ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְלְהִיּוֹת טוֹב לְכָל; כִּי הָאָדָם צָרִיךְ שְׂיִדְמָה עֵצְמוֹ לְקוֹנוֹ, כְּמוֹכָא (בְּדַבְּרֵי הַרַ"מ"ק בְּאַרְיִכוֹת, בְּסִפְרוֹ תַמָּר דְּבוֹרָה), וְאִזּוֹ כְּשִׂיאֲחֻז תְּמִיד בְּמִדַּת הַטּוֹב, אִזּוֹ לֹא יִרְאֶה כִּי אִם טוֹב.

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֵצְמָךְ מְאַחֲרִים כָּלֵל, כִּי מָה וּמִי שְׂצָרִיךְ אֵלָיךְ, יְבוֹא לְבֵיתְךָ, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵי הַהֶבֶל כְּקוֹרָא בְּהָרִים, בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וַתְּדַבֵּר עִמּוֹ יְתָבְרָךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ (הֵינּוּ בְּאִיִּדִישׁ), וַתְּסַפֵּר לוֹ יְתָבְרָךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, כִּי הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אִיהוּ "מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין", אֵין בְּלַעֲדֵיו יְתָבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל מְשַׁנַּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית; וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַתְּפַחַד בְּפִתְחֵי שַׁל הַבַּיִת, הַדְּבַק בְּקוֹנְךָ וַיִּשְׁלַם כָּל חֲסְרוֹנְךָ. תְּאַמִּין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּכָל יוֹם אֲנִי חוֹשֵׁב מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי רַבְּנוּ ז"ל, הֲלֹא הוּא חֵיוֹתָנוּ, וְהוּא הַמְּגַלֵּה לָנוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתָבְרָךְ, וְאִיךְ שְׂאִין שׁוֹם עֵצָה אַחֲרַת בְּעוֹלָם, רַק לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתָבְרָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלְהִיּוֹת אִיךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נֵעַם חֲלַקְנוּ שְׂבָרָאנוּ לְכַבּוֹדוֹ, וְאָנוּ מִתְּעַטְּפִים בְּכָל יוֹם בְּצִיצִית וַתְּפִלִּין וְכוּ'.

אֲשֶׁר   ב' רנה   בַּנְחֵל   רלה

יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵל תְּנִיחַ בְּעֶצְמְךָ הַעֲצָבוֹת אֶפְלוּ רַגַע, אַף שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מַה שְׁעוֹבֵר בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, עַד שְׁכַמְעַט אַתָּה נֶאֱבֵד, חֵס
וְשְׁלוֹם וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵין זֶה חֲכָמָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֶצְמְךָ כָּל-כָּף
אֶל הַצָּעַר, אַדְרָכָה, רְאוּי לָךְ לְדַעַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הוּא אָבִיךָ
וְאוֹהֶבְךָ הָאֲמִתִּי, וְאֵין לָךְ עוֹד אוֹהֵב כְּאֲבִינוּ שְׁבִשְׁמִים, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה
לְהִתְחַבֵּא בְּצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוֹ תִּתְחַיֵּל לְחַיּוֹת חַיִּים חַדָּשִׁים לְגַמְרִי; כִּי
הַמְּכַנִּים אֶת עֶצְמוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְרוֹאֶה וּמִסְתַּכֵּל סְבִיבוֹ
רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִזּוֹ חַי חַיִּים רוֹחֲנִיִּים, כִּי הוּא מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹת,
וְאֵף שְׁמִבְחוּץ אֵינוֹ נִרְאֶה כָּלֵל וְכוּ', אַדְרָכָה תְּכַלִּית הַהַפּוּךְ נִדְמָה
עָלָיו — מַה בְּכָף, זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, שְׁפֹנְנָתוֹ תִּהְיֶה בְּלִתִּי לֵה'
לְבָדוֹ, לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, וְאַחֲרֵים לֹא יִדְעוּ מִמֶּנּוּ.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ וּמַה נַּעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּדָע מֵרַבִּי
אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כְּזֶה, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

וְאוֹדוֹת שְׁאֵלְתְּךָ, אִם יֵשׁ עֲכָשׁוּ אִיזוֹ נִסְיָעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֵינִי
יֹדֵעַ, רַק יַחֲדִידִים נִסְיָעִים מִפְּעַם לְפַעַם בְּהַצְנָע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִנְחָה, רֹאשׁ חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נִרְ לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח.

אֶת תְּלוּנְתְּךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וּבְנוֹדָאֵי אַתָּה צוֹדֵק, כִּי הִפְצַת סִפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל אֵינוֹ תְּלוּי בִּיּוֹדֵי יַחֲדִיד, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לְעַכֵּב עַל יָדְךָ,
וּכְבָר דְּבִרְתִּי עִמּוֹ שְׁיַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְלֹא יִמְנַע אוֹתְךָ, כִּי הַחֹב וְהַמְצָנָה
תְּלוּי עַל כְּלָנוּ, וְאַדְרָכָה "אִישׁ אֶת רַעְהוּ יַעֲזוּרוּ וּלְאַחֲרֵי יֵאֵמֵר חֲזוּק"
(יִשְׁעִיָּהּ מֵא, ו). וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּפִי שְׁיֵשׁ עוֹד לְעִשׂוֹת בְּעוֹלָם, עֲדִין לֹא

רלו אֲשֶׁר ב' רנו בַּנְחָל

התחלנו, ועל-פן הכפל הדבר — אל תירא ואל תחת! עשה כפי שמאירה נקדתך, ותגלה ותפרסם תורת רבנו ז"ל בעולם, שהוא קרוב גאלתנו.

הדורש שלומך...

ב' רנו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר קרח, ב' דראש חדש תמוז ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו נאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ואני שמח מאד לשמע את הבשורה הטובה, ששני החדשים האלו: תמוז ואב תלמד בין ההרים רחוק מהישוב; אשריך ואשרי חלקך, כי הוא ענין נורא ונפלא מאד, כי על-ידי-זה תנצל מפל רע שמצוי עכשו ברחובות. והנה איתא מגורי האר"ל, שחדשי תמוז ואב הם כנגד שתי העינים, ויש לומר בפשיטות כי בשני החדשים האלו, צריכים להתנגע (הארעווען^ש) הרבה על קדשת העינים, כי הרחובות מלאים פריצות, רחמנא לצלן, ועל-פן הוא ענין נפלא, שהבחורים יוצאים בחדשים אלו חוץ לישוב. ומצינו בבני יוסף, שהחביאו את עצמם ביער (יהושע יז, טו): "ויאמר אליהם יהושע, אם עם רב אתה, עלה לך היערה" וגו'; כי כל ענינו של יוסף היה שמירת הברית, ולא היתה לו שום הסתכלות בזה העולם כלל, ועל פן לא שלטו בו עיני העולם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ): אָנָּא מְזַרְעִיָּה דְיוֹסֵף קְאָתִינָא דְלָא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִישְׂאָת^ת; ואמרו (בבא בתרא קיח:): מֵה דְגִים שְׂבִיִּים אֵין הָעֵין שׁוֹלְטַת בָּהֶם, אִף וְרַעוּ שֶׁל יוֹסֵף אֵין הָעֵין שׁוֹלְטַת בָּהֶם;

ש) לעמל בעבודה.

ת) אני מזרעו של יוסף בא, שלא שלטה בהם עין הרע.

אֲשֶׁר   ב' רנז   בְּנַחֵל   רלז

וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה, כְּפִי שְׁאָדָם סוּגֵר עֵינָיו מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵין לוֹ שׁוּם הַסְתַּכְלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה שְׁאֵין בְּנֵי-אָדָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְאֲדַרְבָּה הוּא נֶעְלָם מְעִינֵיהֶם. וְזוֹ הֵיטָה עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים וְאֲנָשִׁים הַכְּשָׁרִים, שֶׁהִתְבִּיאוּ וְהִסְתִּירוּ אֶת עֲצָמָם מְעִינֵי הָעוֹלָם, וְדָבְקוּ אֶת עֲצָמָם בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא הֵיטָה לְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁלִיטָה עֲלֵיהֶם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ, כִּי ה' אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַכֹּל יִהְיֶה עַל נִכּוֹן כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ וְכִרְצוֹן רַבּוֹנוֹ ז"ל.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אִיר לַיּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר קִנְח ה'תשל"ו.

שֵׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְאוֹדוֹת בְּנֶךָ, דַּע לָךְ כִּי כָּבֵד כְּמָה וְכָמָה פְּעָמִים דִּבְרַתִּי עִמָּךְ, שְׁאָסוּר לְרַדְף אֶת בְּנוֹ כְּמוֹ שְׁאָסוּר לְרַדְף אֶת חֲבֵרוֹ, וְאֵף שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר מִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְקִיָּם בְּזֶה מִצְוֹת חֲנוּף וְכוּ', הַכֹּל דְּמִיּוֹן, אָסוּר לְרַדְף אֶת בְּנוֹ, אֲדַרְבָּה, זְכַר מֶה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, אֵיךְ שֶׁהָיָה מֵר לָךְ פְּשָׁאֲבִיךָ רַדְף אוֹתְךָ... וְעַכְשָׁו אִתָּה עוֹשֶׂה כְּמָהוּ... צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, כְּמוֹ שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת נוֹשֵׂא בְּעַל חֲבֵרוֹ, כְּמוֹ-כֵן צָרִיכִים לְהִיּוֹת נוֹשֵׂא בְּעַל בְּנוֹ, וְלִרְחֹם עָלָיו וְלַעֲזֹר לוֹ, כְּמוֹ שְׁעוֹזְרִים לְחֲבֵרוֹ, עַל-כֵּן רָאָה עַל-כָּל-פְּנִיָּם מֵהַיּוֹם לֹא לְרַדְף אוֹתוֹ, וְאֵף שֶׁהוּא עוֹלָה עַל עֲצָבִיךָ וְכוּ', תְּסִיחַ דַּעְתְּךָ מִמֶּנּוּ, וְאֵל תְּסַתְּכַל עָלָיו כָּל-כָּף... וְכֵן אֵל תְּכַבִּיד עָלָיו יִהְיֶה מֶה שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְכוּ', וְהָיָה טוֹב בְּעַדְךָ אִם תּוּכַל לַעֲיֵן בְּסִפֵּר "אֲרָךְ אִפִּים", אֲשֶׁר מוּבָא שֵׁם בְּעֵינֵן חֲנוּף הַבְּנִים, וְאֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל

רַלַח אֲשֶׁר ב' רַנַח בְּנַחַל
כְּנַגְדָם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר וְעוֹד תְּזוּן לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ב' רַנַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר קַנַח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, נִרְ לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... אֲשֶׁר לוֹ עֶשֶׂר יָדוֹת בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל ... נִרְוּ יָאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָת הַחֲדוּשֵׁי
תוֹרַה שְׁלֶךְ, מִי יִתֵּן אִם הֵייתָ זוֹכֵה לְסִדְרָם לְדַפּוֹס וּלְזַכּוֹת אֶת הַרְבִּים
בְּחֲדוּשֵׁיךָ, כִּי כָבֵד אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא): מִי
שֶׁזָּכָה לְהַכְנִיס אֶת הַמְּקִיפִים בְּפְנֵימִיּוֹת מַחוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה
לְחֲדוּשֵׁי תוֹרַה, הַיֵּשֶׁר שִׁיגְלָה אֶת הַסְּגָלָה לְעַם סְגָלָה, עֵינֵי שָׁם;
וּבְפִרְטִיּוֹת כִּי רְשׁוֹת נִתְּנָה לָנוּ מִרַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
קה) לְחֲדַשׁ בְּתוֹרַה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהוּא תְּקוּן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד עַל
הָעֵבֶר, וְעַל-כֵּן תַּחֲזִיחַ לָךְ בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרַה, וְתִתְמַיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד,
וּבְפִרְטִיּוֹת לְחַקֵּק אוֹתָם עַל פְּנֵי הַפְּתָב לְמַעַן יִשְׁאָרוּ יָמֵים רַבִּים.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת חֲדוּשֵׁי תוֹרַה בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל בְּפְרוּשׁ אָמַר רַבֵּנוּ
ו"ל, שֶׁמִּתֵּר לְחֲדַשׁ בָּהֶם (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הֲר"ן, סִימָן רסז), וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי
מוֹהֲרַנ"ת ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ה', אוֹת לח): כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וּכְיוֹצֵא בָהֶם הַמְּבַאֲרִים בְּדַבְרֵינוּ, תּוֹכַל לְעַשׂוֹת לָךְ דֶּרֶךְ לְהַכִּין
מַעַט מְזַעִיר בְּדַרְכֵי הַקְּבֵלָה שֶׁל הַזֶּהֱרַר הַקְּדוּשׁ וְהָאֲרִיז"ל, לְהוֹצִיא
מֵהֶם דְּרָכִים וְעִצּוֹת לְמַעֲשֵׂה עַל-פִּי הַהֲקַדְמוֹת הַנּוֹרְאוֹת וְהַעֲצוֹת
הָאֲמִתִּיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁכָּל תוֹרַה וְתוֹרַה וְכֹל
מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה פּוֹתַח שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
יְכוּלִים לְהַכִּין גַּם כָּל דְּרָכֵי הַקְּבֵלָה, אִם יִזְכֶּה לְשַׁקֵּד עַל תוֹרָתוֹ

אֲשֶׁר   ב' רנח   בַּנְחַל   רלט

הַקְדוּשָׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקְיָהּ רַבָּה, עַיִן שָׁם; הִרִי לָךְ שְׂיִכּוּלִים לְפָרֵשׁ
אֶת כָּל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל וְהִזְהַר הַקְדוּשׁ עַל־פִּי דְרָךְ רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹהוּצִיא
מֵהֶם עֲצוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת, דְּבִקּוֹת וּמַחֲזִין וְכוּ'. וְעַיִן בְּלִקּוּטֵי־הַלְכוֹת
(נַחֲלוֹת, הַלְכָה ד', אוֹת ה'): וּבִאֲמַת הוּא לְהִבִּיא לִיְדֵי מַעֲשֵׂה. וּבְעֵנִין זֶה
יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר, עַד שְׂיִהְיֶה נִתְפָּס מִזֶּה אֵיזָה הַתְּנוּצָצוֹת בְּלֵב כָּל חַד
כְּפוּם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיה, עַיִן שָׁם; וּמִכָּל זֶה אֲמַרְתִּי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ,
בְּלִי גִדְר, וְלָרֶשֶׁם לָךְ אֵילוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה עַל עֵנִין אֶחָד מִכְּתָבֵי
הָאֲרִיז"ל, וְיִתְפָּרֵשׁ עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנֵי בְּזִכְיֹת
חֲנֻם לְחַבֵּר חֲבוּר שְׁלָם עַל כָּל הָעֵץ חַיִּים וְעַל פְּרֵי עֵץ חַיִּים.

חֲמַדַּת לְבָבִי! קָדָם צְרִיכִים לְהַקְדִּים לָךְ הַקְדָּמָה אַחַת אֲמַתִּית,
אֲשֶׁר זֶה יִהְיֶה הַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן הַמְּבָרִיחַ מִקְצָה אֶל הַקְצָה, וְהִיא נִקְדַּחַת
הָאֲמוּנָה, לִידַע כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל
עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיִּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵה שְׁעֵינֵינוּ רוֹאוֹת וּמֵה שְׂאֲזָנוּ
שׁוֹמְעוֹת וּמֵה שְׁחַטְמוֹ מְרַגִּישׁ, הַכֵּל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הִיא, רַק נִתְלַבֵּשׁ
בְּלִבוֹשׁ וּבִקּוֹל וּבִהַרְגֵשׁ הַזֶּה. וּבִיְדִיעָה זֹו אֲז "יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן"
(תְּהִלִּים צב, י) מִמֶּנּוּ וַיּוּכַל לְדַבֵּר רַק עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, הִינּוּ אִף שְׂיִדְבֵּר עִם
אֶחָד, יִדְבֵּק אֲז מִחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִקָּשֶׁר וַיִּשְׁלַב פִּיו
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִף שְׂמִדְבֵּר עִם אֶחָד, הוּא מְדַבֵּר אֲז עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ פְּנִים
אֶל פְּנִים.

וְהִנֵּה דָבָר זֶה בְּרוּר, כִּי כְּשִׁקְמִים בְּנֵי אָדָם וְחוֹלְקִים עַל אִישׁ
כְּשֶׁר וְצַדִּיק, בְּנוֹדָאֵי הֵם מִשׁוֹרֵשׁ אֶחָד עִמוֹ, רַק הֵם לִקְטוֹ אֶת הָרַע
מִמֶּנּוּ, וְעַל־כֵּן הֵם מְצַעְרִים אוֹתוֹ, וְאִיךָ מְגִיעַ הָרַע אֶל הָאִישׁ כְּשֶׁר
וְצַדִּיק, אִף (קַהֲלַת ז, כ): "כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב
וְלֹא יִחַטָּא", וְעַל־כֵּן אֵלוֹ הַרְשָׁעִים הַמְּצַעְרִים אוֹתָךְ, צָרִיךְ שְׂתַדַּע
שֶׁהֵם הֵם הָרַע שְׁלָךְ מִמֶּשׁ, וְהֵם לִקְטוֹ אֶת זֶה, וְעַל־כֵּן הֵם מְרַעִים
לָךְ. וְעַל־כֵּן, בְּנֵי, שְׂתַק שְׂתַק, וְאֵל תִּצַּא לָרִיב עִמָּהֶם. וּבְזֶה יּוֹבְנוּ
הֵיטֵב דְּבָרֵי הָאֲרִיז"ל עַל פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר טז, כח): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, בְּזֹאת
תִּדְעוּן כִּי ה' שְׂלַחְנִי" (שְׂאֲמַר מֹשֶׁה), רַב הַדּוֹר הַזֶּה כָּלֵם הֵם עֲנָפִים
שְׁלִי, וְאִף־עַל־פִּי שְׂאֲתָם קָמִים עָלַי, צַר לִי עֲלֵיכֶם מְאֹד, עַל הָרַעָה

רמ   אֲשֶׁר   ב' רנח   בַּנְחַל

שָׁבָאָה עֲלֵיכֶם וְאֵינָהּ מְלַבֵּי וּרְצוֹנִי, אֲלֵא שְׂאֲתֶם גּוֹרְמִים רָעָה זֹו עֲלֵיכֶם בְּעַל כְּרַחֲכֶם, כִּי לֹא מְלַבֵּי (עֲיֵן כָּל זֶה בְּשַׁעַר הַפְּסוּקִים פְּרָשָׁה זֹו), וּבְזֶה יוֹבֵן הַיֵּטֵב כָּל מַחְלָקַת קִרְח עַל מִשָּׁה, כִּי מִשָּׁה הוּא גִלְגּוּל הֶבֶל, וְקִרְח גִּלְגּוּל קִיֵּן, וּמִשָּׁה הִזָּה כְּלוּ טוֹב כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתֵּרֵא אֹתוֹ כִּי טוֹב", אֶף הַתְּגַבֵּר וְהַתְּפַשֵּׁט עָלָיו הִרְעַ שֶׁל קִיֵּן, וְכִמוֹ שֶׁחָלַק קִיֵּן עַל הֶבֶל אֲחִיו עַד שֶׁהִרְגוּ, כְּמוֹ-כֵן חָלַק קִרְח עַל מִשָּׁה וְרָצָה מֵה שְׂרָצָה וְכוּ', וּמִשָּׁה יָדַע וְהִבִּין כְּוָנָתוֹ, וְעַל-כֵּן (בַּמִּדְבָּר טו, ד) "וַיִּשְׁמַע מִשָּׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו, שֶׁהִפִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּסוּד נְפִילַת אֲפִים שֶׁהוּא סוּד הַמִּיתָה (עֲיֵן בְּכַוְנַת נְפִילַת אֲפִים), וּבְזֶה הִמְתִּיק אֶת הַדִּין בְּשִׁרְשׁוֹ וְנִהַפְּךָ הוּא "וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ" וְגו' (שֵׁם, פְּסוּק לֵב) שֶׁהוּא מֵת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְקַן קִיֵּן וְהִבֵּן; וְכֵן הַדְּבָר נִוְהֵג בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל אָדָם וְאָדָם, הוּא צָרִיף לְאַחֲזוֹ תְּמִיד בְּמַדַּת הַטּוֹב מִדָּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה, לְהִיּוֹת בְּמַדְרַגַּת הַטּוֹב לְכָל, אֲשֶׁר בְּזֶה יֵאוֹת לוֹ הַשֵּׁם צַדִּיק, שֶׁהוּא מַדַּת הַיְסוּד הַמְּשַׁפִּיעָה, אֶף אִם מִתְּגַבְּרִים וּמִתְּפַשְׁטִים עָלָיו חוֹלְקִים, וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ וְרוֹצִים לְהַמִּיתוֹ וְכוּ', אֲזִי הֶעֱצָה לְדָם וְלִשְׁתֵּק לָהֶם, וְלִמְסַר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִסְבֵּב הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ סְבוּת לְטוֹבָה, כִּי כָּל הִרְעַ יִפֹּל עַל רֹאשׁ שׁוֹנְאָיו וְהוּא יִנְצַל. וְכָל זֶה מְרַמֵּז וּמוֹכֵן בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מִזְהַרֵּן, חֵלֶק א', סִימָן נה): עַל-יַדֵּי שְׁנִתְגַּלָּה בְּחִינַת צַל שֶׁהוּא בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נא, טו): "וּבְצַל יְדֵי פְּסִיתִיף", הֵינּוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי מִתְּפַסָּה בָּהּ הַצַּדִּיק, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִרְשָׁעִים לְהִרְעַ לָהֶם, וְאִדְרָבָה, שֶׁהוּא רוּאָה בְּשׁוֹנְאָו מֵה שְׁשׁוֹנְאָו רָצָה לְרֹאוֹת בּוֹ, כִּי הֶעֱקַר לְהִיּוֹת רְגִיל בְּעַנְיָן הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְהַחֲבִיא אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הֵינּוּ לִידַע בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמַחְלֻטָּת אֲשֶׁר אֵינן בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְאֶף שְׁדָרְף רִשְׁעִים עֲכָשׁוֹ צִלְתָּה וְהִרְשָׁעִים זֹוכִים בְּדִין, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם הוּא חֲזַק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְפַסָּה בְּצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִצַּל מִכָּל שׁוֹנְאָיו. וְעַקַר הַצַּל הוּא אֶף כְּשֶׁמְבִזִּים וּמִתְּרַפִּים אוֹתוֹ, הוּא אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ, כִּי אִם שְׁבַחִים, כִּי (תְּהִלִּים כט, ט): "וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד", הֵינּוּ צָרִיף לְצַרְף וּלְפָרֵשׁ מִכָּל אֵלוֹ הַבְּזִיוֹנוֹת וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם כְּבוֹד, כִּי

אֲשֶׁר   ב' רנט   בנחל   רמא

כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ, וּמִבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, וְאֵינוֹ רוֹאֶה שׁוֹם דָּבָר אֲלֵא אֶת הַמֶּלֶךְ רוֹאֶה, בְּנֻדָּאֵי כְּשִׁשׁוּמַעַע אֵיזוֹ חֲרָפָה וּבִזּוּי, הוּא מְפָרֵשׁ אֶת הַחֲרָפָה וְהַבִּזּוּי לְפָרוֹשׁ שֶׁל כְּבוֹד לַמֶּלֶךְ, כִּי אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׂיָבֹא אֶחָד לְתוֹךְ הִיכַל הַמֶּלֶךְ וַיִּבְזֶה אֶת הַמֶּלֶךְ, אֲלֵא בְּנֻדָּאֵי אֱלוֹ הַדְּבָרִים הֵם דְּבִנְרֵי כְּבוֹד, וּמִתְבּוֹנֵן בְּהַדְּבָרִים אֵיךְ לְפָרֵשׁ וּלְצַרֵּף אוֹתָם שְׂיִתְהַוֶּה מֵהֶם כְּבוֹד לַמֶּלֶךְ. וְאֵין לְחַשֵּׁב שְׂמָא אֱלוֹ הַחֲרָפוֹת עָלָיו נְאֻמְרִים, זֶה אֵינוֹ, כִּי מִי הוּא, הֲלֵא יִשׁוּתוֹ נִתְבַּטְּלַת וְאֵין כָּאֵן אֲלֵא הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ, עֵינֵי שָׁם.

וְעַתָּה עֹמֵד וְרוֹאֶה וְהַתְּבַוֵּן עִמָּךְ דְּבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, אֲשֶׁר הֵם עִמָּךְ עִמָּךְ מִי יִמְצָאֵם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם שְׁוִים לְכָל נֶפֶשׁ מִקִּטָּן וְעַד גְּדוֹל, וְהֵן עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת הָעוֹלוֹת עַד אֵין סוּף וַיִּוְרְדוֹת עַד אֵין תְּכֵלִית לְהַחֲיוֹת גַּם אוֹתִי וְגַם אוֹתָךְ וְאֶת כָּל יִשְׂרָאֵל הַמְּעַנְיָנִים בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מְרַב עֵינֵינוּ עִכְשָׁנוּ בְּאִישׁוֹן לִילָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רנט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חֲקַת בְּלַק ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי אֲמַת, כְּכָר הַקְּדִים לָנוּ הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ רְפוּאָה וְכוּ', וְשִׁלַּח לָנוּ אֶת רַבְּנֵי ז"ל וְתִלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרֵינֵי ז"ל, אֲשֶׁר הִכִּינוּ לָנוּ אוֹצְרוֹת שֶׁל דְּבָרִים מִהַתְּחִיבוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג וְלְהַתְּחַזֵּק כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ וְלְעֵלוֹת אֶל הַדְּרָךְ הַמּוֹלִיכָה אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּלֵי שׁוֹם מְכֻשׁוֹל וְכוּ', וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְסַלֵּס וּלְחַפֵּשׁ בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים עֲצוֹת

רמב אֲשֶׁר ב' רנט בַּנְחָל

וְלַמּוּדִים, בְּאִפְנֵי שְׁנוּכָה לְהַתְחַזֵּק וְלַעֲמֹד עַל עֲמֻדָּנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְלִבֵּל יוֹכְלוּ פִּגְעֵי הַזְּמַן וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַנְּפִילוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ', שְׂעוּכָרִים עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם לְהַפִּילָנוּ וְלְהַרְחִיקָנוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה אֹדוֹת שְׂאֵתָה רֹאֵה שְׂבַחְנָם הִלְכַת הַיּוֹם אֵת כָּל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה וְכוּ', צָרִיךְ שְׂתַדַּע, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרִטִי הַפְּרִטִית, וּמִי יוֹדֵעַ כְּוָנָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכִכָּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימָן פה): כְּשֶׁאָדָם רֹאֵה אִיזוֹ נְסִיעָה, אֵל יִתְעַקֵּשׁ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; הָעֵקֶר הָעֶבֶר אֵין, מִכָּאן וְלְהֵבֵא אִם יֵאָרַע לָךְ דְּבַר כְּזֶה שְׂאֵשְׂתָךְ תִּתְעַקֵּשׁ דִּיקָא עִמָּךְ וְכוּ', אֵתָה הַדְּבַק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּהְיֶה עֲקָשָׁן וְלָךְ עֲמָה, רַק שְׂפִתְתִּיךְ תִּרְחַשְׁנָה תְּפִלוֹת וְשִׁיחוֹת וּבִקְשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְעֲנֻנִים נוֹרָאִים, כִּי מִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי דוֹקָא בְּדֶרֶךְ הַזֶּה עַל-יְדֵי שְׂתַדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז תִּזְכֶּה שְׂתַתְּעַבְרָנָה בְּךָ נְשָׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים וְכוּ', וְיִכְנָסוּ בְּךָ הַתְּעוּרָרוֹת וְהַתְּחַזְקוֹת וּמַחֲזִין וְדַעַת בְּהַפְרַת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לְהַשִּׁיג תְּדַשׁוֹת נִפְלְאוֹת לְגַמְרֵי; כִּי עַל-פִּי-רַב דִּיקָא עַל הַדֶּרֶךְ, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה אִז לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעַתּוֹ, רַק מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה מִיַּחַד אֵת גְּשָׁמֵיּוֹת הַמְּקוֹם שֶׁהוּלָךְ עָלָיו עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִכּוֹל לְזַכּוֹת פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת וְכוּ'. אָמַת, כִּי הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מְאֹד, וּבַפְּרִט בְּעֵתִים הַלָּלוּ, שְׂאָרִיךְ אֲנִפִּין דְּקַלְפָּה מְשׁוֹטְטוֹת בַּחֲצוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמב), וְיִכּוֹלִים לְהַכְּשֵׁל בְּרֵאוֹת אֲסוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁהוּא מְקַלְקֵל אַחֲרֶיךָ אֵת כָּל רַמ"ח אֵיבָרָיו וְשֵׁס"ה גִּידָיו, כִּי כָּל הַסְּתַפְלוֹת רָעָה פּוֹגְמַת מְאֹד מְאֹד וּמְשַׁרְה רֹחַ רָעָה עַל אֵיבָרָיו וְגִידָיו, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי שְׂיַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעַת לְכַתּוֹ בְּדֶרֶךְ, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְמַה שְׂיִזְכֶּה וְכוּ'. וְעוֹד כִּי עַל-יְדֵי הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא יֵרָאוּ עֵינָיו כִּי אִם רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל אֵלוֹ הַקְּלָפוֹת הַמְּסַבְּבוֹת בְּרַחֲבוֹת וְכוּ', לֹא תַעֲלִינָה עַל לְבוֹ כָּלָל; כִּי הַמְּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלָל, וְהַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שׁוּם דְּבַר לֹא יִבְטְלוּ וְלֹא יִבְלָבֵל אוֹתוֹ. וְזֶה שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'): תְּקוּן לְהַרְהוּרֵי זְנוּת שְׂבָא לְאָדָם,

אֲשֶׁר   ב' רנט   בַּנְחַל   רמג

שִׂיאֵמֶר 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַנְּיָ"ה אֱלֹהֵינוּ הַנְּיָ"ה אֶחָד', בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", שֶׁהוּא אֲמוּנַת הַיְחוּד; כִּי תַכְּף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי כָל אֱלוֹ הַקְּלָפוֹת וְכוּ' אֵינֶן עוֹשׂוֹת אֲצִלוֹ רֶשֶׁם כָּלֵל, וְאֵינֶן מְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ, מֵאַחַר שֶׁרוּאָה מִכָּל דְּבָר רַק אֶת עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְזֶה שֶׁמוּבָא בַּזֶּהֱר הַקְּדוֹשׁ (קְדוּשִׁים פד.): וְכֵן הִנֵּה רַבִּי שְׁמַעוֹן עֲבִיד כַּד הָוּה אֲזַל בְּמַתָּא וְהוּו חַבְרֵיָא אֲזַלִּין אַבְתְּרִיָה, וְחָמָא לְאַנְתּוֹ שְׁפִירָאֵן מְאִיף עֵינֵיה, וְהָוּה אָמַר לְחַבְרֵיָא (וַיִּקְרָא יט, ד): "אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים"^א; כִּי הוּא דְבָר אֶחָד, תַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁמְפָרִידִים אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ וְעוֹשִׁים אוֹתָהּ לְאִיזוֹ מְצִיאוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי מְהִרְהֵר אַחַר אֲשֶׁה, כִּי גֵאוּף הוּא אֱלֹהִים אַחֲרִים, עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר רַק לְהִיּוֹת רְגִיל לְבַטֵּל עֲצָמוֹ תָּמִיד אֲלִיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלְהִיּוֹת רְגִיל בְּקִרְיַת שְׁמַע, שֶׁהוּא עֲנִין הַתְּבוּדוֹת וְהַדְּבוּרִים עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִזּוֹ דִּיקָא כָּל הִירִידוֹת תַּתְּהַפְּכָנָה לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת; וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, רָאָה מֵה לְפָנָיִךְ, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיף שֶׁהוּא אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ בְּשָׂבִיל זֶה, וּמִכָּל שְׂכָן שֶׁאֲסוּר לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּקְפִידוֹת בְּעֵבוֹר זֶה, כִּי גַם כַּעַס וּקְפִידוֹת הֵם אוֹתוֹ הָעוֹן שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה וְנֵאוּף; כִּי הַמְּאֲמִין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, וְכֹל מֵה שְׁנֵאוּרַע עִמוֹ הַכֹּל מְצַמְצֵם בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק וְכוּ', אִזּוֹ לֹא יִכְעַס וְלֹא יִקְפִיד, וְיִהְיֶה שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב תָּמִיד בְּלֵב וּבְדַעַת רַחֲבִים, וְיִתְחַיֵּל בְּכָל עֵת וְרַגַע מִחֲדָשׁ, וְיִשְׁפַח בְּכָל פַּעַם אֶת הָעֵבֶר עָלָיו. הָעֵקֶר לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבוּר, אֲשֶׁר הוּא הַצְּנוּר לְהַמְשַׁכֵּת הַשְּׁפַע מַחִין וְדַעַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, אִם רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵב לְבוֹ וְדַעְתּוֹ, וְזוֹכָה לְחַיּוֹת וְנַעַם וּדְבָקוֹת וְכוּ'. וְלְהַפּוּךְ עַל-יְדֵי קְלָקוּל הַדְּבוּר נִפְגָּם הַמַּחִין וְהַדַּעַת, וְנִמְשַׁכֵּת עָלָיו מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְנַעֲשֶׂה עֶבֶד לְעַבְדִּים, וּמִתְפַּחַד מִכָּל בְּרִיָּה וְכוּ'.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, הָעֵבֶר אֵין, אֵל תִּפַּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, הַכֹּל

א) וְכֵן הִנֵּה ר' שְׁמַעוֹן עוֹשֶׂה כְּשֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ בְּעִיר, וְהָיוּ בְּנֵי הַחֲבוּרָה הוֹלְכִים אַחֲרָיו, וְרָאָה נָשִׁים יְפוֹת, הַשְּׁפִיל עֵינָיו, וְהָיָה אוֹמֵר לְחֲבוּרָה: "אֵל תִּפְנוּ אֶל אֱלִילִים".

מלמעלה, הדבק בקונך על-פל-פנים מרגע זה, ותספר לו את כל הקורות אותך, ובקש ממנו רחמים ותחנונים על ענייך וכו' וכו', ובודאי תזכה לישועות ונסים ונפלאות פלאי פלאות, העקר להיות חזק ועקשן גדול עד הסוף, אני את מקומי לא אניח, אמת נפילתי עד עכשו וכו', אמת חזרתי, חס ושלום, אחר עד עכשו וכו', אמת בטלתי היום כמה שעות ושכחתי ממנו יתברך לגמרי, רחמנא לצלן וכו', אף-על-פי-כן מעכשו אני מוכן ומזמן לעשות התחלה חדשה, להיות דבוק בו יתברך, ולא לחזר אחר, ולא לבטל את הזמן היקר, רק תמיד לדבר עמו יתברך, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה, ואם תזכה ליחד יחודים — אשריך, ואז אם תהיה חזק בעקשנות גדולה עד הסוף, בודאי תזכה לנצח את המלחמה. העקר לא להתפחד כלל, אפלו שפבר התחלת אלפי ורכבות פעמים — מה בכך, תתחיל עוד פעם, כך גלה לנו רבנו ז"ל, שהוא חיות ונעימות נפשנו, וראוי לנו לאחז את עצמנו בעצותיו הקדושות, ולכל נטה מהן ימין או שמאל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג); אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להיות בחלקו של רבנו ז"ל, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים; ומה שנתהוה עכשו בלבול חדש עלי — מה בכך, עוונותי הטו אלה, ועלי רק לשוב בתשובה אמתית, ולבכות ולהתחנן אליו יתברך שימחל לי על עוונותי המרבים וכו', ואתה וחבריך לא כדאי לכם לבלבל דעתכם בחנם, בשביל שטיות ופתוים כאלו, יבוא היום והשעה והרגע... שנפשיט גופנו הגשמי ונשמתנו תעלה למעלה וכו', אז נראה ונבין דרך מי הצליחה... אם להדפיס כתבי פלסטר ולחתם את עצמו עליהם וכו', או אם להרבות בתפלה והתבודדות בשקידה רבה, ולהתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה כסדרן, ולסים מסכת אחר מסכת וכו', אשר הספרים החדשים שזכיתי לכתב על-פי דעת רבנו ז"ל מלאים מדברים אלו, אשר כל הרוצה יכול לראות בהם אם נטיתי מדעת ודרכי רבנו ז"ל אפלו כל שהוא, החפץ יחפץ והחדל יחדל, ואנחנו את נפשנו הצלנו. ובאמת מי שמתבודד באמת כל ימי חייו וכן עומד בחצות

אֲשֶׁר   ב' רנט   בַּנְחַל   רמה

לִילָה כָּל יָמֵי חַיָּוֵי, וְכוֹנְנָתוֹ בְּאֵמַת בְּלֵי שׁוּם פְּנִיּוֹת וְכוּ', אִז לֹא יַחְתֵּם
עֲצָמוֹ עַל שׁוּם כְּתָבִי פְּלִסְתֵּר, אִף שְׁיִסְבִּירוּ לוֹ שֶׁהִיא מְצֻה רַבָּה
וְהִצְלַת עֲנִין רַבֵּנוּ ו'ל וְכוּ'; כִּי עַל-יַדֵּי רַבּוּי הַתְּבוּדָדוֹת וְקִימַת חֲצוֹת,
נִתְבָּרְרַת וְנִדְבַכְּת הַדַּעַת, וְאִז מִמִּילָא כָּבֵר מְרַגִּישִׁים הֵיכֵן הִיא
הָאֵמַת... וְכָבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמ) עַל פְּסוּק
(אִיּוֹב לו, ז) "בְּיַד כָּל אָדָם יַחְתֵּם לְדַעַת כָּל אִישׁ מִעֲשֵׂהוּ", כִּי מִהֲצַדִּיק
אִי אֶפְשֶׁר לִידַע כִּי אִם עַל-יַדֵּי אֲנָשָׁיו. וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, עַל-יַדֵּי תַלְמִידָיו יְכוּלִים לְהִבִּין אֶת מַהוּת הָאָדָם, אֲשֶׁר זֹהִי
פְּנִיַת מְאָמְרָם ו'ל (אֲבוֹת ה): "מִה בֵּין תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
לְבִין תַּלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעָם", וְלִכְאוּרָה לְמָה אֵינוּ מְדַגִּישׁ מַה בֵּין
אַבְרָהָם אָבִינוּ לְבִין בְּלָעָם הַרְשָׁע? אֲלֵא עַל כְּרַחֲךָ מַחֲצִינִיּוֹת קָשָׁה
וְכִבֵּד לְהַפִּיר אֶת הָאָדָם, כִּי נִדְמוּ אֶהְדַּדִּי וְכוּ', אֲכַל בֵּין הַתַּלְמִידִים
יְכוּלִים כָּבֵר לְהַפִּיר מַהוּת הָרַב, רוֹאִים מַה וְאִיךָ מִתְנַהֲגִים תַּלְמִידֵי
אַבְרָהָם אָבִינוּ וּמַה וְאִיךָ מִתְנַהֲגִים תַּלְמִידֵי בְּלָעָם הַרְשָׁע. וְלְהַרְחִיב
אֶת הַדְּבוּר בְּזֶה הוּא אִף לְמוֹתָר, כִּי הִנֵּה קָמוּ עָלַי סֵף הַפֶּל שְׁלִשָּׁה
אַבְרָכִים... וְהֵם עוֹשִׂים כָּל הַרְעָשׁ עָלַי, וּמַה גַּם שְׁסוּחָפִים עִמָּם עוֹד
הִרְבֵּה אֲנָשִׁים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים, וּבַפְּרָטִיּוֹת הַזְּקֵנִים, אֲשֶׁר
הוֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם כְּפִי תַמָּם, וּבְאֵמַת כָּל עֵקֶר פְּנִימִיּוֹת פְּנִיַת הָאַבְרָכִים
נִמְשָׁךְ מִפְּאֵת "קִנְאָה" לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. וְכָבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ז): הִרְבֵּה קִנְאָה עוֹשָׂה; וְאָמְרוּ (אֲבוֹת ד): הַקִּנְאָה הִיא
מִהֲדַבְּרִים שְׂמוּצִיָּאִים אֶת הָאָדָם מִעוֹלָמוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן מַה יֵּשׁ
לְדַבֵּר... וְהִנֵּה הֵם עוֹסְקִים גַּם-כֵּן כָּבֵר קְרוּב לְעֹשְׂרִים שָׁנָה בְּסַפְרֵי
רַבֵּנוּ ו'ל, מַה עָשׂוּ בְּאֵלוֹ הָעֹשְׂרִים שָׁנָה לְמַעַן הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה
חוּצָה?! וּמַה עָשִׂיתִי?! וְאִם תִּמְצָא לֹאמֹר שָׁגַם הֵם עָשׂוּ קֶצֶת כְּאֲשֶׁר
הוּא בְּאֵמַת, עַל-כָּל-פְּנִינִים הֵיכֵן הַמְקַרְבִּים שְׁלָהֶם?! וְאֶפְלוּ אִם
יְכוּלִים לְהַתְּפָאֵר בְּאֶחָד אוֹ שְׁנָיִם (מַה שְּׂאֲנִי מְסַפֵּק בְּזֶה) — אִיךָ
הֵם?! וְתַהֲלָה לֵאל כָּל מִי שְׁעֵבֵר דְּרָךְ פִּתַח בֵּיתִי אֶפְלוּ פַעַם אַחַת,
מִכָּל שְׂכָן מִי שְׁעֵבֵר דְּרָךְ בֵּיתִי כְּמַה פְּעָמִים, מִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן מִי
שְׁעֵבֵר דְּרָךְ בֵּיתִי הִרְבֵּה פְּעָמִים, תַּהֲלָה לֵאל זְכָה לְסִים ש"ס וְאַרְבָּעָה

חֲלָקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף, וּמְסִים בְּכָל חֲדָשׁ שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה וְעוֹד הַרְבֵּה לְמוֹדִים וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, מִתְבוֹדָד בְּקִבְיֹת עֲצוּמָה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאִפְלוּ מִי שֶׁעֲדִין לֹא זָכָה לְסִים ש"ס, עַל-כָּל-פָּנִים זָכָה לְסִים אִיוֹ מִסְכַּת וְכוּ', וּכְבֹר לְמַד חֲלָק גְּדוֹל בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, וְזֶה יוֹדֵעַ וּמְפָרְסֵם לְכָל, וּתְהִלָּה לְאֵל, אֵינִי מִתְבַּיֵּשׁ כָּלֵל מִהַפְּרוֹת שֶׁגִּדְלוּ עַל אֵילָנֵי הַצּוּמַח עַל שִׁפְת הַנְּחַל, וּמָה שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּלָבְלוּ אֶת מַחֵם שֶׁל הַתְּמִימִים שֶׁנִּסְעוּ מִהַכָּא לְהַתָּם, וְנִתְקוּ אוֹתָם לְגַמְרֵי וְכוּ', וְגַרְמוּ לָהֶם מָה שֶׁגָּרְמוּ, כִּי כָּבֹר אֵינָם מִתְמִידִים בְּלִמּוּד כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ בַּהֵיוֹתָם פֶּה וְכוּ', וְכֵן הֵם כָּבֹר גַּם-כֵּן מִדְּבָרִים עָלֵי וְכוּ' — מָה בְּכֹךְ, עוֹוֹנוֹתֵי הַטּוֹ אֵלֶּה, וְעוֹד יָבוֹא הַיּוֹם שֶׁיִּתְחַרְטוּ וְיִתְבַּיֵּשׁוּ, וְהַשֵּׁם הַגָּאֵת יוֹדֵעַ, הַגָּאֵת — שֶׁהִיָּתָה כְּוֹנֵתִי רְצוּנָה, וְאֵיךְ בְּלִיתִי עִמָּהֶם יָמִים וְלִילוֹת שְׁלָמִים, מָה שֶׁאַחֲרִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ לֹא רָצוּ לְהַטְפִּיל עִמָּהֶם כָּלֵל, וּבְרַחוּ מֵהֶם וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, אֲנִי זָכִיתִי לְהַבְטִיל מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּמִסְרָתִי נִפְשִׁי בְּעִבּוּרָם, וּבְלִיתִי עִמָּהֶם שְׁעוֹת שְׁעוֹת בְּסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה, כְּאֲשֶׁר יַעֲדוּ בְּעִצְמָם. וְלְבִסּוֹף מַחֲמַת דְּבָרְתָם שֶׁל אֵילוּ בְּעָלֵי קִנְאָה, יְכוּלִים לְהַתְהַפֵּךְ כָּל-כֹּף וְכוּ', זֶהוּ מַחְקֵי הַבְּחִירָה, וּמָה לַעֲשׂוֹת וְכוּ'? ! עַל-כָּל-פָּנִים רְשָׁמְתִי אֶת זֶה עַל פְּנֵי הַפֶּתַח אֵלֶיךָ וְאֵל חֲבֵרְךָ, כִּי כִפִּי שָׁאֲנִי מִבֵּין יוֹדֵעַ וְכֵן שִׁמְעָתִי, שֶׁמִּתְחִילִים לְבַלְבֵּל דַּעְתְּכֶם עָלֵי מְאֹד וְכוּ', כְּאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מָה כְּוֹנֵתִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן וְכוּ', וּכְאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מָה אֲנִי לוֹמֵד עִמָּכֶם וְכוּ', אֲמַרְתִּי עַל-כָּל-פָּנִים לְרִשָּׁם אֶת כָּל הַנְּ"ל, וְהַבּוֹחֵר יִבְחֵר, וְאֲנִי אֶת נִפְשִׁי הַצְּלַתִּי, כִּי לִי לֹא אִכְפַּת דָּבָר; כִּי לַעֲצָמִי אֵי אֲפָשׁוּ לְשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דָּבָר לְטוֹב אוֹ לְהַפְּךְ, אֲנִי מִתְחַבֵּא בְּסִתֵּר צֵל כְּנִפְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל עָלֵיכֶם הִרְחַמְנוֹת גְּדוֹלָה, עֲסַקְתֶּם יָמִים וְשָׁבוּעוֹת וְחֲדָשִׁים, וַיֵּשׁ גַּם שֶׁעָסְקוּ שָׁנִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בַּתְּפִלָּה וְהַתְבוֹדָדוֹת וְשִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמַקְרָא, מִשְׁנֵה, גְּמָרָא מְדֻרָשׁ וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל וְשִׁלְחַן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ', וְנִשְׁמַרְתֶּם מִלְּשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וּשְׂאָר דְּבוּרִים אֲסוּרִים, וּבְכַפְרֻתֵי מְדָבְרִים בְּטִלִּים, כִּי הִיָּה עֲקָר דְּבוּרְכֶם רַק מְרַבְּנוּ ז"ל וְעֲצוּתֵיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְעַכְשָׁו בְּשִׁבְלֵי אֵיזָה כְּתַב פְּלִסְתֵּר הַחֲתוּם בְּחִתִּימַת זְקֵנִים

אֲשֶׁר   ב' רנט   בַּנְחַל   רמז

מְאֲרִיכֵי יָמִים שְׁאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'),
הַפְּסָקָתָם לְגַמְרֵי, סִגְרָתָם אֶת הַגְּמָרָא... (כִּי הֲלֹא אֵין זֶה נִקְרָא לְמוֹד
כָּלֵל...) וּמְדַבְּרִים כָּל הַיּוֹם פְּטָפוּטֵי הַבֵּל, אִם בְּאֶמֶת הַצֶּדֶק אֲתִי, או
לֹא? ! הָאֵם מַדְעַת עֲצָמֵי הַמִּצְאָתִי אֶת סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד? ! וְכַדוּמָה,
שְׁטִיּוֹת וּפְתוּיִים, וּבֵין כֶּף הַיָּמִים וְהַלִּילוֹת טָסִים וּפּוֹרְחִים, וְעוֹד מְעַט
אֲנִי וְאַתֶּם כֶּכֶר נִהְיָה שָׁם לְמַעְלָה... וְאִזּוֹ נִרְאָה מִי הֵלֶךְ בְּאֶמֶת בְּדַרְכֵי
רַבְּנוֹ וְ"ל וּמִי לֹא... וּבְאֶמֶת דִּבְרַתִּי עִם ר' לִוִי יִצְחָק, וְהַבְּנֵתִי מִפִּי
שֶׁהוֹצִיאָו חֲתִימָתוֹ בַּגְּנֻבָה, כִּי הוּא אָמַר לִי בְּפְרוּשׁ, שְׁאִינוֹ מְסַכִּים
כָּלֵל עַל הַדְּפֻסָּת מוֹדְעוֹת, וְהוּא מְתַנַּגֵּד חֲרִיף עַל זֶה, הוּא רוֹצֵה רַק
דְּבַר אֶחָד — שְׁאֵמְסוֹר לוֹ אֶת כָּל הַכְּתוּבִים, וְהוּא יַעֲבֹר עֲלֵיהֶם,
וְהַסְפֵּמְתִי עִמּוֹ, שֶׁרַק הוּא יַעֲבֹר עַל זֶה, וְאָמַר לִי בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: וּוִי אֵיךְ
זְעָה זֹכֵן זֵי אֹיף דִּיר אַ חֲסָרוֹן, גִּיב זֵי נִישֵׁט דִּי מְעַגְלִיכְקֵיט צו
גְּעַפִּינְעֵן אֹיף דִּיר, וְכֵן ... גִּרוֹ יֵאִיר, אֲנִי יוֹדֵעַ בְּבִירוֹ, שְׁגַם מְמֹנֵו
הוֹצִיאָו חֲתִימָה בְּדְרָךְ עֲרָמָה, כִּי כִפִּי שֶׁשְׁמַעְתִּי הוּא מְעֵין תְּמִיד
בְּסִפְרִים הַחֲדָשִׁים, וּמְשַׁבְּחָם לְפָנֵי רַבִּים, וְאֵיךְ פֵּעַם יֹאמַר כֶּף וּפְעַם
יַחְתֵּם כֶּף? ! אֲלֹא שֶׁהוֹצִיאָו מְמֹנֵו בְּעֲרָמָה, וְכֵן ... גִּרוֹ יֵאִיר, שֶׁהוּא
אִישׁ נִפְלֵא, וְעָשָׂה הַרְבֵּה לְמַעַן קִיּוּם דְּעַת רַבְּנוֹ וְ"ל בְּעוֹלָם, שֶׁבַח
הַרְבֵּה אֶת הַסְּפָרִים, כֶּף סִפְרוֹ לִי כַּמָּה מְמַקְרְבִיו.

עַל-כָּל-פָּנִים אֵין קֶץ לְדַבְּרֵי הַבֵּל, מַה יִּהְיֶה כֶּכֶר אִם אֶכְתֹּב לָךְ
עוֹד עֲשָׂרוֹת עֲמוּדִים, וְהַזְמַן קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה לְשׁוּב בְּתִשְׁבֻּבָה
עַל פָּגַם אֶמוּנַת חֲכָמִים, שְׁאִזּוֹ מִמִּילָא יִתְחִילוּ לְהַחֲשֵׁב אֶצְלָנוּ
הַסְּפָרִים. וּבְפְרוּשׁ אָמַר רַבְּנוֹ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): יֵשׁ
כַּמָּה סִפְרִים עֲכָשׁוּ, וְגַם עֲתִידִים לִהְיוֹת עוֹד כַּמָּה סִפְרִים, וְכִלְמֵם
צָרִיכִים לְעוֹלָם; וּבְתַחֲלָה כְּשֶׁלֹּא הִיְתָה לוֹ אֶמוּנַת חֲכָמִים, אֲזִי הָיָה
כָּל הַסְּפָרִים אֶצְלוֹ כֹּלֵא, כִּי הָיָה מְלַעֵיג עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קִהְלַת
יב, יב): "עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין קֶץ וְלֹהֵג הַרְבֵּה" וְגו', דְּהֵינּוּ
שְׁמַלְעֵיג עַל רַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וְאֲזִי כִלְמֵם כֹּלֵא אֶצְלוֹ, וּכְשֶׁשָׁב בְּתִשְׁבֻּבָה

ד) כִּפִּי שְׁאִנִּי רוֹאָה, הֵם מְחַפְּשִׁים חֲסָרוֹן אֶצְלָךְ, עַל-כֵּן אֵל תַּתֵּן לָהֶם אֶת הַהֲזָדְמָנוֹת
שִׁמְצָאוֹ חֲסָרוֹן אֶצְלָךְ.

על זה, אזי נתחדש אצלו בכל פעם ספר, כי חוזרים ונחשבים אצלו כל הספרים שבתחלה היו בעיניו כלא, והכל לפי המחלקת, כי הוא מסתכל ומתבונן בהמחלקת, מפני מה הם חולקים כך באלו הדבורים ולא באפן אחר, ועל-ידי-זה מתבונן איך לשוב בתשובה ולתקן האמונת חכמים, כי משם נמשכת המחלקת, על-ידי שפגם באמונת חכמים, ולפי התשובה לפי המחלקת כן הוא חוזר ושב אל אמונת חכמים, וכמו כן נתחדש אצלו ספר, כי חוזר ונחשב בעיניו מה שהיה בתחילה בעיניו כלא, וכן בכל פעם לפי המחלקת כן התשובה ששב וחוזר אל האמונת חכמים, וכמו-כן נתחדש אצלו ספר אחר, כי חוזר ונחשב בעיניו עוד ספר אחר שבתחילה היה מלעיג עליו והיה בעיניו כלא, עין שם; ועכשו אשאל אותך, על אילו ספרים כון רבנו ז"ל... ועין באריכות נפלאה בלקוטי-הלכות (קדושין, הלכה ג), שמרבה מזהרנ"ת ז"ל לכאר על אילו ספרים כון רבנו ז"ל, על ספרים הבנויים על יסודות חזקים בגמרא ומדרשים וזהר הקדוש וספרי הצדיקים, ואם אין לך בהם הרגשה — מה בכך, אל תעין בהם, כי יש בני-אדם שמחיים את עצמם עם הספרים האלו מאד מאד, ומקרבים את עצמם אליו יתברך וכו', ועל-כן מה ולמה תלעג על ספרים המדברים מאמונה ויראת שמים וכו' וכו'! מדוע לא תלעג מספרי מינים ואפיקורסים, שמתרבים בכל יום ויום מתדש באלפים ורבבות טפסים, ואין מי שיפצה פה ויצפצה וכו', רק כשאחד מדפיס איזה ספר המדבר מיראת שמים ואמונה ובטחון וכו' וכו', ומחמת "קנאה" צריכים לצאת ולריב וללעג על זה? אוי לאותה בוששה, אוי לאותה פלימה וכו' וכו', ואין להאריך בזה, כי כבר הארכתי הרבה.

הדורש שלומך...

ב' רס.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת בלק ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְרֹב טְרַדוֹתֵי בְעֶסֶק הַרְבִּים לֹא הִיָּה
הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְף-וּמְיָד כְּרִצוֹנְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְחַזְקֶךָ אוֹ לְנַחֲמֶךָ עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יָרִיעוֹת, וְהֵלֵא סִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל בְּיַדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם
דְּכֹלֵא בָּהֶם — עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת וְהַתְעוֹרְרוֹת לְכֹל מִיָּנִי מְצַבִּים
שֶׁבְעוֹלָם, וְרֵאוּי לָנוּ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד
חָנֹם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהַתְנוּדַע מְרַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁהוּא מְנַחֵם וּמְשַׂמַּח
אוֹתָנוּ, וְהוּא מְקַרְבֵּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבָזֶה רֵאוּי לָנוּ לְהַגְדִּיל אֶת
הַשְּׂמִחָה עַד מְאֹד, כִּי מָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵיו?! וְאִם אָמַנְם
הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו בָּאָה וּמְגִיעָה בְּכַבְדוֹת וּבְקִשֵׁי רַב מְצַד רַבּוּי
הַמְּנִיעוֹת שֶׁמִּתְפַּשְׁטוֹת עַל כָּל מְקַרֵּב — הֵן מִבְּחוּץ, אֲשֶׁר עוֹשִׂים
לִיצְנוֹת מְזֵה, וְהֵן מִבְּפָנִים, שֶׁמְרַקֵּד הַבְּעַל-דָּבָר בֵּינֵינוּ, וְגוֹרֵם מַחְלָקָת
וּפְרוּד לְכַבוֹת וְכוּ', וְהֵן בְּעֲצָמָנוּ שֶׁבּוֹעֵר בָּנוּ יִצְרָנוּ הָרַע וְכִמְעַט
כִּמְעַט שֶׁנּוֹשָׂרָף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מְרֹב תְּבַעֲרַת הַיִּצָּר וְכוּ', עִם כָּל זֹאת
רֵאוּי לְהַטּוֹת כְּלָפֵי חֶסֶד, וְלַתֵּת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל נַעֲם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר
בַּנְחַל שָׁם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם, כִּי בֹא יָבוֹא גַם
יוֹם יִשׁוּעָתְךָ וְתִמְצָא אֶת בֵּית זְוִיגָךָ, אֲשֶׁר תִּעְזֹר לְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא (עֵינֵי תַּקּוּנִים, תַּקּוּן יד), וְלַעֲת עֲתָה הַחֲזֹק בְּמַצּוֹת הַשְּׂמִחָה,
תַּעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שֶׁבְעוֹלָם לְהִיּוֹת אַף וְרַק בְּשְׂמִחָה עֲצוּמָה,
שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל אָנוּ יְהוּדִים וּמְאַמִּינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַכְנִיס אֶת הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה הַיָּטִב הַיָּטִב בְּדַעְתְּךָ, לִידַע כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִפְלוּ בְּמִקּוֹמוֹת הַמְּגִנִּים וְהַמְּלַכְלָכִים שֶׁנִּפְלְתָ לָשֵׁם, גַּם
שֵׁם יְכוּלִים לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכַפְרֵט אֶתָּה שֶׁנּוֹשָׁבֵר לְבָךְ בְּקַרְבְּךָ
לְגַמְרֵי מִפְּאֵת הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁעוֹבְרַת עָלֶיךָ;
אַחֵי, אַחֵי! אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן, חַס וְשָׁלוֹם, רַק תִּבְרַח עֲכָשׁוּ לְמִקּוֹם

מִיחָד שְׁאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וּתְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָהּ רְגִיל
 בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל לִבָּהּ וְכָל מָה שְׁעֹבֵר וְעוֹבֵר עָלֶיהָ
 בְּפָרְטֵי פְרֻטִיּוֹת, אִין לְשַׁעַר וְאִין לְסַפֵּר מָה שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ "קְרוֹב לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאֵמֶת" (תהלים קמה, יח); וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סנהדרין מג:): מִי
 שְׂדַעְתּוֹ שְׂפִלָּה עָלָיו, אִין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסָת, שְׂנַאֲמַר (תהלים נא, יט): "לֵב
 נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה"; עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְכָבִי, אֵל תִּחְלַשׁ
 דַּעְתָּהּ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, כִּי אֵתָהּ קְרוֹב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ מְאֹד מְאֹד,
 כִּי הוּא יִתְבַּרַךְ אוֹהֵב מְאֹד מְאֹד אֶת הָאָדָם הַשְּׂפִל וְנִמְאָס, וְרַבְּנוּ ז"ל
 אָמַר פֵּעַם: "הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ הָאֵט לִיב אֶ גַּעֲפָרְעִגְלִטְעֵן חֲסִיד"י, הֵינּוּ
 שְׂעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִתְחַזֵּק וְאִינוּ נוֹפֵל
 בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֲדַרְבָּה הוּא חֲזָק בְּעַצְמוֹ, וְעוֹד מְחַזֵּק אַחֲרֵים, וְדִיקָא
 אָדָם שֶׁהוּא שְׂפִל בְּדַעְתּוֹ מְאֹד, נִגְלִית עָלָיו הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ט'): מָה הַסָּנֶה שְׂפִל מִכָּל
 הָאֵילָנוֹת שְׂבַעוּלָם, כִּי הָיוּ יִשְׂרָאֵל שְׂפִלִים וִירוּדִים בְּמִצְרַיִם, לְפִיכָּהּ
 נִגְלָה עָלֵיהֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּגְאָלָם, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן לֹא תִפֹּל
 רוּחָהּ וְלֹא תִחְלַשׁ דַּעְתָּהּ, כִּי בְּמִקוּמָהּ שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְכִי רַבּוּ אֲצֵלָהּ
 הַלְבוּשִׁים וְהַהֲסָתָרוֹת וְכוּ' (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג); וְעַל-כֵּן
 פִּתַח פִּיָּהּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְהַדְּבוּרִים יֵאִירוּ לָהּ לְצֵאת מִהַרְע
 וְהַחֲשֵׁךְ וְכוּ' שְׂנַפְלָתָ בָּהֶם, כִּי עַל-יְדֵי דְבוּרֵי אֵמֶת שׁוֹבְרִים אֶת כָּל
 הַמְּחִיצוֹת וְהַהֲסָתָרוֹת, וְרוֹאִים אֶת הַפְּתָחִים לְצֵאת (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָנִים ט', קִיב, עֵינֵי שָׁם); חֲזָק וְאִמֵּץ כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
 לְהוֹשִׁיעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' רסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר חֲקַת בְּלַק ה'תשל"ו.

(ה) הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אוֹהֵב חֲסִיד 'מִטְּנָן'.

אֲשֶׁר   ב' רסא   בַּנְחַל   רנא

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וַרְעִי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, הָאֲבִירָה הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה אוֹדוֹת חִלְשׁוֹת וְדַעְתָּךְ, מָה אִמַּר
לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת, סִימָן לג): מִי
שֶׁשָּׁלַמְיָן לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עָלָיו, וְנוֹתֵן
לוֹ שֶׁכֶּל רַב בַּעֲבוּדַת הַבוּרָא; וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהֶם,
כִּלְכֵּךְ לְגַמְרֵי מַלְחָשׁב מֵהֶם, אִתָּהּ בְּנִי, חֲבִיבִי, חֲמֻדַת לְבָבִי, הַדְּבָק
עֲצָמְךָ בְּקוֹנֵךְ הַיְּהוּדִי רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר לָנוּ (לְקוּטֵי-מִיְהוּדִין, חֶלֶק א',
סִימָן סו), שֶׁשָּׁלַמְנוֹת הָאֵמֶת הִיא כְּשֶׁאֵינּוּ נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת, לֹא לְפִרְנָסָה
וְלֹא לְכָבוֹד וְלֹא לְשׁוֹם דְּבָר, רַק שְׂכָרוֹ עַל ה' אֱלֹקָיו, עֵינֵן שָׁם;
וְעַל-כֵּן תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁתִּכְנִיס יְדִיעָה זֹאת בְּדַעְתָּךְ, כִּי אֵין עוֹד מִבְּלַעֲדֵיו
יִתְבַּרְךָ, וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְשׁוֹם בְּרִיָּה, אֲזַל לְעוֹלָם לֹא תִהְיֶה לְךָ חִלְשׁוֹת
הַדַּעַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה, אֲדַרְבָּה מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיָּאָה תִּזְכֶּה לְהִבִּין
רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת, סִימָן א'):
פְּעָמִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵבִיא עַל הָאָדָם דְּבָרִים, כְּדִי שְׂיִבִין
מִהַדְּבָרִים רַחֲמָנוּתוֹ וְאֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, עֵינֵן שָׁם.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד מְרַב שִׁמְחָה, שְׂזַכֵּינוּ
לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְלִצִּיַּת אוֹתוֹ — הֵן בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת
וְהֵן בְּשִׁקְיָה רַבָּה בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסוּדְרָן, וְהֵן
בְּחִדוּשֵׁי תּוֹרָה, וְהֵן בְּלַחְשׁב עַל אֲחֵרֵיתָנוּ וְתַכְלִיתָנוּ הַנְּצַחִית, מָה
נְשִׁיב לְשׁוֹלְחָנוּ דְּבָר? וּבְהֵאֵיךְ אֲנִפִּין גִּיעוֹל קָדָם מִלְּכָא? ! חֲבָלִים
נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים אֲשֶׁר בַּנְּחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ, וְאָנוּ רַחוּקִים מֵהֶבֶל שֶׁל
כָּל מִינֵי פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׂקָר הַנוֹהֲגָת גַּם אֲצֵל כְּמָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ.
בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר טוֹב גְּמָלָנוּ, וְאֵין אָנוּ מְטַעִים אֶת עֲצָמָנוּ
כָּלָל, רַק יוֹדְעִים בְּכַרוּר שְׁבֹא יְבוֹא הַיּוֹם, שְׂיִהְיֶה הַהֲכָרַח לְהַפְּשִׁיט
גּוֹפְנָנוּ וְכוּ', וְשָׁם בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן עָקֵר הַחֲשִׁיבוֹת הוּא מַח נְקִי, עֵינֵינִים
נְקִיּוֹת, אֲזַנֵּינִים נְקִיּוֹת, חֲטָם נְקִי, פֶּה נְקִי וְכוּ' וְכוּ', וּמָה שְׂזַכֵּינוּ לְחֻטְךָ

(ו) וּבְאֵילוּ פָּנִים נִכְנָס לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ? !

רנב   אֲשֶׁר   ב' רסב   בַּנְחַל

בְּזֶה הָעוֹלָם אֵילֹו מִיָּנִי לַמּוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, יְדִידִי, אֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. מָה עָשָׂה מוֹהַרְנֵי"ת ו"ל כֹּאֲשֶׁר סָבְבוּ אוֹתוֹ שׁוֹנְאִים מְרוֹרִים כְּאֵלוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר שָׁבְרוּ אֶת חֲלוֹנוֹתָיו וְסָקְלוּהוּ בְּאֶבְנִים אוֹתוֹ וְאֶת בְּנֵי בֵיתוֹ, וְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַגְּדוֹלִים, תַּלְמִידֵי רַבְּנוּ ו"ל עֲמְדוּ מֵהַצַּד, וּמָה גַם שֶׁהֲרֵבָה הֲרֵבָה חָלְקוּ עָלָיו גַּם-כֵּן וְכוּ', מָה עָשָׂה? לֹא נִפְל בְּדַעְתּוֹ, רַק הִיָּה חֲזַק וְתַקִּיף בְּדַעְתּוֹ, וְחָשַׁב מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ לְהַפְיֵץ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה.

"בְּנֵי, בְּנֵי, אֵל תִּלְךָ בְּדַרְךְ אַתָּם, מִנַּע רַגְלְךָ מִנְּתִיבָתְךָ" (מְשָׁלִי א, טו), אִם נִתְחַבְּרוּ בְּנֵי-אָדָם עַל אֶחָד, תִּדַּע שְׁזוּהֵי חֲבוּרַת רְשָׁעִים, כִּי לֹא יִתְכַן שִׁיתְחַבְּרוּ וְיִתְלַקְטוּ כַּמָּה מִנְּיָנֵי אַנְשִׁים, וְלֹא יִמָּצֵא בִּינֵיהֶם אֶפְלוֹ אָדָם אֶחָד שִׁימָצֵא אִיזוֹ זְכוּת עָלָי, אֶפְלוֹ שְׁאֵנִי כְּלִי חַיִּב לְגַמְרֵי, אֲבָל אֵיךְ שֶׁהוּא הִיִּתְכַן שְׁלֹא תִמָּצֵא בִּי אִיזוֹ שַׁעֲרָה וְנִקְרָה שְׁכּוֹנָתִי גַם-כֵּן. לְשָׁמַיִם?! וְכִי כֶּךָ לִמַּד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ו"ל?! וְאֵיָה אֵיפֹה הִיא הַתּוֹרָה "אֲזַמְרָה לְאֵלֶיךָ בְּעוֹדֵי", שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁאֶפְלוֹ רָשָׁע גָּמוּר, הַהֲכַרְחַ שִׁיְהִיָּה בּוֹ אֵיזָה צַד זְכוּת?! מִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן שֶׁעֲדִין אֵינִי מִחֲזִק לְרָשָׁע גָּמוּר, חַס וְשְׁלוֹם, תִּהְלֶה לְאֵל, אֲנִי מִתְעַטֵּף בְּצִיצִית בְּכָל יוֹם וּמִתְעַטֵּר בְּתַפְלִין, וְשׁוֹמֵר שֶׁבֶת וְכוּ' וְכוּ'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רסב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר חֲמַת בְּלַק ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי הַיָּקָר, הָאֲבֵרְךָ הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. חֲמֻדַת לְבָבִי, הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁצָּרִיכִים לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵתִים הַלְלוֹ, הוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהַכְנִים הַיִּטֵּב

אֲשֶׁר   ב' רסב   בַּנְחָל   רנג

בְּדַעַתְנוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת, שְׁאִין עוֹד מִבְּלַעְדֵּינוּ, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְעַל-יְדֵי תַקְוָה הַאֲמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, כִּי הַמְּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְאָרִיכוֹת אֲפִים, וְלֹא יִפֹּל בְּרוּחוֹ מִשּׁוֹם דְּבַר (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה); וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי, כִּי עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן הוּא בְּעֵינֵי דְחִיקַת הַשְּׁעָה, כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם סִבְלָנוּת, וּמְחַכָּה וּמְחַכָּה, וְאִינוּ דוֹחֵף שְׁיִהְיֶה תַכְף-וּמִיד... רַק עוֹמֵד וּמִבְקָשׁ כְּעֵנִי בַּפֶּתַח, שׁוֹאֵל וּמִתְחַנֵּן מִתְנַת חֲנֹם וְכוּ', אֲזִי דִיְקָא יִזְכֶּה שְׁיָבוֹא יוֹם יִשׁוּעָתוֹ. אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, הַבְּנִיָן, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, יִהְיֶה שְׁלֵף, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא תִשִּׁיג גְּבוּלָךְ, כָּל שׁוֹנְאֵיךְ יִפְלוּ תַחְתֶּיךָ, אַתָּה, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂתַק שְׂתַק, כִּי כָּךְ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים שְׁבָאִים עַל הָאָדָם, הֵם תַּקוּן גָּמוּר לְפָנֵם הַבְּרִית (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'; וּבְחֶלֶק ב', סִימָן פו', עֵין שֵׁם); הָעַקֵּר תַּכְנִיס בְּדַעַתְךָ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ אֶחָד וְאִין שְׁנֵי לוֹ, וּמִבְּלַעְדֵּי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְגַעַת בָּךְ לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּךְ, חֵס וְשֵׁלוֹם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת, חֶלֶק ב', סִימָן ג'): עַל-יְדֵי הַהַשְׁגָּה שְׁאָדָם מִשִּׁיג שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אֶחָד וְאִין שְׁנֵי לוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַרִּיחַ אֶת מְלֹאכֵי מְרוֹם שִׁיגְלָמוֹ בְּגַלְמֵם, וְיִלְכוּ בַשְּׁלִיחוֹתוֹ; עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, הַדְּבַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא יִפִּיל חֲלָלִים חֲלָלִים תַּחְתֶּיךָ (גִּטִּין ז.), אַתָּה שְׂתַק וְאֵל תַּעֲנֶה לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם הַחוֹלְקַת עֲלֶיךָ, תִּקְבַּל כָּל אָדָם בְּסֹכֵר פָּנִים יְפוֹת, וְתִדְבַר עִמּוֹ רַק מִרַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַנּוֹפְלָאוֹת, אוֹלֵי אוֹלֵי תוּכַל לְהָאִיר בּוֹ אִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְעוֹרֵר לְבָבוֹ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אוֹ לְהַתְּחִיל לַעֲשׂוֹת שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּמִשְׁנֵיּוֹת אוֹ בְּגִמְרָא אוֹ בַשְּׁלַחֵן עָרוּךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנַס בְּשׁוֹם וּפְוִחִים, כִּי אִין קֶץ לְדַבְרֵי הַבָּל, וְחֲבַל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, שְׁאִין לְקַנּוֹתוֹ בְּשׁוֹם מְמוֹן שְׁבַעְעוֹלָם.

יְדִידֵי הַיָּקָר! עֲלִינוּ נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם לְדַבֵּר וּלְגַלוֹת לְכֹל בְּאֵי בִיתְנוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ וְאֵת נַעַם עֲרֻבוֹת עֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אִין לְהַתְּפַעַל מִמִּתְנַגְדִּים אֲפִלוֹ הֵם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי כֵן עָבַר עַל כָּל הַצְּדִיקִים שְׁבָכַל דוֹר וָדוֹר, כָּל מִי שֶׁעָסַק

רנד אָשֶׁר ב' רסג בַּנְחָל

לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם וּלְהַשְׁרֹת שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, עָלָיו עֲבָרָה מְרִירוֹת מֵאֲנָשִׁי בְּלִיעַל, אֲשֶׁר הָיוּ מְלַבְּשִׁים בְּלִבוֹשִׁים שׁוֹנִים, וְדָבָר זֶה בְּרוּר.

וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ עַל כָּל פָּנִים מֵעַכְשָׁיו, אַתָּה עֲשֵׂה אֵת שְׁלֹךְ — לְהִתְמַיֵּד בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וּלְחִכּוֹת עַל יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, אֲשֶׁר בָּא וְכָשָׁאֲחַד נִכְנָס אֶצְלְךָ, תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ רַק מֵעֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּתְחַזְקוּ אֵת עֲצַמְכֶם, וְאִישׁ אֵת רֵעֵהוּ, יֹאמֶר חֲזַק, בְּלִי שׁוּם קוּוֵי שְׂכָר, רַק בְּלִב אֱמֶת וּבִתְמִימוֹת גְּמוּלָה, בְּרוּדְעַר הָאֱלֹט זִיךְ גָּאט וְוַעֲט דִיר אוֹיס פִּירְעֵן צוּם גִּיטֵן הָאב פֶּאָר קִינֶעֶם קִיין מוֹרָא נִישְׁט גָּאט אִיז מִיט דִיר בִּי דִיר'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

ב' רסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת בְּלֶק ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נּוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ וּמָה נְעִים גּוֹרְלְךָ, שְׁזָכִיטָ לְהִתְנוּדַע מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְרֵאוּ לְךָ לְשִׁמְחָה בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְאַתָּה תְּהַלֵּה לְאֵל, מְסִתּוֹבֵב הַרְבֵּה אֶצְלֵ ר' לױ יֶצְחָק (גַּרוּ יֵאִיר) [ז"ל], וְאַתָּה זוֹכָה וּמְזַכֶּה אוֹתִי... אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף תִּצָּא מִזֶּה זְכוּת הַרְבִּים כְּזוֹ, אֲשֶׁר לֹא שְׁעַרְתָּ מִיְמֶיךָ, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם אוֹרֵב עָלִי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְחוֹרֵק שְׁנָיו עָלֵי וְכוּ'. מָה אֹמֵר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, אַתָּה עֲדִין בְּחוֹר צְעִיר עִם כָּלִים נְפֻלָּאִים תְּהַלֵּה לְאֵל, לֹא כְּדָאִי לְךָ לְהַכְנִיס

(ז) אָחִי! תְּחַזִּיק אֵת עֲצַמְךָ, אֱלֹקִים יִגְמַר בְּעֶדְךָ לְטוֹבָה, שְׁלֵא יִהְיֶה לְךָ מוֹרָא מֵאֵף אֲחֵר, אֱלֹקִים עִמָּךְ וְאַצְלְךָ.

אֶת עֲצָמָךְ בְּסִכְסוּכֵי מַחְלָקַת שְׁנֵת־הוּוּ עֲכָשׁוּ, אֲנִי דָן אֶת כָּלֶם לְכַף זְכוּת, וְלִדְעָתִי הִיא מַחְלָקַת שְׁבִין הַצְדִּיקִים הַמּוֹבָאֵת בְּלִקּוּטֵי-מִוְהָרִין (חֶלֶק א', סִימָן ה'), וְעַל-כֵּן אֵין מָה לְהִתְבַּלְבֵּל מִזֶּה, אוֹ לְהַחְלִישׁ דְּעָתוֹ בְּעֵבוֹר זֶה, יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, "אֵט אֵיזוֹ טָאג אֵט אֵיזוֹ נֶאכְט", וּמָה יִהְיֶה נִשְׁאָר מֵאֲתָנוּ? רַק מָה שְׁנוֹזֶכָה לְחֻטֵּף כָּל יוֹם אֵיזֶה מְעַט טוֹב, וּבִפְרָטִיּוֹת אֵילוֹ מְעַט דְּבוּרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְשִׁמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן שְׁכֶתְבֶּת לִי שֶׁהִתְפַּלְלֶת הִרְבָּה עַל אוֹדוֹת... שְׁיִגִיעַ אֵלָיךְ, כֵּן הִיא הָאֲמֶת, אֶהוּבִי, יְדִידִי, וְאֲחִי וּבְנִי, יְקִירִי, צְרִיכִים לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ כָּל צְרָכֵינוּ הַרוּחָנִיִּים וְהַגְּשָׁמִיִּים בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי הַמְשָׁכִיל בְּאֲמֶת, יֵבִין כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְאֵיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, אֵין בְּלִעְדֵי יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן כָּל מָה שְׁצָרִיךְ הָאָדָם, עֲצָתוֹ לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִהְלֶה לְאֵל, אֲתָה רוֹאֶה שְׁיִשׁ לְךָ כַּח הַתְּפִלָּה, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, פּוֹעֵלֶת וְנִתְקַבְּלֶת תְּפִלָּתְךָ, עַל-כֵּן חִזַּק וְאַמֵץ מֵהַיּוֹם לְבָרַח לְמָקוֹם מִיַּחַד שְׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשִּׁיחַ וְתִסְפֹּר אֶת כָּל לִבֶּךָ וְכֹל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת. לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוֹלָם, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם?! וּבִידִיעָה זוֹ תִזְכֶּה שְׁיִתְפָּרְדוּ מִמֶּךָ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן, כִּי הָעֶקֶר בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא נִקְדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וּכְמֵאֹמֶר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דְבָר קָטָן, וְאֲצֵלִי אֱמוּנָה הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד; וְעֶקֶר הָאֱמוּנָה הוּא בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת וְחֻקִּירוֹת כָּלֵל, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֵׁאָדָם מְכַנִּיס אֱמוּנָה בְּדַעַתוֹ, כִּי אֵין בְּלִעְדֵי יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֲפֵלוֹ בְּמָקוֹמֵי הַמְּגֻשָּׁם וְכוּ', גַּם מִשָּׁם אֲנִי יְכוֹל לְהִתְדַבֵּק עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזוֹ תִכְף-וּמִיד בִּידִיעָה זוֹ מֵאִיר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ אוֹר גְּדוֹל, כִּי הָאֱמוּנָה נִקְרָאת אוֹר, כְּמוֹבָא בִּזְהַר הַקְּדוּשׁ (וַיִּקְרָא יא:): אוֹר דָּא מְהִימְנוּתָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא^ט, עֵינֵן שָׁם; וְזֶהוּ עֶקֶר הַתְּכִלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהִתְדַבֵּק עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמֶת, כְּמוֹ דְבֵק הַמְּדַבֵּק שְׁנֵי דְבָרִים, עַד שְׁאֵי אֲפָשׁוּ

(ח) הִגָּה יוֹם וְהִגָּה לִלְלָה.

(ט) אוֹר זֶה הָאֱמוּנָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא.

לְהַפְרִידֵם כָּלֵל, כְּמוֹ-כֵן צָרִיכָה לְהִיּוֹת הַדְּבָקוֹת עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִין לָךְ עוֹד נֶעֱם וְחַיּוֹת מִהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתַכְּף-וּמִיָּד כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, תַּכְּף-וּמִיָּד אִין לָךְ כְּכֹר מִמֶּה לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, כְּמוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (בְּהַר קַי): לְעוֹלָם בַּר נֶשׁ יֵהָא זְהִיר בְּמֵאֲרִיָּה, וַיִּדְבֵּק לְבִיָּה בְּמֵהִימְנוּתָא עֲלָאָה בְּגִין דִּיֵּהוּי שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה, דְּכַד יֵהוּי שְׁלִים בִּיָּה לֹא יִכְלִין לְאַבְאֶשְׁא לִיָּה כָּל בְּנֵי עֲלֵמָא, עֵין שָׁם; וְאֵל דְּכַר זֵה רוּצָה רַבְּנוּ ז"ל לְהַבִּיאַנּוּ, לְהִיּוֹת הַדּוּק וְדְבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּדְבָקוֹת אַמֶּת, עַד שְׁלֹא יַעֲלֶה עַל לַבְּנוּ שׁוּם מוֹרָא בְּשׁוּר נְדָם וְכוּ' וְכוּ'.

רֵאָה, יְדִידֵי הַיְקָר, מֵה שְׁעֵבֵר עֲלֵיךְ בְּאֵלוֹ הַשָּׁנִים וְכוּ', וּמִי יָכוֹל לַעֲזֹר לָךְ — רַק רַבְּנוּ ז"ל, עַל-כֵּן אַחַז אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ, וְתִשְׁקַד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגְעֵ לְנַפְשְׁךָ, וּבְרַח לָךְ מִלְּצִים וּבַעֲלֵי רִיב וּמַחְלָקֶת, אֲשֶׁר עוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת; כִּי כְּכֹר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת קֶרַח, פְּרָשָׁה יח): כְּמָה קָשָׁה הַמַּחְלָקֶת, שְׁכָל הָעוֹזֵר בְּמַחְלָקֶת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֻבָּד זְכָרוֹ, עֵין שָׁם; עֲלֵי לְקַבֵּל עֲכָשׁוּ בְּאַהֲבָה כָּל מֵה שְׁמֻדְבָּרִים עֲלֵי וּמְבֻזִים אֶת שְׁמִי, כִּי מִי יוֹדֵעַ מֵה שְׁמֻצִילִים עַל-יַדֵּי-זֵה, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רס), כִּי אֲבֻדַת הַשֵּׁם הוּא מְסִירַת נַפְשׁ וּמְצִיל יִשְׂרָאֵל מִהַרְיָגָה וְכוּ', עֵין שָׁם; מֵה לַעֲשׂוֹת, הַהֲכָרַח עֲכָשׁוּ לְשִׁתָּק, כִּי (חֲלִין פט): אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֵלָא בְּשִׁבִיל מִי שְׁבוּלָם אֶת עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת מְרִיבָה; וְאָמְרוּ (קְדוּשִׁין עא): כַּד מִינְצוּ בִּי תְּרֵי בְּהַדֵּי הַדְּדֵי חֲזוּ הֵי מִיגִיִּיהוּ דְקָדִים וְשִׁתִּיק הוּא מִיחָס טְפִיכִי, עֵין שָׁם; וּכְכֹר שְׁמַעְנוּ הַרְבֵּה מֵר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ז"ל], שְׁעַקֵּר חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב הוּא, דָּאֵס אֶפְשׁוּוֹיִיגְעֵן יַעֲנַעֵם, לֹא מִפְּנֵי שְׁאִין לִי מֵה לְהַשִּׁיב, רַק מִחֲמַת שְׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר שְׁצָרִיכִים לְהַשִּׁיב וְלְשִׁתָּק (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר), תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לִי לְהִרְאוֹת לְכָל הַזְּקֵנִים כִּי הִצְדַּק עַמִּי, וּמָה עָשׂוּ כְּכֹר הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים בְּעוֹלָם,

(י) לְעוֹלָם, אָדָם יִהְיֶה זְהִיר בְּאֵדוּנוֹ, וַיִּדְבֵּק לְבוֹ בְּאֵמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּעֵבֹר שִׁיחִיָּה שְׁלֵם בְּאֵדוּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁכָשְׁיִהְיֶה שְׁלֵם בּוֹ לֹא יְכוּלִים לְהִרְעֵ לוֹ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.
 (כ) כְּשֶׁמִּתְקוּטְטִים שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם זֵה עִם זֵה, רָאוּ מִי מֵהֶם מְקַדִּים וְשׁוֹתָק, הוּא הַיּוֹתֵר מִיחָס.
 (ל) לְשִׁתָּק לְהַהוּא.

אֲשֶׁר   ב' רסג   בְּנַחֵל   רנו

וְאִיךְ שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל, נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה חֲפוּשׁ גְּדוּל אַחֲרֵי "לְקוּטֵי-
מוֹהַר" וְשָׂאָר סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וּבַגְּלָלָם הִצְרַכְתִּי לְהַדְפִּים עֲכָשׁוּ
מִחֲדָשׁ אֵת כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְאִיךְ שְׁעַל-יְדֵי הַסִּפְרִים הָאֵלּוּ נַעֲשׂוּ
כְּכַר הַרְבֵּה הַרְבֵּה בְּעַלֵּי תְּשׁוּבָה וְצַדִּיקִים, כַּאֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ הָאֱמֶת
יִוְדַע זֹאת, אִךְ כְּכַר אָמַר רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן קכב):
הַנְּצַחֲוֹן אֵינוֹ סוֹבֵל אֵת הָאֱמֶת, וְעַל-כֵּן אֵין לִי מָה לְהַתְּנַחֵחַ עֲכָשׁוּ
עִמָּהֶם, עָלֵי רַק לְדָם וְלִשְׁתֵּק לְמַחְרָפִי, וְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ וְנֹעֵט אוֹיֵס
פִּירְעָן וְוִי כְּבִיכּוֹל עֵר פֶּאָר שְׁטִיטֵי"מ, אִךְ הֵלֵב כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד, כִּי
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרֻשַׁת מִשְׁפָּטִים, פְּרָשָׁה ל'): אֵין דְּבַר
טוֹב וְאֵין שְׁלוֹם יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה, עֵינֵן שָׁם; וְאָמְרוּ בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ זֹוֹטָא
(פֶּרֶק ט'): מִחֻלְקַת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת סוֹפָה לְהַתְּנַזֵּר, עֵינֵן שָׁם; רַבְּנֵנוּ ו"ל
מִחֻפָּה וּמִצְפָּה עֵס זָאל זִיךְ אוֹיֵס פִּירְעָן זֵיִין זֹאדֵי, וְלִבְסוֹף כְּשֶׁאֲחַד
מִדְּפִיס אֵילוֹ סִפְרִים, מִתְּחִילִים לָרִיב עִמוֹ, וּמִי? הַזְּקָנִים... אֲשֶׁר בְּכָל
יּוֹם מוֹכְנִים לְהַחְזִיר גִּשְׁמָתָם, וְיִצְטָרְכוּ לְתַן דִּין וְחֻשְׁבוֹן וְכוּ'. מָה
יֵאמְרוּ אָז? ! הֲלֵא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה, שִׁיר הַשִּׁירִים):
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְיִשְׂרָאֵל, תְּנוּ דַעְתְּכֶם שְׁלֵא תִשְׁנְאוּ זֶה אֵת
זֶה וְלֵא תִתְּרַחְרוּ זֶה עִם זֶה, שְׁלֵא יֵאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת לְפָנָי: תּוֹרָה
שְׁנַתָּת לָהֶם אֵינָם עוֹסְקִים בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וּמִחֻלְקַת וּתְחִרוֹת בִּינֵיהֶם,
עֵינֵן שָׁם.

עַל-כֵּל-פָּנִים אִיךְ שֶׁהוּא, חֲמֻדַת לְבָבִי, אַתָּה בְּרַח לָךְ מִכָּל אֵלוֹ
הַסִּכְסוּכִים וְהַמְּחֻלְקַת, אֲשֶׁר עוֹקְרִים אֵת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ
וּמְרַבְּנֵנוּ ו"ל וּמִהַתּוֹרָה וְכוּ', וְתַהֲיֶה רְגִיל רַק לְבְרַח אֵלָיו יִתְּבַרְךָ
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִדְבֵר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הַתִּינוּק עִם אָבִיו,
וְאֵז טוֹב לָךְ לְנַצַּח נְצַחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(מ) וְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יְגַמֵּר כְּמוֹ שֶׁהוּא כְּבִיכּוֹל מִבֵּין.
(ג) שְׁיֵצֵא מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל עֲנִינוּ.

ב' רסד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, עֲרֹב־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר חֻקַּת בְּלַק ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי
הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּלְחַזְקָךָ הוּא אֶךְ לְמוֹתֵר, כִּי תִהְיֶה
לְאֵל, אַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וּמִי יָבֵא אַחֵר הַמְּלֶךְ, תִּהְיֶה לְאֵל,
אַתָּה הַמְּפִיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה יִמְהַר גְּאֻלְתָּנוּ וּפְדוּת
נַפְשָׁנוּ, עַל־כֵּן רְאוּי לָךְ לְשִׁמְח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּיָּרָא וְאֵל תַּחַת
מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי לֹא יֵאָרַע לָךְ שׁוּם דְּבָר. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל
(פְּסָחִים ח): שְׁלוֹחֵי מִצְנָה אֵינָם נִזְקָיִם, לֹא בִּהְלִיכְתֶם וְלֹא בַּחֲזֹרְתֶם;
עֲלֶה וְהַצְלַח גְּבוּר הַחֵיִל, כִּי ה' עִמָּךְ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּעֲלֶה
וְתִצְלִיחַ. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַפְּצַת סִפְרֵי וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
הָיִיתָ רוֹקֵד עַל נַעַם חֻלְקָךְ.

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל הַמְּחַרְחָרֵי רֵיב, כִּי
כֹּף צָרִיף לְהַיּוֹת, כִּי לְפִי גִדְל הַעֶסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, כְּמוֹ־כֵן
צָרִיף שֶׁתִּתְגַּבְּרָנָה הַמְּנִיעוֹת, כִּי מֵרַבּוּי הַמְּנִיעוֹת יְכוּלִים לְהִבִּין מַעֲלַת
הַנְּחָשֶׁק (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן סו). וְלְמַעַן הַשֵּׁם, "דּוּם לֵה"
וְהַתְּחוּלָל לוֹ" (תְּהַלִּים לו, ז), "וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֻלְלִים חֻלְלִים" (גִּטִּין ז).
אֵל תִּדְבֵּר מִמִּתְגַּבְּרִיף לֹא דְבָר וְלֹא חֻצֵי דְבָר, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי
פְּרֻטִית שְׁיִחְלְקוּ עָלֶיךָ, וְאֵל תִּחְלֵשׁ דַּעְתָּךְ כִּי גַם אֵלוֹ הָאֲבֻרְכִים
שֶׁנִּתְקַרְבוּ עַל יָדֶךָ, גַּם־כֵּן כָּבֹד הַתְּחִילוֹ לְחַלֵּק עָלֶיךָ, אִף שֶׁהָיוּ
מְקַשְּׂרִים עִמָּךְ בְּאַהֲבָה וְחֻבָּה יִתְרָה. צָרִיף שֶׁתִּזְכֹּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סִפְר
הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן נג): כְּשֵׁישׁ לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְאַחֲר־כֵּן קָם עָלָיו
אִישׁ אֶחָד מֵרַעֲיוֹ וְאִנְשָׁיו גַּם הוּא לְחַלֵּק עָלָיו, הוּא סִימָן שֶׁהַבְּעָלִי
מִחֻלְקַת שְׁלוֹ יִהְיוּ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים, עֵינִי שָׁם; וְעַל־כֵּן אֵל תִּצְטַעַר
אֲשֶׁר הָאֲבֻרְךָ ... גֵּרוּ יֵאִיר גַּם־כֵּן הַתְּחִיל לְחַלֵּק וּלְדַבֵּר עָלֶיךָ וּלְהַרְעֵ
לָךְ, אִף שֶׁהַבְּטִיחַ לָךְ בְּהַבְּטָחוֹת חֻזְקוֹת, כִּי הוּא יֵאֲחֹז אֶת עַצְמוֹ עִמָּךְ

אֲשֶׁר   ב' רסה   בַּנְחָל   רנט

— מה בְּכָךְ, בְּיָדָאֵי הוּא כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, וְלִכְּנֵן אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי מִי שֶׁרַק יִתְחַיֵּל עִמָּךְ, תִּהְיֶה לוֹ מַפְלָה גְּדוֹלָה, וְעֲלִינוּ רַק לְבַקֵּשׁ שְׁאֲנַחְנוּ לֹא נִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, הַרְדּוּפִים יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁזַכִּינוּ לְהַתְנַדֵּעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רסה.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי חֲקַת בְּלַק ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, אָבֵן יִקְרָה בְּלִיִּיקוּוֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלִינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ, שְׂיִשׁ לָךְ חֲלָק בְּזִכּוֹת הַרְבִּים, אֲשֶׁר אָמַרְוּ בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (לָךְ־לָךְ עט): דְּכָל מֵאֵן דְּמִזְכָּה לְאַחְרָא הֵהוּא זְכוּתָא תְּלִיָה בֵּיה וְלֹא אַעֲדִי מְנִיָה, מְנַלָּן, דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְרֵן", זְכוּתָא דְּאִינוּן נִפְשָׁן הִנֵּה אֲזִלִּי עִמִּיה דְּאַבְרָהָם^ס, עֵינִ שָׁם; וּבְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם מְקִימִים בְּפִשְׁטוֹת "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ", כִּי מְרַגִּישִׁים מִמֶּשׁ אִיךְ שֶׁהַבְּעַל מְחַבֵּר מְדַבֵּר עִמוֹ, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, כִּי פָּנִיו, שִׁכְלוּ וְחֲכָמָתוֹ הַטְּמִין בְּסִפְרוֹ (עֵינִ לְקוּטִי־מוֹהָרֵן, חֲלָק א', סִימָן קצב); וְעַל־כֵּן הִיא זְכוּת הַרְבִּים גְּדוֹלָה וְנוֹרְאָה מְאֹד לְעוֹר לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן לְהַפִּיצֵם בֵּין מְשַׁפְּחָתוֹ וּבֵין חֲבָרָיו וְכו'. וְכו'.

ס) שְׁפָל מִי שְׁמִזְכָּה אֶת אַחֵר, הַזְכוּת הַזֹּאת תְּלוּיָה בּוֹ, וְלֹא הוֹלֶכֶת מִמֶּנּוּ, וּמִהִיכָן לְמַדִּים זֹאת? מִמָּה שֶׁכָּתוּב: "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְרֵן", הַזְכוּת שֶׁל אֵלּוּ הַנֶּפְשׁוֹת הִימָּה הוֹלֶכֶת עִם אַבְרָהָם.

חֲמִדַת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְאַחֵז בְּשִׁעוּרִים שְׂאֵתָה לומד בביתך עם כִּמְהָ מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, כִּי אֵין לְמַעֲלָה מִתְלַמּוֹד תּוֹרָה דְרַבִּים, וְנִקְרָא בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֵפֶה מֵט): תּוֹרַת חֶסֶד, כִּי תוֹרָה עַל מְנַת לְלַמְדָּה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת לַמּוֹד, סִימָן מֵה): כְּשִׁעוּשָׁה אָדָם אֶת עֲצָמוֹ הַפֶּקֶר לְלַמֵּד תּוֹרָתוֹ לְכֹל, הַתּוֹרָה נִתְּנָת לוֹ בְּמִתְנָה, עֵינֵי שָׁם; וְדַבֵּר זֶה רוֹאִים בַּחוּשׁ, כְּשִׁלּוּמֵדִים וּמְדַבְרִים עִם אַחַר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְעוֹרֵר גַּם לְכַבּוֹ בַּתְּשׁוּקָה עֲצוּמָה, כִּי נַעֲשֶׂה אוֹר יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוּזֵר (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קֶפֶד), וְאֶפְלוּ אִם בְּאֵמַת בַּתְּחִלָּה אֵין לוֹ שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת, עַל-כֹּל-פָּנִים כְּשִׁמְדַבֵּר וּמְחַזֵּק אֶת חֲבֵרָיו, אִזְ סוּף כֹּל סוּף תִּתְעוֹרֵר גַּם בּוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְדַבֵּר זֶה בְּדוּק וּמְנַסָּה, תּוֹכֵל לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים בְּשַׁעֲהַ שְׂאֵתָה עוֹד רְחוּק בְּעֲצָמָךְ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ לִי, אֲדַרְבֶּה אִם בָּאִים בְּנֵי-אָדָם לְבֵיתְךָ, הַחֹב מְנַח עֲלֶיךָ לְדַבֵּר עִמָּהֶם וּלְהַרְבּוֹת בְּדַבּוּר, כִּי זֶה סִימָן שֵׁישׁ בְּךָ כַּחוֹת עֲצוּמִים וְכוּ', כִּי לֹא בַחֲנָם שׁוֹלַח הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹתָם אֵלֶיךָ, עַל-כֵּן רָאֵה לְדַבֵּר עִם כֹּל מִי שֶׁבָּא לְבֵיתְךָ, וּתְחַזְקוּ אֶת עֲצָמְכֶם, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּזְכֶּה גַם-כֵּן לְהַתְעוֹרֵר מִחֲדָשׁ בְּכֹל פַּעַם; רַק חֲזַק וְאַמֵץ וְהֵייתָ לְאִישׁ חֵיל.

וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהֵר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ס'), שְׂאָסוּר לְלַמֵּד לְתַלְמִיד שְׂאֵינוֹ הֶגְוֵן. וּבְאֵמַת מִי יוֹדֵעַ מִי נִקְרָא תַלְמִיד שְׂאֵינוֹ הֶגְוֵן, וּבִפְרִט שְׂרַבְנוּ ז"ל הַזֶּהִיר לְדַבֵּר עִם כֹּל אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְהֵאִיר בּוֹ אֶת הַדְּעַת הָאֵמַת (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְהַסְבִּירוֹ אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, לְכַתְחִלָּה לְצֵאת וּלְדַבֵּר, זֶה לֹא צְרִיךְ, כִּי 'זַפְּאָה מֵאֵן דְּמַלִּיל עַל אוֹדְנִיָּה דְשִׁמְע' [אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַדְבֵּר עַל אֵזֶן שֶׁל מִי שְׁמוּכֵן לְשִׁמְע]; וּמִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי הוּא בְּכֹלֵל אוֹתָם שְׂאָסוּר לְקַרֵב, כִּי עוֹד יִקְרַר אוֹתָךְ וְכוּ' (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), אֵף אִם אָחַד בָּא אֶל בֵּיתְךָ, צְרִיךְ שְׁתַּדַּע שֶׁהוּא הַתְּלַמִּיד הַהֶגְוֵן לְפִי בַּחֲנִינְךָ, וְעִמּוֹ תַרְבֶּה בְּדַבּוּר, כִּי הוּא יִקְבַּל מִמֶּךָ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

וְאוֹדוֹת שְׂשֵׂאֵלָתָ בְּעֵנֵן תְּפִלַּת הַנּוֹתִיקִין, אִם עֲדִיף לְהַתְּפַלֵּל

אֲשֶׁר   ב' רסה   בַּנְחָל   רסא

ביחידות ותיקין מלהתפלל מאחר עם מנן, איני יודע מה להשיבך, כי מעלת תפלת הצבור עולה על הכל, וכוונאי אם יש מנן שמתפלל אחר זמן קריאת שמע ותפלה, עדיף להתפלל בזמן תפלה ביחידות מלהתפלל עם הצבור לאחר זמן קריאת שמע ותפלה, אבל אודות תפלת התיקין איני יודע, אבל עבדה שמעתי, כי הרב מטשהרין התחיל בראש השנה להתפלל בקלויז באומן תפלת התיקין ביחידות, והמנן התחיל מאחר קצת, והקפידו עליו למה מתחיל הרבה לפני המנן, אבל אין מזה ראיה, כי הוא התפלל באריכות כל-כף, עד שפשהחזן התחיל "אבינו מלכנו" לאחר תפלת העמידה, אז גמר הוא "עושה שלום", הינו הוא הקדים להתפלל עם הנץ, והתפלל לאט לאט, עד שהחזן (שגם הוא בדרך כלל התפלל לאט בדרך אנשי שלומנו בראש השנה) גמר את כל הפיוטים, והתחיל "אבינו מלכנו", אז סיים הרב מטשהרין "עושה שלום"; על-כן אין מזה ראיה, והכל לפי האדם, ורואים מזה מעלתו, הוא הבין שתקח לו התפלה באריכות כל-כף, על-כן הקדים עוד ביחידות עם הנץ. ועל-כן גם אצלך, אם אפה מבין שתקח לך תפלתך באריכות, תוכל להקדים בתיקין ביחידות, ואחר-כך תתחבר עם המנן.

ומה ששאלת אודות התבודדות בשבת, צריך שתדע, שעקר שלמות ההתבודדות הוא פאשר ידבר איש עם רעהו פנים אל פנים, ודבר זה מתר גם בשבת, אדרבה בשבת יש עליה לכל העולמות, ויכולים לפעל אז הרבה מאד מאד.

העקר, חמדת לבבי, להכניס בדעתו את האמונה הקדושה, לידע בידיעה ברורה, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, ולית אתר דפניה מניה, ובידיעה זו יתפרדו כל פועלי אנו, ויהיה רגיל לדבר עמו יתברך פאשר ידבר איש אל רעהו, ויגלה לפניו את כל מצפוני לבו, ודבר זה מתר גם בשבת.

העקר צריכים להיות סבלן גדול מאד בזה העולם, ובפרטיות

בְּבֵיתוֹ, לְהַנְהִיג אֶת הַבַּיִת רַק עִם רַחֲמִים, וּלְהַזְהִיר לֹא לְהַכּוֹת אֶת
 יְלָדָיו, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו'ל אָמַר לְמוֹהַרְנָת ו'ל: "אוֹן וּוִידְעָר אַ קִינָד
 שְׁלֹא גִט מֵעַן"?!" וְאֵף שֶׁהוּא נִסְיוֹן גָּדוֹל, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל הַיְלָדִים
 כְּשֶׁמִּתְפָּרְאִים קָשָׁה לְהַשְׁקִיטֵם, אֵף עָלֵינוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו'ל, וְאִז
 טוֹב לָנוּ לְנַצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ב' רסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פְּנֻחַס ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֹהֲבָיו, יְדִיד נִפְשֵׁי הַיְקָר לִי
 מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, זֹכֶה
 וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים ... גַּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצָחִים.

הִנֵּה מְאֹד שְׁטֵלְפִנָּת אֵלֵי בַּפֶּעַם הִרְאֵשׁוּנָה, הִזָּה בְּדַעַתִּי לְכַתֵּב לָךְ,
 אֵף מְרַב טְרָדוֹתַי בְּעוֹנוֹתַיִנוּ הָרַבִּים, בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה בְּעֶסֶק הָרַבִּים,
 נִדְחָף מִיּוֹם אֶל יוֹם, וְאַחֲר־כֵּן טֵלְפִנָּת אֵלֵי עוֹד שְׁתֵּי פְּעָמִים, וְאַנִּי
 רוֹאֶה אֶת גְּדֹל מְסִירוֹת נִפְשָׁךְ בְּעִבּוּרֵי לְהַצִּיל עֲשׂוֹק מִיַּד עוֹשֵׁשְׁקִיו,
 אֲמַרְתִּי אַרְוֹצָה שׁוֹרְתִים אֵלָיו אֵלֶיךָ. אֵיךְ שֶׁהוּא, יְדִידֵי הַיְקָר, צְרִיכִים
 לְדוֹן אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, וּבְכַרְטִיּוֹת אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
 הַיְקָרִים, אֲתָם הַצֹּדֵק וּבִי הָעוֹן. וּכְמֵאֲמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
 ב', סִימָן כב): כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקָרְשָׁה, אֲזִי מִתְעוֹרֵר מִמֶּנּוּ קוֹל דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא, כִּי הֵם מְקַטְרָגִים עָלָיו, בְּחִינַת (יְרֵמְיָה יד, ז): "אִם עֲוֹנוֹנֵנוּ עָנוּ
 בְּנוֹ", שֶׁהָעוֹנוֹת צוֹעֲקִים בְּתוֹכֵנוּ, עֵינֵי שָׁם; הִינּוּ כִּי תִהְלֶה לְאֵל, זְכַנִּי
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּזִכְיוֹת חַנּוּם לְעֲשׂוֹת אִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת דְּקָרְשָׁה בְּעוֹלָם
 בְּהַדְּפַסֵּת וְהַפְּצַת דַּעַת רַבְּנוּ ו'ל, שֶׁהוּא הַקּוֹל, וְתִהְלֶה לְאֵל, בְּעֲשֹׂר
 הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ מִשְׁנַת תשכ"ה, שֶׁהַדְּפִסְתִּי אִזּוֹ שְׁמוֹנִים וְחֲמֵשָׁה אֲלֶף
 סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְנִתְפָּשְׁטוּ, תִּהְלֶה לְאֵל, בְּכָל תְּפּוּצוֹת

אֲרָצוֹת־הַבְּרִית וְכוּ', וּמֵאֲזוּ בְרוּךְ הַשֵּׁם, הִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב כָּל
הַמְקַרְבִּים הַחֲדָשִׁים, וְתִהְיֶה לְאֵל הֵם "זֶרַע בְּרֹךְ ה'" (ישעיה סא, ט).
וּבַפֶּרֶט עֲכָשׁוּ בְשָׁנָה זוּ, זְכַנִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְחֹזֵר וּלְהִדְפִּים אֶת כָּל
סִפְרֵי רַבְּנֵי ו'ל מַחֲדָשׁ, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ כְּכָר קְבוּץ יָפֵה שֶׁל
בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים מְפֻלְגִים, וְעֲכָשׁוּ אָנוּ עוֹמְדִים לְקִנּוּת אֶת הַבְּנִין
שֶׁהָרְאִיתִי לָךְ בַּהֵיחָדָּךְ פֶּאֶן, וּנְקִיָּה שְׁנֵיהֶם יִהְיֶה יְסוּד חֲזָק לִישִׁיבָה עַל
שֵׁם רַבְּנֵי ו'ל פֶּאֶן בְּאֲרָצוֹת־הַבְּרִית, וְתִהְיֶה לְאֵל, תִּהְיֶה מְבַצֵּר
לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב; עַל־כֵּן לֹא בַחֲנָם נִתְעוֹרְרוּ עוֹנוֹתֵי כְּנֻגְדֵי, וְצוּעֵקִים
עָלַי (וְזֶה בְרוּר אֲצִלִּי), וְנִתְלַבְּשׁוּ בְּמִי שֶׁנִּתְלַבְּשׁוּ, עַד שֶׁרוּצִים
לְהַפְחִידֵנִי בְּכֶתֶב הַנִּכְתָּב וְנִחְתָּם (אֶסְתֵּר ג, יד): "פֶּתֶשְׁגֵן הַכֶּתֶב לְהַנְתֵּן
דָּת בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל הָעַמִּים", אֲשֶׁר הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים
שֶׁהִדְפַּסְתִּי אֵינָם שִׁיכִים וְכוּ'. וּבְאַמַּת כָּל שׁוֹמֵעַ לוֹעֵג מֵהֵם, כִּי תִהְיֶה
לְאֵל, הַסְּפָרִים נִתְפַּשְׁטוּ בְּמַרְץ כְּזֶה, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִשְׁכָּל אֲנוּשֵׁי,
וּבְכָל מְקוֹם אֲשֶׁר הַסְּפָרִים מְגִיעִים, נִחְטָפִים מִיָּד, תִּהְיֶה לְאֵל, וּכְכָר
עָשׂוּ הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה בְּעוֹלָם, וְהִרְבֵּה הִרְבֵּה בְּעָלֵי תְשׁוּבָה נַעֲשׂוּ
עַל־יְדֵי הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, כִּי אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת,
וְכַמָּה מֵאוֹת בְּנֵי־אָדָם הִתְחִילוּ לְהִתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן עַל יָדָם.

עַל־כֵּן־פִּנְיָם אֵיךְ שֶׁהוּא, אֵינִי לִי עֲכָשׁוּ שׁוֹם עֲצָה רַק לְבָרַח אֲלֵי
יִתְבָּרַךְ בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִדְם וְלִשְׁתַּק לְמַחְרְפֵי וְלַמְבּוּי,
וְלִצִּיַּת אֶת רַבְּנֵי ו'ל, שֶׁמְזַהֵר מְאֹד לְדָם וְלִשְׁתַּק לְמַחְרְפֵי נִפְשׁוֹ (עֵין
לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'), וְלִדְבַק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת
אַמַּת, וְאַף שֶׁאַמְרַתְּ לִי, שֶׁהִרְבֵּה אַבְרָכִים שֶׁנִּסְעוּ מֵהַכָּא לְהֵתָם
שֶׁנִּתְקַרְבוּ עַל יְדֵי, וְעֲכָשׁוּ נִתְהַפְּכוּ וְכוּ', וְגַם־כֵּן מְדַבְּרִים עָלַי
וְחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה וְכוּ', כְּכָר אָמַר רַבְּנֵי ו'ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת,
סִימָן לג): מִי שֶׁמְשַׁלְּמִין לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה הַקְּדוּשָׁה־בְרוּךְ־הוּא מִרְחַם
עָלָיו, וְנוֹתֵן לוֹ שְׁכָל רַב בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, וְעַל־כֵּן עוֹד תִּצָּא לִי מְזֶה
טוֹבָה גְּדוּלָּה, וְעָלֵי עֲכָשׁוּ רַק לְהִתְבּוֹדֵד כָּל הַיּוֹם, וְלִשִׁיר וּלְרַנֵּן לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֲזַכֶּה
לִישׁוּעָה, כִּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ו'ל (שֵׁם אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לט): מִי שִׁישׁ לוֹ

שׁוֹנְאִים, יֹאמֵר כָּל הַיּוֹם תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְאֵל יִפְסֹק פִּי מִתְּפִלוֹת
וּבִקְשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹשִׁיעַ לּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹיְבָיו יִבְשׁוּ.

אִיךָ שֶׁהוּא, אֶהוּבִי, יְדִידִי, אַתָּה בָּרַח לָךְ מִמַּחְלֶקֶת, שֶׁהִיא
שְׁנוּאָה מְאֹד אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ רַבָּה,
פְּרָשַׁת קִנְחָה, פְּרָשָׁה יח): כַּמָּה קָשָׁה מַחְלֶקֶת, שֶׁכָּל הָעוֹזֵר בְּמַחְלֶקֶת,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד זָכָרוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ (שָׁם, פְּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים,
פְּרָשָׁה ל'): אֵינִי דֹבֵר טוֹב וְאֵינִי שְׁלוֹם יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה, עֵינֵי שָׁם;
וְתִהְיֶה רְגִיל לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה זֹאת תְּפִלָּה, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּלִשׁוֹן שֶׁאַתָּה רְגִיל בָּהּ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית
וּכְלִי לְהַמְשִׁכָת זֵיו נַעַם שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם. וְתִרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּה
בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן עַל-פִּי דֶרֶךְ רַבָּנוּ וְ"ל כַּאֲשֶׁר
דִּבְרָנוּ יַחַד, וְאֵז תְּצַלִּיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ב' רסז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבַּחֲוֹר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגַם אֶת הַמְּעוֹת לְהַדְּפָסָה, תְּשׁוּאוֹת חֵן
לָךְ, וְזְכוּת הַרְבִּים תִּגַּן עָלֶיךָ לְהַנְצִיל מִכָּל רָע', כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (יּוֹמָא
פו:): כָּל הַמְּזוּפָה אֶת הַרְבִּים — אֵינִי חָטָא בָּא עַל יְדוֹ; וּבַפְּרָטִיּוֹת
זְכוּת הַרְבִּים כְּזוֹ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת — אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֻלְקָךְ.

יְדִידִי הַיָּקָר! הַעֲקֵר לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלִשְׁכַח
אֶת הַעֵבֶר לְגַמְרִי, וְדַבֵּר זֶה תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הָאֱמוּנָה שְׁבוּ, כִּי הַמְּאָמִין
שֶׁאֵינִי בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה

אֲשֶׁר   ב' רסז   בַּנְחָל   רסה

פְּרָטִי פְּרָטִית, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק אֲזַ תְּמִיד יִתְחַדֵּשׁ, כִּי הֲלֹא מֵה דַּהֲוָה הָנָה, וְעַלֵּי לְהִתְחִיל מִרְגַע זֶה, וּכְמוֹ-כֵן יִהְיֶה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי עָקֵר מְנִיעַת הַשְּׂמִימָה הוּא מִפְּנֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל תְּמִיד לְאַחֲרָיו וְזוֹכֵר מֵה שֶׁעָשָׂה... אוּ זוֹכֵר אֶת צְרוּתָיו... אֲבָל תִּכְרַח-וּמִיד כְּשִׂזוּכָה לְהִשְׁכִּיחַ אֶת הָעֵבֶר, אֲזַ הוּא כְּקָטָן שְׂנוּלָד, וְחֵי חַיִּים תְּדַשִּׁים, וְשֵׁשׁ וְשֵׁמֶחַ עַל נַעַם חֶלְקוֹ וּגְוָרָלוֹ, שְׂזוּכָה לְהִבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וּמְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְאֵל, אָנּוּ מְלֵאִים מֵהֶם, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (בְּרֻכּוֹת נו.): אֲפֹלוּ רִיקָנִים שֶׁבָּדָ מְלֵאִים מִצְוֹת בְּרַמּוֹן; וְאָמְרוּ (יְרוּשְׁלַמִּי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ט', הִלְכָה ה'): אֵינן לָךְ אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁאֵינּוּ עוֹשֶׂה מֵאָה מִצְוֹת בְּכָל יוֹם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבְזֶה רָאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי סוּף כָּל סוּף גִּזְכָּה לְשׁוּב בְּאַמְתָּ לְאִמְתּוֹ, אִם נֹאחֲזוּ אֶת עֲצָמָנוּ בְּרַבְּנוּ ו'ל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רַבְּנוּ ו'ל הִזְהִירָנוּ מֵאֵד מֵאֵד, שְׁלֵא נִטְעָה אֶת עֲצָמָנוּ, כִּי הָעוֹלָם מִטְעָה אוֹתָנוּ (עֵינַי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נא), וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לְהִסְתַּכֵּל וּלְבַל נִטְעָה בְּהִבְלֵי הַזְּמַן, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק כָּל כְּסוּפֵינוּ וְחֻשְׁקָנוּ יִהְיוּ רַק לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּק אֶת עֲצָמָנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵינן לָךְ עוֹד נַעַם וְזִיו וְחַיּוֹת מִהִדְבָּקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִתְמִיד מֵאֵד מֵאֵד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְטִיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵינַי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), וּלְבַל נִשְׁמַע וּנְצִיט לְשׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, אֲפֹלוּ שִׁיחָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, כִּי אֵינן לָךְ עוֹד טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דֶרֶךְ רַבְּנוּ ו'ל, וְכָל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כְּבָר אֵינּוּ צָרִיךְ לֹא חֶרֶב וְחַנּוּת, לֹא טוֹבוֹת מִבְּנֵי-אָדָם וְכוּ' וְכוּ', אֲלֵא הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוּמְרוּ וּמְצִילוּ וְעוֹשֶׂה חֲפָצוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, מְשַׁלֵּי י'): אֵינן לָךְ צֶדֶקָה שֶׁמְצַלֵּת אֶת הָאָדָם מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֲנוּם אֲלֵא תּוֹרָה בְּלָבָד, עֵינַי שָׁם.

אַהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! הַחֲזֹק בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, אֲזַ בְּרֻכּוֹת הַזְּמַן תִּרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת מְתִיקוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר יִקְרָה הִיא מִפְּנֵינִים, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה וּמִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁאֲזַמֵּר אַחֲרָת, כִּי הֲלֹא זֶה חֶלְקָךְ לְנִצְחַת נְצָחִים.

חַמְדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְךָ וְעִמָּךְ, וְאַף בְּתַקְרָף הַחֲשָׁף וְהַבְּלִבּוּלִים שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתְךָ בְּכָל פַּעַם, גַּם שֵׁם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַעֲקֹר עַל-יְדֵי הַדְּבוּר שֶׁהוֹלֵךְ עִם הָאָדָם אֵף בְּמִקּוּמוֹת הַמְטַנְפִים (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עח), הֵן דְּבוּרֵי תוֹרָה וְהֵן דְּבוּרֵי תַפְלָה מְקַרְרִים אֶת חַמִּימוֹת וְהַתְּלַהּבוֹת הַלֵּב שְׂבוּעַר וְכוּ', עֵינִי שָׁם; אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזַכֵּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּי אַמֶּת כְּזֹה, הַמְאִיר בְּנוֹ דְּבוּרִים מְתַקִּים כְּאֵלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי עַד מְאֹד עַל הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, בְּאֵת אֵל מְקוֹם שְׂדוֹת אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים, הָרִים וּגְבָעוֹת, וְשֵׁם תּוֹכֵל לְבָלוֹת אֶת שְׁנֵי חֲדָשֵׁי הַקַּיִץ, אֲשֶׁר לְפִי דְבָרֵי גוּרֵי הָאָרֶז"ל הֵם נִגְדַּ שְׁתֵּי הָעֵינַיִם. וַיֵּשׁ לֹמֵר בְּפִשְׁיטוֹת עֲכָשׁוּ בְּחֲדָשִׁים אֵלוֹ, אָרִיף אֲנִפִּין דְּקִלְפָּה מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט מְאֹד מְאֹד עַל הַרְחוּבוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמב), עַד שֶׁקָּשָׁה לְהַנְצִל מִמֶּנָּה, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַרְנֵי מֵהַסְתַּפְּלִיּוֹת רַעוֹת, לְבַל אֲפָשֶׁל, חַס וְשְׁלוֹם, בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, אֲשֶׁר עוֹקְרוֹת אֶת הָאָדָם מִמָּדָּ לְגַמְרֵי, אֶתְּהָ לְבַד יוֹדֵעַ כִּמָּה פְּגַמְתִּי בְּעֵינַי עַד עֲכָשׁוּ, עַל-כָּל-פָּנִים שְׁמַרְנֵי מֵעֲכָשׁוּ לְבַל אֲפָשֶׁל בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת. זְפַנֵּי לְהַסְתַּפֵּל בְּחִיּוֹת אֲלֵקוֹת שֶׁבְּכָל דְּבָר, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינַי מֵעֵתָה וְעַד עוֹלָם".

על-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִיתָ לְבָרַח מִהָעִיר, רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח אֶת נַפְשֶׁךָ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לָךְ לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לָךְ, שֶׁלֹּא תִסְתַּוְּבַב בְּרַחוּבוֹת בְּשָׁנֵי חַדְשִׁים אֶלּוּ, כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֵדְרִין מ.ח.): אֵיךְ יִצָּר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלֶּא בְּמָה שֶׁעֵינֵינוּ רוֹאוֹת, עֵינַי שָׁם; וּמֵאֲמַר הָעוֹלָם יְדוּעַ, "אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי 'בֵּיתְךָ' מְסִים ב'תְּהִלַּת ה' יְדַבֵּר פִּי", וְ"אֲשֶׁרֵי תְּמִימֵי 'דְּרָךְ' מְסִים ב'תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֹבֵד", הֵינּוּ כְּשִׁיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ, אֲזִי זֹכֵה שֶׁתְּהִלַּת ה' יְדַבֵּר פִּיו, אֲבָל כְּשֶׁמְסִיב בְּדַרְכִּים, אֲזִי כָּא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, ל'תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֹבֵד".

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד יְהִיֶה אֵיךְ שֶׁיְהִיֶה, אַף שֶׁמֶר לָךְ מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ' מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲבָל רְאוּי לָךְ לִידַע, כִּי בְּיָדָי הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, וְסוּף כָּל סוּף בֹּא יָבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְתִסְפָּר הַכֹּל בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה. לְמַעַן הַשֵּׁם לַעַת עֲתָה הַחֲזַק בְּשִׁקְיָה רַבָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁעוֹרִים כְּסוּדָן כְּאֲשֶׁר הִרְגַּלְתָּ, וּבִפְרָטִיּוֹת הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת וְשִׁלְחַן עָרוּף הַמְּזַכְּכִים אֶת הַנֶּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד. וְתִרְבֶּה בְּדַבּוּרִים עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲזִי טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַעֲקֵר אֶל תִּירָא וְאֶל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי יִשׁוּעָתְךָ קְרוּבָה לְבּוֹא, וְעַקֵּר יִשׁוּעָתְךָ הֵיא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן מַה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם מִבְּלַעֲדֵי הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁתְּכַנִּים יְדִיעָה זֹו הֵיטֵב בְּלִבְךָ וּבְדַעְתְּךָ, אֲזִי תִגָּאֵל גְּאֵלָה שְׁלֵמָה; כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת אֵינָה אֶלֶּא בְּשִׁבִיל חֲסִרוֹן הָאֱמוּנָה, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁמְכַנִּים אֱמוּנָה בְּדַעְתּוֹ, אֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֶפְלוּ בְּמִקּוֹם הַגְּרוּעַ וְהַמְּזוּהָם שֶׁאֵנִי נִמְצָא עֲכָשׁוּ שָׁם וְכוּ', גַּם שָׁם אֲנִי יָכוֹל לְהַתְקַרֵּב וּלְהַתְדַבֵּק עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, תַּכְף-וּמִיד בִּידִיעָה זֹו נִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו.

וְשִׁלְמוֹת הָאֱמוּנָה נִכְרָ, אֵיךְ אוֹחֲזוּ בְּאֵהֶבֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמְּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאוֹהֵב אוֹתוֹ, כְּמוֹ-כֵן יֵאֱהָב אֶת בְּנָיו שֶׁהֵם חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וְאֲזִי כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵהֶבֶת יִשְׂרָאֵל, וְדָן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה יִנְצַל מִכָּל רַע. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת לְשׁוֹן-הָרַע, סִימָן י'): כְּשֶׁאֵין אֵהֶבָה בֵּין יִשְׂרָאֵל, נַעֲשִׂים הוֹלְכֵי רְכִיל, וְעַל-יְדֵי

רסח   אֲשֶׁר   ב' רסט   בַּנְחַל

הוֹלְכֵי רְכִיל נַעֲשִׂים לְצִים, וְהַלִּיצָנוֹת הִיא הַקְּלָפָה הַכִּי גְרוּעָה, וְהִיא הַפּוּף הַתְּמִימוֹת לְגַמְרֵי; עַל-כֵּן עָלִינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה גַם עַל זֶה, שְׁנִזְכֶּה לְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת תְּמִימִים אֲמִתִּיִּים כְּרִצּוֹן רַבְּנוּ ו'ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' רסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּבְנוֹדָאֵי וְוַעֲט דִּיר גָּאֵט אוֹיִם פִּירְעוֹן^א, וְעַל-כֵּן אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי דְבָרִים גְּדוּלִים מְנַחִים תַּחַת יָדְךָ, וְעַל-כֵּן רְאֵה וְגַם רְאֵה לְשִׁלְחָם אֵלַי, וְתִקְבְּלָם מִיַּד בְּחֻזְרָה כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתִּיךָ כְּכֹר בְּמִכְתָּב הַקּוֹרֵם, כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָה מְאֹד.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, צְרִיכִים לִהְיוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שֵׁם גּוֹרְלָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּנְיַח אֶת הַעֲצָבוֹן וְהַמְרִירוֹת אֲצִלָּךְ כְּרַגַע, כִּי בֹא יְבוֹא סוּף כָּל סוּף גַּם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְתִגָּאֵל מִהַמִּיצָר וְהַרַע שְׁנַפְלָתָ לְתוֹכָם.

הַעֲקָר לִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתְמִימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת, כְּאֲשֶׁר יִסְפָּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִרְחִיב אֶת הַדְּבוּר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְתִכְףּ-וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר כָּל עֲנִיָּנוּ הַרוּחָנִי וְהַגְּשָׁמִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא כְּכֹר אֵינוֹ צָרִיף אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה, וְכֵן אֵינוֹ מִתְפַּחַד וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה

(ב) אֵלֶּקִים יְגַמֵּר בְּעַדְךָ.

אָשֶׁר   ב' ער   בַּנְחָל   רַסֵּט

שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הַתְּפִלָּה הַיָּחִידָה הַיְחִידָה לְהַמְשִׁיכָה שְׁפַע גְּלוּי אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כָּפִי רַבּוּי הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה, כְּמוֹ-כֵּן נִבְנִים לוֹ פְּלִים חֲזָקִים לְקַבֵּל בָּהֶם שְׁפַע גְּלוּי אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ הַמְּאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׁפַתּוֹב (יְחִזְקֵאל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבוֹדוֹ" וְגו'; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבָּנוּ ז"ל; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' ער.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְיָדֵי הַיָּקָר, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֹו יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן עֵתָה קִבְּלָתִי, וְאִמְרָתִי לְהַשִּׁיבְךָ כְּדִי לְהַסְבִּיר לְךָ נִקְדָּתִי, וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה.

וְאִקְדִּים לְךָ פְּלִיאָה אַחַת, שְׁמָאֵד אֲנִי מִתְּפַלֵּא עָלֶיךָ, יְדוּעַ מִחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מֵעוֹן הַחֲנֻפָּה, עַד שְׁאֲמָרוּ (פְּסָחִים קִיג), שְׁהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא מְאֹד אֶת הַמְּדַבֵּר אַחַד בְּפֹה וְאַחַד בְּלֵב. וְאִמְרוּ (סוּטָה מֵא): כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ חֲנֻפָּה מְבִיא אֶף לְעוֹלָם, עֵינֵי שָׁם; מָמָה נִפְשָׁךְ, אִם אַתָּה אוֹחֵז שְׁהַצְדִּיק אֵין עִמִּי, כְּאֲשֶׁר אִמְרָתְךָ לְכָמָה אֲנִישִׁים וְכֵן הַעֲדוּת בְּפָנַי לְפָנַי ר' לֹוִי יִצְחָק עַל הַקְּרִיאַת שְׁמַע' וְכוּ', צָרִיךְ אַתָּה לְאַחֵז בְּנִקְדָּה זוֹ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ, וְלִקְיָם (דְּבָרִים א, יז): "לֹא תִגּוּרוּ מִפָּנַי אִישׁ", וְלָמָּה תִכְתֹּב לִי אַחֲרַת, וְתִשְׁבַּח אֶת הַסְּפָרִים בְּפָנַי, וְאִם אַתָּה אוֹחֵז כְּמוֹ שְׁכַתְּבָתְךָ לִי, לָמָּה אַתָּה מְפַחַד מִפָּנַי אַחֲרַיִם, וְלָמָּה חֲתַמְתָּ עַל פִּתְשֵׁגֶן הַכְּתָב כְּנִגְדִי. אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי רָאוּי לוֹ לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, וְלֹא יִתְחַשֵּׁב בְּשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק בְּכָל דְּבָר שְׁעוֹשָׂה יִסְתַּכֵּל שְׁיִהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

ער   אָשׁר   ב' ער   בַּנְחָל

— יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹא — לֹא, וְאִזִּי בּוֹדָאִי לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), וְדָבָר זֶה בְּרוּר.

וְעַכְשָׁו נַחֲזֹר אֶל נִקְדָּתִי. אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה כֵּא, ב): כָּשֶׁם שְׂאִין פֶּרְצוּפֵיהֶן שְׂוִין זֶה לְזֶה, כִּי אֵין דַּעְתָּן שְׁנָה; אֲלֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ דַּעַה בַּפְּנֵי עֲצָמוֹ, עֵין שָׁם; אֵתָה כּוֹתֵב אֵלֵי שֵׁיִשׁ רַק אֵילוֹ יוֹצְאֵי דַפֵּן שְׁסוּבָלִים מֵהָרֵאשִׁי יִשְׁיבוֹת וְהַמְשַׁגִּיחִים וְכוּ', בְּשַׁעַה שְׂאֵנִי יוֹדַע אֵת הַמְצִיאוֹת לְהַפּוּף, וְכֵן אֲנִי מִקְבֵּל מִכְתָּבִים מִבַּחוּרִים מִכָּל הַיְשִׁיבוֹת מֵאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד כּוֹתֵב לִי מְרִירוֹת לְכָבוֹ וּמָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַרְחֵם, וְעַל-כֵּן עָלִי לְהַשִּׁיבֵם כְּפִי שְׂאֵנִי מוֹצֵא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתַהֲלֶה לְאַל, לֹא נְטִיתִי מִדְּרָכָיו וּמִדְּבָרָיו אֶפְלוֹ כִּי הוּא זֶה, לְמִי שְׁמוּדָה עַל הָאֲמֶת, כְּאֲשֶׁר בְּכָל הַסְּפָרִים מְצִיָּן אִיָּה מְקוֹמָם בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֵייתִי סֵפֶר וְנַחֲזִי; אַף כְּכֹר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכב): הַנְּצַחֹן אֵינוֹ סוּבֵל אֵת הָאֲמֶת; וְאַף בְּמָה שְׁכוֹתְבִים עָלֵי, שְׂאֵנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּלִשׁוֹנוֹת גְּסִים' שְׂאִין נִמְצָאִים כָּלֵל בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּכֹר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב): "וְלֹא עִם הָאָרֶץ חִסִּיד", אִם הֵייתִי כּוֹתֵב לְשׁוֹנוֹת כְּאֵלוֹ הַנּוֹזְכִים בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הִיוּ קוֹרְעִים אוֹתִי כְּדָג, עֵין הַלְשׁוֹן בְּסוּף הַתּוֹרָה "בְּקָרֵב עָלֵי מְרַעִים" (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו) בְּכַתֵּב יָד מִלְשׁוֹן רַבְּנוּ ז"ל מִמֶּשׁ, כְּשֶׁמִּפְסִיק הַנִּקְדָּה מִהַדְּלִ"ת שֶׁל אֶחָד וְכוּ', עֵין שָׁם; וְכֵן תִּבְתַּנְשִׁיג"ז (שְׁמוּעִילָה עַל זֶה תְּשׁוּבָה), מוֹבֵאת הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת. וְעֵין בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת (עֲרוּבֵי תַחוּמִין, הַלְכָה ד', אוֹת ז'), שְׁמֵכִיא תְּבָה זֹו שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּכַמָּה שְׁוֹרוֹת; וְעֵין בְּעוֹד כְּמָה מְקוֹמוֹת וְכֵן ר' אֲבֵרָהָם בְּר' בְּר' נַחֲמָן מְבִיא תְּבָה זֹו בְּקוּוֹנְטֵרס "שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה" בְּהִגָּה אוֹת ז', עֵין שָׁם; וְכֵן הַמְּלִים 'הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה' מוֹבָאִים הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת בְּאַרְיִכוֹת "בְּלִי רֵאשִׁי תְּבוֹת" (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ב'); וּבַהֲלָכוֹת נִדָּה, הַלְכָה ב', אוֹת יא; וּבַהֲלָכוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, הַלְכָה ב', אוֹת ד'; וּבַהֲלָכוֹת שְׁלוּחִין, הַלְכָה ג'), וְעוֹד בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת, אֲשֶׁר אֵין עֵתָה עוֹלָה בְּזַכְרוֹנִי. וְעַכְשָׁו אֲשַׁאל אוֹתָךְ אֵיךְ מְלֵאָם לְבָם שֶׁל אֲחֵדִים לַעֲשׂוֹת עָלֵי רַעַשׁ, שְׂאֵנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּלִשׁוֹנוֹת גְּסִים, בְּשַׁעַה שֶׁהַלְשׁוֹנוֹת הָאֵלוֹ

נִלְקָחוּ מִלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הָאֵם הֵם מִתְבַּיְשִׁים מִמַּעֲשֵׂיהֶם... אֲשֶׁר מִשָּׁם
 נִלְקָחוּ כָּל הַמַּחֲלָקֶת וְהַקְטָרוּגִים, כַּמּוּבָא בְּפִרוּשׁ בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת
 וְ"ל שָׁם בְּהַלְכוֹת שְׁלוּחִין, הַלְכָה ג', וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "כָּל הָעֲרֻבוּבִים
 וְהַבְּלוּבִים וּמַחֲלָקֶת וְשִׁנְאָה וְקִנְיָה וְקִטְגוּרְיָה שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, הַכֹּל
 נִמְשָׁךְ וְנִתְגַּלְגַּל עַל-יְדֵי תַּאֲנָה זֹאת, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכוֹת כָּל הַמַּדּוֹת
 הָרְעוּת, וְכָל דְּעוֹת הָאֲפִיקוּרְסִים וְהַתּוֹעִים שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ
 לְגַמְרֵי, וְכֵן אֶפְלוּ הַקְטָגוּרְיָה שֶׁבֵּין הַתְּלִמְיָדִי חֲכָמִים וּבֵין הַצַּדִּיקִים
 הַשְּׁלֵמִים, בְּפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּדוֹרוֹת הַלְלוֹ, שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם עָרַבְבֵי אֶת
 הָעוֹלָם מְאֹד, וְהַכְּנִיס אֲפִיקוּרְסוֹת גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, מֵה שֶׁלֹּא הָיָה כְּזֹאת
 מִימֵוֹת עוֹלָם, וְאֶפְלוּ בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים קֶצֶת וְרוֹצִים לִילֹךְ
 בְּדַרְכֵי הַחֲסִידִים, הַכְּנִיס הַבַּעַל-דְּבָר גַּם-כֵּן עֲרֻבוּבִיָּה גְּדוֹלָה מְאֹד
 וּמַחֲלָקֶת עֲצוּמָה, עַד שֶׁאֵין אֶחָד יוֹדֵעַ הֵיכֵן הָאֲמֶת כַּמְפָּרְסֵם כָּל זֶה,
 וְכָל הַצָּרוֹת וְהַמַּחֲלָקֶת הֵם הֵם עֶקֶר חֲבָלֵי מְשִׁיחַ, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ רַק
 מִפְּגַם תַּאֲנוֹת נְאוּף, שֶׁנִּתְפַּשְׁטָה עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם בְּיוֹתֵר, וַיֵּשׁ שְׁעוֹשִׂים
 מַעֲשֵׂה זִמְרֵי וּמִבְּקָשִׁים שֶׁכָּר כְּפִינְחָס, וְרוֹצִים לִהְיוֹת חֲסִידִים, וְלַחֲקֹר
 חֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, וְלִהְרַהֵר וּלְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים
 וּכְשָׁרִים אֲמֵתִיִּים, לֹאמֹר 'זֶה נֶאֱדָה וְזֶה אֵינוֹ נֶאֱדָה', וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִחֲמַת
 רְחוּקִים מֵאֲמֶת, וְהַכֹּל עַל-יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא פְּגַם הַדַּעַת פְּגַם
 הָאֲמֶת" וְכוּ', עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ (אוֹת בְּאוֹת).

וְהֵנָּה מְאֹד מְאֹד יִפְלֵא בְּעֵינַי עַל שְׁאֵלְתְּךָ וְתַמִּיהַתְךָ, אֵיךְ אֲנִי
 כּוֹתֵב שְׁחֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב הֵם הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים, וְאַתָּה כּוֹתֵב: "בְּדַרְךָ
 כָּלֵל אֲנָשִׁים לֹא אוֹתֵבִים לְשִׁמְעַ לְשׁוֹן כְּזוֹ". מֵה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיִּקָּר,
 אַתָּה צוֹדֵק מְאֹד מְאֹד, בְּוַדָּאֵי אֵין כּוֹנְנֵתִי בְּכַתִּיבְתִי הַלְשׁוֹן הַזֶּה עַל
 אֲנָשִׁים שֶׁאֵין לָהֶם דְּאָגוֹת אַחֲרוֹת, רַק לַעֲשׂוֹת אֲסֵפָה וְלָדוֹן אֶת
 חֲבָרִם, אֲשֶׁר עַל-פִּי שְׁלַחַן עָרוּף וְעַל-פִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל
 הָאֲסֵפָה בְּכָלֵל מוֹשֵׁב לְצִים וּבְעֵלֵי לְשׁוֹן-הָרַע, כִּי אֵיךְ דִּנִּים דִּין
 כְּשֶׁבַעֵל הַדִּין אֵינוֹ בְּנִמְצָא שָׁם, הֲלֹא הַכֹּל מֵה שֶׁמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ הוּא
 בְּגִדְרֵ לְשׁוֹן-הָרַע וְרַכִּילוֹת וְלִיצְנוּת, וְכֵן כְּשֶׁמִּתְאַסְּפִים כְּכָר אֲסֵפָה,
 תַּחַת שְׁיִתְיָשְׁבוּ בְּדַעְתָּם וְלִהְמַצִּיא אֵילוּ הַמַּצָּאוֹת אֵיךְ יְכוּלִים לְגַלוֹת
 וּלְפָרְסֵם אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעוֹלָם, וְאֵיךְ זוֹכִים לְהַפִּיץ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה

חוצה, ואיך שצריכים לעשות גדר שכל אחד מאנשי שלומנו לא יקרא עתונים המלאים שחץ ונאוף וכפירות ואפיקורסות וכו' וכו', תחת זה דנים באברך בזוי ומבזה, אשר הדפס אילו ספרים, ומה כתוב בספרים? "אין שום תכלית אחרת בעולם רק לעבדו יתברך", "והתחזקות והתעוררות על למוד התורה הקדושה על-פי דרך רבנו ז"ל", "ענינים נוראים ונפלאים ממעלת התפלה והתבודדות" וכו' (הלא הספרים נדפסו ונתפשטו בעולם, ויכולים לראות ולהביט בהם, מה שכתוב בהם. אמת, שצריכים לחפש הרבה הרבה עם גר של בדיקת חמץ, עד שמוצאים שם איזה חסרון, והחסרון הוא כדגמת הספור שספר רבנו ז"ל מהענג לייכטער^צ [עין בסוף ספורי מעשיות], שכל אחד אמר שהוא מגנה מאד מאד, מאחר שמצא שם חסרונו וכו', עין שם]; על-כל-פנים איך שהוא קדם שהולכים לדון את חברו, צריכים לדון את עצמו היטב היטב אולי אינו נקי ממדמה וכו', ואיך אני כבר מוכן לדון את חברי שיש לו מדמה וכו', אולי את עצמי אני רואה בחברי כאשר כבר האריך בזה מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי-הלכות (עין נסד, הלכה ד). (וראוי לכל אחד הרוצה לערוך מחלקת נגד חברו או למצא חסרונו וכו', שייחזר הרבה את ההלכה הזאת שחברה מוהרנ"ת ז"ל ביישיבתו בתפיסה, אשר הושיבוהו שם על-ידי מסירת מפרסם אחד, שהיתה פונתו בלב שלם רק לשם שמים, וראה איך הלשם שמים של המפרסם הידוע הטעתו); על-כל-פנים, ידידי היקר, הצדיקים האמתיים שבדור הזה הם הם הברסלבר חסידים "האמתיים", העוסקים רק בתורה ובתפלה, וכל רצונם וכסופם אינו רק איך לזכות לדבק עצמם עמו יתברך, ואין למראה עיניהם שום בחירה רק אמתת מציאיותו יתברך, יושבים בקרן זוית בהצנע לכת, ומתבודדים עם קונם שעות על גבי שעות, מטילין בש"ס ובשלחן ערוך, בזהר הקדוש ובמדרשים, קמים בכל לילה בתצות, ואינם מתבלבלים מאחרים כלל, הם אינם מפירים אחרים, כל מגמתם היא רק לבקש רחמים על כלל ישראל בכל עת ורגע, ודנים את הפל לכף זכות, אפלו הגרוע שבגרועים,

צ) מנורה תלויה.

אֲשֶׁר   ב' ער   בַּנְחַל   רעג

וּמִבְקָשִׁים רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שְׂמֵחַח לָהֶם וְיִכְנִּיס בָּהֶם אִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לַתְּשׁוּבָה. הַכֹּלֵל — בְּרִסְלָכֵר חֲסִידִים כְּאֵלוֹ הֵם הֵם צְדִיקֵי הַדּוֹר, הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂיֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר הֵם צְפוּנִים וּמְסֻתָּרִים, נֶעְלָמִים וּגְנוּזִים (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג); וּבְיָדָאֵי עֲלִינוּ לְשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית עַל פָּגַם אֲמוּנַת חַכְמִים וְעַל זְלוּזָנוֹ בַּחֲבֵרֵינוּ, כִּי אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּנָא דְבִי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): הַמְזוּלְזֵלִין בַּחֲבֵרֵיהֶם בְּדַבְרֵים, וְהַמְשִׁילִים מִחֻלְקַת, עֲתִידִים הֵם לְהִיּוֹת כְּמוֹ קֶרֶחַ וְעֵדָתוֹ, עֵינֵי שָׁם; וּבִאֲמַת כָּל עֲנִיֵן הַחֲתִימָה עַל חֲבֵרוֹ, שְׂאִינוּ יוֹדְעוּ וּמְכִירוּ רַק מִפִּי הַשְּׂמוּעָה, הוּא בְּכֹלֵל מֵאֲמָרָם ז"ל (סְנֵהֲדִין נח): הַמְּגַבִּיָּה יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׁלֵא הִכָּהוּ נִקְרָא רָשָׁע, כִּי הַגְּבִיָּה יָד אִינוּ יוֹקֵא שְׂיִגְבִּיָּה לְמַעְלָה מֵרֵאשׁוֹ, אֶפְלוֹ שְׁחוּתָם עַל חֲבֵרוֹ, הוּא בְּכֹלֵל הַגְּבִיָּה יָד, מִכָּל שִׁכְן שְׁעַל-יָדֵי חֲתִימַת יָדוֹ יֵצְאוּ קְלִקוּלִים שְׂיִתִּירוּ אַחֲרֵים לְהַכּוֹת וּלְזוּזֵל עַל מִי שְׁחָתְמוֹ, אֲזִי כָּל הַחֻתְמִים בְּכֹלֵל הַמְּגַבִּיָּה יָדִים עַל חֲבֵרוֹ, שְׂנִקְרָאִים רָשָׁעִים; וְלֹא עוֹד, שְׂחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים קְרָאוּם: רָשָׁע, עָרוּם — זֶה שְׂגוֹרָם רַע לְחֲבֵרוֹ בְּעַרְמוּמִיּוֹת, הוּא אוֹמֵר לֹא עָשִׂיתִי דָבָר, מָה עָשִׂיתִי? רַק חֲתַמְתִּי! וְאִינוּ יוֹדְעֵ שְׂמַחֲתִימַת יָדוֹ יֵצֵא קְלִקוּל וּפְרוּד לְכַבּוֹת וּמִחֻלְקַת גְּדוּלָּה, עַד שְׂיִמְצָאוּ אֲנָשִׁים שְׁעַל סִמְךָ הַחֲתִימָה, יִתִּירוּ לְעֶצְמָם לְהַכּוֹת וּלְכַזּוֹת וּלְצַעַר וּלְהַחֲלִישׁ דַּעַת וְכוּ'.

רָאָה גַם רָאָה, אֶהוּבִי, אַחִי, אִיךָ שְׂהַמְדָּמָה מְקַלְקֵל, סְפָרִים שְׂכַתוּב בָּהֶם שְׁעַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה אֶפְלוֹ נִשְׁגָּז וְכוּ' וְכוּ', וְאִיךָ שְׂאִיֵן שׁוּם תְּכֻלִּית אַחֲרַת בְּעוֹלָם רַק לְעַבְדוֹ יִתְבַּרְךָ וּלְכַרַח אֱלִיוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל סְפָרִים כְּאֵלוֹ כּוֹתְבִים שְׂהֵם קְלִקוּל לְדוֹרוֹת, לָמָּה? כִּי אוּלֵי יִתְעוֹרֵר אַחַד בַּתְּשׁוּבָה בְּסוֹף הָעוֹלָם, וְהַסְּפָרִים נִכְתְּבוּ עַל-יָדֵי מְדַמָּה וְכוּ', אֲבָל לְהַגְבִּיָּה יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ בַּחֲתִימָה, אֲשֶׁר עַל-יָדֵי-זֶה כָּל בַּר דַּעַת יוֹדְעֵ אֶת גְּדֹל הַקְּלִקוּלִים שְׂיִוְצָאִים מִזֶּה, כִּי מִבְּעִירִים אֲשֶׁר הַמְּחַלְקַת, וְעַד שְׂבָאִים כְּאֵן כְּבָר עַד כְּדֵי הַפְּאוֹת וְכוּ', דְּבָר זֶה הוּא מְבַרֵר הַמְּדַמָּה וְתַקוּן לְדוֹרוֹת. רָאָה וְגַם רָאָה אֶת מִי מְטַעֵה הַמְּדַמָּה?! וּבַפְּרָטִיּוֹת אִם תִּרְאֶה שְׂיִוְתֵר מִחֲצֵי הַחֻתְמִים הֵם בְּגִי

עדר   אֲשֶׁר   ב' ער   בנחל

הנעורים, אֲשֶׁר צְרִיכִים עוֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכּוּ לְכַבֵּס אֶת לְכָלוֹף חַטָּאת נַעֲוִיָּהֶם וְכוּ', וְכוּ', וּפְלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינַי עַל "הַזְּקֵנִים", מֵדוּעַ לֹא זָכְרוּ וְלֹא קִיְּמוּ אֶת הַגְּמָרָא (סְנֵהֲרִין כ.א.): כִּי הָיוּ נִקְיֵי הַדַּעַת שְׂבִירוֹשָׁלַיִם עוֹשִׂים, לֹא הָיוּ חוֹתְמִים עַל שֵׁטֶר, אֲלָא אִם כֵּן יוֹדְעִים מִי חוֹתֵם עִמָּהֶם, עֵינֵן שָׁם; הֲלֹא חֲצֵי הַחוֹתְמִים הֵם אֲבָרְכִים שְׂעֵדִין לֹא נִפְתְּחוּ עֵינֵיהֶם לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמָם וְכוּ', כַּמֵּאֲמָרוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סו): כֹּל מִי שְׂמַתְקָרֵב וְנִכְלָל בְּצַדִּיק, אִזּוֹ נִפְתְּחִין עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ, אִיךְ אוֹחֵז בְּכָל הַמִּדּוֹת וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

יְדִידִי! לַחֲתָם עַל חֲבֵרוֹ הוּא בְּכָלֵל הַמַּגְבִּיחַ יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ הַנִּקְרָא רֶשַׁע, וּבּוֹדֵאֵי אִף שְׂעֵתָה שְׂעֵתָם מְצַלַּחַת מְאֹד מְאֹד, אֲבָל סוֹף כֹּל סוֹף יָבּוֹא הַיּוֹם שְׂיִתְחַרְטוּ, אִם יִזְכּוּ בַּחַיִּים חַיּוּתָם — מַה טוֹב, וְאִם לֹא, אִזִּי כְּשִׁישְׁכְּבוּ עִם רַגְלֵיהֶם אֶל הַדֶּלֶת, אִם תִּהְיֶה לָהֶם זִכָּיָה — יִתְחַרְטוּ, וְאִם לֹא, אִזִּי בְּעוֹלָם הַבָּא יִתְבַּיְשׁוּ, כִּי מַה יִּהְיֶה נִשְׂאָר מִכָּל אֵלּוֹ הַחוֹתְמִים... וּמַה יִּשְׂאָר מִהָאֲבָרָךְ שְׂחַתְמוּ עֲלֵיו... כַּמֵּאֲמָר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: פּוֹן זַי וְוַעֲט בְּלֵיבְעֵן אַ בּוֹיִדִים פּוֹל מֵיט לֵיִדִּיגַע פְּלַעֲשֶׁר, אוֹן פּוֹן מִיר וְוַעֲט בְּלֵיבְן סְפָרִים וְוַאֵס וְוַעֲלֵן מַחֲזִיר לְמוֹטֵב זַיִן אֲלָפִים וְרַבְבוֹת מְעַנְטֶשֶׁן וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן.

מָה אַתָּה חוֹשֵׁב, הָאֵם הָאָדָם חַי לְנֶצַח?! הַתְּאֲסָפוּ מוֹשֵׁב לְצִים וְחַתְמוּ... מַה גָּרְמוּ? שְׂמֵאוֹת בַּחוּרִים יִתְרַחֲקוּ מִרַבְּנּוּ ז"ל! כַּאֲשֶׁר רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, וְאִף שְׂטוּעֲנִים לְהַפּוֹךְ... מִי שֵׁישׁ לוֹ רַק קֶצֶת יֵשׁוּב הַדַּעַת, וְרוֹאֶה וּמַבִּין אֶת הַפְּרִיצוֹת וְהַהֲפָקְרוֹת וְהַזְּהֵמָה הַמְּצוּיִים עַל־שׂוֹ בְּרַחוּבוֹת וְכוּ', וּבְנֵי הַנַּעֲוִרִים נִכְשָׁלִים בְּמַה שְׂנִכְשָׁלִים וְכוּ', וְרַק אֵלּוֹ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים הַבְּנוּיִים וּמִיִּסְדִּים עַל-פִּי

(ק) מֵהֶם יִשְׂאָר בּוֹיִדָם (עֲלִית הַגַּג) מְלֵא עִם בְּקִבּוּקִים רִיקִים, וּמִמֶּנּוּ יִשְׂאָרוּ סְפָרִים שְׂיִחֲזִירוּ לְמוֹטֵב אֲלָפִים וְרַבְבוֹת בְּנֵי-אָדָם (זֶה אָמַר מוֹהֲרַנ"ת עַל מִפְרָסָם אֶחָד שֶׁחֶלַק עֲלָיו, וְלִבְסוּף נִתְקַים שְׁהֵלָה נִחְלָה בְּחֵלִי שְׁהָיוּ צְרִיכִים לְהַצְלִיחַ מִמֶּנּוּ שֶׁהָיוּ וְקָבְלוּ זֹאת בְּהַרְבֵּה כָּלִים שְׁלֵאֲחֹר פְּטִירָתוֹ נִשְׂאָרוּ בְּבוֹיִדָם, וְיֹדֵעַ מַה נִּשְׂאָר מִמוֹהֲרַנ"ת הַקְּדוֹשׁ לְדוֹרוֹת).

אָשֶׁר   ב' רעא   בַּנְחָל   ערה

ספֿרי רבנו ז"ל יכולים להציל אותם וכו', ומי שרק מסתפל בהם, מוצא את עצמו בהם וכו', ומחיה ומחזק את עצמו בהם וכו'. ועכשו קמו תרבות אנשים חטאים, ובפרט פה שלשה רשעים בעלי תאוות, והם זקני עמי הארץ, והבעירו עלי תבערה עצומה, ומה גרמו לי בזה? שום דבר! כי אני מחביא עצמי אצלו יתברך, אף לבחורים שנכשלו במה שנכשלו, להם גרמו מה שגרמו, אוי להם ואוי לנפשם, ארורים הם שלשת הרשעים, שאפלו על פתחו של גיהנום לא ישובו, כי גרמו מה שגרמו, שנתרחקו על ידם כל-כף הרבה נפשות מהקדשה. בארץ ישראל יש עוד למוד זכות, כי לא יודעים וכו', אבל פה אלו השלשה זקני עמי הארץ הרשעים הארורים, הם יודעים היטב מה שהספרים עשו, אף מדת הקנאה והנצחון נכנסה בהם וכו', והנה מה דהנה, וגרמו להאריך את הגלות המרה בעוונותינו הרבים, "ויכפי הנראה כל הספרים החדשים שזכיתי להדפיס, הם לדור הבא, אשר הם יחיו ויחזקו את עצמם עמם, ולהם יהיו הדבורים כמים קרים על גפש ציפה", ויותר מזה אין לי מה להאריך לך.

הדורש שלומך...

ב' רעא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך בצרוף המעות להדפסה לנכון קבלתי, ותמחל לי על העגמת נפש שנגרמה לך על ידי. מה אמר לך, טרדותי רבו כל-כף, עד שאין בידי שום עצה לזה, אף עקר שמחתי, שתהלה לאל, טרדותי הן בעסק הרבים לשמש את רבנו ז"ל, להפיץ מעינותיו חוצה, ועל-כן אל יהיה בלבך עלי שום דבר, כי לא במרד ובמעל

עשיתי זאת.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! מָה אָמַר לָךְ, רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם עַל נַעַם גּוֹרְלָנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם חֲלַקְנוּ וְנַחֲלַתְנוּ, חֲכָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנִעְיָמִים. מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי עֲצוּתֵי הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הֲלֹא חַס וְשָׁלוֹם, הֵינּוּ נֹאכְדִים לְנִצָּח וְכוּ'; וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ בְּזִכּוֹת חַנּוּם לְהַתְּנִיעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל, עָלִינוּ לְהַתְּמִיד בְּסִפְרוֹ הַנּוֹרָא "לְקוּי־מוֹהַר"ן, עַד שֶׁיְהִיָּה שָׁגוּר עַל פִּינוּ, וְלִקְיָם עֲצוּתֵי וְהַדְּרֻכּוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת. וּבִפְרָט יְסוּד כָּל הָעֲצוֹת — לְהִיּוֹת רְגִיל לְדוֹן אֶת עֲצֻמוֹ וְאֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת (עֵינֵי לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפּב), אֲשֶׁר הוּא יְסוּד גְּדוֹל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ הַכְּלָלִית וְהַפְּרָטִית (עֵינֵי לְקוּי־הַלְכוּת, הַשְּׁכַמַּת הַבְּקָר, הַלְכָה א'); וּבְאֵמֶת כַּאֲשֶׁר אָדָם מְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיךָ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִזּוֹ דָּן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, כִּי יוֹדֵעַ וְעַד שֶׁכֶּף סִבְבוּ וּמְסַבְּבִים מִלְּמַעְלָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְאִין עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבָר, רַק לְתַלּוֹת עֵינֵינוּ לְמָרוֹם, וְלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאָנוּ רְגִילִים, וְלִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְנוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר בְּשִׁלְמוֹת יְקִים זֹאת בְּהַתְּגַלּוֹת מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ (צְפִינְיָה ג. ט): "כִּי אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה כְּרוּרָה לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבָדוֹ שְׂכֵם אֶחָד".

יְדִידֵי הַיְקָר! אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלָל יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי סוּף כָּל סוּף בֹּא יְבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, שֶׁתּוֹכָה לְהַתְּקַרֵּב בְּאֵמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִתְגַּלֶּה לְפָנֶיךָ עֲרֻבוֹת נַעַם זִיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַתְּעַנֵּג בְּעֵנֶג נִצְחִי לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וְלִבְקֵר בְּהִיכְלוֹ, אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן לְהַתְּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּעֶסֶק הַשִּׁיחָה וְהַתְּפִלָּה וּבַשְּׁקִידָה נוֹרָאָה בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל וּפּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׁקָר וְכוּ' וְכוּ', רַק לִיחַד לְכַבֵּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּיחּוּד אֲמַת, וְלְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אִין עוֹד טוֹב וְנַעַם וְחַיּוֹת וְעֲרֻבוֹת מִהַדְּבֻקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂגָם בְּמִקּוּמֵי

אָשֶׁר   ב' ערב   בַּנְחָל   רעז

וּמְדַרְגָּתִי הַפְּחוּתָהּ, גַּם שָׁם אָנִי יְכוּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ בְּבִלְבוּלֵי הַכֵּל, עֲצַת הַיָּצֵר לֹא מֵ: תְּלַמִּיד חָכָם זֶה נֶאֱדָר וְתַלְמִיד חָכָם זֶה לֹא נֶאֱדָר (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג): מְעוֹלָם לֹא אֲמַרְתִּי לָךְ מִי גָדוֹל מִמִּי, כִּי מָה אָנִי וּמָה חַיִּי שְׂאוּכַל לֹאמֵר לָךְ דְּבַר כְּזֶה, הֲלֹא הָאָדָם יִרְאֶה בְּעֵינָיו וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְאֶה לְלִבְךָ, עַל-פִּי-רַב הַכְּשָׁרִים וְהִירְאִים מְכַסִּים כָּל-כָּף, עַד שֶׁלֹּא נִכַּר עֲלֵיהֶם שׁוֹם הַפֶּה, וְלִהְיוֹת הַצְּבוּעִים וְכוּ' מְפָרְסָמִים מְאֹד, וְזֶה נוֹהֵג גַּם בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, שֶׁרַבָּם מְכַסִּים וּמְסַתְּרִים מְאֹד מְאֹד, וְתַכְלִית הַהַפּוּף נִדְמָה עֲלֵיהֶם וְכוּ', וְלִהְיוֹת מְפָרְסָמִים וּמְגַדִּילִים אֶת הַצְּבוּעִים וְכוּ'; וְעַל-כֵּן חֲמַדַּת לְבָבִי, הָעֹבֵר אֵין, הַדְּבָק עֲצָמְךָ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֵז לֹא תִצְטַרֵּךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוֹלָם, כִּי פָנָיו, שֶׁכָּלוּ וְחִכְמָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל גְּנוּזִים בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב); וּבְיָדָי יֵשׁ הַרְבֵּה נְסִיוֹנוֹת גְּדוּלִים בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי נִכְנָסִים בְּאָדָם בְּכָל פֶּעַם סִפְקוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ' וְכוּ', כִּי עֲנִין הַהִתְגַּלּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, הוּא גְלוּי אֲלָקוֹת נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד בְּמִדְרַגָּה גְבוּהָה וְעֲצוּמָה עַד אֵין סוּף וְעַד אֵין תַּכְלִית, וְאֵין אָנוּ רְאוּיִים אֵלֶיהָ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן מְכַנְיָסִים בְּלִבֵּנוּ וּבְדַעְתָּנוּ בְּכָל פֶּעַם קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת וְכוּ', כְּדִי לְהִרְחִיקֵנוּ מִמֵּנוּ וְכוּ', וְעֲלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע לְאַחֵז אֶת עֲצָמֵנוּ בּוֹ, וְאֵז טוֹב לָנוּ לְנַצַּח נְצַחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' ערב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבָי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. אֲשֶׁרֶיךָ

רעה אֲשֶׁר ב' רעג בַּנְחָל

וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָךְ, שֵׁשׁ לָךְ חֶלֶק בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה.

חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, כִּי סוּף כָּל סוּף בֹּא יָבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְהִגָּאֵל מִגְּלוֹת הַיָּצָר וְהַמְצָר וְכוּ', וְתִבְנֶה בַּיִת גָּאֻן בְּיִשְׂרָאֵל לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת. הַחֶזֶק בְּיִרְאֵת ה' כָּל הַיָּמִים, תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּפְלֵ בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמוֹדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, כִּלִּים לְהַמְשִׁכַת זֵיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּלֵאָה כָּל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵינְרָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו'. לְמַעַן הַשֵּׁם רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ בְּרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים תִּזְכֶּה לְבוֹא עַל שְׂכָרְךָ בְּזֶה וּבְכָא. וּמַעֲלַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה — אֵין מַלִּים לֹא בְּמַחְשָׁבָה וְלֹא בְּדְבוּר וּמְכָל שְׂפָן בְּכַתָּב, וְכָל הַזֶּהֱרַ הַקְּדוּשׁ מְלֵא מַמְעֲלַת לומְדֵי תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאִיךָ שְׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִמָּהֶם בְּיוֹתֵר; עַל-כֵּן הַתְּמִד מְאֹד מְאֹד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי יֵשׁ לָךְ, תִּהְלֶה לְאֵל, כִּלִּים טוֹבִים אֵל זֶה, וְאֵל תִּכְנֶס בְּשׁוֹם וּפְוִחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אִף אִם הֵם מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְתַחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מִמִּילָא אֵין יוֹדְעִים מִי גְדוֹל מִמִּי, וְעַל-כֵּן לְמָה לִי לְהַכְּנִס בְּדְבוּרִים בְּטִלִּים וּפְטָפוּטֵי הֶבֶל וְכוּ', עֲלֵי לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְלְאָהֵב אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאֵהֱבָה רַבָּה...

וְשְׁלוֹם לְאַחִיךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרְאוּתוֹ וְעַל-כָּל-פָּנִים כְּתִיבַת יְדוּ.

ב' רעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֻדְרַת פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל הַבְּחוּר יִנִּיק וְחַפִּים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֲשֶׁר   ב' רעג   בַּנְחָל   רעט

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמֵה שֶׁפְּתַבְּתָּ שְׁשַׁלַּחְתָּ לִּי כִּכָּר שְׁנֵי
מִכְתָּבִים וְלֹא עָנִיתִי לָךְ, לֹא קַבְלָתִי מִמֶּךָ שׁוּם מִכְתָּב וְעִמָּךְ הַסְּלִיחָה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ זָפָה אוֹתְךָ בְּזִכְיוֹת חֲנָם לְהַתּוֹדֵעַ
מִרְבְּנוּ ז"ל, רְאוּי לָךְ לְהִיּוֹת רְגִיל לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ
בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֶלְקֶךָ וּגְוַרְלֶךָ. וְהַעֲקָר — הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְצִיַּת
אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה תְּצִיַּת אוֹתוֹ, וְזֶה נִקְרָא
שְׁלֵמוֹת הַהִתְקַרְבוֹת (עֵינִי לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג). וְהִנֵּה הִיְסוּד
וְהַעֲקָר שֶׁכָּל הַהִתְגַּלּוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל תְּלוּיָה בְּזוֹה, הוּא תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאוֹתָהּ הַשְּׁפָה
שֶׁהוּא רְגִיל בָּהּ (כַּגּוֹן אֶתָּה בְּלִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ), כִּי כִּכָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יְלִקוּט וְאַתְחַנּוּן, רִמּוֹ תַחֲכ"ה): "בְּכָל קְרִיאָנוּ אֵלָיו" (דְּבָרִים ד, ז)
— בְּכָל לִשׁוֹן שִׂישְׂרָאֵל קוֹרְאִין לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹנֶה אוֹתָם, עֵינִי
שָׁם; וְהַתְּפִלָּה הִיא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵינִי לְקוּי־
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְעַל־כֵּן כָּל מֵה שֶׁיִּתְמַיֵּד בְּדַבָּר זֶה, כְּמוֹ־כֵן
יִזְכֶּה לְהַכְנִס אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת עַל דְּבָר זֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל,
כִּי רְאוּי שֶׁתַּחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ הַיָּטֵב הַיָּטֵב, כִּי אֵין מִי שֶׁיִּיטִיב עִמָּךְ וְאֵין
מִי שֶׁיַּרְע לָךְ מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְרַדְּף
אַחַר הַהֶבֶל, אַחֲרֵי בְּנֵי־אָדָם שֶׁאֵין יְכוּלִים לַעֲזוֹר לָךְ, כִּי "שׂוֹא תִשׁוּעַת
אָדָם" (תְּהִלִּים ס, יג), יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְהִיּוֹת רְגִיל לְהַחְבִּיא אֶת עֲצָמְךָ
בְּמָקוֹם מֵיחָד, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתַדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁיטוֹת, וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וּמַדְכָּא אֶת לִבְךָ הַכֹּל לְכָל תְּסַפֵּר
לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר תְּסַפֵּר לְפָנָיו חֲבָרְךָ הַטוֹב, וּכְשֶׁתִּרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ
בְּעַבּוּדֵה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, אֲזוּ יִפְתַּח מַחֲךָ, וְתִזְכֶּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה, וְתִזְכֶּה
לִידַע בִּידִיעָה מַחֲלֻטָּת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה — דוּמָם, צוּמָת,
חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכָל עֲצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁכִּבְיָכוֹל שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשׁ הַזֶּה, כִּי הַשְּׂכִינָה בְּכָל מָקוֹם (כַּכָּא בְּתָרָא כב.), וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ
כָּלֵל מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', כִּי כִּכָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(יּוֹמָא נו:): "הַשְּׂכֵן אֶתָּם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם" (וַיִּקְרָא טז, טז) — אֶפְלוּ
בְּשַׁעָה שֶׁהֵן טְמֵאִים שְׂכִינָה עִמָּהֶן, עֵינִי שָׁם; הַעֲקָר לְבָרַח מִכָּל מִינֵי

מחלקת וסכסוכים, שדבר זה גורם לסלק את השכינה לגמרי, כי את הכל הקדוש-ברוך-הוא יכול לסבל, אבל לא מחלקת, על-פן אל תפגס בשום וכוחים יהיה איך שיהיה, רק חבר את עצמך עם חברך היקר, ותצא עמו בכל יום לשדה, ותבקש הרבה את השם ותברך עלי, שאזכה לשוב בתשובה, ועל-ידי-זה תתבטל כל המחלקת ממני. תראה לדבר עם חברך בכל יום מהתכלית הנצחית, ואיש את רעהו יאמר חזק, ואמרו (במדרש שיר השירים, פרשה ב', סימן טז): כל מי שמקבל פני חברים כאלו מקבל פני שכינה; ולמען השם, אל תדברו משום סכסוכים או וכוחים מי צודק ומי לא צודק, הצדק הוא רק עם השם ותברך, ועלינו רק להמשיך את עצמנו אליו ותברך, ולהמשיך את הצדק גם עלינו, ומה טוב ומה נעים אם תרגיל את עצמך לחזר הרבה פרקים משניות בסדרן, שתתחיל ממסכת ברכות ותחזר מסכת אחר מסכת (אפלו בלי פרושים), כי אמירת משניות היא סגלה גדולה וזכוף הנפש, ויש אצלנו הרבה הרבה בחורים ואברכים המסיימים בכל חדש ששה סדרי משנה, כי חוזרים בכל יום ח"י פרקים, על-כל-פנים איך שהוא אפלו פרק אחד ביום טוב מאוד, והוא זכוף גדול. וכן תרגיל את עצמך ללמד מאמר ב"לקוטי-מוהר"ן הקדוש והנורא, ותאמר עליו התפלה מ"לקוטי-תפלות", אשר היא סגלה גדולה לטהר את האדם. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), שנעשים מזה שעשועים גדולים כאלו, אשר עדין לא עלו שעשועים כאלו למעלה, עין שם; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת כזה, ראה להיות רק בשמחה עצומה, ולרקד בכל יום יום מרב שמחה וחדנה.

הדורש שלומך...

ב' עדר.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר פינחס ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות. והנה היסוד והעקר הוא לצית את רבנו ז"ל, ולקים דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה — דבר גדול ודבר קטן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג). ומבאר בפרוש בדבריו הקדושים על פסוק (תהלים קמת, ח): "רוח סערה עשה דברו", שעקר הרוח סערה שנעשה במח האדם הוא רק על-ידי פגם הדבור (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח); וכן מובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), שעל-ידי פגם הדבור שעושה רבב על לשונו, על-ידי-זה בא לידי חלי הנפילה, רחמנא לצלן, ברוחניות ובגשמיות, שנופל מחו, עין שם; כי זה כלל — על-ידי שמדבר כל העולה על רוחו, על-ידי-זה נתבלבל מחו ודעתו לגמרי, ומר ומרור לו מאד מאד, רחמנא לצלן; על-כן קבל על עצמו מהיום והלאה לא לדבר את כל העולה בדעתך, וגדר גדולה תקבל על עצמך, שלבל תתחיל לדבר עם שום ברנה, רק המכרח לך. וביותר — תזהר לא להכנס בוכוחים עם שום ברנה שבעולם, כי אי אפשר לנצח את חברו בדברים כשהוא בא כנגדך במדת הנצחון, כי מדת הנצחון אינה סובלת את האמת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכב).

חמדת לבי! אודות עסקנו, ראוי לך שתתן יד וכתף לעזר להפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם, לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל בין חבריך, ואל תסתכל בדברים אלו אף על אנשי שלומנו, עלינו נפלה עכשו חובת היום להפיץ מעינות החכמה חוצה. ואודות עניניך הפרטיים וכו', חזק ואמץ, ואל תפל בדעתך כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובודאי אם תהיה רגיל לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, שזה נקרא התבודדות, על-ידי-זה תצליח דרכך, וימתקו ממך כל הדינים. וצריך שתחקק בדעתך, כי אין מי שיעזר לך מבלעדי השם יתברך; ועל-כן "השלוף על השם יהבך" (תהלים נה, כג), וברח לך עכשו אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל

רַבֵּב   אֲשֶׁר   ב' עֵרָה   בְּנַחֵל

לְבָבָךְ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' עֵרָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֵדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, יִנְיֵק וְחִפּוּסִים ... גֵּרוּ וְאִיר.

מִכְתָּבְךָ כָּבֵד קִבְּלָתִי כַּמָּה פְּעָמִים, וְלֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבָךְ, וּבְפִרְט שִׁטְרֻדוֹתֵי עֲכָשׁוּ רַבּוֹת מְאֹד מְאֹד, הֵן בְּעֶסֶק הַהִדְפָּסָה, וְהֵן שְׂבֻדְעָתָנוּ לְפִתּוּחַ כָּאֵן בְּקִרּוֹב יְשִׁיבָה עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת לְהִדְפִּיס שְׁמָךְ, דַּע לָךְ, כִּי כָּבֵד נִדְפְּסוּ כָּל הַסְּפָרִים, וְעַלֵּיהֶם אֵין כָּבֵד מָה לְהוֹסִיף, עֲכָשׁוּ אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים בְּאֲמָצֵעַ הַדְּפֹסֶת ה"לְקוֹטִי-הַלְכוֹת".

יְדִידֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְתִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּמִשְׁנֵיּוֹת וּבְגִמְרָא, לוֹמֵר הַרְבֵּה הַרְבֵּה, כִּי הוּא זְכוּף הַנֶּפֶשׁ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הַחֲזָרָה יִפְתַּח מַחְךָ. בְּיֹדָאֵי אֶת הַשְּׁעוֹר שְׂבִיִּשְׁיבָה תֵּאֱחָז לְשְׁעוֹר עֵינַן, וְחֲזֹר חֲזֹר עָלָיו פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, אֲבָל לְעֲצָמָךְ תַּעֲשֶׂה שְׁעוֹרִים לְחֲזָרָה, לְחֲזֹר הַרְבֵּה הַרְבֵּה כַּאֲשֶׁר נִדְפְּס כָּבֵד בְּקוֹנְטֵרַס "סִדְרֵי-דִרְךָ-הַלְמוּד" — קַחְהוּ מִשָּׁם.

וְעַל כָּלֵם — תִּהְיֶה רְגִיל מְאֹד מְאֹד בְּהַתְּבוּדָדוֹת, לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ עִמוּ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְצִרִיף שִׁתְּדַע כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שִׁתְּדַבֵּר עִמוּ יִתְבָּרַךְ הוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים שִׁתְּחַזֵּק אֶת חֲבֵרְךָ הַרְבֵּה עַל הַתְּמִדָּה בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְעַל שְׁקִידָה בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת

מדי יום ביומו.

העקר תראה לחקק היטב היטב בדעתך אמונתו ותברך, ו"חנך
לנער על-פי דרכו" (משלי כב, ו), כי כשתרגיל את עצמך בזה עכשו
בימי בחרותך, תזכה לזה כל ימי חייך, כי רבנו ז"ל אמר לנו,
שהעקר הוא האמונה, וצריכים לחפש בעצמו בכל פעם היכן הוא
בעולם ואיך אויחו באמונה וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה');
והעקר — בתמימות ובפשיטות, לידע בידיעה מחלטת, כי אין
בלעדיו תברך כלל, והוא תברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטי
פרטית, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו
מלמעלה (חלין ז:); עבודתנו היא רק למסר את רצוננו אל רצונו
ותברך, שזה נקרא עלית המלכות אל שרשה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
א', סימן קעז); לידע כי הכל מה שמסבב עמנו, יש בזה טובות
גדולות, כי בכל מאורע אף שהוא עכשו רע, בודאי גנוז בו הטוב
(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), ובודאי כך הוא מטעמים הבלתי
מוכנים ומשגים לשכלנו וכו', שידברו עלי ויחתמו חתימות עלי
וכו' וכו', כאלו מי יודע מה עשיתי, אשר כל המחלקת והדבורים
הרעים עלי נמשכים מהמדמה. פעין שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן
סימן קפב): עלי אין חולקים כלל, רק הם חולקים על מי שעשה כך,
כמו שבודים החולקים עליו, ועל איש בזה בודאי ראוי לחלק וכו'
עין שם; על-כן אל תפל בדעתך ואל תחלש רוחך על כל מה
שעושים לי, כי הכל מלמעלה לטובתי הנצחית, ומדוע לא יזכרו
אלו אשר חתמו עלי מאמרם ז"ל (פענית יא): בשעת פטירתו של
אדם, כל מעשיו נפרטין לפניו ומראים לו כך וכך עשית, ואומרים
לו חתם והוא חותם, עין שם; מה יעשו ליום פקודה עם חתימת
גדם, אף כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכב): מדת
הנצחון אינה סובלת את האמת, והשחד על נצחון מעור את העינים
וכו'; על-כל-פנים איך שהוא, אתה ברח לך רק אליו ותברך, ותרבה
בתפלה והתבודדות: "הרחמן יצילני מעצת היצר", והדבק בו
ותברך בתמימות ובפשיטות לשים נגד עיניך שכנית עזו ותברך,
לידע בידיעה ברורה, אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא מחיה ומקים

רפד אָשׁר ב' רעו בנחל

וּמְהִינָה אֶת כָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, וּכְמוֹ שֶׁהוּא יִתְבַרֵךְ רוּצָה — כֵּן יִהְיֶה, אִם יִהְיֶה בְּרָצוֹנוֹ שְׂאֵדָם זֶה יִתְפָּרֵס — לֹא יוֹעִיל שׁוּם מְנִיעָה וְעֹכֹב, וְאִם לֹא יִהְיֶה בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַרֵךְ — לֹא תוֹעִיל שׁוּם הַשְׁתַּדְּלוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן מֵה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל בְּבִלְבוּלֵי חֲנָם, אַתָּה הַדְּבִק אֶת עֲצָמְךָ רַק בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאִיךָ שֶׁהוּא יִתְבַרֵךְ יִרְצָה — כֵּן יִהְיֶה, בְּטֵל רְצוֹנְךָ לְרָצוֹנוֹ, כְּדֵי שְׂיִבְטֵל רָצוֹן אֲחֵרִים לְרָצוֹנְךָ. וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ כָּל מֵה שְׂצָרִיךְ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, כִּי הַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבַרֵךְ, וְהַפְּרִסוּם אִו הַעֲדָר הַפְּרִסוּם הַכֹּל הַכֹּל, הַכֹּל הַכֹּלִים, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם בְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאִם חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, עָלִי לְסַבֵּל נְבִיחַת הַכְּלָבִים, שֶׁהֵן הֵן הַעֲזִי פְּנִים שְׂבִדוֹר (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן נ'); וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁאֲזַכֶּה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, מִמִּילָא יְבַטֵּל הַנְּה דְלַעֲמַת זֶה, שֶׁהֵם קוֹל הַהֲבָרָה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כב); חֲזוּק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד.

הדורש שלומך...

ב' רעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי פְּרָשַׁת מִטוֹת): בָּא לְכָלל כָּעַס — בָּא לְכָלל טְעוֹת; וְאָמְרוּ (פְּסָחִים קִיג): הִרְתַּחֲנִין — חֵייהֶם אֵינָם חֵיִים; וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּךְ בְּכַעַס, אֲפִלוּ שֶׁהוּא מְצַעַר אוֹתְךָ — מֵה בְּכָךְ, זֶהוּ עַקֵּר הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, לְרִאוֹת אִיךָ שֶׁתַּעֲמֹד בְּמִדְרַגְתְּךָ, הֲלֹא כָּל עֲנָן הַהִתְבּוֹדְדוֹת צָרִיךְ לְהִבְיֵא אוֹתְךָ לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמֶת, וְאִזּוֹ כְּשֶׁאֲתָה דְּבוּק בּוֹ יִתְבַרֵךְ, לֹא אֲכַפֵּת לָךְ כָּלֵל אִם מְצַעְרִים אוֹ מְבֹזִים אוֹתְךָ, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ. וּמוּבָא בְּ"רֵאשִׁית חֲכָמָה" (שַׁעַר הַעֲנוּהָ, פֶּרֶק ג'), וְזוֹ

אֲשֶׁר   ב' רעז   בנחל   רפה

לשוננו: ועתה אגידה לכם מה שספרו על אחד מהחסידים, אמרו כי חסיד אחד נשאל איזה היום שמחה בכל ימיו, וענה: פעם אחת הייתי הולך בספינה עם סוחרים נושאים מטוב הסחורות, ולבעבור התבודד עם בוראי ירדתי לירכתי הספינה, ושכבתי שם בשפל המקומות, ונקם אחד מבחורי הסוחרים ויבזני בעיני, וירק בפני, וגלה ערותו והשתין עלי, ותמהתי מעזותו, וחי ה' לא דאכה נפשי למעשהו כלל, ובעברו מעם פני, שמחתי שמחה גדולה, שהגיעה נפשי אל זה השעור מן העונה, כי ירדתי ממנה, כי לה' מהלכים בין העומדים, כי משלה עלי המדה, עד אשר לא הרגישו כלל, עין שם; הרי לך, שזהו עקר שלמות העונה — כשהוא שפל וסבלן, כמו שפרש רש"י על פסוק (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד" — "שפל וסבלן"; כי המאמין בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, לא יענה למחרפהו ולמבזהו שום דבר, ואז כשאוחז במדרגה זו, הוא נעשה "אדם" היושב על "הכסא", הינו שכל הבריאה תחתיו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), ומרגיש תענוג שעשוע עולם הפא בעולם הזה ממש; וצריך שתדע שדבר זה סובב גם בביתך, להיות סבלן עם אשתך והן עם בניך ובנותיך, ומכל שפן עם אחרים — לסבל הרבה, לידע כי הם שלוחי המקום ברוך הוא, לראות להיכן אנוס ביום צר לי (עין תהלים נט, יז). ראה וגם ראה, מתרפים ומבזים את החסיד, והוא שותק ואינו עונה שום דבר, רק שמח על עלבונו, זהו עקר השלמות, כי בזה מגלה את טהר לבבו ואת שלמות דעתו שהוא דבוק בחי החיים, זהו נקרא שלמות. והשם יתברך יזכנו להגיע לכל זה.

הדורש שלומך...

ב' רעז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר פינתס ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי הנקר

לי מאד, האַבְרָהָה הַשׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבָךְ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. יְדִידֵי הַיָּקָר! הַתְּמִד מְאֹד בְּסַפְרֵי רַבְנוּ ז"ל שְׁמוּרִיד נִשְׁמַתִּין חֲדָתִין (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), כִּי אוֹרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְנוּ ז"ל הוּא בְּתוֹךְ סַפְרָיו (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), וְכִשְׁהַתְּלַמִּיד בָּא אֶל הָרַב, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּוֶסֶף אוֹר רוּחָנִי עָלָיו מְאֹד, מְאֹר הָרַב עַל נִשְׁמַת הַתְּלַמִּיד, וּמִתְחַדֵּשׁ בְּעַבְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְנָסֶת בּוֹ תְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה וְרִצּוֹן חֲדָשׁ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה "בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה אֶת הַתְּפִלָּה "בְּלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח, כִּי יִתְחַדֵּשׁ שְׁכֻלְךָ וְדַעְתְּךָ בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

חֲמֵדַת לְכַבִּי! אֵל תְּפַל בְּדַעְתְּךָ פֶּלֶל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּבּוֹדָאֵי תְּצַלִּיחַ דְּרַבְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה תְּצַלִּיחַ בְּהַצְּלָחָה מְרַבָּה, מְאֹחַר שְׁאַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וּכְבָר אָמַר רַבְנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְּלָחָה, סִימָן יט), עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים — בָּאָה הַצְּלָחָה; וְעַל-כֵּן חֶזֶק וְאַמִּץ בְּעַסְקָךְ הַקְּדוּשׁ, לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְנוּ ז"ל בְּעוֹלָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְתִחַשֵּׁב בְּכָל פַּעַם מִחֻשְׁבוֹת אֵיךְ לְהִרְחִיב אֶת הָעַסֵּק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה לְהַפִּיץ מִעֵינֹתָיו חוּצָה, וְכָל זֶה הוּא בְּכָלֵל אֲמוּנַת חַכְמִים, כִּי אֶתָּה מְאַמֵּין בְּאַמַּת, שְׁזֵה הָעַסֵּק הוּא קְרוֹב הַגְּאֻלָּה, אִז בּוֹכוֹת זֶה תְּצַלִּיחַ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב יְהִיָּה מִי שְׁיִהְיֶה אֶפְלוֹ הוּא מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ — מַה בְּכָךְ, מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הִיָּתָה לוֹ גַּם-כֵּן מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת וְכוּ' מִהַזְּקָנִים שְׁבִימִיו וְכוּ', אֲבָל אַף-עַל-פִּי-כֵן הָאֵט עָר אוֹיִם גְּעַפִּירֵט דְּעַם הִילִיגְעֵן רַבִּינֵיִם זְאֵרִי, וּכְמוֹ-כֵן אֶתָּה תַעֲשֶׂה כָּל מַה שְׁבִכְחָךְ וְיֹוֹתֵר מִכְּחָךְ, וְאֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבּוֹדָאֵי תְּצַלִּיחַ. הָעַקֵּר לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׁהִיא סְגֻלָּה לְהַצְּלָחָה, כְּמוֹ שְׁאוֹמֵר רַבְנוּ ז"ל (שֵׁם, חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי

(ר) הוֹצִיא מִהַפֶּתַח אֶל הַפַּעַל וְגַמַר דְּכַר רַבְנוּ הַקְּדוּשׁ.

אָשֶׁר   ב' רעח   בנחל   רפז

שהוא שמח תמיד — על-ידי-נה מצליח; ושומר את נפשך לא להפגס עם שום ברֵיה בוכוחים העוקרים את האדם משני העולמות. שתק, שתק, אהובי, אחי! כי (שם, חלק א', סימן יג): מי שאינו מדבר דברים בטלים — מצליח בכל מעשיו; אל תפחד כלל, השם יתברך יהיה בעזרך, ויבא אליך שפע עד בלי די, ותוכל לשלם את חובותיך, ולהרחיב את העסק הקדוש והנורא הזה מאד. ולמען השם התמד מאד מאד בלמוד התורה הקדושה, כי זה חלקך לנצח. ואמר רבנו ז"ל (שם, סימן ד'): עסק התורה הוא סגולה להצלחה, והוא מאמרם ז"ל (עבודה זרה יט): דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשלים בכתובים: כל העוסק בתורה נכסיו מצליחים לו, עין שם; ובמדרש רבה, פרשת וישלח, פרשה פא: מכאן אתה למד, שכל העוסק בתורה — פרנסתו מן התורה, ומתעשר ומצליח, עין שם; על-פני, חמדת לבבי, אל תהיה בטלן, ואל תחלש דעתך, שכמה שוטים קמו עליך... גם עלי קמו... מה בכה, עסקנו צריך להיות עכשו להתחזק ביתר שאת וביתר עז להפיץ מעינות החכמה חוצה, ולברח אליו יתברך, לספר לפניו יתברך את כל לבנו וכל מה שעובר עלינו בפרטי פרטיות.

הדורש שלומך...

ב' רעח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי התשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, האברך השותף ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי. והנה להשיבך יקצרו המון יריעות ובפרט בענין שלך וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, רבנו ז"ל גלה לנו עבודת אברהם

רפח   אָשֶׁר   ב' רעח   בַּנְחָל

אבינו, שְׁהֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ "אָחֵד", הֵינּוּ שְׁלֵא הַסְתַּפֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, הֵן שְׁהוּא מִמְשַׁפְּחָתוֹ וְהֵן שְׁהוּא מְשַׁכְּנִים וְכוּ' וְכוּ', הוּא הֵיךָ רָגִיל רַק לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּדַבְּקוֹת אָמֶת, עַד שְׁנִתְהַפֵּף לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ז'): הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְרַכְּבָה, וְזֶה שְׁאוּמְרִים עֲלֵיהֶם: אֱלֹקֵי אַבְרָהָם, אֱלֹקֵי יִצְחָק וְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב; כִּי מְרַב דְּבַקוֹת וּכְלָלוֹת שְׁנִכְלָלוּ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לֹא הֵיטָה אֲצֵלָם מְצִיאוֹת אַחֲרַת מִבְּלַעֲדֵי אֱלֹקוֹתָו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁגָלוֹ וּפְרָסָמוֹ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְכָל מִיִּדְעֵיהֶם וּמְפִירֵיהֶם, וּמָה שְׁרַק עָבַר עֲלֵיהֶם מִמְתַּנַּגְדִּים שְׁהִיוּ לָהֶם לְרֹב וְכוּ', בְּרַחוּ תִּכְפֹּר-וּמִיָּד רַק אֱלֹו יִתְבַּרֵּךְ, וְיִדְעוּ בִּיִדְעָה בְרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְהַכֵּל מִמְנוּ.

כְּמוֹ-כֵן לְעַנְיָנֵיךְ, צְרִיךְ שְׁתַּדַּע וְתִשְׁכֵּיל הַיֵּטִב, כִּי אֵי אִפְשָׁר לְצִאת יְדֵי חוֹבַת הַבְּרִיּוֹת, כִּי לֹא כָּל הַדְּעוֹת שְׁווֹת, וּכְשֶׁם שְׁפָרְצוּפִיָּהֶם שׁוֹנִים כֶּף דְּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת (עֵין בַּמְדַּבֵּר רַבָּה כ"א, ב), וְעַל-כֵּן אֵין בְּזֶה שׁוּם חֲכָמָה לְהִתְנַכַּח עִם הַבְּרִיּוֹת וּלְהִרְאוֹת צְדָקָתְךָ, כִּי אַתָּה תֹאמַר לָהֶם כֶּף... וְהֵם יְכִינּוּ אַחֲרַת... וְכוּ', וּמְרַבּוּי הַיּוֹפְתִים וְהִרְאוֹת צְדָקָתְךָ, יִתְבַּטֵּל וְיִתְבַּלְבֵּל דַּעְתְּךָ וּמַחְךָ לְגַמְרֵי, כִּי "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ" (תְּהִלִּים קמ"ח, ח), עַקֵּר הַרוּחַ סְעָרָה שְׁנִתְהַנְּהוּ בְּמַחַ הָאָדָם הוּא רַק עַל-יְדֵי פָגַם הַדְּבֹוֹר (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח); וְצְרִיךְ לְחַזֵּר אֶת זֶה תָּמִיד; כִּי הָאָדָם מִחֲמַת שְׁהוּא מְעַרְבֵי בֵין בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר אֵינֶם נִזְהָרִים בְּדַבֵּר זֶה וְכוּ', וּמְפַטְפֵטִים כָּל הָעוֹלָה עַל לַבָּם וְדַעְתָּם, עַל-יְדֵי-זֶה גַם מִי שְׁעוֹמֵד עַל יָדָם נִתְפָּס בְּדַבֵּר זֶה. וְכַעֲיֵן שְׁאָמַר הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת דְּעוֹת): הַרְךָ בְּנֵי-אָדָם לְהַמְשִׁךְ אַחֲרֵי רַעִיו וְכוּ', עֵין שָׁם; אֲנַחְנוּ וְכִינּוּ לְהִתְנַדַּע מְרַבְנוּ ו"ל, עַל-כֵּן צְרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל דְּבוּרֵינוּ מְרַבְנוּ ו"ל וְעֲצוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת, לְקַיֵּם "וְאִדְבַּרְךָ בְּעִדְתְּךָ נִגְדַּ מְלָכִים וְלֹא אָבוֹשׁ" (תְּהִלִּים קי"ט, מו): עַכְשָׁו יֵשׁ בְּלְבוּלִים וְכוּ' רַבִּים בְּכָלִלוֹת הָעוֹלָם, וּבַפְּרָטִיּוֹת אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, עֲצָתָנוּ לְהַסִּיחַ דַּעְתָּנוּ מִהַכֵּל, וּלְהַכְנִים בְּלִבְבָנוּ אֶמֶת מְצִיאוֹתָו יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלָל, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָו יִתְבַּרֵּךְ

ממש, ואיך שהוא יתברך ירצה — בן יהיה.

חמדת לבבי! ראה גם ראה מה שנעשה עמך בשנים אלו וכו', מה פעלת עם הופוחים והסכסוכים... הלא מאומה, ואם-כן איפה ומדוע תבלה את שנותיך בהבל ובריק, לאחז במדת הנצחון, להראות לכל צדקתך, אתה, בני, אחי, ידידי! ברח לך מהיום רק אליו יתברך, ותהיה רגיל רק לדבר עמו יתברך ולספר לפניו יתברך את כל מכאובי נפשך, וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות וכו', ולעולם תברח מבני-אדם, כי מה יעשה לך אדם מבלעדי רשותו יתברך, ועל-כן תכה-ומיד כשרוצים להכניס אותך באיזו מחלקת, או רוצים להתנפח עמך, תענה להם בקצור: "את האלקים אני ירא" (בראשית מב, יח), איני חפץ בשום מחלקת ובשום ופוחים, אני רוצה רק להתדבק עמו יתברך ולצית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, ובספרי רבנו ז"ל לא מובא ענין זה להכנס בופוחים ובמחלקת וכו'. ואז על-ידי שתתנהג כך, במשך הזמן יפרדו ממך כל פועלי און (תהלים צב, י), ותנצל מכל מיני ריב ומחלקת וסכסוכים, כי כבר ידעו שאתך אי אפשר להתנפח או להמשיך אותך באיזה ריב או מחלקת וכו', והבן למעשה.

ואודות נסיעתך לארץ ישראל להתישב, איני יודע מה להשיב לך, העקר לבקש הרבה ממנו יתברך בתמימות ובפשיטות שיאיר עיניך, ויתן לך עצות אמתיות איך להתנהג בכל פרטי הדברים.

ועל כלם — תהיה רק בשמחה כל היום וכל הלילה, ואל תניח את העצבות אצלך כרגע, ותהלה לאל, יש ניש לנו במה לשמח, שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, נחל נובע מקור חכמה (משלי יח, ד), המחיה ומחזק אותנו, ומנפח בנו רוח חיים חדשה בכל פעם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'); הרגל עצמך במדת הסבלנות, כי הסבל תחבולה למי שאין לו תחבולה, וזה זוכים רק על-ידי מסירתו אליו יתברך, כפי שמוסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, שאז הוא מאריך אפו, וזוכה לגדל ולצמח

רצ   אֲשֶׁר   ב' רעט   בַּנְחָל

בַּעֲבוּרָתוֹ (עֵינַן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנח).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ב' רעט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְטוֹת-מַסְעֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה נִגִיעוּ לְהַאֲבִירָה הַשּׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגַם הַמְעוֹת לְהַדְפָּסָה. אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׂזוּכֵינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְרֵאוּי לָנוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַפִּיץ דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם יְהִיָּה אִיךָ שְׂיִהְיָה, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, אֲפִלוּ שֶׁהוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, אֲנִי מְקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁבְקָרוֹב יְהִיָּה הַבְּנִיָן שְׁלֵנוּ, וְנִזְכָּה לְהַעֲמִיד כָּאֵן יְשִׁיבָה עַל שֵׁם רַבְנוּ ו"ל "מְתִיבְתָא הֵיכַל הַקִּדְשׁ", כִּי כָּבֵר מְבֹאֵר בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן נט), אֲשֶׁר הֵיכַל-הַקִּדְשׁ נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַנְּפִשׁוֹת הַרְחוּקוֹת שֶׁהֵיוּ קִדְּם מְרַחֲקוֹת מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ וְאַחֲרָיָה נִתְקָרְבוּ, דָּזָה עֵקֶר כְּבוֹדוֹ — לְקָרֵב אֶת הַמְּרַחֲקִים דִּיקָא, כְּמוּבָא בְּזִהַר הַקִּדְשׁ (יִתְרוֹ ט): כִּד אֲתִי יִתְרוֹ כְּדִין אֲתִיקֵר שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא", עֵינַן שָׁם; וְעָלֵינוּ רַק לְעַסֵּק בְּבַחֲיִנַת מַשְׁפָּט, לְשַׁפֵּט אֶת עַצְמָנוּ לְהַתְּרַחֵק מִמַּחֲלָקַת וְכַעַס וּקְפָדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיִקָּים אֲצֵלָנוּ (יִשְׁעִיָה נו, ה): "וְנִתְתִי לָהֶם בְּבִיתִי וּבְחֹמוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת", שְׂיִהְיָה לָנוּ כַּח לְהַעֲמִיד תְּלַמִּידִים הַגּוֹנִים וְלְהַמְשִׁיךְ בָּהֶם רוּחַ חֲכָמָה, וְנִזְכָּה לְשֵׁם טוֹב, שֶׁכָּל הַנְּפִשׁוֹת יִתְאוּוּ תְּאוּוּ תְּאוּוּ לְהִיּוֹת נִשְׂרָשִׁים בְּשִׁמְנוּ, הָעֵקֶר רַק לְהִיּוֹת מְאָרִיךְ אִף יְהִיָּה אִיךָ שְׂיִהְיָה, לֹא לְהַקְפִּיד וְלֹא לְכַעַס עַל שׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְקָרֵב אֶת הַכָּל כְּמוֹ הַלֵּל (שְׁבַת לג), לְסַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד עִם שְׂטִיּוֹתָיו וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשָׁךְ עָלֵינוּ עֲשִׁירוֹת וְשַׁפַּע דְקִדְשָׁה.

וְדַע לָךְ, אַחֵי הַיִּקָּר, כִּי כְּשׂוֹזְכִים לְעַסֵּק עִם אַחֲרִים, הָעֵקֶר לְשַׁמֵּר אֶת עַצְמוֹ מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת יְהִיָּה אִיךָ שְׂיִהְיָה, וְאַפְלוּ שְׂיַעֲשׂוּ מַה

ש) כְּשָׂבָא יִתְרוֹ אֲנִי נִתְכַבֵּד שְׁמוֹ שֶׁל הַקִּדְשׁ-כְּרוּךְ-הוּא.

אֲשֶׁר   ב' רעט   בנחל   רצא

שִׁיעֵשׂוּ וְכוּ', צָרִיף לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִגְדַּל שְׁמִךְ שֶׁהוּא נִפְשֵׁךְ, וְאֲזִי כָּל הַנְּפֹשׁוֹת יִהְיוּ תֹאכִים לְהַכְלִיל בְּנִפְשֶׁךְ. וּכְבֹר יְדַעְתָּ מֵאֲמֵר הַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ עֲקֵבֵיא בֶן מִהֲלָלָא (עֲדִיּוֹת פ"ה): "מֵעֲשִׂיף יִקְרָבוּךְ מֵעֲשִׂיף יִרְחֻקוּךְ"; וּבִפְרָט עִם בַּחֲוָרִים וְעִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים צָרִיכִים לְסַבֵּל אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלָל הֵם שׁוֹכְבִים מְאֹד מְאֹד, "וְיִחַנְךָ לְנַעַר עַל-פִּי דְרָכּוֹ, גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה" (מְשָׁלִי כב, ו), כִּי תִחַנְכוּ בְּשַׁעֲוִרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן וְרַבּוּי תְּפִלוֹת וְהַתְּבוּדוֹת וְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ', זֶהוּ חֻלְקֶךָ לְנִצַּח נְצָחִים.

רָאָה גַם רָאָה, אַחִי, אִיךָ שְׁמַתוּרָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה כְּזוֹ (לְקוּטִי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), יְכוּלִים לְהוֹצִיא עֲצוֹת נּוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, עַד אֲשֶׁר יְכוּלִים לְבַנּוֹת יְשִׁיבָה שְׁלֵמָה עַל פִּי יִסּוּד מוֹסֵד שֶׁל תּוֹרָה זוֹ, בְּעוֹוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְקַיֵּם עֲכָשׁוֹ (אִיכָּה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֵנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", וְאִין מִי שִׁירַחַם עֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַרְחַמֵּן הָאֱמֵתִי (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז), וְלִרְחַם עַל כָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְלִקְרָבָם בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, וְלְהִרְאוֹת לָהֶם כָּל מִינֵי אַהֲבָה וְחֻבָּה יִתְרָה, כְּדֵי לְקַרֵּב אֶת לִבָּם לְאַבְיָנוּ שְׁבִשְׁמִים. וְהַעֲקֹר שְׁנוֹכָה לְסִבְלָנוּת גְּדוּלָּה עִמָּהֶם, וְלִשְׁמֹר אֶת עֲצֻמָּנוּ מִכַּעֵס וּמִקְפִּידוֹת עֲלֵיהֶם, וְאֲמֵר מוֹהַר"ן ז"ל (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, שְׁכִירוֹת פּוּעֵלִים, הַלְכָה ד'): עֲקֹר עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא לְהִמְתִּיק דִּינִים בְּכָל פַּעַם, וְהַדִּינִים הֵם הַכַּעֵס וְהַקְּפִידוֹת שְׁנוֹכְסוּ בְּכָל פַּעַם בְּלִב הָאָדָם לְכַעַס וְלְהַקְפִּיד עַל כָּל מִי שֶׁבָּא תַּחַת יָדוֹ, וְזֶה בָּא מִהִסְתַּרְתּוֹ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַמְתַּקַּת הַדִּינִים הוּא סִבְלָנוּת גְּדוּלָּה עַד מְאֹד, לְסַבֵּל אֶת כָּל בְּרִיָּה יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה, שְׁנֵה בָּא מִהַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי הַמְאֲמִין שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלָל, אֲזִי יִסַּבֵּל אֶת כָּלָם, כִּי הַכָּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְכָבִי! שְׁמֹר אֶת נִפְשֶׁךָ מִכַּעֵס וּמִקְפִּידוֹת מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, וְאֲזִי יִמְשִׁיךְ לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁפַע גְּדוֹל וְעֲשִׂירוֹת נִפְלְאָה, וְתוֹכָה לְצֵאת מִחֻבוֹתֶיךָ וְדַחְקוֹתֶיךָ שְׁבָאִים רַק מִמְּדַת הַכַּעֵס וְהַקְּפִידוֹת שְׁנוֹטְבָעוּ בְּנִפְשֶׁךָ מְרַב חֲטָאִיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית (עֵין שִׁיחוֹת-

רצב   אָשׁר   ב' רפ   בנחל

הר"ן, סימן רמט); ומוהרנ"ת ז"ל מסביר, שזוהי הקללה של "בזעת אפיד תאכל לחם" (בראשית ג, יט), בזעת אפד דיקא, כי אדם הראשון פגם בבירתו, שמשם הפעם, ומזה דיקא בא שצריכים להתנגע כל-כף על פרנסה; ועל-כן גם בלשון אשכנזי נקראות היגיעות הגדולות בשם יגיעת האף, כמו שאומרים על המתנגע הרבה: ער אקערט מיט דער נאז^א; כי כל העבודות הקשות נמשכות מפעם וקפידות; ועל-כן מהיום והלאה תרגיל את עצמך במדת הסבלנות, לסבל את כלם, ואז תראה נפלאות, כי השם יתברך חפץ חסד ומרבה להיטיב, ובפרט עם מי שמיטיב עם בריותיו ועוזר להם, עמו הקדוש-ברוך-הוא מיטיב מאד מאד, והבן את כל הרמזים שאני מרמז לך, ובפרט שכל המכתב הזה סובב על השיחה שדברנו בשבוע שעבר וכו' והבן.

הדורש שלומך...

ב' רפ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, ידידי הקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

הנה זה ימים ושבעות וחדשים שיש בדעתי לכתב לך, אף מרב טרדוטי הרבות בעסק הרבים הן אשר עכבונני, ובפרטיות עכשו, שאנו עומדים באמצע קניית בנין מפאר לעשות ישיבה על שם רבנו ז"ל, טרדוטי עלו ראשי, אף מדי דברי אתמול עם האברך ... גרו יאיר, והזכיר אותך, אמרתי לנטות ידי בכתב אליך, שהיא על-פי דברי רבנו ז"ל גם בחינת דבור פנים אל פנים, בסוד: אנא

(ת) אידיש.

(א) הוא חורש עם האף.

אֲשֶׁר   ב' רפ   בַּנְחָל   רצג

נִפְשֵׁי כְּתָבִית יְהִבִית (שְׁבַת קה), כִּי הַכּוֹתֵב מְכַנֵּס נִפְשׁוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב
(עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעג).

חֲמֻדַּת לְכָבִי! צְרִיף שֶׁתִּדַּע כִּי נִסְיוֹנוֹת וְזִמְנִים קָשִׁים עוֹבְרִים עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי שׁוּם יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, "כִּי אָדָם לְעֵמֶל יוֹלָד" (איוב
ה, ז), זָכָה — עֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה, לֹא זָכָה — עֲמָלוֹ בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם וְכוּ'
וְכוּ'.

רַבְּנוּ ז"ל נִשְׁלַח אֲלֵינוּ מִלְמַעְלָה בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֱלֹה לְהַכִּין כָּלִי
מִלְחָמָה לְמִשִּׁיחַ צְדֻקְנוּ, שְׂיֻכַּל לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ, לְתַקֵּן עוֹלָם
בְּמַלְכוּת שְׂדֵי, וַיִּדְעוּ כָּלֵם אוֹתוֹ מְקַטְנָם וְעַד גְּדוּלָם, "וַיִּדַּע כָּל פֶּעוּל
כִּי אַתָּה פִּעַלְתָּ וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרַתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה
בְּאִפּוֹ, ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מִלֶּךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה", כִּי זֹו תִּהְיֶה
עֲבוֹדַת מִשִּׁיחַ צְדֻקְנוּ, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
לִידַע בִּידְעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, וְהַכָּל
לְכָל עֵצִים אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מֵרַב שְׂמֻחָה
עַל נַעֲם גּוֹרְלָנוּ אֲשֶׁר בַּנְחָל שֵׁם חֶלְקְנוּ, וְזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל,
אִם אָמְנָם גַּם אַחֲרֵי הַתְּקַרְבוּתֵנוּ אֲלֵיו, עוֹבֵר עָלֵינוּ עֲדִין מָה שֶׁעוֹבֵר
— מְרִירוֹת דְּמִיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל זֶה מִחֲמַת פָּגָם
אֲמוֹנַת חֲכָמִים, שְׂאִין אָנוּ מְאֲמִינִים בּוֹ ז"ל כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים, וְאֵין
סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים חֲשׂוּבִים בְּעֵינֵינוּ, כִּי יָכוֹל לַעֲבֹר יוֹם יוֹמִים וְכוּ'
וְכוּ', וְלֹא נַעֲזֵן בָּהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מַחְנוּ נִתְמַלֵּא עִם מוֹתְרוֹת, וּמְסַבֵּב
אֶת דַּעַתְנוּ בְּכַלְבוּלִים (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), אֲשֶׁר מִשָּׁם
בָּאִים אֲלֵינוּ הַמְּרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹת; כִּי בְּאֲמַת אִם הָיוּ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
חֲשׂוּבִים אֲצִלָּנוּ, הָיִינוּ מְחִיִּים אֶת עֲצֻמְנוּ עִם כָּל מְאָמֵר וּמְאָמֵר
בְּ"לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְהִיָּתָה לָנוּ חֵיוֹת אֲמַתִּית; כִּי כָּל
תּוֹרָה וּמְאָמֵר הוּא "רַעְצָעֶפֶט" (תְּרוּפָה) אַחֲרַת הַמְּחִיָּה וּמְרַפֵּאת
אוֹתְנוּ מִנְּגַעֵי חֲטָאֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ וּמִמְכָּאוּבֵי נַפְשָׁנוּ; וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ
לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי לְהַכְּנֵס בְּאֲמוֹנַת חֲכָמִים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
גְּמוּרָה, לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הוּא הַרּוֹפֵא, וְעַל-יְדֵי תּוֹרָתוֹ נִזְכָּה

רצד אֲשֶׁר ב' רפ בַּנְחָל

לְנִשְׁמָה חֲדָשָׁה (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), וַיִּזְדַּכֵּךְ מִחֲנוּ מִכָּל
הַמּוֹתְרוֹת וְהַעֲשָׂנִים הַסְרוּחִים הָעוֹלָיִם עַל מִחְנוּ בְּכָל פֶּעַם, לְהִתְרַחֵק
חֵס וְשָׁלוֹם, מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ, וּמְעַרְבָבִים וּמְבַלְבְּלִים אֶת דַּעְתָּנוּ בְּסִפְקוֹת
וְקִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ וְעַל יִרְאֵיו הַמִּתְדַמִּים לְקוֹנֵם. וּבִשְׁעָה שְׁאַנּוּ
מִכְּנִיסִים מִחְנוּ וְדַעְתָּנוּ בְּתוֹרוֹת וּמֵאֲמָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, נִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ
קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיֵּאִיר בְּנוּ הַרוּחַ-הַקִּדְּשׁ שְׁלוֹ, בְּסוּד (בַּמִּדְבָּר יא,
כו): "וַתִּנַּח עֲלֵיהֶם הַרוּחַ וְהֵמָּה בְּכַתְּבִים".

וְהִנֵּה מְבֹאֵר שָׁם (בְּלְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): מִי שֶׁכָּבַר
נִשְׁקַע בְּאֵלוֹ הַמּוֹתְרוֹת, הֵינּוּ שֶׁנֶּפֶל כְּבָר בְּעֵמֶק הָרַע וְהַחֲשִׁף עַל-יְדֵי
פָּגַם הָאֲמוּנָת חֲכָמִים, וּמִחוּ מָלֵא מוֹתְרוֹת וְעֲשָׂנִים סְרוּחִים, וּמֵר
מִמְּנוֹת נִפְשׁוֹ מֵרַב סִפְקוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ בוֹ, וְדַעְתּוֹ מְבַלְבֶּלֶת מְאֹד, וְלִבּוֹ
עָקַם בְּעַקְמוּמִיּוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי יֵשׁ
מִיָּם שֶׁהֵם מְטַהְרִים מִזֵּאת הַטְּנֻפֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזָקֵאל לו, כה):
"וַיִּרְקַטִּי עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וַיְטַהְרֵתֶם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל
גִּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם", וְאֲזִי עַל-יְדֵי הַמַּיִם הָאֵלֹו נִתְקַן לְגַמְרֵי
וְנִתְיָשֵׁב דַּעְתּוֹ, וּבָא לְעֲצָה שְׁלֵמָה, כִּי עַל-יְדֵי הַמַּיִם הָאֵלֹו נַעֲשִׂים
אֲצִלוֹ עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, ה): "מַיִם עֲמֻקִּים עֲצָה
בְּלֵב אִישׁ"; וַיֵּשׁ לוֹמַר מֵהֵם אֵלוֹ הַמַּיִם שֶׁמְטַהְרִים אֶת הַמַּחַ מִכָּל
מִיָּנִי גִלוּלִים? שֶׁהִיא טְבִילָה בַּמְּקַנָּה בַּפְּשִׁיטוֹת, לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְטַבֵּל בְּכָל יוֹם בַּמְּקַנָּה אִם אֶפְשֶׁר, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת,
שֶׁגַם-כֵּן נִקְרָא מַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "שֶׁפְּכִי כַמַּיִם לַבַּר",
עַל-יְדֵי טְבִילָה בַּמְּקַנָּה בְּכָל יוֹם וּמִכַּטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ תַּחַת
הַמַּיִם, וְעַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ,
וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לִבּוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וַיְכַטֵּל אֶת
עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שֶׁיִּזְדַּכֵּךְ מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וַיְכּוֹא
בְּאֵמֶת לְאֲמוּנָת חֲכָמִים, אֲשֶׁר בָּזָה תְלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר   ב' רפא   בַּנְחַל   רצה

ב' רפא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, ידידי היקר, האברך השוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי. ידידי היקר! העקר לעשות בכל רגע התחלה חדשה, ולשכח לגמרי את העבר, אין לך עבר כלל, ועל-ידי-זה תזכה לשוב באמת אליו יתברך, פי עקר ירידת נפילת האדם בדעתו, הוא פי נזכר בכל פעם מה שעשה וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד מאד על שזכינו להתנדע מרבנו ז"ל, זה עקר נחמתנו ותכליתנו, ואסור להסתפל בדברים אלו אפלו על אנשי שלומנו, אשר אינם מחיים את עצמם בזה, כי מה לנו עם אחרים, עלינו להודות ולהלל להשם יתברך על כל החסדים והנסים שגמלנו, שנוזפה להיות שמשים אצל רבנו ז"ל, ולגלות ולפרסם תורתו בכל קצוי תבל.

חמדת לבבי! החזק באמונה פשוטה, ואז טוב לך לנצח נצחים. ועל קטב זה סובבים והולכים כל התורות שבלקוטי-מוהר"ן הקדוש והנורא, לגלות את האמונה בתמימות עמקה, "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד), ויזכני השם יתברך לפרש את כל ה"לקוטי-מוהר"ן" על-פי הקדמת האמונה הקדושה, וזכיתי למצא נפלאות רבות מפרש על-פי מאמרי חכמינו הקדושים בגמרא ובמדרשים וזהר הקדוש, יזכני השם יתברך להדפיסו, והם ספרי "שפת הנחל". ובאמת כשאדם זוכה להכניס את עצמו באמונה פשוטה, לידיע שאין בלעדיו יתברך כלל, אז אינו ירא משום בריה שבעולם, וזוכה לראות נסים ונפלאות, "חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו" (איכה ג, כב), הלא אדם ערום מבטן יצא וערום יכסו אותו בעפר, ועל-פן מה ולמה לדאג על עולם שאינו שלו. רואים בני-אדם משקיעים כחותיהם בהבל וריק עניני עולם הזה וכו', ותהלה לאל

אתה זוכה להשקיע כל כוחותיך וממונך בעסק הפצת מעינות
התכמה חוצה — אשריך ואשרי חלקך.

הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ואל
תסתכל על שום בריה שבעולם, ענייניו הוא רק תפלה — לבקש
ולהתפלל לפניו יתברך, כי רק בידו מנחת ישועתנו ותקנתנו, ועל-כן
מה ולמה לבקש את מתנת בשר ודם. וראוי להכניס ידיעה זו בתוך
מידעינו וחיברינו, ולקיים (תהלים קיט, מו): "ואדברה בעדתיך נגד
מלכים ולא אבוש"; כי עכשו בדורותינו אלה עקר הנסיון הוא
האמונה הפשוטה, שמשם נובע כל ענין "ההתבודדות"; כי המאמין
בתמימות ובפשיטות, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל,
ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם ואין בלעדיו כלל, אז
לעולם ידבר עמו יתברך, ויספר לו כל ענינו, ויבקש רק ממנו יתברך
כל צרכו ולא יתבלבל מאחרים כלל, כי מה יעשה לו אדם.

והנה התגלות הדעת הזו היא גלוי אלקות במדרגה הכי גבוהה,
שתמיד תהיה לפני מראה עיניו אמתת מציאותו יתברך, ואיך שהכל
לכל — דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו
יתברך ממש, ועל-כן אל תפל בדתך, שקדם כבודך בגי-אדם
ובפרט אותם שקרבת, ועכשו מבזים אותך וכו', תדע כי זה מרמוז
בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן יד): לפי הכבוד שמכבד
יראי ה', כן עלה הכבוד לשרשו, הינו למה מכבדים את יראי ה',
כי אנו יודעים כי הירא את ה' הוא קרוב וסמוך יותר אליו יתברך
מאחרים, ואיך שמרגישים עליו את השראת השכינה, וכל זמן שאנו
יודעים זאת, שהיראי ה' הם סמוכים ביותר אליו יתברך, ואיך
השכינה שורה אצלם, זהו סימן שגם אנחנו פכר סמוכים מאד אל
הקדשה, מאחר שיש לנו הרגשה ביראי השם, אבל תכף-ומיד
כשחס ושלום, מתחילים לזלזל ביראי ה', זה סימן שהתחילו לסג
אחור לגמרי ממנו יתברך. ובזה יובן למה מקרב חדש מכבד מאד
מאד את מקרבהו, כי אז עדין יש לו תשוקה עצומה אליו יתברך,
ועל-כן יש לו הרגשה ביראי השם, אבל תכף-ומיד כשמתחילה

אֲשֶׁר   ב' רפב   בַּנְחָל   רצו

לְהִתְקַרֵּר אֶצְלוֹ הַתְּשׁוּקָה וְהַהֲתַלְהֵבוֹת, כְּמוֹ-כֵן מִתְחִיל לְזַלֹּזֵל בְּיִרְאֵי הַשֵּׁם, וְדָבַר זֶה בְּרוּר.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאוּי לָנוּ לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְלִרְקֹד מְרַב שְׂמֵחָה עַל אֲשֶׁר אָנוּ זֹכִים לִידַע מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְלִבְקֹשׁ תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַל נִבְיֵשׂ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה, וְלֹא נַחֲתֵם חֲתִימוֹת עַל שׁוֹם בְּרִיָּה וּבִפְרֹט עַל יִרְאֵי הַשֵּׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי. חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת! וְרְאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלֻקָּךְ, אֲשֶׁר בַּנְחָל שָׁם גּוֹרְלֶךְ, וְזִכִּיתָ לְהִתְנוּדַע מִרְבֵּנוּ ו"ל; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ. מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, צְרִיכִים לַחֲזוֹר הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַל הַתּוֹרָה בְּלִקְוִיטֵי-מוֹתֵר"ן (חֲלֻקָּה א', סִימָן רפב): "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", לְחַפֵּשׂ וּלְמַצֵּא בְּעֶצְמוֹ וּבְאַחֲרֵים נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְלִדְוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. רְאוּי וְגַם רְאוּי יְמֵי חַיֵּינוּ הַכֹּל, הִנֵּה יוֹם הִנֵּה לִילָה, אָט אִיז טָאג אױן אָט אִיז נֶאֱכַט², וְאִי אֶפְשָׁר לְתַפֵּס אֶת הַיּוֹם, כִּי אִם בְּמַעַט שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וּמַעַט לְמוֹד וְקִיּוֹם מְצוּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשׁוֹת, וְצָרִיף שְׂתַדַּע שְׁזֶה חֲלַקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ הַנְּצָחִי, וְרַק זֶה יִשְׁאַר לָנוּ. חוֹסֶה עַל נַפְשֶׁךָ וְאֵל תִּכְעַס וְאֵל תִּקְפִּיד עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ בְּמִדַּת הַאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע כִּי

(ב) הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לִילָה.

רחצ אשר ב' רפג בנחל

אין בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש בהתלבשות הזאת, ועל-כן מה ולמה לה כנס בספקות וזכויות, הלא הכל יהיה רק כפי שהוא יתברך ירצה, ועל-כן עלינו רק לבקש ענינינו ממנו יתברך לבד, כי ישועתנו ודרכינו תלויות רק בידו יתברך, ותכף-ומיד כשנכניס עצמנו באמונה פשוטה, נחיה חיים אמתיים, חיים מישבים, חיים נצחיים, ועולמנו נראה בחיינו, כי כל העולם הזה יתהפך לנו לגן-עדן התחתון, מאחר שאין אנו רואים ומרגישים מכל העולם רק אלקותו יתברך. ולמען השם, הרגל את עצמך לבלי להתחיל לדבר עם שום בריה, אז תצליח דרכיך, כי על-ידי-זה תנצל מרבות רעות הבאות בדרך כלל מרובי דבורים של מה בכך. רק חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה עצומה, ותראה לרקד בכל יום שעות שעות ממש בינך לבין קונך, ואל תניח את העצבות אצלך כרגע, ובכל פעם שיתמרר לבך, תתחיל לשיר לעצמך נגון של שמחה ותרקד, ועל-ידי-זה ימתקו ממך כל הדינים, שהם הם העצבות והמרירות, ואל יהיה דבר זה נקל בעיניך, כי שמחה היא עולם החרות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), הרגל עצמך ללכת בפנים שוחקות, שאז יאיר בך אור רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנג), ולמען השם לטובתך הנצחית, אל תבלה את הזמן היקר בהבל וריק, והשמחה היא הכלי לקבל בו חדושין דאורייתא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סח), ועל-ידי החדושין דאורייתא תזכה לקרר ולצמצם צמאון נפשך.

הדורש שלומך...

ב' רפג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, האברך השותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן

עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. ידידי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תחלש דעתך, כי לא יעזב אותך השם יתברך, וכאשר ראית כבר עד עכשו נסים ונפלאות ושהוד הטבע שעשה עמך השם יתברך, כמזכך עוד תזכה לראות נסים ונפלאות עד אין חקר, העקר שלכל תפחד כלל, כי מה יעשה לך אדם, הכל משגח בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית והכל בחשבון צדק, עצתנו היא רק לתלות עינינו אליו יתברך. ובאמת מבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מו"ק, חלק א', סימן סו), שעקר שלמות האמת הוא כשאין אדם נצרך לבריות לשום דבר שבעולם — הן לפרנסה והן לכבוד, לא אכפת לו אם אוחזים ממנו או אם מזלזלים בו, זהו עקר שלמות האמת, איני צריך את שום בריה רק אותו יתברך, ואז לבו לב אחד לאביו שבשמים, ובמשך אלו הימים והשנים מה שעבר עליך כבר וכי היה ראוי שתשכיל אשר "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג). העקר רק לבקש ענינו וצרכיו ממנו יתברך, אשר הכל תלוי בידו, ואז לעולם לא תפחד משום בריה ולא תחנף אף אדם, והבן את אשר לפניך, כי הוא עקר גדול בחיי היום יום, לבלי להניח את פגעי הזמן שיעשו איזה רשם אצלנו, אנתנו צריכים רק להתדבק עמו יתברך בלב ונפש, והוא יתברך ינהיגנו כרצונו יתברך.

הדורש שלומך...

ב' רפד.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר מטות-מסעי התשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, האברך השותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

הנה לא יכלתי להשיבך אז במעמד האנשים כאשר תבין

ש אָשֶׁר ב' רפה בנחל

בְּעֶצְמָךְ, אַף הִסְכַּלְתָּ מְאֹד אֹדוֹת הַכֶּעַס וְהַקְפִּידוֹת וְכוּ', עֲנִינֵינוּ הוּא רַק לְדָם וְלִשְׂתֵּךְ וְלִסְבֵּל חֲרָפוֹת וּבִזְיוֹנוֹת יְהִיָּה מִמִּי שְׂיִהְיֶה, אֲסוּר לְעֲנוֹת לְמַחְרָפוֹ שׁוּם דְּבָר, וְאַפְלוּ מְחַרְפוֹ וּמְצַעְרוֹ הוּא אֲשֶׁתּוֹ אוֹ בְּנוֹ גַם-כֵּן צָרִיכִים לְסִבֵּל הַרְבֵּה, וּמְכַל שֶׁכֵּן מְאַחֲרִים, כִּי מִחֲמַת עֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הֵינּוּ צָרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת הַרְבֵּה תַעֲנִיּוֹת, אֲבָל אֵין בְּכַחֲנוּ לְהִתְעַנּוֹת כָּל-כֶּף רַבּוּי תַעֲנִיּוֹת, עַל-כֵּן הִחֲלִיף רַבְּנוּ ו' ל אֵת כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת לְבִזְיוֹנוֹת, שְׂמִכְנִיעַ אֵת הַדְּמִים הַרְעִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), לְכֵן מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה תִּרְגִּיל אֵת עֶצְמָךְ בְּמַדַּת הַסְּבִלְנוֹת, לְסִבֵּל הַרְבֵּה וְלֹא לְעֲנוֹת לְשׁוּם בְּרִיָּה הַצּוֹעֵקֶת עָלָיו וּמְבֹזָה וּמְחַרְפֶּת אוֹתוֹ, אֲפֹלוּ אִם תִּהְיֶה אֲשֶׁתּוֹ אוֹ בְּנוֹ, רַק שְׂתֵּךְ, שְׂתֵּךְ, אֶהוּבִי, אֲחִי, וְוַעַט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוּיִס פִּירְעוֹנִי, בְּרַח לְךָ רַק אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֵת כָּל לְבָבְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְאַז טוֹב לְךָ לְנַצַּח. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רפה.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הָאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מְכַתְּבְךָ הָאֲרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי בְּצִרוּף הַמַּעוֹת לְצִדְקָה, וְאַנִּי מְכַנִּים אֵת זֶה בְּהַדְפָּסָה, כִּי לְדַעְתִּי מִצּוֹת הַהַדְפָּסָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי בְּזֶה נוֹכַל לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם לְכָל אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ו' ל, וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִיתִי עֲכָשׁוּ לְהַדְפִּים מְחֻדָּשׁ אֵת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו' ל: "הַלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", "הַסְּפוּרִי-מְעֻשְׂיוֹת", "סִפְרֵי הַמַּדּוֹת", "הַקְּצוּר־לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", "הַלְקוּטִי-עֲצוֹת", וְעֵתָה אֲנִי מְשַׁתְּדֵּל מְאֹד לְהַדְפִּים מְחֻדָּשׁ אֵת כָּל חֶלְקֵי "הַלְקוּטִי-הַלְכוֹת".

ג) וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִגְמַר בְּעֶדְךָ.

אֲשֶׁר   ב' רפה   בְּנַחַל   ש א

ידידי! חזק ואמץ עכשו מחדש, ותקבל שבת בשמחה עצומה, ותכניס במחך כל השבת רק דבקות הבורא יתברך, לחקק היטב היטב בדעתך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, ובתוך כל עלמין, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ותהיה רק בשמחה כל השבת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז); ולמען השם, תראה לשבות גם במחך, הינו לא לחשב בעסקי העולם הזה, רק פאלו אינך כבר פה בזה העולם, ותתמיד בלמוד התורה הקדושה ובהתבודדות ושיחה בינך לבין קונך, ותחדש דבורים חדשים, ושמר מאד מאד את פתחי פיך, לא לדבר כל העולה על רוחך. ועל כלם — זכר מאמרם ז"ל בזהר הקדוש (עין בתקון מח) על פסוק (שמות לה, ג): "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", להזהר מאד מאד מאש הפעם והקפידות. ובזה נמדד כל האדם — אם אינו כועס ואינו מקפיד. ורבנו ז"ל אמר, שזכה בארץ ישראל אל אריכות אפים פזו, עד שאינו מקפיד אפלו בלב; השם יתברך יזכנו לבוא לזה. ובאמת דבר זה תלוי כפי מדת האמונה שאוחז (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה); כי המאמין בו יתברך אשר הכל ממנו בהשגחה פרטי פרטית, אז לא יכעס ולא יקפיד על שום ברירה, ושום דבר שבעולם לא יוכל לבטלו ולבלבלו, ויהיה לו כח הגדל וכח הצומח, ועל-כן למען השם, אל תבלבל את עצמך מאחרים כלל, אין שום מציאות בלעדיו יתברך, אתה, בני, חביבי, הדבק עצמך בקונך, ותחזר הרבה הרבה על האמונה הקדושה, ואז באמת תזכה לזה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): "קנה אל ה' ויאמץ לך וקנה אל ה'" (תהלים כז, יד), כי בודאי לא יעזב אותך. ובפרט בענין הספר שהוא עכשו אצל המדפיס ואתה דואג וכו', אל תדאג כלל, כי השם יתברך בעצמו ישמר את זה, כי בזה מתגלה אמתת מציאותו יתברך ואמונת היחוד, וגדלת רבנו ז"ל ומעלת למוד התורה הקדושה וכו' וכו'.

הדורש שלומך...

עוד מעט תזכה לשמע בשורות טובות, ולמען השם אל תניח

שב אשר ב' רפו בנחל

את העצבון והדאגה בלבך אפלו פרגע, כי בא יבוא יום ישועתך בזכות רבנו ז"ל.

נאהר פריילעך און ווידער פריילעך און תמיד פריילעך.

הנ"ל.

ב' רפו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ו.

שלום וברכה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור החתן, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי פעל כל הון על הבשורה טובה שבשרתני, שתהלה לאל, זכית למצא את בת זוגך, "חסדי ה' פי לא תמנו פי לא כלו רחמיו" (איכה ג, כב). ראה וגם ראה, בני, אחי וידידי, מה שאני מרבה לדבר עמך זה כמה שנים, וכתבתי לך כבר באלו השנים כמה מאות מכתבים, שסוף כל סוף בא יבוא גם יום ישועתך. ותהלה לאל, עזרך השם יתברך האב הרחמן, ובא יום ישועתך, ראוי לך לתן תודה והודאה להשם יתברך על גדל החסד חנם שעשה עמך, אחרי שהיית כמה שנים בשפל המצב כזה וכו', ושום בריה לא ידעה ולא הבינה את מכאובי לבך ונפשך ומה שעובר עליך וכו', וברוך הוא וברוך שמו יתברך שעזרך, אין דבורים בפה להודות ולהלל ולשבח ולפאר את השם יתברך על נעימות חסדיו הרבים.

והנה אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ד', הלכה ג'): כל דבר שהוא לשעבר אומר בהודיה, עין שם; הינו על מה שפכר עזרו השם יתברך, צריך להודות ולהלל להשם יתברך, אבל עכשו

(ד) רק שמחה ושוב שמחה ותמיד שמחה.

אֲשֶׁר   ב' רפו   בנחל   שג

אתה צריך להתחיל לבקש על ישועות חדשות, כי חרב התפלה צריכה שתהיה בת שתי פיות: "תודה והודאה ושאלת צרכיו". ודיקא חרב כזו מנצחת את המלחמה ומביאה גדלה (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), ועל-כן עלינו להרגיל את עצמנו לתן תודה והודאה בכל יום על הנסים ועל הנפלאות שעשה עמנו השם יתברך עד עכשו, ועל-ידי-זה יתרחב לבנו לבקש על להבא, ודבר זה נוהג בכל יום יום כל ימי חיינו, כי כל זמן שאנו בזה העולם, אנו מנחים על פני השדה בקשרי המלחמה, והשונא אורב עלינו מכל צד ומכל פנה, ואנחנו צריכים לעמד תמיד במצב הכן לדבר ולשיח עמו יתברך, ואז טוב לנו לנצח נצחים.

ומאד החייטני, שתהלה לאל, עדין אתה מחזיק בתמך, ואתה אוחו בסדרך בש"ס בנדרים, אשריך ואשרי חלקך, ואני בוכה עכשו מרב שמחה. ראה וגם ראה ממה רוצים למנע אותך, מה היית עושה בלי הסדר-דרך-הלמוד, האם בזה שרוצים למנע אותך וכו', ומדברים עלי מה שמדברים (השם יתברך ירחם מעתה), הם יכולים להאיר בך יותר התמדה? ! מה אמר לך, נשברתי פתח, איך קמו תרבות אנשים חטאים, ומתלבשים בלבוש יראה, ומזנעים את בני הנעורים מלמוד כסדרן על-פי דרך רבנו ז"ל, מה לעשות, זה מחקי הבחירה, יבוא הדור הבא, ואז יהיו כל מתנגדי לחרפה ולדראון עולם, כמו כל מתנגדי מוהרנ"ת ז"ל הנזכרים לשמצה וכו', על-כל-פנים איך שהוא, החזק בלמוד גמרא בכל יום בתמימות ובפשיות, וימשכו עליך המלאכים המשמרים את האדם, שהם: ג'בריא, מ'כאל, ר'פאל, א'וריאל (עין בספר החיים לאחי המהר"ל), והם המקררים את האש הבוערת באדם בתאות נאוף, כי זהו קשור המרכבה שמצילה ממקרה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'); חזר חזר הרבה דפים ג'מ'ר'א' בכל יום, וסוף כל סוף תבוא על שכרך.

הדורש שלומך...

דש אָשֶׁר ב' רפז בַּנְחָל
ב' רפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מְטוֹת-מַסְעֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרו
יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֲנִי מְצִטְעֵר מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה,
אֵךְ כָּבֵד דִּבְרָנוּ יַחַד זֶה יָמִים וְשָׁנִים, שְׁעָקֵר יְרִידַת וּנְפִילַת הָאָדָם הוּא
עַל-יְדֵי פָגַם הַדְּבוּר שֶׁמְבִיא אַחֲרֶיךָ לְכַעַס, כִּי הַמִּפְקִיר דְּבוּרוֹ לְדַבֵּר
כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה פּוֹגֵם וּמְקַלְקֵל אֶת דְּעַתּוֹ, כִּי (תְּהִלִּים
קמ"ח, ח): "רוּחַ סֶעֱרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ" (עֵין לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ח):
עָקֵר הַרוּחַ סֶעֱרָה שֶׁמְתֵהוֶה בְּמַח הָאָדָם הוּא עַל-יְדֵי פָגַם הַדְּבוּר, עֵינַן
שָׁם; וּמְבֹאֵר בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): חֲזִיהַ רָעָה
הֵם דְּבָרִים בְּטִלִּים; הֵינּוּ עַל-יְדֵי דְּבָרִים בְּטִלִּים, מִמְּשִׁיבַי עַל עֲצָמוֹ
חַיּוֹת רְעוּת וְטוֹרְפוֹת הַמְּלַבְּשׁוֹת בְּבִנְי-אָדָם; כִּי בְּאֵמַת מִי שֶׁרָגִיל
לְשַׁתֵּק, אֲזִי אֵינְ שׁוֹם בְּרָיָה שֶׁתּוֹכֵל לְשַׁלֵּט בּוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לה): "מִי שֶׁעֲצוּר בְּמַלְיָן עַל-יְדֵי-זֶה לֹא
יִוָּכַל לוֹ שׁוֹם אָדָם"; וְכֵן הוּא שָׁם (אוֹת הַצְּלַחָה, סִימָן יג): "מִי שֶׁאֵינּוּ
מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטִלִּים — מְצַלִּיחַ בְּכֹל מַעֲשָׂיו"; וְכֵן הוּא שָׁם (אוֹת
יְרָאָה, סִימָן ד'): "מִי שֶׁמְמַעֵט בְּשִׁיחָה — יִזְכֶּה לְיְרָאָה", עֵינַן שָׁם.

וְעַל-כֵּן תְּרָאָה מְכָאן וּלְהַבָּא לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז טוֹב לָךְ
לְנִצָּחַת. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, כִּי בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה וּבְכֹל רִגְעַ מְנַסִּים אֶת
הָאָדָם בְּכֹל מִינֵי נְסִיוונוֹת, לְרִאוֹת אֵיךְ שֶׁיִּחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְאִם יֵאָבֵד
אֶת דְּעַתּוֹ. וְעָקֵר הַדְּעַת — לִידַע שֶׁאֵינְ שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ
כָּלֵל, וְעַל-כֵּן מָה וּלְמָה לְדַאֵג אוֹ לְהַתְּבַלְּבֵל בְּעוֹלָם שֶׁאֵינּוּ שְׁלוֹ.

חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד וְסוּף כָּל סוּף בֹּא יְבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ,
וְתִנְצַל מִכָּל צָרוֹתֶיךָ וְיִתְרַחֵב לָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' רפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר הַדְּבָרִים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד אָנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה בְּמָה שְׁעוֹזֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ'. וְהִנֵּה לְנַחֲמֶךָ וּלְשִׂמְחֶךָ כָּבֵר הַקָּדִים לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הַמְּנַח"ם וְהַמְשַׁמ"ח שֶׁהוּא רַבְּנוּ נַחֲמ"ן בֶּן שִׁמְח"ה. הַתְּמִד בְּדַבְּרֵי הַקְּדוֹשִׁים בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְשֵׁם תְּמָצָא מְרֻגָּע לְנִפְשֶׁךָ, וְאֵל תֵּאבֶה וְאֵל תִּשְׁמַע לְשׁוֹם בְּרִיָּה הָאוֹמֶרֶת לְךָ מוֹסֵר וְכוּ' וּמַחְלִישָׁה דַּעֲתָךְ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שְׂאִין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְּל בְּדַעֲתָךְ, וּתְצִיֵּת רַק אֶת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא הַרוֹפֵא הָאֲמִתִּי (עַיֵן לְקוּוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ל'), אֲשֶׁר יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת כָּל הַחוֹלִים שְׁבַעְעוֹלָם, וְיָכוֹל לְהֵאִיר הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת גַּם בְּקִטְנֵי עֶרֶךְ וּבְמַגְשָׁמִים כְּמִנִּי.

וּמָה שְׁכַתְּבָתָּ שְׂאֵחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַחֲלִישׁ דַּעֲתָךְ, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע כִּי אֲנַחְנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּעֻצְמוֹ, אֲנַחְנוּ לֹא צָרִיכִים מְתוּדָּה בִּינוּ לְבִינֵינוּ, אֲמֵת נִקְדַּת הַחֲבֵר הִיא עֶקֶר וְיִסוּד גְּדוֹל בְּהַתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, אֲכָל רַק לְקָרֵב וּלְחַזֵּק, וְאִם הוּא, חַס וְשְׁלוֹם, הַהַפּוּדָּה, צָרִיכִים לְכַרַח מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפֵת מִמֶּשׁ, וְנָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעֲתָךְ מִשׁוֹם בְּרִיָּה אֲפִלוּ הוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יֵשׁ לָנוּ תְּהִלָּה לְאֵל, רַבִּי אֲמֵת, רַבִּי רַחֲמָן, הַמְקַשְׁרֵנוּ וּמְדַבְּקֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד וּלְשִׂמַח בְּכָל יוֹם עַל נַעַם גּוֹרְלָנוּ וְחֻלְקָנוּ וַיְרוֹשְׁתָּנוּ.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם הִיִּיתָ זוֹכֵה לֵילֶךְ בְּכָל יוֹם לְמַקְוֶה, אֲשֶׁר מוֹהֲרֵנִי ז"ל הַבְּטִיחַ, מִי שִׁיְהִיָּה חֲזַק בְּכָל יוֹם בְּמַקְנֵי"ה, תְּהִיָּה לוֹ תְּקֵנוֹ"ה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל. וְכֵן לוֹמַר בְּכָל יוֹם ה'תְּקוּן הַכָּלְלִי, הַעֲשֵׂרָה

מזמורים עם התפלה הקדושה שאחריה, ורבנו ז"ל אמר: תכף-ומיד כשיאמרם, אל יחשב בזה כלל וכו', זאל מען מער נישט איבער טראכטן^ה. תדע, אם תאחו עצמך חזק ברבנו ז"ל ובעצותיו הקדושות, ובפרטיות ביסוד עצתו שהוא תפלה והתבודדות, שתהיה רגיל ליחד לעצמך מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותפרש שיחתך אליו יתברך בלשון שאתה רגיל בה בתמימות ובפשטות גמורה, ותדבר עמו יתברך כמו ששני חברים מדברים ומספרים אחד לשני ענינם, ובה תזכה סוף כל סוף להנצל מכל הרע' שנדבק בך. ומה טוב ומה נעים אם תוכל להרגיל עצמך באמירת הרבה מחבר רמ"א כסדרן מארבעת חלקי שלחן ערוך, אשר הוא תקון גדול לנפש האדם, ורבנו ז"ל הזהיר על זה מאד (עין שיחות-הר"ן, סימן כט). ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שעל-ידי למוד הפוסקים נדבך ונתברר הטוב מהרע, עין שם; ומחמת שעדין מחך מבלבל מאד מאד, על-כן אחז קדם בשעור שלחן ערוך על-כל-פנים מחבר רמ"א, וכשתזכה לסיים כל הארבעה חלקי שלחן ערוך מחבר רמ"א, אז תתחיל עם הבאר היטב, מה אמר לך, יש ויש להאריך לך, אף טרדותי רבו עד מאד, וכבר כתבתי הרבה מכתבים בענינים האלו שעוברים עליך, ונדפסו כבר בשלשה חלקי "אשר בנחל", שנדפסו עד עתה — קחם משם, ותחיה את נפשך, כי כל המכתבים נכתבו בישועת ה', ונתחדשו על-ידי הרצונות והכסופים של הנפשות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג); וכשאני מסתכל בהם, אני בעצמי מתפלא מאין נלקחו, כי הם מחזקים הרבה, אף בודאי יש לכל הנפשות שנכתבו אליהם חלק גדול בזה בזכות רצונם וכסופם ותפלתם נשפעים הדבורים מלמעלה.

חמדת לכבי! ברח לך מכל מיני ליצנות אשר עושים "צל" בין האדם לבינו יתברך, כי "לץ" עושה "צל" לעצמו, שלא יראה ולא ירגיש את נעם זיו שכינת עזו יתברך.

הדורש שלומך...

(ה) שלא לחזר לחשב ולהרהר.

ב' רפ"ט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַשּׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל
נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמִסֵּרְתִי אֶת... וְאָמַר לִי... אֶקְנֶה שֶׁהַכֹּל
יִהְיֶה בְּכִי טוֹב.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד שֶׁמַּח
בְּחֻלְקוֹ כְּמוֹ הַתָּם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהִיָּה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה (עֵינִי בְּסַפְּרֵי-
מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ט'). וּמִקֵּדָם לְמַדְתִּי בַּגְּמָרָא (נְדָרִים מ): דְּבִיתָהּ דְּרַבִּי
יְהוּדָה נִפְקַת נְקֻטָּת עֲמָרָא עֲבָדָה גְּלִימָא דְּהוּטְבִי כַּד נִפְקַת לְשׁוּקָא
מִיכְסִיא בֵּיהּ וְכַד נִפְיֵק רַבִּי יְהוּדָה לְצַלוּיִי הָנָה מִיכְסֵי וּמִצְלִי וְכו',
עֵינִי שָׁם; וְנִזְכַּרְתִּי הֲלֹא שָׁזָהוּ מַעֲשֵׂה הַתָּם הַקְּדוֹשׁ עַר מֵיט זֵינִן וְיִיב
הָאֲבָן בִּיידַע גִּיהָאט אֵינִן פִּעֲלִין וְכו', עֵינִי שָׁם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רוֹאִים שְׂדֵיִקָא אֵלּוּ אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים אֶת עֲצָמָם
וְהוֹלְכִים בְּדַרְכּוֹ שֶׁל הַתָּם, מַצְלִיחִים גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם, מְכַל שְׁפָן
בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְלִהְיוֹן — מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּחֲכָמוֹת וְעוֹשֶׂה לִּיצְנוֹת מְכַל
בְּרִיָּה, הַסּוֹף — שְׁמַר לוֹ גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְכַל שְׁפָן אֵיךְ יִהְיֶה מֵר
וּמְרוֹר בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כִּי הֲלֹא הַכֹּל הָיָה בְּעֵינָיו כְּלֹא הָיָה, וְהַתְּלוּצִין
מְכַל בְּרִיָּה וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ, הַחֲזֵק בְּרַבְּנֵי וְ"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
וְאֵז תִּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ. וְאֵיךְ אוֹחֲזִים אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנֵי וְ"ל? רַק עַל-יָדֵי
"הַתְּבוּדוֹת", כֹּל מָה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת

(ו) אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה יִצְאָה לְשׁוּק וְקָנְתָה צָמֵר, וְעִשְׂתָּה גְּלִימָה וְסָרְבֵל טוֹב, כְּשֶׁהָיָה
יִצְאָה לְשׁוּק — מִתְכַּסֶּה בּוֹ, וְכִשְׂיִצְאָ רַבִּי יְהוּדָה לְהַתְּפַלֵּל — הָיָה מִתְכַּסֶּה בְּזֶה וּמִתְפַּלֵּל
בְּזֶה.

(ז) הוּא וְאֲשֶׁתּוֹ לְשִׁנְיָהֶם הִיָּתָה פְּרוּהָ אַחַת.

שח   אָשֶׁר   ב' רפט   בְּנַחֵל

ובכפשיטות גְּמוּרָה, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה לְאַחֵז עֲצָמוּ בְּרַבְנוּ ו'ל, אֲשֶׁר כָּל עֲנִינּוּ הוּא רַק תְּפִלָּה. וְלְאַחֵז בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אַפֵּן עִם לִיְצָנוּת, כִּי הַתְּבוּדוֹת תְּלוּיָהּ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת עֲמֻקָּה, "עֲמֻק עֲמֻק מִי יִמְצְאוּנוּ" (עֵין קֹהֶלֶת ז, כד), כִּי לֹא יִדְבַר הָאָדָם עִמוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲלֵא אִם בֵּן יִזְכֶּה לְסִלַק דַּעַת עֲצָמוּ לְגַמְרִי, וְיִכְנִיס בְּדַעַתוֹ אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךָ שְׂאִין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. וְאִזּוּ דִיקָא כְּשֶׁתְּהִיָּה לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמוֹזַכֶּת כְּזוֹ, אִזּוּ דִיקָא יִרְבֶּה בְּדַבּוּרִים עִמוּ יִתְבָּרֵךְ.

יְדִידֵי הַיְקָר! אִוּדוֹת עֲנִינִיךָ, אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי גָדוֹל אֲדוּנְנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. צָרִיךָ שֶׁתִּדְעַע כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אָב הַרְחֵמֵן, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ אוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד כִּי אַתָּה בְּנוּ, אַךְ הוּא רוֹצֵה מִמֶּךָ דְּבַר אֶחָד — שֶׁתְּדַבֵּר עִמוּ וְתִסְפָּר לוֹ אֵת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְאִזּוּ תְהִיָּה בְּטוֹחַ, כִּי תְהִיָּה לְךָ יְשׁוּעָה. וּכְבָר אָמַר רַבְנוּ ו'ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן ג'): עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת בָּאָה יְשׁוּעָה; הַחֲזֹק בְּרַבְנוּ ו'ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, וְאִזּוּ לֹא תִצְטָרֵךְ אֵת שׁוּם בְּרִיָּה אֶפְלוּ הוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אִם הוּא מִחֲלִישׁ דַּעַתְךָ, בְּרַח לְךָ מִמֶּנּוּ כְּמִטְחִוּי קִשְׁתָּ, אָנוּ אֵין לָנוּ אֲלֵא דְבָרֵי רַבְנוּ ו'ל וְתִלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרָנִ"ת ו'ל, אֲשֶׁר הִשְׁלָמוֹת הֵיטָה רַק אֲצֻלָּם. וְצָרִיךָ שֶׁתִּדְעַע, אֲהוּבֵי, כִּי חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב גְּמַדְדֵת רַק כְּפִי מַדַּת הַהַתְּבוּדוֹת שֵׁישׁ לוֹ, כָּל מִי שֶׁמִּתְבוּדֵד יוֹתֵר, הוּא בְּרַסְלָבֵר חֲסִיד יוֹתֵר, כִּי הַמִּתְבוּדֵד עִמוּ יִתְבָּרֵךְ, לוֹ יֵשׁ כְּבָר הַשְּׁקֵפָה אַחֲרַת לְגַמְרִי וְכוּ', כָּל מִחְשַׁבְתּוֹ וְכָל כְּסוּפֵיו אֵינִם אֲלֵא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הַמַּחַח חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הַעֵינִים רוֹאוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הָאָזְנִים שׁוֹמְעוֹת רַק קוֹלוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַחֲטָם מְרַגֵּישׁ וְשׁוֹאֵף אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַפֶּה אֵינּוּ מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אַךְ שֶׁהִלָּה חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמוּ, אַךְ מֵרַב דְּבִקּוֹת גַּם הַדַּבּוּרִים שֶׁמְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ הֵם לְבוּשֵׁי תְּפִלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אֲשֶׁר   ב' רצ   בַּנְחַל   שט
ב' רצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נְגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַת.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשְׁיִיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת
בְּפָרֵט בְּעֵנִינִים אֵלֹו וְכוּ'. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֲשֶׁר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלִיו
הַשְּׁלוֹם, אָמַר (תְּהִלִּים קִיט, צב): "לוֹלֵי תוֹרַתְךָ שְׁעֲשָׁעֵי אֲז אֲבִדְתִּי
בְּעֵנֵי", אֲנִן מַה נַּעֲנֶה אֲבִתְרִיה? ! מַה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי עֲצוּתוֹ
הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר לָנוּ (עֵין לְקוּטֵי מוֹתֵר"ן, חֶלֶק
א, סִימָן ו'): מִי שְׁרוּצָה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה בְּקִי
בְּהִלְכָה, וְצָרִיכוֹת לְהִיּוֹת לוֹ שְׁתֵּי בְּקִיאִיוֹת, הֵינּוּ בְּקִי בְּרָצוּא וּבְקִי
בְּשׁוּב, עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ שְׁלֵא יִבְלָבוּ וְלֹא יִפְּלִנוּ שׁוּם דְּבָר, הֵן בְּעֵלְיָה
צָרִיךְ שְׂיִדַּע שְׂיִישׁ בּוֹ כַּחוֹת לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, וְהֵן בְּיַרְדֵּה, חֵס
וְשְׁלוֹם, צָרִיךְ שְׂיִדַּע כִּי אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֵפֶלֶוּ מֵהַשְּׂאוּל
תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו עֲדִין יְכוּלִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה
— כְּשִׂישְׁמַע בְּזִיוּנוֹ וַיִּדַּם וַיִּשְׁתַּק, וְאֲז זוֹכֶה לְהַעֲשׂוֹת "כְּתָר" לְמֶלֶךְ
מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רָאֵה גַם רָאֵה אָדָם הַמֵּנַח בְּעַמְקֵי
עַמְקִים בְּשְׂאוּל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו, מְלַכְלֵךְ בְּחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ',
כְּשִׂמְבֻזִים וּמְחֻרְפִים אוֹתוֹ וְשׁוֹפְכִים דָּמוֹ בְּחֻרוּפִין וְגִדּוּפִין וְהוּא
שׁוֹתֵק, זוֹכֶה שְׁנִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וְנַעֲשֶׂה כְּתָר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! שְׁתַּק, שְׁתַּק, עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכִלְיוֹת
וּבְפָרֵטִיוֹת, בְּרוּחַנְיוֹת וּבְגִשְׁמִיוֹת, וְסָבַל אֶת הַבְּזִיוּנוֹת וְהַחֻרוּפִין,
וְתִקְבְּלֵם בְּאַהֲבָה, וְאֲז "יֵמִין ה' פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבָתְךָ".

רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח שְׁבִתְךָ חֲשֻׁכוֹתֵנוּ וְדַחְקוֹתֵנוּ וּמְרִירוֹתֵנוּ זְכִינוּ
לְהַתְּנִידַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ כָּל-כָּף, רַבֵּי הַמְּאִיר לָנוּ.
וְאִם אֲמַנָּם הַמְּחַלְקֵת וְהַבְּזִיוּנוֹת הֵם רַבִּים הֵן מִבֵּית וְהֵן מִבְּחוּץ —

שי   אָשֶׁר   ב' רצ   בַּנְחָל

מה לעשות, עלינו רק לברח אליו? תברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ולספר לפניו תברך את כל לבנו וכל מה שעובר עלינו, שזה נקרא "התבודדות", תפלת המשיח, כי הוא יכניס דבר זה בשלמות בעולם, כמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל כל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'". מה אמר לך, ידידי היקר, בלינו כבר עד עכשו ימינו ושנותינו במחלקת ולשון-הרע עם וכוזים של הבל, רחמנא לצלן, אנא נעשה נא התחלה חדשה מרגע זה לשפח את כל העבר, ולהמשיך את עצמנו אליו? תברך על-כל-פנים מעכשו, כי ימינו כצל עובר, ועוד מעט נצטרך להשיב פקדוננו. החזק בשעורים קבועים כסדרן "במקרא, משנה, גמרא, מדרש", "שלחן ערוך", "ספרי רבנו ז"ל", ואז טוב לך לנצח, כי רק זה ישאר לנו. ברח לך מוכוזה הנהוגים עכשו, האם באמת אל סדר-ההלמוד הזה פון רבנו ז"ל?! עין היטב בשיחות-הר"ן, סימן עו, ותבין ותשפיל מוצא הדברים, עין שם; וינעם לך. ורואים — מי שאינו מטעה את עצמו, רק חושב בכל יום ובכל שעה על אחריתו ועל תכליתו הנצחית, הוא מתמיד מאד בסדר-ההלמוד הזה, ומצליח תהלה לאל.

ידידי היקר! אמונה פשוטה באלקי ישראל היא שרש לכל הקדשה, לידע כי אין שום מקרה כלל, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, כל תנועה וכל זיו כלשהו הוא מרצון המאציל העליון, ומחמת שאנחנו מערבים בין אנשי גש"ם וטב"ע, על-כן אנו שוכחים מידיעה זו בכל פעם, ועלינו להתחדש באמונה בכל עת ורגע מחדש, על-פי יסוד ההקדמות הנוראות שקבלנו מרבנו ז"ל, ובזה שנתחדש ונתחזק עצמנו באמונה פשוטה, יפלו מאתנו כל המדות הרעות, ויאירו עינינו באור תורתו, כך גלה לנו רבנו ז"ל בפרוש.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   ב' רצא   בַּנְחַל   שיא
ב' רצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים, רֵאשׁ חֲדָשׁ אֵב ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי,
הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב לָךְ עַל
עֲנִינְיֶיךָ... רָאוּי לָךְ לְקַבֵּעַ שְׁעוֹר בְּסִפֵּר "אָרֶךְ אַפִּים", אֲשֶׁר בְּנוֹי וּמִסְד
עַל יְסוֹד עֲנִינֵן סִבְלָנוּת, שְׁנִקְרָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קנ"ה) בְּלִשׁוֹן "אָרֶךְ אַפִּים". וְהַכֵּלֶל — כִּי הַמְאָמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת וְכוּ', הוּא
זוֹכֵה לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, כִּי לְפָנָי מֵרָאָה עֵינָיו אֵין אֵלָא אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיּוֹדֵעַ כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית (חֵלֶץ ז'): אֵין
אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֵלָא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (יִמָּא
לח.), וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרְתָּהּ אֲפֵלוּ כַּמְלָא נִימָא (יְרוּשְׁלָמִי
שְׁבִיעִית ט, א): אֲפֵלוּ צַפְרָא כְּלִילָא מִבְּלַעְדֵי שְׁמִיא לֹא מַתְצַדָּא וְכֹל
שְׁכָן בַּר אֵינִישׁ; וְעַל-כֵּן בִּידִיעוֹת אֵלוּ רָאוּי לָךְ לְהַשְׁקִיט עַצְבִּיךָ
וְלִבְלִי לְכַעַס וְלִבְלִי לְהַקְפִּיד עַל כָּל דְּבַר כָּלֵל.

וּכְבָר כְּתַב הָרַמְבַּ"ם (פֶּרֶק ב' מֵהַלְכוֹת דְּעוֹת, הִלְכָה ב'): "מִי שֶׁהוּא
בְּעַל חֲמָה, אוֹמְרִים לוֹ לְהִנְהִיג עַצְמוֹ, שְׂאָם הָפָה וְקָלֵל לֹא יִרְגִישׁ
כָּלֵל וְיִלְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ זְמַן מְרַבָּה, עַד שִׁיתְעַקֵּר הַחֲמָה מִלְבוֹ"; "הַכַּעַס
מִדָּה רָעָה הִיא עַד לְמָאד, וְרָאוּי לְאָדָם שִׁיתְרַחֵק מִמֶּנָּה עַד הַקְצָה
הָאֲחֵר, וַיִּלְמַד עַצְמוֹ שְׁלֹא יִכְעַס וְאֲפֵלוּ עַל דְּבַר שְׂרָאוּי לְכַעַס עָלָיו"
וְכוּ'; "אָמְרוּ חֲכָמִים הָרַאשׁוֹנִים: כָּל הַכּוֹעֵס כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת
כּוֹכָבִים, וְאָמְרוּ שְׁפָל הַכּוֹעֵס אִם חֲכָם הוּא — חֲכָמְתוֹ מִסְתַּלְקַת
מִמֶּנּוּ, וְאִם נִבְיָא הוּא — נְבוּאָתוֹ מִסְתַּלְקַת מִמֶּנּוּ, וּבְלִי כַּעַס אֵין
חַיִּיהֶם חַיִּים, לְפִיכָךְ צוּוּ לְהִתְרַחֵק מִן הַכַּעַס עַד שִׁינְהִיג עַצְמוֹ שְׁלֹא
יִרְגִישׁ אֲפֵלוּ לְדַבְרִים הַמְכַעִיסִים, וְזוֹ הִיא הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה, וְדֶרֶךְ
הַצְדִּיקִים הֵן נִעְלָבִים וְאֵינָם עוֹלָבִים, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאֵינָם

שיב   אָשֶׁר   ב' רצא   בַּנְחָל

מְשִׁיבִים, עוֹשִׂים מֵאֲהָבָה וּשְׂמִיחִים בְּיִסּוּרִים", עֵינַי שָׁם; וְרֹאֵי לְךָ
לְחֹזֵר שׁוֹרֹת אֵלֹהֵי תְּמִיד בְּאֶפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְקַרֵּר אֶת כַּעֲסֶךָ וְחֲרוֹן אַפֶּיךָ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה יוֹם הִנֵּה לִילָה, אָט אֵיזו טָאג,
אָט אֵיזו נֶאכְט", מַה נִּשְׁאָר לְאָדָם מִכָּל הַיּוֹם וּמִכָּל הַלַּיְלָה שְׂעוֹבֵר,
רַק מַה שְׂחֻטֶּף בְּזֶה הָעוֹלָם הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: "שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, מְעֲרִיב"
שֶׁהַתְּפִלָּה מְלֵא בְּמִלָּה כְּתִינוּךְ קָטָן בְּתַמְיָמוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת, וְלַמוֹדֵי
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: "מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ", "שְׁלַחַן עָרוּךְ"
וְ"סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל" וְכוּ' וְכוּ', וְקִיּוּם הַמְצוּוֹת: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה,
צְדָקָה וְכוּ' וְכוּ', וּבְכָרֵט הַדְּבוּרִים שֶׁדָּבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמְיָמוֹת
וּבְכַפְשֵׁיטוֹת בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהֶם, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל
מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וַיּוֹתֵר מִזֶּה הַכָּל הַכָּל, הַכָּל הַכָּלִים,
הַכָּל שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ. יְדִידֵי הַיָּקָר! רֹאֵי לְךָ שֶׁתִּדַּע, כִּי הַדְּבוּר הוּא
הַסֵּלֶם הַמוֹלִיךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִם מְרָגִיל עֲצָמוֹ רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ, וְכֵן מְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו רַק
דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פִּרְטִיּוֹת, וַיִּמְאִיר גַּם בָּהֶם אֶת הַדַּעַת הָאֲמֵת כְּפִי
שְׂמֵאִיר בּוֹ, וַיִּמְעוֹרֵר וַיִּמְלֵחֵב גַּם אֶת לְבָבְךָ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, רַק זֶה נִשְׁאָר לְאָדָם לְנִצָּח, וְהוּא שֶׁכָּל הַנִּקְנָה, שֶׁהָאָדָם קוֹנֶה
לְעֲצָמוֹ לְנִצָּח, וְזֶה כָּל הַשְּׂאֲרוֹתָו לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָו (עֵינַי לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימֵן כה), מַה דַּהֲוָה הָוָה, הַעֲבָר אֵינִי, הַעֲקָר מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא שְׂמֹר
פְּתִיחֵי פִיךָ, וְלַעוֹלָם תִּרְבֶּה בְּשִׂתִּיקָה וּתְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ
כְּשֶׁאֲחַד בָּא אֵלֶיךָ אוֹ כְּשֶׁאֲתָה מִתּוֹעֵד עִם חֲבֵרֶיךָ, תִּכְרַךְ־וּמִיד תִּרְבֶּה
עִמּוֹ בְּדְבוּרִים עֲרָבִים וּמְתַקִּים, לְחֻזַּק וּלְאַמֵּץ אוֹתוֹ, שְׁגַם־כֵּן יִרְגִיל
אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן שִׁיִּסְדֵּר לְעֲצָמוֹ סֵדֵר בְּש"ס
וּבְמִשְׁנֵיּוֹת וְשְׁלַחַן עָרוּךְ, וְהַדְּבוּרִים הָאֵלֹהֵי אֵינָם בְּכָלֵל דְּבָרִים בְּטָלִים,
אֲדַרְבֵּה רַבְּנֵי ז"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימֵן קו): כְּשֶׁהוּא
בְּקֻטְנוֹת הַמַּחֲזִין, שָׂאָז הוּא שְׂרוּי בְּדִינִים וְצִמְצוּמִים, הַעֲצָה לְבֹא
לְגַדְלוֹת הַמַּחֲזִין שֶׁהוּא הַמְתַקֵּת הַדִּינִים וְהַצִּמְצוּמִים, שִׁישְׁכִיל אַחֲרֵים,
הֵינּוּ שִׁיִּדְבֵּר דְּבוּרֵי עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם אַחֲרֵים, וְעַל־יְדֵי־זֶה

אֲשֶׁר   ב' רצא   בַּנְחָל   שיג

יתעורר גם אצלו, עין שם.

ועכשיו נחזור לענייננו. הצער והעגמת נפש שיש לך מבנה, תדע, כי כמו שראוי לך לסבל מאחרים, על אחת כמה וכמה שראוי לך לסבל מבנה, כי הלא הוא תכליתך, ולא ישאר אחרך שום דבר רק הקדיש שלך, על-כן ראוי לך להסתפל עליו בעין של רחמנות ושל סבלנות, ולהיות רגיל לבקש ממנו יתברך הרבה, שיזכה להתגדל בתורה ויראת שמים. ולמען השם, לטובתך הנצחית ולטובת בנה, אל תפנה, חס ושלום, אשר מאד מאד הקפיד על דבר זה רבנו ז"ל מאד מאד, וכן אל תבישו כלל אפלו ביחידות ומכל שכן ברבים, כי מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות מג:): נח לו שיפיל את עצמו לכבשן האש, ואל ילכין פני חברו ברבים, זה טוב גם על בנה, וכן מה שהזהיר רבנו ז"ל כל-כף לדבר עם אחרים בעבודת השם יתברך, בראשונה צריכים להתחיל לדבר עם בנו, כי הוא קרוב אליך מאד, ואפלו אם בתחלה נדמה לך שאינך פועל כלל, אתה תעשה את שלך, ותספר לו ספורים מחכמינו הקדושים בגמרא ובמדרשים ומצדיקים אמתיים המושכים את הלב, ועל-ידי-זה סוף כל סוף תפעל אצלו.

חמדת לבבי! בחנוף הבנים צריכים יגיעות עצומות שקורין האריווען, עד שזוכים לבנים ולבנות טובים. וידוע הספור, שפעם אחת בא איש אחד אל ה"חפץ חיים", ובקש ממנו ברכה שיהיו לו בנים טובים, והשיב לו: מיט א ברכה ווילסטו האבן גוטע קינדער? האריווען דארף מען אויף גוטע קינדער^ט, ודברי פי חכם חן. ראה וגם ראה, אתה מוכן לדבר עם כל בריה, מדוע לא תדבר בתחלה עם בנה, ותסבל אותו לפחות כמו שאתה סובל אחרים, הלא הוא ישאר אצרך, והאחר מי יודע? ! כאשר אתה יודע דבר זה שיכולים לדבר עם אחד זמים ושנים, ולבסוף בועט בו, אבל הבן הוא חלקך לנצח.

(ט) עם ברכה אתה רוצה שיהיו לך בנים טובים? להתנגע צריך על זה שיהיו לדים טובים.

שיד אשר ב' רצב בנחל

על-כן לדעתי, אסור לך לגרם לעצמך עגמת נפש בחנם, סבול תסבל, ואז תבוא על שכרך גם בזה העולם, מכל שכן מה שתזכה לנצח, ואודות צרותיך וכו' והחובות וכו', אין שום עצה אחרת לתן לך, רק תפלה ובקשה, לבקש ממנו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ולספר לפניו יתברך את מרייות לבך ואת בלבול דעתך בתמימות ובפשטות, כאשר אתה מדבר עם חברך ממש. ובאמת אם תרגיל את עצמך בזה, אז סוף כל סוף תראה ישועות והרחבות. פי צריך שתדע ותחקק היטב בידעתך, כי אין לך על מי להשען, כי אם עליו יתברך, אשר הוא אב הרחמן, והוא מחיה ומתהוה ומקים אותך בכל עת ורגע וכו'. ורואים טפשות וחסילות בני-אדם, הם ילכו לכל בריה לספר צרתם ומרייות לבבם, אבל לא ילכו אליו יתברך, היש טפשות וחסילות מזו?! כי הלא מה יעשה לו אדם, ומה יועיל לו בשר ודם, אשר הוא בעצמו אינו יכול לעזור לעצמו, ואיך יעזור לו?! הלא טוב יותר לברח רק אליו יתברך, ולספר לפניו את כל לבו ונפשו, ולמסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, אשר בודאי יועיל לו בזה ובכא. וזה כל הגלוי של רבנו ז"ל, המקשר ומחבר את נשמת איש הישראלי עמו יתברך. ועל קטב זה צריכה להיות כל ההתקרבות אל רבנו ז"ל, להתקרב ולהתדבק בו יתברך, ולא חס ושלום אל איזו פוליטיקה ושקר וכונה וכו' וכו'.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. למען השם, סבול תסבל, ואל תכעס ואל תקפיד יהיה איך שיהיה.

הדורש שלומך...

ב' רצב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר דברים, ראש חודש אב ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו

יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמָאד מָאד אָנִי מְצֻטְעָר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', אַךְ צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי לֹא כָךְ קִבְלָנוּ
מִרְבָּנוּ ז"ל... אֲדַרְבָּה רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ נִפְלְאוֹת עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים
ד, ב): "בְּצָר הִרְחַבְתָּ לִי", שְׁגַם אֶפְלוּ בְּצָרָה בְּעֲצָמָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
מִרְחִיב לָנוּ, כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חֲסֵדֵי הַשֵּׁם, יִרְאֶה שְׁאֶפְלוּ בַּעֲת
שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵצָר לוֹ, גַּם בְּצָרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִרְחִיב לוֹ,
וּמְגַדִּיל חֲסֵדוֹ עִמּוֹ (עֵינ לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה); רָאוּי לָךְ לְהַפְּיָךְ
אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאֲנָחָה לְתוֹךְ הַשְּׂמִחָה (עֵינ לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ג);
אֵיךְ שִׁיחֶיָה אֵיךְ שִׁיחֶיָה, עַל-כָּל-פָּנִים אָנוּ יוֹדְעִים מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה,
וּתְהִלָּה לְאֵל, סִפְרוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן" חָשׁוּב מְאֹד
מְאֹד בְּעֵינֵינוּ, וְאָנוּ מְסַתְּכָלִים בּוֹ וְלוֹמְדִים בּוֹ, וּמְתַחַזְּקִים וּמְתַעוֹרְרִים
מִמֶּנּוּ, וּתְהִלָּה לְאֵל, אֵינן אָנוּ מְתַנַּגְדִּים עָלָיו, חַס וְשְׁלוֹם, וְכֵן אֵינן אָנוּ
מִמְחַרְחְרֵי רִיב וּבְעֵלֵי מַחְלָקַת הַנְּהוּג עֲכָשׁוּ (גַּם מִבְּפָנִים), אֲשֶׁר גַּם
עִם זֶה רָאוּי לָנוּ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ, סוּף כָּל סוּף הָאָדָם חָטָא וּפָגַם,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן כָּל-כָּךְ וְכוּ', וּלְבִסוּף נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר יָכוֹל לוֹמַר
מְבִינוֹת וְדַעוֹת עַל אַחֲרִים וְכוּ', עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵין
אָנוּ חוֹלְקִים עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

יְדִידֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
וּתְרַקַּד מִרַב שְׂמִיחָה, וּתְדַבֵּר אֶת הַשְּׂמִיחָה בְּפִיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשָׁךְ
עָלֶיךָ בְּאֱמֶת שְׂמִיחָה. אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, בְּקִרְוֹב תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה וְחֲסֵד
נִפְלְאִים, מָה שְׁלֹא שְׁעֵרְתָּ מִיְמֶיךָ, רַק הַחֲזַק אֶת חֲרִב הַתְּפִלָּה מֵצַד
אֶחָד, וְשִׂמְחָה וְרִקּוּדִים מֵצַד שֵׁנִי.

כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְמָסֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבַפְּשִׁיטוֹת, וַיּוֹדַע וְעַד בִּיּוֹדֵיעָה בְּרוּרָה וְהִסְפָּמָה מִחֲלָטָה, כִּי אֵין שׁוֹם
מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל מְשָׁחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִּי
פְּרִטִּית, אֲזוּ דִיקָא חֵי חַיִּים טוֹבִים וְנַעֲמִימִים. וְזֶהוּ עֵקֶר הַגְּאֻלָּה
הַפְּרִטִּית, בְּחִינַת "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְאֻלָּה", לִידַע בִּיּוֹדֵיעָה בְּרוּרָה אֲשֶׁר
הַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶהוּ שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת (עֵינ לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן

ג); וּכְבֹר יָדְעָתָּ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְזָכוֹת לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת וְשִׁיאִיר מַחוּ בְהָאָרֶה וְזִיו כִּי אִם עַל-יַדֵּי קִדְשָׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת: "הַעֲיָנִים, הָאָזְנִים, הַחֹטֵם וְהַפֶּה". וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְכֶסֶף מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ לְקִדְשׁ אֶת "הַעֲיָנִים" — לֹא לְהַסְתַּפֵּל בְּמִקְוֹמוֹת שְׁאִסּוּר לְהַסְתַּפֵּל וְכוּ', "הָאָזְנִים" — לְבָלֵי לְהַשְׁמִיעַ לְאָזְנֵינוּ דְּבָרִים בְּטָלִים וְכוּ', "הַחֹטֵם" — לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד מִכָּל מִינֵי פֶעַס וּקְפִידוֹת וְכוּ', "הַפֶּה" — לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְכוּ'.

חֲמֻדַּת לְבָבֵי! כְּבֹר נִדְפַס בְּקַרְיַאת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה עֲנִין קִדְשָׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת — קָחָהּוּ מִשָּׁם, כִּי מִבְּאֵר שָׁם, אֲשֶׁר עָקַר הַיְּהוּדִי שְׁאֵנוּ צְרִיכִים לְהַתְּנוּדוֹת בְּכָל לַיְלָה קִדְשׁ הַשָּׁנָה, וְלִשְׁפֹּט אֶת עֲצָמֵנוּ הוּא עַל "הַעֲיָנִים, הָאָזְנִים, הַחֹטֵם וְהַפֶּה", וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם קְבֵלָה חֲזָקָה, אֲשֶׁר עַל-כָּל-פָּנִים מִעַכְשָׁיו נִהְיָה "סוּר מִרַע וְעֲשֵׂה טוֹב" בְּשְׁבַעַת נְרוֹת; וְעַל-יַדֵּי שְׁזוֹכִים לְקִדְשָׁם, אֲזַי מֵאִיר תְּמִיד לְפָנֵינוּ הָאֲרַבְעָה שְׁמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שֶׁהֵן כְּנֶגֶד הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, וּמְטִיל בְּהֵם כְּמִי שְׁמִטִּיל בְּגֵן נִהְדָר, כִּידוּעַ לְמִי שְׁכָבֵר זָכָה לְזֶה; הֵינּוּ שְׁעַל-יַדֵּי קִדְשָׁת הַעֲיָנִים, הָאָזְנִים, הַחֹטֵם וְהַפֶּה, נִזְדַּבְּקָה מַחוּ, וּמִחֲשַׁבְתּוֹ מְשׁוֹטְטֵת בְּאֵלוֹ הַשְּׁמוֹת, כִּי הֵם מְצַטְטִירִים מִעֲצָמָם נִגְדַּע עֵינֵינוּ תְּמִיד. אֲשֶׁרֵי עֵין רְאֵתָהּ זֹאת, וְשׁוּם בְּרִיָה אֵינָה יוֹדַעַת מִזֶּה; כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת מְצַב, שְׁשֵׁנֵי אֲנָשִׁים זֶה יוֹשֵׁב לְצַד זֶה, וְהָאֶחָד רִיק וְחֹסֵר מִכָּל זֶה, וְחִבְרוּ דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֶמֶת, וּמְשַׁתְּעֵשֶׁע בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמִלְכָּא, בְּשַׁפְּעַ נַעַם זִיו אֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצא).

חֲמֻדַּת לְבָבֵי! הָעֵבֶר אֵין, עַל-כָּל-פָּנִים מִעַכְשָׁיו רְאֵה לְקִדְשׁ וּלְטַהַר אֶת עֵינֵיךָ, אָזְנֵיךָ, חֹטְמְךָ וּפִיךָ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכֶּה שְׁשִׁלְחָת הַלֵּב תִּהְיֶה עוֹלָה מֵאֵילֵיהָ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא), וְתִזְכֶּה שְׁיִתְּלַחֵב לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתִשׁוּקָה וּבְחִיּוֹת אֶמֶתִית, וְיֵאִירוּ לְפָנֵי עֵינֵיךָ אֵלוֹ הַשְּׁמוֹת בְּקַבִּיעוֹת, וְתִזְכֶּה לְטִיל בְּהֵם תְּמִיד, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עָלֶיךָ הָאָרֶה וְזִיו וְנַעַם כְּזֶה, שְׁלֹא שְׁעֵרְתָּ מִמֶּיךָ, וְעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחֵיף. רַק חֲזַק וְאַמֵץ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּלְהָאֲרִיךְ אַפְּךָ

אֲשֶׁר   ב' רצג   בְּנַחַל   שִׁיז

על כל מה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, כִּי אֵין הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה עַל הַנְּבִיא, כִּי אִם עַל-יְדֵי רַחֲב הַלֵּב בְּשִׁמְחָה וְרִקְוֹדִים וְהִרְחַקַת הַכַּעַס וְהַקְפִּידוֹת לְגַמְרִי, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ שׁוֹם רֶשֶׁם אִיזָה רַע שְׁעוֹשִׂים עִמּוֹ וְכוּ', זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי הָאֲרִיז"ל גָּלָה לְתַלְמִידָיו, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד מִדָּה רָעָה הַעוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ הַכַּעַס וְהַקְפִּידוֹת. וְר' חַיִּים וַיֵּטֵאל סִפֵּר, שְׁפַעַם אַחַת לָמַד עִם אַחִיו הַקָּטָן, וּבְאִמְצַע הַלְמוּד כְּעַם וְהַקְפִּיד עַל אַחִיו, עַל שְׁאִינוֹ נוֹתֵן לְבוֹ אֶל הַלְמוּד, וְאַחֲר־כֵּן כָּשָׁבָא אֶל רַבּוֹ הָאֲרִיז"ל, לֹא רָצָה לְהַסְתַּפֵּל בְּפָנָיו, וְנִבְהַל ר' חַיִּים וַיֵּטֵאל, וְלֹא יָדַע מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת: "רַבִּי, מַה פְּגַמְתִּי" וְכוּ', כִּי לֹא זָכַר זֹאת. וְהַשִּׁיב לוֹ: "הֲלֹא אֵל זֶר עַל פָּנֶיךָ, אֲתָמוּל הֵייתָ בַקְפִּידוֹת עַל אַחֶיךָ". וְאָז נִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמֵם ר' חַיִּים וַיֵּטֵאל, הִגֵּם בְּכַעַס וּקְפִידוֹת קְטָנִים כְּאִלוֹ מְאֻבְדִים אֶת הַנְּשִׁמָּה?! אָז קָבַל עַל עֲצָמוֹ לְשִׁמֹּר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּאֵן וְלְהַבֵּא. וְכֵן סִפֵּר בְּנוֹ ר' שְׁמוּאֵל, שְׁאָבִיו הָיָה עָנוּ וְשִׁפֵּל וְסִבְלָן כְּזֶה, אַף שָׂרָאָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת שְׁעָשׂוּ אִיזָה עֲנִיָּן נֶגֶד הַהֲלָכָה לְפִי דַעְתּוֹ, אַף-עַל-פִּי-כֵן שָׁתַק וְלֹא אָמַר לָהֶם דְּבָר, כְּדִי שְׁלֹא יִגְרַם עַל-יְדֵי-זֶה מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת, וּמוֹטָב שְׁיֵהִיו שׁוֹגְגִים וְכוּ', וְהִבֵּן אֶת אֲשֶׁר אָנִי מְרַמֵּז לָךְ כָּאֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ זָאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ בְּאַרְיִכוֹת אֵין עֵתָה הַפְּנֹאֵי, אֲקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהִתְוַעֵד עִמָּךְ בְּקִרְוֹב, וְאָז פְּנִים אֶל פְּנִים נְדַבֵּר הַרְבֵּה, כִּי עָלֵינוּ לְהִתְאַרְגֵּן עִכְשָׁו מִחֲדָשׁ כָּאֵן וּבְלִי בְטָלְנוֹת לְהִתְחִיל לְבָנוֹת דַּעַת רַבָּנוּ וְ"ל כָּאֵן בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית בִּיתֵר שְׂאת וּבִיתֵר עוֹ,

שיח אֲשֶׁר ב' רצד בַּנְחַל

בְּיָדַי עוֹמְדִים עֲכָשׁוּ עַל דְּרָכֵינוּ מְכֻשׁוּלִים רַבִּים שְׁמוֹנְעִים וּמְעַכְבִּים הָעֵקֶר "מִבֵּית", אֲכַל כָּכֵר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל, "נִצְחָתִי וְאַנְצָח", וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְבִטָּח בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, וְלַעֲמֹד עַל עֲמֻדָּנוּ חִזְקִים כְּיָתֵד בַּל תִּמְט. אֹדוֹת הַבְּנֵי בְּשִׁבִיל הַיְשִׁיבָה, יֵשׁ לִי קְשִׁיִּים רַבִּים, כִּי נִסְתַּבֵּף בְּאִיזָה סְבוּכִים עֲקָמִים עַל-יְדֵי הַקְּבָלָן וְהַמוֹכֵר, וּבְיָדַי כּוֹנֵן הַקְּבָלָן הַיְתָה לְטוֹבָתִי, אֵף בֵּין כָּף יֵצֵא מִזֶּה לְמֵרָאָה הָעֵינַיִם אִיזָה קְלָקוּל, וְכִמְעַט שֶׁכָּל הַמְקַח נִתְבַּטֵּל, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאֲנִי מְצֻטָּעַר מְאֹד מְאֹד בְּשִׁבִיל זֶה, וְלִבִּי נִשְׁבֵּר בְּקִרְבִּי לְגַמְרִי, כִּי בְנֵי דַעַת רַבֵּנוּ ו"ל בְּשִׁלְמוֹת כָּאֵן בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית תְּלוּי רַק בִּיסוּד מוֹסָד שְׁנַעֲמִיד יְשִׁיבָה וּבֵית-מִדְרָשׁ, שִׁיְהִיָּה בֵּית וְעַד לְחֻכְמִים וְלֹא לְהַפּוֹף — מְקוֹם מַחְלָקָת, וְדִי לְחִפְיָמָא; אֵף עִם כָּל זֹאת קָנָה קוֹיִתִּי לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שִׁיִּגְמַר בְּכִי טוֹב עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב, וְנוֹכַל, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, לְהִתְחִיל אֶת הַיְשִׁיבָה בְּחֻצֵי אֱלוֹל הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה. וְעָלִינוּ לְבַקֵּשׁ עֲכָשׁוּ: "בּוֹרָא עוֹלָם בְּקִנְיָן, הַשְּׁלָם זֶה הַבְּנֵי, רַחֲמֵיךָ יִכְמְרוּ בְּחִנּוּתִי, כִּי לְטוֹבָה כּוֹנֵנִי".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ב' רצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קָדֵשׁ לְסֹדֵר דְּבָרִים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר, הָאֲבֵרֵךְ הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ לְנַחֵמָה, מֵאַחַר שֶׁסְּפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּיָדֶיךָ, מַה יֵּשׁ לְהוֹסִיף עָלֵיהֶם?! עָלֵינוּ רַק לְהַכְנִיֵס כָּל מַחֲנוֹ וְדַעַתָּנוּ בָּהֶם.

יְדִידִי הַיְקָר! אֵינִי שׁוֹם עֲצָה לְבָרַח מִפְּגַעֵי הַזְּמַן, רַק אֲלוֹי יִתְבָּרֵךְ וּבִפְרֹט בְּעֵנֵיךָ... צְרִיךְ שֶׁתְּחַקֵּק בְּדַעַתְךָ, כִּי הַכָּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי

אֲשֶׁר   ב' רצד   בַּנְחֹל   שִׁיט

הוא יתברך מחיה ומקים ומנהיג את כל הבריאה, ועל-כן מה שיך פה אילו חכמות והמצאות... עד שתכתב: "אם היית מדבר ומתנהג כך... בודאי היה נגמר הכל בכי טוב... ובשביל שדברת והתנהגת כך... בשביל זה לעת עתה נתבטל המקח"... כלך מדרך והנהגה זו של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", שבא מכפירות גמורה, רחמנא לצלן, האדם צריך למסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, כך גלה לנו רבנו ז"ל, ואמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קעז): צריך האדם לבטל רצונו לגמרי נגד רצון השם יתברך, שלא יהיה לו שום רצון אחר, רק כמו שרוצה השם יתברך, הן שיהיה לו ממון ובנים הן לאו, חס ושלום, והן כל שאר הרצונות, לא ירצה שום רצון אחר, רק כמו שרוצה השם יתברך (וזה נקרא עלית המלכות עד רישא דלא אתידע), עין שם; וצריך שתדע שבענין האמונה הקדושה כמה שלא נחזר על זה — אינו מספיק, כי מאחר שאנו בתוך העולם ומערכים בין בני-אדם הרחוקים מהשקפה זו, ועל-כן עלינו לחזק איש את רעהו באמונה הקדושה, אשר דבר זה היה העקר אצל רבנו ז"ל, כי אצל רבנו ז"ל היה העקר אמונה פשוטה בתכלית הפשיטות בלי שום חקירות וידיעות וכו' וכו', רק פשוט — אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ומפל הדברים צועק כבוד השם יתברך, וקורא את האדם אליו יתברך; כי השם יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, לרמוז לכל אדם בכל יום ומזים להתקרב אליו יתברך, והרמזים הם במחשבה, בדבור ובמעשה, הן שלו והן של אחרים, הינו מה שנופל לו במחשבה, או מה שיוצא איזה דבור מפיו, או מה שעושה, בכל זה כשיעין היטב, יראה וישפיל את האלקות שבו, ומכל שכן כשרואה ושומע מאחרים, בזה בודאי יכול להבין ולהשפיל הבנות והשפלות חדשות. וזה סוד הנבואה והרוח-הקדש, מאחר שמבטל את כל הבריאה כלה אליו יתברך, אז זוכה לראות ולשמע ולהבין אלקות בכל פסיעה ופסיעה.

חמדת לבכי! אף לזכות לכל זה צריכים להגיע קדם אל מדרגת הסבלנות בתכלית השלמות שאין שלמות אחריה, הינו לסבל כל אשר עובר עליו, ולידע פי הכל לטובתו, כי אין רע יורד מן השמים,

שכ   אשר   ב' רצד   בנחל

כי (איכה ג, לח): "מפי עליון לא תצא הרעות", ובנודאי בסוף תצאנה מזה טובות גמורות, ואז בידיעות אלו יסבל בסבלנות גדולה כל הבא עליו, ויאריך אפו ולא יקפיד ולא יכעס על שום בריה ועל שום דבר שבעולם. ורבנו ז"ל זכה לזה בהיותו בארץ ישראל, והתפאר אחר-כך במעשיו: אפלו שונאי המרעים ומצערים אותי, לא יוכלו להכעיסני או להביאני לידי הקפדה. כי שם בארץ ישראל זוכים להגיע בשלמות אל ברור וזכוף האמונה הקדושה, ועל-כן זוכים שם לאריכות אפים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה); והכל אהובי, אחי, כל העולם ומלואו אלקות גמורה היא, כי הוא יתברך אל מסתתר בכל פרטי הבריאה וכו', ועלינו להפשיט את הלבושים ולהפירו יתברך פנים אל פנים. וראוי לך ללמד את המאמר בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן נד), ושם תמצא מבאר היטב ענין הרמזים האלו.

מה אמר לך, ידידי היקר, אם מכניסים את המח והדעת בתורת רבנו ז"ל, אז חיים חיים של עולם הבא בעולם הזה, כי הסודות והנעם והזיו והרוחניות שיש בהם — אין לשער ואין לספר כלל; אשרי מי שמעמיק את עצמו בתורת רבנו ז"ל, ואז לא יצטרך את שום בריה שבעולם; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחיה אותנו, רבי המחזק אותנו; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

ידידי היקר! לזכות שיתגלה אליו השם יתברך, וישיג את התכלית שהוא שעשוע עולם הבא בזה העולם, אי אפשר רק כפי שמשבר את הכעס ברחמנות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יח); הינו כשבא לידי כעס, תכה-ומיד יהפכו לרחמנות, בחינת (חבוק ג, ב): "ברגז רחם תזכר", שירחם על זה שרוצה לכעס ולהקפיד. ובאמת מי שזוכה לשבר ממנו לגמרי את מדת הכעס והקפידות, הוא דיקא חי חיים מתקים, חיים נעימים עוד בזה העולם, ומתענג בנעם ענג זיו שכינתו יתברך המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו וגו'".

אֲשֶׁר   ב' רצד   בַּנְחַל   שְׂכָא

הִנֵּה אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים עִכְשָׁו בֵּין הַמְצָרִים, וְכָל עֲבוֹדָתְנוּ עִכְשָׁו צְרִיכָה לְהִיּוֹת לְהִרְחִיב אֶת גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה לְצֵאת מִן הַמְצָר לְגַמְרֵי; כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת הוּא חֲסֵרוֹן אֲמוּנָה (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), אֲשֶׁר מִשֵּׁם נַעֲשֶׂה צָר לְאָדָם מְאֹד מְאֹד; כִּי תִכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מִהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי מִתְחִיל לַעֲבֹר עָלָיו מֵהַשְׁעוּבָה, וְנַעֲשֶׂה לוֹ הַמְקוֹם צָר, שְׁזֵה לְשׁוֹן "צָרָה", שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ צָר, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִפְּגָם אֲמוּנָה, וְאִז חֲשָׁף לוֹ וְלֹא אֹר, וְזֶה חֲרַבֵּן בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלָקוּט וַיֵּלֶךְ, רַמְזוֹ תַתְקַמ): "כִּי אֲשַׁב בַּחֲשָׁף" — בַּחֲרַבֵּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי, עֵיִן שָׁם; וְכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּכָל־לִיּוֹת הָעוֹלָם בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ בַּפְּרָטִיּוֹת הָעוֹלָם בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, וְזוֹהִי דַעְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יג), בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ הַפְּרָטִי שְׁלוֹ; וְעַל-כֵּן תִּכְף-וּמְיָד כְּשֶׁנִּתְקַלְקַל דַּעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, זֶהוּ חֲרַבֵּן בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ שְׁלוֹ, וְאִז מָר וְחֲשָׁף לוֹ, וְהוּא תָמִיד בְּכַעַס, וְצָרוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִוָּדַע וְעַד, שֶׁאֵין בַּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עַצְם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, בִּידִיעָה זֹו הַדַּעְתָּ וְהַמַּחֲזִין שְׁלוֹ בַּשְּׁלֵמוֹת, וְהוּא מֵיִשָּׁב תָּמִיד, וְתִכְף-וּמְיָד כְּשֶׁרַק מְסִיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרַגַע, חֵס וְשֵׁלוֹם, אִז נִחְרַב בֵּית מְקֻדָּשׁוֹ הַפְּרָטִי, שֶׁהִיא דַּעְתּוֹ וּמַחוֹ, וְאִז בָּא לְיַדֵּי כַעַס וְלְיַדֵּי טְעוֹת וְלְיַדֵּי מְרִיבוֹת וּמַחֲלָקֵת וְכוּ', וְחֲזִיּוֹ מְרוֹרִים מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; כִּי כְּשֵׁיִשׁ לוֹ אֲמוּנָה חֲזָקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֱלֹקוֹת קְשׁוּרָה בְּמַחוֹ, אִז אֵי אִפְשָׁר שֶׁיִּחְרַב מַחוֹ וְדַעְתּוֹ שֶׁהוּא בֵּית מְקֻדָּשׁוֹ הַפְּרָטִי, וְתִכְף-וּמְיָד כְּשֶׁמְסַלֵּק מִדַּעְתּוֹ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה נִחְרַב בֵּית מְקֻדָּשׁוֹ הַפְּרָטִי. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלָקוּט אֵיכָה, רַמְזוֹ תַתְקַצו): בַּשְּׁעָה שֶׁבִקֵּשׁ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְרַיֵּב אֶת בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, אָמַר: "כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי בְּתוֹכָהּ, אֵין הָאוֹיְבִים נוֹגְעִים בָּהּ אֶלָּא אֶעֱזֹב עֵינַי מִמֶּנָּה וְכוּ', וְיָבוֹאוּ אוֹיְבִים וְיִחְרִיבוּ אוֹתָהּ". מִיָּד הִשִּׁיב הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְמִינוֹ, וְהִחְזִירָהּ לְאַחֻרָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (אֵיכָה ב): "הִשִּׁיב אַחֹר יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב". בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִכְנסוּ אוֹיְבִים לְהִיכָל וּשְׂרָפוּהוּ בְּאֵשׁ, כִּיּוֹן שֶׁשְׂרָפוּהוּ, אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: שׁוּב אֵין לִי מוֹשָׁב בְּאֶרֶץ, כָּל הָאֶרֶץ לֹא שְׁלִי הִיא, אֶלָּא אֶסְלַק שְׁכִינָתִי מִמֶּנָּה

שכב   אשר   ב' רצד   בנחל

וכו', עינן שם; ודבר זה הוא בכלליות בית-המקדש ובפרטיות בית-המקדש, תכף-ומיד כשמשלך אלקותו יתברך ממחו, נחרב בית מקדשו הפרטי, והקדוש-ברוך-הוא מסלק משם שכנתו, ונעשה לו צר ומר וכו'. אבל איך שהוא, חמדת לבבי, תשובה מועלת תמיד. ועקר התשובה הוא — להשיב את מחו אליו יתברך, תשובה — להשיב אל המלכות נשמתו, שהיא השם של שם הנו"ה (עינן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה), ואזי יחזר ויבנה בית מקדשו ותהיה הגאולה.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תפל בדעתך כלל מכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות על-ידי קלקול מחך, ואתה בצרה גדולה, רחמנא לצלן, כי אמרו חכמינו הקדושים (מדרש שוחר טוב, תהלים כ'): כף אמר הקדוש-ברוך-הוא לישראל אם ראיתם שהצרות מכסות אתכם באותה שעה אתם נגאלים, עינן שם; בודאי אם תמשיך את עצמך עכשו ברגע זה אליו יתברך, תזכה לישועה גדולה, כמובא במדרש תנחומא פרשת בהר באריכות: כשעוברת על האדם צרה וחוזר בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא מצילו וכו', עינן שם; ראה מה לפניך, אל תפל בדעתך כלל, עליך רק לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה בלשון שאתה מדבר עמו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ואז תראה ישועות ונסים ושדוד הטבע ממש, העקר לא לספר לפני בשר ודם ענניך, כי הוא רק יבלבל אותך ויחליש דעתך וישבר רוחך.

ברח לך יותר טוב אליו יתברך, אשר ישועתך רק בידו יתברך, ואם עדין מתעכבת ישועתך דע לך, ידידי היקר, כי אסור לדחוק את השעה כלל, כי כל הדחוק את השעה — השעה דוחקתו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות סד.), רק לבקש ברחמים ותחנונים, אם יתן — יתן, ואם לאו — לאו (עינן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ'), ובוזה תלויה הגאולה, לידע כי אני צריך תמיד רק לבקש ממנו יתברך ענני, ואם עדין איני מקבלה, עלי לעשות את שלי ולא להתפעל

אֲשֶׁר   ב' רצד   בַּנְחָל   שֶׁכָּה

בָּלָל, וְדִיקָא אֶז כְּשֵׁישׁ לִי סְבָלְנוֹת גְּדוּלָה וְאֲנִי מְחַכָּה וּמְקַנָּה וְדוֹפֵק
עַל דְּלִתּוֹת הַרְחָמִים, אֶז דִּיקָא אֶזְכָּה לִישׁוּעָה וְהִרְחַכְהָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אם יהיה השם עמדי, אכתב לך באריכות שיחה נפלאה בנקדה זו, איך שצריכים סבלנות גדולה בתפלה, ולא לדחוק את השעה, ואף שבין כך ובין כך עובר מה שעובר ומר מאוד מאד, וכמעט שיצא, חס ושלום, מדעתו מרב מרירות, אף-על-פי-כן צריך שתדע, כי אין שום עצה אחרת בשום אופן שבעולם, רק תפלה, אף ראוי לאחז את הרב בתפלה בשתי פיותיה, הינו תודה והודאה על העבר, ושאלת צרכיו על להבא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), ואז דיקא תזכה לקרר את לבך. והוא ענין נחוץ, כי לפעמים מבקשים ומתפללים ומתחננים אליו יתברך, ועדין אין רואים שום ישועה, אדרבה רואים תכלית ההפוך וכו' וכו', צריך להיות סבלן גדול ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, שואל ומבקש מתנת חנם בלי שום קווי שְׂכָר רק כעניי בפתח. מה אמר לך, אם יהיה האדם עקשן גדול איך שהוא איך שהוא, הוא לא יסתלק ממנו יתברך יהיה מה שיהיה, אז אין דבר שבעולם שלא יוכל להשיגו ממנו יתברך, כך גלה לנו בפרוש רבנו ז"ל פעמים אין מספר, וכך נהג הוא. ודבר זה רצה להאיר בנו, שנעשה כמו שהוא עשה, אף בהכרח להודיע לך, כי מי שמכניס את עצמו בעבודת התפלה, ההכרח שתהיה לו סבלנות ואריכות אפים גדולה לחכות ולחכות, ואף שעדין אין רואה שום שנוי לטובה וכו', אף-על-פי-כן יצמד על עמדו בעקשנות ובסבלנות גדולה, אז דיקא בא יבוא יום ישועתך בשלמות בתכלית השלמות שאין שלמות אחריה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' רצה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ואתחנן ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, האברך השותה ממִי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי. חמדת לבבי! "השלף על ה' יקבך, והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק", אל תדאג כלל, כי בודאי יהיה על נכון, רק חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה עצומה, ותהפך את היגון ואתה אל השמחה, תהיה בשמחה, ותראה לשמח גם אחרים, וצריך לבקש ממנו יתברך הרבה על שמחה: "רבונו של עולם, זכני לשמח בך כל היום", מה יש לך לדאג הלא ענייניך תלויים רק בו יתברך, על-כן ראה רק לבקש ממנו יתברך, ואז בודאי תושע בלי שום ספק, העקר לא לדאג, כי הדאגה מכלה את האדם לגמרי, ומבלבלתו ומשבבת לבו ומפילה רוחו ומחלישה דעתו. רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן 10): שלמות האמת הוא כשאינו נצרך לבריות כלל, רק כל מגמתו ורצונו וכסופיו הוא השם יתברך, יותר מזה אינו צריך כלל, ממה נפשך, אם השם יתברך ירצה שיבואו אליך בני-אדם — ממילא יבואו, ואם לא, אזי ממילא לא יבואו, מה לך לדאג?! וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ק:): לא תעיל דוּיָא בלבך דגברי גיברין קטל דוּיָא, עין שם; ובאמת כפי שכבר עברו עליך הימים והשנים, אתה יכול לראות ולהבין ולהשכיל, כי אל מאומה לא תביאך הדאגה, אדרבה מרב דאגות נעשית עצבני מאד, זייער גערווייז, ונסתפכת במחלקת חדשה — הן עם בני ביתך והן עם חבריך, והיו חייך מרורים כמות, רחמנא לצלן; ועל-כן, אהובי, אחי היקר, פלך מהיום והלאה מכל מיני דאגות של הבל, אשר אינן מועילות כלל. ואמרו חכמינו

(א) אל תכניס דאגה בלבך, כי הדאגה הרגה אנשים גבורים.

(ב) מאד עצבני.

אֲשֶׁר   ב' רצו   בַּנְחַל   שְׂכָה

הַקְדוּשִׁים (יְכֻמוֹת ג:): "אֵל תִּצְרַר צָרַת מְחַר, כִּי לֹא תִדַע מֶה יֵלֵד יוֹם",
שְׂמָא מְחַר בָּא וְאִינְנוּ, נִמְצָא מְצֻטְעָר עַל הָעוֹלָם שְׂאִינוּ שְׁלוֹ, עֵינַן
שָׁם; וְזֶהוּ הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁגָּלָה לָנוּ עַל פְּסוּק "הַיּוֹם אִם בְּקוּלוֹ
תִּשְׁמָעוּ" (עֵינַן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ערב), שֶׁהֶעֱקָר לִידַע כִּי אֵין לוֹ
רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וְעַל-כֵּן רְאוּי לְהִשְׁפִּיל הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב וְלְחַטֵּף בְּכָל יוֹם
טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וְלִבְלוֹת אֶת הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת
בְּלִי שׁוּם דְּאָגוֹת כָּלֵל, כִּי יוֹם הַמְּחִרַת הוּא יוֹם אַחַר לְגַמְרִי. וְתִהְיֶה
לְאֵל, זְכַנִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַדְפִּיס סֵפֶר "שְׂמִירַת הַזְּמַן", הַמְדַבֵּר בְּעֵנִין
זֶה, אֵיךְ שְׂאִין לוֹ לְאָדָם רַק יוֹם הַזֶּה, תְּעִינַן בְּסֵפֶר וִיְהִי לָךְ חֲזוֹק
גְּדוֹל (תִּהְיֶה לְאֵל הַדְּפִסְתִּי סֵפֶר זֶה בְּשִׂשְׁתֵּי אֲלָפִים טַפָּסִים, וְנִמְכַר
כָּבֶד הָרֵב, יִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַפִּיעוֹ בְּכָל תְּפֻצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלְחַזֵּר
לְהַדְפִּיסוֹ וְלְהַפִּיעוֹ). עַל-כָּל-פָּנִים, יְדִידֵי הַיָּקָר, הֶעֱקָר הוּא שְׂמִחָה,
וְצָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה וּבְפָנִים
שׂוֹחֲקוֹת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ (עֵינַן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן י'), וְיֵאִירוּ בָּךְ פְּנֵי רַבְּנוּ ז"ל מִמָּשׁ (עֵינַן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן קנג); טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ, שֶׁקָּרְבָנוּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' רצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לַיּוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד,
נֵר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן ... נֵרוֹ יֵאִיר.

שְׂמִחַתִּי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָת הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה שֶׁשְׂמַעְתִּי, שֶׁנִּסְעַתָּם
כְּמָה אֲבָרְכִים יַחַד בְּשַׁעַה שְׁלֹשׁ קֳדָם אוֹר הַיּוֹם לְשִׁדָּה, וְתִהְיֶה לְאֵל,
זְכִיתָם לְהַתְּבוּדָה שָׁם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרִיכֶם וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְכֶם. וְרְאוּי
לָךְ לְהַתְּחַזֵּק בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זוֹ, וְלַעֲזוֹר עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם אַחֵרִים,
וְתִסְעוּ מִפְּעַם לְפַעַם בְּצוֹתָא לְשִׁדָּה, כִּי לֹא יִשָּׂאֵר לָנוּ שׁוּם דְּבָר רַק

שכו אָשֶׁר ב' רצו בַּנְחַל

הדבורים שְׁנִזְכָּה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם לְדַבֵּר לְפָנָיו יְתַבְרָךְ. וְצָרִיף
שְׁתַּדַּע, שְׁעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל נְמַדְדַת רַק כְּפִי מַדַּת
הַהִתְבּוֹדְדוֹת וְהַשְׁמָחָה שְׁיֵשׁ בּוֹ.

הַהִכְרַח לְקַצֵּר, אֶקְנֶה לְדַבֵּר עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

גַּם תַּדַּע שְׁגִיסָךְ הִיָּה אֶצְלִי, וְדַבְּרָנוּ הַרְבֵּה מְדַבְּרֵי וְעֲצוֹת רַבְּנוּ
ז"ל, וְכִפִּי הַנִּרְאָה שֶׁהוּא מְעַנֵּן מְאֹד מְאֹד, עַל-כֵּן אֶל תִּכְנַס עִמּוֹ
בְּיִחוּדִים, תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ רַק מְעַבְּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ — תּוֹרָה
וּתְפִלָּה, וְאִזּוֹ תַצְלִיחוּ שְׁנֵיכֶם יַחַד.

הַנִּלְ.

ב' רצו.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ, אֹר לַיּוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לַיְדֵי הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק אֹר הָאוֹרוֹת, נַחַל נוֹבַע
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יָאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, עַקֵּר
חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַפְּרָטִי שְׁלָנוּ שֶׁהוּא הַמַּחֲזִין וְהַדַּעַת (עַיֵן לְקוּטִי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יג), הוּא רַק מִחֲמַת שְׁאֲנוּ רְחוּקִים מִרַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁהוּא הַמְּאִיר אֹר הַמְּאִיר לָנוּ אֹרֵנוּ יְתַבְרָךְ, וְעַל-יְדֵי שְׁאֲנוּ רְחוּקִים
מִמֶּנּוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִחְשָׁף מְאֹד עֵינֵינוּ, וּבּוֹעֵר בְּנוּ הַמְּאִיר
אֵשׁ, רְחַמְנָא לְצִלָּן, שֶׁהוּא תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה, אֵשׁ הַתְּאֹוֹת, רְחַמְנָא
לְצִלָּן. וְעַל זֶה אָנוּ צָרִיכִים לְבָכוֹת בְּכָל לַיְלָה בְּחֲצוֹת כָּל הַסֹּדֵר תִּקְוִין
חֲצוֹת, כִּי הָעֵבֶר אֵין, הָעַקֵּר שְׁנִזְכָּה עַל-כָּל-פָּנִים מְעַכְשׁוּ לְשׁוֹב אֶלִּיו
יְתַבְרָךְ (עַיֵן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סו); מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר,
אִם הֵינּוּ בְּאַמַּת מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהֵינּוּ שׁוֹקְדִים הַרְבֵּה
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, הִיָּה מְאִיר לָנוּ בְּמַחְנוּ מְאֹד, וְהֵינּוּ תְּמִיד

אֲשֶׁר   ב' רצו   בְּנַחֵל   שְׂכֹז

בְּשִׂמְחָה, וּמְחַמַּת שְׂבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אָנוּ מְתַרְשָׁלִים מִסְפָּרֵי הַקְּדוּשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה חֲשָׁף לָנוּ וְלֹא אֹר בַּעֲדָנוּ, וּמִשָּׁם יוֹצְאִים כָּל הַקְּלוּלִים וְהַשְּׂנֹאת חָנָם, וּבּוֹעֵר בְּנוּ הַמְּאוּרֵי אֵשׁ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אָנָּה נִתְחִיל לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִחֲדָשׁ, כְּמוֹ שְׁעָשִׂינוּ בִּימֵי נְעוּרֵינוּ בְּחֲדָשִׁים שֶׁל תְּחִלַּת הַהִתְקַרְבוּת, שָׂאז הִרְגָּשְׁנוּ כָּל מִינֵי אֹר וְנֹעַם, וְאִז הִיָּתָה אֲצִלָּנוּ זְכִיָּה, אִם רַק זָכִינוּ לְהַכְּנִס בְּבֵית־הַמְּדֻרָשׁ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, אִם רַק זָכִינוּ לְהַתּוֹעֵד יַחַד עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ. זְכוֹר תִּזְכֹּר אֶת הַחַיּוֹת וְאֶת הַמְּשִׁיבַת נְפֶשׁ שֶׁהִיָּתָה לָנוּ אִז בְּתְחִילַת הַהִתְקַרְבוּת, כְּמוֹ־כֵן רְאוּי לָנוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה, וּלְמַעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לָךְ מִלְּצִים הַמְּסֻתּוֹבְבִים גַּם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, רְאֵה שְׁעַקֵּר דְּבוּרְךָ יְהִיָּה רַק מִרַבְּנוּ ז"ל בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה וּבְתַשׁוּקָה עֲצוּמָה, אֶת מִי שְׂרַק תַּפְגֵּשׁ תִּזְכְּרוּ אֶת הַדְּבוּרִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַחֲזִקוּ וְתִאֲמְצוּ עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה וְעַל שִׂמְחָה וְרִקּוּדִים וְעַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה שָׁגַם אֶתָּה תַתְּעוֹרֵר מִחֲדָשׁ; כִּי כְּשֵׁי אֹר יֵשֶׁר נַעֲשֶׂה אַחֲר־כֶּךָ אֹר חוֹזֵר (עֵינִי לְקוּטֵי־מִוֵּהֲרִי, חֶלֶק א', סִימָן קפד), וְהוּא עֵקֶר וְיִסוּד גְּדוֹל בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֵבֵר מִרַבְּנוּ ז"ל. וְרְאוּי לָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם בְּנֵי יַחֲדָד בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשִּׁיטוֹת, וְתַחֲזִקוּ וְתִאֲמְצוּ וְתַעוֹרְרוּ עַל תְּפִלָּה בְּכֹנֶה מְלָה בְּמִלָּה וְעַל הַתְּבוּדָּה וְשְׁעוּרִים קְבוּעִים, וְתַהֲיֶה רְגִיל לְסַפֵּר לוֹ הַרְבֵּה מִרַבְּנוּ ז"ל. וְצִרִיף שֶׁתִּדַע, כִּי עִם בָּנִים צְרִיכִים לְהַתְּחִיל כְּשֶׁהֵם עֹדִין קִטְנִים, כִּי אַחֲר־כֶּךָ מִי יוֹדֵעַ אִם יִצִּיתוּ לוֹ. לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹב־כֶּתֶךָ הַנְּצַחִית, אַל תִּכֶּה אוֹתוֹ וְאַל תִּרְדֹּף אוֹתוֹ וְכוּ', כִּי אֲנִי דְּבַרְתִּי עִמוֹ, וְיֵשׁ לוֹ תְּהִלָּה לְאֵל, כְּסוּפִים גְּדוּלִים לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַיְרָאָה כְּפִי עֲצוּתִיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרִיף וְאֲשֶׁרִי חֲלֶקְךָ, רְאֵה כְּמָה אָבוֹת אֵין לָהֶם שְׁלִיטָה עַל בְּנֵיהֶם, אֵינָם רוֹצִים לְהַתְּפַלֵּל בְּכֹנֶה וְכוּ', וּבְנֵיךָ יֵשׁ לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה אֲלֵיו יִתְּבַרְךָ, עַל־כֵּן שְׁמֹר עָלָיו כְּכַבֵּת עֵינֶיךָ, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אודות שאלתך בענין הזכרת השנה למספרם, דע לך כי החת"ם סופר כותב בדרושיו (עין דרושי חת"ם סופר דרוש לז' אב תק"ע) בדבור המתחיל: אלו זכיתם הייתם מונים לבנינו של בית-המקדש, עכשו שלא זכיתם אתם מונים לחרבנו וכו', וזו לשונו שם: "ולא פאותם חדשים מקרוב המונים שכותבים מגילתא מנין לידת... ועל-ידי-זה כותב וחותם עצמו, שאין לו חלק באלקי ישראל, אוי להם, פי גמלו לנפשם רעה, בתורת ה' מאסו וחקמת מה להם", עד כאן לשונו; ראה גם ראה איך הצדיק הקדוש הזה החמיר על זה, על-פני ראוי למנע את עצמו מזה מפל וכל, ואם על-כל-פנים מכרח כשעוסק באיזה עסק ומשא ומתן עם עובדי כוכבים, על-כל-פנים יכתב חצי, כגון 76, שלא נראה בפרוש. והנראה לי כתבתי.

הנ"ל...

ב' רחצ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ואתחנן ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, יניק וחפים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, אך המכתב עם השיק לא קבלתי, תראה לסדר שיגיע אלי בקרוב, כי אני צריך את השיק לשלם לזה שלקחת אצלו הספרים.

ידידי היקר! חזק ואמץ מאד מאד על כל פנים מרגע זה, ותכניס בדעתך רק אמונה פשוטה, איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומקים את כל פרטי הבריאה: דומם, צומח, חי, מדבר, ועל-פני מה ולמה לי להתבלבל מזה... או מזה... הלא כל העולם ומלואו הוא רק של השם יתברך,

אָשֶׁר   ב' רצט   בַּנְחָל   שְׁכַט

ועל-כן מה ולמה לי להתפחד מאיזו בריה.

חַמְדַּת לְבָבִי! בִּידֵיעוֹת אֵלֹהֵי יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, חוּס עַל יָמֵי נְעוּרַיְךָ, הַתָּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסִדְרָן דִּיקָא, כְּאֲשֶׁר הֶאֱרַכְתִּי בְּקוֹנְטְרַס "סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד", וּמָה שֶׁתַּחַטֵּף בְּאֵלֹהֵי הַשָּׁנִים עַד חַתֻּנְתְּךָ יִהְיֶה לְךָ לְקַרְןִּי נִפְלְאָה, אֲתָה עוֹד יָכוֹל לְסַיֵּם עַד אֲזַי ש"ס וְאַרְבַּעַת חֻלְקֵי שְׁלֶחַן עָרוֹף וְשִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה וְכוּ' וְכוּ', וְתִרְאֶה שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה בְּהִצְנַע לְכַת, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִחְלִישׁוּ אֶת דְּעַתְּךָ, וְלֹא יִבְלְבוּ אוֹתְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל כָּלֵם — בְּרַח לְךָ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶל מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְאִז טוֹב לְךָ לְנִצַּח נִצָּחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֵל תִּבְלַבֵּל דְּעַתְּךָ מִסְכְּסוּכִים וּמִחֻלְקֹת, תִּהְלֶה לְאֵל, אֲנִי מִתְחַבֵּא אֲצִלוֹ יְתִבְרַךְ, וְעַל-כֵּן מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם.

ב' רצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי וְאַתְחַנֵּן הַיְתִשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְחַיִּים יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יִקְרִי, הַבְּחוּר יִנִּיק וְחַפִּים, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וְיִאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי, וּמְאֹד הִחַיִּיתָנִי שֶׁתִּהְלֶה לְאֵל אֲתָה עוֹסֵק בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבִין קוֹנְךָ. מָה אִמַּר לְךָ, אֶהוּבִי, יְדִידִי, אֵין עוֹד נֵעַם וְעִרְבוּת וּמִתִּיקוֹת בְּעוֹלָם כְּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרַךְ, כִּי הֵלֹא אֵין בְּלִעְדֵּיךָ יְתִבְרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתִנּוּעָה שֵׁם אֱלוֹהֵי שֵׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ יְדִיעָה זוֹ, וְתָמִיד יִהְיֶה אֲתָנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְדַבֵּר הַרְבֵּה הַרְבֵּה

שֶׁל אֲשֶׁר ב' ש בְּנַחֵל

עֲמוּ יִתְבַּרְךָ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, תִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, שְׂאֵתָה מְסֻתּוֹבָב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים,
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, וְרֵאָה לְהִתְפַּלֵּל הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: "שְׁחֲרִית, מְנַחָה,
מַעֲרִיב" לְאֵט לְאֵט מְלָה בְּמְלָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
יִמְשָׁךְ עָלֶיךָ אוֹר הָאֲבוֹת (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נה), וְתִזְכֶּה
שְׂיִמְשְׁכוּ עָלֶיךָ שְׁלֵשָׁה מַחֲזִין: חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת, וְתִשְׁמַר עַל-יְדֵי-זֶה
מִכָּל רַע (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'). עָלֵינוּ לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמֵּנוּ
בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים עֲצוּמִים, וְלְהוֹצִיא אֶת
הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים מִפִּינוּ, שְׂזֶה גוֹרֵם לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
שְׁעֲשׂוּעִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, וְנִבְּרָגִים מְזֶה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים (עֵינִי
לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׂיִגְלֶה אֶת הַרְצוֹנוֹת
וְהַכְּסוּפִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ מִפִּי דִיקָא, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהוֹצִיאֵם מִהַכַּחַ
אֶל הַפְּעַל (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סו).

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ שְׂאֵנוּ זוֹכִים לִידַע מִרְבִּי
אַמְתּוֹ, רַבִּי נִפְלָא כְּזֶה כְּמוֹ רַבְּנוּ ז"ל, וּבְזֶה בְּעֲצֻמוֹ רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה
כָּל הַיּוֹם, וְלִשְׁרִיר וְלִרְנֵן: "בְּךָ רַבְּנוּ נִגִּילָה, בְּךָ רַבְּנוּ נִשְׂמַחָה", טוֹב
לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שְׁעֲשֵׂה עִמָּנוּ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם,
תִּחְזַר הַרְבֵּה בְּמִשְׁנֵיּוֹת, כְּאֲשֶׁר כָּבֵר כְּתִבְתִּי לָךְ, כִּי הוּא זְכוּךְ הַנִּפְשׁ
מְאֹד מְאֹד.

הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִמְהַר אֶת גְּאֻלָּתֵנוּ, וְיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מֵעַל כָּלֵל
יִשְׂרָאֵל, וְיִתְגַּלֶּה לָהֶם אוֹר הָאוֹרוֹת הַמְּאִיר אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ לְאַרְץ וְלָדָרִים
עָלֶיהָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' ש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְרֵי וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי

אֲשֶׁר   ב' ש   בַּנְחַל   שְׁלֵא

הַיָּקָר, הָאֲבֵרָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. חֲמִדַת לְכָבִי! בְּזֶה הָעוֹלָם, הָעֵקֶר הוּא הַתְּחִיבֵנוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְהַתְּחִיב אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׂמוּאֵל-א ל): "וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּה' אֱלֹהָיו"; וּבְאִמַת אֵין לָךְ עוֹד הַתְּחִיבֵנוּ יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה שְׂאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתּוֹ, עֲמוֹ וְאֶצְלוֹ, כִּי עֵקֶר יִרִידַת וּנְפִילַת הָאָדָם הוּא רַק כִּשְׁהוּא רְחוּק מִהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כִשְׂאָדָם יוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְגַם בְּמִקוּמוֹ הַמְּגִנָּה וְהַמְּלַכְלֵךְ וְכוּ' שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם, גַּם שָׁם יְכוּלִים לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ (עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), בִּידִיעָה זוֹ יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָנוּ, וְתִכְרַף-וּמִיד יִמְתָּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים.

הָעֵקֶר לְבְרַח מִחֲכָמוֹת שֶׁל הַכָּל הַמְּכַלִּים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְרַבְּנוֹ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְבְרַח מִחֲמֵרוֹת יְתָרוֹת (עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מד), כִּי דִי לָנוּ בְּאֱמוּנָתָנוּ שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה כָּלֵל גְּדוֹל וְיִסוּד וְעֵקֶר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהִיּוֹת תָּם וְיָשָׁר לְעֵבֵד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְחֻקֵּירוֹת, כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, גַּם מִהַחֲכָמוֹת שֵׁישׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹ צָרִיף לְהִרְחִיק מְאֹד, כִּי כָּל אֱלוֹ הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֵׁישׁ לְהַנְּכַסִּין וּמִתְחִילִין קָצַת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵינָן חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְהֵם רַק דְּמִיוֹנוֹת וְשִׁטִּיּוֹת וּבִלְבוּלִים גְּדוּלִים, וְאֱלוֹ הַחֲכָמוֹת מְפִילוֹת מְאֹד אֶת הָאָדָם מִעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, דִּהִינּוּ מֵהַשְּׁחֹשֵׁב וְחוֹקֵר וּמְדַקְדָּק בְּיוֹתֵר אִם הוּא יוֹצֵא כְּרָאוּי בְּמָה שֶׁעָשָׂה, כִּי בְּשׂוֹר וְדָם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ שֵׁישׂא יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵין הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּא בְּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו (עִבּוּדָה זֶרָה ג), וְלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאֲכֵי הַשֶּׁרֶת (קְדוּשִׁין נד), וְעַל אֱלוֹ הַמְּדַקְדָּקִים וּמְחֻמְרִים בְּחֲמֵרוֹת יְתָרוֹת, עָלֵיהֶם נֶאֱמַר: "וְחֵי בָהֶם" — וְלֹא שְׁיִמוֹת בָּהֶם (יוֹמָא פה:), כִּי אֵין לָהֶם שׁוֹם חֵיּוֹת כָּלֵל, וְתַמִּיד הֵם בְּמָרָה שְׁחוּרָה, מִחֲמַת שְׁנִדְמָה לָהֶם שְׂאִינָם יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתָן בְּמַצּוֹת שְׁעוֹשִׁין, וְאֵין לָהֶם שׁוֹם חֵיּוֹת כָּלֵל מִשׁוֹם מְצֻנָה,

מחמת הדקדוקים והמרה שחורה שְׁלָהֶם.

ובאמת אחר כל החכמות אפלו מי שיודע חכמות באמת, אחר כל החכמות צריך להשליך כל החכמות ולעבד את השם בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות, וזו היא החכמה הגדולה שבכל החכמות, לבלי להיות חכם כלל; כי באמת אין חכם בעולם כלל, ואין חכמה ואין תבונה נגדו יתברך, והעקר הוא רחמנא לבא בעי (סנהדרין קו:); ודבר זה נוהג על-כל-פנים, ובפרט אסור לבלבל את עצמו כלל וכלל משום דבר ומשום ברירה שבעולם יהיה איה שיהיה, עליו רק לדבק את עצמו בו יתברך, ויכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, ואיך שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך מחיה ומקיים ומהיה בכל רגע ודקה ותנועה את כל הבריאה בלה: דומם, צומח, חי, מדבר; ועל-פן מה ולמה לו להתבלבל או להתפחד מאיזו ברירה שבעולם, כי מה יעשה לו אדם וכו', ומכל שכן מה ולמה לו לפל בעצבות ובמרה שחורה כשרואה שאחד עושה בעבודת השם יתברך יותר טוב ממנו וכו'. קדם מי יודע בזה העולם מה נקרא יותר טוב? ועוד — מה לי ולו, יאחז כל אחד דרכו, ואני אדבק עצמי בו יתברך כפי מדרגתי ומצבי וכו', על-כל-פנים איה שהוא אסור להסתכל על אחרים כלל, וצריך רק להפך את היגון ואנחה לתוך השמחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג), ולמצא הרחבות בתוך כל הצרות והמרירות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), ולהיות תמיד בשמחה עצומה על נעם חלקנו שבראנו מזרע ישראל, ולא עשני גוי. ובפרט שאנו יודעים גם מרבנו ו"ל, ואין אנו חולקים עליו, חס ושלום, אדרבה, אנו משתדלים לילך בדרך הנעימה והחדשה, לדבר עמו יתברך, שהיא "תפלת ההתבודדות", בזה בעצמו ראוי לנו להיות אף ורק בשמחה עצומה. "וצריך שתדע שההתקרבות אל רבנו ו"ל נמדדת רק כפי מדת התפלה והתבודדות שאוחז, כי כל מה שמרבה בתפלה והתבודדות, כמו-כן הוא מקרב יותר אל רבנו ו"ל". אשרינו ואשרי חלקנו.

הדורש שלומך...

ב' שא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֹדֵר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... אֹרֶךְ הַיָּמִים, הַמְּאִיר
לְאָרֶץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ אִירוֹ יִתְבָּרַךְ, הֶרֶב הַחֲסִיד ר' ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח
לְנֻצָח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי לְפָנַי כַּמָּה שָׁבוּעוֹת, אֶךְ מִחֲמַת טְרָדוֹתֵי
הַרְבּוֹת, בְּעֹוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ.

וְהִנֵּה שְׁלַחְתִּי לְךָ אֶת הַסְּפָרִים שֶׁבִקְשָׁתָּ, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁתִּקְבְּלֵם
תּוֹדִיעֵנִי.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל
נְעִימוֹת חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל הַנוֹבֵעַ שֶׁם גּוֹרְלָנוּ וְתַהֲלָה לְאֵל, אֵינִן אָנוּ
מִתְנַגְּדִים עָלָיו, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ מְאֹד מְאֹד. וְרוֹאִים
שְׁכַמְעֵט כָּל ה'עֲלִים לְתַרוּפָה" מִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְלֵאִים אֵיךְ
שִׁמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה שְׂאִינוֹ חוֹלֵק עַל רַבָּנוּ ז"ל, וְהַסְּפָרִים
הַקְּדוּשִׁים יִקְרִים בְּעֵינָיו. כִּי בְּעֹוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עֵקֶר הַחֲרָפָן הַמֵּר
הַזֶּה הוּא רַק שְׁמִכְסִים וּמַעְלִימִים אֶת הַצְּדִיק שֶׁהוּא הַחֵן וְהַפָּאָר, וְאֶת
אֲנָשָׁיו הַיָּקָרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁנִּתְכַּסָּה הַמְּאֹרֵי אֹרֶךְ הַיָּמִים הַצְּדִיק
וְתַלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִּים, הַמְּאִירִים אֶת עֵינֵי יִשְׂרָאֵל בְּאִירוֹ יִתְבָּרַךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר הַמְּאֹרֵי אֵשׁ (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סו),
שֶׁהוּא כָּלֵל הַמְּדוּרָה שֶׁל תְּאוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הַבוֹעֶרֶת מְאֹד
מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; כִּי בְּאֲמַת כְּשֶׁאֲדָם זוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבָּנוּ
ז"ל, וּמִחֲבֵר עֲצָמוֹ עִם תַּלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִּים, עַל-יְדֵי-זֶה מְאִירִים עֵינָיו
בְּאִירוֹת צַחְצַחוֹת כְּאֵלוֹ, עַד אֲשֶׁר עֵינָיו אֵינָן רוֹאוֹת מְשׁוּם דְּבָר רַק
אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי רַבָּנוּ ז"ל מְאִיר אֶת עֵינֵי הַמְּקַרְבִּים
אֵלָיו שֶׁיִּסְתַּכְּלוּ בְּשִׁכְל וּבַחֲיוֹת אֱלֻקוֹת שִׁישׁ בְּכָל דְּבָר (עֵיִן לְקוּטֵי-

שֶׁלֶד   אֲשֶׁר   ב' שֶׁא   בְּנַחֵל

מִזְהַרְזָן, חֶלֶק א', סִימָן א'), וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּבֵר שׁוֹם דְּבָר אֵינוֹ מְבַלְבֵּל אוֹתָם; כִּי הַמְּכַנִּים הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתּוֹ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִוָּדַע בִּידְעָה בְּרוּרָה וּמְחַלְטֵת, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בִּלְעַדְיוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל — דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בִּלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ, אִז שׁוֹם דְּבָר כָּבֵר אֵינוֹ מְבַלְבֵּלוֹ, כִּי מֵאִיר לוֹ תְּמִיד הַמְּאוּרֵי אוֹר, אֲכַל תִּכְף-וּמְיָד כְּשֶׁחַס וְשָׁלוֹם, נִתְרַחֲקִים מִרְבֵּנוֹ ו"ל, נִחְשָׁכוֹת הָעֵינַיִם, וְאֵין רוֹאִים שׁוֹם אוֹר, וְאִז מִתְחִיל לְכַעַר בּוֹ מְאוּרֵי אֵשׁ, שֶׁהוּא אֵשׁ הַתְּאוּוֹת, אֵשׁ הַמְּחַלְקֵת, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם מַעֲתָה; וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְבַקֵּשׁ בְּכֹל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ:

”רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְזַפְנוּ לְהִתְקַרֵּב בְּאַמֶּת אֶל רֹאשׁ צְדִיקֶיךָ, שֶׁהוּא מֵאִיר עֵינֵינוּ לְרֹאוֹת בְּנַעַם זִיוְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיִבְנָה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ הַפְּרָטִי שֶׁהוּא דַעְתָּנוּ, וְשִׁמְרָנִי וְהַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי שְׁקָרִים וּמְחַלְקֵת הַנִּמְשָׁכִים מִמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, שֶׁעַל יָדָם בּוֹעֵר בָּנוּ אֵשׁ הַתְּאוּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְחוּס וְחַמֵּל עָלֵינוּ עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲתָה שֶׁנִּבְרַח מִכָּל מִינֵי מְחַלְקֵת וְסַכְסוּכִים וְנִזְכָּה לְהַפְלִיל לְגַמְרֵי בְּרֹאשׁ צְדִיקֶיךָ, וְעַל יְדֵי זֶה יֵאִיר עֵינֵינוּ תְּמִיד בְּאוֹרֶיךָ הַאֵין סוּף עַד שֶׁנִּזְכָּה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלִהְתַּעַנֵּג בְּנַעַם זִיו אוֹרֶיךָ הַמְּאִיר בְּכֹל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִחְזַקְאֵל מַג. ב): 'וְהָאָרֶץ הַאִירָה מִכְּבֹדוֹ וְגו', אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן”.

וְהִנֵּה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ זָכָה אוֹתָךְ בְּזִכְיוֹת חַנּוּם לְגוֹר בְּעִיר הָעֵתִיקָה יְרוּשָׁלַיִם וְאַתָּה סְמוּךְ מְאֹד מְאֹד לְשַׁעַר הַשָּׁמַיִם, בְּזֶה רְאוּי לְךָ לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי כָל הָעוֹלָם כְּלוֹ פְּנִיָהֶם אֶל יְרוּשָׁלַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ל.): וְיְרוּשָׁלַיִם הוּא שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (בְּכָא בְּתָרָא עַה): נִמְצָא הֶגֶר שֶׁם הוּא מְגִדִיל שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ; וְאָמְרוּ (שָׁם): לֹא כִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל עוֹלָם הִזֶּה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה כָּל הַרוּצָה לְעֹלוֹת — עוֹלָה, שֶׁל עוֹלָם הַבָּא — אֵין עוֹלִין אֵלּוֹ הַמְּזַמְּנִין לָהּ. וּמָה נִקְרָא מְזַמְּנִים לָהּ? כָּל מִי שֶׁהִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם עִם יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל הָעוֹלָם

אֲשֶׁר   ב' שֵׁא   בְּנַחֵל   שֶׁלָּה

הַזֶּה, וְנָתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל הַחֲסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, שֵׁשׁ חֲלָקוֹ בְּחַיִּים, וְהוּא סְמוּךְ לְשַׁעַר הַשָּׁמַיִם, וּבְכָל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁפָּסַע בִּירוּשָׁלַיִם לֹא הִסִיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנָּה, זֶה נִקְרָא הַמְזַמְּנִין לָהּ, כִּי מֵרָאָה לְדַעַת שֶׁאֲצִלוּ הוּא חֲשִׁיבוֹת גְּדוּלָּה שְׂזוּכָה לְגוֹר שָׁם, וְאַף שֶׁעֲדִין עוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ' (הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם עָלֶיךָ מֵעַתָּה). עַל-כָּל-פָּנִים דַּע לְךָ שֶׁאֵין שׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם שֶׁתִּהְיֶה נִצּוּלָה מִצְרוֹת יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁעֵמְלוֹ בַּתּוֹרָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן קִיט), וְאִיךָ שֶׁהוּא אֲתָה עִם כָּל צְרוּתֶיךָ וְכוּ' וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲתָה זוֹכָה לְגוֹר בִּירוּשָׁלַיִם הַעֲתִיקָה, בְּזֶה בְּלִבְךָ רְאוּי לְךָ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמְךָ, וּבְנוֹדָאֵי אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיוֹת אִיךָ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה שִׁיִּפְתַּח לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ וּפִיךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזוּ בְּנוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לִישׁוּעוֹת וּלְנִסִּים נִגְלִים; כִּי הָעֶקֶר הוּא תְּפִלָּה — לְהִיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילִים בָּהּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ. וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע וְתַחֲקֵק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתְּךָ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד אוֹהֵב נְאֻמָּן כְּמוֹ הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר רַק הוּא יָכוֹל לַעֲזֹר לְךָ כְּהֶרֶף עֵין, וְרַק בִּידוֹ יִשׁוּעַתְךָ תְּלוּיָה בְּסִבָּה קְלָה, וְעַל-כֵּן הִרְגַּל עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ, וְתַתְמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמְדֵי שָׁעָה בְּשָׁעָה, וְאֲזוּ דִיקָא תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַהִי תְּפִלָּה, וּמָה יָכוּלִים לַפְּעֵל עַל יְדָהּ, הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה תְּמִיד, וּבְפִרְט אֲתָה שֶׁהִנֵּךְ גֵּר בִּירוּשָׁלַיִם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק לָה): כָּל הַמִּתְפַּלֵּל בִּירוּשָׁלַיִם כְּאִלוֹ מִתְפַּלֵּל לְפָנָיו כְּסָא הַכְּבוֹד, שֶׁשַּׁעַר הַשָּׁמַיִם שָׁם הוּא, וּפְתַח פְּתוּחַ לְשִׁמְעַתְּ תִּפְלְתוֹ וְכוּ', עֵין שָׁם; עַל-כֵּן בְּנוֹדָאֵי רְאוּי לְךָ לְהַתְמִיד בְּזֶה בְּיוֹתֵר.

וְהִנֵּה עֶקֶר מְנִיעַת הַתְּפִלָּה הוּא מֵרַב חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כִּי נִדְמָה לְאָדָם שֶׁכָּבַר הַתְּפִלָּל, וְעֲדִין עוֹד לֹא רָאָה יִשׁוּעָה וְכוּ', אֲדַרְבֶּה כְּמָה

שלו אשר ב' שב בנחל

פעמים נדמה גם להפוך, חס ושלום וכו', מזה בא שמתרשלים עצמם מתפלה. ובאמת טעות גדולה היא זו, כי השם יתברך הוא אב הרחמן, ושומע תפלת כל פה, ובפרט תפלת השבורים והנדכאים, תפלתם בוקעת כל הרקיעים.

על-כן, חמדת לבבי, חזק ואמץ מאד מאד על-כל-פנים מהיום הזה להיות רק בשמחה עצומה, ותדין את עצמך תמיד לכף זכות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), ותמצא בעצמך נקודות טובות, ועל-ידי-זה יתרחב לך להיות רגיל להתפלל ולדבר עמו יתברך. ובאמת אין לך עוד נעם וזיו בעולם מהאדם המרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, כי אז מרגיש טעם וערבות בחיים, ולא כן מי שרחוק מתפלה, לו מר ומרור מאד מאד מרב עקמומיות שבלבבו.

השם יתברך יאריך עינינו באורה של ירושלים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש רבה, פרשת וירא, פרשה נט, סימן ה'): ירושלים אורה של עולם, שנאמר (ישעיה ס'): "והלכו גוים לאורך", ומי הוא אורו של ירושלים? הקדוש-ברוך-הוא, דכתיב (שם): "והיה לך ה' לאור עולם".

הדורש שלומך...

תראה לבקש גם בעדי, שאזכה לשוב בתשובה אמתית, ולחזור לארץ ישראל, שהוא מקום המנוחה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (זבחים קיט): מנוחה זו ירושלים.

ב' שב.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר ואתחנן ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, האברך השותה, ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אֲשֶׁר   ב' שֶׁב   בְּנִחַל   שֶׁלֹּו

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ עֲכָשׁוּ אֵין הַפְּנָאִי, עַל-כָּל-פָּנִים כָּל הָעֲנָן לְדַעְתִּי אֵינוֹ כָּל-כֶּף מְסַבֵּף כְּמוֹ שְׁאֵתָה חוֹשֵׁב יְכוּלִים לְהַמְתִּיק הַכֵּל, וּבִפְרָט אִם הוּא חֶזֶק בְּתַפְלָה, שְׁאֵז נִכְנָס בְּלִבּוֹ אִמָּץ רַב, וְאֵינוֹ מִתְפַּחַד כָּלֵל, תְּדַע, יְדִידִי, כִּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַמָּצֵב אֵינוֹ גְּרוּעַ, כְּמוֹ שְׁאֵתָה מְדַמָּה הַחֶזֶק אֶת חֶרֶב הַתַּפְלָה בְּיָדֶיךָ וְאֵז תִּנְצַח. וְדַעַת לְנִבּוֹן, כִּי צָרִיךְ לְאַחֵז אֶת הַחֶרֶב וְלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ דְרָךְ שְׁתֵּי הַפִּיּוֹת שֶׁהִיא תוֹדָה וְהוֹדָאָה מְצַד אֶחָד וְשְׁאֵלַת צְרָכָיו מְצַד הַשֵּׁנִי, וְאֵז דִּיקָא מְנַצְחִים (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵ'ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), כִּי בְּמָצֵב כְּזֶה שְׁעוֹכֵר עָלֶיךָ הָעֶקֶר עֲכָשׁוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְלִמְצֵא הַרְחָבוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵ'ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה).

יְדִידִי הֵיָקָר! זֵי נִישָׁט גְּעַפְאֵלָן בֵּי זֵיךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְעוֹט דִּיר הָעֵלְפֹן^ל, וְיִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, הַמָּצֵב אֵינוֹ כָּל-כֶּף גְּרוּעַ כְּמוֹ שְׁאֵתָה מְדַמָּה, הַחֶזֶק בְּדַבּוּר לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִמְעַט בְּדַבּוּר לֹא לְדַבֵּר וְלִפְטֹט עִם אֲחֵרִים, כִּי מִמִּילָא לֹא תִפְעַל אֲצִלָּם כְּלוּם, אֲדַרְבָּה עוֹד יִתְגַּבְּרוּ עָלֶיךָ הַמְּנִיעוֹת וְהַלִּיצָנוֹת, אֵתָה הַדְּבֵק עֲצָמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדְבֵר רַק עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק הוּא מְבִין אוֹתָךְ וְיוֹדֵעַ אֶת לְבָבְךָ הָאֵמֶת וּמִחְשַׁבְתְּךָ הַטּוֹבָה, וְרַק הוּא יְכוּל לְעֹזֵר לָךְ, עַל-כֵּן כִּלְךָ מִבְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר מְאוּמָה אֵין בֵּינָם, וְתִקְוִים "וַיִּבְרָךְ דָּוִד אֶת ה' לְעֵינָיו כָּל הַקְּהָל", שֶׁהִיָתָה לוֹ הַתְּבוּדָה לְפָנָיו אֲנָשִׁים, הֵינּוּ כְּשִׁבְאוֹ בְּנֵי-אָדָם לְהַתְּלוּצֵץ מִמֶּנּוּ וּלְצַעֲרוֹ וְכוּ', הוּא דְבֵק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדַבֵּר אֵז רַק עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל הַלְּצִים רַבִּים בְּרַחוּ מִמֶּנּוּ כִּי נִתְבַּיְשׁוּ, כִּי הוּא הַתְּחִיל לְהַתְּוֹדוֹת בְּקוֹל רֶם, וְכָל אֶחָד הַתְּחִיל לְשִׁמְעַת אֶת עוֹוֹנוֹת עֲצָמוֹ הַמְּגִנִים שְׁעֵשָׂה, וְעַל-כֵּן הַתְּבִישׁ וּבְרַח, וְהַמְּעוֹט שְׁנִשְׁאָרוֹ עִמוֹ הַתְּעוֹרְרוֹ בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית וְאַחֲזוֹ אֶת עֲצָמָם עִמוֹ, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא הַמָּצֵב אֵינוֹ חָמוּר כְּמוֹ שְׁאֵתָה חוֹשֵׁב, גֹּאֵט אֵיז מִיט דִּיר בֵּי דִיר לְעֵבֶן דִּיר אֵין דִּיר הָאֵב נִישָׁט קִיין מוֹרָא^מ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ..

ל) אֵל תִּפֵּל בְּעֵינֵי עֲצָמְךָ, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ.
מ) אֲלָקִים עִמָּךְ, אֲצִלָּךְ, לְיָדֶךָ וּבְתוֹכֶךָ — אֵל תִּפְחָד.

ב' שג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר עקב ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך עם המעות להדפסה לנכון קבלתי ושמתתי מאד.

ידידי היקר! אל תדאג כלל, כי הכל יהיה על נכון, בקרוב יזכנו
השם יתברך שנבנה כאן ישיבה על שם רבנו ז"ל, ונזכה לדבר שם
רק מעבודת השם יתברך תורה ותפלה על-פי דעת רבנו ז"ל. והנה
צריכים עכשו התחזקות חדשה, כי הבעל-דבר אורב מאד מאד
לקלקל את ברית השלום והאהבה בין אנשי שלומנו, כי רואים בכל
פעם כשמתחיל לבער קצת דבר רבנו ז"ל, נתחדשים המניעות
והעכובים וכו', ועלינו עכשו לשמר על האחדות. והנה מצדנו
צריכים להיות רק באהבה ובשלום עם כל אחד ואחד מישראל
בכלליות, ועם כל אחד ואחד מאנשי שלומנו בפרטיות, אך מה
נעשה באחד המסתובב עם רעיונות רעים ודמיונות, וחושב מה
שחושב כאלו מי יודע מה שאנו רוצים... והנה אמרו בירושלמי
(שבת פ"ד, הלכה ג'): "והסיר ה' ממך כל חלי" (דברים ז, טו), רבי
אליעזר בן יעקב אומר זה הרעיון, ר' אליעזר לטעמיה דאמר "ונתן
על ברזל על צנארה" (שם כח, מח), זה הרעיון, כי רחמנא ליצלן,
כשאדם נכנס ברעיונות רעים לחשב ולדאג ולשנא בני-אדם, זהו
רחמנא ליצלן, על ברזל ממש, שאי אפשר להנצל מזה, והוא חלי
רע, רחמנא ליצלן, המכלה את האדם לגמרי, ועל-כן מה נעשה ש...
גרו יאיר, עושה עכשו רעש עלי, מי יודע מה שאני רוצה... ובאמת
הכל דמיון גדול, כי מה אני ומה חיי עפר ואפר בזוי ומבזה, אין
פונתי רק להגדיל תורה ולהאדירה, להפיץ מעינות החכמה חוצה,

אֲשֶׁר   ב' דש   בַּנְחַל   שֶׁלֹט

הלא בפרוש אמר רבנו ז"ל, שמתר לחדש בדבריו, ואדרבה אמר, שמצוה ותקון גדול (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה; ובחלק א', סימן כא) איתא בפרוש על ענין זה, מהישר לגלות את הסגלה לעם סגלה, עין שם; על-כל-פנים איך שהוא צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, שיוציאנו מהמדמה שהוא חלי הרעיון המכלה את האדם לגמרי, עלינו רק להכניס תמיד בדעתנו ובמחשבותינו אמתת מציאותו יתברך, איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה, והכל משגח בהשגחה פרטית, ואיך שכל ישראל הם בני הקדוש-ברוך-הוא, וצריכים לאהב את כל בר ישראל יהיה מי שיהיה, ולדונו לכף זכות תמיד, ועל-ידי-זה ירחב מחנו ודעתנו תמיד, ונזכה לחיים טובים ונעימים, חיים מישבים, חיים אמתיים וברוכים.

חמדת לבבי! רק "שמחה", זהו העקר והתכלית הטוב שצריכים להגיע אליו בזה העולם, להיות אף שמח תמיד, וכן לשמח את הבריות תמיד, להכניס בהם תקנה והרחבת הדעת.

הדורש שלומך...

ב' דש.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר עקב ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי יקר לי מאד, האברך השותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי. ההכרח עכשו לקצר מרב טרדותי בדבר קניית הבנין לשיבתנו חסידי ברסלב פה. כפי המדבר יהיה הקניין למזל טוב ביום רביעי שבוע זה, ויעזר השם יתברך שיגמר בכי טוב, ונזכה להגדיל תורה ולהאדירה שיהיה מקום תורה ותפלה על-פי דעת רבנו ז"ל.

שֵׁם   אֲשֶׁר   ב' שֶׁה   בְּנַחֵל

יְדִידֵי הַיְקָר! אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד לְהִתְנַעַד עִמָּךְ וּלְסַפֵּר לְךָ כַּמָּה דְבָרִים נְחוּצִים, וְאִי אֶפְשֶׁר הֲרֵף הַטְּלָפוֹן, כִּי הֵיא אֲרִיכוֹת גְּדוּלָה, וְעַל-כֵּן אִם יֵשׁ בְּדַעְתְּךָ לְהִיּוֹת כְּאֵן בְּנִי יוֹרֵק בְּעֵתִים הַקְּרוֹבוֹת, רְאֵה לְהַקְדִּים כַּמָּה יָמִים, כְּדֵי שְׂאֲזֹכָה לְהִתְנַעַד עִמָּךְ.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! עָלִינוּ עִכְשָׁנוּ לְהִתְחַזֵּק הַרְבֵּה בְּסִבְלָנוֹת וְאֲרִיכוֹת אַפִּים, וְאִי אֶפְשֶׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה כֻּלָּל, רַק נִשְׁלִיךְ יְהִבְנוּ אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ, וְהוּא יְתַבְּרֶךְ יוֹלִיכֵנוּ בְּרַחֲמִים וּחֲסָדִים גְּמוּרִים, וּכְדוּדֵי הַכֹּל יִהְיֶה עַל נֶכוֹן בְּרִצּוֹנוֹ יְתַבְּרֶךְ, הַעֲקָר לֹא לְדַאֵג כֻּלָּל, כִּי גְדוּל אֲדוּנָנוּ, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, וְרֵאוּי לָנוּ לְרַקֵּד מְרַב שְׂמֻחָה עַל נַעַם חֲלָקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבְנוּ ו'ל, זֶהוּ חֲלָקָנוּ לְנִצָּח נִצָּחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' שֶׁה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר עֲקֵב ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה נִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנֶכוֹן קִבְּלָתִי, וְחֻשְׁתִּי וְלֹא הִתְמַהֵמְהִתִּי לְהַשִּׁיבָךְ.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתְּךָ מְשׁוּם דְּבָר, לְמָה תִּדְבֹר שְׂטִיּוֹת כְּאֵלוּ ... מָה אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיךְ אַתָּה חָשׁוּב לְמַעַלָּה אֲצִלוּ יְתַבְּרֶךְ דִּיקָא שְׁבוּעָר בְּךָ הַיֵּצֵר הָרַע כָּל-כָּף וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה מִתְחַזֵּק, זֶהוּ עֲקָר שְׁעִשׁוּעִיו יְתַבְּרֶךְ. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ו'ל: "דַּעַם אֵיבְעַרְשְׁטֵר הָאֵט לִיב אַ גְּעַפְרָגִילְטֵעַן

אֲשֶׁר   ב' שֶׁה   בְּנַחֵל   שְׁמָא

חֲסִיד^ג, דְּהֵינּוּ שְׁעוּבָר עֲלִיו מַה שְׁעוּבָר, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן
הוּא מִתְחַזֵּק וּמִתְאַמֵּץ וְאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ וְרוֹאֶה אֶת הַשְּׁעֻשׂוּעִים שֵׁישׁ לַהֶשֶׁם
יִתְבַרֵּךְ מִמֶּךָ בְּשַׁעַה שְׁמִתְגַּבֵּר יִצְרָךְ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה מְנַתֵּק אֶת
עֲצָמְךָ מִרְעַ', הֵייתָ קוֹפֵץ וְרוֹקֵד מֵרֵב שְׂמִמָּה. וְזֶהוּ עֵקֶר הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיּוֹן, שֶׁלֹּא יֵרָאֶה וְלֹא יִבִּין הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הַיֵּכָן עוֹמֵד וְהַיֵּכָן
אוֹחֵז וְכוּ'. וְכִבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַלג):
כְּשִׁמְתְּגַבְרִים עַל הָאָדָם מִחֲשָׁבוֹת רַעוֹת וְהִרְהוּרִים רַעִים, וְהוּא
מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּמְנַצֵּחַ אוֹתָם, יֵשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תַעֲנוּג
גָּדוֹל מְזֶה, וְהוּא יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן,
חֲמִדַּת לְבָבִי, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, כִּי בְּמִקוּמְךָ
— שָׁם הַשְּׂכִינָה, אִם תִּזְכֶּה לְגִלוֹת אֶת הַהִסְתְּרוֹת, וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי
תוֹרָה (עֵינֵי לְקוּטִי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו); וְעַל-כֵּן הַתְּמִד מְאֹד בְּסַפְרֵי
רַבֵּנוּ ו"ל, וְתִזְכֶּה לְבִרְוֵר וְזִכּוּךְ הַמַּחֲזִין, וְתִכְנַס בְּךָ הַתְּחַזְקוֹת עֲצוּמָה.

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְחַד וְאֵל תִּירָא מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם יִהְיֶה
אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי יִשׁוּעַתְךָ תִּלְוִיָּה רַק בְּיָדוֹ יִתְבַרֵּךְ וְלֹא בְּיָד בָּשָׂר וְדָם.

וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי, כִּי תִכְףּ-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מִפֶּתַח
בֵּיתוֹ, יֵשׁ לוֹ כְּבֹר מְלַחְמָה, בְּחִינַת "כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה", תִּכְףּ-וּמְיָד
כְּשִׁיוֹצְאִים לַחֲוִץ, הוּא מוֹכֵן לְמִלְחָמָה, וּבְכַרְט בְּעֵתִים הַלְלוּ
שְׁהַפְרִיצוֹת וְכוּ' אֵימָה וְנוֹרָאָה, וְעַל-כֵּן מְלַחְמָה לְאָדָם לְשִׁמּוֹר אֶת
עֵינָיו, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, שְׁפוּגִים אַחֲרֵי-כֵן אֶת כָּל הָאָדָם, כִּי
הָעֵינַי רוֹאֶה וְהֵלֵב חוֹמֵד וְכוּ' (טוֹר אֶרֶץ חַיִּים, סִימָן א'); וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאַתָּה
יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתְךָ, אֶחָז בְּמִזְוִנָה וְתֹאמַר פְּסוּק זֶה (יִשְׁעִיָּה לֵג, ז): "הֵן
אַרְאֶלִים צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן" (עֵינֵי סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת
רֵאשִׁי, סִימָן ט), וּבְסֵפֶר ק"ב הַיָּשָׁר, פֶּרֶק ב' הָאֲרִיף הַרְבֵּה מִקְדָּשׁ
הָעֵינַיִם, וְכָתַב שָׁם בְּסוֹף פֶּרֶק א', יִצָּר בְּמִלּוּי אוֹתִיּוֹת הוּא יוֹד
צַדִּיק רִי"ש, סוֹפֵי תְבוֹת שְׁד"י, וְעַל-כֵּן כְּשִׁיוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, יִנִּיחַ

(ג) הַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ אוֹהֵב חֲסִיד מִטְּגוֹן.

שמב אשר ב' שו בנחל

ידו על המזונה, ויכון שם שד"י, ויבקש ממנו יתברך שיצילו מהיצר הבוער ברחובות, עין שם; וזה ראיתי אצל הרבה מאנשי שלומנו היקרים, כשיוצאים מפתח ביתם עומדים מעט בפתח וידם על המזונה, ושפתותיהם נעות, ובנדאי אומרים פסוק הנ"ל שצנה רבנו ז"ל, ועוד מתפללים מעט בלשון שרגילים בה, הינו "התבודדות", ומבקשים ממנו יתברך שיצילים בדרך מכל רע, ויזכו לחזר אל ביתם בשלום.

הכלל, אהובי, אחי, צריכים להרגיל את עצמו מאד בעבודת התפלה, וכל מה שהוא צריך יבקש רק ממנו יתברך, ומכל שכן כשהולך כבר ברחוב יזהר מאד להסתפל על הארץ. ומספרים על מוהרנ"ת ז"ל בשעה שהלך ברחוב, היה מסתפל על הארץ, והיה הולך בזריזות גדולה.

הכלל הדבר, אל תדאג כלל כי גדול אדוננו. אשרינו ואשרי חלקנו שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הדורש שלומך...

ב' שו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר עקב ה'תשל"ו.

שלום וברכה לידידי היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

הנה טלפנתי אליך היום כמה פעמים, ואין קול ואין עונה, ואני מכרח מאד מאד להתועד עמך עוד היום, ועל-כל-פנים מחר בצחרים, כי הנה בעוונותינו הרבים, נדחפה הקנייה עד יום המחר. ומה אמר לך, אלף טעמי מיתה טעמתי היום כמה שעבר עלי, ופשוט ראיתי כי אין להשען על שום בשר ודם אפלו על האוהב

אֲשֶׁר   ב' שו   בַּנְחָל   שִׁמְג

הַכִּי נֶאֱמַן, כִּי ... רַמְנִי לְגַמְרֵי בְּאִפְּן שְׁפַל וּבְזוּי מְאֹד מְאֹד, אֲבָל מִי יוֹדֵעַ דְּרַכֵּי תַעֲלוּמֹת, בְּוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, וּמִלְמַעְלָה מְרֵאִים לִי כִּי "שׁוּא תְּשׁוּעַת אָדָם" (תהלים ס, יג), אֲדַרְבָּה דוּ פֶּאֶרְלֹאזְט זִיף אוֹיִף אֵיין מְעֻנְטֶשׁ נוּ זַעֲה וּוֹאס דוּ וועסט האַבֵּן פּוֹן אֵיהֶם^פ... אַהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! בְּאֵתִי לִיְדֵי הַחֲלָטָה יוֹתֵר בְּרוּרָה, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלֻעְדִּי וְתַבְרָךְ כָּלֵל, וְכֹל בְּנֵי-אָדָם הֵם רַק דְּמִיּוֹן גְּדוֹל, אֵין לָנוּ לְהַשְׁעֵן אֶלָּא עַל אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, וּמָה יַעֲשֶׂה לָּךְ אָדָם מִבְּלֻעְדֵי רְשׁוּתוֹ וְתַבְרָךְ?! אֵין לָנוּ רַק לְקַשֵּׁר וּלְדַבֵּק עִמּוֹ וְתַבְרָךְ, וְכֹל מָה שְׂאָנוּ צְרִיכִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת עֲלִינוּ רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ וְתַבְרָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְעַד שְׁלֹא יָבֹא לָנוּ, אָסוּר לְהַתְּבַלְּבֵל כָּלֵל מְטוֹבֵת אָדָם, אִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ וְתַבְרָךְ יָבֹא בְּנִקְלָה, וּבְפִרְטִיּוֹת כְּשֶׁנְּרַבָּה בְּתַפְלָה, אֲשֶׁר זֶהוּ עַקֵּר הַכֹּלִי לְקַבֵּל שְׁפַעוֹ וְתַבְרָךְ.

וְצִרִיף שְׂתַדַּע, שֶׁהַשֵּׁם וְתַבְרָךְ הוּא אֵב הַרְחָמָן הַמְּרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו וּמְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְהַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פִּרְטִי פִּרְטִית, וּבְוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, כְּדִי לְהִרְאוֹת לָנוּ עֵינַי בְּעֵינַי אֵיף שׁוּא תְּשׁוּעַת אָדָם, וְאִם עוֹקְרִים אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ וְתַבְרָךְ, אֲזִי מֵיַעֲדִים לְכֹל הַנְּזַקִּים שְׂבַעוֹלָם, הַשֵּׁם וְתַבְרָךְ יִרְחֵם מֵעַתָּה.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת הַחֲמֵשׁ מֵאוֹת דּוּלָר שְׁלַקַּח, אֲקוּהָ לְהַשֵּׁם וְתַבְרָךְ שְׁנֹקְבָלִם בְּתוֹרָה, וְלֹא יֵאבֹד, חֵס וְשְׁלוֹם, מְמוֹן יִשְׂרָאֵל, מְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן הַסְּפָרִים שֶׁהֵם מְנַחִים בְּיָדוֹ, אֶלְף "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן" וְכַמְעַט אֲלָפִים "סֵפֶר הַמְּדוּת" וְ"שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְ"אֲשֶׁר בַּנְחָל", וְעוֹד הַרְבֵּה סְפָרִים, אֲשֶׁר בִּיחַד הוּא חֲשׁבוֹן שֶׁל קְרוּב לְחַמְשֵׁה-עֶשֶׂר אֶלְף דּוּלָר, בְּוֹדָאֵי לֹא יַעַז לְהַחְזִיקוֹ תַּחַת יָדוֹ, כִּי אֵית דִּין בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ בְּדִינֵיהֶם בְּרִשׁוֹת בֵּית-דִּין יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ עַל זֶה עֲנֵשׁ גְּדוֹל וְכוּ'. אֲבָל אֲקוּהָ לְהַשֵּׁם וְתַבְרָךְ, שְׁלֹא נִצְטַרְף לְכֹל הַעֲגָמַת נַפְשׁ הַזֹּו, וְיִגְמַר הַכֹּל בְּכִי טוֹב, בְּלִי שׁוּם הַפְּסָדִים כָּלֵל, וְהַסְּפָרִים נִקְבַּל בְּעֲזָרְתוֹ וְתַבְרָךְ בְּלִי שׁוּם מְרִיבוֹת וְסִכְסוּכִים, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

ס) אֲדַרְבָּה, אַתָּה סוּמֵךְ עַל אָדָם... נו... תִּרְאֶה מָה יִהְיֶה לָּךְ מִמֶּנּוּ.

שדמ אָשׁר ב' שז בַּנְחָל

אל תצער את עצמך כלל, כל דבר שבקדשה בא בכבודות ובמרירות עצומה כזו, ומכל שכן לבנות כאן ישיבה על שם רבנו ז"ל, זהו ההכרח שיעבר מה שיעבר והנה סבלנו כבר מה שסבלנו, השם יתברך יאמר לצרותינו די, צרות מבחוץ צרות מבפנים וכו' וכו', ויגמר בעזרתו יתברך בכי טוב, ועוד נספר את כל זאת בשמחה עצומה.

על-כל-פנים איך שהוא תכף-ומיד בקבלתך מכתבי זה, ראה להתועד עמי, ואם כבר יהיה מאחר בלילה כשתבוא לביתך תראה להיות מחר בשעה שמים אצל העורך דין ... כי שם תהיה הקנייה.

אקווה לשמע ממך הטוב, אל תדאג כלל, אני יודע שתהיה לך עגמת נפש גדולה כשתקרא את מכתבי זה, אבל מה לעשות, בטחנו על בשר ודם, חס ושלום, הוא הבטיח לנו שהוא... ואנחנו לא קשרנו את עצמנו בו יתברך, לכן באה עלינו הרעה הזאת. על-כל-פנים זהו לנו לקח טוב, לידע כי אין עוד מלבדו, ואסור לבטח על שום ברירה שבעולם, אפלו אוהבך הטוב, בכל דבר רק לדבר ולהתיעץ עמו יתברך, אשר הוא אבינו הרחמן.

הדורש שלומך...

אל תדאג בעבור הספרים והמעות כי לא יאבד, השם יתברך הוא אב הרחמן, כל המרירות והיסורים והחלישות הדיעת הוא רק לנסותנו מה נעשה בעת צרה מרה כזאת, אם חס ושלום, חס ושלום, נתיאש לגמרי, או אם נברח אליו יתברך, ונקבל על עצמנו על-כל-פנים מעכשו לא לבטח בשום אדם שבועולם.

הנ"ל...

ב' שז.

בעזרת השם יתברך. אור ליום חמישי לסדר עקב ה'תשל"ו.

אֲשֶׁר   ב' שז   בַּנְחַל   שמה

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבָיו, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֲנִי מְצִטֵּעַר מְאֹד בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה,
אֲךָ מְדוּעַ לֹא תִזְכֹּר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן קצ"ה): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי" (תְּהִלִּים ד, ב) — שְׁגַם בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת
יְכוּלִים לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, כִּי זֶה אַתָּה מוֹדָה, שֶׁהֶפְסַד קָטָן הוּא טוֹב
יּוֹתֵר מִהֶפְסַד גָּדוֹל, וְצַעַר וַיְסוּרִים שֶׁל שְׁבוּעִים הֵם טוֹבִים יּוֹתֵר
מִצַּעַר וַיְסוּרִים שֶׁל כַּמָּה חֲדָשִׁים רְצוּפִים, וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁסָּבַב עִמָּךְ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כֵּךְ ... בְּנוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכֶּה לְהַנְצִיל
מִהֶפְסַד גָּדוֹל וְצַעַר וַיְסוּרִים שֶׁל חֲדָשִׁים, כִּי בְּלִי שׁוּם סִפְק אֲצִלִּי,
אִם לֹא הָיִיתָ סוֹבֵל אֶת הָעֲגָמַת נֶפֶשׁ וְהַצַּעַר הַזֶּה, אִזּוֹ הָיִיתָ נוֹפֵל
אַחֲרֶיךָ בְּפַח יְקוּשׁ כְּזֶה, אֲשֶׁר הָיִיתָ נֹשֵׁב לְגַמְרִי, חַס וְשְׁלוֹם, כְּאֲשֶׁר
אֶסְפֵּר לְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים כְּשֶׁנִּתְוַעַד פְּעַם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! "הַחַיִּים הֵם מְלֵאִים נְסִיווּנוֹת", "הַחַיִּים הֵם יִם
סוֹעֵר"; אֲשֶׁרִי מִי שְׁבוּרַח אֶל הַצְדִּיק הָאֵמֶת, וְשׁוֹתָה מִימּוֹ הַמְּטַהְרִים
וּמִזְּמֻכָּכִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, "חֲסֵדִי ה' כִּי לֹא תִמְנּוּ כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו" (אִיכָה
ג, כב), בְּנוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ שׁוּחַר
טוֹב, תְּהִלִּים כ'): כֵּךְ אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אִם רְאִיתָם
שֶׁהַצָּרוֹת מְכַסּוֹת אֶתְכֶם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אַתֶּם נִגְאָלִים, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים
כ, ב): "יַעֲנֶךָ ה' בְּיוֹם צָרָה"; עַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִין זֹו עֲצָה כָּלֵל
לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ אֶל הַצָּרָה, כִּי מְאוּמָה לֹא תִפְעַל עִם הַדְּאָגוֹת,
אַדְרָבָה, יּוֹתֵר יִתְמַרְרוּ חַיִּיךָ. עַקֵּר הָעֲצָה הַיָּא — כֵּלֶךְ מִבְּנֵי-אָדָם
וּבִרַח לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם רַק
דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן, אֲכַל אֵל תִּגְלָה לָהֶם אֶת צְרוּתֶיךָ, כִּי בְּנֵי-אָדָם
לֹא יוֹכְלוּ לַעֲזוֹר לְךָ, כִּי אִין בְּעֲצָתָם שׁוּם מִמֶּשׁ כָּלֵל, הָעַקֵּר בְּשַׁעַה
שְׁבֹאָה צָרָה לְאָדָם, חַס וְשְׁלוֹם, שְׁיִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּמִקּוֹם מִיָּחַד
שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל
כֶּה, וַיִּדְבֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ רַבּוֹת, וַיִּפְרֹשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ וּמְרִירוֹת לְכַבּוֹ

אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה.

אחי, אחי! זה מועיל יותר מהכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שם): "יענך ה' ביום צרה", זה שאמר הכתוב (תהלים צא, טו): "יקראני ואענהו", אמר הקדוש־ברוך־הוא, בשעה שמגיע צרה לישראל ומבקשים אותי, והן משתתפין בכבודי — כבודי עמהן, באותה שעה אני עונה אותם, שנאמר: "יקראני ואענהו", למה? "עמו אנכי בצרה", עין שם; מי יודע, אולי דיקא על־ידי אלו הצרות שעוברות עליך עכשו, תזכה שיהיה נכתת הגוף ותאיר בך הצורה (עין זהר ח"ג קסח:), פי על־ידי הצרה נכנע הגוף ומאירה הצורה (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קע); ועל־כן, חמדת לבבי, אל תפל בדעתך כלל, הדבק בו יתברך, פי בודאי יתהפך הכל לטובה, ותהיה רגיל לחדש הרבה חדושים דאורייתא, פי אי אפשר לקרר את צמאון הנפש בשעת היסורים והצרות, פי אם על־ידי חדושים דאורייתא (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן סה); למען השם, ברח לך ממחלקת, ומכל שכן שתזהר שלא תבוא, חס ושלום, חס ושלום, לידי הפאות, אל יכנס בלבך ובדעתך מחשבה זו אפלו כרגע, פי כל המגביה ידו על חברו נקרא רשע (סנהדרין נח:), ועוקר את עצמו לגמרי מתברך, ההכרח להיות נרדף ולא רודף, מה לעשות — אין בלעדיו יתברך כלל, ועל־כן מה ולמה לבלבל את עצמו מאלו הצרות, ראוי לברח עד המכהו, ואז יפטר תכף־ומיד מהכל, פי גם בתקף המרירות והיסורים, שם אלופו של עולם גנוז. ורבנו ו"ל הזהירנו הרבה על אמונה, ובפרוש אמר (שיחות־הר"ן, סימן לג): אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, ואצלי אמונה הוא דבר גדול מאד, עין שם; ועל־כן עלינו לחזר תמיד דבורי אמונה, ונחפש בעצמנו איך אנו אוהזים באמונה (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), ותכף־ומיד כשמאמין בו יתברך, שאלופו של עולם בכל תנועה, ואפלו המצערים ומעיקים לו ומעכבים ממונו, שם אלופו של עולם נמצא, ובידיעה זו תכף־ומיד יתפרדו כל פועלי און, ויפל פחד עליהם ויניחו אותו.

אחי, אחי! אמרו חכמינו הקדושים (ברכות סג:): כל המרפה את

עצמו מדברי תורה, אין בו כח לעמד ביום צרה; לכן, אהובי, אחי ורעי היקר לי מאד מאד, אשר אהבת עולם אהבתיך באהבה שאינה תלויה בדבר בטל, תעשה לעצמך שעור במשניות כסדרן ובגמרא ובשלחן ערוך ובזהר ובתקונים ובספרי רבנו ז"ל, ותלמד מכל למוד בכל יום מעט ועוד מעט, באפן שבכל יום יהיה אצלך הרבה מיני למודים, ותמלא את כל יום עם טוב נצחי, ומקדם בשעור דברנו הרבה ממעלת הזוכה להשליך דעת עצמו לגמרי, ולצית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות, וללמד בסדר דרך הלמוד שלו, והזכרנו כי הלא אנו רואים שהתבודדות היא דבור של רבנו ז"ל, וכל העולם הם כנגד זה פידוע, ואף-על-פי-כן כל אנשי שלומנו היקרים מקימים את זה באהבה, ואם יבוא אחד ויאמר שאין זו דרך וכו' וכו', אפלו שיהיה זה האומר מאנשי שלומנו, אף-על-פי-כן יצחקו ממנו, ולא יציתו אותו, ועל-כן מדוע בלמוד התורה הקדושה כסדרן בתמימות ובפשיטות גמורה, שהוא גם-כן דבור מרבנו ז"ל, בזה מתרשלים, ובפרט שאומרים הרי העולם אינם אוחזים מזה, וכן יש מאנשי שלומנו שאומרים, לא לזה כון רבנו ז"ל; ועל-כן מדוע בדבר זה מציתים אותם, על-כן כלך מהם, מה ישאר מאתנו, רק מה שנחטף בזה העולם טוב נצחי, "החזק במוסר אל תרף" (משלי ד, יג), כי בא יבוא היום והשעה והרגע, שנצטרך לזוז מזה העולם, ותציר בדעתך מה טוב ומה נעים כשנשמתך תהיה מסבבת עם דפי גמרא ופרקי משניות וסימנים בשלחן ערוך ומזמורי תהלים ותורות מ"לקוטי-מוהר"ן" ותפלות מ"לקוטי-תפלות" וכו' וכו', זכור תזכר איזה תענוג ושעשוע יהיה לך אז, איזו ערבות ונעימות תרגיש אז, איזו שמחה וחדנה יהיה לך כשתוכל לטיל במתיבתא דרקי'עא בהיכלות התנאים והאמוראים, כי מי שעסק והתמיד בדבריהם בזה, נותנים לו רשות לבקר היכליהם בבא, אי אפשר לציר ולהסביר את הערבות והנעם שיהיה לך אז, ועכשו בשביל פטפוטי דברים בטלים של בורים וריקים תניח את דברי רבנו ז"ל ולא תציתו, מה אתך? האם אינך יודע איזה רחמן רבנו ז"ל, ואל מה הוא רוצה להביאך ולזכותך אם רק

שמח   אָשֶׁר   ב' שז   בַּנְחָל

תְּצַיְתוּ לְשִׁקְדַת בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְתִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד
בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִטְטֵיל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. תִּתְאַמֵּן לִי
שְׂרָאוּי לָנוּ לַתֵּן שִׁבְחַת וְהוֹדְיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל נַעַם
חֲלֻקְנוּ "אֲשֶׁר בַּנְחָל" הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה שֶׁם גּוֹרְלָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ
לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנּוּם שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ.

הַכֹּפֶל הַדָּבָר, נָא וְנָא לְבַל תִּירָא וְתִפְחַד כָּלָל, כִּי הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ
לְטוֹבָה, "רַבּוֹת מִחֻשְׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ", אֲבָל "עֲצַת ה' הִיא תְּקוּמָה"
(מְשָׁלֵי יט, כא), בְּלִיַּיְבֵּעַן שְׂטִיין, נִישְׁט אִיבֵּעַר טְרַאכְטֵן אַזוֹיפִיל פּוֹן
דֵּינַע צְרוֹת עֵס וְוַעֲט בּוֹדַאי אַלְעס נִמְתַּק וְוַעֲרִין, נָאָר זַי שְׂטִיל אוֹן
רַעַד נִישְׁט יַעֲצֵט גְּאָרְנִישְׁט, עֵס אִיז תְּמִיד בְּעֵסְעַר צוֹ אַרִּיין כַּאֲפֵן אַ
בְּזִיּוֹן וְוִי אִיידֵעַר, חַס וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם, גְּעֵבֶן יַעֲנֵעַם אַ בְּזִיּוֹן,^א
בְּמִצְבֵּךְ שְׂאֵתָה נִמְצָא כְּעַת אִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת רַק לְמִסַּר נִפְשֵׁךְ
אֲלִיו וְתִרְאֶה אִיךְ שְׂיִנְהִיג עִמָּךְ הַהֲשַׁנְחָה מֵעַן קָעַן נִישְׁט זַיין קִיין
חֲכָם^ב... זְכַר אִיךְ שְׂרַבְנוּ וְ"ל צַעֲק בְּקוֹל עִמָּךְ: גָּאֵט אִיז גְּרוֹיִס מֵעַן
וְוִיִּסְט גְּאָרְנִישְׁט עֵס טוֹהֵעַן זַיךְ אוֹיף דְּעַר וְוַעֲלֵט אַזוֹינַע זַאכֵּן מֵעַן
וְוִיִּסְט גְּאָרְנִישְׁט, אַפְלוּ וּוְאוֹהִין אִיטְלֵעֲכֵעַר אִיז אַרִּיין גִּיפֵאלִין, דְּעַר
עֵקַר זַיךְ נִישְׁט מִיֵּאֵשׁ זַיין, מֵעַן בְּעַט, מֵעַן שְׂרִיִּיט צוֹ הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ,
בִּיטְעַר בִּיטְעַר, גִּיּוּוֹאֵלְד, גִּיּוּוֹאֵלְד, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, נַעַם מִיר פּוֹן
בְּלֵאטְע אַרוֹיִס עֵס אִיז מִיר זַייעַר זַייעַר בִּיטְעַר עֵס אִיז מִיר זַייעַר
זַייעַר פִּינְסְטֵעַר^א, וְזְכַר מֵאַמְרָם וְ"ל (יְרוּשְׁלָמִי בְּרוּכּוֹת, פֶּרֶק ט', הַלְכָה א'):
אִם בָּאָה עַל אָדָם צָרָה, לֹא יִצְוַח לֹא לְמִיכָאֵל וְלֹא לְגַבְרִיאֵל אֲלֵא
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; עַל-כֵּן קָבַל עַל עֲצָמָךְ מְרַגַע זֶה לְהַסִּיחַ דַּעְתְּךָ

(ע) לְהִשָּׂאָר לַעֲמֵד... לֹא לְחַזֵּר וּלְהִרְהוֹר כָּל-כֶּךָ הַרְבֵּה בְּצְרוֹת שְׁלָךְ, בְּוֹדַאי יִמְתַּק הַכֹּל, רַק
תִּהְיֶה בְּשִׁקְט, וְאֵל תְּדַבֵּר כְּלוּם, עֲכָשׁוּ זֶה תְּמִיד יוֹתֵר טוֹב לְחַטֵּף בְּזִיּוֹן מֵאֲשֶׁר לְתַת
לְהוּא בְּזִיּוֹן.

(ב) אִי אֲפֹשֶׁר לְהִיּוֹת חֲכָם.

(צ) אֲלֵקִים גְּדוֹל, אִין יוֹדְעִים כְּלוּם, נַעֲשֶׂה עַל הָעוֹלָם כְּאֵלוּ דְּבָרִים, אִין יוֹדְעִים כְּלוּם, אַפְלוּ
לְהִיכֵן שְׁכָל אַחַד נִפְל, הַעֲקַר לֹא לְהַתִּיאֵשׁ, מִבְּקָשִׁים צוֹעֲקִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ: מֵר, מֵר,
אַהֵה, אַהֵה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תּוֹצִיא אוֹתִי מִהַבּוֹץ, מֵאֹד מֵאֹד מֵר לִי, מֵאֹד מֵאֹד חֲשׁוֹךְ
לִי.

אֲשֶׁר   ב' שז   בַּנְחַל   שִׁמְט

מִכָּל הַכְּלִי הָעוֹלָם הִזָּה וּמִכָּל מְרִירוֹת צְרוּתֶיךָ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְפָּרֵךְ
כְּתִינוּק קֶטֶן הַמְדַבֵּר וּמִפֶּטֶט לְאָבִיו, וְאֵל תִּתֵּן דְּמֵי לוֹ, וְהוּא בְּנֹדְאֵי
יַעֲזֹר לָךְ, כִּי הוּא יִתְפָּרֵךְ אָב הַרְחֻמָּן, וְהוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים,
וַיִּמְשִׁיךְ לָךְ יְשׁוּעוֹת וְחֻסְדִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְלֹא אוֹכֵל לְהִתְאַפֵּק וּלְעוֹרֵר אוֹתְךָ עוֹד פַּעַם, שֶׁתּוֹצִיא מִדַּעְתְּךָ
מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל יְלָדוֹת וְקִטְנוֹת הַכְּאוֹת וְכוּ', זֶה אֵינוֹ מְנַהֵג יְהוּדֵי בְּכֻלָּל
וּבְרִסְלָבֵר חֲסִיד בִּפְרֶט, וַיִּכְבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדָרִין נח):
הַמְּגַבִּיחַ יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ אֵין לוֹ תִּקְנָה אֶלָּא קְבוּרָה. וְדַבֵּר זֶה רָאוּ אֶצֶל
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַצְּנוּעִין מוֹשְׁכֵין יְדִיָּהֶם, בּוֹרְחִין וּמִתְחַבְּאִים בְּצֵל
כְּנָפָיו יִתְפָּרֵךְ, אִם אֶחָד בָּזָה אוֹ צִעַר אוֹתָם מִחֲלוֹ עַל עֲלֻבוֹנָם, וְלֹא
יַצְאוּ לְרִיב וּלְהִתְקוּטֵט עִמּוֹ, אֲדַרְבָּה הֵיוּ מְכַסִּים פְּנֵיהֶם וְשׁוֹתְקִים,
וְזֶהוּ עֵקֶר כְּנֻת אֶלּוּל — לְדוֹם וְלִשְׁתֵּק עַל בְּזִיוֹן כְּבוֹדוֹ, וְזֶהוּ עוֹלָה
עַל אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַנִּ"ל...

תָּם וְנִשְׁלָם, שִׁבַּח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׁזַפְנֵנו לְסִים אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הִזָּה, וְהוּא כְּרִךְ
ט"ז, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוֹ לְדְפוּס אֶת כְּרִךְ י"ז
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
ג'ולייט בת אסתר
אשר בן ג'ולייט
יהודית בת בטי
ידיד דוד בן יהודית
אליעזר שלמה רפאל בן יהודית
נחמן יעקוב בן יהודית
אסתר מלכה בת יהודית
פנינה חנה בת יהודית
הקב"ה יעזור שיזכו להצלחה ברו"ג
ולפרנסה בשפע ובנקל
ויהיו מקורבים לרביז"ל כל ימי חייהם
יזכו לאריכות ימים ושנים טובות
בבריאות הנפש והגוף
ולנחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.

* * *

ולעילוי נשמת
רפאל בן רחל
חביב רפאל בן ג'ולייט
שמואל בן אסתר
רפאל בן אסתר
אלברט בן אסתר
מרגלית בת אסתר
רגינה בת אסתר
הניה בת אסתר
פרלה בת שרה
אברהם יעקב בן חנה
מרדכי בן חנה

תִּכְן הָעֲנִינִים

חֶלֶק טז

ג . . . . . פֶּתַח דְּבַר . . . . .

ה . . . . . הַקְדָּמָה . . . . .

יא . . . . . ב' קמו . . . . .

יחזק ויאמץ מאד לא לפל בדעתו ממה שעבר עליו, וכן שירגיל האדם לדון את עצמו ואת זולתו לכף זכות, וידבר מקדשת ומטהרת המחשבה, ויגלה נוראות ממעלת המקדש את השבעה נרות שלו, ויעורר להתחיל מתדש, ויחזק על שעורים קבועים וחדושים דאורייתא, ויגלה מעלתם, ויעורר על הדבור אליו יתברך ושכחה דקדושה.

יד . . . . . ב' קמוז . . . . .

ישיב מענה על שאלה, האם לדבר מרבנו ז"ל עם מי שאין נראה שפועלים אצלו, ויספר עבדה מר' יודל במעלת הדבור מרבנו ז"ל, ויביא מהפוסקים הראשונים במצנות עשה לדבר עם אחרים.

טז . . . . . ב' קמח . . . . .

יעורר על המדה היקרה של למוד זכות בקביעות, ויגלה מעלת דבורי אמונה עם הזולת, וידבר בגנות המחלקת.

יז . . . . . ב' קמט . . . . .

יחזק למצא בעצמו נקדות טובות ולקשר את עצמו אליו יתברך שאז הכל 'כסדר', ויגלה מעלת אמירת תהלים.

יט . . . . . ב' קנ . . . . .

יזהיר שלא לסגף את עצמו בשנה רק להשתדל לישן כפי הצורך בשביל חדוש השכל, ויגלה מעלת הקם לפנות בקר בנותיקין.

כ . . . . . ב' קנא . . . . .

ידבר שאי אפשר להתקרב אל האמת ולאור רבנו ז"ל כי אם על-ידי מניעות ובזיונות, וידבר מגדלת מוהרנ"ת ז"ל (ודרך אגב מגדלת חמיו) ויתאר את המניעות שהיו לו בעת התקרבותו, וכן עבר על כל הצדיקים וכו'.

- ב' קנב** . . . . . כג
 יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְיִסְבִּיר הֵיטֵב אֵיךְ
 הָאָדָם מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וּמֵה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל שֶׁמֶלְמֵד
 אֶת תּוֹלְמִידָיו.
- ב' קנג** . . . . . כד
 יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַמַּתְפַּלֵּל בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל שֶׁקּוֹרִין
 "שְׁטִיבֵל", וַיְגַלֶּה אֶת הַטַּעַם לָזֶה, וַיִּשְׁבַּח אֶת אֲשֶׁר בָּנוּ בְּכֹל רְחוּב וּבְכֹל
 שְׁכוּנָה בֵּית־הַכְּנֶסֶת, כִּי כָּף כָּלֵם יְכוּלִים לְהַתְפַּלֵּל בְּמַגֵּן עֲשָׂרָה.
- ב' קנד** . . . . . כו
 יְדַבֵּר מִעֲנִין שְׂדוּף שֵׁשׁ הַכֹּלָה כְּשֵׁם חֲמוּתָהּ, וּמְתִיר לְכַתְּחָלָהּ.
- ב' קנה** . . . . . כז
 יְעוֹרֵר וַיַּחֲזֵק עַל לְמוּד גְּמָרָא וְעַל לְמוּד זֶהר וְעַל הַתְּבוּדוֹת.
- ב' קנו** . . . . . כח
 יְדַבֵּר מֵה יַעֲשֶׂה אָדָם כְּשֶׁצָּר וּמַר לוֹ — יְבָרַח אֵלָיו יְתִבְרַךְ וַיַּיַחֵד יְחוּדִים,
 וְעַל־יְדִי־זֶה יְהִי אוֹר לוֹ.
- ב' קנז** . . . . . כט
 יְגַלֶּה בְּמָה תְלוּיָהּ הַהֲתַקְרָבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל.
- ב' קנח** . . . . . ל
 יְגַלֶּה מֵה הַתְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיְגַלֶּה גְלוּיִים נִפְלְאִים, וַיִּסְפֵּר הַנְּהַגְתּוֹ
 שֶׁל בֶּן מוֹהֲרֵנ"ת ו"ל.
- ב' קנט** . . . . . לב
 יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַלּוּמֵד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת בְּכֹל יוֹם, וַיִּתֵּן עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
 אֵיךְ לְהַתְּבוּד לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וַיְעוֹרֵר הַרְבֵּה עַל לְמוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ
 ו"ל בְּכֹלֵל וְסְפָרֵי "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" בַּפֶּרֶט.
- ב' קס** . . . . . לד
 יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת הַצְּדָקָה לְהַדְפָּסָה בְּעִבּוּר סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְכֵן יְגַלֶּה
 נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מֵה תְּכֵלִיתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם וּמֵה הַתְּכֵנִיּוֹת שֶׁלוֹ.
- ב' קסא** . . . . . לה
 יַחֲזִק אַחַד שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכו', שֶׁאֲסוּר לְשָׂאֵל עַל יַד ה' בְּעֵינַיִן נְסִיווֹת
 שְׁעוֹבְרִים, וַיִּסְפֵּר מַעֲשֵׂיּוֹת מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וּמֵהָאֲסוּן שֶׁעִבֵּר עַל ר' חַיִּים
 קוֹבְלִיטְשֶׁעַר וּמֵהָאֲהָבָה שֶׁהִיָּתָה בֵּינוּ לְבֵין חֲבֵרוֹ ר' אֶהֱרָן.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

שנג

ב' קסב . . . . . לח

יְדַבֵּר מִמְצֹנֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, מִשְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן וּמִצִּיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיְגַלֶּה שְׁזוּכִים לְהַשִּׁיג מֵהַ שְׁרוּצִים עַל-יְדֵי תַפְלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

ב' קסג . . . . . לט

יִחְזַק לְעֵבֶר עַל כָּל הַבְּזִיוֹנוֹת בְּהַבְלָגָה וּבְסִבְלָנוֹת, וְלִדְעַת שֶׁהַמַּחְלָקֶת מְקַרְבֶּת אֶת הָאָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיְגַלֶּה מַעְלַת הַנְּרָדָף, וַיְדַבֵּר מִמַּעְלַת הַמַּעְבִּיר עַל מְדוּתוֹ.

ב' קסד . . . . . מ

יִגְנֶה אֶת הַמֶּדָה הַרְעָה שֶׁל בְּטָלָה, וַיּוֹכִיחַ אֶת אֶחָד שֶׁכָּבַר יֵשׁ לוֹ זְמַן פְּנוּי — שִׁיתַּמִּיד, וַיֶּאֱרֶךְ בְּמַעְלַת הַחֹזֵר עַל דְּפִי גְמָרָא עַל-פִּי סֹדֵר דְּרָף לְמִוּדוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיְפַלֵּיג בְּמַעְלַת לְמוּד הַגְּמָרָא וְכוּ'.

ב' קסה . . . . . מג

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעְלַת הַפְּלָגַת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּמַעֲנִין שֶׁצָּרִיף לְהִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת בּוֹרַח מִן הַכְּבוֹד, וַיַּעֲוֹרֵר לְעֶסֶק בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵי בְתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת, וַלְדַבֵּר עִם מִידְעָיו דְּבוּרֵי אֱמוּנָה.

ב' קסו . . . . . מה

יִחְזַק אֶחָד שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו יְרִידוֹת נוֹרְאוֹת שֶׁיַּעֲסֵק הַרְבֵּה בְּלְמוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְכֵן בְּ"עֲלִים לְתְרוּפָה", וַיֹּאמֶר לוֹ שְׂדִיקָא עַל הַנְּשֻׁמָּה הַגְּדוּלָה לֹקַח אֶת עֲצָמוֹ הַיֵּצֵר הַרַע, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד מְאֹד עַל לְמוּד גְּמָרָא וְאִף בְּלֹא הַבְּנָה, כִּי רַק הוּא יוֹדֵעַ מֵהַ עוֹבֵר עַל עֲצָמוֹ, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין הַתְּבוּדוֹת, וּמַבְּזִיוֹנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמַיִם וּמַעְלַת הַמְּקַבְּלִים בְּאֵהָבָה, וַיִּתֵּן עֲצָה נְכוֹנָה בְּעֵנִין זֶה.

ב' קסז . . . . . נ

יְדַבֵּר מִמַּעְלַת אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוֹ הָאֲמִתִּיִּים דִּיקָא, וַיְגַלֶּה שְׂעָרֵין יֵשׁ כְּאֵלוֹ הַיּוֹם, וַיִּזְהֵר לְבָרַח מִמַּחְלָקֶת, וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת הַנְּצִיחַ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְדַבְּרוֹ מִהַסְּפֵר הַקְּדוּשׁ "חֹמַת אֲנָךְ" עַל גְּדֻלַּת מַעְלַת שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא, שֶׁכָּל עֲנִינֵינוּ וּמַהוֹתוֹ וְקִיּוּמוֹ הֵיחָה תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

ב' קסח . . . . . נא

יְדַבֵּר מִמַּעְלַת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִים הַקְּדוּשָׁה, וַיְגַלֶּה דְעָתוֹ, שְׁמִי שֶׁחֹשֵׁב עַל תְּכִלְיָתוֹ, הוּא אֵינוֹ שׂוֹאֵל אִף אֶחָד, רַק עוֹסֵק בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת בְּסֻדְרֵי-הַלְמוּד, וַיְסַפֵּר סְפוּר נִפְלְאָא אִיף הַתְּנַהֵג זָקֵן אֶחָד בְּשִׂמְעֵתוֹ

השעור שלמדו שאומן ב"לקוטי-מוהר"ן" וכו'.

- נד** . . . . . **ב' קסט**
 יחזק אחד שהוריו מונעים אותו מלמוד ספרי רבנו ז"ל, ויחזקו ללמד
 בהחבא ובצנעה לשמה, ויעוררו על מצות כבוד אב ואם, ויפתח עיניו
 שיבין מגמת ההורים, ויורה לו איך לעשות להם נחת רוח.
- נו** . . . . . **ב' קע**
 ישיב לשאלה היאך שיך ענין העמדת תלמידים בכל יחיד ויחיד, וידבר
 בפרטיות ממצלת הדבור מרבנו ז"ל בין החכרים לשם שמים ולא לשם
 פרסום וכו'.
- נח** . . . . . **ב' קעא**
 ידבר מכף שכל תורה ב"לקוטי-מוהר"ן" היא מרשם אחר לענין מסיים,
 ויתן עצה למי שנושקע בתאנות אכילה — איזו תורה ילמד, וידבר דבורי
 אמונה, לא לפחד ולהתבלבל ולא להעלב מדבר שטותי, וידבר נפלאות
 בקצרה ממדת הגאונה ובטולה.
- נט** . . . . . **ב' קעב**
 ידבר מהשמחה שצריך להיות לנו ברבנו ז"ל ובהתקרבותנו אליו,
 וממדת השמחה בכלל — שהעקר לשמח מתוך היגון ואנחה, ויגלה
 שעל-ידי השמחה בצדיק זוכים להתקרב אליו יותר.
- סב** . . . . . **ב' קעג**
 יתן מרשם בעבור התעוררות המחלקת ללמד התורה וע"ז והתפלה
 קז, ויספר מעשה עם התבטאות חריפה מרבנו ז"ל על המניח עצמו
 לבטל ענינו, ויחזק לברח ממחלקת ולא להחזיק בה בשום אופן.
- סג** . . . . . **ב' קעד**
 ידבר מהזכות של התקרבות לרבנו ז"ל, ויחזק לאחז את עצמו ביחד
 עם אנשי שלומנו, ויגלה מעלת המדבר עם מי שפורש ממנו יתברך אף
 אם הוא רחוק, ומענין הנקדה שיש לכל אחד שאין בתברו, ומענין
 קנאה, ושרתמנא לבא בעי, ומאמונה והתבודדות, ויזהיר לברח
 מהנהגות זרות שאינן כתובות בשלחן ערוך, ויספר מעשה מרבנו ז"ל
 ותלמידו בענין תעניות, וידבר מגדלת הספר "לקוטי-מוהר"ן".
- סז** . . . . . **ב' קעה**
 ידבר מהרשות הנתונה לכל אחד לעסק בהדפסה ויגדלת זה הענין,

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנה

ויספר מגדלת הרב הצדיק ר' אפרים ל ו"ל מאנשי שלומנו.

ב' קעו . . . . . סח

ידבר ממדת השמחה ויתן עצות לזה, ומענין שמח בחלקו, ומקבלת פני הזולת בסבר פנים יפות, ומהמשכת השפע ומצות אהבת ישראל ושלום ושמחתנו ברבנו ז"ל.

ב' קעז . . . . . ע

יחזק אחד שמישהו מסיתו לעין בספרי הכל של חכמות חיצוניות, ויעוררו שלא ינסת על-פי דברי רבנו ז"ל שאמר שצריך לשמר את שכלו משכליות חיצוניות ומדברי הרמב"ם, ויגלה מעלת השוקד על התורה בלבד, ושאינ צריך לדאג לעתיד וכו'.

ב' קעח . . . . . עא

ידבר ממצלת הדבור זה אל זה ביראת שמים, ויענה באור על משפט ב"לקוטי מוהר"ן", ומענין צדקה להדפסה בקצרה.

ב' קעט . . . . . עב

ידבר נוראות נפלאות ממצלת מדת האמונה הקדושה וחזוק עצום לזכות אליה, ויגלה שלמותה ומהותה, עקרה וענינה.

ב' קפ . . . . . עג

יספר טרדתו בפרטיות בעתים ההם בענין הדפסת הספרים וכו', ויאריך לדבר מזכות הרבים לדורות, שייגרם הנמנע אם יציתו לשלח אליו השיחות מאנשי שלומנו מכל הדורות, איך שיתיה עוד את הדורות העתידיים, וכן ידבר מענין שיחות ר' לוי יצחק ז"ל, שיש להדפיס אף נגד רצונו, כי עליו נפלה חובת היום להעתיק השארתו שקבל מתלמידי רבנו ז"ל לדורות.

ב' קפא . . . . . עו

ידבר מגנות פגם הדבור ומה שגורם, רחמנא לצלן, ויחזק ויעורר לשמר את הפה והדבור, ולשתק למבזים, ויעורר על למוד ספרי רבנו ז"ל שמעוררים מהשנה.

ב' קפב . . . . . עח

ידבר מענינים הנוגעים לעסק הדפסה, ויתאר גדל זכות העוסק בהדפסה, ושצריך להיות טוב-עין אליו, וידבר נוראות ממדת הרצון והדבקות בו יתברך, שעל-ידי-זה זוכה לבחינה של רוח-הקדש וגלוי

שכינה, ואזי אוהב כל יהודי, ויבקש מהנמען באפן אישי שלא יעורר עליו מחלקת, ויגנה אף מחלקת שהיא "לשם שמים", ויבקשו מאד ללמד זכות, וירבה עליו רעים בדבורי אהבה והתקרבות.

ב' קפג . . . . . פב

אחל ברפת 'מזל טוב' על מציאת הזווג, ויזכיר התפללות שהתפללו יחד על ציון רבי יונתן בן עוזיאל זי"ע, ויחזק להתבונן על נפלאות מעלת התפלה, ויזהיר מליצנות, ויבאר היטב מדוע מקבל שסגלה להתפלל על מציאת הזווג דיקא על ציון התנא האלקי הנ"ל.

ב' קפד . . . . . פד

יוכיח אחד תוכחת מגלה על פניו, שהעיד עליו דבר שקר בפני ר' לוי יצחק בנגד הספרים הקדושים החדשים וכו', ויאריך לגנות על-פי דברי חז"ל ענין עדות שקר, ובפרט על-פי השמועה, ומענין למוד זכות, ויבאר מאמרם ז"ל בכרכות (כח.) במחלקת רבן גמליאל ורבי יהושע, וענין רבי אלעזר בן עזריה ורבי שמעון בר יוחאי, תוכו רצוף ענין קרוב רחוקים, ויגלה מהי מהות מנהיג אמת היודע בצרות הדור, ויגנה מדת המחלקת הרעה ובפרט בין אנשי שלומנו.

ב' קפה . . . . . פח

יחזק בקצרה לבטח בו יתברך ולא לפחד ולא להתבייש מפני המלעיגים ובפרט בענין רבנו ז"ל.

ב' קפו . . . . . פט

יחזק אחד שעובר עליו משונאיו מבפנים — לבטח בו יתברך, וכל השונאים יתבטלו, ויעורר מאד על התחזקות לא להתפעל מהמחלקת שבתוף חסידות ברסלב, ויזכיר את דברי רבנו ז"ל על המחלקת שבין הצדיקים, וכן הדבורים שנדברו סביב התורה פ"ד שבלקוטי-מוהר"ן, חלק א'.

ב' קפז . . . . . צא

יגלה נפלאות מפעלת מדת אהבת ישראל ולמה יכולים לזכות על-ידי-זה.

ב' קפח . . . . . צב

ידבר מפעלת השלום עם הזולת ומצות אהבת ישראל, ויוכיח לא לחשב בכל עת מהשונאים וכו', רק לראות הטוב וכו', ויחזק להתפלל שחירת מקדם.

תִּכְן הַעֲנִינִים

שזו

ב' קפט . . . . . **צד**
יִתֵּן עֲצָה לְבַחֵר שֶׁהוֹלֵךְ בְּטֹל, וַיִּזְרֹזוּ מְאֹד לְקַחַת אֶת עֲצָמוֹ לְסִדְרֵי-דֶרֶךְ-
הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

ב' קצ . . . . . **צה**
יִחְזַק עַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמְצַלֶּת מִהֲרֵהוּרִים רָעִים וּמְבִיאָה לְשִׂמְחָה
עֲצוּמָה וְכוּ'.

ב' קצא . . . . . **צו**
יִשְׁבַּח קוֹנֵטְרַס שֶׁשָּׁלְחוּ לוֹ, וַיֹּאמֶץ שְׁאִין מִי שֶׁמְבִין כִּי אִם אָבִינוּ
שֶׁבְשֵׁמַיִם, וְרַק אֵלָיו צָרִיךְ לְבָרַח, וַיִּחְזַק לְלַמֵּד מֵעַנְיָן דְּוַד הַמְּלָךְ אֵיךְ
עָבַר עָלָיו מִטוֹבֵי הַדּוֹר כַּנְּרָאָה מִסְפְּרוֹ הַקְּדוֹשׁ תְּהִלִּים, שֶׁהוּא מְלֹא
תְּחִנוּת וַעֲצָקוֹת וְכוּ', וַיַּעֲזֹר לְבִטֹּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלִהְיוֹת
דַּעַת מְכַל הָעוֹלָם, וְלִשְׁמֹר עַל הַדְּבוּר וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרֵים, וַיִּחְזַקוּ
שְׂאֵף שֶׁהוּא נִרְדָּף אֵינוֹ מִתְפַּעֵל רַק מִמְּשִׁיךְ לְהַפְיֵץ, וְעַל-כֵּן אֵין מִה
לְהִתְבַּלְבֵּל מִנְּבִיחוֹת וְכוּ'.

ב' קצב . . . . . **צט**
יִיעֵץ לְאֶחָד שֶׁשָּׁתְּפוּ גוֹזְלוֹ בַּסֵּתֶר, שֶׁיִּכְרַח מִשְׁתָּף כְּזֶה, וְאִסּוּר לְהִתְעַסֵּק
עִם אָדָם בְּלִמֵי הַגּוֹן, אֲלֹא לִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה וְכוּ', וְלִקְוֹת לֵה', וַיִּוְרֶה
לְלַמֵּד הַלְכוֹת שֶׁתִּפְיֵן בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת.

ב' קצג . . . . . **קא**
יֹכִיחַ אֶחָד שֶׁהִיָּה עִמוֹ אֲצֵל כּוֹרֵף הַסְּפָרִים וְהַקְּפִיד עַל הַכּוֹרֵף,
וְעַל-יְדֵי-זֶה הִתְעַמַּת אִתּוֹ, וַיִּגְלֶה שֶׁעָקַר עֲסַקְנוּ הוּא בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַמְּתַנָּה
וְסִבְלָנוֹת, וְזֶה מוֹעִיל בְּיוֹתֵר וּפּוֹעֵלִים יוֹתֵר וְכוּ', וַיִּגְנֶה דְחִיקַת הַשְּׂעָה
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וַיִּשְׁבַּח הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים.

ב' קצד . . . . . **קב**
יִדְבַר מִמַּעַלְת מַצְנוֹת צְדָקָה, וּבִפְרָט כְּשֶׁהִיא בְּיוֹם הַהֲלָדָת, וַיִּדְבַר מֵעֲנִיִּים
הַגּוֹנִים.

ב' קצה . . . . . **קג**
יִחְזַק אֶחָד שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', שֶׁצָּרִיךְ מְאֹד לְהַחֲזִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּמֵה שֶׁזָּכָה
לְהַפְיֵץ אֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וַיִּסְפֹּר מִה פָּעְלוּ הַסְּפָרִים וְכוּ',
וַיֹּאמְרוּ שְׂאֵף אִם כָּלֵם כַּנְּגִדוֹ צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף עַל
יְדוֹ נַעֲשִׂים הֲרֵהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם וְכוּ', וַיִּדְבַר מִכָּף, שְׂאֵם אֶחָד זוֹכֵה
לְשִׁלְמוֹת, אֵינוֹ צָרִיךְ כְּבוֹד מֵאַף אֶחָד, כִּי אֵינוֹ נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת, וְהַכֹּל

על-ידי שִׁיזְדַע שֶׁהוּא שְׁלִיחַ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. וַיְבִיא הַסְּפּוֹר שֶׁהָיָה עִם רַבֵּנוּ וְ"ל וְתַלְמִידָיו, שֶׁצָּנֵם לְהַנִּיחַ תּוֹרָתוֹ בְּכָל מְקוֹם, וַיֹּאמֶר לְהַחְזִיק עִצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ וְ"ל וְכוּ'.

ב' קצו . . . . . קז

יְחַדֵּשׁ אֶת עִצְמוֹ בְּשִׂמְחָתוֹ הָעֲצוּמָה שֶׁזְּכִינוּ לַיָּדַע מְרַבֵּי כְּזֶה, וַיִּסְפֹּר מֵה שֶׁנִּדְבָרוּ עַל הַתּוֹרָה קִנְיָ, שֶׁעַל-יְדֵי אֲנָפִין נְהוּרִין מְאִיר בּוֹ אֹר פְּנֵי הַצַּדִּיק, וַיִּסְבְּרוּ עַל קֶטֶב גְּלוּי אֹר הַצַּדִּיק לְזוּלַת עַל-יְדֵי הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה, וְכֵן עַל דֶּרֶךְ אֶהְבֵּת חֲבָרִים וְקִבְּלַת כָּל אֶחָד בְּסֵבֶר פְּנִים יְפוֹת.

ב' קצז . . . . . קט

יְתַמָּךְ בְּיַד מִי שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִצַּד גְּרִיעוֹת מַעֲשָׂיו, שִׂיחְזִיק אֶת עִצְמוֹ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל, וַיִּכְיָחוּ שְׁטָעוֹת מֵה שֶׁחֹשֵׁב שֶׁהוּא צָרִיךְ לְעַבֵּד עַל עֲנָוָה וְלֹא הִיא, אֲלֵא צָרִיךְ רַק לְהִתְבּוֹנֵן עַל מַעֲשָׂיו אִיךָ שֶׁמִּתְנַהֵג, וְאִז לֹא יִהְיוּ לוֹ הִרְהוּרֵי גְּאוּהָ.

ב' קצח . . . . . קיא

יִרְפָּא לֵב נִשְׁכָּר שֶׁל מִי שֶׁנִּפְגַּם מְאֹד, וַיִּגְלֶה לוֹ סוּד תְּשׁוּבָה, וַיִּדְבֵּר עַל לְבוֹ שֶׁלֹּא יָשׁוּב לְאוֹלָתוֹ עוֹד רַק יִקְבַּל עַל עִצְמוֹ מִחֲדָשׁ לֹא לַחֲטָא, וַיִּזְהָרוּ עַל שְׂמִירַת הָעֵינַיִם וְעַל קִדְשֵׁי בְרִית הַלְשׁוֹן, וְעַל הַתְּמִדָּה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל, וַיַּחְזְקוּ שֶׁשִּׁיף אֲצֵלוֹ 'תְּשׁוּבָה' וְלִבְרַח מִמוּסַר מִטְּעָה, וַיַּחְזְקוּ עַל אֲמוּנָה וְשִׂיסְתִּיר עֵינָיו מִבְּנֵי-אָדָם לְגַבֵּי עֲסָקִים וּבִהַשְׁגָּחָה הַכֹּל יָבֵא אֵלָיו, וַיַּעֲזֹר לְהִתְרַחֵק מֵעֵתָה מֵעֲבֻרוֹת וּלְהִתְנוּדוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ.

ב' קצט . . . . . קיד

יְשִׁיב עֵצָה נְכוֹנָה לְמִי שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִחֻלְקִים וּמִתְנַגְּדִים, וַיַּחְזְקוּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֲפִלּוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֲצָמָם, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל-פִּי 'אֶחָד הֵיךְ אֲבָרְהָם' וְלֹא לְפַחַד, וְלִדְבַר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

ב' ר . . . . . קטז

יִגְלֶה שֶׁעָקַר הַחֲכָמָה הִיא שֶׁמִּדְבַּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעוֹשֶׂה מְכַל תּוֹרָה וּמִצְוָה תְּפִלָּה וְשִׂיחָה נְאֻהָ.

ב' רא . . . . . קיח

יִדְבֵּר מֵעֲנִין שְׂדוּף וּמִמְצִיאַת הַזְּוֹג בְּכֻלָּל, וַיַּחְזֵק עַל זֶה, וַיִּוְרֶה שֶׁלֹּא לְקַח גְּרוּשָׁה, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד הַתּוֹרָה הַשִּׁיכָת לְזֶה בְּ"לְקוּטִי-מוֹהָרִין", וְלוֹמַר הַתְּפִלָּה בְּ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת".

תֵּכֵן הַעֲנִינִים

שנט

ב' רב . . . . . קיט

יְדַבֵּר מֵעַנֵּינֵי מַה שֶּׁמְדַפְּסִים בְּעֵת הַהֵיא, וַיַּעֲוֹרֵר לְמַקְבֵּל גַּם־כֵּן לְהַדְפִּיס, וַיִּבְקֹשׁ עֲזָרָה בְּעִבּוּר פְּלוּנֵי בְּעַנְיַת שְׂדוּף, וַיִּגְלֶה חֹכֶת הַסִּיּוּעַ בְּזֶה, וַיִּקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְדַאֵג לְהוֹצֵאוֹת, וַיִּזְהֵיר מִנְשׂוּאֵי גְרוּשָׁה.

ב' רג . . . . . קכא

יְדַבֵּר מֵעַנֵּינֵי הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה וּמַגְדִּיל זְכוּי הַרְבִּים הַשִּׁיף בְּזֶה, וּמְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

ב' רד . . . . . קכג

יִגְלֶה מַעֲלַת הַזִּזְוּהָ לְדַבֵּר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם עִם בְּנֵי־אָדָם הַבָּאִים לְבֵיתוֹ, וַיִּבְאֵר הַחֹכֶה שְׁבֻזָּה, וַיְדַבֵּר מֵהַתְּכַלִּית הַנְּצַחִית וּמִמְדַּרְגּוֹת הַבְּעֻטְלִירִס שֶׁבְּסִפּוּרֵי־מַעֲשֵׂיֹת, וְשָׂאוּי לִילֵף בְּדַרְכָּם.

ב' רה . . . . . קכד

יְדַבֵּר מֵעַנֵּינֵי אָדָם שֶׁהוּא מוֹהֵל, אֲכַל אֵת בְּנוֹ אֵינוֹ יְכוּל לְמוּל, וַיִּגְלֶה אֵת מִי לֹקְחִים לְמוֹהֵל, וּמִנְהֵג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּנִתְיַנֵּת שֵׁם, וּמִנְהֵג מוֹהֵל שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ.

ב' רו . . . . . קכה

יְדַבֵּר אֵיךְ אָדָם צָרִיף לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ לֹא לְחַקּוֹת אֵת הַשָּׁנִי, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר נִפְלָא מֵהַרְבֵּ הַקְּדוּשׁ רַבִּי מְעַנְדֵּל מוֹיִטְבֵּסְק זי"ע, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּמִדַּת הַלְמוּד.

ב' רז . . . . . קכז

יְדַרִּיף אֵת הָאָדָם בְּדַרְךְ אֵמֶת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג, וְאֵיךְ לְעַבֵּר אֵת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׁלוּם, וַיִּגְלֶה לוֹ דְרֵךְ נִפְלָאָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּפִי רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל; אֲשֶׁרֵי שִׂיאַחוּ בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ.

ב' רח . . . . . קכט

יִצְרִיף בְּדַבּוּרִים עֲרַבִּים וּמְתַקִּים תּוֹכֵם רְצוּף אֶהְבֶּה וְחִזּוּק לְעַנְיַת שֶׁל הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְגִלּוּי אֹרוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד עַל נִתְיַנֵּת נִדְבַת הַלֵּב לְעַנְיַת הַנּוֹרָא הַזֶּה, וַיִּתְאַר מַה זֶה גּוֹרֵם בְּעוֹלָם, וְאֲשֶׁר רַבִּים עָלוּ מִשְׂאוּל עַל־יְדֵי הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים, וַיִּסְפֹּר עַנְיַת הַהַדְּפָסָה וְהַפְּצָה שְׁזָכָה לוֹ בְּמִשְׁפַּחַת הַשָּׁנִים שֶׁעָבְרוּ וּמַה הַסִּפִּיק כְּבָר, וְכֵן בְּעַנְיַת הַתְּקַרְבוֹת הַנְּשִׂמוֹת וְזְכוּי הַרְבִּים, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיַת הַדְּפָסַת הַ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים שֶׁרוּצָה לְפַעֵל בְּזֶה, וַיִּסְפֹּר מִמַּעֲלָתָם שֶׁל סִפְרֵי הַ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", וְאֵיךְ הַדְפִּיסוּ אוֹתָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, וַיְדַבֵּר מִתְּכַנּוּיֹת חֲבוּר

והוצאת ספרים העתידים, וכן ישיב מדוע חשוב ענינו דיקא, ויגלה שאין זה חלום, כי זהו כל רצונו לגלות את השם יתברך בעולם.

ב' רט . . . . . קלו

ידבר ממעלת הזוכה ללמד גמרא ולסים מסכת, שעל-ידי-זה מבטל את הסמ"ך-מ"ם וכת דיליה, ויעורר הרבה על למוד התורה הקדושה על-פי סדר-הדרך-הלמוד של רבנו ז"ל, וישפך בוז על מי שמדבר נגד זה, וצריכים לדעת, שמי שמדבר נגד התורה הוא מפרסם של שקר.

ב' רי . . . . . קלח

ידבר ממעלת הנותן צדקה בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל, ומי שיודע שפגם בבירת יתום תמיד על הפצת ספרי רבנו ז"ל, ויעורר הרבה על למוד שלחן ערוך בהתמדה רבה, וכן לברח מלצים, אשר מאומה אין מהם וכן יספר ספור נפלא מאחד מאנשי שלומנו ומעלתו.

ב' ריא . . . . . קמ

מבקש מהקדוש-ברוך-הוא שכל ימי חייו יזכה להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, ויחדש חדושי תורה, ויקים אצלו "אגורה באהלך עולמים".

ב' רבי . . . . . קמא

ידבר ממעלת הזוכה להכניס בעצמו את האמונה הקדושה, וממעלת הזוכה להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, אשר זה עקר השלמות שצריך האדם להגיע אל זה בזה העולם.

ב' ריג . . . . . קמב

ידבר נפלאות ממעלת מדת האמונה הקדושה, וזו צריכה להיות כל המהות, ויגלה מעלת הרצון דקדושה, ויזהיר לשקד מאד על ספרו של רבנו ז"ל, שאז כבר לא יתבלבל מאף אחד, ויגלה מעלת המדבר אליו יתברך כל-כף עד שפבר מאירים לפני עיניו שמוותיו יתברך וכו', ויגנה מדה רעה לומר על תלמיד חכם זה נאה וזה אינו נאה, וידבר מכף שגם היום מצויים בין אנשי שלומנו חדושים נפלאים.

ב' ריד . . . . . קמג

יגנה המדה הרעה של הרמת יד והדבקות בכתבי פלסטר על זולתו שאינו חושב כמהו, ויתנה את רעת המצב שנכנסו בינינו עזי פנים, ויצביע על ההפרש בינם לבין אנשי שלומנו האמתיים, וידבר מהנסיחון שלנו, ולא לענות למחרפים, וידבר מפגם המתנגדים שמבפנים, ויספר מה שאמר לו ר' לוי יצחק ז"ל כשבקר אצלו בדבר המחלקת הזו סבתה וענינה,

תְּכַן הַעֲנִינִים

שסא

והספור מהרב מטשְהָרִין זי"ע איך שְשֶׁתַּק לְמִבּוֹ, וידבר מענין השְתִּיקָה בשַׁעַת מַחְלָקַת ומה זֶה מוֹרָה.

ב' רטו . . . . . קמח

ידבר מחיוב ההתחזקות שְמִטְלָת עֲלִינוּ בְּכָל יוֹם וְעַל כָּל אֶחָד, ויגלה נפלאות ממעלת מדת אהבת ישראל ולמוד זכות והתפארותו יתברך עם כל אחד, ושיחות מאנשי שלומנו ר' לוי יצחק ז"ל ור' יצחק בער ז"ל על שעשועיו יתברך מפל יהודי, ויעורר להזהר ממחלקת ורק להיות טוב לכל תמיד.

ב' רטז . . . . . קנא

ידבר מענין להפך את כל היגיון ואנחה לשמחה, ולמצא הרחבות בכל הצרות, ויעתיק מאמרם ז"ל בענין צערם של הצדיקים שאחריתם ישגה מאד, ויגלה שהעקר למצא את השגחתו יתברך בכל הצרות, ויחזק מאד על מדת האמונה הקדושה, שהיא המפלט מהכל, לידע שהכל ממנו יתברך, ועל ידי זה באים לסבלנות, ואין מקפידים כלל על שום דבר, ויגלה איך יזכה להפטר מפל המועקות בביתו וכו', על ידי אמונה ובטול הרצון אליו יתברך, ויזהיר לשתק על כל מה שעובר.

ב' ריז . . . . . קנו

יעורר לדבר הרבה עמו יתברך, ולברח מופותים ודבורי נצחון, וידבר מההתחזקות שצריך על הגשר צר מאד של זה העולם, ויחזק לא להתבלבל ממה שדוקרים אותו וכו', רק ילמד מענינו של מוהרנ"ת ז"ל, איך עבר עליו מכלם, ואיך התחזק לגלות לכלם פרסום אלקותו יתברך, ולהשאיר השארה וכו'.

ב' ריח . . . . . קנז

יחזק מאד את מי שנפגם, ויתן עצות לתקון הברית בפרטיות: א. להיות בשמחה. ב. לברח מפעס והקפדה. ג. להיות איש טוב. ד. להרגיל עצמו בשעורים כסדרן כמבאר בסדר-הדרך-הלמוד: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, שלחן ערוך, לקוטי-מוהר"ן, ולקוטי-תפלות. ה. לומר בכל יום התקון הכללי. ו. לחדש בכל יום חדושין דאורייתא במחשבה ודבור וכתובה, ומכתבים לתברו להתעורר ביחד בדרך האמת. ז. לדבר עמו יתברך. ויארץ לדבר מענין הצלחה בעסק פרנסה ויעורר למסר עצמו אליו יתברך.

ב' ריט . . . . . קסא

ויעורר בַּחֹר צַעִיר בְּקִצְרָה עַל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וְלִהְיוֹת
בְּשִׂמְחָה וְלֹא לְהִטּוֹת אֶזֶן לְלִשׁוֹן־הָרַע שְׂמֵדְבָרִים וּנְכוּחִים וְכוּ', וְלִהְיוֹת
בְּמִצּוֹת כְּבוֹד אָב.

ב' רכ . . . . . קסג

וַיְדַבֵּר מִכָּף שְׂאִין צְרִיף לְחִנּוּף שׁוֹם אָדָם, וּבִפְרֹט מִי שְׂאִינוֹ מְזַכֵּךְ, שֶׁהוּא
נִדְמָה כַּחֲמָה מִמֶּשׁ, וַיּוֹרָה לְסַפֵּר כָּל עֲנִינֵנו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְעַסֵּק
בְּהַשְׁתַּדְּלוֹת שְׂאִינָה מוֹעֵלֶת וְכוּ'.

ב' רכא . . . . . קסד

זִוְהִיר לְבָרַח מֵרְבוּי אֹר, וַיַּעֲזֹר לְבָרַח מִכָּל מִינֵי דְבוּרֵי סָרְק וּנְכוּחִים,
וְרַק לְדַבֵּר עִם כָּל הַבָּאִים אֵלָיו דְבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּתְאַר גְּדֹל הַנְּעִימוֹת
שֶׁל הַזּוֹכָה לְדַבֵּר בְּדְבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלִתְחַדֵּשׁ בְּהֵם חֲדוּשִׁים, וַיִּסְפֹּר מִמָּה
שֶׁנִּדְבַּר אָז בַּתּוֹרוֹת בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, וַיַּעֲזֹר לְבֹא אֶל הַשַּׁעֲוֹר
שְׁלוֹמֵדִים בְּבֵיתוֹ בְּהַצְנַע, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וּמֵאֲמוּנָה,
וּמְדַבְּקוֹת בְּה' בְּאַהֲבָה וּבְיִרְאָה וּפְחַד, וַיִּגְלֶה אִיף זֹכִים לָזֶה, וַיִּכְפֹּה עַל
הַרְעֵשׁ שֶׁעָשׂוּ עָלָיו עַל־יְדֵי שְׁטוֹת וְקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין עַל שְׂכַתְּבֵי בְּעֲנֵן
רוּח־הַקֹּדֶשׁ שְׁזֹכִים עַל־יְדֵי שְׂמַתְמִידִים 'בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וְכֵן בְּעֲנֵן
יְחוּדִים, וַיִּגְלֶה מֵהֵיכָן הַמְּקוֹר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְנֶה אֵלּוֹ שְׂמַלְעִיגִים
עַל כֶּף שְׁזָה דְמִיּוֹן, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיּוֹכִיחַ הַרְבֵּה לְהַסְתַּכֵּל עַל הַתְּכִלִּית,
וַיְזַהֵר לְבָרַח מִלְּצִים וְלְעַסֵּק בְּסִדְר־דְּרָף־הַלְמוּד, וַיַּעֲתִיק קִטַּע מִהַזֶּהר
הַקָּדוֹשׁ הַמְּדַבֵּר מְדַבְּקוֹת דּוֹר הַמְּלָךְ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

ב' רכב . . . . . קסט

וַיּוֹכִיחַ אֶחָד שְׂמֵכָה אֶת בְּנָיו, וַיּוֹרָה לוֹ דְרָף וְהִנְהִיגָה אִיף לְחִנּוּף אֶת
הַיְלָדִים, שֶׁצְרִיף לִירַד אֵלֵיהֶם וְלְעַסֵּק עִמָּהֶם בְּסִפּוּרִים וּבְדְבָרֵי תּוֹרָה וְכוּ',
וַיִּבְיֵא עַל זֶה מְדַבְּרֵי חַז"ל הַקָּדוֹשִׁים דְּרָף בְּחִנוּף וְלִהְיוֹת לְעֵלֵיהֶם לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ.

ב' רכג . . . . . קעא

וַיְדַבֵּר מִמְּעַלֶּת מַדַּת הַשְּׂמִיחָה וְקִבְּלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, וַיִּסְפֹּר עַל הַדְּפֹסֶת
הַסִּפְרִים הַקָּדוֹשִׁים מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה וְשִׁשׁוֹן וְשְׂמִיחָה, וַיְדַבֵּר מִכָּף שְׂעָקָר
הַהֲתַקְּרוּבוֹת לְצַדִּיק הוּא עַל־יְדֵי שְׂפִלוֹת, וְזֶה הֵיזָה בְּעֵת מְעַמְד קִבְּלַת
הַתּוֹרָה, וְכֵן בְּפִרְטוּיּוֹת בְּכָל דּוֹר בְּעֲנֵן הַשְּׂגַת הַתּוֹרָה וְחֲדוּשֵׁי אוֹרִיתָא,
וַיִּגְלֶה שְׁזָה סוּד קִבְּלַת הַתּוֹרָה בְּכָל דּוֹר מִחֲדָשׁ עַל־יְדֵי שְׂפִלוֹתָנוּ
וְהַתְּקַרְבוּתָנוּ לְצַדִּיק, וַיַּעֲזֹר לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ וְלִהְיוֹת בְּאֵמַת, וַיְדַבֵּר

תִּכְן הָעֲנָנִים

שסג

מִכָּף שָׂרְבָנוּ ו"ל הוּא מִתְּנָה לְכָלֵּל יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיף לְפָרְסָמוּ וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִהַשִּׁיחֹת שֶׁל ר' לִי יִצְחָק ו"ל, וַיַּעֲוֹרֵר לְדוֹן לְכָף זְכוֹת אֶת כָּלֵם וְגַם אוֹתוֹ, וַיִּבְאֵר בְּאָפֶן נִפְלָא קָטַע בְּפָסִיקָתָא עַל קָטֵב הַשְּׂמֻחָה וְהַתְּבוּדוֹת.

ב' רכד . . . . . קעה

יְדַבֵּר מִהַמְּדָה הַגְּרוּעָה שֶׁל עֲזוּת וְחֲצִיפוֹת, וְנִזְכִּיר דְּבָרֵי חַז"ל עַל זֶה, וַיִּסְפֹּר הַסְּפוּר הַיְדוּעַ בִּיגִינוֹ בְּעִנְיַן עֲזוּת שֶׁל חֲצוּפָה אַחַת וְהַמְּזוּר שְׁנוּלָד לָהּ, שֶׁרָדַף אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְכוּ'.

ב' רכה . . . . . קעז

יְבִיעַ שְׂמֻחָתוֹ עַל הַנִּמְעָן שֶׁזָּכָה לְחֻטֵּף וּכְבָר אוֹחֲזוּ קְדִימָה בְּסִדְרוֹ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיַּחֲזִקוּ לְהַתְּעַקֵּשׁ לְהַמְשִׁיךְ בַּתְּמִימוֹת, וְלֹא לְצִיַּת אֶת הַמְּדַבְּרִים עַל זֶה, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַצְנַת הַצְּדָקָה לְהַדְּפָסָה וַיַּחֲזִק לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל.

ב' רכו . . . . . קעח

יִסְפֹּר מִמָּה שֶׁעוֹבֵר בְּעִנְיַן הַדְּפָסָה וְאֵת גְּדֵל הַעֲשִׂיָה בְּזֶה, וַיַּגִּילָה הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ מֵאֵד לְעִנְיַן זֶה דִּיקָא עֵתָה שְׂרוּאָה הַפְּרוֹת, וַיִּסְפֹּר מִה שְׂאָרַע לוֹ עַם תִּימְנֵי שְׂפָגְשׁוּ, וְאֵת אֲשֶׁר סִפֵּר לוֹ אוֹדוֹת מִה שֶׁפָּעְלוּ אֶצְלוֹ הַסְּפָרִים וְכוּ' בְּאַרְיִכוֹת, וַיְדַבֵּר מִמָּה שֶׁמִּתְּכוֹנֵן לְחֻבֵּר סְפָרִים בְּלִשׁוֹן פְּשוּטָה שֶׁיִּסְבִּירוּ עִנְיַן הַתְּפִלָּה וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית וְכוּ', וַיִּבְאֵר לְדַבֵּר אֵיךְ צָרִיף לְהוֹצִיא לְפַעַל תְּשׁוּקָתוֹ לְגִלּוֹת אֶת רַבְּנוּ ו"ל לְכָל הָעוֹלָם בְּלִי לְהַתְּפַעֵל מֵאַף אֶחָד, וַיְדַבֵּר מִכָּף שֶׁכְּשֶׁפָּלֵם רַבִּים בִּינִתִּים הַצְּדִיק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ עַל-יְדֵי תַלְמִידָיו לְהַצִּיל נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַסְּמִיךְ-מ"ס, וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ זֹאת אֵינּוּ מִתְּפַעֵל מֵאַף אֶחָד, וַיְדַבֵּר מִעִנְיַן מוֹהַרְנ"ת ו"ל אֵיךְ מְסַר נַפְשׁוֹ עַל זֶה, וַיַּגִּילָה תְּשׁוּקָתוֹ אֵיךְ הוּא חוֹזֵק בְּזֶה לְעוֹלָם, לְהַדְּפִיס וְלְהַפְּיץ, וַיְדַבֵּר מִגְּדֵלַת הַנִּמְעָן אֵיךְ שֶׁזָּכָה לְהַפְּיץ וּמִה פָּעַל בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ וְכוּ'.

ב' רכז . . . . . קפה

יְדַבֵּר מִהַד' תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, וּמִעִנְיַן הַתְּבוּדוֹת וְסְפוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו בְּפְרָטִיּוֹת, וַיְרַבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַבוּשָׁה דְּקַדְשָׁה אֵיךְ שְׂזוּכִים עַל יְדֵה לְהַשְׁמֵר מִן הַחֻטָּא וּמִמַּחֲשָׁבוֹת רְעוּת, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוּכָה לְחַדוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא.

ב' רכח . . . . . קפח

יְזַהִיר לְבָרַח מִלְּצִים וּפְחוּחִים וּפְחָדִים וַיַּחֲזִק לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, וַיִּבְאֵר שְׂאֵין

תכּן הענינים

זו נכלל בכלל אסור לאדם שימלא פיו שחוק וכו'.

ב' רכט . . . . . קפט

ידבר ממעלת מדת הסבלנות (ומענין הספר ארף אפים) ושלזה זוכים על-ידי שלמות ברור האמונה, ויחזק לדבר אליו יתברך שאז זוכים לשמחה.

ב' רל . . . . . קצ

ידבר ממדת ה' שהוא מלא חסד ורחמים וצריך לדבק את עצמו במדותיו יתברך, ויספר מענין ההדפסה.

ב' רלא . . . . . קצא

יגלה שכל הידידות והסבל של האדם בגשמיות וברוחניות הן רק מחמת שאינו שומר את הדבור, ויעורר על הדבור עם הזולת במוסר וביראת שמים, שמתוך כך הוא בעצמו יקים מה שאומר בענין סדר-הדרך-הלמוד והתבודדות, ויחזר על שיחת מוהרנ"ת ז"ל על התחכמות היצר, ויזהיר לברח מוכותים ולא להסתובב בטל רק לעסק בחדושי אורייתא, ולהיות סבלן.

ב' רלב . . . . . קצד

ידבר ענינים נחוצים והודעות וספור מענין ההדפסה וההפצה.

ב' רלג . . . . . קצה

יחזק בקול גדול מעמק הלב בדבורים נוראים ונפלאים בחור אחד שעובר עליו מה שעובר בפגם הפרית, ויגלה לו שעקר תקנתו הוא רק להשאר אצל רבנו ז"ל, וידבר על לבו שלא יעזב את מקור חיותו על-ידי הספרים החדשים וכו', ולא ישמע לעצת המסיתים, ויחבר לו תפלה נוראה ונפלאה שיצעק אליו יתברך כראוי לו, ויחזק ויאמץ מאד וידבר גם ממצות הצדקה ובפרט להדפסה.

ב' רלד . . . . . ר

ידבר מענין חדושין דאורייתא, אשר לו יתברך יש הנאה מזה, ומענין להדביק מחשבתו בעלמא דאתי ומציאת רמזים וכו', ולהוריד על-ידי החדושין את השכינה למטה, שאז נתקבלת התפלה, ויגלה מהי כל חכמת הקבלה, ויעתיק קטע מתקוני-זהר בנדון, ויגלה שעקר השלמות למצא אותו יתברך מכל פרטי הבריאה, ויזרו לצית את היחידים סגלה מאנשי שלומנו, וכן ידבר לברח מכעס, שעל-ידי-זה מאיר בנו הצדיק.

תִּכְן הַעֲנִינִים

שסה

ב' רלה . . . . . רג

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת לַמּוֹד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל — "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וַיִּתְאַר גְּדֹל הַנְּעִימוֹת שֶׁזָּכָה בְּעַת לְמֹדוֹ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לַמּוֹד הַפּוֹסְקִים וְעַל סִבְלָנוֹת וְעַל הַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מִמַּעַן הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן וּבְשָׂאֵר מְקוֹמוֹת, וַיִּסְפֹּר כַּמָּה סְפוּרִים וְשִׁיחוֹת וְהִנְהִיגוֹת עַל עֲנִיָּן זֶה.

ב' רלו . . . . . רז

יְגַלֶּה מַעַלְת הַנּוֹתְנִים צְדָקָה לְהַדְפֹּסֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים.

ב' רלז . . . . . רח

יְדַבֵּר מִמַּעַן נִקְדַּת הַמְּשִׁיחַ שֶׁהִיא מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת וְאַרְךָ אַפִּים, שְׁזוֹכִים לָהּ עַל-יְדֵי בְּרוּר וְשְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה, וּמִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהַדְפִּים סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיְגַלֶּה שְׂאֵין רְשׁוֹת לְשׁוֹם אָדָם שֶׁמְדַפִּים לְרֹשֶׁם אֲזַהְרָה שֶׁל "כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוֹרוֹת", וַיִּבְאֵר זֹאת עַל-פִּי מוֹכְאוֹת מִסִּפְרֵי הַפּוֹסְקִים בְּהִלָּכָה.

ב' רלה . . . . . רט

יְדַבֵּר מִנּוֹרְאוֹת סוּדוֹת וְרוֹזֵי הַגְּלָגוּל, וַיַּחֲזֵק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַפְלָה וְכו', וַיִּאֲרִיף מְאֹד לְתַאֵר עֲצָמַת וּגְדֵלַת הַעוֹסֵק בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים, וּבִפְרָט לִיד שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהוֹצִיא נְשָׁמְתוֹ מִנְּפִילְתָּהּ, וּמִזֶּה אֶפְשָׁר לְהִבִּין גְּדֻלוֹת רַבְּנוּ ו"ל, אִיךָ שְׁלוֹקַח אֲנָשִׁים כְּמוֹנוּ שֶׁיְדַבְּרוּ לְאַלְקִים חַיִּים פְּנִים אֶל פְּנִים, וַיַּחֲזֵק וַיֵּאמֶץ מְאֹד לַעֲסֹק בְּתוֹרָה, וְלַעֲבֹר אֶת כָּל הַחַיִּים בְּהַתְחַזְּקוֹת בְּטוֹב.

ב' רלט . . . . . ריג

יְגַלֶּה שֶׁהַמְּנַדֵּב לְהַדְפֹּסֶת הַסְּפָרִים, עָלָיו אָמְרוּ חַז"ל הַפְּסוּק: "עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת".

ב' רמ . . . . . ריד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַפְּרָטִית וְאִינוֹ נוֹפֵל לְכַעַס.

ב' רמא . . . . . רטו

יְדַבֵּר מִהַחֹב עַל שְׁמִירַת הַמָּמוֹן שֶׁלֹּא לְאַבְדּוֹ בְּרִשְׁלָנוֹת עַל-פִּי אֲזַהְרַת רַבְּנוּ ו"ל.

ב' רמב . . . . . רטו

יְדַבֵּר מִפְּדִיּוֹן, וּמִמַּעַלְת אֲמִירַת "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וַיַּעֲוֹרֵר עַל לַמּוֹד סִפְרֵי

תכּן הענינים

רבנו ו"ל ומשניות, ושאר שעורים קבועים, ולחטף איזה טוב מתוך
הבלבולים.

ב' רמג . . . . . ריז

ידבר מגנות מדת הקנאה בכלליות וכן שבנקדתו הטובה של הזולת
אסור לקנא, כי לכל אחד יש וכו', ויזהיר שלא לדבר על אחר, ובפרט
על העוסק לקרב אחרים שבזה מרחקים את מלרכיו, וגורמים הרבה רע
כמו שארע אצלו, ויגנה מדת הנצחון.

ב' רמד . . . . . ריט

יחזק לא לפל בדיעתו ולבטח בו יתברך שהכל ממנו בהשגחה פרטית,
ולעסק הרבה בדבורים אליו יתברך, ולהתאמץ בעזות דקדשה בענין
הפצה וכו', ויזהיר לברח מוכותים, ניספר ספור שספר ר' לוי יצחק ו"ל
מדין אחד באומן איך הצליח תמיד.

ב' רמה . . . . . רכא

יפליג מאד במעלת הזוכה להפיץ אור רבנו ו"ל, ניספר מהתפשטות
הענין אצלם, וימליץ טוב בעד בחור אחד, ויגלה שהעקר לאחז במדת
למוד זכות, וידבר מאמונה.

ב' רמו . . . . . רכג

ידבר מענין שצריך לראות בכל דבר שעושה שיהיה בו פבור השם
יתברך ולא פבור עצמו, ולא לילה אחר שכלו וחקמתו, שעל ידי זה
יכול לבא לידי מכשולות גדולים, ויגלה מעלת הדבור אליו יתברך,
אפלו לפני אחרים, וכן לדבר רק ממנו יתברך ולא מעצמו, ויזהיר לברח
מפבור ופרסום.

ב' רמז . . . . . רכה

ידבר ממשלוח ספריו החדשים וממהותם, ויעורר לרשם על-פי הפתב
שיחות מאנשי שלומנו.

ב' רמח . . . . . רכו

יגלה מעלת מדת השמחה ובפרט בעת התפלה, ויחזק על זה מאד.

ב' רמט . . . . . רכח

יעורר אחד שישלח לו השיחות מגדולי אנשי שלומנו שהוא בודאי
ידיפסם, ויחזקו ויאמצו.

תַּכְּן הָעֵינִינִים

שסז

ב' רנ . . . . . רכט

יספר ממה שזכה להדפיס אז, וישבח את הנמען שזכה להדפיס את ה"לקוטי-מוהר"ן" וכן את ה"תי-מוהר"ן", ויגלה מעלת ויגדלת ענין זה וכל מה שעושים בשביל רבנו ו"ל, ויעורר להתבודדות.

ב' רנא . . . . . רל

ידבר ממעלת אמירת ולמוד ספרי רבנו ו"ל, ויגלה שהרצון דקדשה הוא הצנור הממשיך השפעות וכו', ויחזק על השגחה פרטית.

ב' רנב . . . . . רלא

יחזק לא לבלבל את עצמו כשעובר בענין שדוף, רק לידע שאי אפשר להרע ולהיטיב בלתי רשותו יתברך, ויחזק על שעורים קבועים, ויבטח על ישועה פי קרובה.

ב' רנג . . . . . רלב

יגלה מהות ראש חדש, וידבר מענין התחדשות והתחלה חדשה, ויפליג בגדלת ספרי ה"לקוטי-הלכות" ומחברם מוהרנ"ת ו"ל, ויחזק מאד ללמד בהם.

ב' רנד . . . . . רלג

ידבר מנקדת "אזמרה לאלקי בעודי", למצא בעצמו ובאחרים נקדות טובות, ויחזק להתאמץ באמונה בה' שאין בלעדיו יתברך פלל, ולעסוק תמיד בשיחה בינו לבין קונו, ולהיות בשמחה עצומה, וידבר מאהבת ה' את עמו ישראל.

ב' רנה . . . . . רלה

ידבר בקצרה שהפצת אור רבנו ו"ל שיקת לכל אחד, פי אי אפשר שיעשה על-ידי יחיד.

ב' רנו . . . . . רלו

יפליג במעלת הענין שהבחורים לומדים חוץ לשוב בחדשי תמוז ואב, שבהם צריך להתנגע על שמירת העינים, ויגלה שזו מדתו של יוסף, כאשר נרמז בפסוק, וידבר ממדתו הקדושה, וממדת הצדיקים הקדושים שאין העין שולטת בהם.

ב' רנז . . . . . רלז

ידריך אחד שלא ילחץ על בנו, ויורהו דרך הנכונה בחנוכה על דרך רבנו ו"ל.

ב' רנח . . . . . רלח

ידבר ממעלת חדושי תורה ומקדושות הנתונה לחדש בכתבי האריז"ל, ובפרט על-פי הקדמותיו של רבנו ז"ל, ויגלה מעלת מדת האמונה הקדושה, וחדש על-פי הנ"ל דבורים על קטב ענין המחלקת של נצוצי נשמות קרח על האיש כשר בחינת משה, שהם בודאי משרש אחד וכו', ויגלה שהעקר להסתיר הוא על-ידי אמונה, ששומעים מכל החרפות והבזיונות שבאים למלך מלכי המלכים.

ב' רנט . . . . . רמא

ידבר מהאוצרות שהכינו לנו רבנו ז"ל ומהרנ"ת ז"ל, שנוכל להתחזק על-ידי-זה, ויחזק על מה שהתאונן לפניו הנמצא, שהלך בתנ"ך בדרך ובטל כמה שעות, וידבר על לבו איך צריך להתנהג בלכתו בדרך, ולמה אפשר לזכות על-ידי שמדבק את עצמו בו יתברך בכל מקום שרק הולך, וידבר משמירת העינים הנצרכות, ויזהיר על זה מאד, וידבר מענין שעבודה זרה ונאוף קשורות זו בזו, ומעצת רבנו ז"ל לומר "שמע ישראל" וכו', ויזהיר לברח מפעם וקפידות, ויעורר לשמר על הדבור ויחזק מאד להתחיל מחדש אף שנפל עד עכשו, ויארץ בדברים חוצבים להבות אש על השערוריה שעשו המתנגדים שהם כמה אברכים בעלי קנאה שאינם חושבים על תכליתם, ויגלה ההפרש בינם לבין תלמידיו, ויארץ מאד לספר הענין הרע אשר נעשה, ואיך שהוציאו בערמה חתימה מר' לוי יצחק ז"ל ועוד אנשי שלומנו, וישבח את אלו שלא הטעו עצמם וציתו את הספרים החדשים המדברים מאמונה וכו', ויתאר הכפיות טובה שנגרמה בעבורם, ויצין את דברי רבנו ז"ל ומהרנ"ת ז"ל שמהירם על ההלצה מספרים חדשים הבנויים על יסודות נאמנים.

ב' רס . . . . . רמח

ידבר בנעימות מגדל החסד שעשה עמנו השם יתברך, שקרבנו לדעת רבנו ז"ל, ויחזק את העובר עליו מה שעובר, וכן בענין מציאת הזיוג, ויגלה לו מעלת התפלה מלב נשבר כשמרגישים שפלות דיקא, שאז אין התפלה נמאסת, ויחזק להיות בשמחה עצומה בכל זאת, ולאחז בדבורי אמת לפני השם יתברך.

ב' רסא . . . . . רנ

יחזק אחד שעוברת עליו חלישות הדעת מחמת ששלמו לו רעה תחת טובה, ויביא על זה מדברי רבנו ז"ל, ויגלה ששלמות האמת היא שאין

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסט

נִצְרָף לְבָרִיּוֹת — לֹא לְכֶסֶף וְלֹא לְכֹבוֹד, וְיִשְׁבַּח אֶת מַחְנֵנו שְׂאִינָנו עוֹסְקִים בְּשִׁטּוֹת וּבְפּוֹלִיטִיקָה רַק בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְצִיּוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מֵהֶזְכּוֹת לְנִצְחַת שִׁישׁ לְמִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וַיֹּרֶה לְלַמֵּד לְקַח מִמַּעֲשֵׂה מוֹהֲרֵינָּה ז"ל אִיךָ שְׁלֹא הַתְּבַלְבֵּל אֶף שְׁעֵבֶר עָלָיו נוֹרָאוֹת מֵהַמַּתְנַגְדִּים וְכוּ', וַיְגַלֶּה שְׁחִבּוּרַת הַמַּתְלַקְטִים עַל אֶחָד בְּלִי לְמוֹד זְכוּת הֵם 'רְשָׁעִים', וַיְתַפְּלֵא מַה הֵם עוֹשִׂים עִם הַהֶקְדָּמָה שְׁגֵלָה רַבְּנוּ ז"ל עַל-פִּי "אֲזַמְרָה".

ב' רסב . . . . . רנב

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְהַמְכַנִּים עַצְמוֹ בְּאוֹר הַהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּמִתְחַזֵּק בְּסִבְלָנוֹת וּבוֹרַח מִדְּחִיקַת הַשְּׁעָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל שׁוֹנְאָיו יִפְלוּ תַחְתָּיו וְלֹא יִצְלִיחוּ כָּל מְשִׁיגֵי גְבוּלוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַכְנִים בְּדַעְתּוֹ אֶמְתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁתַּק לְחוֹלְקִים וּמְבֹזִים שְׁזֶה תִקּוּן גָּמוֹר, וְלִקְבֵּל כָּל־סֵבֶר פְּנִים יְפוֹת, וְלִדְבַר עַל לִבָּם שְׁיַעֲסֻקוּ בְּשַׁעוּרֵינָן וּבְהַתְּבוּדוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְעַסֵּק בְּעַצְמוֹ בַּתְּפִלָּה וּשְׁהִישׁוּעָה תְּבֵא בְּהִסָּח הַדַּעַת.

ב' רסג . . . . . רנד

יַעֲוֹרֵר לְהַפְנוֹת דַּעְתּוֹ מִכָּל הַבְּלָבוּלִים שְׁנִתְהוּוּ עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקַת שְׂבִיץ הַצְּדִיקִים, וְרַק לְחֻטֵּף תְּמִיד טוֹב אֶמְתִּי וְנִצְחִי, וַיִּבְיַע שְׁמַחְתּוֹ עַל שְׁנִכְנֹסָה בְּנִמְצָן הָאֶמֶת שְׁכָל מַה שְׁצָרִיךְ מִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּפּוֹעֲלִים הַרְבֵּה עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הָאֱמוּנָה וּמֵהַדְּבָקוֹת הָאֶמְתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתּוֹצְאוֹתֶיהָ הַרְעוֹת שֶׁל הַמַּחְלָקַת וְהַמְרִיבָה, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת מִדַּת הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה, שְׁזוֹ כָּל מַהוּת חִסְדוֹת בְּרִסְלָב, וַיִּכְפֶּה עַל אֲשֶׁר גָּרְמוּ הַסְּכָלִים בְּעִכּוֹב הַפְּצַת הַסְּפָרִים.

ב' רסד . . . . . רנה

יְגַלֶּה שְׁהַמְפִּיץ אוֹר רַבְּנוּ ז"ל מְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה, וַיֹּרֶה לֹא לְהַתְּפַעֵל מִמַּתְנַגְדִּים וּמוֹנָעִים, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַמְּנִיעוֹת שְׁעַל יָדָן רוֹאִים מַעֲלַת הַנְּחָשֶׁק, וְלִכְּן אֲסוּר לְהַתְּאָכֹזב שְׁאוֹהֲבִים נְהַפְּכוּ לְשׁוֹנְאִים.

ב' רסה . . . . . רנט

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הָעוֹסֵק בְּזִכּוּי הַרְבִּים שְׁזוֹ בְּחִינַת 'וְאֵת הַנֶּפֶשׁ וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַלְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵינָּה" בְּרַבִּים, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּחְזֵק וּמִלְמַד עִם אֲחֵרִים אֶף שֶׁהוּא אִינוּ רְאוּי וְזֶה כְּכֹר יַעֲוֹרְרוּ, וַיִּבְאֵר מַהוּ עֲנִיָּן שְׁאֲסוּר לְלַמֵּד לְתַלְמִיד שְׂאִינוּ הַגּוֹן, וַיִּשְׁיֵב לְשׁוֹאֲלוֹ מַה עֲדִיף — תְּפִלָּה כְּוִתִּיקִין בִּיחִידוֹת אוּ יוֹתֵר מְאֹד בְּמִנְיָן, וַיִּסְפֵּר סְפוּר מְהֻרָב הַקְּדוּשׁ מִשְׁשֶׁהֲרִין שְׁדַרְךָ אֲגַב רוֹאִים מִזֶּה מַעֲלָתוֹ, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין הַתְּבוּדוֹת

תכן הענינים

בשבת ומהמנועות הפאת ילדים.

ב' רסו . . . . . רסב

ידבר מהקול הברה שנתעורר כנגד הקול דקדשה שנעשה על-ידי ההפצה והקרוב נפשות וכו', ויצדיק עליו את הדין שהוא צריך להתעורר מזה וכו', ויספר מה שפועלים הספרים, וידבר מכף שאוהביו נתהפכו לרודפיו, ויגלה מה הוא צריך לעשות בעת כזאת, ויגנה מדת המחלקת הרעה מאד.

ב' רסז . . . . . רסד

ידבר מענין המזכה את הרבים, וממדת האמונה הקדושה בהשגחה פרטית, ומענין השמחה ואיך זוכים אליה, על-ידי ששוכח מהעבר ושמח במצוות, ויעורר לא להטעות את עצמו, רק לעסק בסדר-דרך-הלמוד לעבר על כל הספרים וכו', כרצונו של רבנו ז"ל, ויגלה איך זוכים לגלות האור מתוך החשך ולקרר חמימות הלב וכו'.

ב' רסח . . . . . רסו

ישבח מאד מה שהבחורים יוצאים חוץ לישוב בקדשים תמוז-אב, ויבאר דברי האריז"ל שהם כנגד שתי העינים על קטב שמירת העינים שצריך בעת הזו, ויעתיק תפלה קצרה על שמירת העינים, ויחזק על נקדה זו, וידבר משעורים כסדרן, ומענין גלות וגאולה שתלויות באמונה, והסימן על האמונה הוא אהבת ישראל, ויזהיר מליצנות.

ב' רסט . . . . . רסח

ידבר מהתחזקות ולא לפל בדתו, ומהרחקת העצבות ועסק התפלה וההתבודדות.

ב' ער . . . . . רסט

יזכיר צבוע אחד שבפניו משבח ספריו, ולפני ר' לוי יצחק ז"ל העיד עדות שקר על הספרים הקדושים שחבר, ויזכירנו מאד שאין זו דרך וכו', וירחיב מאד הדבור על אספת רשעים שהתכנסו לשם מחלקת על ספריו, וידחה טענותיהם הריקות אחת לאחת בלי להותיר מקום לספק, ויתאונן מאד על התבערה הזאת שרק מזקת לאלו שיכלו להתקרב, ויגלה מהיכן נמשך ענין הרמת יד על חברו כגון זו, ויארץ בזה בכאב עצום.

ב' רעא . . . . . ערה

ידבר ממעלת למוד ספרו של רבנו ז"ל, וממדת "אזמרה", ולדבר אל

שעא

תְּכַן הָעֲנִינִים

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲסַק בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּלִי עָרוּב פּוֹלִיטִיקָה וְכוּ', וַיְדַבֵּר
מִגְדֵּלֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיִּזְהֵר מִהַיָּצֵר הַמְּסִית לֹאמַר זֶה נָאָה וְזֶה אֵינוֹ
נָאָה, וּמִהַנְּסִיוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבֵּנוּ ו"ל.

ב' ערב . . . . . רעז

יִחְזַק מְאֹד עַל הַדְּבֹר אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיָבִיא אֶת הַיְשׁוּעָה, וַיִּפְּלֵג בְּמַעֲלַת
לוֹמְדֵי תוֹרָה.

ב' רעג . . . . . רעח

יִגְלֶה שְׁעַקֵּר הַכַּל הוּא תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וּבְכָל לְשׁוֹן דִּיקָא, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין
"הַשׁוֹכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טַמְאָתָם", וּמִגְּנוּת מִדַּת הַמַּחֲלָקַת וְאֶהְבֵּת חֲבָרִים,
וּמִמַּעֲלַת לַמּוֹד וְאִמִּירַת מִשְׁנֵיּוֹת וְלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן.

ב' רעד . . . . . רפ

יַעֲזֹר מְאֹד עַל קְדָשֶׁת הַדְּבֹר וּשְׁמִירַתוֹ וְהַהֶפְסֵד לְמִי שְׂאִינוּ נֹזֶהר בְּזָה,
וַיִּזְהֵר לְבָרַח מוֹפּוּחִים וּמַמְדַּת הַנְּצַחוֹן, וַיִּחְזַק לְתַן יָד וְכַתֵּף לַעֲזֹר
לְהַדְּפֵסָה וְלַהֲפִצָּה וַיְדַבֵּר מִבְּטַחוֹן.

ב' ערה . . . . . רפב

יִחְזַק עַל לַמּוֹד מִשְׁנֵיּוֹת וַיְדַבֵּר עַל זְרוּז הַזּוּלַת שְׂיַעֲסַק בְּתוֹרָה עַל-פִּי
סִדְרֵ-דִרְךָ-הַלְמוּד וְהַתְּבוּדוֹת, וַיִּגְלֶה שְׁעַקֵּר עֲבוּדְתָנוּ וְעֲנִינֵינוּ הוּא מִדַּת
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מִהַחֲתִימוֹת שְׁחַתְּמוּ עָלָיו, וַיִּגְלֶה שֶׁהַכַּל
לְטוֹבָתוֹ, אֲבָל מַה יַּעֲשׂוּ הֵם לְיוֹם פְּקוּדָה, וַיְדַבֵּר מִמַּדַּת הַנְּצַחוֹן וַיִּחְזַק
שֶׁהַכַּל מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ רַק לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה.

ב' רעז . . . . . רפד

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת בְּטוּל מִדַּת הַכַּעַס, שְׂזָה עַל-יַדֵּי שְׂקִינָה
בְּהַתְּבוּדוֹת וְאֱמוּנָה וְכוּ', וַיַּעֲתִיק עַל זֶה קִטְעַ מִהַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ "רֵאשִׁית
חֲכָמָה", עַל מַעֲשֵׂה בְּתוֹסִיד אֶחָד, וַיִּגְלֶה שֶׁהַסְּבָלָנוֹת וְהַחֲתוּר הֵם מִדְּרָכֵי
הָעֲנָוָה, וַיַּעֲזֹר וַיִּחְזַק עַל זֶה.

ב' רעז . . . . . רפה

יִגְלֶה אֲשֶׁר אֶת אֹרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל אֶפְשָׁר לְרֵאוֹת בְּתוֹךְ סִפְרָיו,
וַיִּחְזַק לְהַתְּמִיד בָּהֶם, וַיְדַבֵּר מִכֶּךָ שְׁעַל-יַדֵּי אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּאֵה הַצְּלָחָה,
וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הַצְּלָחָה, וַיֹּאמֶר לֹא לְהַתְּפַעֵל מִחוּלָקִים, וַיִּזְרוּ לַעֲסַק בְּתוֹרָה,
שְׁגַם זֶה מְבִיא הַצְּלָחָה בְּפִרְנָסָה וְעוֹד.

ב' רעח . . . . . רפז

ידבר מענין "אחד הנה אברהם" — מדתו של אברהם והאבות הקדושים, ויארץ מאד להזהיר מופותים ודבורים של נצחון, ויעורר לחטף טוב אמתו ונצחי בתמימות ובפשיות ולא להתעסק עם מה שלא נצטוינו וכו', וידבר מפגם הדבור, ויעורר לחזק אחרים ואת עצמו רק בדבורים קדושים מהשם יתברך ומהצדיק, וידבר מארץ ישראל וממדת הסבלנות.

ב' רעט . . . . . רצ

יבשר על הקמת מתיבתא "היכל-הקדש" ויגלה שעל-ידי משפט צדק והתרחקות ממחלקת אפשר לקרב הנפשות, וכן על-ידי שמירה מפעם על התלמידים ובפרט על בחורים צעירים, ויגנה מאד מדת הפעם שבאה על-ידי פגם הברית, ויחזק מאד על סבלנות.

ב' רפ . . . . . רצב

ידבר מעבודת רבנו ז"ל — להכין כלי מלחמה למשיח צדקנו, ומאמונת חכמים ברבנו ז"ל על-ידי למוד ספריו, ויגלה מעלתם, ויבאר מה הם המים להם התכונן רבנו ז"ל, שעמם רוחצים הטנפת של המחמלא מותרות וקשיות שהוא ענין מקנה וענין התבודדות.

ב' רפא . . . . . רצה

יעורר לעשות התחלה חדשה, ויזרו לשמח ולהחיות את עצמו ברבנו ז"ל, ויגלה איך צריך לפרש כל התורות ב"לקוטי-מוהר"ן" על קטב האמונה הקדושה, וידבר מהתכלית הנצחית, ויחזק מאד על התבודדות, שזהו פעל-יוצא מאמונה, וידבר מהתגלות הדעת, ויגלה מאין נמשך שמקרב חדש מכבד מאד למקורבהו ורק בתחלה, ולפעמים יכול להתקרב וכו'.

ב' רפב . . . . . רצז

ידבר ממציאת נקודת טובות בעצמו, ויחזק לחטף תמיד טוב אמתו ונצחי, וידבר מאמונה ויזהיר מופותים ומרבווי דבורים של מה בכך, ויחזק על שמחה ורקודין וליילך עם פנים שוחקות ולחדש תדושי תורה.

ב' רפג . . . . . רחצ

יחזק על ישועה קרובה ולא לפחד כלל, כי הכל בחדשבונו, ויגלה מעלת מי שאינו נצרך לבריות, ויזהיר מחנפה.

ב' רפד . . . . . רצט

יזכיר מאד להיות סבלן ולברח מפעם, ורק לדם למחרפים וכו', ויגלה

תִּכְן הָעֲנִינִים

שעג

מעלת הבזיונות על-פי דברי רבנו ז"ל.

ב' רפה . . . . . ש

יִדְבַר נִפְלְאוֹת מְנוֹרָאוֹת קִדְשָׁת שְׁבֶת-קִדְשׁ, וְאִיךָ צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּמִשְׁפָּחָה יוֹם זֶה בְּשִׂמְחָה וְקִדְשָׁת הַדְּבִוּר וְכוּ', וְיִדְבַר מְאֻמּוֹנָה וּמְשִׁמְרָה מִכַּעֵס.

ב' רפו . . . . . שב

יִבְעֵי שְׂמֵחָתוֹ עַל הַיְשׁוּעָה כִּי בָּאָה, וְיִדְבַר מְעִיֵּן תוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר שְׂבִיחַה נִפְתָּח לֵב לְבַקֵּשׁ עַל הָעֲתִיד, וְיִדְבַר בְּהִתְלַהֲבוֹת מִהֶחֱלָחָה שֶׁל סֶדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד, וְיִתְנֶה רֵעַת מִתְנַגְּדָיו, וְיִדְבַר מִמְּעַלְת לְמוּד גְּמָרָא.

ב' רפז . . . . . דש

יִדְבַר מִמְּעַלְת קִדְשָׁת הַדְּבִוּר וְגִנוּת פְּגָמוֹ, וּמִרְעַת מִדַּת הַכַּעֵס וּמִדְּעַת דִּקְרָשָׁה.

ב' רפח . . . . . שה

יִחֲזֹק לֹא לְהִתְיַאֵשׁ וְלִפְלֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית, וְיֵאמָר עַל הַחֲלִישׁוֹת הַדְּעַת מִבְּפָנִים, וְיִגְלֶה שְׂאִין לְנוֹ אֶלָּא רַבְּנוּ ז"ל, וְיַעֲוֹרֵר עַל מִקְוֶה וְתַקוּן הַכְּלָלִי, הַתְּבוּדוֹת וְשִׁלְחֵן עָרוּךְ, וּמִהֶמְכָּתְבִים ב"אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֶׁנִּכְתְּבוּ עַל-יְדֵי כְּסוּפִים וְיִכְרִיחַ מְלִיצָנוֹת.

ב' רפט . . . . . שז

יִדְבַר מִמְּעַלְת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, וּמִמְּדַת הַתָּם הַקְּדוּשׁ, וְיִגְלֶה מְעַלְת הַתְּמִימוֹת וְגִנוּת ה'חֲכָמוֹת' וְהַלִּיצָנוֹת, וְיִכָּאֵר מְעַלְת הַהִתְבוּדוֹת, שְׂמִמְשַׁכֵּת יְשׁוּעָה, וּבָזָה נִמְדַּדְת הַהִתְקַרְבוֹת, וְיִגְלֶה לְמָה זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה.

ב' רצ . . . . . שט

יִדְבַר מִשְׁתֵּי הַבְּקִיאוֹת שְׂצָרִיךְ עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל — בְּעֵלְיָה וּבִירִידָה, וּמְעִיֵּן שְׂמִיעַת הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַדְּמִימָה עֲלֵיהֶם וְיִחֲזֹק עַל זֶה, וְעַל שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדוֹת וְעַל הַסְּתַכְּלוֹת עַל הַתְּכָלִית, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה חוֹטְפִים טוֹב בְּסֶדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד, וְיַעֲוֹרֵר מְאֹד עַל אֲמוּנָה.

ב' רצא . . . . . שיא

יִדְבַר מִסְבְּלוֹנוֹת עַל-יְדֵי שְׂיוּדָעִים שֶׁהַכֹּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְיַעֲתִיק דְבָרֵי הַרְמַב"ם עַל גְּנוּת מִדַּת הַכַּעֵס, וְיִזְרֹז לְחֻטֵּף בְּזָה הַצֵּל עוֹבֵר טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּפְרֻטִיוֹת, וְיִדְבַר מִהַדְּבִוּר דִּקְרָשָׁה, וּמִהַדְּבִוּר עִם הַזּוֹלָת מִלְמוּד וְתַפְלָה, וּמְעִיֵּן חֲנוּךְ הַבֵּן אִיךָ גַם בְּכַבּוּדוֹ צָרִיךְ לְהִזְהָר, וְיִזְכִּיר

ספור מה"חפץ חיים" בענין חנוף הבנים, ויתאר מעלת מי שזוכה לידע שלספר — מספרים רק עמו יתברך.

ב' רצב . . . . . שיד

ידבר מנקדת "בצר הרחבת לי", שאנו זוכים לידע ממנו ז"ל, ואיננו בעלי מחלקת, ויחזק על מדת השמחה, וידבר מענין למסר נפשו אליו יתברך ומהגאלה הפרטית, ומשלמות הדעת על ידי קדשת שבעת הנרות, שעל ידי זה זוכה שיאירו לפניו השמות, ויעורר להתחיל בזה מתדש, ויספר המעשה מהאריז"ל עם תלמידו הקדוש ר' חיים ויטאל בענין חמר מדת הפעס.

ב' רצג . . . . . שיז

ידבר מענין הקמת יסוד דעתו של רבנו ז"ל בארצות הברית, שהוא על ידי שמיסד ישיבה וכו'.

ב' רצד . . . . . שיח

ירחיק מאד מהקלפה של 'כחי ועצם ידי', לחשב מחשבות פאלו אם היה עושה כף וכו', ויחזק לבטל את עצמו לרצונו יתברך ולהכנס באמונה פשוטה, וידבר מהרמזים שהשם יתברך מרמז בכל יום וממדת הסבלנות, מגדלת תורת רבנו ז"ל ומענין להפך הפעס לרחמנות, ומימי בין המצרים ומהותם ומחורבן בית המקדש הפרטי ומגאלה מתוך הצרות, ומענין שצריך לדבר אליו יתברך ולא בדרך עקשנות, כי צריך סבלנות גם בתפלה, רק להיות עקשן לבא בכל יום בתפלה אליו יתברך.

ב' רצה . . . . . שניז

ידבר מבטול הדאגות ולהיות תמיד בשמחה, ולהסתפל רק על היום הזה ולא לצר צרת המחר.

ב' רצו . . . . . שכה

ידבר ממעלת ההתבודדות בשדה קדם אור היום, ויורה איך מדברים עם גיס מרבנו ז"ל.

ב' רצז . . . . . שכו

ידבר מחורבן בית המקדש הפרטי שלנו, ומענין התגברות המאורי אש, ויעורר להזכר בהתלהבות של תחילת ההתקרבות, איך בערנו אז, ויחזק לדבר עם כל אחד מאנשי שלומנו באהבה רק מעצות רבנו ז"ל, ויורה איך לקרב את הבן לדעת האמת, וישיב בענין ציון התאריך למנינם, ויעתיק דברי החת"ם סופר בנדון, וייעץ איך לנהג למעשה בשעת

תִּכְן הָעֲנָנִים

שעה

הדָּחֵק.

ב' רחצ . . . . . שכת

יְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְחִזּוּק הַשְּׂגָחָה, וַיַּעֲוֹר עַל סֵדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד.

ב' רצט . . . . . שכת

יִגְלֶה מַעַלְת הַזּוֹכָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוּ יִתְבָּרֵךְ, וַיְדַבֵּר מִכּוֹנֵת הַשְּׁלֵשׁ תַּפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת וּמֵהַזּוֹכָה לְהוֹצִיא הַפְּסוּפִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּפִיו, וַיְדַבֵּר מֵהַשְּׂמִחָה בְּרַבְּנוּ ז"ל וּמִשְׁנֵיּוֹת וְהַמְתַּקַּת הַדִּינִים.

ב' ש . . . . . של

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת עַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׂמוּצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ גַּם בְּמַצְבוֹ, וַיִּגְנֶה עֲנִין 'חֲכָמוֹת' הַמְדַמּוֹת וְחֲמָרוֹת שֶׁל שְׁטוֹת עַל-פִּי דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט חֲמָרוֹת יִתְרוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין חֲכָמוֹת, וּמֵהַכְּנֶסֶת נִקְדַּח הָאֲמוּנָה בְּדַעְתּוֹ וַלְעִבְדוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל אֶחָד לְפִי מַצְבוֹ וּנְקַדְתּוֹ וְלִמְצָא הַרְחִיבוֹת בְּהַצָּרוֹת, וְלַעֲסֹק בְּהַתְּבוּדוֹת שְׁבוּזָה נִמְדַּחַת הַהִתְקַרְבוֹת.

ב' שא . . . . . שלג

יְדַבֵּר מֵהַחִזּוּק הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ לָנוּ שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ ז"ל, וַיֵּאָרֶךְ בְּזֶה קִצָּת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין מְאוּרֵי אוֹר וּמְאוּרֵי אֵשׁ לְעֲנִינָנוּ, וַיַּעֲתִיק תַּפְלָה קִצָּרָה עַל זֶה וַיַּחֲזֹק אֶחָד שְׂזִכָּה לְגוֹר בִּירוּשָׁלַיִם הַעֲתִיקָה סְמוּךְ וְנִרְאָה לְשַׁעַר הַשָּׁמַיִם וַיִּצְבִּיעַ לוֹ עַל מְאֲמְרֵי חו"ל בְּגִדְלַת הַפְּלָגַת מַעַלְת עֲנִין זֶה וַיַּעֲוֹרוּ לְשִׂמְחַת בְּזֶה וְלִהְיוֹת עוֹסֵק בְּתַפְלָה וּבִפְרָט שֵׁם וְכו', וַיְדַבֵּר מִמְּנִיעַת הַתַּפְלָה עַל-יְדֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת, וַיַּחֲזֹק לְהַסְתַּכֵּל עַל הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבִמְנוּחָה — זוֹ יְרוּשָׁלַיִם.

ב' שב . . . . . שלו

יֵאֱמַץ אֶחָד שְׁחוּשֵׁב שְׂמַצְבוֹ בְּכִי רַע, וַיִּגְלֶה לוֹ הַדֶּרֶךְ לְהִמְתִּיק הַכֹּל, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְשִׂאלַת צְרָכָיו, וּמֵעֲנִין "וַיְבָרֵךְ דָּוִד וְגו'" לְעִינֵי כָּל הַקְּהָל".

ב' שג . . . . . שלח

יְדַבֵּר מִמְּנִיעוֹת עַל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁנִּתְחַדְּשׁוֹת בְּכָל פַּעַם, וּמֵעֲנִין אֶהְבֶּה וְאַחֲדוֹת, וַיִּגְנֶה מִי שְׂנֹכְנֵס בּוֹ יְרֵעִיּוֹן, שֶׁהוּא לְפִי חו"ל חֲלֵי רַע — לְשִׁנְאָה אֶת הַזּוֹלַת, וַיִּגְלֶה שְׁלֵכַל אֶחָד יֵשׁ רְשׁוֹת לְחַדֵּשׁ וּלְפָרְסֵם וְכו', וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת הַשְּׂמִחָה.

ב' דש . . . . . שלט
יִדְבַר מִקִּנְיָן בְּנִין הַיְשִׁיבָה וּמֵהִתְחַזְקוֹת בְּסִבְלָנוֹת וְלֹא לְדֹאג.

ב' שה . . . . . שמ
יִחְזַק אֶחָד שֶׁכָּבַר הַתִּיאַשׁ לְגַמְרִי, וַיִּגְלֶה לוֹ שְׁלֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ שְׁעִשׂוּעִים
מִמֶּנּוּ כְּשֶׁמִּנְתַּק אֶת עֲצָמוֹ מִהֲרַע, וַיִּדְבַר מֵהַמְלַחְמָה הַגְּדוּלָּה שֶׁנִּשְׁשַׁת עַל
הָאָדָם תִּכְף כְּשִׁיּוֹצֵא מֵהַבֵּית בְּעִנְיָן שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, וַיֹּאדְרֶךְ עַל זֶה
בְּפִרְטוּיּוֹת, וַיִּתֵּן יְצוֹת אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּדַרְךְ, וַיִּסְפֵּר אִיךָ נוֹהֲגִים אֲנִישֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ כְּשֶׁעוֹמְדִים לִיד הַמְּזוּזָה בִּיצִיאָתָם וְכו'.

ב' שו . . . . . שמב
יִדְבַר בְּפִרְטוּיּוֹת מִהֲעֵרְמוּמִיּוֹת שֶׁהֵעָרִים עֲלֵיהֶם מֵאֵן דְּהוּא בְּאִפְן מְכַוֵּר,
וַיִּגְלֶה שֶׁכָּל זֶה בֹּא כִּי בְטָחוּ בְּאָדָם, וַיִּדְבַר נִפְלְאוֹת מִכֶּךָ שְׁאֲסוּר לְבַטַּח
אֶלֶּא בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ב' שז . . . . . שדמ
יִדְבַר מִעִנְיָן "בְּצַר הַרְחַבְתָּ לִּי", וַיִּגְלֶה מֵה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּשֶׁעָה שְׁכָּאָה
עַל הָאָדָם צָרָה, וַיִּדְבַר מִעִנְיָן הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וּמִחֲדוּשֵׁין
דְּאוּרִיטָא, וַיִּזְהִיר מְאֹד מִמַּחְלֻקָּת, וַיִּדְבַר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת נִרְדָּף,
וּמִהָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיֹּאדְרֶךְ מְאֹד מְאֹד לְחֹזֵר עַל מֵה שֶׁדְּבַר בְּשִׁעוֹר
מִעִנְיָן סִדְר־דְּרֶךְ-הַלְמוּד, וַאִיךָ שְׁאִין לְהִתְבַּלְבֵּל בְּזֶה מִשְׁאָר אֲנִישֵׁי הָעוֹלָם,
וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּבוּדוֹת וְלִמּוּד, וַיִּחְזַק לֹא לְחֻשָׁב הַרְבֵּה מִצְרוּתִיו, רַק
לְמִסֵּר אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲתִיק צַעֲקַת רַבְּנוּ וַיִּלְכַּד בְּלִשׁוֹן אִיִּדִישׁ
בְּנִעִימוֹת, וַיִּגְנֶה מְאֹד הַתְּאַנָּה לְהַכּוֹת הַזּוֹלַת וְכו', שְׁאִין זֶה דְּרֶךְ יְהוּדִי
וְכו', וַיִּחְזַק לְדָם וְלִשְׁתַּק לְהַכּוֹל.

סוד ה' ליראיו וכריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

*

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תוכב"א

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר
בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה,
רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה
בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז. מכתם לדוד שמרני אל כחסייתי בך: אמרת ליהוה
אדני אתה, טובתי בלעליך: לקדושים אשר בארץ המה,
ואדירי כל חפציכם: ירבו עצבותם אחר מהרו, בלאסוף
נספיהם מדם, ובלאשא את שמותם על שפתי: יהוה מנת
חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: חבלים נפלו לי בנעימים,
אף נחלת שפחה עלי: אברך את יהוה אשר יעצני, אף
לילות יסרוני כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד, כי מימיני
בלאמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן
לבטח: כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות
שחת: תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות
בימיך נצח:

תקוּן הַפְּלִילִי

לב. לְדוֹד מִשְׁפִּיל, אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
אֲשֶׁרִי-אָדָם, לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי
הִחְרַשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל-הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה
תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נְהַפֵּף לְשִׁדְי בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה: חֲטָאתִי
אוֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא-כִסִּיתִי, אִמְרָתִי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לְיְהוָה,
וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֲסִיד
אֵלֶיךָ לְעֵת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֶף מִיָּם רַבִּים אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה
סֹתֵר לִי *) מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פִלֵּט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה: אֲשֶׁפִילְךָ
וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס
כְּפָרָד אֵין הִבִּין בְּמִתְגַּוְרֶסֶן עָדִיו לְכֹלֹם בַּל קָרַב אֵלֶיךָ:
רַבִּים מְכֹאֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֲסֵד יִסּוּבְּבוּ:
שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל:

מא. לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל-דָּל בְּיוֹם
רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וַיֹּאשֶׁר בְּאַרְץ, וְאֵל
תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֵיבָיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עָרֶשׁ דָּוִי. כָּל מִשְׁכְּבוֹ
הַפִּכָּת בְּחֻלָּיו: אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה חֲנּוּנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי
חֲטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי יִאֲמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ:
וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ
יְדַבֵּר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי:
דַּבֵּר-בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: גַּם-אִישׁ
שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכַל לְחַמֵּי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
אַתָּה יְהוָה חֲנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי
כִּי-חֲפִצָּת בִּי, כִּי לֹא-יָרִיעַ אֵיבֵי עָלַי: וְאֲנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכַּת

* (אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיי' בלקו"מ ח"א סי' רי"ג).

תקון הפללי

בי, ותציבני לפניך לעולם: ברוך יהוה אלהי ישראל
מהעולם ועד העולם אמן ואמן:

מב. למנצח משכיל לבני קרח: כאיל תערג על-אפיקי-
מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: צמאה נפשי לאלהים
לאל חי, מתי אבוא ואראה פני אלהים: היתה לי דמעת
לחם יומם ולילה באמר אלי כל היום, איה אלהיך: אלה
אזכרה ואשפכה עלי נפשי, כי אעבר בסף, אדדם עד-בית
אלהים בקול-רנה ותודה, המון חוגג: מה-תשתוחחי נפשי
ותהמי עלי הוחלי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פניו:
אלהי, עלי נפשי תשתוחח על-כן אזכרך מארץ ירדן,
וחרמונים, מהר מצער: תהום-אל-תהום קורא לקול
צנוריה, כל משכריך וגליך עלי עברו: יומם יצוה יהוה
חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חיי: אמרה לאל
סלעי למה שכחתי, למה-קדר אלה, בלחץ אויב: ברצח
בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אלהיך:
מה-תשתוחחי נפשי ומה-תהמי עלי הוחלי לאלהים כי-
עוד אודנו, ישועת פני ואלהי:

נט. למנצח אל תשחת לרוד מכתם, בשלח שאול וישמרו
את-הבית להמיתו: הצילני מאיבי אלהי, ממתקוממי
תשגבני: הצילני מפעלי און ומאנשי דמים הושיעני: כי
הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא-פשעי ולא-חטאתי
יהוה: בלי-עון ירצון ויכוננו, עורה לקראתי וראה: ואתה
יהוה-אלהים צבאות אלהי ישראל, הקיצה לפקד כל-הגוים
אל-תחזן כל-בגדי און סלה: ישובו לערב יהמו כפלב,
ויסובבו עיר: הנה יביעון בפיהם, חרבות בשפתותיהם,

תקון הפללי

כִּי־מִי שִׁמַּעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לְמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם:
עֲזוֹ, אֱלֹהֶיךָ אֲשַׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי
אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: אֶל־תִּהְרַגְם פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי, הִנִּיעֵמוּ
בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנְנוֹ אֲדֹנָי: חֲטֹאת־פִּימוּ דְבַר־שִׁפְתַימוּ
וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלְהַבְחָמָה, כִּלְהַ
וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה:
וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: הִמָּה יִנִּיעוֹן לְאָכֹל,
אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלִּינוּ: וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְנֶן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
כִּי־הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי, וּמְנוּסָה, בְּיוֹם צָר־לִי: עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה,
כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז. לְמַנְצַח עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל־אֱלֹהִים
וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי
דָּרַשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הַנְּחָם נַפְשִׁי:
אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמֶיָה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעוּטֶף רוּחִי סֵלָה:
אֲחֻזָּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה, עִם־לִבִּי
אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא־יִסְיֵף
לְרִצּוֹת עוֹד: הֵאֱפֵס לְנִצַּח חֲסָדוֹ, גָּמַר אֱמַר לְדֹר וְדֹר: הִשְׁכַּח
חַנּוּת אֵל, אִם־קִפְץ בָּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: וְאֱמַר חֲלוּתִי הִיא,
שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיּוֹן: אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
פְּלֹאֶךָ: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלֶךָ וּבְעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים
בְּקִדְּשׁ דְּרָכֶךָ, מִי־אֵל גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא
הוֹדְעָתָ בְּעַמִּים עֲזָךְ: גָּאֲלָתָ בְּזֵרוּעַ עַמֶּךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף
* (בַּאֲמֹר אֵל אֱלֹהִים תְּכוּוִּין הַמִּילּוּי כֹּזֵה אֱלֹהֵי לַמַּדָּה אֱלֹהֵי לַמַּדָּה הִיא יוֹדֵד מִמֶּנּוּ.)

תקון הפללי

סָלָה: רָאוּךְ מִיִּם אֱלֹהִים, רָאוּךְ מִיִּם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ
תְּהוֹמוֹת: זָרְמוּ מִיִּם עֲבוֹת קוֹל נְתָנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצָצְרִיךְ
יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעְמָךְ בַּגְּלָגֶל, הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רְגָזָה
וּתְרַעַשׂ הָאָרֶץ: בְּיָם דִּרְכָךְ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ
לֹא נוֹדְעוּ: נַחֲיֵת כְּצֹאן עֲמָךְ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ. תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מְעוֹן אֶתָּה הָיִיתָ לָנוּ
בְּדֹר וָדֹר: בְּטָרָם הָרִים יִלְדוּ וּתְחַלֵּל אָרֶץ וְתִבְל, וּמַעוֹלָם
עַד-עוֹלָם אֶתָּה אֵל: תָּשֶׁב אָנוּשׁ עַד-דָּכָא, וּתְאֹמַר שׁוּבוּ
בְּנֵי-אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר,
וְאִשְׁמוֹרָה בְּלִילָה: זָרְמָתָם, שָׁנָה יִהְיוּ, בְּבִקְרָה כְּחֹצִיר יִחַלֶּף:
בְּבִקְרָה יִצִּיץ וְחַלֶּף, לְעָרֵב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאֶפְרָיִם,
וּבְחֻמָּתְךָ נִבְהַלְנוּ: שִׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמְאוֹר פְּנֵיךָ:
כִּי כָל-יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעַבְרָתְךָ כָּלִינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָה: יְמֵי
שְׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה,
וְרַהֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גִז חִישׁ וְנִעְפָּה: מִי יוֹדַע עַז אֶפְרָיִם,
וּכְיִרְאָתְךָ עַבְרָתְךָ: לְמַנּוֹת יְמֵינוּ בֶּן הַיּוֹדַע, וְנִבְא לְבַב חֲכָמָה:
שׁוֹכֵה יִהְיֶה עַד-מָתִי וְהִנָּחֵם עַל עַבְדֶּיךָ: שְׁבַעֲנוּ בְּבִקְרָה
חֲסִדֶךָ, וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל-יְמֵינוּ, שְׁמַחְנוּ פִּימוֹת עֲנִיתָנוּ,
שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: יִרְאָה אֶל-עַבְדֶּיךָ פִּעְלֶךָ וְהִדְרֶךָ עַל
בְּנֵיהֶם: וְיִהְיֶה נַעַם אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה. הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו:
שִׁירוּ לוֹ זְמִירוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ
יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה: דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בַקְשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד:

תקוּן הַפְּלִי

זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְתִּיּוֹ וּמִשְׁפָּטֵי-פִּיּוֹ: זָרַע אַבְרָהָם
עֲבָדוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחֵירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבָר צְוָה לְאַלְף דּוֹר: אֲשֶׁר
כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק
לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֻבְל
נַחֲלַתְכֶם: בַּהֲיוֹתְם מְתֵי מַסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְּהִלְכוּ
מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים: אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנֹבֵיאי אֵל תִּרְעוּ:
וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל מִטֵּה-לֶחֶם שָׁבַר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם
אִישׁ לַעֲבֹד נִמְכַר יוֹסֵף: עָנּוּ בְּכָפֶל רָגְלוֹ בְּרוּזל בָּאָה נִפְשׁוּ:
עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צִרְפָּתָהּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ
מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחֲהוּ: שָׂמוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמוֹשֵׁל בְּכָל-קְנָנָיו:
לְאִסּוֹר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכֶם: וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ-חָם: וַיִּפֹּר אֶת-עַמּוֹ מֵאֵד וַיַּעֲצִמָהּ מִצְרָיו:
הִפְּךָ לְבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בְּעַבְדָּיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ
אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׂמוּ-כֶם דְּבָרֵי אֹתוֹתָיו, וּמוֹפְתֵים
בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשִׁיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְּךָ
אֶת מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת דִּגְתָם: שָׂרַץ אַרְצָם צְפֹרְדָּעִים
בְּחֹדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֵא עֹרֵב כְּנִיזִים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן
גִּשְׁמֵיהֶם כְּרֹד, אֵשׁ לְהַבֹּת בְּאֶרְצָם: וַיִּךְ גִּפְנִם וּתְאֲנַתָּם,
וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה, וַיִּלְקַח וַאֲיִן מִסְפָּר:
וַיֵּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרְצָם, וַיֵּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם: וַיִּךְ כָּל בְּכוֹר
בְּאֶרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם: וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן
בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם, כִּי-נִפְלַח פְּחָדָם
עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּהּ, וְאֵשׁ לְהָאִיר לְיָלָה: שָׂאֵל וַיָּבֵא
שָׁלְיוֹ וְלֶחֶם שָׂמִים יִשְׁבִּיעֶם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מִיָּם, הִלְכוּ

תקון הפללי

בצינות נהר: כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו:
ויוציא עמו בששון, ברנה את בחיריו: ויתן להם ארצות
גוים, ועמל לאמים יירשו: בעבור ישמרו חקיו ותורתיו
ינצרו, הללויה:

קלז. על נהרות בכל שם ישבנו, גם בכינו בזכרנו
את ציון, על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: כי שם שאלונו
שוכינו דברי שיר, ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון:
איך נשיר את שיר יהוה, על אדמת נכר: אם אשפך
ירושלים תשפח ימיני: תדבק לשוני לחפי, אם לא אזכרכי,
אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי: זכר יהוה
לבני אדום את יום ירושלים, האמרים ערו ערו עד היסוד
בה: בת בכל השדודה, אשרי שישלם לך את גמולך
שגמלת לנו: אשרי, שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע:

קנ. הללויה, הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו:
הללוהו בגבורתו, הללוהו כרב גדלו: הללוהו בתקע שופר
הללוהו בנגבל וכנור: הללוהו בתוף ומחול, הללוהו במנים
ועגב: הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי תרועה: כל
הנשמה תהלל יה, הללויה:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:
מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב
ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעזם בעת צרה: ויעזרם
יהוה ויפלטם, יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש נדפס

לברכה והצלחה:
רחל ונפתלי מימוני
לאה וליאור יחזקאל

יוסף בן מלכה, עוזי בן מלכה

לעילוי נשמת:

יעקב בן שלמה ומסעודה דלויה

ו' תשרי תשל"ח

עליזה בת משה ושרה

ו' ניסן

אמיל יחיאל בן קלרה ואהרון

ט"ז תשרי

פאני בת סעדה ושמעון

כ"ה ניסן

רבקה בת סעדה ושמעון

ו' אב

להצלחת משפחת דלויה

לרפואת אברהם בן יקוט

מלכה חיה, קלרה בת פני

יעקב דוד בן מלכה להמתקת דינים

רבקה בת מלכה

יקוט בן עליה

הספר הקדוש נדפס לזכות:
כ"ק אדמו"ר עט"ר **מוהרא"ש** זיע"א

רן בן לאה, רבקה בת בלימה ורד

חיה שיינדל בת רבקה

שיזכו להיות מקורבים ומקושרים לכ"ק אדמו"ר **מוהרא"ש** זיע"א

עם כל משפחתם בזה ובבא לנצח נצחים!

ויזכו להיות עמו ובחלקו וללכת בדרכו הקדושה לעשות תמיד נחת רוח לקדוש-
ברוך-הוא ולצדיק מתוך שלום בית אמיתי, נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם,
בריאות איתנה, שמחה, שפע רוחני וגשמי, פרנסה בנקל, ויצליחו בכל עניניהם
ויזכו לגור ביבנאל עיר ברסלב הם וכל יוצאי חלציהם אמן!

ויזכו:

לבית משלהם ללא משכנתא חובות או הלוואות

פרנסה טובה ברווח ושפע עצום

שלום בית ונחת בגידול הילדים

אמונת חכמים בשלמות

וכן הברכה תחול גם על..

עמנואל חיים בן מרים, לאה בת יעל, ניב בן לאה, לאה בת בלימה ורד, פייגא
שיפרה בת לאה, בלימה בת חיה כרמלה, מלכה בת בלימה ורד, אדל ניצן בת
לאה, מרדכי בן פנינה, יוסף בן אדל ניצן, יעל בת אדל ניצן, ניראל בן לאה,
אוריה בת לאה, רביד אדיר בן רבקה, מיטל בת אסתר

לעילוי נשמת

רבי שלמה הכהן בר עישה זצ"ל

רבי יוסף הכהן בר עישה זצ"ל

עמרם בן אסתר ז"ל

יצחק בן שרה ז"ל

יעקב בן רבקה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה הודפס
לכבוד נשמת הצדיק
רבי אליעזר שלמה בן מנחם זאב זצ"ל
להצלחת
אלעד בן מזל
עדי ויקטוריה בת שולמית
ובנותיהם:

אדל מלכה בת עדי ויקטוריה
חיה מעין בת עדי ויקטוריה
רחל לאה בת עדי ויקטוריה

לרפואתה של זהבה בת מסעודה
רפואת הגוף והנפש במהרה

לעילוי נשמת
מעין בת חיים ומזל

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות:

אברהם אביחי בן שמחה

חנה נחמה בת אסתר

מלכה בת חנה נחמה

אליעזר שלמה בן חנה נחמה

יאיר נחמן בן חנה נחמה

מאיר שמעון בן חנה נחמה

הצלחה בגשמיות וברוחניות, נחת מהילדים
שנזכה לחתנם בנקל פרנסה טובה, שמחה ובריאות

זוהרית בת שמחה - הצלחה בכל הענינים

מוריה אורה בת מלכה - לזיווג הגון

יאיר בן שרה ואסתר בת מרוורי - בריאות

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

להצלחת:

משפחת פילוסוף מיבנאל

שיזכו להצלחה בגשמיות וברוחניות מתוך נחת

ושמחה ולישועה גדולה

לאליעזר שלמה בן מלכה

שיעלה מעלה מעלה במסילה העולה לבית ה'

ולהצלחת מלכה בת דבורה, ויעקב בן מרגלית

לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הרב אליעזר שלמה בן מנחם זאב זיע"א

חיים בן יפה

רועי בן שושנה

הספר הקדוש הזה נדפס
לכבוד נשמת מורנו ורבנו הצדיק הקדוש
רבי אליעזר שלמה בן ר' מנחם זאב זצוק"ל
ולזכות והצלחת משפחת תשובה
אורן ורבקה ובנותיהם:

מלכה ופייגא שיזכו לבית משלהם ביבנאל עיר ברסלב, בריאות
איתנה בגוף ובנפש לגדל את ילדיהם בקדושה ובטהרה ושיזכו
להיות שמחים ועליזים, אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים להיות
מקושרים לצדיק האמת בזה ובבא לנצח נצחים אמן!

והצלחת והמתקת הדינים ובריאות איתנה ל:

מאיר בן טוני, מזל בת רחל
רמי בן מזל ומשפחתו,
משה בן מזל ומשפחתו,
שי בן מזל ומשפחתו,
נטלי בת מזל, יצחק בן רבקה,
שמחה בת רחל

ולרפואת:

עמוס בן אוריגה
רותי בת רבקה

לעילוי נשמת
דני בן סולטנה

